

Uradni list Republike Slovenije

Internet: <http://www.uradni-list.si>

e-mail: info@uradni-list.si

Št. **83** Ljubljana, četrtek **14. 10. 1999**

Cena 1260 SIT

ISSN 1318-0576

Leto IX

DRŽAVNI ZBOR

3953. Nacionalni program varstva okolja (NPVO)

Na podlagi 47. člena zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 32/93 in 1/96) ter na podlagi 168. člena poslovnika Državnega zbora (Uradni list RS, št. 40/93, 80/94, 28/96 in 26/97) je Državni zbor na seji, dne 16. 9. 1999 sprejel

NACIONALNI PROGRAM varstva okolja (NPVO)

1. UVOD

1.1 Vsebinski okvir

Degradacije okolja v Sloveniji nikakor ni mogoče primerjati s stanjem na posameznih območjih v nekaterih državah nekdanjega t. i. vzhodnega bloka. Slovenija k sreči sodi med tiste države v prehodu, kjer so okoljske posledice nekdanjega socialističnega tipa gospodarstva manj izrazite. Kljub temu pa sta hitra in okoljsko neobvladana industrializacija in urbanizacija, predvsem v obdobju prvih desetletij po drugi svetovni vojni, povzročili degradacijo praktično vseh prvih okolja. Po nekaterih ocenah gospodarske izgube in drugi stroški degradacije okolja v Sloveniji nekajkrat presegajo javnofinančne izdatke za okolje, ki znašajo okrog pol odstotka bruto domačega produkta¹.

Sedanje stanje okolja je pomembna ovira na prehodu v državo sodobnega tipa, z uravnoteženim odnosom do okolja. Spremeniti odnos do okolja je tudi resen preizkusni kamen pri naporih za vključitev v EU. Pri tem se na prvi pogled zdi, da je prostor za reševanje nakopičenih okoljskih problemov močno zožen in da odločnejše korake bremenijo nekateri tudi do skrajnosti privedeni socialni problemi. Takšen pogled je upravičen, dokler varstvo okolja razumemo zgolj kot strošek in niz prepovedi in zapovedi. Na srečo je v svetu dovolj dokazov, da je varstvo okolja lahko tudi pomemben dejavnik razvoja in neposrednih sprememb v proizvodnji in porabi dobrin kot osnovnega vira okoljskih problemov.

Problemi okolja so v Sloveniji tradicionalno deležni posebne pozornosti najširše javnosti. Praktično brez zamude smo sledili prvim korakom v svetu na ravni najbolj razvitih industrijskih držav. Z zeleno knjigo o okolju smo na najboljši način pospremili prvo konferenco Združenih narodov o okolju leta 1972 v Stockholmu. Kljub temu pa sta na praktični razvoj in učinkovitost varovanja okolja do konca osemdesetih let odločilno vplivala predvsem družbena lastnina in samoupravljanje. Varovanje okolja je bilo pretežno deklarativno, z očitnim razhajanjem z ustavno pravico do zdravega in človeku primernega okolja.

V drugi polovici osemdesetih let je bilo varstvo okolja eno tistih področij, ki je, tudi zaradi pomena v javnosti, prispevalo k odpiranju prostora za uveljavljanje širših družbenih sprememb. Pozitivni programski naboj tega časa je bil dovolj velik, da je, kljub sistemskim in drugim oviram, Slovenija, med vsemi državami vzhodne in srednje Evrope, prva dobila sklad za okolje, ki ga je polnil t. i. ekološki dinar. Tako zbrana sredstva naj bi se trošila v skladu s posebnim programom, ki ga je sprejela takratna Skupščina Republike Slovenije in je že vseboval nekatere elemente nacionalnega programa, ki so še danes aktualni (sanacija termoelektričnih objektov, izboljšanje kakovosti vodotokov, izvedba strategije in operativnega programa ravnanja z odpadki ter varstvo tal pred onesnaževanjem).

Osamosvojitve Slovenije je temeljito spremenila pravni, ekonomski in socialni okvir varovanja okolja. Sprememba lastništva ter podredivost odločanja dobičku sta bistveno spremenili motive in cilje odločanja. V tem trenutku še ni

mogoče predvideti odnosa novih lastnikov do okolja, po analogiji z razvitimi državami pa je mogoče pričakovati, da se mora, vsaj v prvi fazi, okrepiti vloga države, predvsem kot nosilca uvajanja mehanizmov preprečevanja večanja dobička na račun okolja.

Po mednarodnih primerjavah je Slovenija danes med manj razvitimi državami EU, vendar pa ima skupaj s Češko med državami srednje in vzhodne Evrope najugodnejše gospodarske razmere². Zaostajanje za državami EU je največje v kupni moči BDP na prebivalca, kar z ozirom na leto 1991 pomeni 30-letno zaostajanje za Italijo, 19 let za Španijo, 13 za Irsko, 6 za Portugalsko in leto prednosti pred Grčijo³.

Slovenija se je odločila povezati z EU, kjer je varstvo okolja neločljiva sestavina zagotavljanja nemotenega pretoka ljudi, blaga, storitev in kapitala. Življenje v spremenjenem ekonomskem in političnem okviru zahteva pravočasno analizo posledic in sprejema ustreznih ukrepov zaradi:

- preusmeritve na zahtevna zahodna tržišča,
- nastajanja velikega števila malih in srednjih podjetij v zasebni lasti,
- vstopa tujih investorjev in strateških partnerjev,
- hitre internacionalizacije in informatizacije poslovanja kot osnovnega pogoja za vključitev v mednarodno delitev dela in ekonomske integracije idr.

Pričakovanja glede sprememb v okolju so velika, saj si večina državljanov Slovenije želi živeti v zdravem in prijetnem okolju. Narava obvladovanja nesorazmerij, ki so se kopičila desetletja, ne dopušča hitrega reševanja problemov. Pri tem je treba omeniti izkušnje držav, ki so v bistveno boljših materialnih in organizacijskih razmerah za reševanje problemov okolja, potrebovale desetletja za pomembne premike.

Ta dokument ni pisan kot zbirka želja, ki bi bil ob sprejemanju morda zadovoljiv za vse, kasneje pa bi ga ne mogli izpeljati v praksi in bi postal vzrok poglobljanja spirale nezaupanja. Tudi zaradi tega v njem ni ritualnega ponavljanja ciljev in nalog iz Agende 21, evropskega programa varstva okolja *Toward Sustainability*⁴, Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 32/93 in 1/96) ter že sprejetih razvojnih programov posameznih sektorjev idr., ampak je težišče na njihovi operacionalizaciji. Takšna odločitev je že v pripravi dokumenta povzročila vrsto zahtevnih razčiščevanj, da samo ponavljanje znanih opredelitev, brez podpore ustreznih ukrepov, ne prispeva k hitrejšemu reševanju problemov.

1.2 Konceptualna izhodišča in cilji

Problematika varstva okolja je po svoji naravi kompleksna, njeno proučevanje interdisciplinarno in njeno reševanje povezano z usklajeno in aktivno udeležbo različnih in številnih dejavnikov. K problemom okolja je mogoče pristopiti z vidika okolja v ožjem smislu, gospodarskega razvoja, razvoja znanosti in tehnike idr. Vsak nacionalni program (tudi ta) je zaradi kompleksnosti problematike bolj ali manj ne celovit, na mnogo vprašanj ne odgovarja ter jih prepušča v vključevanje v NPVO naslednje generacije.

NPVO je osredotočen na razreševanje najpomembnejših problemov v okolju in je samo prvi korak k dolgoročnemu obvladovanju problematike razmerij med naravo in družbo. Merilo, po katerem je potrebno presojati ta dokument, ni njegova celovitost in deklarativno zavzemanje za trajnostni razvoj, ampak:

a) strokovno utemeljen izbor ključnih problemov okolja, b) uspešnost in učinkovitost mehanizmov njihovega razreševanja ter c) dosežen preustroj proizvodnje in porabe po načelih trajnosti.

Brez želje, da bi NPVO razrešil številne konceptualne in metodološke dileme, je, zaradi nujnosti nedvoumno opredeljenega predmeta obvladovanja, ta dokument osredotočen samo na tisti vidik problemov v okolju, ki jih povzroča človek s svojim poseganjem. NPVO torej ne obravnava problemov zaradi posledic naravnih procesov kot takšnih (poplave, plazenja ipd.), razen, če to nima okoljskih posledic, na katere se je mogoče pravočasno odzvati.

Sodobna praksa varstva okolja se je razvijala v dveh smereh:

- Visoko razvite industrijske države "zahodnega" tipa so se v začetku sedemdesetih let odzvale na soočenje z mejami rasti gospodarstva in katastrofalnimi posledicami onesnaženja okolja. V prvih korakih so prevladovali inštrumenti neposrednega nadzora. Državi je pripadla vloga varuha, industriji pa je bilo prepuščena zgolj vloga izpolnjevanja zahtev. V kasnejšem razvoju se je neposredna regulativna funkcija države postopoma umikala učinkovitejšim posrednim mehanizmom, ki temeljijo predvsem na moči trga. Spreminja se tudi narava okoljskih problemov. Če so na začetku prevladovali lokalni problemi, so danes v ospredju medregionalni ali celo globalni problemi⁵. Klasične probleme onesnaževanja, ki so prevladovali na začetku, vedno bolj izpodrivajo problemi narave v širšem smislu (skrb za ohranjanje biotske raznovrstnosti ipd.).
- Za države "vzhodnega tipa" s prevladujočo državno oziroma družbeno lastnino so bili značilni objektivno nedosegljivi cilji in zato neizvedljivi podzakonski predpisi (npr. Sovjetska Zveza), ki so bili sicer najostrejši na svetu. Problem vrste in sestave proizvodnje in porabe pa ni bil nikdar problematiziran in spremenjen zaradi okoljskih dilem.

Poenostavljena shema neposrednega prenosa izkušenj sodobnejših in učinkovitejših konceptov oblikovanja nacionalnih programov v slovensko prakso, zaradi bistveno drugačnih okoliščin ni mogoča, kljub morebitni politični atraktivnosti lepo berljivih rešitev, ki jih kasneje ne bi mogli izvesti, saj so nastale v neprimerljivih razmerah.

Osnovni cilj NPVO je boljše okolje za življenje v Sloveniji ter uveljavitev okolja kot omejitvenega in spodbujevalnega dejavnika razvoja. V skladu s tem ciljem NPVO vsebuje skladen niz instrumentov varstva okolja, usmerjen na sedanji stopnji degradacije okolja predvsem v odpravo najpomembnejših problemov. NPVO želi prispevati h krepitvi inštitucij, katerih prednostna skrb je zagotoviti ustrezno raven varstva okolja in na ta način uveljaviti načela trajnostnega razvoja v prehodu v državo sodobnega tipa. NPVO je osnovni programski dokument varstva okolja v Republiki Sloveniji, ki je usmerjen v zagotavljanje naslednjih ciljev v:

- obvladovanje problemov okolja v državi in v celotnem kompleksu okoljske problematike zagotavljanje prednostnega reševanja najpomembnejših problemov. Posebna skrb je namenjena podpori vključevanja v EU ter deloma tudi v tem kontekstu varstvu specifičnih potez in problemov države (kras, krajinska in biotska raznovrstnost, pričakovano povečanje prometa preko države, demografsko praznjenje obsežnih območij idr.),
- inštitucionalno krepitev uprave in lokalne samouprave kot temeljnega pogoja učinkovitega varstva okolja v državi in s tem zagotovitev organizacijske in ekonomske predpostavke kot podlage za postopno uveljavljanje trajnostnega razvoja,
- uveljavljanje vseh v ZVO opredeljenih načel varstva okolja,
- uveljavljanje ekonomskih instrumentov in zagotavljanje virov sredstev za financiranje programov varstva okolja,
- vključitev okoljske vsebine in načel trajnostnega razvoja v programe posameznih sektorjev,
- usmeritev domačih in tujih finančnih virov na območja prednostnega interesa za zagotovitev čim boljših učinkov glede na vložena sredstva.

Varstvo okolja je tudi varovanje zdravja. Širši okvir politike na področju okolja in zdravja so bili določeni na prvi evropski ministrski konferenci o okolju in zdravju, ki je bila 1989 v Frankfurtu in na drugi evropski ministrski konferenci o okolju in zdravju, ki je bila junija 1994 v Helsinkih. Pomembna dokumenta, ki zavezujeta tako zdravstveni kot okoljski sektor, sta *Evropska listina o okolju in zdravju* (Frankfurt, 1989) in *Helsinška deklaracija o ukrepih na področju okolja in zdravja v Evropi* (Helsinki, 1994). Na drugi konferenci o okolju in zdravju v Helsinkih so sklenili, da vse države pripravijo nacionalne programe o okolju in zdravju. Ti programi naj bi povezali zdravstveni in okoljski sektor, rezultat pa naj bi bil usklajeno delovanje oziroma izvajanje ukrepov za izboljšanje okolja in posledično zdravja na nacionalni in lokalni ravni. Evropska zdravstvena politika je načrtovana v ciljih *Zdravje za vse do leta 2000* in obsega 38 ciljev. Politika vključuje izboljšanje zdravja in strategijo za doseg zastavljenih ciljev za bolj zdrav način življenja, skupaj z izboljšavami okolja. Temu je namenjenih 7 ciljev v zvezi s problematiko dejavnikov okolja, ki vplivajo na zdravje in so opredeljeni tudi v Planu zdravstvenega varstva Republike Slovenije do leta 2000, ki ga je pripravilo Ministrstvo za zdravstvo.

2. PRIBLIŽEVANJE EU – IZZIV IN PRILOŽNOST

Iz *Strategije gospodarskega razvoja* nedvoumno izhaja, da je približevanje EU za Slovenijo edina perspektivna možnost, ki seveda zahteva temeljito pripravo za pravočasno preprečitev morebitnih negativnih učinkov na okolje in za maksimaliziranje koristi, ki jih pridruževanje ponuja. Med možnimi pozitivnimi in negativnimi učinki pridruževanja EU kaže poudariti naslednje:

- Slovenija mora svoj sistem varovanja okolja prilagoditi EU⁶, pri čemer je potrebno v pogajanjih pridobiti dodatni čas ali vire za tiste ukrepe, ki jih iz različnih razlogov ne bomo mogli izpolniti do pridobitve statusa polnopravnega člana.
- Prevezemanje sistema okoljevarstvenih instrumentov, ki so uveljavljeni v EU, ni samo obveza, ampak tudi pomembna priložnost za hitrejše reševanje problemov pri konkretnem vzpostavljanju sistema varstva okolja.
- Prilagajanje okoljske politike EU je priložnost za uveljavitev sprememb v vzorcu proizvodnje in dobrin, pri čemer bo potrebno vgraditi dodatne mehanizme, da v Sloveniji ne bomo dovolili nekritičnega prenosa okolju škodljivih tehnologij in da bomo zagotovili ustrezno varstvo izjemno občutljivega prostora (biotska raznovrstnost, kras, velikost/majhnost, občutljivost za vplive izven državnih meja /morje, zrak/, poselitev).
- Ohranjanje biotske raznovrstnosti predstavlja primerjalno prednost Slovenije pri vključevanju v EU, zlasti pri pospeševanju in vzpodbujanju trajnostnega razvoja na podeželju.
- Obvladati bo treba pričakovane dodatne negativne vplive zaradi približevanja EU (npr. povečan tranzit, spremembe v navadah potrošnikov in proizvajalcev).
- EU pomeni uvajanje tudi komplementarnih mehanizmov varstva okolja. Tradicionalne metode nadzora se bodo vedno bolj dopolnjevale s sodobnejšimi mehanizmi, ki temeljijo na moči trga (uvajanje procesnih in proizvodnih standardov), dosledni preventivi ter uveljavljanju načela čim širšega sodelovanja ter deljene odgovornosti.
- Približevanje EU zahteva krepitev naše trenutne inštitucionalne šibkosti.

Proces pristopa/vključevanja Slovenije v EU je potrebno izkoristiti kot spodbudo za učinkovito uresničevanje sodobne (trajnostne oz. sonaravne) okoljske politike. Zaradi opredelitve Slovenije, da postane polnopravna članica EU ter dejstva, da je povabljen k pogajanjem v prvi skupini držav, so lahko kratkoročni okoljevarstveni cilji tudi tisti, ki bi jih, glede na ozko nacionalne okoljevarstvene zahteve, sicer dosegli kasneje. To dejstvo je upoštevano pri določanju ciljev in ukrepov, posebno za kratkoročno obdobje, kjer so kot prednostno upoštevane obveze vezane na izpolnjevanje zahtev iz *acquis communautaire*.

2.1 Okoljska pristopna strategija Slovenije za vključitev v Evropsko unijo

Okoljska pristopna strategija Slovenije je temeljni programski in terminski dokument, ki bo usmerjal naša prizadevanja za vključitev v EU na področju okolja. Vlada Republike Slovenije je dokument obravnavala in ga 26. marca 1998 sprejela kot prilogo k Državnemu programu za prevzem pravnega reda EU (*acquis communautaire*). Na začetku pogajanj z EU je Evropska komisija strategijo ocenila kot zelo dobro osnovo za okoljske pristopne dejavnosti Slovenije k EU.

Dokument med drugim opisuje sam pristopni proces, opredeljuje delovni načrt za okoljske pristopne dejavnosti in prednostne naloge, predstavlja oceno usklajenosti okoljske zakonodaje z evropsko in zagotavlja spremljanje ter uveljavljanje okoljske zakonodaje.

Strategija temelji na bistvenih dokumentih Slovenije in Evropske komisije, med drugim na Strategiji Republike Slovenije za vključevanje v EU (Ljubljana, september 1997, in kasnejše popravljene verzije), Beli knjigi Evropske komisije (Bruselj, 1995), Agendi 2000 in Mnenju Komisije o prošnji Slovenije za članstvo v EU (Bruselj, avgust 1997), Priročniku Komisije za aproksimacijo okoljske zakonodaje (Bruselj, avgust 1997) ter na številnih sklepih in dogovorih tako Vlade Republike Slovenije kot pomembnih inštitucij Evropske komisije.

Iz dokumenta je razvidno, da imajo Ministrstvo za okolje in prostor ter drugi državni organi, občine in gospodarstvo izjemno obsežne naloge, ki jih bo potrebno opraviti v razmeroma kratkem času, če želimo vstopiti v EU kmalu po letu 2000. Prenos evropske okoljske zakonodaje v naš pravni red pri tem niti ne bo glavni problem, saj ga bomo predvidoma opravili do konca leta 2000.

V skladu s priporočili in sklepi Mnenja Komisije o prošnji Slovenije za članstvo v EU, bo Ministrstvo za okolje in prostor v kratkoročnem obdobju slovensko okoljsko zakonodajo uskladilo z EU na področju okvirnih smernic za zrak, vode in odpadke ter začelo uresničevati usklajevalne programe z EU. V srednjeročnem obdobju bo ministrstvo uskladilo tudi smernico o nadzoru in preprečevanju onesnaževanja in drugo okoljsko zakonodajo (IPPC) ter razvilo spremljanje in nadzor za uresničevanje okoljske zakonodaje. Nadaljevalo bo z uresničevanjem usklajevalnih programov in potrebnih okoljskih investicij.

3. OCENA STANJA IN PRIČAKOVANIH SPREMENB OKOLJA

3.1 Ocena stanja po področjih⁷

Stanje posameznih sestavin okolja se je po naglem slabšanju v obdobju najhitrejše povojne industrializacije in urbanizacije ustalilo, vendar na stopnji, ki terja bistveno uspešnejši in učinkovitejši odziv družbe. Po osamosvojitvi države se je delno izboljšala kakovost površinskih voda in zraka, kakovost nekaterih podtalnic pa se slabša. Problematično ostaja ravnanje s komunalnimi in industrijskimi odpadki. Na izboljševanje kvalitete površinskih voda je najbolj vplivalo zmanjšanje obsega fizične proizvodnje (zaprtje nekaterih večjih onesnaževalcev), pri zraku pa so pozitivni rezultati odsev pospešenega prehoda na uporabo okolju prijaznejših goriv in sistemov ogrevanja ter izvedenih projektov odžveplevanja v termoeenergetskih objektih. V Sloveniji še niso obvladani vzroki ogrožanja biotske in krajinske raznovrstnosti ter elementov nežive narave, zaradi česar je ogrožen pomemben vir nadaljnega obstoja in razvoja družbe. Pri tem se stanje še slabša.

Sistematičnih raziskav o povezavi med onesnaženostjo okolja in zdravstvenim stanjem prebivalstva v Slovenije še ni. Tudi sicer so take raziskave redke, čeprav razmeroma dobro poznamo kakovost posameznih sestavin okolja, kot tudi zdravstveno stanje prebivalstva v posameznih najpogostejše prizadetih območjih (npr. Celje, Velenje, Mežica, Završje ...)⁸. Več pozornosti je veljalo raziskovanju povezav med pogoji dela in zdravjem delavcev v različnih industrijah, kar pa je zunaj okvira NPVO⁹. Na organizacijski ravni je eden bistvenih pogojev učinkovitega ukrepanja koordiniran informacijski sistem zdravje – okolje, ki ga še ni.

Vode. Največ površinskih vodotokov je prekomerno onesnaženih (29% v 3. in 4. razredu), pri čemer se onesnaževanje širi v povirja rek. V zadnjem času se slabša kakovost podtalnice.

Točkovni viri onesnaževanja voda niso sanirani v želenem obsegu. Čiščenje odpadnih voda poteka na različne načine pri ca. 75% prebivalstva¹⁰, pri čemer ima 80% slovenskega prebivalstva zagotovljeno organizirano javno oskrbo s pitno

vodo. Znatno del industrije še vedno izpušča odpadne vode v vodotoke brez čiščenja. Na pospešeno iskanje rešitev že vpliva leta 1995 izdana uredba o taksi za obremenjevanje vode (Uradni list RS, št. 41/95, 44/95 in 8/96), s katero so povzročitelji z ekonomskim mehanizmom prisiljeni v iskanje ustreznih rešitev.

Med razpršenimi viri onesnaževanja voda je potrebno posebej navesti intenzivno kmetijstvo, del industrije, promet ter razpršeno poselitve z neurejenim odvajanjem odpadnih voda. Kmetijstvo je odgovorno za pretežno del onesnaževanja podtalnic z nitrati, fosfati in pesticidi (problematično predvsem zaradi intenzivnega poljedelstva v SV Sloveniji) ter organskimi snovmi in amonijskimi spojinami z živinorejskih farm. Industrija nosi največji del odgovornosti za onesnaževanje s težkimi kovinami (tudi promet), fenoli in organskimi topili.

Zrak. Kakovost se je v Sloveniji v zadnjih letih na splošno nekoliko izboljšala. Najopazneje se je zmanjšala onesnaženost z žveplovim dioksidom (SO_2), predvsem v mestih (plinifikacija¹¹, toplifikacija ...). V bližini elektrarn je opaziti izboljšanje stanja (Šoštanj, Ljubljana). Od leta 1980, ki velja kot referenčno leto, se je skupna emisija SO_2 v Sloveniji do leta 1995 zmanjšala za preko 50% (od preko 250.000 na 120.000 ton/leto). V skladu s prevzetimi mednarodnimi obveznostmi bi se morala do konca leta 1993 že zmanjšati za 30%. Na nekaterih izpostavljenih lokacijah na vplivnem območju termoelektrarn se ob najneugodnejših vremenskih razmerah še pojavljajo koncentracije škodljivih snovi v zraku, ki močno presegajo kritične imisijske koncentracije in utegnejo celo vplivati na povečano smrtnost izpostavljenega prebivalstva.

Onesnaženost zraka z dušikovimi oksidi (NO_x), s katerimi je najbolj obremenjena neposredna bližina prometnih cest in energetskih objektov, narašča. V letih 1990 in 1991 se je emisija NO_x začasno znižala zaradi zmanjšanja prometa in proizvodnje, od takrat pa hitro narašča. V primerjavi z referenčnim letom 1987, je skupna emisija NO_x v letu 1997 večja za pribl. 23%. Protokol o zmanjšanju NO_x zahteva ohranitev emisij NO_x na ravni 1987.

K emisiji SO_2 največ prispeva elektroenergetika (81%), k emisiji NO_x pa promet (66%). Promet z motornimi vozili je glavni povzročitelj emisij svinca ter hlapnih organskih spojin (VOC), ki so sposobne proizvajati fotokemijske oksidante, katerih znaten del prispeva tudi industrija.

V poletnem času koncentracije ozona v prizemni plasti, na vseh stalnih merilnih mestih v Sloveniji, skoraj vsakodnevno presegajo mejne vrednosti. Visoke koncentracije ozona neugodno vplivajo na ljudi in rastline. Veliko ozona se tvori v Sloveniji zaradi transporta od drugod, vendar sedanja merilna mreža ne zadošča za ugotavljanje obsega onesnaževanja.

Kiotski protokol h konvenciji Združenih narodov o spremembi podnebja (Uradni list RS, št. 13/95 – MP, št. 59/95) obvezuje Slovenijo k 8-odstotnemu zmanjšanju toplogrednih plinov glede na izhodiščno leto 1986. Emisije ogljikovega vodika (CO_2), najpomembnejšega toplogrednega plina, so se po letu 1986 začele zmanjševati predvsem zaradi gospodarskih težav. Po ponovnem zagonu gospodarstva in oživitvi transportnih poti od leta 1992, emisije CO_2 strmo naraščajo, tako da so leta 1997 že presegle emisije izhodiščnega leta 1986¹². Največji delež pri emisijah CO_2 imata elektroenergetika¹³ (35%) in promet (32%). Pri toplogrednem učinku sodelujejo v večji meri tudi emisije metana (CH_4) in didušikovega oksida (N_2O), kjer so glavni viri kmetijstvo, ravnanje z odpadki, premogovništvo in promet. Kiotski protokol zajema tudi delno halogenirane fluorovodike (HFC), perfluorooljike (PFC) in žveplove fluoroide (SF_6), katerih toplogredni prispevek pa je manjši.

Program zmanjševanja emisij toplogrednih plinov je v začetni fazi izdelave. Prve ocene kažejo, da bo zmanjševanje emisij toplogrednih plinov za Slovenijo težka naloga, a hkrati izziv, ki ga Slovenija lahko izkoristi kot dodatno vzpodbudo pri prestrukturiranju slovenske energetike in industrije tako, da bo v prihodnje zagotavljal večjo ekonomsko učinkovitost. Prilagoditi je potrebno tudi način življenja in prekiniti povezavo naraščanja življenjskega standarda z večjo porabo energije. Ključnega pomena za izpolnitev Kiotskega protokola bo stabilizacija emisij toplogrednih plinov iz prometa.

Zaradi dolgoletnega onesnaževanja ozračja, posredno pa tudi tal s snovmi (SO_2 , NO_x), ki povzročajo kisle padavine, je prišlo do propadanja gozdov v večjem delu Slovenije ter do ogrožanja biotske raznovrstnosti.

Poraba snovi, ki ogrožajo ozonski plašč (ODS) se je močno zmanjšala. Uporaba klorofluorooljikovodikov (CFC) pri proizvodnji izdelkov se je opustila, poraba delno halogeniranih klorofluorooljikovodikov (HCFC) pa je v obdobju 1989–1996 naraščala in je v letu 1996 obsegala 16% dopustne ravni porabe.

Sedanja avtomatska merilna mreža za onesnaženost zraka ni prilagojena spremenjeni vrsti onesnaženja zraka, posebno zaradi motornega prometa in ne tudi novim zakonskim predpisom.

Dolgoročne strategije za varstvo zraka Slovenija še nima. Strategija bo morala odgovoriti na vprašanja, kako bo Slovenija zagotavljala kvaliteto zraka (lokalno in splošno) v okviru mednarodno priznanih standardov kakovosti (npr. Svetovna zdravstvena organizacija) in pri tem omogočati potreben razvoj v proizvodnem, storitvenem in drugih sektorjih.

Tla in gozd. Obdelovalna tla v Sloveniji predstavljajo približno 32% površine, gozd pa več kot 50% površine. Z intenzivno industrializacijo in kmetijsko proizvodnjo, pa tudi zaradi gostega prometa in poselitve, so plodna tla in gozdovi po drugi svetovni vojni, predvsem pa v zadnjih 20 letih, utrpeli veliko škode. Kmetijskim zemljiščem zaradi

neučinkovite zakonodaje spreminjajo namembnost. Slabšanje proizvodne sposobnosti tal pospešujejo onesnaženo ozračje in onesnažene površinske vode. Pri intenzivnem kmetijstvu prihaja pogosto do preobremenjevanja tal s hranili (npr. z nitrati, deloma s fosfati) in rastlinskimi zaščitnimi sredstvi (pesticidi)¹⁴. Neugodno vpliva tudi fizikalna degradacija tal zaradi uporabe težke mehanizacije. Organizacijski ukrepi za te grožnje okolju še niso vzpostavljeni (nadzorna služba za spremljanje kvalitete oz. onesnaženosti tal in kmetijskih izdelkov, svetovalna služba za smotno uporabo gnojil in pesticidov, uvajanje sonaravnih proizvodnih metod itd.). Evidenca stanja onesnaženosti tal je samo fragmentarna (Celje, Ljubljana, Dravsko polje, Krško polje, Koper, Jesenice). Potrebno bo dokončati pregled stanja onesnaženosti tal in za kritična mesta (predvsem na vodonosnih oz. proizvodno najpomembnejših področjih) izvršiti potrebno sanacijo. Sedanja opazovalna mreža gozdov je preredka na območjih z večjo stopnjo poškodovanosti dreves. Za potrebami zaostajajo ukrepi pri spodbujanju sonaravne živinoreje (npr. uveljavljanje prakse porabe odpadkov v ekonomskem obsegu farme ali njihove druge ustrezne obdelave; ta problem je v Sloveniji precej pereč predvsem pri prašičjih farmah). Uporaba blata iz čistilnih naprav, kompostov in muljev iz rečnih strug in jezer v kmetijstvu je urejena s posebno uredbo o vnosu nevarnih snovi in rastlinskih snovi v tla (Uradni list RS, št. 68/96).

Poškodovanost slovenskih gozdov zaradi onesnaženosti zraka (predvsem z SO₂ in zakislinjevanje) je precejšnja, posebno iglavcev (jelka, smreka). Tudi naravne nesreče ogrožajo gozd in škodo še povečujejo. Zaznavno ogroženost predvsem na kraškem območju povzročajo gozdni požari. Številčnost populacij nekaterih vrst rastlinojedih divjadi ni usklajena z naravno zmogljivostjo gozda. Škoda, ki jo na drevju v sušnih in toplejših letih povzročajo podlubniki, je velika. Gozd napadajo tudi različne bolezni. Negativno pa vplivajo na stanje gozda tudi ekonomsko neustrezna raba gozda in zmanjšana vlaganja v obnovo in nego gozda. Zakon o gozdovih iz leta 1994, ob vrsti drugih predpisov, mednarodnih konvencij in ukrepov na vseh ravneh, pomeni osnovo za postopno sanacijo slovenskih gozdov.

Biotska raznovrstnost. Slovenija sodi po oceni strokovnjakov med območja z nadpovprečno biotsko raznovrstnostjo¹⁵. Posebej značilni so gozdni, podzemni in vodni ekosistemi, mokrišča, morje, alpski in gorski svet, suha travišča idr. Stanje biotske raznovrstnosti se sicer ne spremlja sistematično, dosedanje sistematične ugotovitve (rdeči sezname ipd.) pa potrjujejo osnovno oceno o resni ogroženosti rastlinskih in živalskih vrst. Z ogrožanjem biotske raznovrstnosti je povezano neurejeno področje ravnanja z genskim materialom. Povečuje se nevarnost nekontroliranega vnosa tujih in spremenjenih organizmov, kar predstavlja nevarnost za biotsko raznovrstnost. Morska obala je v pretežni meri grajena, 25% večjih rek je delno ali v celoti reguliranih, neonesnaženi so samo še res izjemni deli vodotokov v povirjih. Osušeni so mnogi močvirni travniki, na velikih kmetijskih površinah se kopičijo ostanki kemikalij, življenjske selitvene poti živali sekajo številni komunikacijski objekti. Za takšno stanje je več vzrokov: neusklajenost med sektorji in prevlada ekonomsko močnejših sektorjev, pomanjkljiva zakonodaja in njeno neučinkovito izvajanje, skromna sredstva za ohranjanje biotske raznovrstnosti, za ključne bazične in aplikativne raziskave, podrejenost tega segmenta tradicionalno boljše uveljavljani skrbi za klasična področja varstva okolja idr. Ratifikacija Konvencije o mokriščih (Uradni list RS, št. 15/92), ki so mednarodnega pomena (Pariški amandma še ni ratificiran), nalaga Sloveniji ustrežnejšo zaščito mokrišč. Vedno bolj so ogroženi tudi gozdni in gorski ekosistemi. S podpisom Konvencije o varstvu Alp (Uradni list RS, št. 5/95 – MP, št. 19/95) pa je narejen pozitiven korak v smeri zmanjševanja te ogroženosti. V Sloveniji je statusno zavarovanega 8% ozemlja (od tega 4,2% kot naravni parki – Triglavski narodni park, Spominski park Trepče). V zadnjih dveh letih je več rezultatov na področju varstva narave – zavarovanje naravnega parka Škocjanske jame in naravnega rezervata Škocjanski zatok. Glede na naravne danosti pa bi bilo potrebno zavarovati okoli 30% ozemlja države.

V zadnjem času se zastruje problematika povsem neobvladane trgovine (npr. trgovanje z neavtohtonimi, eksotičnimi živalskimi vrstami), vnašanje tujih vrst pa ima lahko nepredvidljive posledice v naravnih ekosistemih. Z uredbo o zavarovanju ogroženih živalskih vrst (Uradni list RS, št. 57/93) ter uredbo o zavarovanju gliv (Uradni list RS, št. 45/94) se je sicer bistveno razširilo dotedanje varstvo, kljub temu pa dejansko ohranjanje vrst ni zadovoljivo. Z ratifikacijo Konvencije o biološki raznovrstnosti (Uradni list RS, št. 7/96 – MP, št. 30/96), Bernske konvencije o varstvu prostoživečega evropskega rastlinstva in živalstva ter naravnih habitatov (Uradni list RS, št. 55/99 – MP, št. 17/99) ter Bonnske konvencije o varstvu selitvenih vrst prostoživečih živali (Uradni list RS, št. 72/98 – MP, št. 18/98), je Slovenija naredila dodaten normativni korak, ki bo zahteval tudi izvedbo v praksi. Čaka nas še ratifikacija Washingtonske konvencije o mednarodni trgovini z ogroženimi vrstami živali in rastlin. V ta sklop problematike sodi tudi iznos genskega materiala (semen) in opravljanja poizkusov na način, ki v razvitih državah ni dovoljen.

Ena od prepoznavnih značilnosti Slovenije je tudi krajinska raznovrstnost, ki se je izoblikovala na stiku naravnih pokrajinskih enot, kot posledica rabe prostora in načina življenja naših prednikov. Tradicionalno kmetovanje je povzročilo nastanek določenih tipov drugotnih habitatov, ki imajo tudi izreden pomen pri ohranjanju biotske raznovrstnosti. Značilno krajinsko raznovrstnost ogroža opuščanje kmetijske rabe na nekaterih območjih (kraške košenice in pašniki, visokogorski pašniki in intenzifikacija kmetijske proizvodnje), zaradi česar se spreminjata videz krajine in biotska raznovrstnost (izginjanje mokrotnih in suhih travišč). Na drugi strani je raznovrstnost krajine pod pritiskom posledic neurejene prostorske politike in urbanizma, sprememb v načinu kmetovanja ter preusmerjanja iz kmetijstva v

druge panoge (npr. turizem). Poseben problem so veliki posegi v prostor (avtocestni križ) in to s svojim neposrednim vplivom (degradacija krajine, sekanje biokoridorjev) kot tudi s potencialnim vplivom na prostor, zaradi objektivno izboljšane dostopnosti in težav, ki izvirajo iz tega.

Slovenija je bogata z elementi nežive narave (minerali, fosili), z geomorfološkimi in hidrološkimi pojavi, ki tvorijo fond naravnih vrednot (soteske, jame, slapovi itd.). Njihova atraktivnost je podlaga za hiter razvoj različnih dejavnosti, ki temeljijo na izkoriščanju tega fenomena, to pa je povezano s posegi na praviloma najboljčutljivejša področja, posledica česar je ogrožanje temeljnega fenomena samega ter biotske raznovrstnosti.

Ravnanje z odpadki. Ravnanje z odpadki je ena najslabše rešenih nalog v okviru varstva okolja v Sloveniji. Odlaganje na lokalne (občinske) deponije je praktično edina možnost ravnanja s komunalnimi in pretežno tudi z industrijskimi odpadki, pri čemer pa so ta odlagališča pogosto neprimerno locirana, tehnično neustrezna (netesnjena, neodplinjena, poplavna oz. v dosegu talnih vod ...), povrh vsega pa že pretežno zapolnjena. V Sloveniji je 50.000–60.000 divjih odlagališč odpadkov. Posledica neustreznega ravnanja z odpadki je tudi prekomerno sproščanje metana iz odlagališč odpadkov, kar prispeva okoli 5% k celotni emisiji toplogrednih plinov v Sloveniji. Mnogo deponij nima ustrezne dokumentacije in urejenega pravnega statusa¹⁶. Ločeno zbiranje komunalnih odpadkov po gospodinjstvih imajo organizirano le v nekaterih občinah. Problem predelave ločeno zbranih odpadkov ni ustrezno rešen. Industrija največkrat odlaga svoje odpadke skupaj s komunalnimi, razen v posameznih primerih, ko imajo podjetja svoja odlagališča za nekatere vrste nevarnih odpadkov ali posamezne monodeponije, npr. halde za razne jalovine, žlindre in pepele. Izvoz nekaterih vrst nevarnih odpadkov (npr. stare barve, laki, topila...) v skladu s postopki Baselske konvencije (Uradni list RS, št. 48/93 – MP, št. 15/93) je za marsikatero vejo industrije edina možnost. Nekatera podjetja imajo lastne sežigne naprave kot del tehnoloških postopkov. Sežiga odpadkov v industrijskih termičnih procesih je zaradi odpora javnosti malo, čeprav so ekološko sprejemljive tehnične možnosti za to velike (npr. cementne peči).

Zbiranje nekaterih sekundarnih surovin v industriji in komunali je razmeroma tradicionalno in uspešno, čeprav se je zaradi izgube trga nekdanje Jugoslavije promet s sekundarnimi surovinami nekoliko zmanjšal (indeks 1994/89 znaša 65%). Najuspešnejše je zbiranje železa, jekla, barvnih kovin, stekla, papirja, tekstila in plastike. Glavni delež teh materialov nastaja in se zbere v industriji, komunala prispeva malo.

Za nekatere vrste komunalnih odpadkov, ki jih v EU že zelo učinkovito zbirajo in reciklirajo, pri nas še nimamo urejenega zbiranja, npr. aluminijaste pločevinke, polietilenske platenke (oboje embalaža za pijače), embalažni stiropor, lesene gajbice za sadje/zelenjavo, odpadna oblačila, belo tehniko, aparate, ki vsebujejo elektronska vezja, stare avtomobile itd. Embalažni del odpadkov se bo v bližnji prihodnosti moral radikalno zmanjšati zaradi uveljavljanja nove smernice EU o embalaži (CD 94/62 EC, 1994).

Na začetku je zbiranje in sortiranje nevarnih komponent, ki so pomešane med komunalne odpadke (baterije in akumulatorji, ostanki pesticidov, stare barve in organska topila, stara zdravila ipd). Ni še definiran sistem za ravnanje z zbranimi materiali do dokončnega uničenja oziroma reciklaže.

Pomemben korak v smeri izboljšanja stanja predstavlja dokument *Strateške usmeritve Slovenije na področju ravnanja z odpadki – Problemi in specifičnost pri približevanju Evropi* (sprejet na Vladi RS 1. avgusta 1996) s katerim so opredeljene osnovne usmeritve in cilji na področju odpadkov ter hierarhija možnih načinov ravnanja z odpadki, ob upoštevanju razvoja gospodarstva in vključevanja v evropske integracijske procese. Strateške usmeritve so sestavni del NPVO, ki v programskem delu samo povzema bistvene cilje in usmeritve ter ukrepe za izboljšanje stanja.

Sevanja. *Ionizirna sevanja* v širšem okolju se pojavljajo predvsem zaradi odpadnih radioaktivnih materialov. Od visokoradioaktivnih odpadkov v Sloveniji redno nastajajo izgoreli gorivni elementi v Nuklearni elektrarni Krško (NEK), ki se hranijo v posebnem vodnem bazenu; njegova velikost omogoča shranjevanje do leta 2005. Tudi srednje in nizkoradioaktivni odpadki iz NEK se shranjujejo pri povzročitelju in sicer v posebnih sodih. NEK ima, kot edini objekt v Sloveniji, stalni monitoring radiološke onesnaženosti okolice. Rudnik urana Žirovski vrh ima na deponiji Boršt 660 kt jalovine, ki radiološko ogroža vodne izvire. Precej kontaminiranih materialov in opreme se nahaja tudi v rudniku oz. predelovalnih obratih. Tudi drugi povzročitelji (bolnišnice, inštituti, industrija ...) hranijo nizko in srednjeradioaktivne odpadke v prehodnih skladiščih (dolgoživi izotopi v Podgorici, ilegalno skladišče v Zavrattu ...) dokler razpad ni v okviru dopustnega za odlaganje med komunalne odpadke (kratkoživi izotopi). Poseben problem so radioaktivne snovi (predvsem izotopi joda) v odpadnih vodah iz bolnišnic (predvsem Klinični center Ljubljana), ki se neprečiščene izpuščajo v Ljubljano in jo radiološko močno onesnažujejo. Nosilca dejavnosti obvladovanja ionizirnih sevanj sta Uprava republike Slovenije za jedrsko varnost ter Agencija za radioaktivne odpadke.

V okolju se *neionizirna sevanja* pojavljajo predvsem kot posledica delovanja raznih naprav (električni visokonapetostni daljnovodi, transformatorske postaje, RTV-oddajniki, radarji, monitorji ...). Njihov vpliv na bivalno in življenjsko okolje se pri nas še ne ugotavlja. Evropska unija (EU) je leta 1994 izdala resolucijo o ugotavljanju in preprečevanju škodljivih učinkov elektromagnetnih sevanj (A3-0238/94), ustrežna uredba je bila v Sloveniji izdana leta 1996.

V zadnjem času se kot poseben problem pojavlja svetlobno onesnaževanje, ki ga povzroča osvetlitev naravnega okolja v nočnem času iz različnih virov in zaradi katere prihaja do neželenih vplivov na posamezne rastlinske in živalske vrste.

Hrup. Zunanje življenjsko okolje Slovenije je zmerno obremenjeno s hrupom. Povzročajo ga predvsem promet in proizvodne dejavnosti. Razvoj manj hrupnih prometnih sredstev, omejevanje hitrosti vožnje in gostote prometa (npr. v nočnem času), gradnja novih prometnic, odmaknjenih od bivališč, namestitvev protihrupne zaščite na hrupne objekte (ceste, železnice, industrija), ugodno vplivajo na zmanjševanje povprečne obremenitve s hrupom. Problemi se kažejo v starih prometnih sredstvih na starih prometnicah, speljanih praviloma skozi naselja, in povečevanje osebnega in tovornega prometa. Naši predpisi so za hrup v naravnem in življenjskem okolju dokaj usklajeni s splošno priznanimi tujimi normami, medtem ko pri hrupu na delovnih mestih zaostajamo za razvojem v EU.

Okoljska tveganja. Naraščajoča ekonomska aktivnost, povezana s proizvodnjo, transportom in distribucijo kemikalij in goriv oz. snovi, ki potencialno ogrožajo zdravje ljudi in obremenjuje vplivajo na ekosisteme, pomeni tudi neprestano nevarnost nesreč (izpusti nevarnih snovi v vodotoke in v podtalje, emisije škodljivih snovi v zrak, neustrezno ravnanje ali dispozicija nevarnih in jedrskih odpadkov, prevozi goriv, nevarnih snovi in odpadkov itd.). Slovenija je ratificirala Baselsko konvencijo o nadzoru gibanja nevarnih odpadkov preko meja ter njihovega odlaganja (Uradni list RS, št. 48/93 – MP, št. 15/93). Predvidena je ratifikacija Helsinške konvencije o prekomejnih vplivih industrijskih nesreč.

Okolje in zdravje. Onesnaženo okolje (onesnažen zrak, prekomeren hrup, uživanje onesnažene pitne vode, neustrezno ravnanje z odpadki ter izpostavljenost ionizirajočemu in neionizirajočemu sevanju) vpliva na nastanek številnih bolezni in bolezenskih stanj. Posebej ogrožene so občutljive skupine prebivalcev (bolniki, otroci in starejši ljudje). Največji problem je onesnažen zrak, kjer so glavne snovi, ki onesnažujejo žveplov dioksid, dušikovi oksidi, ogljikov monoksid, ozon in trdni delci. Celovitih podatkov o obolevnosti oziroma umrljivosti, ki je posledica onesnaženega zraka, še ne zbiramo sistematično. Onesnaženost pitne vode in vnos različnih polutantov v organizem je, zaradi velikosti prizadete populacije, pomemben zdravstveni problem. V zadnjem času kažejo rezultati fizikalno-kemičnih analiz na poslabšanje, posebno v vodovodnih sistemih, ki preskrbujejo veliko število ljudi. Od dejavnikov okolja, ki vplivajo na zdravje, so pomembni še čezmeren hrup, sevanje in onesnaženost zraka v zaprtih prostorih. Podatki o teh dejavnikih, razen za radon, so skromni.

3.2 Pričakovane spremembe in problemi

Napoved pričakovanih stanj in problemov v okolju je zaradi neznanck, povezanih s procesom preoblikovanja proizvodnje in potrošnje, težko določljiva. Po ocenah iz Strategije gospodarskega razvoja Slovenije, ki jo je obravnaval tudi Državni zbor (EPA 1107, Poročevalec 19/95) bo predvidena hitra gospodarska rast vplivala na raven onesnaženosti¹⁷ okolja¹⁸.

Te prognoze opozarjajo na pomen tehnološke prenove v funkciji zmanjšanja obremenitev okolja ter smotne rabe naravnih virov. Ekonomski učinki aktivne politike varstva okolja na gospodarsko rast so večstranski. Po eni strani bodo stroški sanacije in plačila okoljevarstvenih dajatev zavrli nekatere, po drugi strani pa vzpodbudili druge dejavnosti. Varovanje okolja in gospodarski razvoj sta cilja, ki se na strateški ravni vzajemno podpirata.

Tendenca postopnega približevanja proizvodni strukturi razvitih malih evropskih držav se kaže v povečanem deležu storitvenih dejavnosti na račun zmanjšanja obsega industrije in delno kmetijstva. Po scenariju pozitivnega gospodarskega razvoja Slovenije (+) naj bi se delež industrije ustalil na okoli 38% BDP, kmetijstvo bi ohranilo delež okoli 4% BDP, storitvene dejavnosti pa bi do leta 2000 dosegle 58% BDP.

Povprečna letna rast produktivnosti v industriji do leta 2000 je ocenjena na 5,8% ob nadaljnjem zmanjševanju zaposlenosti za okoli 24.000 oseb. Scenarij negativnega gospodarskega razvoja Slovenije (-) predvideva mnogo manj ugodna dogajanja, ki dosegajo 4-odstotno povprečno letno rast produktivnosti, vendar ob več kot še enkrat večjem zmanjšanju števila zaposlenosti.

Kmetijstvo bo ob danih naravnih možnostih pridelave v naslednjih letih povečalo predvsem poljedelsko proizvodnjo, medtem ko se bo v živinoreji ta nekoliko zmanjševala. To bo spodbujala tudi država z večjimi subvencijami v programe dezintenzifikacije kmetijske proizvodnje (kmetijsko-okoljski programi – uredba EU 2078/92). Velike razlike v stopnji rasti kmetijstva po obeh scenarijih ni.

V nadaljevanju so prikazani dejavniki stopnjevanja in zmanjševanja pritiskov na okolje.

Dejavniki stopnjevanja pritiskov na okolje	Dejavniki zmanjševanja pritiskov na okolje
- oživljanje gospodarstva z nevarnostjo vzpostavitve podobnega onesnaževalnega vzorca kot pred obdobjem gospodarske krize, - intenzifikacija primernih in opuščanju manj primernih površin lahko ogrozi tradicionalna občutljiva razmerja med človekom in naravo, - pričakuje se povečan vnos genetsko spremenjenih organizmov v okolje, - povečana ogroženost rastlinskih in živalskih vrst zaradi hidrotehničnih in agrotehničnih posegov, izgradnje avtocest, vnašanja tujih rastlinskih in živalskih vrst, - naraščanje rekreacije ter nevarnost okoljsko neobvladanega prodora turizma na območja najbolj občutljivejših (in turistično atraktivnih) ekosistemov itd., - sproščanje zasebne iniciative, ki bo terjala nove lokacije in bo brez vzpostavljanja državne funkcije varstva okolja vodilo v nadaljnje ogrožanje okolja in biotske raznovrstnosti, - podrejanje okoljskih ciljev drugim, predvsem kratkoročnim (socialnim in drugim) interesom, - povečan pritisk na tranzitni tovarni promet in s tem povečevanje emisij iz prometa, - povečan promet bo po ocenah prispeval k povečanju emisij v ozračje, - poskusi vnosa »umazanih« in cenejših tehnologij zunanjih investitorjev.	- dograjevanje pravnih in ekonomskih inštrumentov varovanja okolja v skladu z zahtevami pri uskladitvi s stanjem varstva v razvitih državah, - izpolnjevanje že prevzetih mednarodnih obveznosti (npr. Konvencija o biološki raznovrstnosti) ali tistih, ki jih bo država prevzela ob priključitvi EU (npr. Smernice za varstvo ptičev, Smernice za varstvo flore, favne in habitatov), - inštitucionalna krepitev na vseh ravneh ter okrepljen nadzor nad viri ogrožanja okolja, - prilagajanje izvozne industrije (predvsem tistih panog, ki proizvajajo končne izdelke) okoljskim standardom EU, - realizacija sanacijskih programov na osnovi »okoljskih rezervacij« v procesu lastninjenja podjetij, - dvig stopnje okoljske zavesti in povečanje znanj o okoljski problematiki, - prestrukturiranje slovenskega kmetijstva na podlagi pričakovanih finančnih spodbud za ohranjanje tradicionalnih oblik kmetijstva v skladu s politiko EU.

4. OSNOVNI CILJI VARSTVA OKOLJA V SLOVENIJI

4.1 Razvrstitev ciljev po pomenu

Na podlagi izvedenega postopka identifikacije so bili problemi v okolju¹⁹ razvrščeni po pomenu in iz njih izpeljani osnovni strateški cilji kot podlaga za izdelavo akcijskega programa. Cilji sami in njihova razvrstitev po pomenu so seveda predmet preverjanja in dopolnjevanja v procesu sprejemanja in spremljanja izvajanja NPVO. Za vsako tematsko področje je podan seznam po pomenu razvrščenih ciljev:

VODNO OKOLJE

- VO1) Zmanjšanje emisij iz točkovnih virov – odpadne vode iz industrije, živinorejskih farm in komunalne odpadne vode
- VO2) Zmanjšanje emisij iz razpršenih virov – intenzivno kmetijstvo, razpršena poselitve brez urejenega čiščenja odpadnih voda, promet
- VO3) Sanacija starih bremen, ki ogrožajo vodno okolje
- VO4) Sanacija in preprečitev neustreznih posegov v vodno okolje

RAVNANJE Z ODPADKI

- ODP1) Zmanjšanje nastajanja in nevarnostnega potenciala odpadkov pri izvoru
- ODP2) Povečanje snovne in energetske izrabe odpadkov ter zmanjševanje emisij toplogrednih plinov
- ODP3) Vzpostavitev učinkovitega sistema ravnanja z odpadki
- ODP4) Postopna odprava starih bremen

BIOTSKA RAZNOVRSTNOST IN GENSKI VIRI

- BIO1) Preprečevanje zmanjševanja biotske raznovrstnosti na ravni ekosistemov (in habitatnih tipov), vrst (in habitatov) ter genomov (in genov)
- BIO2) Preprečevanje nadaljnjega ogrožanje naravnega ravnovesja zaradi neustreznega izkoriščanja rastlinskih in živalskih vrst
-

ZRAK

- ZR1) Zmanjševanje onesnaževanja zraka iz industrijskih virov
- ZR2) Zmanjšanje emisij iz termoelektrarn
- ZR3) Obvladovanje onesnaževanja zraka zaradi prometa
- ZR4) Zmanjševanje emisij iz individualnih in skupinskih (kotlovnice) kurišč v naseljih
- ZR5) Zmanjševanje vzrokov za pojav fotokemijskega smoga in troposferskega ozona
- ZR6) Odprava uporabe CFC
- ZR7) Zmanjšanje emisij toplogrednih plinov (Kioto)
- ZR8) Obvladovanje problemov onesnaževanja zraka na velike razdalje
-

TLA IN GOZD

- TLA1) Omejevanje kemičnega onesnaževanja tal in izvedba nujnih sanacij
- TLA2) Omejevanje fizikalne degradacije tal (zbitost, erozijo...)
- TLA3) Omejevanje nadaljnje degradacije gozdnih tal
-

HRUP

- HR1) Zmanjšanje hrupa zaradi cestnega prometa
- HR2) Zmanjšanje hrupa iz ostalih virov
-

SEVANJA**IONIZIRNA SEVANJA**

- SEV1) Zagotavljanje učinkovitega ravnanja z radioaktivnimi odpadki
- SEV2) Obvladovanje radioaktivnega sevanja v zunanjem okolju
-

NEIONIZIRNA SEVANJA

- NIS1) Identificiranje in postopoma obvladovanje posameznih virov neionizirnih sevanj
-

TVEGANJA

- TVE1) Zagotovitev ustreznih postopkov ravnanja s kemikalijami in gensko spremenjenimi organizmi v proizvodnji, prometu in uporabi
- TVE2) Uveljavitev ustreznega skladiščenja, transporta in odlaganja kemikalij
-

4.2 Izbor strateške usmeritve

Ena od značilnosti politike okolja v preteklosti so sorazmerno skromni rezultati varovanja okolja. Razlogi za to so številni, eden od njih je tudi nejasno razmejevanje med bolj in manj pomembnimi problemi okolja. Nejasnost je vodila v pretirano drobitev skromnih sredstev za okolje. Določitev prioritet ne pomeni odstopa od celovitega pristopa k problemom okolja, ampak je predvsem orodje osredotočanja na kritične točke oz. področja in s tem učinkovitejše porabe virov, ki so na voljo.

V procesu priprave NPVO so bile pretehtane štiri strateške možnosti:

1. Med posameznimi področji varstva okolja ni razlik. Vsa področja so enako pomembna;
2. Osredotočiti se je potrebno na eno področje in ga rešiti;
3. Osredotočiti se je potrebno na nekaj strateško pomembnih področij;
4. Z odločitvijo za vstop v EU so prioritete določene.

Na podlagi številnih razprav je bila sprejeta odločitev za tretjo možnost z naslednjo utemeljitvijo:

1. Prva možnost ni bila sprejeta zaradi nevarnosti pretirane drobitve skromnih sredstev ter dobrih izkušenj z osredotočenjem na ključne probleme, kot je bil to primer na področju varstva zraka.
2. Druga možnost ni bila sprejeta iz konceptualnih in praktičnih razlogov. Problemi okolja so povezani, zato praktično ni mogoče izbrati samo ene možnosti. Takšno prakso je poznala npr. Japonska na prehodu v sedemdeseta leta, ko

je vso pozornost usmerila samo na odpravo najnevarnejših polutantov (npr. težke kovine). Za podoben način reševanja v Sloveniji ni realnih osnov in bi izbor takšne možnosti lahko pomenil stagnacijo na vrsti področij, kjer Slovenija že dosega spodbudne rezultate.

3. Izbrana tretja možnost je podpirala četrto možnost, ne da bi bilo treba zaradi tega odstopiti od ciljev, ki jih zahteva stanje v okolju. Primerjava stroškov, potrebnih za izvedbo projektov za usklajitev z zahtevami EU²⁰ z izbranimi prioritetami NPVO, je pokazala, da je ca. 89% sredstev iz naslova aproksimacije neposredno usmerjenih na tri izbrana prednostna področja. Analiza povezav med osnovnimi cilji varstva okolja in cilji iz naslova približevanja zahtevam EU je pokazala:
- Vse investicije iz naslova pridruževanja EU podpirajo cilje NPVO. Zunaj neposrednega vpliva zahtev EU so predvsem področja varstva krajine, tal in gozda, ki so v Sloveniji programsko pokrita s Prostorskim planom Republike Slovenije (v pripravi) ter dolgoročnimi programi gospodarjenja z gozdovi in kmetijstva (že sprejeti).
 - Investicije v varstvo okolja, ki jih zahteva samo pridruževanje EU, presegajo danes razpoložljiva sredstva za varstvo okolja, zato zahtevane naloge ne bo mogoče izpeljati drugače kot z izdatno pomočjo EU. Hkrati to tudi pomeni, da obseg nalog, ki jih zahteva približevanje, predstavlja praktično maksimum možnih investicij v naslednjih desetih letih. Sredstva, ki so na voljo v proračunu, bo potrebno tako nameniti predvsem za inštitucionalno krepitev na državni in lokalni ravni ter za tista področja, kjer ni mogoče sklepati na prekrivanje interesov z EU.
4. V preteklosti je bila v Sloveniji ena največjih težav onesnaženost zraka, ki je ogrožala nekaj nad 40% prebivalcev in močno pripomogla k obsežnemu propadanju gozdov. Zaradi tega ni presenetljivo, da je bila prva v praksi uveljavljena prioriteta izboljšanje kakovosti zraka. V desetih letih je bila izvedena obsežna zamenjava uporabe premoga z drugimi za okolje ustrežnejšimi energenti in energetskimi sistemi. Izvedena je bila uspešna sanacija enega bloka v TE Šoštanj in že začeta sanacija tudi petega bloka, ljubljanska TE-TO je pričela uporabljati premog z bistveno manjšo vsebnostjo žvepla. Strokovna analiza stanja in predvsem trendov v okolju ter ocena primerjalnih strateških prednosti Slovenije v evropskem prostoru je pokazala, da se bo treba v prihodnje najbolj posvetiti skrbi za vodo, ustreznemu ravnanju z odpadki ter ohranitvi biotske raznovrstnosti, ki je pomembna strateška primerjalna prednost Slovenije.

Prednostni cilji Slovenije na prehodu v tretje tisočletje so:

- **uspešno dokončanje zastavljenih programov varstva zraka, in njihovo dopolnitev s programi zmanjševanja imisijskih koncentracij troposferskega ozona in drugih škodljivih snovi ter emisij toplogrednih plinov,**
- **izboljšanje stanja vodnega okolja,**
- **uveljavitev sodobnih oblik ravnanja z odpadki,**
- **ohranjanje in varstvo biotske raznovrstnosti in genskih virov.**

Prav tako je treba poudariti, da je prednostni cilji tudi

- **krepitev inštitucij varstva okolja na vseh ravneh,**

kar je osnovni pogoj za doseg ciljev tega NPVO.

5. NPVO – ISKANJE POTI MED ŽELENIH IN MOŽNIM

5.1 Temeljna načela prihodnjega urejanja okoljskih vprašanj

Zasuk k trajnostnemu razvoju

Čas prehoda je predvsem priložnost za spremembe po načelu trajnosti. Koncept trajnosti razvoja v tem dokumentu razumemo predvsem kot vzvod spreminjanja sedanjih vzorcev proizvodnje in porabe, oziroma, v najširšem pomenu, sedanjega razmerja med naravo in družbo. Cilj trajnostnega razvoja ne bo dosežen s tem nacionalnim programom, vendar pa bo izvedba opredeljenih ukrepov in predvsem zamišljen sistem rednega spremljanja izvajanja pomemben korak v uresničevanju tega načela²¹. Med drugim to predpostavlja tudi²²:

- trajnost aktivnosti človeka in nemoteni razvoj v prihodnosti sta odvisna od ustreznega gospodarjenja z okoljem in naravnimi viri;
- zaloge naravnih virov in zmogljivosti so končne, kar zahteva smotno obvladovanje tokov snovi in energije v celotnem ciklusu, od pridobivanja do uporabe;
- vsak posameznik se mora zavedati neobnovljivosti nekaterih naravnih virov in tega, da gre vsaka poraba naravnih virov na račun nekoga drugega.

Skrb za trajnostni razvoj je izrecno opredeljena kot vse pomembnejša strateška naloga države²³, ki mora najti svoje mesto v okviru razvojnih usmeritev vseh razvojnih sektorjev.

Bolje preprečevati kot zdraviti

Sodobni koncepti varstva okolja temeljijo na preprečevanju pojava obremenjenosti okolja. V Sloveniji smo pred obsežno nadomestitvijo zastarelih tehnologij, kar je pomembna priložnost, če jo bomo izkoristili na okolju sprejemljiv način, z doslednim upoštevanjem načela preventive. Modernizacija in optimizacija tehnoloških procesov je pomembna tudi zaradi pozitivnega ekonomskega učinka ob racionalnejši uporabi surovin in energije. Ob tem že pri samem viru prihaja v ospredje problem ravnanja z odpadki, s tem pa nujnost razvoja ekonomskega in zakonodajnega sistema, ki zagotavlja smotrno rabo surovin in energije z minimalizacijo emisij.

Uvajanje novih tehnologij in procesa racionalne uporabe surovin in energije je proces, ki je neločljivo povezan z izobraževanjem in zagotovljenimi informacijami.

Sporazumno reševanje naj ima prednost

V skladu z načelom sodelovanja²⁴ daje NPVO prednost sodelovanju pred neposrednim urejanjem zadev s strani države in opredeljuje osnovne okvire za spodbujanje sodelovanja vseh zainteresiranih partnerjev, državne uprave, gospodarstva in javnosti, za sklepanje prostovoljnih dogovorov povsod, kjer je tak način urejanja varstva okolja učinkovitejši od zakonsko predpisanega. Takšna odločitev temelji na primerjalni analizi obeh skrajnih pristopov (slika 1). Uveljavitev načela pa zahteva tudi dostopnost do informacij, možnost preverjanja podatkov in njihove interpretacije s strani neodvisnih inštitucij. Peti akcijski program EU do leta 2000²⁵ pomeni velik korak naprej v tej smeri. Prostovoljne aktivnosti znotraj industrijskega sektorja imajo pri tem ključno vlogo tudi v Sloveniji²⁶. Takšen pristop ne izključuje prisile, jo pa omejuje na neodzivni segment povzročiteljev. Pogoji za uspešno delovanje mehanizmov te vrste je zaupanje javnosti, ki pa ga ni mogoče doseči preprosto in hitro. Zahteva stvarne cilje in pozitivno izkustvo, ki ga je v svetu dovolj (primer Nizozemske), prav tako pa dobro poznavanje slabosti in omejitev tega sistema, ki ne more v celoti nadomestiti sedanjih inštrumentov varstva okolja.

Slika 1: SWOT Analiza prostovoljnega in zakonodajnega pristopa

SWOT-ANALIZA PROSTOVOLJNIH AKTIVNOSTI ²⁷	
PREDNOSTI - fleksibilnost, prilagojenost okoliščinam - prenos odgovornosti na lokalno raven - temeljijo na konsenzu - potencialno večja učinkovitost - potencialno hitrejša uresničenje - zagotavljajo večjo skladnost glede dolgoročnih zahtev - spodbujajo inovativnost	SLABOSTI - premalo zavezujoči - videz nekonsistentnosti - zahtevajo dolgoročno planiranje - lahko jih izkoristijo negativno misleči - potrebujemo preverjanje skladnosti - lahko so drage, časovno zahtevne in birokratske - lahko so ovira prosti konkurenci
PRILOŽNOSTI - večja učinkovitost - okoljevarstvene izboljšave - zakonodaja, ki je bolj ciljno usmerjena - integracija okoljevarstvenih izboljšav v cikel poslovnega načrtovanja	NEVARNOSTI - prosti strelci - prekomerna birokracija - kratkovidne odločitve - nezadostna kredibilnost v očeh javnosti
SWOT-ANALIZA ZAKONODAJNEGA PRISTOPA	
PREDNOSTI - enostavna razlaga in uveljavitev - omogoča uporabo komplementarnih standardov - skladnost se zlahka določi in preveri	SLABOSTI - odreja, je nefleksibilen - počasen odziv na spremembe - ne spodbujajo preseganja predpisanega minimuma - brezkompromisen - temelji na grožnjah (globa, takse, davki, zapor)
PRILOŽNOSTI - jasno definirani cilji - grožnja s predpisom lahko vzbudi inovativnost	NEVARNOSTI - stalno naraščanje stroškov varovanja okolja - počasen napredek okoljevarstvenih izboljšav - akcija / reakcija

Deljena odgovornost za okolje

Začetki politike varstva okolja v svetu so temeljili na zakonodaji in neposrednem nadzoru. Praktično edina partnerja sta bila država na eni ter onesnaževalci na drugi strani. To fazo je danes (v svetu) nadomestil koncept deljene odgovornosti²⁸, ki zahteva aktivno vključitev in sodelovanje vseh relevantnih dejavnikov: državnih organov, javnih in privatnih podjetij ter javnosti. NPVO je zasnovan tako, da opredeljuje osnovne dejavnike varstva okolja: državo, privatna in javna podjetja ter javnost.

- a) Primarna vloga **države** ni osredotočena samo na zakonodajno področje, ampak tudi na področje ekonomskega planiranja ter vzpostavljanja razmer za gospodarski razvoj, rabo prostora in naravnih virov, zagotavljanje dostopnosti do informacij, izobraževanje, spreminjanje razmer na trgu (z davki ipd.). Država nastopa tudi kot lastnik nekaterih podjetij in je odgovorna za njihove okoljske značilnosti ter kot pomemben investitor, ki mora ne samo spoštovati okoljske zahteve, ampak z investicijami posredno ali neposredno maksimirati tudi okoljske cilje. V skladu z veljavno ureditvijo, je država odgovorna za dejavnost nekaterih javnih služb varstva okolja²⁹. V ta sklop sodi tudi raven **lokalne samouprave** s svojimi pristojnostmi na področju varstva okolja, ki so sicer obravnavane v posebnem poglavju.
- b) **Podjetja** različnih dejavnosti vplivajo na okolje, kot porabnik naravnih virov ali z vplivi na okolje, v vseh fazah proizvodnega ciklusa. Glede na to se delijo v dve skupini in sicer na podjetja, ki v varstvu okolja iščejo poslovni interes za izboljšanje položaja na trgu in podjetja, ki še vedno dajejo prednost maksimiranju dobička na račun okolja. NPVO opredeljuje cilje in ukrepe za obe skupini s t. i. dvojnim pristopom, ki vključuje tako koncept prisile in koncept spodbude³⁰. Poudariti je treba, da se obravnava podjetij ne zaključuje z obvladovanjem same dejavnosti, ampak vključuje tudi obvladovanje in odgovornost za proizvod v tem smislu, da omogoči potrošniku izbor med proizvodi glede njihovih okoljskih značilnosti (*eco-labelling*).

Vsak posamičen član **družbe (javnosti)** nastopa v treh oblikah: kot *zainteresirani posameznik* za stanje okolja, kot *onesnaževalec* v funkciji bivanja ali dela in kot *potrošnik*. Da bi posameznik lahko odigral svojo vlogo aktivnega dejavnika na področju varovanja okolja, morajo biti izpolnjeni naslednji pomembni pogoji: znanje, ozaveščenost, informiranost in obstoj dejansko razpoložljivih, okolju prijaznejših opcij (primer: dokler ni vzpostavljen sistem ločenega zbiranja odpadkov ali alternativna oblika transporta, je vsaka širša akcija neuspešna). Ob posamezniku, je pri doseganju ciljev varstva okolja pomembna vloga nevladnih in drugih za varstvo okolja zainteresiranih organizacij, sindikatov, strokovnih združenj itd.

6. AKCIJSKI PROGRAM DO LETA 2008, Z OPREDELITVIJO KONKRETNIH UKREPOV DO LETA 2003

Akcijski program je razčlenjen po posameznih področjih politike okolja (posebej za prednostna ter druga območja), sektorjih dejavnosti ter za posebej občutljiva območja.

Po posameznih področjih politike okolja je program razčlenjen v dve obdobji in sicer do leta 2008 (v skladu z zahtevo ZVO) ter do leta 2003 (kot predvideno leto vstopa v EU). Znotraj teh obdobji so opredeljeni posamezni ukrepi, pri čemer so za daljše obdobje opisani okvirno, z možnostjo prilagajanja novim razmeram, medtem ko so za kratkoročno obdobje navedeni samo tisti ukrepi, ki so temeljni pogoj za strateške cilje, določene s tem programom. Pri oblikovanju NPVO so bila upoštevana naslednja načela:

1. Načelo hierarhije dokumentov je splošno načelo, da NPVO povzema in operacionalizira načela in zahteve, ki izhajajo iz ZVO, prevzetih mednarodnih obveznosti ter strategije pridruževanja EU. Odmik od tega načela je mogoč samo v primerih, ko gre za opredelitev ukrepov, ki so, kot že navedeno, temeljni pogoj za doseg strateških ciljev.
2. Načelo restriktivnosti, po katerem so opredeljeni samo tisti ukrepi, za katere je v tem trenutku mogoče oceniti vse potrebno za njihovo izvajanje.
3. Načelo deljene odgovornosti, v skladu s katerim v NPVO niso opredeljeni ukrepi, ki morajo biti locirani v okviru programskih dokumentov posameznih sektorjev. Pri tem pa NPVO opredeljuje mehanizme nadzora nad vključevanjem okoljskih ciljev v posamezne dejavnosti.

6.1 Prednostna področja

6.1.1 Skrb za boljše stanje vodnega okolja

Podrobna razčlenitev ciljev: Strategija gospodarjenja z vodami – v pripravi (MOP)

Odgovorno ministrstvo: Ministrstvo za okolje in prostor

Obilje voda, čeprav neustrezno razporejenih v prostoru in času, je ena največjih primerjalnih prednosti Slovenije na pragu novega tisočletja. Tudi zaradi tega je nujno zaustaviti slabšanje površinskih voda in predvsem podtalnice.

Problemi kakovosti in količin voda, ki jih obravnavamo na pragu 21. stoletja, so drugačni in bolj zaskrbljujoči od tistih v preteklosti, ki so pred nekaj desetletji spodbudili razvoj pionirskih okoljskih in vodnogospodarskih politik. Prvotni pristop, ki je temeljil na lokalnem in parcialnem obravnavanju posameznih vodnih virov, danes ne ustreza sodobnemu razvoju varstva in optimalne rabe voda in vodnega okolja. Zagotoviti moramo usklajeno zadovoljevanje realnih sonaravnih potreb energetike, industrije in izkoriščanja naravnih surovin, prometa, kmetijstva in gozdarstva, turizma in drugih, ki jih po zagotovitvi primarnih potreb (pitna voda) in ohranjanja narave še smemo izkoriščati. Politika nadzora in zmanjševanja tveganja, kot del optimalnega gospodarjenja z vodami, omogoča najti kompromis med nadaljevanjem dejavnosti na vodah – pod določenimi pogoji – in s kompenzacijo negativnih učinkov z zmanjševanjem možnosti, da se ti pojavijo. Vodilo pri načrtovanju raznih posegov je, da se ti čim bolj prilagodijo naravi vode.

Država, kot skrbnik celotnega naravnega bogastva Republike Slovenije, je dolžna uveljaviti splošne principe gospodarjenja z vodami na ekosistemskih in ekonomskih osnovah in upoštevati vodo kot odločilni dejavnik za trajnostni razvoj.

-
- VO1) Zmanjšanje emisij iz točkovnih virov – odpadne vode iz industrije, živinorejskih farm in komunalne odpadne vode**
- VO2) Zmanjšanje emisij iz razpršenih virov – intenzivno kmetijstvo, razpršena poselitev brez urejenega čiščenja odpadnih voda, promet**
- VO3) Sanacija starih bremen, ki ogrožajo vodno okolje**
- VO4) Sanacija in preprečitev neustreznih posegov v vodno okolje**
-

6.1.1.1 Okvirni program do leta 2008

Težišče aktivnosti bo na zmanjšanju emisij industrije na odvodnike oz. vodno okolje ter na sanaciji dotrajanih industrijskih kanalizacijskih sistemov, boljšem vzdrževanju skladiščnih naprav za nevarne snovi in ustreznijem ravnanju s padavinskimi vodami z onesnaženih površin. Neposreden nadzor bo osredotočen na obvladovanje vplivov na podtalnice ter preprečevanje nekontroliranega skladiščenja in/ali odlaganja odpadkov, ki vsebujejo nevarne snovi.

Sistemi za zbiranje odpadnih voda bodo postopno dosledno povezani z ustreznim načinom njihovega čiščenja. Sedanje stanje čiščenja odpadnih voda prebivalstva je prikazano na sliki 2. S predpisi bo določena raven čiščenja na vseh sedanjih napravah. Nujna je izgradnja novih kanalizacijskih omrežij s čistilnimi napravami za naselja, ki še nimajo javnega kanalizacijskega omrežja. Pri določanju prednostnih objektov je treba upoštevati kriterije optimalnega celostnega gospodarjenja z vodami³¹ ter ločene stopnje čiščenja odpadnih vod, predvsem po imisijskem in ne le emisijskem kriteriju³². Na ekološko in gospodarsko specifičnih območjih Slovenije (kraško območje, alpski svet, Pomurje, področja s specifičnimi krajinskimi vrednotami in turističnim pomenom) bo potrebna višja stopnja čiščenja (terciarno čiščenje).

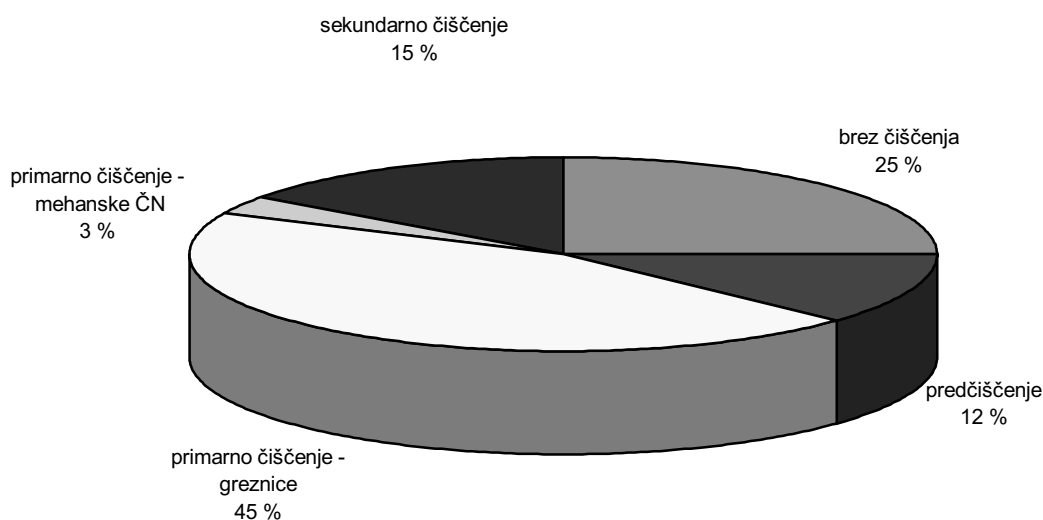
Z boljšim obveščanjem, izobraževanjem izvajalcev ter nadzorom nad prometom kemijskih pripravkov bo potrebno zmanjšati vplive kmetijstva na podtalnice z nitrati, fosfati in pesticidi (problematično predvsem zaradi intenzivnega poljedelstva v severovzhodni Sloveniji), z organskimi snovmi, s spojinami dušika z živinorejskih farm, z blati čistilnih naprav, biotehnoškimi odpadki (miceliji) ipd.

Okvirne usmeritve in ukrepi do leta 2008 za doseg ciljev na področju vodnega okolja so:

- Izdelava strategije gospodarjenja z vodami³³ ter vključitev in usklajitev s strategijami v kmetijstvu, industriji, energetiki, prometu in turizmu. Oblikovanje strategije za doseganje končnih ciljev na posameznih povodjih z upoštevanjem optimalnih ekonomskih in okoljskih rešitev celostnega izkoriščanja vodnega bogastva in načrtno izkoriščanje njegovih komparativnih prednosti je ena od prioritarnih nalog v državi.
- Sprejetje zakonodaje s področja voda s pripadajočimi podzakonskimi predpisi, ki bodo dopolnili sedanjo zakonodajo v skladu s smernicami EU. Izdelava ekološko-tehnoških standardov in kriterijev za uveljavljanje Sloveniji primernih tehnologij čiščenja odpadnih voda, ravnanja z odpadnim blatom, preskrbe s pitno vodo ter kriterijev za lociranje teh objektov bo dodaten mehanizem doseganja ciljev na tem področju.
- V prvi fazi izvajanja NPVO bo poudarek na izgradnji tistih čistilnih naprav, ki so povezane z izpolnjevanjem zahtev slovenske zakonodaje ter smernic EU. Predvsem v drugi fazi izvajanja NPVO, predvidoma po letu 2003, pa bo po preliminarnih ocenah potekala intenzivna izgradnja čistilnih naprav za naselja, manjša od 2000 ter naselja od 2000 do 15.000 prebivalcev. Njihova izgradnja je v pristojnosti lokalnih skupnosti, zaradi česar ni mogoče oceniti obsega in stroškov teh aktivnosti³⁴.
- Uveljavitve smotrne, upravičene rabe sladkovodnih virov, predvsem še najkvalitetnejših, npr. z zapiranjem krogov tehnološke vode, uvajanjem suhih tehnologij ipd.
- V prakso varstva kakovosti voda vpeljava ekološko in ekonomsko učinkovite metode za zaščito vodnega okolja s tehnologijami, ki so prilagojene specifičnim naravnim razmeram in materialnim zmožnostim Slovenije.

- Zagotovitev sistemskih in drugih pogojev za to, da bodo izvajalci javne službe zbiranja in čiščenja odpadnih voda lahko prevzeli s tem programom naložene naloge. Posebno pozornost je potrebno nameniti načinu uresničevanja načela "onesnaževalec plača" (PPP), še posebej zaradi tega, ker so investicijski stroški novih objektov za varstvo okolja za države v tranziciji³⁵ visoki.
- Z ukrepi na inštitucionalni in organizacijski ravni je potrebno zagotoviti uporabo energetske in ekološko optimalnih tehnik čiščenja voda. V presoji projektov je potrebno zagotoviti selekcijo predlaganih rešitev in uveljavljanje ekološko primernih in ekonomsko racionalnih načinov dispozicije blata iz čistilnih naprav. Med organizacijske ukrepe, ki so pogoj za doseganje ciljev, sodita: vzpostavitev organizacije po načelu regionalnega povezovanja ter krepitev strokovnih in upravnih institucij na državnem nivoju za zagotavljanje načel trajnosti pri gospodarjenju z vodnim bogastvom države³⁶.
- Sedanje stanje raziskav je potrebno dopolniti z dolgoročno zastavljenim znanstveno-raziskovalnim delom, povezovanjem tehničnih in naravoslovnih strok, uveljavljanjem sodobnih metod in tehnologij zaščite in izkoriščanja voda ter načrtnim vzpodbujanjem in usposabljanjem domačih strokovnih potencialov.

Slika 2: Čiščenje odpadnih voda prebivalstva

6.1.1.2 Program ukrepov do leta 2003

Program ukrepov do leta 2003 je prikazan v tabeli (Tabela 1).

Tabela 1 Program ukrepov na področju voda do leta 2003

CILJ	OSNOVNI UKREPI ZA DOSEGO CILJEV	ROK	OCENA STROŠKOV (V MIO SIT)	MOŽNI VIRI FINANCIRANJA	NOSILEC
Politika varstva voda (PO)					
VO1-VO4	UK-PO-1.VO Izdelava Strategije gospodarjenja z vodami s podrobnim programom izvajanja njenih prednostnih nalog za državo in posamezna vodna območja	1998 ³⁷	40	PR	MOP
VO1 76/464/EEC 86/280/EEC 91/271/EEC	UK-PO-2.VO Opredelitev programa ukrepov za preprečevanje onesnaževanja iz točkovnih virov za vodna območja	1999	15	IND, LS, PR	MOP
VO2 91/676/EEC	UK-PO-3.VO Opredelitev programa ukrepov za preprečevanje onesnaževanja iz razpršenih virov za vodna območja	1999	20	LS, MPZ, MKGP, MOP	MOP
VO3	UK-PO-4.VO Opredeliti program postopne odprave starih bremen	1999	5	IND, LS, kmetijstvo	PPP
Zakonodajna (ZA)					
VO1-VO4 COM(97)49-Final	UK-ZA-1.VO Zakon o vodah s podzakonskimi akti	1999	10	PR	MOP
VO1	UK-ZA-2.VO Priprava tehničnih standardov za projektiranje in gradnjo objektov za čiščenje odpadnih voda	1999	5	PR	MOP
VO1-VO4 COM(93)680	UK-ZA-3.VO Sprejem predpisa o državnem monitoringu stanja vodnega okolja	1999	10	PR	MOP
VO1, VO2	UK-ZA-4.VO Revizija cenovne politike na področju oskrbe z vodo in stroškov odvajanja in čiščenja komunalnih voda	1999	5	PR	MOP
Inštitucionalna krepitev (IK)					
VO1, VO2	UK-IK-1.VO Spodbujanje in pomoč pri pripravi projektov za	2003	20	LS, PR	LS

	izgradnjo objektov in naprav za čiščenje odpadnih voda kot podlaga za pridobivanje tuje finančne pomoči oz. kreditov				
VO1-VO4	UK-IK-2.VO	Reorganizacija uprave in nadzora na državnem, regionalnem in lokalnem nivoju	1999	30	PR
VO1	UK-IK-3.VO	Nadgradnja katastra virov onesnaževanja voda	2000	6	PR
76/464/EEC 86/280/EEC					MOP – UVN
Investicije (INV)					
VO1	UK-INV-1.VO	Izgradnja naprav za čiščenje odpadnih voda v industriji	trajno	Glej opombo ³⁸	IND, EKO SKLAD
76/464/EEC 86/280/EEC 88/347/EEC 90/415/EEC 82/176/EEC 83/513/EEC 84/156/EEC 84/491/EEC					IND
VO1	UK-INV-2.VO	Izgradnja naprav za čiščenje komunalnih čistilnih naprav in sistemov zbiranja odpadkov: - Nove ČN za naselja večja od 15 000 prebivalcev in evtrofikacijska območja³⁹ – morje): - Ljubljana 500 000 PE⁴⁰ (10000 mio SIT) - Maribor 200 000 PE (5300 mio SIT) - Celje 80 000 PE (2600 mio SIT) - Nova Gorica 45 000 PE (1700 mio SIT) - Izola 30 000 PE (T⁴¹) (1700 mio SIT) - Trbovlje 30 000 PE (700 mio SIT) - Tržič 20 000 PE (500 mio SIT) - Dograditev ČN, ki že imajo primarno stopnjo čiščenja⁴² - Koper 100 000 PE (T) (1800 mio SIT)	dolgoročno	Glej opombo ⁴³	LS, PR, PHARE, EKO SKLAD
91/271/EEC			2003	22500	LS
			2003	3200	

	• Piran 30 000 PE (T) (1000 mio SIT) • Velenje 40 000 PE (400 mio SIT) • Izgradnja ca. 15 ČN za naselja 2000–15.000 prebivalcev	2003	10000		
VO1 91/271/EEC	UK-INV-3.VO Dogradnja kanalizacijskih sistemov	2003	90000	LS, PR, PHARE, EKO SKLAD	LS
VO1, VO2, VO3	UK-INV-4.VO Nadstandardna sanacija virov onesnaževanja voda na območju naravnih kopališč:	dolgoročno	glej opombo ⁴⁴	PHARE, LS, PR	LS
76/160/EEC	• Izgradnja ca. 10 ČN na območjih kopaliških voda	2003	7000		
VO1, VO2, VO3	UK-INV-5.VO Izdelava programa interventnih ukrepov za zaustavitev ogrožanja kakovosti podtalnic in drugih pomembnih virov za oskrbo z vodo	1999	30	LS, PR, PHARE	MOP
80/68/EEC 75/440/EEC 80/778/EEC					
Raziskovanje (RAZ)					
VO1-VO4	UK-RAZ-1.VO Opredelitev raziskovalnega programa VODE za obdobje do leta 2000, ki bo neposredno podpiral nacionalni program na področju voda	1998	20	PR	MOP
VO1	UK-RAZ-2.VO Strokovne podlage za določitev evtrofikacijskih območij	1999	10	PR	MOP
VO1-VO4	UK-RAZ-3.VO Razvoj metodologije za celovito vrednotenje vplivov na vodno okolje	2000	30	PR, PHARE	MOP
Izobraževanje, usposabljanje in informiranje (IZO)					
VO1-VO4	UK-IZO-1.VO Kontinuirano (izveninstitucionalno) izobraževanje in usposabljanje strokovnih profilov, odgovornih za izvajanje gospodarjenja z vodami	trajno	10/leto	PR, PHARE	MOP
VO1-VO4	UK-IZO-2.VO Zagotavljanje rednega informiranja javnosti o stanju vodnega okolja	trajno	10/leto	PR, PHARE	MOP

6.1.2 Odpadki

Podrobna razčlenitev ciljev: Strateške usmeritve RS za ravnanje z odpadki – EPA 1595/1996 (MOP) so integralni del NPVO

Odgovorno ministrstvo: Ministrstvo za okolje in prostor

Odpadki so eno najslabše rešenih področij varstva okolja v Sloveniji in pomemben vir onesnaževanja in ogrožanja vseh sestavin okolja. Nakopičeni problemi pri ravnanju z odpadki so večplastni in izvirajo iz dosedanjega družbenega odnosa do odpadkov in načina ravnanja z njimi, iz pomanjkanja navpične in vodoravne upravne in strokovne usklajenosti in organiziranosti, pomanjkanja pravnih predpisov in ekonomskih ukrepov, iz geoloških in hidroloških značilnosti slovenskega prostora, značilnega vzorca poseljenosti in za slovenski prostor čedalje značilnejših pojavov NIMBY (ne na mojem dvorišču) in NIMET (ne v času mojega mandata).

Prevladujejo neustrezne oblike ravnanja z odpadki vseh vrst. Vsi dosednji poizkusi reševanja problematike odpadkov niso dali opaznejših rezultatov. Nekoliko boljši položaj je samo na področju zbiranja sekundarnih surovin v industriji, vendar je v novih ekonomskih razmerah tudi ta sektor zašel v krizo.

Razreševanje problematike ravnanja z odpadki je pogoj za dosego pomembnega dela ciljev na področju varstva okolja. Problematika je kompleksna in zaradi omejenih virov terja selektiven pristop in ravnovesje med organizacijskimi ter pravno-ekonomskimi ukrepi na eni strani ter konkretnimi tehničnimi rešitvami na drugi. Ta dokument izhaja iz predpostavke, da dosedanje oblike reševanja niso dale pravih rezultatov zaradi neselektivnosti pristopa in poudarjanja tehničnih pred drugimi problemi. Strateške usmeritve Republike Slovenije za ravnanje z odpadki, ki jih je Vlada Republike Slovenije že sprejela, je najširši okvir reševanja problematike ravnanja z odpadki, zato jih v tem dokumentu ne ponavljam. Predlagani cilji in ukrepi so na načelni ravni sicer skladni s strateškimi usmeritvami, na izvedbeni ravni pa NPVO samo vpenja konkretne korake v širši okvir politike varstva okolja s ciljem doseganja medsebojno dopolnjujočega učinka.

Osnovni cilji so določeni s Strateškimi usmeritvami Republike Slovenije za ravnanje z odpadki. Na globalni ravni so osnovni cilji ravnanja z odpadki:

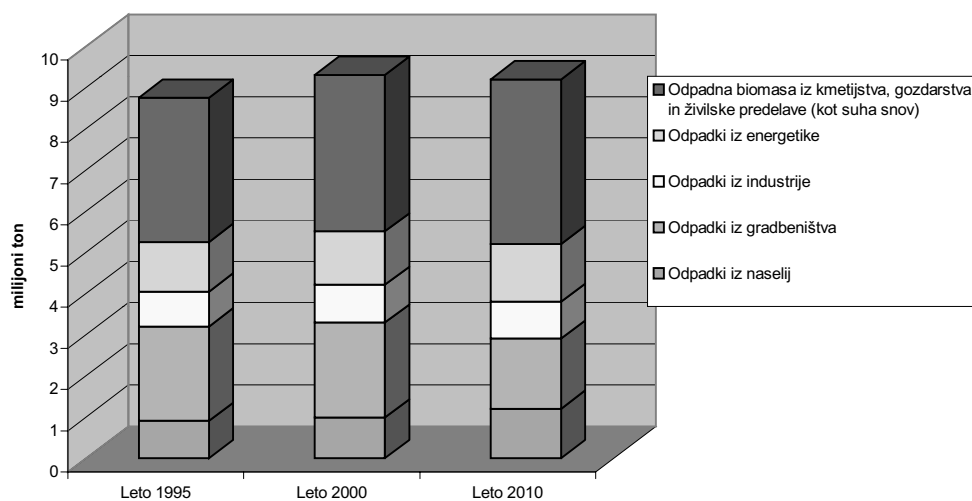
- ODP1) Zmanjšanje nastajanja in nevarnostnega potenciala odpadkov pri izvoru,**
- ODP2) Povečanje snovne in energetske izrabe odpadkov ter zmanjševanje emisij toplogrednih plinov,**
- ODP3) Vzpostavitev učinkovitega sistema ravnanja z odpadki,**
- ODP4) Postopna odprava starih bremen.**

6.1.2.1 Okvirni program do leta 2008

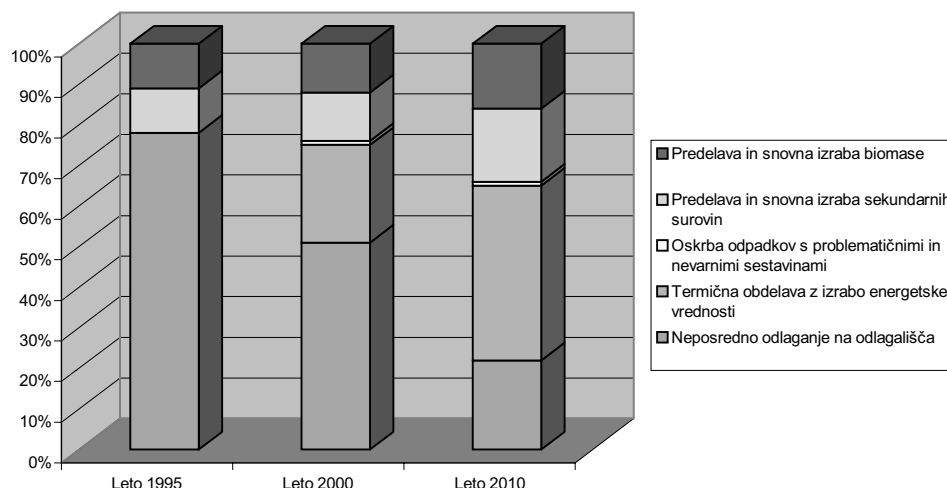
Učinkovito in za družbo sprejemljivo ravnanje z odpadki zahteva veliko število ukrepov in dejavnosti, ki so med seboj tesno povezani in se dopolnjujejo. Postavljene cilje bo mogoče doseči ob najširšem razumevanju vpliva problematike odpadkov na razvoj ter ob soglasju najširše javnosti pri umeščanju objektov in naprav v prostor. Okvirne količine in sestava vseh odpadkov, ocenjena napoved količin do leta 2000 ter gibanje v desetletju po njem so prikazani na sliki 3.

Količine *komunalnih* odpadkov bo mogoče zmanjšati z ustreznim zbiranjem posameznih vrst odpadkov ter zagotovitvijo njihove snovne in energetske izrabe (slika 4)⁴⁵. Ločeno zbiranje nevarnih komponent bo zmanjšalo nevarnostni potencial.

Slika 3: Okvirne količine odpadkov in trendi

Slika 4: Prognoza ravnanja z odpadki iz naselij

Na področju *industrijskih odpadkov* bo poudarek na uvajanju ukrepov za vzpostavitev ravnanja z odpadki na ravni prakse EU. Ob teh ukrepih bodo uvedeni tudi ukrepi na osnovi tržnih mehanizmov (npr. uvajanje sistemov ravnanja z okoljem (EMS)), uvedba dajatev za imetnike – povzročitelje odpadkov, višji stroški odlaganja odpadkov, olajšave v primeru uvajanja rešitev ipd.), ki bodo spodbujali snovno in energetsko izrabo odpadkov ter zmanjševanje njihove škodljivosti z razstrupljanjem, kemičnim/termičnim/biološkim stabiliziranjem ipd.

Realizacija Strateških usmeritev Republike Slovenije za ravnanje z odpadki je izredno zahtevna in povezana z nizom skladnih ukrepov na številnih področjih. Najpomembnejši bodo:

- sprejem posodobljene zakonodaje z vsemi pripadajočimi podzakonskimi predpisi, ki bodo zagotavljali z EU primerljive pogoje ravnanja z odpadki. S predpisi bo potrebno opredeliti tudi pravila ravnanja z odpadno embalažo,
- zagotavljanje organizacijskih in tehnično-prostorskih predpostavk uveljavljanja rešitev (izdelava programov in odlokov za ravnanje z odpadki na ravni lokalnih skupnosti; izdelava predinvesticijskih programov, prostorskih aktov ipd.),
- dosledno izvajanje obveznosti iz mednarodnih in bilateralnih pogodb (Baselska konvencija (Uradni list RS, št. 48/93 – MP, št. 15/93)),
- vzpostavitev informacijskega sistema za odpadke ter objekte in naprave za obdelavo in končno oskrbo odpadkov,
- uveljavljanje predlaganih rešitev bo temeljilo pretežno na ekonomskih inštrumentih, ki bodo spodbujali minimaliziranje odpadkov pri izvoru ter k zagotavljanju materialnih predpostavk za delovanje zamišljenega sistema,
- ob ekonomskih inštrumentih bo na področju ravnanja z odpadki poudarek na povezovanju povzročiteljev – imetnikov in odstranjevalcev odpadkov,
- zaradi občutljivosti problematike in poudarjenega NIMBY učinka bo treba posvetiti posebno pozornost trajnemu informiranju, izobraževanju in razvoju s ciljem postopnega spreminjanja zavesti vseh prebivalcev.

6.1.2.2 Program ukrepov do leta 2003

Program ukrepov do leta 2003 je prikazan v tabeli (Tabela 2).

Tabela 2 Program ukrepov na področju ravnanja z odpadki do leta 2003

Cilj / Referenčni predpis EU	Ukrepi za dosego ciljev	Rok	Ocena stroškov (v mio SIT)	Možni viri financiranja	Nosilec
Politika ravnanja z odpadki (PO)					
ODP-1 do 4	UK-PO-1.ODP Analiza izvajanja Strateških usmeritev RS za ravnanje z odpadki	1999	1	PR	MOP
ODP-1 do 4 75/442/EEC 91/689/EEC	UK-PO-2.ODP Izdelava načrtov za ravnanje s posameznimi vrstami odpadkov na ravni države, lokalnih skupnosti in gospodarskih dejavnosti	2003	Ocena ni možna	PR, LS, podjetja	MOP, LS, gospodarstvo
Zakonodaja (ZA)					
ODP-1 do 4	UK-ZA-1.ODP Sprejem osnovnega sistema predpisov na področju ravnanja z odpadki v skladu z ureditvijo EU ⁴⁶	1999	20	PR	MOP
Inštitucionalna krepitev (IK)					
ODP-1 do 4	UK-IK-1.ODP Kadrovska okrepitev za izvajanje programskih, upravnih in inšpekcijskih nalog na področju ravnanja z odpadki	1999 ⁴⁷	30	PR	MOP – UVN
ODP-1 do 4 75/442/EEC 91/689/EEC	UK-IK-2.ODP Vzpostavitev baze podatkov o: a) izvoru, količini in načinu ravnanja z odpadki, b) objektih in napravah za ravnanje z odpadki, c) izvajalci dejavnosti s področja ravnanja z odpadki	2000	10	PR	MOP – UVN
Osnovne investicije⁴⁸ in tehnični ukrepi (INV) – podroben pregled potrebnih investicij je opredeljen s Strateškimi usmeritvami Republike Slovenije za ravnanje z odpadki					

A. Investicije na področju ravnanja s komunalnimi in njim podobnimi odpadki						
ODP 1 do 4 75/439/EEC 91/692/EEC 96/59/EC 91/157/EEC 94/62/EC	UK-INV-1.ODP	Vzpostavitev sistemov za zbiranje, sortiranje, pretovarjanje, predobdelavo in predpripravo odpadkov	2010 ⁴⁹	11.900/leto	javna sredstva, tuji viri	MOP, LS, podjetja,
ODP 1 do 4 COM(97)105 Final	UK-INV-2.ODP	Sanacija in rekonstrukcija sedanjih ter izgradnja novih odlagališč odpadkov	2015			
ODP 1 do 4 89/429/EEC 94/67/EEC 89/369/EEC	UK-INV-3.ODP	Izgradnja objektov in naprav za toplotno obdelavo in energetska izrabo odpadkov	2010			
B. Investicije na področju ravnanja z odpadki iz dejavnosti						
ODP 1 do 4 75/442/EEC	UK-INV-1.ODP	Priprava in izvedba programov ravnanja z odpadki v industriji, energetiki, kmetijstvu, gozdarstvu in gradbeništvu	2010	5600/leto	IND, PR (MOP, MGD, MKGP)	gospodarstvo
Raziskovanje (RAZ)						
ODP 2	UK-RAZ-1.ODP	Preučitev ekonomskih ukrepov za spodbujanje rasti snovne in energetske učinkovitosti družbe (javni sektor in gospodarstvo)	1999	2	PR	MOP – UVN
Izobraževanje, usposabljanje in informiranje (IZO)						
ODP 1, 2, 3	UK-IZO-1.ODP	Uveljavljanje specializiranih programov za minimaliziranje in recikliranje odpadkov (brošure, članki, TV-oddaje, plakati ipd.)	trajna naloga	10	PR	MOP, MGD, tuji viri, LS

6.1.3 Ohranjanje biotske raznovrstnosti

Podrobna razčlenitev ciljev: Strategija varstva narave – v pripravi (MOP)

Odgovorno ministrstvo: Ministrstvo za okolje in prostor

Za Slovenijo sta značilni pestra in sorazmerno dobro ohranjena narava ter krajina (bogata biotska in geološka raznovrstnost in krajinska raznolikost). Skupna odgovornost je, da te vrednote ohranjamo, doživljamo, uporabljamo in predamo potomcem. Biotska raznovrstnost je ena od prednosti naše države pred drugimi evropskimi državami. Poudarek varstvenih prizadevanj v preteklosti je bil predvsem na naravni dediščini in naravnih znamenitostih po zakonu o varstvu naravne in kulturne dediščine (Uradni list SRS, št. 1/81 in 42/86 ter Uradni list RS, št. 8/90 in 26/92) in manj na naravi kot celoti. Področje biotske raznovrstnosti in krajinske raznolikosti je povezano s praktično vsemi problemi NPVO. Zaradi tega so vsi v tem dokumentu navedeni osnovni cilji tudi osnovni cilji varstva biotske raznovrstnosti. Osnovna specifična cilja sta:

BIO1) Preprečiti zmanjševanje biotske raznovrstnosti na ravni ekosistemov (in habitatnih tipov), vrst (in habitatov) ter genomov (in genov),

BIO2) Preprečiti nadaljnje ogrožanje naravnega ravnovesja zaradi neustreznega izkoriščanja rastlinskih in živalskih vrst

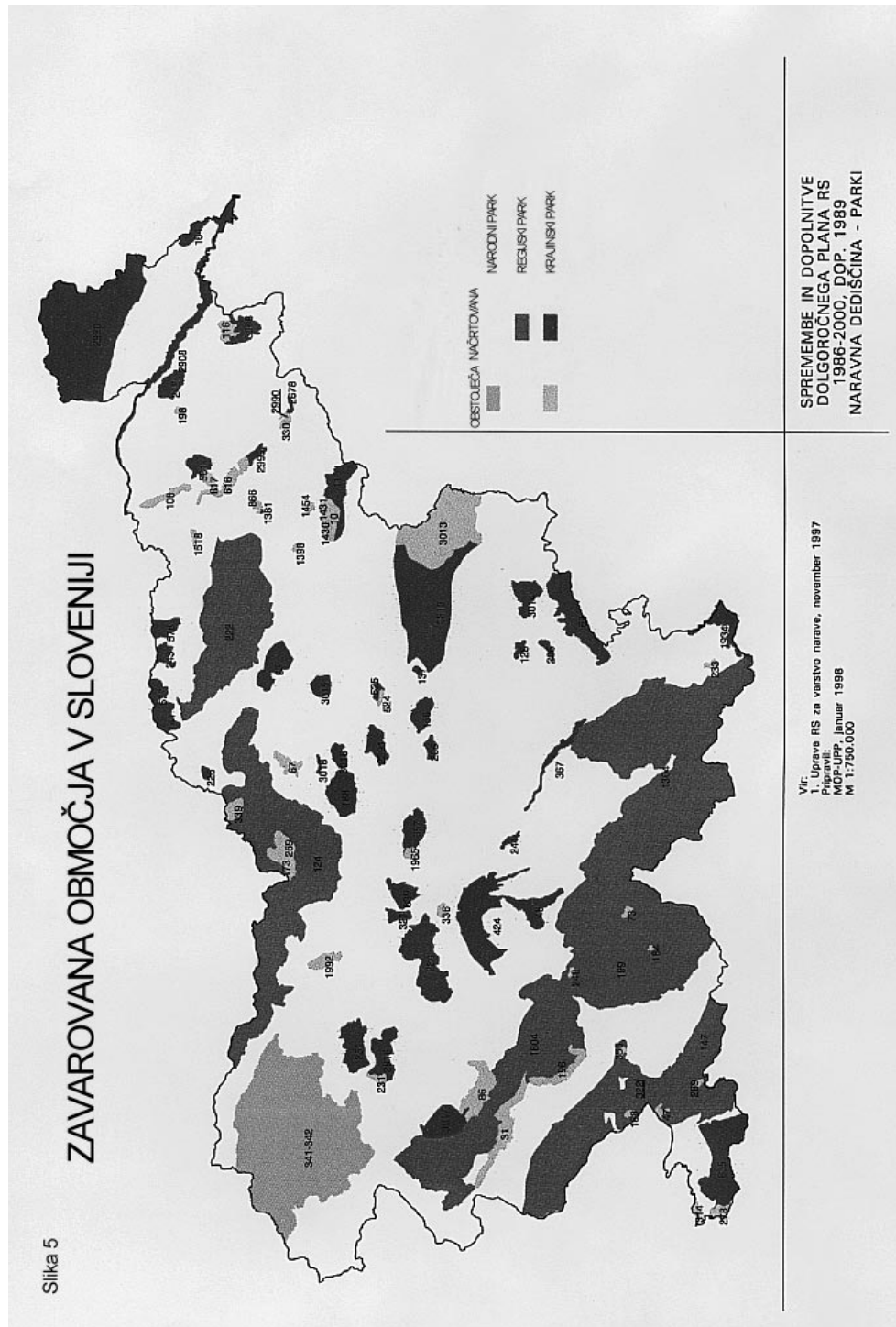
6.1.3.1 Okvirni program do leta 2008

Ključne so naslednje naloge:

- priprava in sprejem državne strategije za biotsko raznovrstnost, varstvo krajine in geološke dediščine, ki bo skladna s Panevropsko strategijo biotske in krajinske raznovrstnosti;
- priprava in sprejem zakona o varstvu narave s ciljem preurediti upravo, pristojno za varstvo narave, na novo določiti pristojnosti in njihovo delitev na krajevni, regijski in državni ravni ter zapolniti vrzeli pri varstvu vrst in habitatov znotraj in zunaj zavarovanih območij, še posebno na krasu ter zapolnitev vrzeli pri varstvu geološke in geomorfološke dediščine;
- ratifikacija mednarodnih pogodb (Washingtonska konvencija).

Zagotoviti bo potrebno:

- koordinacijo regionalnih zavodov za varstvo naravne dediščine z upravnimi enotami v drugih ministrstvih, ki skrbijo za upravljanje gozdov, lova in ribolova;
- krepitev upravljanja pri različnih vrstah zavarovanih območij z ustanavljanjem uprav, odvisno od velikosti in pomembnosti območja;
- postopno povečanje različnih kategorij zavarovanih območij na okoli 30% državnega ozemlja (slika 5);
- posebna strategija, ki jo zahteva Ramsarska konvencija (Uradni list RS, št. 15/92), bo postala sestavni del državne naravovarstvene strategije;
- pripravo seznama ogroženih mokrišč v skladu z določbami Ramsarske konvencije;
- na področju mednarodnega sodelovanja bodo osnovne naloge: vključevanje v mednarodne programe s področja varstva narave (iz Unescovih npr.: MAB, WHC, Ramsar) in projekte (mednarodni strukturni fondi, npr. GEF); umestitev v mednarodne standarde (organizacija dejavnosti, pravnosistemski priključki idr.); nadaljevanje in poglobljanje sodelovanja v mednarodnih organizacijah in fondacijah (IUCN, WWF, Euronatur, Eurosite itd.);
- pripravo inventarjev naravnih vrednot;
- aktivnosti za aktivno vključitev varstva dediščine v okoljsko politiko s ciljem zmanjšanja tveganj fizičnega propadanja dediščine zaradi onesnaževanja, v skladu z zahtevo konvencije o varstvu stavbne dediščine in priporočili odbora ministrov državam članicam sveta Evrope⁵⁰.

6.1.3.2 Program ukrepov do leta 2003

Akcijski program za obdobje do leta 2003 je prikazan v tabeli (Tabela 3).

Tabela 3. Program ukrepov na področju ohranjanja biotske raznovrstnosti in genskega potenciala do leta 2003

Cilj	Ukrepi za dosego ciljev	Rok	Ocena stroškov (v mio SIT)	Možni viri financiranja	Nosilec
Politika na področju ohranjanja biotske raznovrstnosti in ohranjanja naravnih vrednot					
BIO1, BIO2 92/43/EEC 79/409/EEC 83/129/EEC 338/97/EC 348/81/EEC	UK-PO-1.BIO Izdelava strategije za ohranjanje biotske raznovrstnosti, krajinske pestrosti ter varstva naravnih vrednot (Strategija varstva narave; Nacionalna strategija in akcijski plan o biotski raznovrstnosti)	1998	4	MOP, mednarodni viri	MOP
BIO1, BIO2	UK-PO-2.BIO Vključevanje ukrepov za ohranjanje biotske raznovrstnosti in varstva naravnih vrednot v razvojne programe, plane in načrte urejanja prostora ter v programe, sektorske načrte in ukrepe rabe ali izkoriščanja naravnih dobrin ter v načrte in ukrepe varstva kulturne dediščine	trajna naloga	4 /leto	MOP	MOP
Zakonodaja (ZA)					
BIO1, BIO2	UK-ZA-1.BIO Ratifikacija mednarodnih konvencij (CITES, Bonnska, Bernska, Barcelonska in protokolov k tem in že ratificiranim konvencijam)	2003	100	MOP, MZT, MZZ	MOP
BIO1, BIO2 92/43/EEC 79/409/EEC 83/129/EEC 338/97/EC 348/81/EEC	UK-ZA-2.BIO Priprava zakona o ohranjanju narave in priprava podzakonskih predpisov k zakonu o ohranjanju narave	2002	-	MOP	MOP
BIO1	UK-ZA-3.BIO Priprava zakona o varstvu kraških jam	2000	-	MOP	MOP
BIO1	UK-ZA-4.BIO Priprava podzakonskih predpisov na osnovi zakona o varstvu kraških jam	2001	-	MOP	MOP
BIO1	UK-ZA-5.BIO Priprava zakona o visokogorju	2000	-	MOP	MOP
BIO1, BIO2	UK-ZA-6.BIO Priprava oz. izdaja aktov o razglasitvah zavarovanih območij naravnih vrednot, ki so državnega pomena na osnovi prehodnih in končnih določb zakona o ohranjanju narave	2002	10	MOP, LS	MOP, LS

BIO1	UK-ZA-7.BIO	Priprava oz. izdaja aktov o razglasitvah naravnih parkov (zlasti Kočevski, Notranjsko-Srežniški, Pohorski, Kozjanski, Kraški, Kamniško-Savinjski, Mura, Soča, Kolpa, Drava, Dragonja, Ljubljansko barje, Trnovski gozd, Goričko, Krakovski gozd) in drugih zavarovanih območij	2002	180	MOP, LS, MKGP, MEOR, MGD, MK, MZT, mednarodni viri	MOP, LS
Inštitucionalna krepitev (IK)						
BIO1, BIO2	UK-IK-1.BIO	Vzpostavitev in vodenje registra naravnih vrednot	trajna naloga	50/leto	MOP	MOP
BIO1, BIO2	UK-IK-2.BIO	Spremljanje stanja ohranjenosti narave (rastlinske in živalske vrste, habitati, ekološko pomembna območja, ekosistemi, gensko spremenjeni organizmi, naravne vrednote, geološka in geomorfološka dediščina)	trajna naloga	150/leto	MOP, MZT, MKGP	MOP
BIO1	UK-IK-3.BIO	Vodenje javne evidence območij, ki so pomembna za ohranjanje biotske raznovrstnosti	trajna naloga	50/leto	MOP, MZT, MKGP	MOP
BIO1	UK-IK-4.BIO	Kartiranje habitatnih tipov	2003	30	MOP	MOP
BIO1	UK-IK-5.BIO	Kartiranje tipov krajine	2003	30	MOP	MOP
BIO1	UK-IK-6.BIO	Inventariziranje tipov mokrišč in naravnih vrednot	2003	20	MOP	MOP
BIO1, BIO2	UK-IK-7.BIO	Vzpostavitev in dopolnjevanje rdečih seznamov ogroženih rastlinskih in živalskih vrst	2003	20	MOP	MOP
BIO1, BIO2	UK-IK-8.BIO	Vzpostavitev in delovanje upravne, strokovne, upravljavske (za zavarovana območja), nadzorne in inšpekcijske službe za področje ohranjanja narave	2003	3500	MOP, LS, mednarodni viri	MOP, LS
Investicije in tehnični ukrepi (INV)						
BIO1	UK-INV-1.BIO	Infrastrukturna oprema naravnih parkov (infocentri, parkovne poti, oznake)	2003	800	PR (MOP, MK, MKGP, MGD, MPZ), LS, mednarodni viri	PR (MOP, MK, MKGP, MGD, MPZ), LS
BIO1, BIO2	UK-INV-2.BIO	Vzpostavitev in vzdrževanje genskih bank ter drugi ukrepi za ohranjanje biotske raznovrstnosti	2003	200	MKGP, MZZ, MOP, MZT, mednarodni viri	MOP
BIO1, BIO2	UK-INV-3.BIO	Ureditev in vzdrževanje azilov za prosto živeče avtohtone in alohtone živali (konvencija CITES)	2003	80	MOP, MKGP	MOP
BIO1	UK-INV-4.BIO	Ekološka sanacija Škocjanskega zatoka	etapa do 2003	200	MOP, mednarodni viri	MOP

BIO1	UK-INV-5.BIO	Odkup nepremičnin na zavarovanih območjih, območjih naravnih vrednot ter odkup območij, ki so pomembna za ohranjanje biotske raznovrstnosti	trajna naloga	250 /leto	MOP, MK, LS, NVO, mednarodni viri	MOP, MK, LS, NVO
BIO1	UK-PO-1.BIO	Izvajanje akcij in intervencij s področja varstva narave (fizična zaščita kraških jam in drugih naravnih vrednot, sanacije dreves ipd.)	2003	250	MOP, MK, LS, NVO, MKGP, MGD, MPZ, mednarodni viri	MOP, MK, LS, NVO, MKGP, MGD, MPZ
BIO1	UK-PO-2.BIO	Izvajanje tehničnih ukrepov za izboljšanje stanja ogroženih rastlinskih in živalskih vrst ter njihovih življenjskih prostorov (zgraditev biokoridorjev preko prometnic, ponovno naseljevanje vrst)	2003	1000	MOP, MKGP, MPZ, MGD	MOP
BIO1	UK-INV-1.BIO	Renaturacija uničenih ali poškodovanih naravnih vrednot ter območij, ki so pomembna za ohranjanje biotske raznovrstnosti	2003	300	MOP, MPZ, MKGP, MGD, MO, LS, mednarodni viri	MOP, MPZ, MKGP, MGD, MO, LS
BIO1	UK-INV-2.BIO	Izvajanje pogodbenega varstva	2003	450	MKGP, MOP	MOP
BIO1	UK-INV-3.BIO	Odškodnine za škodo, ki jo povzročijo zavarovane živalske vrste, ter preventivni ukrepi	trajna naloga	10/leto	MOP	MOP
Raziskovanje (RAZ)						
BIO1, BIO2	UK-RAZ-1.BIO	Raziskave za izvajanje ukrepov varstva narave	trajna naloga	20/leto	MOP, MZT, MKGP	MOP, MZT, MKGP
Izobraževanje, usposabljanje in informiranje (IZO)						
BIO1, BIO2	UK-IZO-1.BIO	Vključevanje vsebin varstva narave v šolske in izobraževalne programe	trajna naloga	15/leto	MOP, MŠŠ	MOP, MŠŠ
BIO1, BIO2	UK-IZO-2.BIO	Populariziranje varstva narave s publikacijami, razstavami, priznanji in drugimi promocijskimi sredstvi ter ostale aktivnosti za naravovarstveno ozaveščanje ljudi (naravovarstveno usposabljanje)	2003	150/leto	MOP, MK, MKGP, MŠŠ, MGD, MEOR, LS, NVO, mednarodni viri	MOP, MK, MKGP, MŠŠ, MGD, MEOR, LS, NVO

6.2 *Druga področja politike okolja*

6.2.1 Varstvo zraka in podnebja

Podrobna razčlenitev ciljev: Strategija varstva zraka – dokument še ni v pripravi (MOP)

Program zmanjševanja emisij toplogrednih plinov – dokument v pripravi (MOP)

Odgovorno ministrstvo: Ministrstvo za okolje in prostor

V zadnjih nekaj letih se je onesnaževanje zraka iz stacionarnih virov sicer znatno zmanjšalo, povečalo pa se je onesnaževanje zaradi prometa. S postopnim oživljanjem industrijske dejavnosti se bodo ponovno povečevale emisije iz teh virov, čeprav po ocenah znatno počasneje. Osnovna usmeritev za naslednjih deset let je oblikovanje ukrepov za sočasno obvladovanje stacionarnih in mobilnih izvorov onesnaževanja zraka. Osnovna dolgoročna naloga na področju kakovosti zraka je učinkovita zaščita ljudi pred zdravstvenimi tveganji zaradi onesnaženega zraka⁵¹ in zmanjševanje emisij toplogrednih plinov. V obdobju do leta 2008 so prednostni cilji na področju varstva zraka:

- ZR1) Zmanjševanje onesnaževanja zraka iz industrijskih virov,**
- ZR2) Zmanjšanje emisij iz termoelektrarn,**
- ZR3) Obvladovanje onesnaževanja zraka zaradi prometa,**
- ZR4) Zmanjševanje emisij iz individualnih in skupinskih (kotlovnice) kurišč v naseljih,**
- ZR5) Zmanjševanje vzrokov za pojav fotokemijskega smoga in troposferskega ozona,**
- ZR6) Odprava uporabe snovi, ki ogrožajo ozonski plašč (ODS),**
- ZR7) Zmanjšanje emisij toplogrednih plinov (Kioto),**
- ZR8) Obvladovanje problemov onesnaževanja zraka na velike razdalje.**

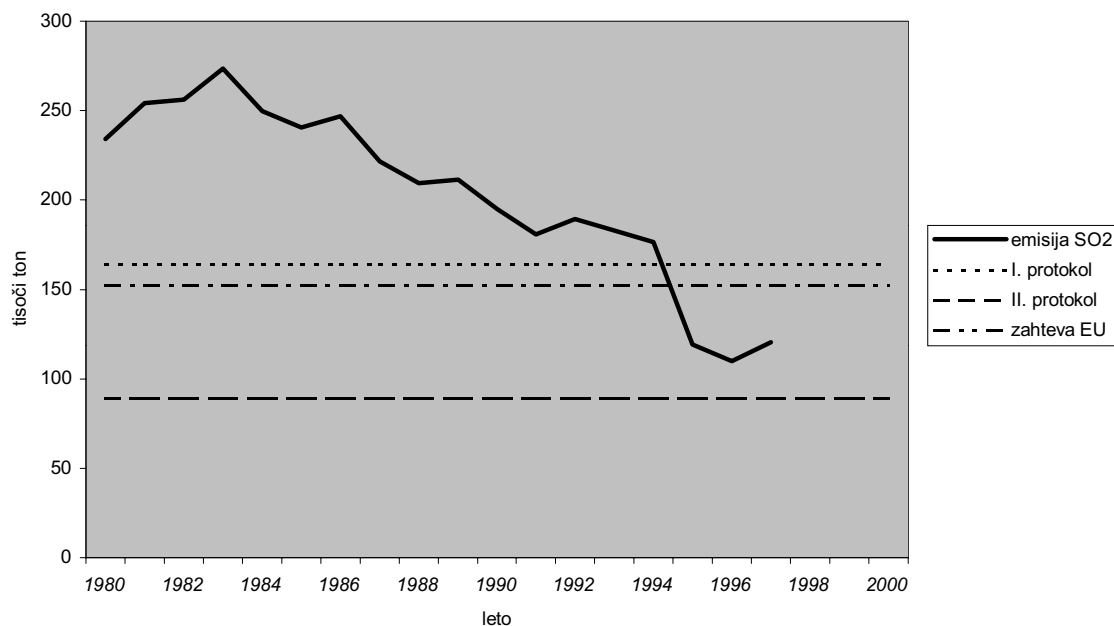
Okvirni cilji po polutantih so:

- priprava in izvajanje ukrepov za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v skladu z obveznostmi iz Kiotskega protokola – toplogredni učinek emisij CO₂, CH₄, N₂O, HFC, PFC, SF₆ je treba zmanjšati za 8% glede na leto 1986;
- Snovi, ki ogrožajo ozonski plašč (ODS): uveljavitev sprejetih predpisov. Prepoved izpuščanja ODS v zrak in uvedba regeneracije ODS;
- SO₂: zmanjšanje emisij v okvir dopustnih obremenitev – zmanjšanja obremenitve iz l. 1980 za 45, 60 oz. 70% do l. 2000, 2005 oz. 2010 (protokol o SO₂ h Konvenciji o onesnaževanju zraka na velike razdalje preko meja (Uradni list RS, št. 7/98 – MP, št. 29/98));
- NO_x: doseči obremenitev 40.000 t/leto v skladu s protokolom o NO_x z izvajanjem ukrepov v termoelektrarnah in termoelektrarnah-toplarnah in v prometu.
- NH₃: cilji bodo prilagojeni mednarodnim obveznostim⁵²;
- Izvajanje ukrepov za zmanjšanje emisij hlapnih organskih snovi (VOC);
- Težke kovine: znižanje emisij kadmija (Cd), živega srebra (Hg) in svinca (Pb) v skladu z določili protokola o težkih kovinah;
- Prah: uveljavitev sprejetih predpisov;
- Drugi kontaminanti, npr. težko razgradljive organske snovi (POP): opraviti bo treba analizo stanja. Konkretni cilji je mogoče določiti samo na prizadetih lokacijah.

Pogoji za doseg zastavljenih ciljev:

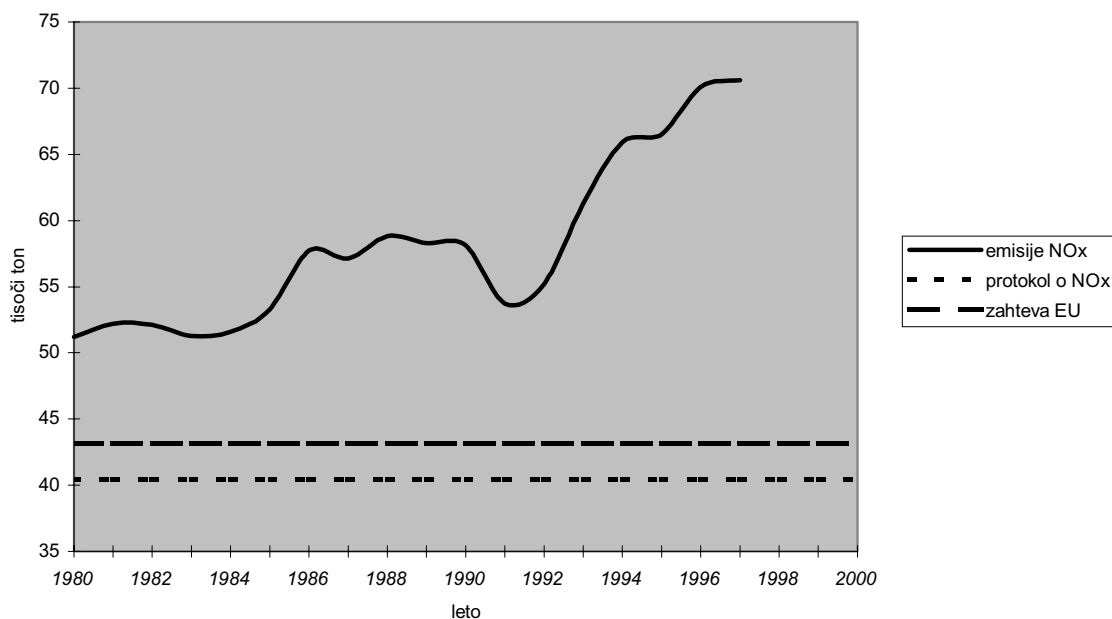
- priprava dolgoročne strategije za varstvo zraka,
 - priprava programa za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov,
 - izpolnitev prevzetih mednarodnih obveznosti:
1. Konvencija Združenih narodov o **onesnaževanju zraka na velike razdalje preko meja** (Uradni list RS, št. 9/92), ki vsebuje več protokolov (drugi se nanaša na kontrolo žveplovega dioksida, pripravljajo pa se tudi novi, npr. za VOC, SO₂, NO_x, težke kovine, POP ...).

Slovenija je sprejela obveznosti za zmanjšanje emisije SO₂ po **drugem žveplovem protokolu** (Uradni list RS, št. 7/98 – MP, št. 29/98), kar nas obvezuje, da do leta 2005 zmanjšamo letno emisijo SO₂ na skupno 93.000 ton, do leta 2010 pa na 70.000 ton. Emisija v letu 1996 je znašala 110.000 ton, v letu 1997 pa se je povišala in je znašala 120.391 ton. Smernica EU predvideva zmanjšanje za 35% od leta 1980 do leta 2000, kar je Slovenija dosegla v letu 1996 (slika 6).

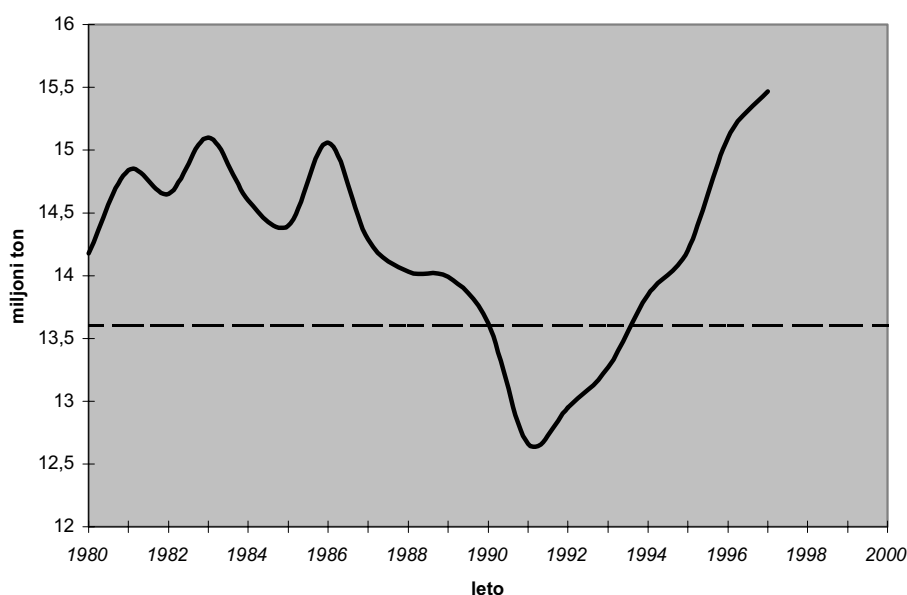
Slika 6: Emisije SO₂ v letih od 1980 do 1997

Protokol o lahkihhlapnih ogljikovodikih predvideva do leta 1999 (EU do leta 2000) 30-odstotno zmanjšanje glede na leto 1988. Slovenija protokola še ni podpisala, pomenil pa bi omejitev emisij hlapnih organskih snovi na 24.500 ton (zadnji izračun emisije je bil narejen za leto 1990 in je znašal 35.000 ton).

V pripravi je **protokol o dušikovih oksidih in sorodnih snoveh**, ki bo omejeval škodljive učinke zakisljevanja, fotokemičnega smoga in evtrofikacije. Pričakovati je, da bomo morali zmanjšati emisije NO_x za vsaj 30% glede na leto 1987, kar pomeni dovoljeno letno emisijo 40.000 ton (v letu 1997 je znašala emisija NO_x 70.600 ton). EU pa je predpisala zmanjšanje emisije za 30% v obdobju 1990-2000 (slika 7). V pripravi sta tudi protokola o težkih kovinah in obstojnih organskih snoveh.

Slika 7: Emisije NO_x v letih od 1980 do 1997

2. Konvencija o spremembi podnebja (Uradni list RS, št. 13/95 – MP, št. 59/95). **Kiotski protokol** nalaga razvitim državam in državam v tranziciji zmanjševanje emisij toplogrednih plinov. Obveznost Slovenije po tem protokolu je zmanjšati emisije toplogrednih plinov (CO_2 , CH_4 , N_2O , HFC, PFC in SF_6) v povprečju za 8% v obdobju 2008–2012 glede na referenčno leto 1986. V letu 1986 je znašala emisija CO_2 iz porabe fosilnih goriv 15,1 mio ton in nato padala do leta 1991, ko je znašala 12,7 mio ton. Od tedaj emisije CO_2 zaradi porabe fosilnih goriv naraščajo, tako da so leta 1997 dosegle 15,5 mio ton. Cilj EU na tem področju je stabilizacija emisij CO_2 na ravni iz leta 1990 do leta 2000 ter njihovo nadaljnje zmanjševanje po letu 2000 (slika 8). Projekcije kažejo, da bodo brez dodatnih ukrepov emisije zaradi porabe fosilnih goriv v letu 2010 glede na stopnjo gospodarske rasti med 15 in 19 mio ton CO_2 . Za zadostitev obveznostim iz Kiotskega protokola bo potrebno pripraviti celovit program zmanjševanja emisij toplogrednih plinov, ga izvajati hkrati s spremljanjem učinkov ter periodično novelirati. Povsem bo potrebno izkoristiti možnosti zmanjševanja tudi drugih toplogrednih plinov, nekateri sektorji, npr. ravnanje z odpadki, imajo velike možnosti za zmanjševanje.

Slika 8: Emisije CO_2 v letih od 1980 do 1997

3. Montrealski protokol (in pripadajoči amandmaji) o opustitvi snovi, ki škodljivo vplivajo na ozonski plašč (Uradni list RS, št. 76/98 – MP, št. 19/98).

V tem okviru prevzetih obveznosti bo potrebno zagotoviti:

- uskladitev strategij predvsem v energetiki, industriji, prometu, kmetijstvu in gozdarstvu ter ravnanju z odpadki s strategijo varstva zraka in programom za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov,
- popolnoma izkoristiti medsebojno dopolnjujoče učinke povezanega reševanja lokalne onesnaženosti zraka in zmanjševanja emisij toplogrednih plinov,
- uvajanje določil iz sprejetih mednarodnih protokolov v domačo zakonodajo,
- aktivno vlogo slovenskega komiteja za vprašanja podnebnih sprememb,
- Za doseganje ciljev iz Kiota bo potrebno pripraviti inštrumente (predvsem ekonomske) za minimaliziranje stroškov zmanjšanja emisij (ob upoštevanju drugih relevantnih kriterijev). V skladu s tem se bo med sektorji porazdelitev bremena zmanjševanja emisij oblikovala tako, da bodo čim bolj izenačeni mejni stroški zmanjševanja vseh ključnih sektorjev.

Drugi splošnejši pogoji so:

- **Uveljavljanje pogojev za zamenjavo ekološko nesprejemljivih surovin**⁵³. Nadaljevanje izločanja okolju ali zdravju nevarnih snovi⁵⁴ iz uporabe – v skladu z zahtevami mednarodnih pogodb in/ali težo lokalnih problemov.
- **Spodbujanje učinkovite in varčne rabe energije** vseh vrst bo zagotovljeno predvsem z ustrezno ceno energije (vključno s stroški varstva okolja), ugodnejšimi krediti pri energetsko učinkovitejših investicijah ipd. Individualno

varčevanje z energijo bo potrebno spodbujati s stimuliranjem izboljšav pri izolaciji zgradb in nakupov čistejših energentov, spodbujanjem kogeneracije⁵⁵ ipd. Bolj bo treba tudi izkoristiti možnosti uvajanja sistemov zagotavljanja kakovosti (ISO 9000) in varstva okolja (ISO 14000). Spodbujati bo potrebno porabo primarnih energentov v industrijskih termičnih postopkih s kontroliranim sosežigom določenih odpadnih snovi (olj, topil, smol, gum ...), za kar bo treba izdelati ustrezne tehnične in ekološke kriterije.

- **Uvajanje daljinskega ogrevanja in plinifikacija ter uvajanje ekološko kvalitetnih goriv.** Z ukrepi zaostrene zakonodaje, kontrole, uporabe cenovnih mehanizmov ter povečane ekološke zavesti bomo spodbujali procese zamenjave neprimernih energentov s kvalitetnejšimi.
- **Povečevanje deleža obnovljivih virov energije.** Povečevati bo treba oskrbo iz obnovljivih vrst energije, predvsem vodne energije, energije sonca in vetra, hidrotermalne energije, lesa, biomase ter odpadkov, pri tem pa skrbno upoštevati princip trajnostnega razvoja izkoriščanja teh virov⁵⁶. Pospeševati bo potrebno gradnjo zbiralnikov sončne energije (velike možnosti predvsem v privatnem sektorju in v turizmu), uporabo lesa in lesnih odpadkov za kurjenje, izkoriščanje deponijskega plina itd.

Energetska oskrba iz NEK: Ob razmeroma zanesljivem dosedanjem obratovanju, omejenih rezervnih zmogljivostih drugih energetskih virov in malo verjetnemu skorajšnjemu zmanjšanju porabe energije ni realno pričakovati predčasne ustavitve delovanja te elektrarne⁵⁷. Njena ustavitev bi povzročila potrebo po nadomestni energiji iz fosilnih goriv, kar pa bi povečalo onesnaževanje zraka s CO₂, NO_x idr. in otežkočilo izpolnjevanje mednarodnih obveznosti.

Ukrepi za varstvo zraka po dejavnostih. Po posameznih dejavnostih bo potrebno zagotoviti:

- **Energetika.** Z izgradnjo čistilne naprave na 5. bloku TEŠ se bo obremenjevanje ozračja s SO₂ zmanjšalo za 70%. Na podlagi meritev bo potrebno oceniti morebitna odstopanja od predpisanih emisijskih koncentracij in uspešnost izvedenih ukrepov v primeru drugih TE-TO. Z izgradnjo čistilnih naprav za NO_x ob hkratnih ukrepih v prometu bi država zadostila zahtevam protokola o dušikovih oksidih. Za izpolnjevanje obveznosti Kiotskega protokola bo potrebno proučiti, ali obstajajo še kakšne možnosti za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov iz energetskih naprav, vključno z emisijami metana pri izkopu premoga.
- **Industrija.** Prednostna vlaganja bodo potrebna za energetsko optimalizacijo in ekološko sanacijo največjih emitentov v industriji. Najhitrejša učinke pričakujemo s preходом na kvalitetna trdna in tekoča goriva oz. plin ter/ali namestitvijo učinkovitih naprav za čiščenje emisij snovi v zrak. Za boljšo izrabo goriv in s tem manjše emisije strupenih in toplogrednih plinov bo potrebno zagotoviti razmere, ki bodo omogočale večji delež kogeneracije v industriji.
- **Kmetijstvo.** Gradnja anaerobnih čistilnih naprav za gnojevko z zajemanjem in uporabo plina na vseh farmah, ki nimajo usklajenih tokov gnojevke z odjemom v poljedelstvu. Ukrep je treba spodbujati prednostno na območjih z majhno sprejemno sposobnostjo (območja pomembnejših podtalnic, kraška območja idr.). Zmanjševanje emisij toplogrednih plinov v kmetijstvu bo mogoče doseči s spodbujanjem sonaravnega kmetijstva, dodatnim zmanjševanjem rabe dušičnih gnojil ob uporabi agrometeoroloških podatkov za povečanje učinkovitosti gnojenja in zmanjšanju števila glav goveda ob hkratnem povečevanju mlečnosti.
- **Široka potrošnja.** Načrtno uvajanje daljinskega ogrevanja na področjih z večjo gostoto odjema toplote za ogrevanje in pripravo tople vode ter plinifikacija individualnih kurišč na področjih s srednjo gostoto odjema. Na drugih področjih doseči zamenjavo premoga s tekočimi gorivi, ki imajo že zmanjšano vsebnost žvepla. Biomasa bo imela prednost na področjih, ki imajo naravne možnosti za to. Nadzor nad vzdrževanjem kurilnih naprav, ukrepi za zmanjševanje rabe energije pri renovacijah sedanjih in gradnji novih stavb ter uvajanje energetske varčne razsvetljave in naprav v gospodinjstvih bodo prispevali k manjši lokalni onesnaženosti zraka in zmanjšanju emisij toplogrednih plinov.
- **Promet.** Za obvladovanje pričakovanega povečevanja emisij iz prometa bo potrebno določiti kritične obremenitve prizadetih ekosistemov, sistematično izvajati monitoring na gosto naseljenih in varovanih območjih ob prometnicah, uvajati finančne, zakonske in tehnične omejitve za promet na ogroženih območjih, predvsem v mestih, velikih stanovanjskih naseljih in na občutljivih naravnih območjih. Zakonsko bo potrebno zagotoviti boljše vzdrževanje motorjev vozil in z inštrumenti davčne politike doseči, da bodo nova vozila energetske varčna. Drugi ukrepi, ki jih bo potrebno uveljaviti za zmanjševanje okoljskih obremenitev osebnega prometa so: modernizacija in zagotavljanje privilegiranega položaja javnega transporta v okviru prometnih ureditev mest, ureditev mirujočega prometa s primerno cenovno politiko, povečanje obsega in ureditev varnih kolesarskih stez, omejevanje osebnega prometa v mestnih središčih ter optimalizacija prometne infrastrukture zaradi zmanjševanja prometnih zastojev. Izven mest bo mogoče omejevati emisije strupenih in toplogrednih plinov prometa z omejitvijo hitrosti in dvigom cen cestnin. Posebno pozornost moramo nameniti cestnemu tranzitnemu prometu, ki ga je ob sodelovanju s sosednjimi državami potrebno preusmeriti na železnico (oprtni vlaki).

Akcijski program varstva zraka do leta 2003 je predstavljen v tabeli (Tabela 4).

Tabela 4 Program ukrepov na področju varstva zraka in podnebja do leta 2003

Cilj	Ukrepi za dosego ciljev	Rok	Ocena stroškov (v mio sit)	Možni viri financiranja	Nosilec
Politika na področju varstva zraka in podnebja (PO)					
ZR1 – ZR8 96/62/EC	UK-PO-1.ZR Izdelava nacionalne strategije varstva zraka	2000	12	PR	MOP – HMZ
ZR7	Izdelava nacionalnega programa zmanjševanja emisij toplogrednih plinov, uvajanje in spremljanje učinkov ukrepov ter priprava nacionalnih poročil	1999-2002	100	PR, mednarodni viri	MOP – HMZ
ZR1 - ZR5	Izdelava programa za ukrepanje v primeru prekoračitve alarmnega praga zaradi emisij na izbranih odsekih avtocestnega omrežja	2000	6	PR	MNZ, MOP, MPZ
ZR3, ZR5, ZR7, ZR8 96/62/EC	Izdelava programov zmanjšanja emisij strupenih in toplogrednih plinov prometa na urbanih območjih, medkrajevnem in tranzitnem prometu ter iz energetike in industrije	2002	70	PR, LS, mednarodni viri	MPZ, MOP, MGD, LS
Ukrepi na področju zakonodaje in financiranja (ZA)					
ZR3, ZR7	UK-ZA-1.ZR Uvedba sodobnih (EU) tehničnih standardov za nova vozila	izvedba	3		
ZR1 – ZR8	UK-ZA-2.ZR Harmonizacija emisijsko/imisijskih predpisov z EU	2000	60	PR	MOP
ZR7	UK-ZA-3.ZR Priprava predpisa o emisijah iz farm	2002	6	PR	MOP
ZR1, ZR2	UK-ZA-4.ZR Uvedba taks za onesnaževanje zraka iz industrijskih virov		3		
ZR6	UK-ZA-5.ZR Sprejem predpisa o obveznem zajemljanju, zbiranju, regeneriranju in odstranjevanju ODS	2003	1	PR	MOP, MGD
ZR4, ZR7	UK-ZA-6.ZR Priprava standardov za izkoristke in emisije novih in sedanjih malih kurilnih naprav	2000	14	PR	MGD, MOP

ZR4, ZR7	UK-ZA-7.ZR	Priprava standardov za toplotno prehodnost stavb in sistema za njihovo uveljavljanje pri gradnji novih objektov in renovaciji sedanjih stavb	1999	10	PR	MOP
ZR1, ZR2, ZR4, ZR5, ZR7, ZR8	UK-ZA-8.ZR	Ureditev statusa neodvisnih proizvajalcev električne energije iz obnovljivih ali njim podobnih virov (kogeneracija) za spodbujanje učinkovite pretvorbe primarne energije	1999	10	PR	MGD, MOP
ZR4	UK-ZA-9.ZR	Revizija cenovne politike na področju javnega ogrevanja in okoljsko sprejemljivejših energentov	2002	12	PR, LS	MOP, LS
Inštitucionalna krepitev (IK)						
ZR1 – ZR8	UK-IK-1.ZR	Okrepitev službe katastra in bilance emisij	2001	6	PR	MOP
ZR7	UK-IK-2.ZR	Spremljanje učinkov ukrepov za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov in njihova novelacija	trajna naloga	12/leto	PR	MOP – HMZ
ZR1 – ZR8	UK-IK-3.ZR	Posodobitev imisijskega monitoringa	2001	30 /leto	PR	MOP
Investicije in tehnični ukrepi (INV)						
ZR1, ZR2 88/609/EEC	UK-INV-1.ZR	Ekološka sanacija bloka V TEŠ	poteka	-	-	-
ZR1 84/360/EEC	UK-INV-2.ZR	Čiščenje dimnih plinov v industriji	2005	glej opombo ⁵⁸	IND, Eko sklad	IND
ZR1, ZR2, ZR4	UK-INV-3.ZR	Nadaljevanje programa zamenjave premoga z zemeljskim plinom	2005	glej opombo ⁵⁹	IND, Eko sklad, gospodinjstva	IND, gospodinjstva
ZR3	UK-INV-4.ZR	Investicije za spodbujanje prevoza blaga po železnici	2010	glej opombo ⁶⁰	železnica	
ZR1, ZR6	UK-INV-5.ZR	Ukrepi za zmanjšanje emisij CFC		glej opombo ⁶¹	IND	
ZR7	UK-INV-6.ZR	Ukrepi za zmanjšanje emisij NO _x , NH ₃ , VOC, CH ₄ , CO ₂		glej opombo ⁶²	IND, Eko sklad, kmetijstvo	
ZR1, ZR3	UK-INV-7.ZR	Zmanjšanje emisij težkih kovin		glej opombo ⁶³	IND, država, MGD, MOP	

ZR1, ZR2	UK-INV-8.ZR	Vzpostavitev obratovalnega monitoringa pri prioritetnih onesnaževalcih	2000	glej opombo ⁶⁴	onesnaževalci	IND
ZR	UK-INV-9.ZR	Vzpostavitev sistema zbiranja in regeneracije CFC, HCFC in HFC			onesnaževalci	IND
Raziskovanje (RAZ)						
ZR1-ZR8	UK-RAZ-1.ZR	Rajonizacija Slovenije glede na onesnaženost zraka	2000	24	PR	MOP – HMZ
Izobraževanje, usposabljanje in informiranje (IZO)						
ZR6	UK-IZO-1.ZR	Usposabljanje za pravilno ravnanje s hladivi v hladilni in klimatizacijski tehniki	trajno	-	povzročitelji	GZS, IND
ZR6	UK-IZO-2.ZR	Informiranje in izobraževanje javnosti v zvezi z regeneracijo ODS in o posledicah izpuščanja ODS v ozračje	trajno	-	GZS	GZS, IND
ZR1-ZR8	UK-IZO-3.ZR	Informiranje in izobraževanje javnosti za varčno rabo energije in varstvo okolja (industrija, javni sektor, širša javnost) (publikacije, razstave in druga promocijska sredstva)	trajno	10		MOP, MGD
ZR1, ZR2, ZR4	UK-IZO-4.ZR	Usposabljanje upravljavcev kotlam, konstruktorjev, projektantov	trajno	6		

6.2.2 Tla⁶⁵ in gozd

Podrobna razčlenitev ciljev: Strategija varstva narave – v pripravi (MOP)

Strategija razvoja slovenskega kmetijstva – sprejeta (1993); Program reforme kmetijske politike (sprejeta oktobra 1998 na Vladi); Program razvoja gozdov v Sloveniji – Uradni list RS, št. 14/96 (MKGP)

Odgovorno ministrstvo: Ministrstvo za okolje in prostor ter Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Tla so naravni vir, potreben za pridelavo hrane, industrijskih surovin in pridobivanje energetskih virov, pa tudi naravna vrednota, ki jo varujemo kot naravno dediščino. Kot naravni vir, naravna vrednota in kot nosilec prostora, so za obstoj in razvoj človeštva nenadomestljiva. Ohranitev naravnega vira tal pred fizičnim uničenjem in onesnaževanjem ter ohranitev ravnovesja med tlemi in ostalimi deli ekosistema je danes ena pomembnih aktivnosti v slovenskem prostoru. Gospodarjenje s tlemi mora zagotoviti ohranjanje naravnih značilnosti tal in omogočiti ustrezno raven življenja človeka. Cilj gospodarjenja je torej zagotoviti ravnovesje med naravnimi danostmi tal in ukrepi za ustrezno življenje človeka. Trajnostni razvoj zahteva ohranitev in varovanje vseh funkcij tal v kopenskih ekosistemih, tako naravnih kakor grajenih (antropogenih), saj so poškodbe tal oziroma spremembe v tleh pogosto neobnovljive. Ohranjanje in varstvo kmetijskih tal in gozda sta torej dolgoročnega strateškega pomena za ohranjanje plodnega potenciala slovenskih tal in proizvodno/reprodukcijske sposobnosti gozdov.

Gozdovi so bistveni za ohranitev vseh oblik življenja, poleg tega pa so pomembni tudi za gospodarski razvoj. So vir lesa, hrane ter zdravil in so bogata skladišča velike količine bioloških proizvodov, med katerimi jih veliko sploh še ni odkritih. Delujejo kot zbiralniki vode in ogljika, ki bi sicer, sproščen v atmosferi v obliki CO₂, deloval kot toplogredni plin. V gozdovih domuje veliko število prosto živečih vrst, ki v celoti pomirjujočega zelenja in v vzbujanju občutkov časovnih razsežnosti naravnega razvoja izpolnjujejo človekove kulturne in duhovne potrebe. V Sloveniji je bil leta 1993 sprejet zakon o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93), katerega cilj je zagotovitev sonaravnega ter večnamenskega gospodarjenja z gozdovi, v skladu z načeli varstva okolja in naravnih vrednot, trajno in optimalno delovanje gozdov kot ekosistema ter uresničevanje njihovih funkcij. V Državnem zboru RS je bil že sprejet program razvoja gozdov v Sloveniji, s katerim so določeni nacionalna politika sonaravnega gospodarjenja z gozdovi, usmeritve za ohranitev in razvoj gozdov ter pogoji za njihovo izkoriščanje oziroma večnamensko rabo. Program razvoja gozdov v Sloveniji ima precej prvini okoljevarstvenega dokumenta. NPVO ne ponavlja ciljev in ukrepov iz navedenih dokumentov, ampak se ukvarja predvsem s problematiko ogrožanja gozdov zaradi onesnaževanja.

Osnovni cilji do leta 2008 so:

- TLA1) Omejiti kemično onesnaževanje tal in izvesti nujno sanacijo,**
- TLA2) Omejiti fizikalno degradacijo tal (zbitost, erozijo...),**
- TLA3) Omejiti nadaljnjo degradacijo gozdnih tal.**

Prvi pogoj uspešnega obvladovanja problematike onesnaženosti tal in ohranjanja zemljišč v prvotni vlogi je poznavanje obsega in intenzivnosti problematike ter priprava in upoštevanje ustrezne zakonodaje. Glede na to, da trenutno poznamo podatke o onesnaženosti tal le za okoli 8% ozemlja, je prednostnega pomena zaključiti raziskave onesnaženosti tal, kot jih predvideva predhodna razporeditev vzorčnih lokacij na podlagi koordinatne mreže (slika 9). Naslednji pogoj je vzpostavitev monitoringa onesnaženosti tal ter talnega informacijskega sistema.

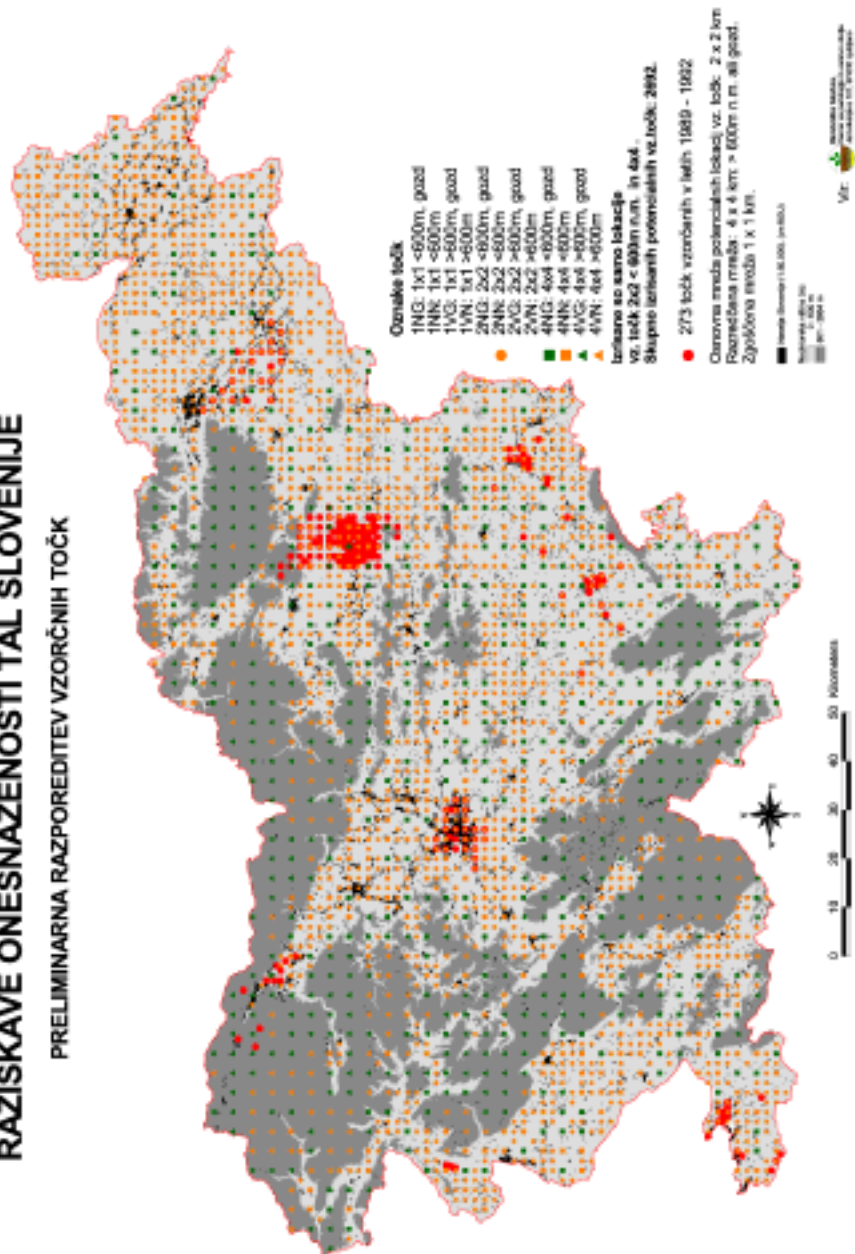
V najkrajšem času bo potrebno izdati in uveljaviti predpise, ki bodo uvajali pravila dobre kmetijske prakse in na njihovi podlagi zagotoviti dosledno uveljavitev sonaravnih načel pri obdelovanju in agrarnih operacijah zemljišč. Za doseg te cilje, ki bodo terjali bistveno spremembo v sedanjem načinu gospodarjenja na kmetijskih in gozdnih površinah, bo potrebno zagotoviti:

- integracijo varstva tal in gozda v resorne programe dela: kmetijstva, gozdarstva, industrije, prometa, turizma, gospodarjenja z vodami, prostorskega planiranja, obrambe ipd.;
- usklajitev in upoštevanje zakonodaje, ki bo povzela smernice EU in FAO;
- preprečevanje nadaljnjega točkovnega in disperznega onesnaževanja/obremenjevanja tal iz različnih virov – enako velja za problematiko erozije tal;
- izvedbo programov za sanacijo prekomerno onesnaženih tal;
- vzpostavitev informacijskih in ekspertnih sistemov o onesnaženosti tal ter njihovi optimalni rabi oz. učinkoviti sanaciji;
- stabilne razmere za spremljanje učinkov onesnaženega zraka in drugih dejavnikov, ki imajo negativen vpliv na gozdne ekosisteme;
- zgoščevanje mreže in vključevanje novih metod bioindikacije v shemo popisa poškodovanosti gozdov v Sloveniji ter podpora procesnim vzročno-posledičnim študijam delovanja gozdnih ekosistemov;

- vzpostavitev in vzdrževanje genskih bank ter postopna inventarizacija in karakterizacija genske raznolikosti v gozdnih ekosistemih;
- ohranjanje neokrnjenih velikih ekosistemov gozda ter zagotavljanje usklajene rabe gozdnega prostora med gozdarstvom, kmetijstvom, vojsko, prometom, vodnim in elektro gospodarstvom idr.

RAZISKAVE ONESNAŽENOSTI TAL SLOVENIJE

PRELIMINARNA RAZPOREDITEV VZORČNIH TOČK

Akcijski program je podrobneje opredeljen v tabeli (Tabela 5).

Tabela 5 Program ukrepov na področju varstva tal in gozda do leta 2003

Cilj	Ukrepi za dosego ciljev	Rok	Ocena stroškov (v mio SIT)	Možni viri financiranja	Nosilec
Politika na področju varstva tal in gozda (TLA)					
TLA 1	UK-PO-1.TLA Priprava programa za sanacijo onesnaženih tal	2000	-	MOP	MOP
TLA 1 do 3 2078/92	UK-PO-2.TLA Revizija in dopolnitev resornih programov za področji kmetijstva in gozdarstva v skladu z usmeritvami NPVO (kmetijsko okoljski program)	2000	5	MKGP, MOP tuja tehnična pomoč	MKGP, MOP
Ukrepi na področju zakonodaje in financiranje (ZA)					
TLA 1 do 3	UK-ZA-1.TLA Priprava in sprejem predpisa državnega monitoringa tal	2001	1	MOP, MKGP	MOP, MKGP
TLA 1 do 3 91/676/EEC	UK-ZA-2.TLA Priprava in sprejem predpisa dobre kmetijske prakse	2000	3	MKGP, MOP tuja tehnična pomoč	MKGP, MOP
TLA 1 2092/91	UK-ZA-3.TLA Zakon o ekološkem kmetovanju	1999	-	PR	MKGP
Inštitucionalna krepitev (IK)					
TLA 1 do 3	UK-IK-1.TLA Oblikovanje medresorske delovne skupine za zagotavljanje integracije načela sonaravnosti v kmetijstvo	1999	-	PR	MKGP, MOP, MZ
TLA 1 do 3	UK-IK-2.TLA Vzpostavitev baze podatkov o emisijah snovi v tla in stanju onesnaženosti tal	2000	10/leto	MOP, MKGP	MOP, MKGP
Investicije in tehnični ukrepi (INV)					
	UK-INV-1.TLA	-	-	-	-
Raziskovanje (RAZ)					
TLA 1 do 3	UK-RAZ-1.TLA Analiza vzrokov spreminjanja kmetijskih zemljišč s predlogom ukrepov	2000	3	MKGP, MOP	MKGP, MOP
TLA 1 do 3	UK-RAZ-2.TLA Nadaljevanje raziskav onesnaženosti tal (Koroška, Zasavje, Šaleška dolina, območje Maribora idr.) s predlogom programa ukrepov nujnih sanacij	2003	20/leto	MOP, MKGP, MZT	MOP, MKGP
Izobraževanje, usposabljanje in informiranje (IZO)					
	UK-IZO-1.TLA Izvedba izobraževalnih kmetijsko okoljskih programov v kmetijstvu	trajno	5/letno	MKGP, MOP tuja tehnična pomoč	MKGP, MOP
	UK-IZO-2.TLA Izdaja poljudnih publikacij o rabi tal, sonaravnem kmetovanju, smotni uporabi gnojil in fitofarmacevtskih sredstev	trajno	5/letno	MKGP, MOP tuja tehnična pomoč	MKGP, MOP

6.2.3 Hrup⁶⁶

Podrobna razčlenitev ciljev: Strategija varstva pred hrupom – še ni v pripravi (MOP)

Odgovorno ministrstvo: Ministrstvo za okolje in prostor

Zunanje okolje Slovenije je zmerno obremenjeno s hrupom. Hrup prizadene veliko število ljudi. Povzroča nevroze, nemir, utrujenost, slabo počutje, deluje pa tudi na kardiovaskularni sistem⁶⁷. Učinki so jasno izraženi pri jakosti nad 50 dB (A). Glavni viri hrupa so cestni in železniški promet, proizvodne dejavnosti ter drugi viri (gradbena mehanizacija, zabavišča idr.).

Po rezultatih meritev hrupa v mestih (Ljubljani) je razvidno, da je najpomembnejši vir hrupa promet⁶⁸. Poleg hrupa v zunanjem okolju je pomemben hrup v notranjih prostorih. Človek preživi v zaprtih prostorih več kot 90% vsega časa. Po priporočilih Svetovne zdravstvene organizacije naj ta hrup ne bi presegal 30 dB (A). Tudi ta je nekoliko odvisen od zunanjega, vendar se vse več pozornosti posveča hrupnim sosedom in tudi slabim sosedskim odnosom, ki imajo pomembno subjektivno komponento pri sprejemanju hrupa. Po nekaterih ocenah je takemu hrupu izpostavljeno ca. 6% ljudi.

Prednostni cilj v naslednjem obdobju je:

-
- HR1) zmanjšati hrup zaradi cestnega prometa,**
HR2) zmanjšati hrup iz ostalih virov.
-

Cilji bodo doseženi z:

- inštitucionalno krepitev na področju varstva pred hrupom (oblikovanje politike ter sprejem predpisov s področja varstva pred hrupom, vzpostavitev katastra virov hrupa ter monitoringa stanja, opredelitev območij varstva ter obremenjenosti s hrupom idr.);
- doslednim aktivnim in pasivnim varovanjem pred hrupom ob vseh novogradnjah (ceste, železnice, stanovanjske soseske);
- upoštevanjem tehničnih zahtev pri nabavi novih vozil, gradbene mehanizacije, proizvodnih naprav, kmetijskih obdelovalnih strojev;
- zaščito bivalnih sosesk s protihrupnimi ukrepi ter z zmanjševanjem negativnih učinkov hrupa z ukrepi pasivne zaščite.

Za dosego ciljev na področju varstva pred hrupom so aktivnosti v obdobju do leta 2003 opredeljene v tabeli (Tabela 6).

Tabela 6 Program ukrepov na področju varstva pred hrupom do leta 2003

Cilj	Ukrepi za dosego ciljev	Rok	Ocena stroškov (v mio sit)	Možni viri financiranja	Nosilec
Politika na področju varstva pred hrupom (PO)					
HR1, HR2	UK-PO-1.HRUP Priprava strategije varstva pred hrupom	2003	6	PR	MOP
Zakonodaja (ZA)					
HR1, HR2	UK-ZA-1.HRUP Vzpostavitev sistema predpisov (emisijskih, imisijskih, tehničnih)	2000	4	PR	MOP
79/113/EEC 84/533/EEC 84/534/EEC 84/535/EEC 84/536/EEC 84/537/EEC 84/538/EEC 86/662/EEC 86/594/EEC					
Institucionalna krepitev (IK)					
HR1, HR2	UK-IK-1.HRUP Kadrovsko in ekspertno krepitev resornih ministrstev za področje varstva pred hrupom (kadrovska krepitev resornega ministrstva ter inšpekcijskih služb, vzpostavitev in vzdrževanje katastra, postavitev in vzdrževanje karte hrupa (idr.)	2003	30	PR	MOP
Investicije in tehnični ukrepi (INV)					
	UK-INV-1.HRUP	-	-	-	-
Raziskovanje (RAZ)					
HR1, HR2	UK-RAZ-1.HRUP Izvajanje pilotnih raziskav obremenjenosti ter za zmanjšanje hrupa v naravnem in bivalnem okolju	redno	2	PR	MOP
Izobraževanje, usposabljanje in informiranje (IZO)					
HR1, HR2	UK-IZO-1.HRUP Priprava izobraževalnega programa za sistematično izobraževanje delavcev v nadzornih ter upravnih službah na državni in lokalni ravni	1999	1	PR, PHARE	MOP

6.2.4 Sevanja

Odgovorno ministrstvo: Ministrstvo za okolje in prostor

6.2.4.1 Ionizirna sevanja

Podrobna razčlenitev ciljev: Program jedrske varnosti (MOP – UJV)

Problematika ionizirnih sevanj⁶⁹ oz. odpadkov sicer ne predstavlja splošnega in intenzivnega problema v okolju, vendar pa stanje problematike in narava njenega reševanja na eni strani ter izredno zanimanje javnosti, dajeta temu problemu dodatno dimenzijo. Dolgoročni cilj na področju ionizirnih sevanj je obvladovanje vseh vrst nenaravnih sevanj v mejah, neškodljivih za človeka in naravo. Prednostna cilja sta:

SEV1) zagotoviti učinkovito ravnanje z radioaktivnimi odpadki,
SEV2) obvladovati radioaktivna sevanja v zunanjem okolju.

Okvirni cilji in predpogoji za obvladovanje tega sklopa problematike so:

- opredelitev programa sistematičnega ohranjanja intenzivnosti nenaravnih ionizirnih sevanj v okolju na dopustni meji;
- odločitev o lokaciji objektov in naprav za zbiranje in odlaganje nizko in srednje radioaktivnih odpadkov (NSRAO);
- priprava programa sanacije sedanjih skladišč;
- sprejem odločitve o nadaljnjem delovanju NEK;
- priprava strokovnih podlag za odlaganje visokoradioaktivnih odpadkov, povezanih z delovanjem in morebitno ustavitvijo NEK.

Program jedrske varnosti. Zaradi visokega tveganja za zdravje ljudi in kakovost okolja, ki ga predstavlja obratovanje nuklearne elektrarne, je strateška usmeritev zagotavljanje visoke varnosti in obratovalne ravni jedrske elektrarne Krško med obratovanjem in po ustavitvi ter postopno ustvarjanje razmer za varno razgradnjo. Osnovni ukrep za varnost obratovanja in ravnanja z radioaktivnimi odpadki je dosledno izvajanje programa ustreznega ravnanja z NSRAO⁷⁰, ki zajema stiskanje nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov s spremenjeno tehnologijo in posledično zmanjšanje nastajanja odpadkov ter zagotovitev prehodnega skladišča do konca obratovanja s predvideno razširitvijo sedanjega skladišča. Dokončati in izvajati bo potrebno strategijo odlaganja visokoradioaktivnih in radioaktivnih odpadkov⁷¹. Podroben program do leta 2003 na širšem področju varstva pred sevanji je prikazan v tabeli (Tabela 7).

Tabela 7 Program ukrepov na področju varstva pred sevanji do leta 2003

Cilj	Ukrepi za dosego ciljev	Rok	Ocena stroškov (v mio SIT)	Možni viri financiranja	Nosilec
Politika na področju varstva pred sevanji (PO)					
SEV1, SEV2	UK-PO-1.SEV Strategija obvladovanja radioaktivnosti v okolju (strokovne podlage so že izdelane)	1999	-	-	-
SEV1	UK-PO-2.SEV Priprava programa sanacije začasnih skladišč radioaktivnih snovi	1999	20	PR	MOP
SEV1, SEV2	UK-PO-3.SEV Sprejem odločitve o nadaljnjem delovanju NEK	1999	2	PR	MOP, MGD
Zakonodaja (ZA)					
SEV1, SEV2 96/3/EURATOM 87/3954/EURATOM 90/641/EURATOM 80/836/EURATOM	UK-ZA-1.SEV Priprava predpisov z mejnimi vrednostmi intenzitete posameznih vrst sevanj v posameznih okoljih in priprava potrebnih ukrepov zaščite, usklajenih s standardi EU	1998	10	PR	MOP, MZ
SEV1	UK-ZA-2.SEV Priprava predpisa o zbiranju, hranjenju, obdelavi, odlaganju in knjigovodenju radioaktivnih odpadkov	1998	5	PR	MOP
SEV1, SEV2	UK-ZA-3.SEV Uvedba taks za prekomerno obremenjevanje okolice z radioaktivnim sevanjem	1999	5	PR	MOP
Inštitucionalna krepitev (IK)					
SEV1, SEV2	UK-IK-1.SEV Kadrovska in ekspertna krepitev MOP pri ugotavljanju in odpravljanju prekomernih sevanj v okolju	2003	30	PR	MOP
SEV1, SEV2 87/600/EURATOM	UK-IK-2.SEV Dograditev osnovnega stalnega monitoringa sevanj, izdelava katastra tveganj in varnostnih načrtov za ukrepanje v primeru izrednih razmer	1999	13/leto	PR	MOP
Investicije in tehnični ukrepi (INV)					
SEV1, SEV2	UK-INV-1.SEV Sprejem odločitve o lokaciji objektov in naprav za ravnanje z NSRAO	2001-2002	-	-	-
Raziskovanje (RAZ)					
	UK-RAZ-1.SEV	-	-	-	-
Izobraževanje, usposabljanje in informiranje (IZO)					
SEV1, SEV2	UK-IZO-1.SEV Priprava izobraževalnega programa za sistematično izobraževanje delavcev v nadzornih ter upravnih službah na državni in lokalni ravni	1999	1	PR, PHARE	MOP, UJV

6.2.4.2 Neionizirna sevanja

Z vse večjim številom električnih naprav se intenziteta neionizirnih sevanj⁷² povečuje.

Dolgoročni cilj na tem področju je obvladovanje vseh vrst virov sevanj, ob upoštevanju načela razumne preventive. Prednostni cilj za obdobje naslednjih desetih let je:

NIS1) identificirati in postopoma obvladati posamezne vire neionizirnih sevanj.

Okvirni cilji in pogoji za obvladovanje tega sklopa problematike so:

- inštitucionalna krepitev na področju varstva pred neionizirnimi sevanji (sprejem in uveljavitev predpisov, vzpostavitev katastra sevalnih obremenitev relevantnih virov);
- dosledno izvajanje ukrepov za varstvo pred neionizirnimi sevanji ob vseh novogradnjah ter rekonstrukcijah;
- vzpostavitev nadzora nad UV-sevanji (sprejem predpisa, vpeljava tehničnega in organizacijskega nadzora idr.).

Podroben program do leta 2003 na širšem področju je prikazan v tabeli (Tabela 8).

Tabela 8 Program ukrepov na področju varstva pred neionizirnimi sevanji do leta 2003

Cilj	Ukrepi za doseg ciljev	Rok	Ocena stroškov (v mio SIT)	Možni viri financiranja	Nosilec
Politika na področju varstva pred sevanji (PO)					
NIS1	UK-PO-1.NIS Strategija obvladovanja neionizirnih sevanj v okolju	2003	6	PR	MOP, MGD
Zakonodaja (ZA)					
NIS1	UK-ZA-1.NIS Vzpostavitev sistema predpisov	2003	1	PR	MOP
Inštitucionalna krepitev (IK)					
NIS1	UK-IK-1.NIS Vzpostavitev osnovnega stalnega monitoringa, izdelava katastra sevalnih obremenitev relevantnih virov idr.	2003	6	PR	MOP
Investicije in tehnični ukrepi (INV)					
NIS1	UK-INV-1.NIS	-	-	-	-
Raziskovanje (RAZ)					
NIS1	UK-RAZ-1.NIS Posnetek stanja obremenjenosti okolja z elektromagnetnim sevanjem zaradi največjih emitentov neionizirnih sevanj v okolju	2000	15	PR, povzročitelji sevanj	MOP
NIS1	UK-RAZ-2.NIS Izbor najprimernejšega modela za oceno sevalnih obremenitev	2000	3	PR	MOP
Izobraževanje, usposabljanje in informiranje (IZO)					
NIS1	UK-IZO-1.NIS Priprava izobraževalnega programa za sistematično izobraževanje delavcev v nadzornih ter upravnih službah na državni in lokalni ravni	1999	1	PR, PHARE	MOP
NIS1	UK-IZO-2.NIS Informiranje in izobraževanje potencialno izpostavljenega prebivalstva o problematiki neionizirnih sevanj	stalna	2	PR	MOP

6.2.5 Tveganja

Podrobna razčlenitev ciljev: Strategija ravnanja s kemikalijami in gensko spremenjenimi organizmi (MZ, MOP, MNZ, MKGP, MEOR, MZT)

Odgovorno ministrstvo: Ministrstvo za okolje in prostor ter Ministrstvo za zdravstvo

Slovenija je soočena s tveganji zaradi proizvodnje⁷³ in transporta⁷⁴ kemikalij vseh vrst kakor tudi zaradi različnih oblik kemičnega onesnaževanja in neurejenih, predvsem aktivnih odlagališč kemikalij. Znotraj posameznih industrijskih panog potekajo različni programi varovanja pred nevarnimi kemijskimi snovmi, največ na področju kemične, farmacevtske in gumarske industrije. Razdrobljenost in parcialni pristop k reševanju problematike tega področja se tako kaže na organizacijski ravni, kakor tudi na področju zakonodajne urejenosti. Zbiranje nacionalnih podatkov o kemikalijah poteka po različnih poteh in virih, prav tako je tudi dostop do njih različen. Posebno pomanjkljivi so ekotoksikološki podatki, za katere pogosto še ni standardiziranih testov. Postopki rednega informiranja javnosti niso dodelani.

Področje genske tehnologije pri nas še ni zakonsko urejeno. Raziskovalcem v raziskovalnih inštitucijah je prepuščeno, da upoštevajo norme, ki veljajo v Evropi ter v nekaterih zahodnih državah, predvsem ZDA. Glede na velike možnosti, ki jih tehnologija rekombinantne DNK in deloma proteinsko inženirstvo omogočata na raziskovalnem in, širše, industrijskem področju, lahko pričakujemo precejšnje povečanje te dejavnosti pri nas⁷⁵.

Osnovni cilji na področju varstva pred tveganji zaradi rabe ali transporta nevarnih snovi so:

TVE1)	zagotoviti ustrezne postopke ravnanja s kemikalijami in gensko spremenjenimi organizmi v proizvodnji, prometu in uporabi,
TVE2)	uveljaviti ustrezno skladiščenje, transport in odlaganje kemikalij.

Trenutno v Sloveniji še nimamo vzpostavljenih pravnih načel in norm na področju genske tehnologije, ki bi zagotavljale varnost človeka ali narave pred mogočimi škodljivimi vplivi genetsko spremenjenih organizmov (GSO) glede na ravnanje, obseg del in njihovega sproščanja v okolje ter prometa z izdelki, ki so GSO, ali pa GSO vsebujejo.

Slovenija mora zagotoviti izvajanje ukrepov za zagotavljanje varnosti na področju kemijskih snovi in določiti t. i. ekotoksikološke standarde za izvajanje biomonitoringa, pa tudi nadzor nad uporabo in namenskim iznosom ter prometom (trženjem) GSO ob vključevanju javnosti tako, da se ob hkratnem razvoju področij odvija tudi normalen pretok blaga.

Na področju gensko spremenjenih organizmov je potrebno določiti in uveljaviti v svetu sprejete standarde, oblikovati splošna pravila za izdajanje dovoljenj za pričetek del z GSO, za sproščanje in dajanje v promet.

Cilj na področju tveganj je čim bolj povečati varnost in tako zmanjšati tveganja ob upoštevanju dejavnikov ekonomskega razvoja, kar je zagotovilo trajnostnega razvoja tako za državo kakor tudi za industrijo v celoti. Da bi lahko dosegli ta cilj, je potrebno razviti sistem spremljanja in ravnanja s kemikalijami v okolju, v katerega bodo vključeni vsi sektorji, z določitvijo takšnih standardov kakovosti okolja tako za ravnanje s kemikalijami kakor tudi za GSO in proizvode, ki bodo zagotovili ohranjanje biotske raznovrstnosti.

Podroben pregled aktivnosti na tem področju je prikazan v tabeli (Tabela 9).

Tabela 9 Program ukrepov na področju varstva pred tveganji zaradi rabe ali transporta nevarnih snovi ter GSO do leta 2003

Cilj	Ukrepi za dosego ciljev	Rok	Ocena stroškov (v mio SIT)	Možni viri financiranja	Nosilec
Politika na področju varstva pred tveganji zaradi rabe ali transporta kemikalij					
TVE1, TVE2	UK-PO-1.TVE Priprava programa ravnanja s kemikalijami ter varstva pred ekološkimi posledicami zaradi industrijskih nesreč	2000	12	PR	MOP, MZ, MKGP, MEOR
TVE1 90/219/CEE 90/220/CEE 90/415/CEE	UK-PO-2.TVE Priprava programa ravnanja z GSO	2001	12	PR	MOP, MZ, MKGP, MEOR, MZT
Ukrepi na področju zakonodaje (ZA)					
TVE1, TVE2	UK-ZA-1.TVE Sprejem Zakona o kemikalijah (Uradni list RS, št. 36/99)	v procedu ri			
TVE1 90/219/CEE 90/220/CEE 90/415/CEE	UK-ZA-2.TVE Vključitev programa ravnanja z GSO v Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 56/99)	Glej poglavje o varstvu biot. raznovrstnosti			
TVE1, TVE2 96/82/EC 96/61/EC	UK-ZA-3.TVE Revizija instrumenta obvezne priprave načrtov zaščite in reševanja	2001	6	PR	MO – UZR, MOP, MGD, MZ
TVE1, TVE2 96/82/EC	UK-ZA-4.TVE Pregled ustreznosti mehanizmov uveljavljanja polne odgovornosti povzročiteljev za posledice nesreč z ekološkimi posledicami	1999	1	PR	MOP

Inštitucionalna krepitev (IK)						
TVE1, TVE2	UK-1K-1.TVE	Ustanovitev Urada za kemikalije ter podatkovne baze (registra) za kemikalije v koordinaciji z bazo podatkov o drugih nevarnih snoveh, fitofarmaceutskih sredstvih in odpadkih ter podatkovno bazo za GSO	1999	50/leto	PR, samofinan.	MZ
TVE1 90/219/CEE 90/220/CEE 90/415/CEE	UK-1K-2.TVE	Ustanovitev upravnega organa za izvajanje upravnega postopka za področje GSO	1999	30 /leto	PR, samofinan.	MOP
TVE1, TVE2	UK-1K-3.TVE	Vzpostavitev Informacijskega centra za obveščanje javnosti in za mednarodno izmenjavo informacij o stanju na področju kemikalij in GSO	2000	12/leto	PR	MOP v koordinaciji z MZ, MKPG in MZT in drugimi
Investicije in tehnični ukrepi (INV)						
TVE1, TVE2	UK-INV-1.VO	Izpopolnjevanje sistema obveščanja in informiranja pri industrijskih nesrečah	trajno	-	PR	Rep. center za obveščanje
TVE2	UK-INV-1.ODP	Določitev poti za transport kemikalij in lokacijskih kriterijev za lociranje velikih skladišč kemikalij	2002	10	PR	MNZ, MPZ, MOP
Raziskovanje (RAZ)						
TVE1, TVE2	UK-RAZ-1.ODP	Nastavitev registra kemikalij in GSO v uporabi, seznam naprav in genskotehničnih enot, seznam kemikalij v transportu in hrambi, seznam GSO ali izdelkov, ki vsebujejo GSO in se tržijo	2000	6	PR	MOP
TVE1, TVE2	UK-RAZ-2.ODP	Priprava definicij in kataloga kemikalij in GSO	2000	12	PR	MZ
Izobraževanje, usposabljanje in informiranje (IZO)						
TVE1, TVE2	UK-IZO-1.ODP	Priprava izobraževalnega programa za informiranje prebivalstva glede možnosti tehničnega varstva pred industrijskimi nesrečami in o ravnanjih z GSO ter vplivih na človeka in okolje.	1999	3	PR	MZ, MOP, MGD, MO

6.3 Po izbranih sektorjih

Eno najpomembnejših izhodišč sodobnih konceptov upravljanja z okoljem, ki so grajeni po načelih učinkovitosti, je, da vsaka dejavnost vpliva na okolje in da nobena dejavnost ni vnaprej odvezana svoje odgovornosti do okolja. To je izhodišče pristopa k obvladovanju problemov okolja od spodaj navzgor (*bottom-up*⁷⁶), ki dopolnjuje tradicionalni pristop od zgoraj navzdol (*top-down*⁷⁷).

NPVO je osredotočen na pet ključnih sektorjev, in sicer na industrijo, energetiko, kmetijstvo in gozdarstvo, promet ter turizem, ki so objektivno največja grožnja okolju, oziroma, ključni nosilci razvoja, z vidika zahteve uveljavljanja trajnostnega razvoja pa so še posebej pomembni.

NPVO ne more in s sistemskega vidika tudi ne sme sprejemati odločitev namesto ali v imenu posameznih sektorjev. V skladu z načeli povzročitelja ter deljene odgovornosti, NPVO samo opredeljuje osnovne pogoje in usmeritve, ki se jim bodo morale posamezne dejavnosti podrediti. V nobenem primeru pa ta dokument ne želi samo ponavljati sicer okoljsko naravnanih, morebiti že sprejetih, usmeritev posameznih dejavnosti, saj ni za to nikakršne potrebe. Predlog ukrepov po posameznih dejavnostih je v prvem koraku namenjen predvsem uskladitvi usmeritev posameznih dejavnosti z vidika zahtev Agende 21, ZVO ter politike EU po posameznih področjih.

6.3.1 Industrija⁷⁸ in rudarstvo

Matični programski dokument: Strategija gospodarskega razvoja Slovenije – obravnavana v Državnem zboru RS (EPA 1107 Poročevalec št. 19/95)

Odgovorno ministrstvo: Ministrstvo za gospodarske dejavnosti

Pritiski na okolje iz industrijskega sektorja so v Sloveniji znatni. Razdelimo jih lahko na emisije škodljivih snovi in energije v okolje, tveganja zaradi nesreč in na posledice rabe naravnih virov. Onesnaževanje okolja iz industrijskih virov sovпада z urbani področji in večjimi mesti (Ljubljana, Maribor, Celje, Kranj, Novo mesto, Nova Gorica, Koper). Kljub relativni tehnološki zastarelosti opreme v primerjavi z vodilnimi industrijskimi državami v svetu je opazno izboljšanje stanja v primerjavi s preteklimi leti. Vzrok je pretežno v zmanjševanju industrijske proizvodnje in strukturnih spremembah, povezanih z osamosvojitvijo, manj pa v izgradnji čistilnih naprav ali uvajanju sodobnih, okolju prijaznejših tehnologij. V Sloveniji v industriji nastane za desetino trdnih in plinastih odpadkov ter polovico odpadnih voda. Tako je bila na primer v letu 1994 industrija odgovorna za 7% skupne emisije SO₂ (glavni viri: proizvodnja celuloze in papirja, žveplove kisline in TiO₂, elektroliza aluminija, rafinerija).

Slovenija po zaprtju mežiškega rudnika svinca in cinka, idrijskega rudnika živega srebra in rudnika urana na Žirovskem vrhu nima več podzemne mineralne rudarske proizvodnje. Na vseh omenjenih lokacijah potekajo zapiralne aktivnosti, ki vključujejo tudi ekološko sanacijo nadzemnih in podzemnih površin. Po zaprtju rudnikov rjavega premoga v Zagorju, Senovem, Kanižarici in Laškem so preostali le še premogovniki lignita v Velenju in rjavega premoga v Trbovljah in Hrastniku, ki so namenjeni proizvodnji energetskega premoga za termoelektrarne v Šoštanju in Trbovljah.

V Sloveniji je v obratovanju precej odkopov nekovinskih mineralnih snovi, kamnolomov in peskokopov, ki s svojimi površinskimi kopi degradirajo naravno okolje. Pridobivajo se naslednje mineralne surovine: roženec, kremenov pesek, kalcit, jezerska kreda, bentonit, tuf (pucolan), keramična in opekarska glina, surovine za apnarsko in cementno industrijo (apnenec, lapor), naravni kamen, tehnični gradbeni kamen (apnenec, dolomit) ter prod in pesek.

V podjetjih se vlaganja v varstvo okolja še zmerom obravnavajo kot strošek, ne pa kot dolgoročna naložba, ki lahko prinaša tržno prednost. Zavestno vključevanje okolja v poslovanje se uveljavlja predvsem v podjetjih, ki jih k temu sili mednarodna konkurenca. Zaradi izvozne naravnosti naše industrije je takšnih podjetij vse več.

Doseganje ciljev trajnostnega razvoja je možno le v daljšem časovnem obdobju in je povezano s spreminjanjem vzorcev potrošnje. Naloge, potrebne za doseg ciljev, so globalnega značaja, zato npr. opuščanje snovno in energetske intenzivnih tehnologij, ob uvozu surovin ali polizdelkov od drugod, ne pomeni rešitve problema, čeprav se nacionalni kazalci izboljšujejo. Industrija bo morala tudi v prihodnje izpolnjevati svoji osnovni nalogi, to sta dobava blaga za zadovoljevanje potreb družbe in zagotavljanje dohodka delu prebivalstva, vendar ob bistveno manjšem vnosu snovi in energije.

Osnovni cilj aktivnosti NPVO je postaviti takšne pogoje in okvire industrijski dejavnosti, ki bodo v skladu z načeli trajnostnega razvoja omogočali ekonomski in socialni razvoj brez takšnih posledic za okolje, ki bi omejevale prihodnje generacije v zadovoljevanju njihovih potreb. V naslednjem obdobju bodo ukrepi osredotočeni na:

1. zagotavljanje trajnostne rabe naravnih virov,
2. preprečevanje onesnaževanja z boljšim vodenjem in nadzorom,
3. preprečevanje nastajanja in/ali varno odlaganje odpadkov,
4. uveljavljanje trajnostnega obnašanja gospodarskih organizacij.

Vsaj v prvem obdobju tranzicije je mogoče pričakovati, da bo varstvo okolja zaradi težkega ekonomskega položaja na dnu lestvice prioritet. Reševanje okoljskih problemov daje pozitivne učinke predvsem dolgoročno. Država bo v tem obdobju morala posredovati, ko bo kakovost okolja resno ogrožena. Pri tem bi morala uveljavljati takšne ukrepe, ki bodo gospodarstvo ekonomsko motivirali za prehod na višjo raven gospodarjenja, v nasprotju z ozko restriktivnimi ukrepi, ki praviloma samo zaostrijo ekonomske, socialne, pa tudi ekološke razmere.

Dinamična, tržno uspešna podjetja bodo morala zdržati mednarodno konkurenco tudi s pospešenim uvajanjem sodobne okoljevarstvene prakse. Varstvo okolja postaja neločljivi del poslovanja in postaja pomemben mehanizem selekcije, še posebej v mednarodni trgovini ter eden največjih poslovnih izzivov naslednjega obdobja. V praksi je potrebno preseči tradicionalno tezo o nepomirljivem razmerju med industrijo in okoljem. Slovenska industrija je izvozno naravnana in ne potrebuje dodatnih ukrepov za spoštovanje na tujih trgih uveljavljenih okoljevarstvenih zahtev. Glede na pretežno izvozno naravo industrije je tudi mogoče sprejeti sporočilo evropskega okoljskega programa, *da industrija ni samo del problema, ampak tudi del rešitve problema*.

Kot osnovni pristop pri obvladovanju okoljske razsežnosti proizvodnje prevzemamo t. i. **dvojni pristop**, ki predpostavlja kombinacijo visokih standardov ter pozitivnih spodbud, ki bodo aktivno posegle v vse faze industrijskega procesa, od raziskav do problema ravnanja s proizvodi po končani uporabi. Varstvo okolja mora postati del izobraževalnega in poklicnega usposabljanja vseh akterjev, udeleženih v verigi od razvoja, proizvodnje, trženja, uporabe izdelkov in ravnanje z njimi po končani življenjski dobi.

Obvladovanje bolj uravnoteženega razmerja med okoljem in industrijo bo doseženo z:

- zamenjavo vhodnih surovin in materialov (uporabo manj strupenih snovi ter materialov z daljšo življenjsko dobo);
- spremembami v tehnološkem postopku (zamenjava tehnologije ali delov proizvodnega procesa);
- modifikacijami opreme (spremembami sedanje opreme in pripomočkov, s katerimi je mogoče izvajati procese učinkoviteje in z manjšimi izgubami);
- boljšim vodenjem postopkov (uporabo delovnih procedur, navodili za delo z delovnimi stroji in napravami, učinkovitim nadzorom in knjigovodstvom zaradi učinkovitejšega in okolju primernejšega poteka proizvodnje);
- dobrim gospodarjenjem (optimalno vzdrževanje naprav in strojev);
- ponovno uporabo odpadkov v istem postopku ali drugem postopku v okviru podjetja;
- proizvodnjo koristnih stranskih proizvodov (prilagoditvijo postopkov, pri katerih nastajajo odpadki tako, da je možna njihova ponovna uporaba zunaj podjetja);
- spremembami na izdelkih (zaradi zmanjšanja porabe naravnih virov in emisij snovi in energije v okolje).

Odgovornost do okolja ni povezana z velikostjo podjetja. Sistem odgovornosti za povzročeno škodo in nagrajevanja za odgovorno obnašanje mora biti neodvisen od velikosti podjetja. Glede na to je potrebno:

- uveljaviti načelo, da odgovornost za onesnaževanje nosijo vsa podjetja ne glede na velikost;
- zaostri odgovornost velikih podjetij, da pri naročilih pri malih podjetjih uveljavljajo tudi okoljske zahteve;
- razviti programe hitrejšega uvajanja sodobnih sistemov vodenja podjetij za mala in srednja podjetja, ki bodo morali tem zagotoviti enakopraven položaj glede na velika podjetja.

Prehod na trajnostni razvoj zadeva ob mnogo ovir, ki so posledica tako pomanjkanja informacij, motivacije in znanj kot strukturnih okoliščin. Prve je treba zaradi dolgega odzivnega časa obravnavati prioritarno in nemudoma izboljšati okoljsko izobraževanje na vseh ravneh, od vajeniških programov do tehničnih fakultet in seminarjev za vodstvene delavce. Strukturne ovire obstajajo na več ravneh. Bistvena težava je v uvajanju celovite proizvodno naravnane okoljske politike, ki bo v nasprotju s sedanjim parcialnim obravnavanjem proizvodnega procesa, glede na njegov vpliv na posamezne elemente okolja (zrak, vode, odpadki, hrup), omogočila celovito preprečevanje emisij in odpadkov, vključno s presojo posledic uporabe izdelkov in njihovega odstranjevanja po končani življenjski dobi. Formiranje centra za čiste tehnologije bi lahko prispevalo k premagovanju navedenih ovir.

V svetu je opazen premik k čistejši proizvodnji in večji okoljski učinkovitosti (učinkovitejši izrabi virov) industrijskega sektorja. Okoljske politike vzpodbujajo tržne partnerje k celovitejšemu pristopu na osnovi presoje vplivov na okolje pri proizvodnji, uporabi in končni dispoziciji proizvodov (načelo od "zibelke do groba", namesto do sedaj prevladujočega načela prečiščevanja in nevtralizacije odpadnih snovi pri proizvodnji, t. i. pristopa "end-of-pipe"). Čistejša proizvodnja pomeni stalno izboljševanje industrijskih postopkov in izdelkov v smeri manjše porabe snovi in energije, manjšega onesnaževanja zraka, vode in tal, zmanjševanja nastajanja odpadkov pri viru in čim manjšega tveganja za človeka in okolje.

6.3.2 Energetika

Matični programski dokument: Nacionalni program energetike RS – še ni sprejet

Resolucija o strategiji rabe in oskrbe z energijo – sprejeta (Uradni list RS, št. 9/96)

Odgovorno ministrstvo: Ministrstvo za gospodarske dejavnosti

Energetika v Sloveniji še vedno temelji pretežno na izkoriščanju neobnovljivih virov energije, kar za Slovenijo pomeni odvisnost od uvoza nafte in naftnih derivatov ter črpanje lastnih zalog premoga. V zvezi z zmanjševanjem onesnaževanja s področja energetike, je potrebno omeniti predvsem izgradnjo naprav za odžveplevanje v Termoelektrarni Šoštanj in uporabo kvalitetnejšega premoga v TE-TO Ljubljana. Naprava na bloku 4 je prispevala k zmanjšanju emisije SO₂ iz TE Šoštanj za 35% (od 81.000 na 52.000 ton), delna uporaba uvoženega premoga v TE-TO Ljubljana pa je zmanjšala emisijo za 57% (od 21.000 ton v letu 1990 na 9000 ton v letu 1996). Še večji učinek bo imela naprava na bloku 5 TE Šoštanj, ki naj bi bila zgrajena do leta 2000. Poteka pa tudi prehod na uporabo plina v individualnih kuriščih in nekaterih toplarnah za daljinsko ogrevanje, s čimer se je bistveno izboljšala kakovost zraka v večjih urbanih središčih. Spodbujanje teh investicij poteka z ugodnimi posojili Ekološko razvojnega sklada in Svetovne banke. Nekoliko je k temu prispevala tudi zakonodaja, ki je zaostila standarde kvalitete tekočih goriv glede vsebnosti žvepla. Uvedba CO₂ takse že spodbuja učinkovitejšo rabo energije ter prehod na vire z manj ali brez ogljika. S sprejemom novih emisijskih standardov je pričela veljati obveza, po kateri se morajo sedanje velike kurilne naprave uskladiti s predpisi do leta 2002 oziroma 2004. V okviru Programa učinkovite rabe energije je bilo v zadnjih petih letih investirano 2 milijardi SIT proračunskih sredstev v obliki ugodnih kreditov ali nepovratne pomoči v okrog 200 projektov v industriji, proizvodnji energije in gospodinjstvih. Uvedene so bile tudi nekatere davčne olajšave pri davku na dohodek in dobiček, če so bila sredstva investirana v učinkovito rabo energije. V okviru Ministrstva za gospodarske dejavnosti je bila za pokrivanje in spodbujanje tega segmenta v letu 1996 ustanovljena Agencija za učinkovito rabo energije, vzpostavljena pa je tudi mreža energetskih svetovalnih pisarn.

Za področje energetike bo ključno izpolnjevanje mednarodnih obveznosti, ki so opredeljene v poglavju o zraku.

Dolgoročna strateška usmeritev je povečanje energetske učinkovitosti na vseh področjih rabe energije, temelji pa na teh ciljih:

- dolgoročna zanesljivost in zadostnost oskrbe ter učinkovitost rabe;
- sprejemljivost za zdravje, okolje in prostor ter čim manjše tveganje;
- gospodarska učinkovitost in socialna ustreznost;
- tehnološka učinkovitost in sposobnost prilagajanja.

Uspešno uveljavljanje ukrepov za energetske učinkovitost zahteva upoštevanje medsebojnega vplivanja tehnoloških, gospodarskih in državno pravnih dejavnikov, kot so:

- uskladitev predpisov in standardov z evropskimi smernicami (toplotna izolacija zgradb, tehnični pregledi vozil);
- vključitev stroškov varstva okolja v cene energentov in uvajanje drugih ekonomskih ukrepov, ki bodo spodbujali uporabo čistejših goriv in soproizvodnjo toplote in električne energije ter zagotavljali sredstva za spodbujanje investicij v učinkovito rabo in obnovljive vire energije⁷⁹, ki so odločilne za zmanjševanje emisij CO₂ (npr. CO₂ taksa);
- ukinitve uporabe osvinčenega bencina najkasneje do leta 2000 (zmanjšanje emisije svinca za 100t letno);
- izgradnja odžveplevalne naprave v TE Šoštanj (blok V, zmanjšanje emisije SO₂ za 36.000t letno) in uvedba primarnih ukrepov za zmanjšanje emisije NO_x v TE Trbovlje in TE-TO Ljubljana za 300t letno (potrebna investicijska sredstva znašajo 100 mio ECU);
- prenova blokov 1, 2 in 3 TE Šoštanj;
- reševanje ekološke problematike TE Trbovlje⁸⁰.

Dolgoročni ukrepi (do leta 2015):

- izgradnja savske verige hidroelektrarn (220 MW inšt. moči, 900 GWh letno, investicijska vrednost 500 mio ECU); preučiti je treba tudi morebitne druge potrebe za nadomestitev izpada 300 MW moči po zaprtju jedrske elektrarne Krško ob upoštevanju obveznosti zmanjševanja emisij toplogrednih plinov;
- izgradnja odlagališča za nizko- in srednjeradioaktivne jedrske odpadke (80 mio ECU);
- potrebno je omogočiti razpoložljivost zemeljskega plina v vseh slovenskih regijah;
- povečana raba obnovljivih virov, 365 mio ECU (male hidroelektrarne, biomasa, geotermalna energija, toplotne črpalke, termična izraba odpadkov – 14 PJ dodatne energije letno), sežiganje komunalnih odpadkov;
- v prometu doseči specifično zmanjšanje porabe goriva, z boljšim vzdrževanjem vozil, preusmeritvijo tovornega prometa na železnico, posodobitvijo in okrepitvijo javnega prometa idr.;
- na lokalni ravni je treba razširiti izgradnjo sistemov daljinskega ogrevanja, predvsem z uporabo soproizvodnje toplote in električne energije ter plinifikacijo industrijskih in drugih kurišč.

Z navedenimi ukrepi bo mogoče doseči zahtevano zmanjšanje emisij SO₂ do leta 2010, zmanjšanje emisij NO_x za okrog 9% (glede na 1996) do leta 2003 (brez izkoriščanja potenciala denitrifikacije dimnih plinov v termoelektrarnah, ki znaša 15%) in doseči potrebno zmanjšanje emisije toplogrednih plinov v skladu s Kiotskim protokolom (2008–2012). Večje zmanjšanje brez prehoda na druge vire energije (plinifikacija termoelektrarn) ni možno. Vse to velja le v primeru, da ostane ta proizvodnja in poraba končne energije zaradi učinkovitejše rabe v sedanjih okvirih, povečana le za nove kapacitete iz obnovljivih virov. Ker nacionalni energetske program predvideva opustitev jedrske tehnologije, bo potrebno nadomestiti izpad NEK po dekomisiji. Doseganje cilja zmanjševanja emisije CO₂ je možno le ob zaznavnem zmanjšanju skupne porabe primarne energije in bistvenem zmanjšanju rabe premoga na račun zemeljskega plina.

Za izvedbo predvidenih ukrepov v **energetiki** bo potrebno v naslednjih 5 letih zagotoviti 865 mio ECU (165 mio ECU za kratkoročne ukrepe in približno tretjino potrebnih sredstev za dolgoročne ukrepe, ki jih je treba pričeti izvajati že v prvih petih letih, kar znaša 700 mio ECU), do leta 2015 pa še dodatnih 1490 mio ECU. S takso na CO₂ se je v letu 1996 zbralo 45 mio ECU, kar bi zadostovalo za približno 25% potrebnih letnih vlaganj, če bi jo želeli uporabiti namensko. V tem primeru bi bilo treba sredstva uporabljati v obliki javnih razpisov enega od sedanjih skladov (Ekološko razvojni sklad ali Sklad za energetske učinkovitost).

Na področju učinkovite rabe energije (ugotovljeni potenciali znašajo okoli 20% sedanje porabe končne energije) je osnovni cilj, pri istem obsegu energetske storitve, zmanjšati porabo končne energije v naslednjih 10 letih za petino (povečanje energetske učinkovitosti za 2% letno v prometu, industriji in široki rabi). Za doseg omenjenega cilja je treba izvajati stimulativno cenovno politiko, okrepiti izobraževanje in ozaveščanje javnosti ter spodbujati investicijske naložbe v nove tehnologije.

6.3.3 Kmetijstvo in gozdarstvo

Matični programski dokumenti: Strategija razvoja slovenskega kmetijstva – sprejeta (1993), Program reforme kmetijske politike (sprejeta oktobra 1998 na Vladi), Program razvoja gozdov v Sloveniji – Uradni list RS, št. 14/96

Odgovorno ministrstvo: Ministrstvo za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano

Kmetijstvo. Naravne danosti za intenzivno kmetijsko pridelavo so v Sloveniji manj ugodne v primerjavi z državami zahodne in vzhodne Evrope. Velika gozdnatost (več kot 50% vse površine) in majhen delež kmetijske zemlje (manj kot 40% kmetijskih oziroma ca. 32% obdelovalnih zemljišč) v skupni površini, neugoden relief in s tem povezan velik delež kmetijske zemlje na območjih s težimi pridelovalnimi razmerami ter obsežen delež absolutnega travinja in majhen delež njiv v strukturi rabe kmetijske zemlje so naše glavne značilnosti. Takšne naravne razmere nedvomno vplivajo na manjšo proizvodno sposobnost kmetijstva ter dražjo pridelavo, kar zmanjšuje konkurenčno sposobnost slovenskega kmetijstva.

Po letu 1945 je bilo kmetijstvo v Sloveniji obravnavano in razvijano kot del jugoslovanskega kmetijstva. Tudi zato je razvoj kmetijstva v Sloveniji povzročil veliko neuravnoteženost proizvodov (presežki mesa piščancev, veliko pomanjkanje žit itd.) in z naravo in njenimi zakonitostmi neusklajeno kmetijstvo (velike prašičje farme, nesmotna raba pesticidov in gnojil). Problem so predvsem specializirani poljedelski obrati in specializirane živinorejske farme (bivša družbena last). Pri teh je kroženje snovi in energije prekinjeno – organski ostanki (predvsem živinska gnojila) se ne vračajo na polja zaradi logističnih problemov (prevelika oddaljenost farm od potrebne njivske površine ter zahtevno usklajevanje časa potreb rastlin po gnojenju s časom potreb po praznjenju skladišč za gnojila) in stroškov, ki so s tem povezani. Kolobar je močno zožen na poljščine, ki so tržno zanimive in tehnološko lahko obvladljive zaradi kratkoročne ekonomske uspešnosti. Negativni učinki na rodovitnost tal se pokažejo šele čez deset in več let. Slovenija ima možnost, da z modelom družinskih kmetij, ki je opredeljen v Strategiji razvoja slovenskega kmetijstva (1993) in v Programu reforme kmetijske politike (1998), v prihodnje uredi kmetijstvo kot socialno, ekonomsko in okolju prijazno dejavnost.

Kmetijstvo ni samo dejavnost proizvodnje hrane in predmet soočenja s svetovno konkurenco. Pri razvoju slovenskega kmetijstva, ki bo ob pridelavi hrane za potrebe Slovencev opravilo tudi druge nepogrešljive naloge, je najvažnejše:

- ohranitev rodovitne zemlje z zmerno intenzivnim, ekološko sprejemljivim kmetijstvom;
- ohranitev poseljene in pestre kulturne krajine za oddih in razvoj turizma.

Slovensko kmetijstvo mora poiskati ravnotežje med socialnimi, ekološkimi in tržnimi cilji. Koncept t. i. ekosocialnega kmetijstva mora biti strateška usmeritev, v kateri se vse bolj uveljavlja okoljska dimenzija. Strategija razvoja slovenskega kmetijstva je med dolgoročnimi cilji na področju kmetijstva vključila tudi ohranjanje poseljenosti in kulturne krajine, ohranjanje kmetijske zemlje (ohranitev proizvodnega potenciala za čas motene oskrbe), ter varstvo kmetijskih zemljišč in voda pred onesnaženjem in nesmotno rabo. Z vidika približevanja EU bo potrebno z ukrepi zagotoviti uveljavljanje zmernosti pridelave, ki ne bo preveč obremenjevala okolja. Cilji kmetijske politike, kot so zapisani v Strategiji razvoja slovenskega kmetijstva, se sicer ne razlikujejo bistveno od ciljev skupne kmetijske politike v EU, kjer je med drugim tudi poudarjeno ohranjanje kmetijske zemlje ter varstvo kmetijskih zemljišč in voda pred onesnaževanjem in smotno rabo. Razlike se kažejo v njihovem uresničevanju.

Pomemben korak naprej za uresničevanje strategije je narejen s sprejetjem Programa reforme kmetijske politike, ki usmerja slovensko kmetijstvo v okolju prijazno pridelavo. Poleg ohranjanja enakomerno poseljenih in obdelanih podeželskih območij, je posebna skrb namenjena prilagajanju zahtevam varovanja in ohranjanja okolja in značilne podeželske krajine ter ohranjanju tal in vode, ki predstavljata kvalitetno osnovo za kmetovanje in preživetje. Reforma uvaja okoljevarstvene programe (EKO1, EKO2, EKO3), ki se načrtujejo in izvajajo v skladu s principi trajnosti in sonaravnosti ter upoštevajo zakonodajo s področja varovanja okolja.

Osnovni ukrepi, ki izhajajo iz kmetijsko okoljskih programov v naslednjem obdobju bodo zasledovali:

- zmanjšanje uporabe gnojil in/ali pesticidov oziroma vpeljava metod ekološkega kmetijstva;
- prehod na bolj ekstenzivne oblike rastlinske pridelave oziroma spremembe obdelovalne površine v ekstenzivno travinje;
- zmanjšanje deleža ovac ali goveda na krmno površino;
- izvajanje drugih kmetijskih postopkov, ki so združljivi z zahtevami varstva okolja in naravnih virov, kot tudi ohranjanja podeželja in krajine (spremembe obdelovalnih površin v ekstenzivno travinje, reja živali lokalnih pasem, ki jim grozi izumrtje);
- vzdrževanje kmetijskih zemljišč ali gozdov, na/v katerih je bilo gospodarjenje opuščeno;
- opuščanje obdelovanja kmetijskih zemljišč za najmanj 20 let zaradi okoljskih učinkov, še posebno za osnivanje biotopskih rezervatov ali naravnih parkov ali za zaščito hidroloških sistemov;
- upravljanje z zemljišči, namenjenimi javnosti in dejavnostim v prostem času.
- izobraževanje ter uvedba zaščitnega znaka, v skladu z zahtevami uredbe EU o označevanju kmetijskih proizvodov.

Deloma je program zgoraj navedenih ukrepov z roki, oceno stroškov in nosilci opredeljen v poglavju 7.2.2. Tla in gozd (tabela 5).

Gozdarstvo. V Sloveniji pokriva gozd 53% površine, večji delež gozda v skupni površini imata le Švedska in Finska. Motnje, ki zmanjšujejo biološko in ekološko stabilnost gozdov, so:

- naravne motnje (sušna leta, vetrolomi, žledolomi, prenamnožitev podlubnikov in divjadi),
- onesnaženost ozračja (NO_x, ozon (O₃), SO₂),
- neusklajenost odnosov med rastlinskimi in živalskimi vrstami.

Onesnaženost zraka izrazito negativno vpliva na zdravstveno stanje oziroma stabilnost slovenskih gozdov, zato je njeno zmanjšanje prvi pogoj za uspešno sonaravno gospodarjenje z gozdovi⁸¹.

Dolgoročni cilji in strategija sonaravnega gospodarjenja z gozdovi so zapisani v Programu razvoja gozdov v Sloveniji, ki temelji na načelih trajnostnega razvoja oziroma trajnostnega gospodarjenja z gozdovi, zato je treba tudi z okoljevarstvenega vidika dosledno zagotavljati njegovo uresničevanje. Pri določitvi ciljev, usmeritev in ukrepov v tem dokumentu se ni mogoče izogniti delnemu prekrivanju s strategijo, ki je določena v programu razvoja gozdov, vendarle pa je smiselno in potrebno, da se v NPVO v skladu z merili za trajnostno gospodarjenje z gozdovi, ki so bila sprejeta na ministrskih konferencah o varstvu gozdov v Evropi, poudarijo usmeritve, po katerih se je treba ravnati in ukrepi, ki jih je treba zagotoviti v zvezi z okoljevarstvenim pomenom gozdov.

Dolgoročni cilji temeljijo na izhodiščih zakona o gozdovih, ki določa, da se s programom razvoja gozdov v Sloveniji zagotavljajo:

- ohranitev in vzpostavitev naravne sestave gozdnih življenjskih združb in krepitev vsestranske odpornosti gozdov;
- gospodarjenje z gozdovi, ki ohranja vse funkcije gozdov in temelji na uspešnem naravnem obnavljanju sestojev;
- ustrezno izkoriščanje gozdnih rastišč v skladu z naravnim razvojem gozdnih življenjskih združb;
- medsebojno usklajenost gojenja gozdov, pridobivanja lesa ter drugih gozdnih dobrin.

Med dolgoročnimi cilji gospodarjenja z gozdovi sta pomembna zlasti ohranitev in trajnostni razvoj gozdov zaradi njihove biotske raznovrstnosti ter vseh okoljskih, socialnih in proizvodnih funkcij, kar vključuje ohranitev naravnega okolja in ekološkega ravnotežja v krajini, ohranitev poseljenosti in kultiviranosti krajine ter izboljševanje kakovosti življenja na podeželju.

6.3.4 Promet

Matični programski dokument: o predlogu resolucije o prometni politiki Republike Slovenije opravljena prva obravnava v Državnem zboru RS (EPA 365, Poročevalec št. 6/1998)

Odgovorno ministrstvo: Ministrstvo za promet in zveze

Promet je pomemben vir degradacije okolja, in sicer kot vir onesnaževanja in kot pomemben porabnik prostora. Promet je leta 1992⁸² na celotnem državnem cestnem omrežju emitiral na dan 142t CO, 23t HC, 67t NOx, 0,09t svinca ter 4t SO₂ in letno 46.000 t emisij NOx (66% letnih emisij v Sloveniji) in 4,9 mio ton CO₂ (33% letnih emisij). V strukturi celotnega cestnega prometa je okoli 15% zunanjega in 85% notranjega prometa. Za področje prometa bo pomembno izpolnjevanje mednarodnih obveznosti, ki so opredeljene v poglavju o zraku. Obvladovanje emisij toplogrednih plinov iz prometa je ključnega pomena za zadostitev obveznosti iz Kiotskega protokola, ki nalaga zmanjšanje emisij toplogrednih plinov za 8%.

V Državnem zboru so že sprejeti ali pa so tik pred sprejemom dokumenti, s katerimi je opredeljen razvoj avtocestnega sistema, posodobitve železnic ter regionalnih in magistralnih cest. V teh dokumentih je vključen tudi okoljski vidik, pri čemer pa je potrebno vso pozornost usmeriti na spremljanje uveljavljanja rešitev v praksi. Prometna politika Republike Slovenije je v postopku sprejemanja v Državnem zboru Republike Slovenije, in se ob takšnih izhodiščih osredotoča na problem obvladovanja prometnih tokov glede na razne omejitve, med katere sodi tudi zmogljivost okolja. Prostorski vidiki prometa bodo obdelani v Strategiji razvoja v prostoru in prostorskega plana države, zato ta vidik ni posebej obravnavan.

Strategija gospodarskega razvoja Slovenije opredeljuje prometno politiko Slovenije kot mehanizem, ki naj zagotovi doseganje boljše kakovosti okolja z:

- vodenjem take cenovne in davčne politike, da bodo cene transporta odražale polno ceno pogonskih goriv in drugih stroškov uporabnikov in s tem vplivale na značilnosti in obseg prometnih tokov;
- odločnejšim preusmerjanjem prometa, predvsem tranzitnega dela s cest na železnico;
- vodenjem politike, ki bo usmerjala k večji uveljavitvi javnega transporta (pospeševanje regionalnega lokalnega potniškega prometa);
- upoštevanjem okoljevarstvenih in naravovarstvenih presoj pri izgradnji prometne infrastrukture;
- zagotavljanjem prehodnosti živali, ki jim prometnice sekajo selitvene poti;
- izogibanjem strnjenim naravnim kompleksom;
- zaostrovanjem okoljevarstvenih standardov na področju prometa (tehnologija motorjev, kakovost goriv, strokovna nastavitve motorjev);
- omejevanjem potovalne hitrosti na raven, na kateri je poraba goriv najučinkovitejša in znižanjem deleža mrtvega teka motorjev v potovalnem času.

Ukrepi NPVO na področju prometa so oblikovani v treh smereh:

- ekonomski, tehnični in drugi ukrepi za zmanjšanje onesnaženosti okolja zaradi prometa,
- uveljavljanje sonaravnega razvoja infrastrukturnega omrežja,
- izboljšana varnost transporta nevarnih snovi.

Zastavljeni cilji na področju zmanjšanja onesnaženosti okolja zaradi prometa bodo doseženi z izvajanjem naslednjih ukrepov:

- cenovno politiko energentov (stimuliranje porabe goriv glede na okoljske učinke);
- ukrepi za dvig atraktivnosti alternativ prevozu z osebnimi avtomobili (posodabljanje železnic, gradnja kolesarskih stez, dvig kakovosti mestnega in primestnega javnega prevoza);
- modernizacijo javnega potniškega prometa in zagotavljanjem njegove privilegirane vloge v okviru mestnih prometnih ureditev;
- celovitim urejanjem mirujočega prometa v mestih, vključno s povečanjem pristojbin za parkiranje in njihovo delno uporabo za subvencioniranje javnega prometa;
- učinkovitim izvajanjem presoj vplivov na okolje pri načrtovanju novih posegov v prostor ob izgradnji infrastrukturnih objektov;
- obvladovanjem ravnanja z odsluženimi vozili, rezervnimi deli ter pomožnimi sredstvi;
- posodobitvijo tehničnih standardov (vozila, goriva ipd.) in večja učinkovitost ob kontroli skladnosti z zahtevami;
- omejevanjem hitrosti vozil;
- omejevanjem uporabe herbicidov proti zaplevljenosti prometnic;
- uporabo soli kalcijevega klorida (CaCl₂) za posipavanje cest pozimi.

Zastavljeni cilji na področju sonaravnega razvoja infrastrukturnega omrežja bodo doseženi z izvajanjem naslednjih ukrepov:

- rešitvam v okviru Prostorskega plana Republike Slovenije;
- spodbujanjem kombiniranega transporta;
- destimuliranje cestnega transporta in stimuliranje prevozov tovorov po železnici.

Zastavljeni cilji na področju varnosti transporta nevarnih snovi bodo doseženi z izvajanjem naslednjih ukrepov:

- izboljšano tehnično varnostjo prometnih koridorjev;
- opredelitvijo varnejših transportnih poti oz. zagotavljanje obveznega spremstva za posebej nevarne prevoze;
- doslednim uveljavljanjem odgovornosti za povzročeno škodo.

6.3.5 Turizem

Matični programski dokument: Resolucija o strateških ciljih na področju razvoja turizma v RS s programom aktivnosti in ukrepov za njeno izvajanje (Uradni list RS, št. 7/95)

Odgovorno ministrstvo: Ministrstvo za drobno gospodarstvo in turizem

Potovanja in z njimi turizem so del sodobnega življenja. Le z ustreznimi oblikami organiziranega sodelovanja in znanja za pripravo in prodajo turističnih proizvodov je mogoče doseči optimalno izrabo vseh naravnih in drugih virov, z upoštevanjem načela trajnosti. Razvoj turizma v Sloveniji bo moral temeljiti na kakovostnem razvoju storitev, ki bo ovrednotil in ohranjal naravno in kulturno dediščino ter okolje kot temelje turistične privlačnosti in z izboljšanjem zadovoljeval pričakovanja in potrebe turistov. Sodobno pojmovanje kakovosti v turizmu se namreč ne nanaša le na osnovno turistično infrastrukturo, ampak na celotno bivalno oziroma življenjsko okolje. Zato je potrebno v razvoju in pripravi ter promociji in prodaji turistične ponudbe upoštevati celovitost in soodvisnost naravnih in ustvarjenih danosti na določenem območju.

Aktivnosti Slovenije bodo na področju turizma usmerjene predvsem v:

- razvijanje sonaravnih oblik turizma, ki omogočajo smotrno rabo prostora ter okolju prijazne dejavnosti, objekte in naprave;
- razvijanje turistične ponudbe, ki poudarja naravno in kulturno identiteto v trženju;
- razvijanje in spodbujanje aktivnosti prebivalstva in nevladnih organizacij, ki prispevajo k varovanju in urejanju okolja ter razvoju turizma.

Z vidika varovanja okolja so posebej pomembni naslednji ukrepi:

- uveljavljanje izdajanja koncesij za turistično rabo naravnih virov;
- opredelitev kriterijev glede zmogljivosti prostora za turistično rabo na posameznih območjih;
- izpopolnitev tehničnih zahtev in normativov za prenovo in gradnjo objektov, ki morajo ustrezati normativom ekološke neoporečnosti;
- prilagoditev objektov turistične infrastrukture varovanju okolja in ohranjanju naravne in kulturne identitete;
- obvladovanje masovnega turizma, kjer to povzroča nesprejemljivo degradacijo okolja.

6.3.6 Programski okvir aktivnosti po izbranih področjih dejavnosti⁸³

Tabela 10 Pregled ukrepov po dejavnostih in vidikih

Industrija	Energetika	Transport	Kmetijstvo in gozdarstvo	Turizem
Nadzor nad emisijami: - emisijsko - imisijski predpisi - državni in obratovalni monitoring - ISO 14001, EMAS - dajatve za onesnaževanje - razvoj in aplikacija za okolje prijaznejših tehnologij - uporaba tehnologij BATNEEC	Zmanjšanje emisij: - opredelitev ciljev po polutantih - ekon. in fiskalne spodbude - zagotavljanje varnosti pred sevanji - ISO 14001, EMAS	Čistejša vozila in goriva : - demotivacija uporabe okolju manj prijaznih vozil - večjo varnostjo pri prevozu nevarnih snovi	Uveljavljanje proizvodnje po načelu trajnosti: - obvladovana intenzivna pridelava, kjer je neizogibna - obvladovana poraba gnojil in kemičnih pripravkov - izobraževanje proizvajalcev in uporabnikov - podpora bio-kmetovanju	Razvoj po načelu trajnosti: - varstvo temeljnega vira dejavnosti - učinkovito ravnanje z odpadki - spodbujanje mobilnosti po načelu trajnosti - upoštevanje zmogljivosti območja za razvoj posamezne dejavnosti
Zmanjšanje količin / boljše gospodarjenje z odpadki: - zaostrena odgovornost za posledice - ISO 14001, EMAS - polog / povračilo - organizacijski ukrepi - organizirana pomoč pri pripravi projektov	Smotna raba virov: - racionalna raba energije - večanje deleža obnovljivih virov - spodbujanje raziskav in razvoja na področju energetske varčna stanovanjska gradnja	Obvladovanje prometnih tokov z vidika varstva okolja: - obvladovanje zgostitev - uporaba okolju bolj prijaznih oblik transporta - zmanjševanje potreb po transportu (informatizacija) - varstvo naravnih poti živali	Uveljavljanje sodobnih načel trajnosti: - spodbujanje uporabe virov po načelu trajnosti - uvajanje mehanizmov varstva virov	Varstvo virov za turizem: - varstvo kulturne in naravne dediščine - varstvo gozdov pred požari - ohranjanje biotske raznovrstnosti
Okolju primernejši proizvodi z: - ISO 14001, EMAS ter označevanje proizvodov - sodobni standardi proizvodnje - obveščanje potrošnikov - diferencirane obdavčitve	Manjša poraba energije: - uvajanje različnih spodbud - izvajanje programa racionalne rabe energije - ISO 14001, EMAS in označevanje proizvodov	Sprememba ravnanja voznikov: - informiranje, izobraževanje - alternativna izbira poti - spodbude	Razvoj podeželja : - povezovanje turizma in kmetijstva - izobraževanje - upravljanjem podeželja	Širitev možnosti izbora : - promocija okoljsko primernejših destinacij in lokacij - boljša informiranost - obvladovanje konic

Legenda: 1 – vpliv dejavnosti na okolje; 2 – vpliv na vire; 3 – sprememba ravnanja

6.4 Občutljiva območja

Slovenija mora v naslednjih petih letih posebno pozornost nameniti specifičnim okoljskim problemom obale, podeželja, krasa, gorskih območij ter problematiki okolja v mestih. Osnovni dokumenti za razreševanje problematike na teh območjih so Prostorski plan Republike Slovenije, programi razvoja posameznih mest oz. naselij ter posamezni sektorski dokumenti. Kljub temu so ta področja vključena v NPVO, ker predstavljajo specifična območja zgostitve problemov okolja, ki terjajo obvladovanja iz naslova zagotavljanja trajnostnega razvoja.

6.4.1 Obala

Obalno območje v Sloveniji je bilo v zadnjih desetletjih izpostavljeno močnim razvojnim pritiskom, kar se kaže v hitrem naraščanju prebivalstva, urbanizaciji, razvoju nekaterih gospodarskih sektorjev (prometa, trgovine, turizma, predelovalnih dejavnosti, kmetijstva). Bistveno sta ogroženi biotska raznovrstnost in kulturna raznolikost slovenske obale. Poslabšuje se kakovost obalnega morja, pitne vode (s poudarkom na objektivni ogroženosti izvira Rižane zaradi poteka transportnih poti), površinskih kraških voda Rižane in Badaševce, onesnaženosti zraka itd. Osnovna komunalna infrastruktura je nepopolna ali dotrajana, delovanje čistilnih naprav je pomanjkljivo ali nepopolno, problem odlaganja odpadkov še vedno ni rešen.

Zaradi omejenega prostora obstaja konflikt z vidika zagotavljanja trajnostnega razvoja med praktično vsemi razvojnimi sektorji. Ob okoljskih posledicah je obala prizadeta tudi zaradi neurejene cestne infrastrukture in parkirišč; prenatrpanih cest, prometnih nesreč, hrupa idr. Luka povzroča prostorske konflikte ob svojih mejah; okoljske probleme zaradi pretovora snovi, ki obremenjujejo okolje (premog, fosfati, prah z odprtih deponij onesnažuje zrak, vodo), živina (obremenjuje vode); možnost okoljskih nesreč. Prostorska razporeditev industrije ni ustrezna, saj nekateri industrijski objekti zasedajo dragocene lokacije neposredno na morski obali (skladišča soli v Portorožu; Delamaris, ladjedelnica, Mehanotehnika v Izoli). Zelo problematični so tudi neurejeni kanalizacijski izpusti, velika poraba pitne vode, onesnaževanje okolja s škodljivimi snovmi. Razvoj turizma je še vedno omejen predvsem na prostor oz. naselja neposredno ob obali. Posledice so sezonska preobremenjenost prostora in hrup. Melioracije dolin, graditev vodnih zajetij, onesnaževanje tal in vodotokov z gnojili in pesticidi so povzročile zmanjševanje biotske raznovrstnosti in zmanjševanje krajinske pestrosti. Zaradi opisanega stanja je negotovo izpolnjevanje mnogih mednarodnih obveznosti, ki jih je Slovenija prevzela.

Temeljni cilj v naslednjem obdobju je zagotoviti varstvo morja in obale ter pretežno kraškega zaledja po načelih trajnostnega razvoja, na podlagi čim širšega družbenega konsenza in ob sodelovanju čim širšega kroga udeležencev. V NPVO je opredeljena vrsta ukrepov za razreševanje nekaterih posebej perečih problemov na tem območju. Ključni problemi, povezani z rabo in namembnostjo prostora glede na številne uporabnike, bodo razrešeni v okviru Prostorskega plana Republike Slovenije. Pomembne rezultate je pričakovati tudi od projekta PHARE, ki je namenjen razreševanju problematike upravljanja z obalnim območje. Ob naštetem je potrebno za zagotavljanje potrebnega učinka vseh aktivnosti⁸⁴:

- izboljšati sodelovanje med ministrstvi, regionalnimi in lokalnimi oblastmi ter
- preučiti možnost uvedbe regionalne ravni javne uprave ali predpisati postopek sodelovanja med občinskimi upravami ter njimi in državno upravo.

Omenjeni usmeritvi sta v skladu z mnogimi mednarodnimi priporočili, ki poudarjajo pomen boljše koordinacije ravnanja akterjev različnih administrativnih ravni, ekonomskih akterjev in drugih. Predlagajo bolj ali manj trdo formalizacijo take koordinacije. Prednostni projekti na območju obale so vključeni v posameznih programskih sklopih NPVO (vodno okolje, odpadki).

6.4.2 Podeželje

Zaradi splošnih družbenih razmer in industrializacije, je podeželje že v preteklosti razvojno zaostajalo in postopno spreminjalo svojo vlogo. Naselja, bližja urbanim centrom, so postala spalna naselja, kmetijska zemljišča pa rezervat za ekspanzijo urbanega (suburbanizacija). Celotno podeželje seveda ni enako občutljivo, vsaj za kraška območja velja, da so posebna in zelo občutljiva. Iz metodoloških in praktičnih razlogov, kljub tej navedbi, obravnavamo podeželje kot celoto, pri čemer je specifičnost občutljivejših območij v NPVO izražena na ravni predlaganih ciljev in ukrepov.

Podeželje oblikujeta dva, z vidika varstva okolja, problemska tipa poselitvenih območij:

1. **Zgostitvena območja**, kjer se mestna naselja širijo z naselitvenimi sateliti na območje podeželja. V slovenskem prostoru se zgostitvena območja postopoma oblikujejo na obsežnem, že starem urbaniziranem območju Ljubljanske kotline, na Dravsko-Ptujskem polju, Celjski kotlini, ob slovensko-italijanski meji od Pirana pa tja do Goriških Brd ter nasploh vzdolž "slovenskega cestnega križa".
2. **Območja praznjenja** so območja z močnim razseljevanjem oziroma depopulacijo, izrazitim staranjem populacije, degradacijo kulturne krajine. To se kaže predvsem v vzhodni Sloveniji (Kozjansko, Dravinjske gorice, Haloze, Slovenske gorice, Goričko), v predalpskem hribovju (Zasavsko hribovje, Kozjak, obronki Pohorja, obrobje Slovenjegraške kotline, Škofjeloško-Cerkljansko hribovje) in na podoljih Dolenjske in gorsko višinskih območjih.

Posledica opisanih socialnih sprememb in močne rasti prebivalstva v zunajmestnih naseljih, ki obkrožajo proizvodne, oskrbne in zgostitvene centre, je močna dnevna migracija, kar vodi v preobremenjenost infrastrukturnih sistemov in naprav ter obremenitev okolja, ki se kaže predvsem v prekomerno onesnaženem ozračju. Z industrijskim in vsesplošnim ekonomskim napredkom se je na podeželju pričela uveljavljati kultura mest in industrijska miselnost. Posledice so:

- degradacija okolja naselij in kulturne krajine, s katero so naselja v prostoru zunaj mest (podeželje) tesno povezana,
- v novo oblikovanih zunajmestnih naseljih nove stanovanjske hiše niso prilagojene naravnim danostim in človekovemu načinu življenja in dela ter potratno posegajo v nezazidan prostor in nasilno in neustrezno spreminjajo stavbno dediščino; uporabljajo se neustrezni materiali in industrijski gradbeni izdelki, merila za novogradnjo so v primerjavi s tistimi v preteklosti neustrezna, neustrezno in agresivno je lociranje stavb v odnosu do vseh vrednot tradicionalne gradnje v naseljih,
- v ta okvir sodi tudi problem črnih gradenj, ki grobo posegajo v urejen vzorec razmerij med človekom in naravo.

Posledice opisane nereda v urejanju zunajmestnih naselij so različne, med bistvene gotovo sodijo:

- nesmotna sprememba namembnosti (pozidava) kmetijskih zemljišč (večina novogradenj je v ravninskih predelih, kjer so zemljišča najprimernejša za kmetijsko proizvodnjo);
- zmanjšana produkcijska sposobnost kmetijskih zemljišč, saj se letno spremeni namembnost približno 500ha kmetijskih zemljišč;
- komunalna opremljenost je draga in nepopolna. Značilno je parcialno reševanje problemov, ki je vodilo v mreže nefunkcionalno razporejenih kablovodov, zasilno urejenih odtokov in kanalizacije itd., pri čemer večina novih stanovanjskih hiš ni priključena na javno kanalizacijsko omrežje, temveč se uporabljajo greznice, ki niso vodotesne. Veliko gospodinjstev pa odpadne vode spušča kar v bližnji vodotok, vrtačo ali celo opuščen vodnjak. Raziskave so pokazale, da na podeželju ne zastruplja naravnih danosti samo monokulturno industrijsko kmetijstvo s pretirano uporabo pesticidov, temveč tudi poselitev z množico odplak, kar je posledica pomanjkljive komunalne opremljenosti.

Osnovni cilj na tem področju je zaustaviti in preusmeriti opisana gibanja. Drugi cilji pa so:

- ohranitev in razvoj regionalne identitete in regionalnih značilnosti;
- enakomernjši, prostorsko uravnotežen in trajnostni razvoj poselitve z varovanjem okolja, ki temelji na zmanjšanju gostote poselitve prebivalstva v okolici večjih mest in izseljevanju iz razvojno zapostavljenih podeželskih območij.

Prostorski plan Republike Slovenije ter prostorski dokumenti na nižjih ravneh upravljanja bodo morali opredeliti ukrepe za:

- funkcionalno, estetsko, kulturno in ekološko trajnostni razvoj krajine;
- prednost pred novogradnjami bosta imela vzdrževanje in prenova sedanjega stanovanjskega fonda v vseh zunajmestnih naseljih, gradnja bo mogoča predvsem na prostih zemljiščih znotraj naselij, pri tem bo poselitev usmerjena na stavbna zemljišča in območja s prometno in komunalno infrastrukturo, oziroma na območja, kjer je infrastruktura in komunalna opremljenost možno najbolj gospodarno in s stališča varstva okolja najustreznejše zagotoviti ob racionalnem izkoriščanju prostih zemljišč, ohranjanju kmetijskih površin in naravnega okolja;
- prenavljanje in sanacijo manj kakovostnih, degradiranih predelov;
- povečano transportno-energijsko učinkovitost pri zadovoljevanju potreb, kar pomeni, da je potrebno stanovanja in delovna mesta razmestiti tako, da se bodo zmanjšale dnevne migracije, onesnaževanje okolja in raba energije.

Prednost bodo imeli naslednji konkretni ukrepi:

- zagotavljanje ugodnih kreditnih pogojev ter cenejših ekološko prijaznejših gradbenih materialov za organizirano gradnjo stanovanj;
- ukrepi za spodbujanje izkoriščanja sedanjega stavbnega fonda;
- ukrepi za usmerjanje gradenj na stavbna zemljišča znotraj naselij;
- izdelava ustreznih rešitev na regionalni oz. lokalni ravni, ki bodo povečale dostopnost do delovnih mest ter oskrbnih, storitvenih in kulturnih središč (predvsem z zagotavljanjem dovolj pogostih zvez javnega potniškega prometa, s čimer bi zmanjšali prevoze z osebnimi avtomobili idr.), pri tem bodo posebne pozornosti deležna ogrožena območja na krasu;
- stimuliranje uporabe ekološko manj problematičnih in ustreznih alternativnih virov energije (daljinsko ogrevanje, plin, toplotne črpalke, sončna energija, uporaba izolacijskih materialov pri gradnji objektov ...).

6.4.3 Gorska območja

Vzdrževanje gorskih in hribovskih ekosistemov je za prebivalstvo v Sloveniji bistvenega pomena. Gorske in hribovske krajine igrajo pglavitno vlogo pri preskrbi z obnovljivimi viri energije in omogočajo možnosti za rekreacijo. Gorski in hribovski gozdovi so še posebej pomembni za ohranjanje tal, vodnega režima in zaščito pred nevarnostmi. Gorska in hribovska območja se v Sloveniji močno spreminjajo zaradi razvoja turizma in rekreacije, zmanjševanja poselitve, erozije tal, plazov itd. Gorska območja so praviloma ekonomsko in socialno ogrožena, kar samo še pogloblja probleme. V Sloveniji so posebej ogrožena zahodni, jugozahodni del in del severnega območja. Ogroženo je praktično celotno obmejno gorsko območje in območje krasa. Na teh območjih je vrsta močno onesnaženih in prizadetih lokacij (Krupa, Zavratac, Žirovski vrh, Anhovo, Mežica, goloseki gozdov ob hrvaški meji idr.)

Gorska območja so tudi v mednarodnih razsežnostih deležna posebne pozornosti. Poudarek v svetu je na ohranjanju identitete gorskih in hribovskih prebivalcev in skupnosti ter njihove bistvene vloge pri trajnostnem gospodarjenju z okoljskimi viri, omogočanju uživanja v okolju in izdelovanju visokokakovostnih izdelkov. Predvsem sta pomembni vzdrževanje in izboljševanje gorskega in hribovskega okolja za prihodnje generacije.

Slovenija je kot podpisnica Konvencije o varstvu Alp (Uradni list RS, št. 5/95 - MP, št. 19/95) storila pomemben korak za zmanjševanje ogroženosti gorskega prostora, sprejela obveznost varovanja in zagotavljanja trajnostnega razvoja v Alpah in se zavezala k temu, da bo zagotavljala enotno politiko za ohranitev in varstvo Alp s preudarno in trajno rabo virov ter upoštevala načela preventive, povzročiteljeve odgovornosti in sodelovanja.

Osnovni ukrepi za približevanju cilju razvoja gorskih območij po načelih trajnosti so:

- bistveno povečati naložbe v teh območjih ter pri tem zagotavljati in ohranяти identiteto gorskih in hribovskih prebivalcev in skupnosti ter njihovo bistveno vlogo, ki jo igrajo pri trajnostnem gospodarjenju z naravnimi viri, omogočanju uživanja v okolju in izdelovanju visokokakovostnih izdelkov;
- spodbujati ekološki način kmetovanja ter turizma, ki hkrati omogoča pridelavo kvalitetnejše hrane;
- omejiti promet v gorskih in hribovskih področjih;
- spodbujati uporabo obnovljivih virov energije, za kar je na teh območjih praviloma več možnosti;
- zagotavljati podporo gorskim in hribovskim skupnostim.

7. UKREPI ZA PODPORO IZVAJANJA NPVO

Nezadostno razvit kompleks ukrepov za doseganje ciljev varstva okolja, ki obsega celoten spekter inštrumentov od zagotavljanja učinkovite inštitucionalne ureditve, zakonodaje, informacijskega sistema do ukrepov za krepitev vloge in vpliva zainteresirane javnosti, je osnovni vzrok premajhne učinkovitosti sedanje politike okolja. NPVO temelji na načelni usmeritvi zagotavljanja trajnega ravnotežja med stopnjo organiziranosti in cilji, ki jih želimo v določenem časovnem razdobju doseči. Na ta način želi premostiti razkorak med cilji in sedanjo organizacijo, ki že povzroča pojav spirale nezaupanja v uspešnost politike okolja. Zaradi pomena tega sklopa ni mogoče govoriti o prioritetah znotraj tega sektorja, ker so vsi segmenti ukrepov enako pomembni. Predlog konkretnih aktivnosti pa je prilagojen dinamiki opredeljenih ciljev in ukrepov za njihovo doseg in se ujema z osnovnimi smernicami evropskega okoljskega programa.

7.1 Večja učinkovitost uprave

Primarna vloga države ni osredotočena samo na zakonodajno področje, ampak tudi na področje ekonomskega planiranja ter vzpostavljanja razmer za gospodarski razvoj, rabo prostora in naravnih virov, na zagotavljanje dostopnosti do informacij, izobraževanje, spreminjanje pogojev na trgu (z davki ipd.), fiskalne politike in na druga področja. Država nastopa tudi kot lastnik nekaterih podjetij in je odgovorna za njihove okoljske značilnosti ter kot pomemben investitor, ki mora ne samo spoštovati okoljske zahteve, ampak z investicijami posredno ali neposredno maksimalizirati tudi okoljske cilje. Peti akcijski program EU do leta 2000 temelji na predpostavki, da industrija želi pridobiti prednost pred konkurenco na trgu z izboljšanjem svojih okoljskih značilnosti in skladno s tem moč države nadomešča z močjo partnerstva. Podobno je z drugimi dejavniki varstva okolja, ki se udejanja s konceptom deljene odgovornosti⁸⁵. Ta zahteva aktivno vključitev in sodelovanje vseh relevantnih dejavnikov: državnih organov, javnih in privatnih podjetij ter javnosti v vlogi tako državljanov kot potrošnikov. Takšno sodelovanje je eden od pogojev pri iskanju ravnotežja med praviloma kratkoročnimi posamičnimi in dolgoročnimi interesi družbe kot celote. Tega ravnotežja ne more zagotoviti prisila, ampak samo sodelovanje vseh ob jasni delitvi vlog in odgovornosti. Takšna opredelitev zahteva širjenje spektra inštrumentov varstva okolja kot dopolnitev državne regulative.

Praktično vse državne inštitucije bi morale spodbujati uvajanje novih življenjskih stilov, ki so v skladu z načeli trajnosti in ki v življenje prinašajo nove kvalitete. Agenda 21 za Slovenijo v posebnem poglavju "Pravna država" podaja cilje in naloge s spremljajočim opisom stanja. Vendar se v večji meri ozira na zakonodajni in civilnopravni vidik državne uprave, manj pa na sistem uprave, njene organizacijske in druge vidike. Agenda 21 poudarja globalno naravo okoljskih problemov, obenem pa tudi pomen lokalne ravni in dejavnosti na lokalni ravni pri njihovem reševanju.

Slovenija ima, podobno kot druge države srednje in vzhodne Evrope premalo učinkovito upravo ter pomanjkanje usposobljenih kadrov na področju varstva okolja. Na drugi strani je bistveno boljše organizirana industrija, ki s samostojnim odzivom na dogajanje na trgu deloma kompenzira problem učinkovitosti uprave. Hkrati pa država težko uveljavlja tiste rešitve, ki niso skladne z neposrednimi poslovnimi motivi podjetij.

Slovenija se spopada z razkorakom med nalogami, ki izhajajo iz ZVO ter sedanjo organizacijo uprave. Razpoložljivi potenciali in dolgoročne usmeritve Strategije gospodarskega razvoja Slovenije, ki govori o "vitki upravi", niso naklonjeni krepitvi upravnega aparata. To pomeni, da so tradicionalno zapostavljeni sektorji, med katere sodi tudi varstvo okolja, v objektivno slabem položaju.

Z vidika uvajanja zahtev sodobnih inštrumentov varstva okolja je posebej kritična kadrovska, delna ali popolna nepokritost vrste področij – najpogostejše pravnih in ekonomskih vidikov okolja.

Posledice takšnega stanja so:

- položaj (moč) MOP za izvajanje ciljev varstva okolja znotraj državne uprave je sorazmerno šibak in ni skladen z novimi potrebami časa;
- zaradi operativnih potreb so nekateri ključni posamezniki in sektorji preobremenjeni na račun izvajanja dolgoročnih in strokovno zahtevnih nalog;
- raziskovalno in strokovno delo za potrebe MOP ni organizirano na stabilen način, kar otežuje zagotavljanje potrebne strokovnosti dela MOP;
- zamuda pri uveljavljanju sodobne zakonodaje;
- operativni problemi uvajanja z EU primerljive prakse pri razpisih, vrednotenjih in spremljanju razpisanih projektov za pridobitev subvencij za varstvo okolja (gre predvsem za investicije v komunalnem sektorju) iz državnega proračuna;
- zamude pri reševanju vlog za pridobivanje koncesij na področju naravnih dobrin;
- problemi pri vodenju kompleksnih projektov;
- problem učinkovitosti okoljevarstvene inšpekcije, ki je glede na z ZVO določene pristojnosti skromno kadrovsko zasedena in zadovoljivo obvladuje le največje onesnaževalce.

Prednostni cilj na področju inštitucionalne krepitve je dvig učinkovitosti uprave.

Inštitucionalna krepitev državne uprave v celoti in posebej MOP-a je eden od bistvenih pogojev približevanja EU in obvladovanja problemov okolja. Vrsta ukrepov, ki jih bo potrebno izpeljati v skladu s tem dokumentom, bo terjala zaupanje čim širše javnosti v delovanje državne uprave in MOP. To zaupanje je zaradi razkoraka med deklariranim in izvedenim omajano. Med naloge, ki jih brez vzpostavitve zaupanja ne bo mogoče zadovoljivo izvesti, sodijo: izvajanje strategije ravnanja z odpadki (efekt NIMBY), uvajanje višjih cen za naravne dobrine in komunalne storitve (voda, plin, elektrika, kanalščina itd.), morebitno zapiranje industrijskih objektov in drugih virov onesnaževanja okolja, ki povzročajo stalne obremenitve okolja.

MOP ima po ZVO vodilno vlogo pri koordinaciji in uveljavljanju NPVO. Da bi lahko to organizacijsko in strokovno zahtevno nalogo izpeljal, je potrebna njegova krepitev, saj bi podaljševanje sedanjega stanja in razmerij ogrozilo izvajanje NPVO.

Osnovni ukrepi do leta 2008 morajo biti usmerjeni v:

- razmejitev upravnih in administrativnih nalog ter jasno delitev med posameznimi notranjimi enotami ministrstva;
- delitev dela po načelih specializacije in projektne povezovanja med področji okolja, prostora in narave;
- kadrovsko zapolnitev deficitarnih področij (ekonomski in pravni vidiki, inšpekcija) ter boljši izkoristek sedanjih potencialov;
- ojačano sodelovanje znotraj organov državne uprave in z lokalno ravni.

Reševanje problema inštitucionalne krepitve oz. povečevanja učinkovitosti uprave bo vsaj v prvih letih potekalo pri omejenih virih in objektivno omejenih možnostih za zapolnitev kadrovskih vrzeli. Empirično izkustvo uvajanja učinkovitih organizacijskih sprememb kaže, da zaradi narave problema hitrih rešitev ni. Pri tem vsaj v prvem obdobju ni pričakovati bistvenih sprostitev dodatnih virov za kadrovsko in tehnično krepitev uprave. Zaradi tega bo v prvem obdobju ključnega pomena iskanje optimalnega izkoriščanja kadrovskih in drugih virov. Predlagani so tisti ukrepi, ki so finančno manj zahtevni in temeljijo predvsem na boljšem izkoristku notranjih rezerv (Tabela 11).

Tabela 11 Pregled ukrepov na področju inštitucionalne krepitve

Ukrepi za doseg ciljev	Rok	Ocena stroškov (v mio SIT)	Možni viri financiranja	Nosilec
UK-INST-1. Ustanovitev Agencije za okolje	2000	prerazporeditev znotraj sedanjih virov	PR	MOP
UK-INST-2. Priprava in izpeljava projekta funkcionalne razmejitve dela med področji okolja, vodnega okolja, prostora in narave.	1999	5	PR	MOP
UK-INST-3. Zapolnitev kadrovskih vrzeli na področju pravnih in ekonomskih vidikov okolja ter nadzora.	1998	12/leto	PR	MOP
UK-INST-4. MOP v sodelovanju z univerzama v Ljubljani in Mariboru ter Fakulteto za znanosti o okolju v Novi Gorici vzpostavi sistematično izobraževanje kadrov za opravljanje nalog na področju varstva okolja (državna uprava, lokalna samouprava itd.) in omogoči šolanje v tujini tam, kjer za to ni na voljo programov doma	trajno	-	PR	MOP
UK-INST-5. Preuči se smiselnost uvedbe sistema kakovosti po standardu SLO ISO 9001 v delo MOP	1999	-	PR	MOP
UK-INST-6. Zagotavljanje potrebnih pogojev za učinkovito delo inšpekcijskih služb na področju varstva okolja (kadri, oprema)	2003	-	PR	MOP
UK-INST-7. Program izboljšanja koordinacije dela med resorji	1999	2	PR	MOP
UK-INST-8. Program izboljšanja koordinacije med državno in lokalno ravnijo uprave	1999	2	PR	MOP
UK-INST-9. Priprava sistema kazalcev (indikatorjev) za spremljanje uveljavljanja trajnostnega razvoja v skladu z Agendo 21 ter NPVO	2000	2	PR	MOP
UK-INST-10. Izdelava bilance naravnih virov Slovenije kot podlage za zagotavljanje njihove sonaravne rabe	2003	10	PR	MOP

7.2 Raziskovanje in razvoj (R & R)

Raziskave v Sloveniji so razdrobljene in neusklajene, manjkajo dolgoročno usmerjene strateške in interdisciplinarne raziskave, usmerjene v spoznavanje osnovnih procesov z namenom obvladovanja sedanjih in prihodnjih okoljskih problemov. Deficitarna so področja proučevanja družbenih, pravnih, ekonomskih in zdravstvenih vidikov varstva okolja, zaradi česar je na teh področjih tudi kritično pomanjkanje kadrov. Prenos tujega znanja in tehnologij je premalo kritičen in učinkovit.

Povezava med politiko okolja in raziskovalno sfero je kljub napredku s projekti CRP prešibka, še slabši je položaj pri vključevanju stroke v gospodarstvu.

Opisani problemi se bodo brez načrtnega posega samo še poglobljali, predvsem ob nadaljnjem zmanjševanju sredstev za R & R na področju varstva okolja. Posledica bo vedno večja podrejenost tujemu znanju in vse manjša motiviranost domačih raziskovalcev, zaradi pomanjkanja trdne perspektive. Brez vključitve stroke v vodenje politike je mogoče pričakovati merljive negativne gospodarske učinke zaradi nedomišljenih pravnih ali upravnih rešitev.

Izboljšanje stanja je mogoče samo na podlagi dolgoročno zasnovanih sprememb, ki morajo zajeti tako materialno razsežnost kot tudi vzpostavljanje vezi med državo, raziskovalno sfero na vseh ravneh (inštituti, gospodarstvo) ter industrijo.

Osnovni cilj je obvladovanje celotnega ciklusa okoljevarstvenih raziskav, ki obsega identifikacijo problemov, simulacijo procesov in oblikovanje predlogov rešitev ter spremljanja učinkovitosti predlogov.

Dolgoročni cilji in usmeritve pa so:

- stabilna dolgoročna povezava države z vsemi kvalificiranimi subjekti R & R;
- oblikovanje raziskovalnih skupin, ki bodo sposobne izvajati projekte, potrebne za vodenje učinkovite politike okolja;
- oblikovanje in razpisovanje interdisciplinarnih projektov za podporo vodenja učinkovite politike do okolja;
- aktiviranje specifičnih programov, kot so programi, ki zagotavljajo nizke emisije CO₂, biomasa, obnovljivi viri energije, programi biotehnologije (npr. integralna kontrola pesticidov) idr.;
- razširitev programov, npr. čistih tehnologij, reciklaže in ponovne uporabe materialov;
- trajna skrb za vključevanje raziskovalcev v mednarodne projekte s prednostnim ciljem usposabljanja deficitarnih kadrov;
- maksimalno vključevanje usposobljenih kadrov v gospodarstvu.

Ukrepi za doseg te ciljev so prikazani v tabeli 12.

Tabela 12 Pregled kratkoročnih ukrepov na področju raziskovanja in razvoja

Ukrepi za doseg ciljev	Rok	Ocena stroškov (v mio SIT)	Možni viri financiranja	Nosilec
UK-RAZ-1. Izvedba raziskovalnih projektov na podlagi usmeritev in za potrebe izvajanja NPVO (aplikativne raziskave)	letno	80	PR	MOP
UK-RAZ-2. Izvedba programa ciljnih raziskav v okviru CRP Okolje po prednostnih področjih	letna	40	PR	MOP, MZT
UK-RAZ-3. Formiranje osrednjega centra za koordinacijo okoljevarstvenih raziskav znotraj Agencije za okolje RS (register okoljskih raziskav, demonstracijskih projektov in ekspertov)	2002	-	PR	MOP, MZT
UK-RAZ-4. Razpis štipendij za študij na deficitarnih programih za delo v državni upravi	2000	6 /leto	PR	MOP
UK-RAZ-5. Spodbujanje vključevanja v mednarodne znanstvene raziskave na deficitarnih področjih	trajna	-	PR	MOP
UK-RAZ-6. Spodbujanje uporabe sodobnih tehnologij	trajna	-	PR, PHARE, Eko sklad	MOP

7.3 Informacijski sistem varstva okolja

Republika Slovenija je prevzela mnogo mednarodnih obveznosti, ki se navezujejo na informacijski sistem varstva okolja. V večini primerov imamo opraviti s pravicami podeljenimi posamezniku do osnovnih človekovih pravic in v pravici dostopa do informacij ter pravici sodelovanja pri procesih okoljskega odločanja. Pri skupnem informacijskem sistemu na evropskem nivoju ima veliko vlogo in odgovornost Evropska agencija za okolje – EEA z novo nastajajočim globalnim omrežjem EIONET (European Environment Information and Observation Network), v katero se vključuje tudi Slovenija. Aktivnosti povezovanja Slovenije v omrežje EIONET že pospešeno potekajo, v letu 1998 se pričakuje potrebna informacijska oprema in izvedba osnovnega izobraževanja za delo na Internetu za EIONET. Od EEA se pričakuje pomoč, obenem pa prihajajo nove obveznosti, ki jih je potrebno spoštovati in realizirati.

Z ZVO so podane pravne podlage za vzpostavitev informacijskega sistema varstva okolja (ISVO), in sicer v 69. (monitoringi), 73. (ISVO) in 74. členu (statistika). Po Zakonu o državni statistiki (Uradni list RS, št. 45/95) bi moral MOP predložiti metode in načine zbiranja in obdelave podatkov, Statistični urad pa podati mnenje na ta predlog. Določbe niso operacionalizirane. V nekaterih segmentih je povezanost informatizacije uspešna: npr. HMZ, podatkovna baza za posebne odpadke itd. V nobenem primeru pa ni mogoče govoriti o usklajenem in celovitem sistemu, ki bi upošteval tudi zahteve EU (npr. Eurostata).

Bazične podatkovne zbirke, kot so osnovne evidence, registri in katastri, so najpomembnejši del informacijskih sistemov in zaradi njih se tudi gradijo. Osnovni namen teh zbirk je, da so osnova za ugotavljanje stanja in trendov onesnaženja okolja, spoznanj in vedenj o ekosistemih ter naravnih dobrinah, povezanih s socioekonomskimi kazalci. Drug namen je tudi zagotoviti relevantne podatke za podporo procesom odločanja, informiranju javnosti in pripravi okoljskih izobraževalnih programov. Poleg tega so te zbirke podatkov osnova za izdelavo okoljskih statistik in analiz, za potrebe najrazličnejšega publiciranja in drugih elektronskih oblik obveščanja (npr. preko globalnega omrežja Internet) ter sporočanja javnosti.

Osnovni cilj je vzpostavitev informacijskega sistema, ki bo zagotavljal učinkovito vodenje politike okolja in ki bo skladen z zahtevami EU ter pri tem izkoristiti nekatere prednosti, ki jih imamo pred drugimi državami:

- številne administrativne registre z delujočim evidenčnim povezovalnim jedrom in z najboljšo možnostjo geokodiranja v Evropi;
- novo centralno naloženo bazo podatkov pisnega dela zemljiškega katastra;
- kakovostne monitoringe in baze podatkov;
- nekaj kakovostnih statistik, ki so v skladu z zahtevami EU in izkušenj iz tradicionalnih zbiranj in posredovanj okoljskih podatkov (poročilo o stanju okolja);
- dovolj dobrih, čeprav neustrezno povezanih in usmerjenih strokovnjakov.

Pri tehnični izvedbi informacijskega sistema varstva okolja bo potrebno:

- jasno opredeliti način zbiranja okoljskih podatkov in pri tem poiskati optimalno razmerje med posrednimi podatki, zbranimi po sistemu prijav produkcijskih rezultatov ter podatki, zbranimi neposredno z razširitvijo mreže monitoringa (državnega in pri onesnaževalcih);
- vzpostaviti z EEA primerljivo slovensko inštitucijo kot osrednjo inštitucijo za zbiranje, obdelavo in objavljanje podatkov (ta mora prevzeti vse funkcije, potrebne za izgradnjo z evropskim skladnega sistema, ki bo zbiral, obdeloval in objavljal podatke, potrebne za informiranje javnosti, za sprejemanje pomembnih okoljskih odločitev in za spremljanje učinkovitosti teh korakov); agencija mora opravljati tudi vsa strokovna dela, povezana s postopno izgradnjo informacijskega sistema varstva okolja (ISVO), v tesnem sodelovanju z drugimi resorji in Statističnim Uradom Republike Slovenije;
- pri vzpostavitvi z EU kompatibilnega in našim potrebam prilagojenega ISVO je potrebno upoštevati načelo formalne pristojnosti za področje varstva okolja in področje zbiranja statističnih podatkov ter načelo strokovne usposobljenosti za izvajanje posameznih opravil.

Ukrepi za doseganje teh ciljev so prikazani v tabeli 13.

Tabela 13 Pregled kratkoročnih ukrepov na področju ISVO

Ukrepi za doseganje ciljev	Rok	Ocena stroškov (v mio SIT)	Možni viri financiranja	Nosilec
UK-INFO-1. Sprejem predpisa o ISVO (73. člen ZVO)	1999	1	PR	MOP
UK-INFO-2. Redna poročila o stanju okolja	Triletno	5/leto	PR	MOP
UK-INFO-3. Vzpostavitev in vzdrževanje ISVO ⁸⁶ (do 5 zaposlenih, potrebna dodatna oprema)	2000	40/leto	PR	MOP
UK-INFO-4. Vzpostavitev slovenskega centra EIONET	1998	6/leto	PR	MOP

7.4 Prilagoditev zakonodaje EU

Republika Slovenija in EU sta 10. junija 1996 sklenili Sporazum o pridružitvi (Uradni list RS, št. 44/97, MP št. 13/97). Tako imenovani evropski sporazum določa okvire in pogoje za postopno vključitev Slovenije kot enakopravne članice EU. Eden od temeljev sporazuma je vsebovan v 70. in 71. členu, ki določata, da bo Slovenija postopno uskladila svojo zakonodajo z zakonodajo EU. Ena od takšnih določb, ki se izvaja izredno intenzivno in je za proces vključevanja ključna, je vsekakor usklajevanje zakonodaje.

Ministrstvo za okolje in prostor ima z usklajevanjem zakonodaje na področju varstva okolja dolgoletne izkušnje, saj je že leta 1989 izdalo t. i. belo knjigo, v kateri je bila načrtovana usmeritev na področju spreminjanja zakonodaje, čeravno v političnih, ekonomskih in tudi pravnih okvirih bivše SFRJ in bivšega družbenopolitičnega sistema. Vendar je bila usmeritev na področju okoljske zakonodaje nedvoumna (prilagoditev evropski zakonodaji), saj je bila ta v tistem času s stališča varstva okolja modernejša, po drugi strani pa so se že kazali možni znaki samoizolacije (dumping ipd.), če se ne bi odločili za sprejemanje in usklajevanje evropske okoljevarstvene zakonodaje. Že prvi pravni akt, ki je bil sprejet v neodvisni in samostojni Sloveniji (zakon o varstvu okolja, 1993), je bil docela usklajen z nekaterimi ključnimi smernicami EU na področju varstva okolja. Z osamosvojitvijo in dejansko odločitvijo za vstop v EU je postal ta pristop nepovraten in vseobsegajoč. Vseobsežnost pristopanja je postala na področju zakonodaje vidna že na terminološki ravni – ne gre več za proces usklajevanja okoljske (in druge) zakonodaje, temveč za popolno prestavitev evropske zakonodaje v slovenski pravni red in njeno uresničevanje.

V procesu prilagajanja slovenske zakonodaje evropski je Komisija EU pripravila t. i. belo knjigo, v kateri so naštetih pravni akti, ki so s stališča prostega pretoka blaga, kapitala in storitev najpomembnejši in jih je treba najhitreje sprejeti v državni pravni red.

Na področju varstva okolja takšnih aktov ni pretirano veliko, neprimerno obsežnejša je evropska okoljevarstvena zakonodaja izven bele knjige, ki tvori skupaj pravni red EU ali *acquis communautaire*. Kaj kmalu se je učvrstilo stališče, da bo treba za vstop v EU izvesti transpozicijo ne le pravnih aktov bele knjige, temveč vse zakonodaje EU. Zakonodaja iz bele knjige je resda prednostna, vendar bo morala biti ob vstopu v EU v notranje pravo sprejeta in izvajana vsa zakonodaja EU.

Poleg ostalih bolj ali manj institucionaliziranih struktur, katerih naloga je usklajevanje zakonodaje, ima posebej pomembno nalogo vsekakor vsako posamično ministrstvo kot nosilec zakonodajnih projektov. Na ministrstvu za okolje in prostor poteka analiza pravnih aktov bele knjige in ostalega pravnega reda na področju okolja in njihove usklajenosti z domačo zakonodajo. Za posamezne pravne akte se izdeluje t. i. tabela usklajenosti (*table of concordance*), ki bo služila kot pripomoček za določanje prednosti in zakonodajnega programa ter za konkretno oceno usklajevanja pri izdelavi predpisov. Te tabele bodo služile kot osnova tudi za izpolnjevanje pogojev za polnopravno članstvo v EU, kot je določeno v omenjenih členih evropskega sporazuma. Poglavitno delo na MOP pa poteka seveda v vsakodnevnem pripravljanju posameznih predpisov, ki morajo v celoti vsebovati zahteve ustreznih pravnih aktov EU.

7.5 Ekonomski vidiki varstva okolja

Sanacija velikih virov onesnaženja, ki povzročajo glavne okoljske in zdravstvene probleme je tesno povezana s privatizacijo in prehodom na tržno gospodarstvo⁸⁷. Ob klasičnih problemih sanacije starih žarišč⁸⁸ bosta aktualna predvsem dva sklopa nalog:

- zagotavljanje delovanja javnih služb⁸⁹;
- iskanje optimalnih poti za spodbujanje t. i. "win-win" rešitev ter spodbujanje rešitev po načelu dobrega gospodarjenja zaradi manjših izpustov emisij vseh vrst kot posledice težnje gospodarstva k zmanjševanju stroškov.

Na podlagi mednarodnih primerjav⁹⁰ je Slovenija država z najmanj razvitimi tržnimi inštrumenti na področju varstva okolja ne samo v primerjavi z EU, ampak tudi v primerjavi z državami srednje in vzhodne Evrope. Osnovne značilnosti stanja so:

- od celotnega nabora možnih ekonomskih inštrumentov sta uvedeni samo taksacija za obremenjevanje okolja z odpadnimi vodami ter taksacija za onesnaževanje zraka z emisijami CO₂ (CO₂ taksa); za del takse, za katerega je predložen investicijski program za projekte zmanjšanja obremenitev odpadnih voda, je povzročitelj obremenitve oproščen plačila takse; CO₂ taksa je v celoti prihodek integralnega proračuna;
- nekoliko boljše je tudi stanje na področju prostovoljnih inštrumentov, predvsem pri vodenju podjetij z vidika varovanja okolja⁹¹.

Od drugih problemov kaže poudariti:

- cene komunalnih storitev se še vedno ne formirajo na način, ki je uveljavljen v EU, čeprav je z ustreznim odlokom o oblikovanju cen storjen odmik od togega administrativnega določanja cen;
- ni zagotovljenega stabilnega sistemskega vira sredstev iz naslova onesnaževanja;
- internalizacija eksternih stroškov onesnaževanja je prepočasna;
- ekološko računovodstvo še ni operativno;
- Ekološko razvojni sklad RS je finančno prešibak.

Posledice stanja so naslednje:

- prestrukturiranje v sektorjih proizvodnje ter javne in osebne porabe v korist zmanjševanja okoljske obremenitve je prepočasno;
- gospodarski sektor nima jasno opredeljenih dolgoročnih pogojev gospodarjenja, kar objektivno onemogoča postopno prilagajanje gospodarstva novim zahtevam; pri tem je približno 70% slovenskega gospodarstva pretežno izvozno usmerjenega in je jasnost pogojev gospodarjenja s stališča varstva okolja za večino podjetij pogoj za preživetje na razvitih trgih⁹²;
- brez sprostitve cen naravnih dobrin (npr. vode in energije) praktično ni mogoče uporabiti tega v svetovni praksi najmočnejšega vzvoda racionalnejše rabe naravnih virov in energije.

NPVO razume uvedbo raznih ekonomskih inštrumentov v dvojni vlogi, kot vir sredstev za izvajanje programov varstva okolja ter kot motivacijo za vse subjekte varstva okolja glede uveljavljanja načela dobrega gospodarja. Na ta način ekonomski inštrumenti nadomeščajo toge vzvode direktivnega varstva okolja, ki je sicer uspešnejše, vendar bistveno manj učinkovito, predvsem pa ne zagotavlja trajnostnega razvoja.

Ekonomski inštrumenti zagotavljajo vključitev okoljskih stroškov v poslovne stroške ekonomskih subjektov⁹³. Sistem ekonomskih spodbud mora biti zasnovan tako, da proizvajalce in potrošnike spodbuja k bolj "ekološko uspešni" uporabi sredstev. Uporaba ekonomskih inštrumentov predstavlja vir prihodkov, ki jih je mogoče racionalno uporabiti za izdatke za varstvo okolja⁹⁴.

Dolgoročne usmeritve, ki se nanašajo na ta segment politike varovanja okolja, so:

- izdatki za varstvo okolja bodo obravnavani kot naložbe;
- lokalne skupnosti bodo imele večjo avtonomijo;
- tržni inštrumentarij bo prednostno usmerjen v okoljsko spremembo strukture končne porabe;
- zagotovljeno bo neposredno sodelovanje pri odločanju o razvojnih potezah;
- država bo postopoma večala obseg sredstev za saniranje velikih virov onesnaženja, ki so v njeni lasti.

Pri uvajanju rešitev ločimo glede na uporabljene inštrumente dve področji⁹⁵, gospodarsko (industrijsko) področje privatnega sektorja ter področje javnih in državnih podjetij, vključujoč komunalo, velike državne sisteme, kot je npr. železnica itd., ki se vsaj v bližnji prihodnosti ne bodo privatizirali.

Gospodarsko (industrijsko) področje. Poglavitni cilj je zagotoviti jasne pogoje gospodarjenja vsaj za srednjeročno obdobje. Prednost bo imelo uvajanje naslednjih inštrumentov:

- uveljavitev povečanih obremenitev za emisije posameznih polutantov, vsaj do ravni primerljive z EU;
- postopno povečevanje cen specifičnih energentov in surovin (časovno progresivna obdavčitev energentov s primerjalno večjimi emisijami in enaka obdavčitev naravnih neobnovljivih virov)⁹⁶;
- sprostitve cen za rabo vode, obremenitev odpadne vode in storitev ravnanja z odpadki;
- diferenciacija taksacijskih stopenj med različnimi gorivi (bolj obdavčena goriva z večjimi emisijami CO₂);
- ukinitve subvencij za premog in za intenzivno kmetijstvo (kompenzacije za cenovna neskladja, subvencije za semena, za investicije v tekočo proizvodnjo, zagotovljen odkup oziroma državni krediti za letino pšenice, najnižja stopnja prometnega davka za kmetijsko mehanizacijo ter pesticide in umetna gnojila);
- uvedba subvencij za ekološko (biološko) kmetijstvo ter uvedba specifičnih davčnih olajšav za uvedbo tehnologij za učinkovito rabo energije ter za visoko donosne investicije v ekološko varčno opremo; uvedba drugih olajšav za podporo t. i. *win-win* rešitev – npr. povečanju energetske učinkovitosti oziroma učinkovite rabe energije, uvajanje tehnologij z malo emisijami itd.;
- uvajanje državnih garancij ali poroštev za infrastrukturne projekte;
- zagotoviti za državo in podjetja sprejemljiv in uspešen način porabe sredstev⁹⁷ in postopek upravljanja ekoloških rezervacij.

Področje javnih in državnih podjetij, vključujoč komunalo deluje v okviru sistema javnih financ v širšem smislu. Dodatno financiranje v tem segmentu bo potrebno zagotoviti s sredstvi iz naslova onesnaževanja in njihovo vračanje v varstvo okolja preko:

- Ekološko razvojnega sklada⁹⁸ (potrebna bo razširitev sistemskih virov sklada, sklad bi moral prevzeti bančni servis dodeljevanja subvencij, ki ostanejo sicer v izključni pristojnosti MOP, sklad bo prilagodil merila za vse oblike pomoči glede na NPVO);
- integralnega proračuna v obliki subvencij oz. dotacij (tehnična izvedba lahko poteka preko Ekološko razvojnega sklada);
- taksacij, ki se uporabijo neposredno za zmanjševanje emisij v okolje (na podoben ali enak način, kot je predvideno v uredbi o taksaciji za onesnaževanje voda);
- povečanih cen komunalnih storitev⁹⁹;

- davčnih olajšav za posamezne proizvode in/ali storitve, ki se namesto zbiranja v integralnem proračunu zbirajo in uporabljajo neposredno za zmanjševanje emisij v okolje (posredno financiranje neprofitnih segmentov, ki so organizirani na koncesijski način);
- financiranja ravnanj in/ali služb na podlagi inštrumenta depozita in povračila¹⁰⁰ za še ne povzročeno onesnaževanje.

Prednostni cilji do leta 2003 na področju ekonomskih vidikov okolja so:

- spodbuditi povečanje ekonomskih virov naložb v projekte varstva okolja in proračunske porabe ter s tem posredno vplivati na zmanjševanje onesnaženosti;
- ovrednotenje naravnih virov za oceno nacionalnega bogastva;
- razvoj in vpeljava indikatorjev za obnovljive vire;
- pospešiti uvedbo davčnih olajšav za investicije v okoljevarstvene projekte;
- razvoj in aplikacija prakse okoljskega računovodstva;
- vpeljava sistema pologa in povračil v povezavi s sistemom taksacij (avtomobili, embalaža, avtomobilski plašči ipd.).

7.6 Javne službe varstva okolja

Kompleksnost okoljevarstvene problematike narekuje reševanje problemov posameznih sestavin okolja po posameznih dejavnostih. Pri tem ni vedno nujno, da so vse dejavnosti organizirane kot gospodarske javne službe varstva okolja, čeprav pomensko prevzemajo v posameznih sektorjih (industrija, rudarstvo, energetika, kmetijstvo, gozdarstvo, promet in turizem) to nalogo. Enako velja tudi za institucionalno podporo izvajanju politike varstva okolja, kakor tudi za upravne strukture na nacionalnem, regionalnem in lokalnem nivoju. Izjema nista niti raziskovalno delo niti prostorsko urejanje, ki je tudi sicer tesno povezano z varstvom okolja.

NPVO ne obravnava okoljevarstvenih vsebin in ukrepov, ki morajo biti sestavni del posameznih sektorskih programov, zato tudi ne posega v urejanje gospodarskih javnih služb, ki so v pristojnosti teh sektorjev. Sektorji sami odločajo o tem, katere dejavnosti se bodo izvajale v okviru javnih služb.

Izvajanje dejavnosti v obliki gospodarskih javnih služb je prisotno predvsem v sektorjih energetike (daljinsko ogrevanje, plinifikacija itd.), kmetijstva, gozdarstva in prometa. Dejavnost komunalnega gospodarstva je v javne službe varstva okolja vključena predvsem na lokalni ravni.

Področje komunalnega gospodarstva obsega naslednje sklope: zagotavljanje funkcionalne in obratovalne sposobnosti komunalnih oskrbovalnih sistemov; ekonomijo obsega in poslovno sposobnost lokalnih skupnosti za zagotavljanje komunalne oskrbe; povezovanje na višji ravni (medobčinski oz. regionalni) ter kataster komunalnih naprav.

Osnovni problemi stanja so:

- marsikje se ne zagotavlja tekoče, kot tudi ne investicijsko vzdrževanje komunalnih oskrbovalnih sistemov, za kar je več vzrokov: zamrznitev cen komunalnih storitev v letu 1992, v tem segmentu nedomišljena reforma lokalne samouprave ter divja privatizacija najdonosnejših delov nekdanjih komunalnih podjetij;
- zaradi odprtih vprašanj razmerij med različnimi ravni in subjekti je ogrožena dinamika vlaganj v komunalne naprave, kar je posledica izvedene reforme lokalne samouprave brez poprejšnje analize sposobnosti za izvajanje nalog na področju komunalnega gospodarstva in brez natančnih opredelitev pristojnosti in dolžnosti teh skupnosti; tudi ni jasna razmejitev med lokalnimi in republiškimi javnimi službami, predvsem njihova odsotnost onemogoča nadaljnji razvoj;
- vse aktualnejši je problem katastra komunalnih naprav, ki je osnova za odločanje v zvezi z vzdrževanjem, gospodarjenjem in upravljanjem s komunalnimi napravami, ki predstavljajo osnovno infrastrukturo za reševanje okoljskih problemov, izvirajočih iz celotne komunalne sfere, torej celotne populacije¹⁰¹.

Brez hitrih in učinkovitih rešitev bo prihajalo do zaostrovanja naštetih problemov v naslednjih nekaj letih¹⁰². Problemi bodo nastajali predvsem na lokalnem nivoju, ki pa bo hitro in lahko preraščal na regionalni in državni ter ob ožjih, sanitarno-higienskih in okoljskih, dobival tudi politično dimenzijo, s težko napovedljivimi posledicami. Državo lahko v t. i. dumpinški položaj¹⁰³ privede že neizkazovanje podatkov o okolju, kar je lahko tudi zaradi neurejenega stanja v celotni komunalni sferi.

Osnovni cilj je zagotoviti doseganje komunalnih oz. okoljskih standardov, ki zagotavljajo prehod v EU. Izvedbeni cilji so:

- *zagotoviti funkcionalno in obratovalno sposobnost komunalnih oskrbovalnih sistemov* z izdajo podzakonskih predpisov: o minimalnih standardih vzdrževanja in zagotavljanja funkcionalne sposobnosti komunalnih objektov; o obračunavanju in uporabi amortizacijskih sredstev za te naprave ter za prenos pristojnosti oblikovanja cen komunalnih proizvodov in storitev na lokalne skupnosti;

- zagotoviti je potrebno upoštevanje ekonomije obsega in opravilne sposobnosti lokalnih skupnosti za zagotavljanje komunalne oskrbe, kar bo doseženo z izdajo normativnega akta o finančni in drugi pomoči države pri združevanju v večje oskrbovalne sisteme in z opredelitvijo širših regij komunalne oskrbe v Prostorskem planu RS;
- vzpostaviti je potrebno kataster komunalnih naprav, kar je povezano s spremembo Zakona o katastru (Uradni list SRS, št. 26/74) komunalnih naprav ter izdajo uredbe o uskladitvi podatkov katastra z dejanskim stanjem na terenu.

7.7 Ukrepi za uveljavljanje načela integracije

Stanje in problemi. Od ustanovitve slovenske države 1991 do danes je parlament sprejel že veliko število raznih dokumentov razvojnega značaja (nacionalne programe, posebne razvojne zakone, strateške usmeritve in strategije). Osnovna ugotovitev je, da dokumenti niso med seboj usklajeni z vidika zahtev varstva okolja. Vsi dokumenti tudi še ne upoštevajo sprejetih usmeritev Agende 21.

Po ZVO se nacionalni program varstva okolja pripravlja za deset let, usklajuje pa se z nacionalnimi programi in plani na drugih področjih. Položaj je takšen, da NPVO dosledno sledi in povzema usmeritve Strategije gospodarskega razvoja Slovenije. Iz že sprejetih dolgoročnih usmeritev sektorjev so povzeti tisti cilji, ki niso v nasprotju z NPVO.

Problem usklajevanja posameznih razvojnih dokumentov je v celotni državni upravi in ne samo pri pripravi NPVO. Nekonsistentnost med programi ima lahko različne posledice, ki se kažejo bodisi preko zmanjšanega učinka razpoložljivih virov bodisi preko medsebojnega ogrožanja substance dejavnosti ali pa se izrazijo na politični ravni, kar praviloma vodi v poglobljanje nesorazmerij zaradi objektivno nujno izsiljenih rešitev.

Dolgoročna rešitev tega problema je mogoča samo na podlagi uveljavljanja prakse usklajenega programiranja razvojnih vizij sektorjev s potrebnimi inštitucionalnimi spremembami na ravni državne uprave. Da bi ta cilj dosegli, je potrebno:

- zagotoviti učinkovito delo Sveta za trajnostni razvoj;
- opraviti revizijo sektorskih programov glede na zahteve ZVO ter prevzetih mednarodnih obveznosti;
- pripraviti strategije za posamezna področja varstva okolja ter rabo naravnih virov (zrak, odpadki, hrup, vode ipd.);
- vpeljati sistem spremljanja izvajanja specifičnih in sektorskih programov.

7.8 Vzgoja in izobraževanje

Slovenija ima razmeroma dolgo tradicijo na področju javnega ozaveščanja v odnosu do narave in okolja. Pomembna je bila vloga nekaterih vplivnih nevladnih organizacij, ki so te naloge vključevale v svoje programe. V prejšnjem stoletju je bilo aktivno Slovensko planinsko društvo, med obema vojnama Muzejsko društvo za Slovenijo in Prirodoslovno društvo Slovenije, po drugi svetovni vojni pa še Zveza tabornikov Slovenije, Zveza društev za varstvo okolja, od 80. let pa mnoga gibanja in društva. Vendar ob vseh teh bogatih aktivnostih ni prišlo do povezave vseh dejavnikov v enoten nastop na področju ozaveščanja v odnosu do okolja.

Sam izobraževalni sistem v Sloveniji je dobro organiziran, strukturiran in praktično na vseh stopnjah vključuje tudi okoljsko izobraževanje. Žal je še vedno preskromno splošno izobraževanje, ki naj bi vključevalo spremembe vedenjskih vzorcev in obveščanje o vsebinah, ki so podlaga za aktivno udeležbo posameznika pri vključevanju v oblikovanje okoljske politike. Premalo je tudi poudarka na kritičnem pristopu k problematiki in sočasnem iskanju rešitev, preveč pa na golem prepoznavanju problemov in jalovi kritičnosti. Na višjih stopnjah izobraževanja je velik deficit v okoljskem izobraževanju strokovnih profilov pravne, ekonomske, administrativne in interdisciplinarne okoljske usmeritve, kar se kot problem vrača v sam izobraževalni proces (pomanjkanje kadrov), v državno upravo, javna podjetja (komunala itd.) in gospodarstvo. Tudi zaradi tega prihaja do problemov v zvezi s koordinacijo programov, informacij in vseh aktivnosti, povezanih z okoljskim izobraževanjem in vzgojo.

Zahodni donatorji sicer aktivno podpirajo vse vrste in oblike okoljskih izobraževanj¹⁰⁴, seveda predvsem v interesu zahodnih držav (zaposlitev njihovih strokovnjakov) kot dolgoročnih (zmanjševanje nelojalne konkurenčnosti vzhodno in srednjeevropskih proizvajalcev in tudi zmanjševanje neposrednih emisij polutantov iz držav srednje in vzhodne Evrope v države EU). Problematika je dolgoročna in pomembna predvsem z vidika spreminjanja življenjskih vzorcev ter sprejemanja dejstva, da je onesnaženje okolja posledica človekovih dejavnosti. Trendi okoljskega izobraževanja in vzgoje so sicer bolj ali manj pozitivni, problem pa se lahko pojavi ob preveliki količini informacij vseh vrst, ob podaljševanju opisanih problemov. Okoljska vzgoja, ki je danes del vsebine različnih predmetov, bo po prenovi osnovne šole postala izbirni predmet, celostnemu vidiku okoljskega izobraževanja bo potrebno nameniti večjo pozornost na vseh ravneh izobraževanja ter v podjetjih in ustanovah.

Dolgoročni cilj je okoljska vzgoja, ki bo omogočala pridobitev znanja, veščin in spretnosti ter okoljske zavesti, ki jih bodo učenci pridobivali od osnovne šole do fakultete.

Izvedbeni ukrepi za doseg te ciljev so prikazani v tabeli 14.

Tabela 14 Pregled kratkoročnih ukrepov na področju vzgoje in izobraževanja

Ukrep	Rok	Potrebni viri	Nosilec	Vir sredstev
Pregled stanja okoljskih vsebin v učbenikih ter priprava programov za pouk predmeta okolje	1999	- ¹⁰⁵	MŠŠ	PR PHARE
Podpora izvajanja programov s področja vzgoje in izobraževanja	trajna naloga	-	MŠŠ ZŠRS MOP	PR PHARE
Spodbujati vključevanje strokovnjakov v vzgojno-izobraževalni proces	trajna naloga	-	MŠŠ ZŠRS	PR PHARE
Program izobraževanja in usposabljanja specialistov na deficitarnih področjih	trajna naloga	-	MOP, MŠŠ, MZ, MZT	PR
Uvajanje izobraževalnih programov kot podlage za implementacijo posameznih inštrumentov varstva okolja (npr. ISO 14001 idr.)	trajna naloga	-	MOP, GZS, MGD	PR

7.9 Okoljska zavest in sodelovanje javnosti

Pri uresničevanju načel trajnostnega razvoja je ključna najširša udeležba javnosti pri oblikovanju politike varstva okolja. Posamezniki, skupine in organizacije morajo poznati ekološke in razvojne odločitve, posebno tiste, ki vplivajo na njihove skupnosti, in sodelovati pri njihovem sprejemanju. Za zrele odločitve je potrebno omogočiti dostop do vseh ustreznih informacij, ki zadevajo okolje in razvoj.

Pomemben kazalec okoljske zavesti družbe je delovanje nevladnih organizacij, ki pri nas in v svetu delujejo že vrsto let in so pomemben dejavnik uveljavljanja okoljskega interesa.

Eden od pogojev uspešnega izvajanja NPVO je vzpostavljeno komuniciranje z javnostjo, ki ne pomeni le predstavljanje in razlaganje vladne okoljevarstvene politike, temveč mora postati sestavni del okoljevarstvene politike. Pomembne družbene spremembe, ki jih narekuje trajnostni razvoj, zahtevajo podporo in sodelovanje širše javnosti. Poteka redna komunikacija, ki obsega informiranje javnosti (sporočila za javnost, novinarske konference, intervjuji itd.) ter vrsto drugih aktivnosti (redne in priložnostne publikacije, organizacija javnih dogodkov idr.). Zainteresirana javnost lahko sodeluje pri pripravi splošnih pravnih aktov in stratežskoplanskih dokumentov.

Osnovni cilji so naslednji:

- razviti različne oblike ozaveščanja in usposabljanja za vse družbene skupine kot pogoj za oblikovanje okoljske in etične zavesti ter razvoj vrednot in odgovornega odnosa do okolja;
- zagotoviti zainteresirani javnosti enostaven dostop do informacij ter vzpostaviti javno dostopne zbirke podatkov;
- vzpostaviti permanentne komunikacijske kanale z vsemi potencialnimi partnerji;
- povečati odgovornost javnosti za uresničitev trajnostnega razvoja z aktivnejšim sodelovanjem javnosti pri inštitucionalnem urejanju varstva okolja ter s tem porazdeliti odgovornost med vse aktivne subjekte družbe (državna oblast, lokalne oblasti, interesne skupine, NVO, lokalna podjetja in gospodarstvo, znanstvene in raziskovalne inštitucije, prebivalci, finančne ustanove in razvojni skladi ...).

Tabela 15 Pregled kratkoročnih ukrepov na področju spodbujanja okoljske zavesti in sodelovanja javnosti

Ukrep	Rok	Potrebni viri	Nosilec	Vir sredstev
Zagotavljanje informacij o okolju (internet, bilten OKOLJE & PROSTOR, letna poročila MOP)	trajna	dodatni viri niso potrebni	MOP	PR
Izdelava programa za vzpostavitev okoljske knjižnice ter informacijskega servisa	1999	2	MOP	PR
Podpora izdajanju poljudnih in strokovnih publikacij za širšo javnost ter posamezne ciljne skupine	trajna	dodatni viri niso potrebni	MOP	PR
Uvedba programa dodatnega usposabljanja za novinarje in urednike medijev o varstvu okolja	2000	2	MOP	PR
Podpora okoljskih kampanj za dvig ozaveščenosti ter spodbud za spremembo vzorca potrošnje dobrin po načelih trajnosti	trajna	2/leto	MOP, organizacije s področja varstva varstva potrošnikov, NVO	PR
Oblikovati program sodelovanja in financiranja NVO	1999	-	MOP, NVO	PR

7.10 Mednarodno sodelovanje

Na področju mednarodnega sodelovanja so problemi in naloge Slovenije deloma podobni kot v sosednjih in drugih bližnjih državah, deloma pa so odraz naših posebnosti ter politične in gospodarske dediščine. Poznavanje in upoštevanje specifičnosti slovenskih razmer je pri opredeljevanju ciljev in pri izvajanju slovenske mednarodne okoljevarstvene politike pomembno zato, da v njej lahko zagotovimo zadostno uresničevanje izvornih slovenskih interesov. Pri tem pa posebnosti oz. specifični nacionalni interesi ne smejo in ne morejo biti izgovor za pomanjkljivosti ali za neizpolnjevanje prevzetih mednarodnih obveznosti.

Slovenija je s sklenitvijo Evropskega sporazuma sprejela temelje okoljevarstvene politike EU in se zavezala, da bo vzpostavila inštrumente za njeno uveljavljanje. To zahteva aktivno spremljanje sprejemanja novih okoljevarstvenih zahtev znotraj EU in vgraditev teh zahtev v slovenski pravni sistem, pa tudi dograjevanje inštitucionalnega sistema za prenos teh zahtev v prakso.

Slovenija si mora zagotoviti primerno mesto v mednarodni skupnosti:

- z doslednim izpolnjevanjem finančnih in vsebinskih obveznosti Republike Slovenije na podlagi njenega članstva oz. sodelovanja v mednarodnih povezavah;
- s čimprejšnjo ratifikacijo relevantnih mednarodnih pogodb s področja varstva okolja, narave in s področja varovanja mednarodnih voda;
- s spremljanjem in, če je le mogoče, sodelovanjem pri nastajanju in oblikovanju novih mednarodnih pogodb, ki obravnavajo področje varstva okolja oz. trajnostnega razvoja;
- z vgraditvijo načel trajnostnega razvoja v zunanje-politično strategijo Republike Slovenije;
- s krepitvijo sosedskega sodelovanja na obmejnih območjih in skupnim reševanjem okoljevarstvenih problemov s sosednjimi in drugimi državami, kjer je to potrebno.

Polnopravno članstvo v EU je osrednji in prednostni kratkoročni cilj slovenske zunanje politike, ki zagotavlja ustrezno mesto naše države v svobodni izmenjavi dobrin, storitev in znanja v okviru evropskih držav. Takšen položaj (poleg usklajenih okoljevarstvenih predpisov in standardov) terja od Slovenije aktiven odnos do dogajanja na področju varstva okolja v širši mednarodni skupnosti in njeno aktivno vlogo pri globalni delitvi bremen za reševanje sedanjih in preprečevanje novih problemov okolja. Gledano v svetovnih razsežnostih, so človeške in finančne zmogljivosti Slovenije zelo omejene. Vendar nas to ne odvezuje dolžnosti skrbnega spremljanja dogajanja v mednarodni skupnosti in aktivnega sodelovanja v tistih procesih na tem področju, za katere ima Slovenija na voljo človeške in finančne zmogljivosti.

Skrbeti je potrebno za uveljavljanje slovenskih dosežkov na področju varstva okolja v mednarodni skupnosti ter za vključenost slovenskih strokovnjakov in inštitucij v mednarodno izmenjavo znanja in pridobljenih izkušenj. Do formalne vključitve Slovenije v OECD je potrebno čim bolj izkoristiti ponujeno možnost vključevanja naših predstavnikov v dejavnost delovnih teles Odbora OECD za okoljsko politiko (EPOC) in se v njih uveljaviti kot zanesljivi in koristni udeleženci.

Za Slovenijo bo v nekaj letih veljalo, da je zaključila obdobje svojega prehajanja v skupino razvitih držav, kar bo obenem pomenilo dokončno prenehanje njene upravičenosti do različnih oblik razvojne pomoči iz tujine. Pričakovanja bodo šla v smer vse močnejšega finančnega in siceršnjega angažiranja Slovenije za pomoč državam v razvoju. Napovedani prispevek v sklad GEF v letu 1998 je eden od pomembnih korakov, ki bodo Slovenijo v mednarodni skupnosti postopoma postavili ob bok drugim razvitim državam in jo tako uveljavili kot kompetentno sogovornico v procesu zagotavljanja trajnostnega razvoja v svetu. Da bi to usmeritev ohranili in okrepili, je potrebno v razvojni in zunanji politiki Republike Slovenije zagotavljati upoštevanje vidikov trajnostnega razvoja.

Zemljepisna lega Slovenije in gospodarske navezave na evropski prostor močno determinirajo tudi prednostne cilje njene zunanje politike na področju varstva okolja. Mnogo konkretnih rezultatov je mogoče doseči pri neposrednem sodelovanju lokalnih skupnosti iz sosednjih držav na obmejnih območjih. Kot najustreznejša raven za tovrstno neposredno sodelovanje se v praksi kažejo regije. Da bi regijam sosednjih držav zagotovili na slovenski strani ustreznega sogovornika, bi bilo treba razmisliti o smiselnosti *ad hoc* povezovanja zainteresiranih slovenskih občin. Regionalizacija Slovenije in vzpostavitev (samo)upravne ravni kot veznega člena med občinami in državo bo nedvomno pripomogla k učinkovitosti sodelovanja Slovenije v tovrstnih mednarodnih povezavah.

Kljub prvenstveni usmerjenosti k reševanju okoljevarstvenih problemov doma in v sodelovanju s sosednjimi regijami in državami, se v prihodnje nikakor ne bi smeli odpovedati načrtovanju in ocenjevanju mednarodnega nastopanja Slovenije v globalnih okvirih, še zlasti v odnosu do držav v razvoju. Mnoge od njih so po eni strani najboljčutljivejši členi v svetovni verigi okoljskih problemov, po drugi strani pa dejavniki, ki utegnejo v naslednjih desetletjih bistveno spremeniti svetovno razporeditev gospodarske in politične moči.

Slovenija ima dobre možnosti, da na področju okoljevarstvenih dejavnosti postane aktivni vezni člen med EU in državami, ki so nastale na ozemlju nekdanje Jugoslavije. Da bi lahko v lastnem interesu in v interesu drugih sodelujočih držav to vlogo čim bolj opravljala, je potrebno oživiti in izboljšati tiste izmed nekdanjih povezav, za katere bi potencialni sodelujoči ugotovili, da so bile tvorne in perspektivne. Tovrstno sodelovanje kaže spodbujati tako na področju znanstveno raziskovalnih dejavnosti, kot tudi na področju poslovnega sodelovanja, državni organi pa naj imajo pri tem predvsem vlogo katalizatorja.

Prednostne razvojne naloge Slovenije v okviru globalne delitve bremen pri zagotavljanju trajnostnega razvoja so:

- zagotavljati, da bodo potrebe varstva okolja upoštevane tako kot druge objektivne danosti, ki opredeljujejo razvojne in zunanjepolitične usmeritve Slovenije;
- zagotavljati uveljavljanje lastnih interesov v skupni zunanji politiki EU in ohranitev uravnoteženosti med evropskim in globalnim vidikom pri mednarodnem sodelovanju na področju varstva okolja;
- aktivna udeležba Slovenije v mednarodnih inštrumentih pomoči državam v razvoju, zlasti Mednarodne pomoči za razvoj IDA (*International Development Assistance*), Globalnega sklada za okolje GEF (*Global Environment Facility*) in inštrumentov, ki v ta namen delujejo v drugih organizacijah oz. na temelju mednarodnih pogodb;
- v mednarodni skupnosti promovirati in zagotavljati pretok naših izkušenj na področjih, kjer so relativno dragocene tudi za druge države in regije sveta (alpsko in obalno območje, ohranjanje biotske raznovrstnosti idr.);
- pri vzpostavljanju pravnega sistema varstva okolja in narave zagotoviti inventivnost in po potrebi vzpostaviti mehanizme, ki bodo v svojih zahtevah presegali mednarodno sprejete obveznosti oz. pričakovanja (to lahko vpliva tudi na podoben razvoj v drugih državah);
- pri delovanju na področju varstva okolja krepiti bilateralno sodelovanje in medsebojno pomoč z državami, kjer sta stanje in problematika okolja najbolj primerljiva z razmerami v Sloveniji; pri tem je treba nameniti posebno pozornost krepitvi sodelovanja pri varovanju in razvoju severnega Jadrana ter postopnem širjenju tega sodelovanja tudi na druge jadranske države;
- v okviru skupne zunanje politike EU uveljaviti relativno prednost Slovenije glede poznavanja in razumevanja razmer na področju varstva okolja v državah, nastalih na območju nekdanje Jugoslavije; spodbujati njihovo vključevanje v evropske povezave in jim pomagati pri pridobivanju pomoči iz sedanjih mednarodnih virov.

8. NUJNO POVEZOVANJE MED DEJAVNIKI VARSTVA OKOLJA

Uravnotežen razvoj je mogoče udejanjiti samo, če je vzpostavljeno široko sodelovanje na najrazličnejših področjih znotraj in med posameznimi nivoji uprave. Prav tako je potrebno sodelovanje med oblastjo in ciljnim skupinami ter z drugimi državami. Sodelovanje med različnimi nivoji oblasti ni nov pojav, tudi sodelovanje med oblastmi in zasebnim sektorjem ne.

Najširše sodelovanje je pogoj za učinkovito vključitev okoljskih vidikov v vsa področja sektorskih politik, med katerimi so: prostorsko planiranje, stanovanjsko gospodarstvo, tehnologija, trg in cene, energetika, znanost, promet, fiskalna politika, kmetijstvo, pravosodje oziroma izvršna oblast, izobraževanje, industrija idr.

Trajnostni razvoj mora potekati na vseh ravneh. Pri tem lokalne oblasti najprej zaznajo okoljske probleme in so tudi najbližje državljanom, ki jih rešitev problemov najbolj zanima. Državljeni so torej eden ključnih dejavnikov v procesu spreminjanja življenja, proizvodnje, porabe in prostorskih poselitvenih vzorcev. V evropskih državah se uveljavlja prepričanje, da so mesta največja enota, v okviru katere je mogoče začeti reševati številna porušena ravnovesja na področju urbane arhitekture, socialnega, ekonomskega in političnega sistema na področju naravnih virov ter okolja, in hkrati najmanjše merilo, ki omogoča smiselno reševanje problemov integrirano, celostno in trajnostno.

Občine in občinske uprave v Sloveniji imajo posebno pomembno vlogo pri urejanju komunalnih problemov oziroma na področju lokalnih javnih služb varstva okolja, največje pristojnosti občin pa so pri urejanju prostora. Povezovanje med občinami je še posebej potrebno pri reševanju okoljskih problemov. Kot trenutno regionalna raven ne obstaja, čeprav je za marsikatero okoljske probleme nesporno potrebna (na primer ravnanje z odpadki, zaščita in oskrba z vodo), je toliko pomembnejše sodelovanje občin pri skupnih problemih. Uvedba regionalne ravni uprave bo pomenila tudi večjo decentralizacijo pristojnosti pri reševanju okoljskih problemov z državne na regionalno raven.

Inštitucionalna organiziranost in kadrovska struktura v slovenskih občinah sta v splošnem šibki, čeprav so med posameznimi občinami velike razlike. Večinoma se z varstvom okolja po občinah ukvarjajo oddelki ali referati za varstvo okolja, v številnih občinah pa zadeve ureja župan ali tajnik. Zavod za varstvo okolja so ustanovile 4 občine. V občinah se večinoma (60% občin) z varstvom okolja ukvarja nekdo, ki ima hkrati še druge naloge, enega ali več zaposlenih izključno za področje okolja pa ima le 14% občin. V 26% občin za to področje sploh nimajo zaposlenega. Nova delovna mesta na tem področju predvideva tretjina občin. Samostojne nadzorne službe za varstvo okolja imajo v 16% občin. Obenem se ugotavlja, da tudi izobrazbena struktura zaposlenih na občinah ni najprimernejša za področje varstva okolja. Razlog za tako organizacijsko strukturo in kadrovske zasedbe je najverjetneje pomanjkanje kadrov in manj pomanjkanje finančnih sredstev.

Na lokalnem nivoju je aktivno politiko varstva okolja vodilo samo nekaj občin, ki so obdržale kontinuiteto na tem področju tudi po reformi lokalne samouprave. Občinska politika se praviloma omejuje na izgradnjo lokalne (komunalne) infrastrukture. Predvsem manjše in redkeje poseljene občine se praviloma osredotočajo selektivno na tisto, kar je za življenje občanov najpomembnejše (voda, energija, dostopnost). Odpravljanje posledic lastnega bivanja in dela je bolj izpostavljeno v urbanih območjih. Nadaljnjo stopnjo spontanega razvoja lokalne politike je bilo zaznati šele s spoznanjem, da večjih in kompleksnejših problemov, iskanj za okolje sprejemljivejših sistemskih rešitev in vse večjih vlaganj v okolje ni mogoče reševati parcialno in individualno po posameznih občinah. Zaradi tega je lokalna politika na območjih oziroma v občinah, kjer so okoljski problemi za slovenske razmere nadpovprečni, razvila že prve sorazmerno uspešne procese povezovanja.

Medobčinsko sodelovanje na področju varstva okolja je dokaj skromno. Kar slaba petina občin ne sodeluje z drugimi občinami, če pa sodelujejo, je sodelovanje najpogostejše omejeno na eno ali dve občini. Zasledimo primere, ko občine sodelujejo s prekomejnimi občinami, ne pa tudi s svojimi sosedami v Sloveniji. Niso redki primeri, da novonastale občine ne sodelujejo z občino, ki je sedež nekdanje občine. Z občinami iz drugih držav sodeluje 15% občin, večinoma gre za obmejno sodelovanje z Avstrijo, Italijo in Madžarsko. Z nevladnimi organizacijami sodeluje četrtnina občin, evidentno pa je, da občine zelo slabo poznajo nevladne organizacije in njihovo delo ter aktivnosti na svojem območju¹⁰⁶.

Občine morajo sprejeti lasten okoljevarstveni program, zagotoviti svoj delež sredstev ob spodbudah in drugih oblikah državne pomoči. Tekoče spremljanje priprave in izvajanja lokalnih programov bo ključno za doseganje ciljev. Zagotoviti bo potrebno izvedbo okoljskih programov ter odpravljati vzroke nesodelovanja na višjih ravneh povezovanja.

Problematika varstva okolja običajno presega lokalno (občinsko) raven. Pri tem je glavna pomanjkljivost strukturiranosti uprave prav odsotnost drugega nivoja uprave oziroma regionalnega nivoja. Primeri za to so varovanje območij pitne vode, območja deponij odpadkov, čistilnih naprav itd. Lokalni politiki navadno podprejo negativna, odklonilna stališča svojih volivcev ali pa niso pripravljeni podpreti optimalnih, regionalnih projektov zaradi svojih, pogosto sebičnih razlogov¹⁰⁷.

Na regionalni ravni je smiselno in potrebno reševati naloge več občin. Izvedbo nalog na regionalni ravni - pri nesoglasju vseh - lahko odredi država. Obenem bo bodoča regionalna raven oblasti, zaradi majhnosti, neučinkovitosti, nezmožnosti ali nehotenja celovitega pristopa k varstvu okolja, predvsem v manjših občinah, morala prevzeti v celoti ali delno obveznosti občin na tem področju ali pa bodo občine obveznosti prenesle na regionalni nivo. Na regionalno raven na račun občin kaže torej prenesti tiste naloge, ki jih občine ne zmorejo, ne znajo ali nočejo izvesti.

9. FINANCIRANJE NPVO

Tradicionalen pogled na izvajanje programov okolja kot na strošek, ki si ga revne države ne morejo privoščiti, je preživet. NPVO izhaja iz predpostavke, da je varstvo okolja pogoj in gibal nemotenega razvoja ter eden od pogojev vključevanja v EU.

Težave pri izvajanju NPVO bodo tako finančne, kot tudi kadrovske in inštitucionalne. Res pa je, da je kriza prehoda lahko priložnost za razvoj. Vstopanje na enotni trg EU bo zahtevalo posodobitev proizvodnje in ravnanja v praktično vseh sektorjih.

9.1 Stroški izvajanja NPVO

Celotnih stroškov izvajanja NPVO ni mogoče oceniti:

- NPVO se bo izvajal preko podrobno razčlenjenih sektorskih programov, kjer bodo naloge in sredstva natančno opredeljena;
- na ravni posameznih onesnaževalcev stroškov zaradi pomanjkanja podatkov še ni mogoče oceniti.

Ocena stroškov izvajanja niza ukrepov NPVO, ki je prikazana v tabeli 16 znaša **263,51 milijarde SIT**, upoštevani pa so samo ukrepi, ki jih NPVO predvideva v naslednjem **petletnem obdobju**. Dinamika porazdelitve predvidenih stroškov po letih je linearna; **letno je predvideno okoli 52 milijard SIT (kar je 1,5% BDP)** za realizacijo omenjenih ukrepov. Skoraj 85% sredstev za realizacijo ukrepov bo predvidoma potrebnih v sektorju varstva voda in ravnanja z odpadki, sledi sektor varstva zraka z okoli 11%, biotska raznovrstnost s skoraj 4% ter drugi sektorji, katerih delež ne dosega niti 1% (slika 10). Glavni nosilec bremena stroškov je javni sektor, ki naj bi po predvidevanjih kril 77% vseh stroškov, privatni sektor pa 23% (tabela 17, slika 11).

Tabela 16 Pregled predvidenih stroškov izvajanja NPVO po sektorjih v obdobju od 1999 do 2003 v mio SIT

leto	VODE	ODP	BD	ZRAK	TLA	HR	SEV	TVE	UKREPI	skupaj
1999	27.122	17.570	2.095	6.047	49	50	56	58	142	53.189
2000	27.002	17.520	2.095	6.021	49	11	40	58	94	52.890
2001	26.974	17.520	2.071	5.975	28	9	10	9	2	52.598
2002	26.974	17.520	2.093	5.945	28	9	10	5		52.584
2003	26.974	17.520	1.809	5.895	28	8	12	5		52.251
skupaj	135.046	87.650	10.163	29.883	182	87	128	135	238	263.512

Slika 10: Pregled predvidenih stroškov izvajanja NPVO po sektorjih v obdobju od 1999 do 2003

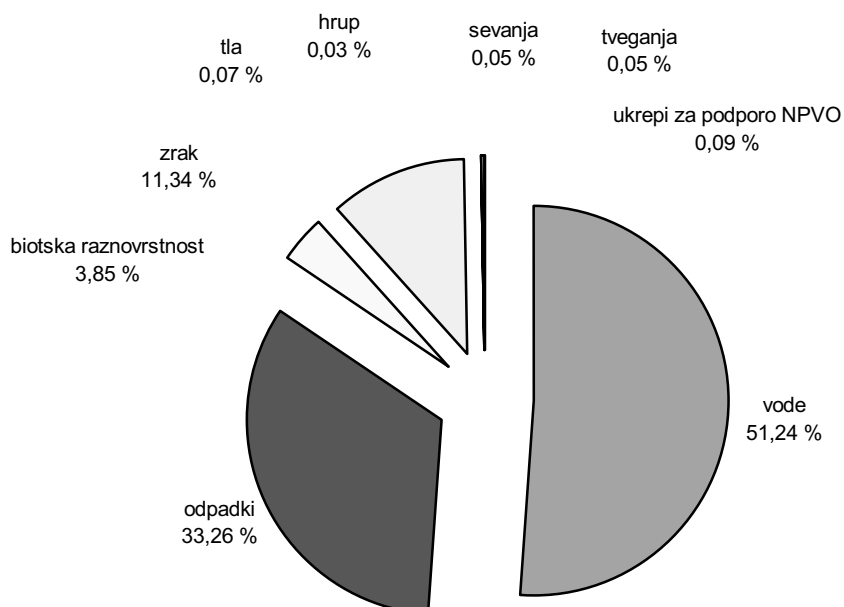
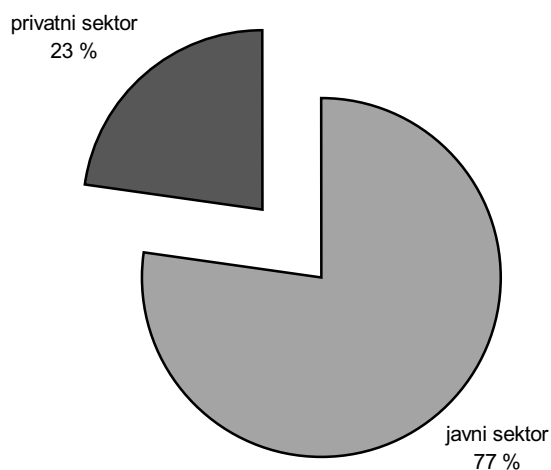

Tabela 17 Porazdelitev predvidenih stroškov izvajanja NPVO po posameznih sektorjih med javnim¹⁰⁸ in privatnim sektorjem

področje	javni sektor	privatni sektor
vode	132.796	2.250
odpadki	59.650	28.000
biodiverziteta	10.163	-
zrak	468	29.415
tla	182	-
hrup	87	-
sevanja	128	-
tveganja	135	-
ukrepi za podporo	238	
skupaj	203.847	59.665

Slika 11: Porazdelitev predvidenih stroškov izvajanja NPVO med javnim in privatnim sektorjem

Natančneje je mogoče določiti stroške, ki izhajajo iz zahtev približevanja EU. Ti stroški so ocenjeni na ca. 506 mlr SIT (2723 mio ECU) (Tabela 18), pri čemer je največji delež sredstev namenjen varstvu voda in ravnanju z odpadki, ki sta tudi dve od treh osnovnih usmeritev NPVO.

Tabela 18: Ocena stroškov približevanja evropski okoljski zakonodaji po posameznih sektorjih

Področje	Ocena stroškov v mio SIT (mio ECU)	Delež (v %)
Horizontalni ukrepi	1860 (10)	0,37%
Kvaliteta zraka	44.826 (241)	8,85%
Ravnanje z odpadki	207.948 (1118)	41,06%
Varstvo voda	220.038 (1183)	43,44%
Varstvo narave	22.320 (120)	4,41%
Nadzor nad emisijami v industriji in zmanjšanje tveganj	9300 (50)	1,84%
Kemikalije in GSO	0 (0)	0,00%
Jedrska varnost	186 (1)	0,04%
Skupaj	506.478 (2723)	100,01%

Vir: Development of a Costing Assessment for the Slovenian Environmental Approximation Strategy, 1998

9.2 Viri sredstev

1.1.1 Implementacija načela "onesnaževalec plača" (PPP)

Povzročitelj obremenitev krije celotne stroške zaradi obremenjevanja okolja v skladu s predpisi. Stroški ne smejo biti podcenjeni tako, da bi mu prinašali dobiček na račun skupnosti ali obremenjevanja okolja¹⁰⁹.

Zaradi spodbujanja manjšega obremenjevanja okolja in zagotavljanja uporabe manj škodljivih alternativ se lahko predpiše ekološki davek glede na vsebnost okolju škodljive sestavine, surovine, energenta oziroma izdelka, glede na škodljivost njihove uporabe, škodljivost obratovanja, opreme oziroma škodljivost storitve za okolje ali glede na ustvarjanje odpadkov¹¹⁰.

9.2.2 Finančni viri¹¹¹

Možni finančni viri za izvedbo programov NPVO so:

- Dolgoročne ekološke rezervacije**, ki so jih podjetja v skladu z Zakonom o lastninskem preoblikovanju podjetij (Uradni list RS, št. 55/92 in 7/93) rezervirala za sanacijo problemov varstva okolja, sodijo med pomembnejše vire za doseg ciljev na področju varstva okolja. MOP je odobril 112 rezervacij podjetij, ki so v otvoritvenih bilancah stanja uveljavljala dolgoročne rezervacije za investicije v varstvo okolja v višini 26,2 milijarde SIT oziroma 435 milijonov DEM. Sanacijski programi so s stališča upravljanja okoljskih rezervacij dokaj raznovrstni. V skladu z veljavno zakonodajo morajo biti ekološke rezervacije oziroma sredstva za sanacijo okoljevarstvenih problemov porabljena do konca leta 2003.
- Posojila Ekološko razvojnega sklada** (nekomercialni krediti po kriterijih izbranih prioritet v Nacionalnem programu varstva okolja, subvencioniranje obrestne mere, odlog odplačila)
- Dolgoročni viri oz. mehanizmi:**
 - posojila multilateralnih kreditorjev (IBRD, EBRD, EIB),
 - obveznice lokalnih skupnosti ali državne,
 - B. O. T.¹¹²
- Nepovratna sredstva EU** za prilagajanje pridruženim članicam:
 - PHARE: 70% za investicijske projekte, 30% za krepitev inštitucionalnega sistema,
 - kohezijski skladi EU, ki so na razpolago zgolj državam članicam EU (področje varstva voda, izgradnja infrastrukturnih objektov),
 - strukturni skladi EU, ki so na razpolago zgolj državam članicam EU (projekti povezave gospodarstva in okolja).

5. Proračunska sredstva RS:

- sredstva za izvajanje nalog proračunskih porabnikov,
- sredstva, namenjena izgradnji komunalne infrastrukture,
- lastna sredstva za udeležbo pri projektih, sofinanciranih preko programa PHARE.

Za obdobje 10 let je nemogoče napovedovati delež sredstev v državnem proračunu ali proračunih lokalnih skupnosti. Na sedanji stopnji poznavanja stanja je mogoče oceniti, da bo prebivalstvo nosilo del stroškov izvajanja NPVO preko višjih cen izvajanja javnih gospodarskih služb, pri čemer je potrebno posebej poudariti, da sedanje cene odvoza odpadkov, odvajanja in čiščenja odpadnih voda ter oskrbe s pitno vodo niso zadostne za doseganje ciljev tega NPVO.

1. **Neposredne tuje investicije.** Najpogostejše za modernizacijo proizvodnje; ustvariti tržno zanimive razmere za investitorje, ki naj svoje naložbe usmerijo v težko industrijo, ta je najbolj kritična z vidika obremenjevanja okolja.
2. **Posojila komercialnih bank:**
 - upravljanje portfelja kreditov Ekološko razvojnega sklada (v smislu prevzemanja kreditnega tveganja), če je to v skladu s politiko sklada,
 - odpiranje kreditnih linij za posojila multilateralnih kreditorjev.
3. **Global Environmental Facility (GEF)**
 - Za zmanjšanje toplogrednih plinov, zaščito biotske raznovrstnosti, zmanjšanje ozonu škodljivih snovi, za razvoj in izboljšanje kakovosti prekomernih voda.
4. **Nepovratna sredstva** donatorjev.
5. **Privatni kapital**, predvsem v sektorju javnih služb.
6. **Subvencije** kot vir pokrivanja potreb niso priporočljive¹¹³.

Poleg predvidenih proračunskih sredstev bodo za izvedbo ciljev NPVO potrebna še druga dodatna finančna sredstva, katerih vire predstavljajo predvsem sredstva občinskih proračunov, kreditna sredstva Ekološko razvojnega sklada ter privatnega sektorja, kakor tudi tuji finančni viri (kredit multilateralnih finančnih institucij in sredstev programov tujih donacij).

Ker so najvišji stroški implementacije predvideni na področju varstva voda in ravnanja z odpadki predstavlja zelo pomemben vir financiranja izgradnje infrastrukturnih objektov taksa za obremenjevanje voda in taksa na odlaganje odpadkov, ki jo uvajamo v januarju leta 2000. Vendar pa so navedene zgolj preliminarne ocene, ker je v skladu z veljavno zakonodajo davčni zavezanec oproščen plačila takse, kolikor predloži investicijski program V skladu z omenjenim se bo v naslednjem petletnem obdobju povečalo financiranje izgradnje infrastrukturnih objektov na področju varstva voda iz naslova oprostitev plačila taks, kar pomeni razbremenitev proračunskih odhodkov. Podobno tendenco je mogoče pričakovati tudi na področju ravnanja z odpadki z uvedbo takse na količino odloženih odpadkov na odlagališča, vendar je vsaj v začetnem obdobju realneje pričakovati več proračunskih prilivov iz omenjenega naslova; taksa na odlaganje odpadkov pa bo v kasnejšem obdobju postala pomemben vir financiranja investicijskih projektov.

Ob tem velja opozoriti tudi na naslednje predpostavke:

- v predvidenih odhodkih državnega proračuna niso vključeni stroški plač, kakor tudi ne stroški zaposlenih na MOP in v organih v sestavi MOP,
- pri opredelitvi občinskih proračunskih sredstev kot možnega vira sofinanciranja NPVO, je bila upoštevana udeležba v višini 20 odstotkov (ocena),
- dodaten možen vir financiranja je tudi cena komunalnih storitev, ki vključuje stroške kapitala vendar pa je delež omenjenega vira težje opredeliti, saj določitev cen komunalnih storitev ni v pristojnosti MOP,
- ker je za odobritev koriščenja kreditnih sredstev Eko sklada potrebno soglasje Ministrstva za finance, je realnost alokacije omenjenih in v sledečem pregledu prikazanih sredstev zelo vprašljiva; v dosedanji praksi namreč črpanje kreditnih sredstev ne dosega niti polovice razpisanih sredstev, prav zaradi zakonsko določenega limita zadolževanja lokalnih skupnosti.

V nadaljevanju sledi pregled predvidenih stroškov izvajanja NPVO in možnih virov njihovega financiranja po najpomembnejših sektorjih področja varstva okolja v naslednjem petletnem obdobju od leta 1999 do leta 2003. V strukturi so deleži sredstev predvidenih virov financiranja porazdeljeni kot sledi:

- proračunska sredstva: 22%
- taksa za odpadne vode in taksa na odlaganje odpadkov: 33%
- sredstva občinskih proračunov: 18%
- tuja finančna sredstva: 15%
- krediti Eko sklada: 4%.

Ob tem velja poudariti, da MOP, skladno s cilji opredeljenimi v NPVO pripravlja sektorske akcijske programe, ki bodo vsebovali detaljnije projekcije strukture finančnih virov potrebnih za implementacijo. V nadaljevanju sledi prikaz predvidenih stroškov implementacije NPVO in možnih virov financiranja (Tabele 19 do 24):

Tabela 19: Pregled predvidenih stroškov izvajanja NPVO na področju varstva voda v obdobju 1999 do 2003 in možnih virov njihovega financiranja v mio SIT

LETO	STROŠKI	VIRI FINANCIRANJA				
		državni proračun (samo MOP)*	taksa za obremenjevanje voda	občinski proračuni	tuji viri	kreditni Eko sklada
1999	26.556	1.058	7.600	5.300	1.500	2.000
2000	26.560	1.653	9.670	5.300	4.000	2.000
2001	26.560	2.182	11.700	5.300	4.000	2.000
2002	26.560	2.454	13.750	5.300	4.000	2.000
2003	26.560	2.800	15.700	5.300	4.000	2.000
Skupaj	132.796	10.147	58.420	26.500	17.500	10.000

* poleg omenjenih sredstev so za izvedbo ukrepov potrebna tudi sredstva drugih proračunskih porabnikov (MPZ, MKGP)

opomba: Ocena stroškov privatnega sektorja na področju varstva voda je narejena na podlagi ocene stroškov implementacije evropske zakonodaje na področju varstva voda, vendar ne vključuje vseh stroškov privatnega sektorja. Podrobnega pregleda potrebnih vlaganj ni na voljo.

Tabela 20: Pregled predvidenih stroškov izvajanja NPVO na področju ravnanja z odpadki v obdobju 1999 do 2003 in možnih virov njihovega financiranja v mio SIT

LETO	STROŠKI	VIRI FINANCIRANJA				
		državni proračun (samo MOP)*	taksa na odlaganje odpadkov	občinski proračuni	tuji viri	kreditni Eko sklada
1999	11.930	426,8		2.390		1.000
2000	11.930	624,3	6.400	2.390	3.000	1.000
2001	11.930	917,3	6.400	2.390	3.000	1.000
2002	11.930	1.216,7	6.400	2.390	3.000	1.000
2003	11.930	1.500	6.400	2.390	3.000	1.000
Skupaj	59.650	4685,1	25.600	11.950	12.000	5.000

* poleg sredstev MOP so za izvedbo ukrepov na tem področju predvidena tudi sredstva drugih proračunskih porabnikov (MGD in MKGP)

opomba: Ocena stroškov privatnega sektorja na področju ravnanja z odpadki znaša 28 milijard SIT

Tabela 21: Pregled predvidenih stroškov izvajanja NPVO na področju biotske raznovrstnosti v obdobju 1999 do 2003 in možnih virov njihovega financiranja v mio SIT

LETO	STROŠKI	VIRI FINANCIRANJA	
	javni sektor	državni proračun (samo MOP)*	tuji viri
1999	2.095	399,8	
2000	2.095	1.202	500
2001	2.071	1.230	500
2002	2.093	1.360	500
2003	1.809	1.450	500
Skupaj	10.163	5.641,8	2.000

*poleg sredstev MOP so za izvedbo ukrepov na tem področju predvidena tudi sredstva drugih proračunskih porabnikov (MKGP)

opomba: Na področju biotske raznovrstnosti ni predvidenih stroškov privatnega sektorja

Tabela 22: Pregled predvidenih stroškov izvajanja NPVO na področju varstva zraka v obdobju 1999 do 2003 in možnih virov njihovega financiranja v mio SIT

LETO	STROŠKI	VIRI FINANCIRANJA	
	javni sektor	državni proračun (samo MOP)*	tuji viri
1999	108	27,6	-
2000	90	41,5	1.000
2001	90	56,5	1.000
2002	90	70,3	1.000
2003	90	90	1.000
Skupaj	468	285,9	4.000

*poleg omenjenih sredstev so za izvedbo potrebnih ciljev potrebna še sredstva drugih proračunskih porabnikov (MGD)

opomba: Ocena stroškov privatnega sektorja na področju ravnanja z odpadki znaša 29,4 milijarde SIT

Tabela 23: Pregled predvidenih stroškov izvajanja NPVO na področju varstva tal v obdobju 1999 do 2003 in možnih virov njihovega financiranja v mio SIT

LETO	STROŠKI	VIRI FINANCIRANJA	
		državni proračun (samo MOP)*	tuji viri
1999	49	10	
2000	49	11	
2001	28	10	10
2002	28	10	
2003	28	10	
Skupaj	182	51	10

*poleg omenjenih sredstev so za izvedbo ukrepov potrebna tudi sredstva drugih proračunskih porabnikov (MKGP)

Opomba: na področju varstva tal ni predvidenih stroškov privatnega sektorja.

Tabela 24: Pregled predvidenih stroškov izvajanja NPVO na področju tveganj v obdobju 1999 do 2003 in možnih virov njihovega financiranja v mio SIT

LETO	STROŠKI	VIRI FINANCIRANJA	
		državni proračun (samo MOP)*	tuji viri
1999	58	-	
2000	58	-	
2001	9	4	50
2002	5	10	
2003	5	12	
Skupaj	135	26	50

*poleg omenjenih sredstev so za izvedbo ukrepov potrebna tudi sredstva drugih proračunskih porabnikov (MZ, MZT)

Opomba: na področju tveganj ni predvidenih stroškov privatnega sektorja.

Ocena stroškov izvedbe predvidenih ukrepov do leta 2003 je večja od trenutno evidentiranih razpoložljivih virov. Zato bo potrebno v procesu izvajanja NPVO zagotoviti dodatne vire ali časovno odložiti oziroma reprogramirati izvajanje ukrepov.

10. SPREMLJANJE IZVAJANJA NPVO

Prvi pogoj za spremljanje izvajanja NPVO so uspešno izvedene naloge na področju institucionalne krepitve ter vzpostavljen enovit nacionalni informacijski sistem, ki bo združeval podatke in informacije z vseh področij NPVO.

Vsakokratno poročilo o stanju okolja poda pregled izvajanja nalog, opredeljenih v NPVO, na podlagi posebej razvitega sistema kazalcev. Na podlagi ugotovitev se sprejmejo potrebni ukrepi za prilagajanje morebitnim novim razmeram.

MOP pregleda in dopolni NPVO s podrobnim programom aktivnosti za obdobje 2003–2008 ter ga posreduje v obravnavo Državnemu zboru RS najkasneje do konca leta 2002.

Minister za okolje in prostor oblikuje posebno skupino, ki mu mora na pol leta poročati, poročilo pa je podlaga za ukrepanje v primeru pomembnih odstopanj od izvajanja NPVO. MOP z vsakokratnimi ugotovitvami seznani Svet za varstvo okolja Republike Slovenije.

11. PRILOGE

Priloga 1 Uporaba emisijskih dajatev in kazni v državah CEE

	Bolgarija	Češka	Slovaška	Estonija	Madžarska	Latvija	Litva	Poljska	Romunija	Slovenija
Onesnaževanje atmosfera										
• emisijski standardi	da	da	da	da	da	da	da	da	da	da
• dovoljenja	ne	da	da	da	da	da	da	da	da	ne
• emisijske obremenitve (število substanc)	ne/da*/ (6 - 7)	da (približno 125)	da (približno 125)	da (približno 150)	ne	da	da	da (čez 60 substanc)	ne	ne
• način uveljavitve	globe, kazenska odgovornost	monitoring, globe, kazenska odgovornost	monitoring, globe, kazenska odgovornost	monitoring, globe	globe	monitoring, globe	monitoring, globe	monitoring, globe, zaprtje obrata	monitoring, globe, kazenski pregon	monitoring
Onesnaževanje voda										
• dovoljenja za izpust vode	da	da	da	da	da	da	da	da	da	da
• obremenitve za izpust (število polutantov)	ne/da*/	da	da	da (8 substanc)	ne	da (30 substanc)	da (30 substanc)	da	da (11 substanc)	da
• način uveljavitve	globe, kazenska odgovornost	monitoring, globe, kazenska odgovornost	monitoring, globe, kazenska odgovornost	monitoring, globe	zaprtje obrata, globe	monitoring, zaprtje obrata, kazenska odgovornost	da, davki za izpust	monitoring, globe, zaprtje obrata	monitoring, zaprtje obrata	monitoring, globe, zaprtje obrata
Trdni odpadki										
• odlagalna dovoljenja	ne/da*/	ne, planiranje	ne, planiranje	da	da	da	da	da	ne, register odpadkov	ne, planiranje
• odlagalne obremenitve	ne/ da?	da	da	da, tudi spodbude	ne	da, nevarni	da, odlagalni davki	da (152 substanc)	ne	ne
• način uveljavitve	monitoring, globe, kazenska odgovornost	kazni	kazni	kazni, kazenska odgovornost	kazni	globe, zaprtje obrata	preverjanje, globe	preverjanje, globe	globe, kazenska odgovornost	preverjanje, globe
Dajlate Eko skladu	da	da	da							
• neposredno					da	da		da	ne	ne
• posredno		da		da	da					ne

*/ Vpeljava obremenitev je bila predvidena v Zakonu o varstvu okolja iz leta 1991.

Priloga 2: Lista oznak in okrajšav

BAT	Najboljša razpoložljiva tehnika (Best Available Technique)	MO	Ministrstvo za obrambo
BATNEEC	Najboljša razpoložljiva tehnika brez pretiranih stroškov (Best Available Techniques Not Entailing Excessive Costs)	MOP	Ministrstvo za okolje in prostor
BDP	Bruto domači proizvod	MPZ	Ministrstvo za promet in zveze
BEP	Najboljša razpoložljiva praksa (Best Available Practice)	MŠŠ	Ministrstvo za šolstvo in šport
CAP	Skupna kmetijska politika (Common Agricultural Policy)	MZT	Ministrstvo za znanost in tehnologijo
CFC	Klorofluorogljikovodiki (Chlorofluorocarbon)	MZZ	Ministrstvo za zunanje zadeve
CLRTAP	Konvencija o onesnaževanju na velike razdalje	NEK	Nuklearna elektrarna Krško
CRP	ciljni raziskovalni programi	NIMBY	Ne na mojem dvorišču (Not in my backyard)
ČN	čistilna naprava	NIMET	Ne v času mojega mandata (Not in my election time)
DISAE	Development of Implementation Strategies for Approximation in Environment	NOx	Dušikovi oksidi
DNK	Deoksitibonukleinska kislina	NPVO	Nacionalni program varstva okolja
EEA	Evropska agencija za okolje (European Environmental Agency)	NSRAO	Nizko in srednje radioaktivni odpadki
EU	Evropska unija	NVO	Nevladne organizacije
FCCC	Okvirna konvencija o spremembi podnebja	ODS	Snovi, ki ogrožajo ozonski plašč (ozone depleting substances)
GEF	Globalni sklad za okolje (Global Environmental Facility)	PFC	perfluorogljiki
GSO	Gensko spremenjeni organizmi	POP	Težko razgradljive organske snovi (PCB, dioksin, nekateri pesticidi ...)
GZS	Gospodarska zbornica Slovenije	PPP	Onesnaževalec plača (polluter pays principle)
HCFC	Delno halogenirani klorofluorogljikovodiki (Hydrochlorofluorocarbon)	PR	Proračun
HFC	Delno halogenirani fluorogljikovodiki (Hydrofluorocarbon)	RAO	Radioaktivni odpadki
HMZ	Hidrometeorološki zavod Republike Slovenije	RS	Republika Slovenija
IND	Industrija	SIQ	Slovenski inštitut za kakovost in meroslovje
ISVO	Informacijski sistem varstva okolja	SWOT	Analiza prostovoljnega in zakonodajnega pristopa (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats)
LS	Lokalna skupnost	SURS	Statistični urad Republike Slovenije
MEOR	Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj	TEŠ	Termoelektrarna Šoštanj
MDGT	Ministrstvo za drobno gospodarstvo in turizem	TE-TO	Termoelektrarna Toplana Ljubljana
MGD	Ministrstvo za gospodarske dejavnosti	UJV	Uprava RS za jedrsko varnost
MK	Ministrstvo za kulturo	UMAR	Urad za makroekonomske analize in razvoj
MKGP	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano	UVN	Uprava RS za varstvo narave
MNZ	Ministrstvo za notranje zadeve	UZR	Uprava RS za zaščito in reševanje
		VAT	Davek na dodano vrednost (Value Added Taxation)
		VOC	Hlapne organske snovi (topila)
		VRAO	Visoko radioaktivni odpadki
		ZŠRS	Zavod za šolstvo RS
		ZVO	Zakon o varstvu okolja
		ZZV	Zavod za zdravstveno varstvo

Št. 801-01/90-2/183
Ljubljana, dne 16. septembra 1999.

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
Janez Podobnik, dr. med. l. r.

¹ Strategija gospodarskega razvoja Slovenije navaja okvirno oceno okoljskih škod 4–6% BDP/leto.

² Scenarij gospodarskega razvoja Slovenije do leta 2000, UMAR, 1995.

³ Drugi indikatorji kakovosti življenja kažejo v povprečju 10 let manjše zaostajanje kot pri BDP na prebivalca po kupni moči, kar kaže celovito sliko veliko bolj optimistično. Slovenija se bo pri primerjanju z drugimi državami EU morala zgledovati predvsem po Irski in Španiji, čeprav bo zaradi pretekle depresije na marsikaterem področju morala ujeti tudi Portugalsko ali celo Grčijo. Vir: Strategija gospodarskega razvoja Slovenije.

⁴ Toward Sustainability. A European Community programme of policy and action in relation to the environment and sustainable development (O.J. EEC, 93/C 138/01).

⁵ Koncept trajnostnega razvoja je predvsem odziv na globalna razmerja med razvitimi in nerazvitimi oziroma poizkus razvitih, da obvladajo grožnjo okolju v primeru hitrega razvoja nerazvitih.

⁶ In tudi drugim državam z učinkovito politiko varstva okolja, pri čemer ima EU zaradi slovenske odločitve o pridružitvi poseben pomen.

⁷ Opis stanja temelji na aktualiziranih ugotovitvah iz Poročila o stanju okolja 1995.

⁸ V letu 1995/96 je bila izdelana študija o povezavi pljučnih bolezni in kvaliteto zraka v industrijskih mestih, ki kaže določene korelacije obolenosti in onesnaženosti.

⁹ S temi podatki razpolaga Inštitut za varovanje zdravja v Ljubljani.

¹⁰ Od tega je: 15% sekundarno čiščenje odpadne vode, 12% grobo mehansko čiščenje in 48% primarno čiščenje (torej vključno z greznicami).

¹¹ Plinifikacija po nekaterih ocenah izpodriva prehod na rabo obnovljivih virov energije, predvsem biomase, zaradi tega bo v prihodnje pomembno zagotoviti povečanje deleža obnovljivih virov ob uvedbi okolju prijaznih sistemov in tehnologij.

¹² 15,1 mio ton leta 1996.

¹³ Termoelektrarne, ki uporabljajo kot energent domači premog imajo 99-odstotni delež.

¹⁴ Obseg uporabe sredstev za varstvo rastlin v Sloveniji je v zadnjih štiridesetih letih močno narasel, vendar pa od leta 1980 količina upada. V zadnjih dveh letih je povprečna količina uporabljenih sredstev 2,5 kg/ha, medtem ko povprečna količina uporabljenih sredstev za varstvo rastlin v EU znaša 4,2 kg/ha obdelovalnih površin (najmanjšo porabo ima Portugalska z 1,9 kg/ha, največjo pa Nizozemska s 17,5 kg/ha), vendar kaže, da se njihova poraba zmanjšuje. V Sloveniji je uporaba mineralnih gnojil že 10 let približno na isti ravni in dosega 115 kg/ha (izraženo kot N, P₂O₅, in K₂O skupaj) obdelovalnih površin oziroma 90 kg/ha kmetijskih zemljišč. Povprečni presežek dušika po bilanci dušika znaša v Sloveniji 56 kg/ha. V obalno-kraški regiji je najmanjši (od 0–25 kg/ha), največji pa v pomurski in mariborski regiji in znaša 75–100 kg/ha. V EU je povprečni presežek dušika po bilanci 71 kg/ha obdelovalnih površin (najmanjši presežek ima Portugalska s 6 kg/ha in največji Nizozemska s 321 kg/ha).

¹⁵ Na ozemlju države živi okoli 24.000 vrst živih bitij, številčne ocene vseh potencialnih vrst se gibljejo med 45.000 in 120.000 vrst. Od tega je 800 živalskih in 46 rastlinskih vrst endemičnih.

¹⁶ Inventarizacija odlagališč komunalnih odpadkov v Sloveniji, VGP Drava, Ptuj, 1994.

¹⁷ Ob nespremenjenih emisijskih koeficientih onesnaževanja okolja bi se do leta 2000 po scenariju (+) emisije SO₂ ter odpadkov povečale za 30%, odpadnih voda pa za 40%. Ob spremenjenih (okoljsko sprejemljivejših) emisijskih koeficientih bi se emisije industrijskih odpadkov ter odpadnih voda zmanjšale za 6 oz. 4%,

medtem ko bi se emisije SO₂ povečale za 15%. Pri scenariju (-) bi se emisije SO₂ povečale za 20%, odpadkov ter odpadnih voda pa za 15%. Ocenjeno onesnaževanje okolja do leta 2000 je po obeh scenarijih nižje od dviga ravni proizvodnje (onesnaževanje na enoto proizvodnje se bo zniževalo). Pri scenariju (+) bodo ob hitrejši gospodarski rasti hitrejša tudi strukturne spremembe (nižje so predvidene emisije na enoto proizvodnje ustrezno nižje), scenarij kot tak pa ugodnejši s stališča okoljevarstvene produktivnosti slovenskega gospodarstva in posledično razbremenitve okolja.

¹⁸ Sprejem in/ali uresničevanje strategij po posameznih področjih (odpadki, zrak ipd.) in sektorjih (kmetijstvo, gozdarstvo, industrija, energetika, turizem idr.) SGRS opredeljuje dva scenarija gospodarskega razvoja Slovenije, in sicer **pozitivnega** (+), ki upošteva ugodno, in **negativnega** (-), ki predpostavlja neugodno mednarodno okolje. Po prvem naj bi realni BDP rasel po stopnji 5,5% povprečno letno, po drugem pa 2,5% povprečno letno.

¹⁹ Opredeljenih je bilo 55 osnovnih okoljskih problemov.

²⁰ DISAE SLO-101, 1998. Developing of a Costing Assessment for the Slovenian Environmental Strategy. Draft Report. Agriconsulting Europe.

²¹ Kar je tudi skladno z opredelitvijo EU (glej Evropski okoljski program, s. A.24).

²² Povzeto iz Evropskega okoljskega programa, A.23.

²³ Strategija gospodarskega razvoja Slovenije, str. 13.

²⁴ Primerljivo z načelom deljene odgovornosti (shared responsibility).

²⁵ Towards Sustainability, O.J. EEC, 93/C 138/01.

²⁶ ZVO v 7. členu izrecno določa, da ima lastna pobuda povzročitelja za zmanjšanje obremenjevanja okolja prednost pred inštitucionalnim urejanjem.

²⁷ Komisija EU, 1994.

²⁸ Koncept je smiselno primerljiv načelu sodelovanja, ki je opredeljen z ZVO (7. člen), pri čemer ima v kontekstu NPVO poudarjeno operativno razsežnost.

²⁹ 25. člen ZVO.

³⁰ Primerjati z ZVO, ki v 7. členu izrecno določa, da ima lastna pobuda povzročitelja ob enakih učinkih prednost pred inštitucionalnim urejanjem.

³¹ Problematika čiščenja odpadnih vod v neposredni povezavi z rabo vode, predvsem za zagotavljanje potreb pitne vode in z zagotovitvijo minimalnih skupnih stroškov za čiščenje odpadnih voda in rabo vode.

³² Upoštevati je treba, da večji del površine Slovenije pokrivajo manjši vodotoki, ki imajo majhno sprejemno sposobnost in so zato ekološko občutljivejši od velikih vodotokov.

³³ V letu 1993 je dal MOP izdelati Nacionalni program urejanja voda (izvajalec Hidrogea), ki predstavlja dobro analizo stanja, vključno s področjem varstva voda. Predlagani ukrepi za varstvo voda v posameznih povodjih, podtalnicah in morju so podani v dveh prioritetenih razredih: prvi nivo za nujne ukrepe sanacije, drugi pa za približevanje dobremu stanju voda.

³⁴ Stroški v tabeli 1 so ocenjeni samo za obdobje do leta 2003.

³⁵ V Avstriji npr. država prispeva 50–75% stroškov gradnje novih objektov komunalne infrastrukture, ostalo pa prispevajo lokalne skupnosti (dežele, občine).

³⁶ Vzpostavitev strokovnega jedra za nadzorovanje izvajanja strategije, tehnno-ekonomsko revizijo projektov, vodenje, nadzor in upravljanje sistemov za zaščito in izkoriščanje voda v celoti in po vodnih območjih (regijah).

³⁷ Izdelava programa je vezana na sprejem zakona o vodah.

³⁸ Potrebnih sredstev ne navajamo iz metodoloških in praktičnih razlogov. Podrobnega pregleda nad potrebnimi vlaganji ni na voljo. Zaradi tega se navaja samo groba ocena stroškov približevanja EU (DISAE SLO-101, 1989), kjer so ocenjeni na ca. 4,5 mlr SIT (24,80 mio ECU). Ta opomba velja v vseh podobnih primerih v tabelarnem prikazu.

³⁹ Morje, naravna jezera ter območja, kjer se pričakuje eutrofikacija (prenasičenost s hranilnimi snovmi) – glej uredbo o emisiji snovi v vode.

⁴⁰ Velikost čistilnih naprav je označena s PE populacijski ekvivalent, to je enota, ki ustreza obremenjevanju vodnega okolja enega odraslega prebivalca. Označena velikost CN je samo orientacijska in ni obvezna dimenzija naprav.

⁴¹ T – terciarno čiščenje, ki je obvezno na eutrofikacijskih območjih.

⁴² Mehanska stopnja čiščenja z obdelavo blata.

⁴³ Po oceni SLO DISAE 101 so ti stroški ocenjeni na 160 mlr SIT (889 mio ECU).

⁴⁴ Po oceni SLO DISAE 101 so ti stroški ocenjeni na 5,4 mlr SIT (30 mio ECU).

⁴⁵ Podatki so prevzeti iz Strateških usmeritev RS za ravnanja z odpadki. Z predvideno revizijo v letu 1999 je stanje, prikazano na sliki za leti 2000 in 2010, pričakovati šele 5 let kasneje.

⁴⁶ S tem ukrepom se misli na sprejem osnovnega paketa predpisov s področja ravnanja z odpadki, ki bo zagotavljal podlago za začetek izvajanja sprejete strategije ravnanja z odpadki ter državnega programa za prevzem acquisa.

⁴⁷ Po uveljavitvi osnovnega sistema predpisov.

⁴⁸ Podrobno so investicije opredeljene v Strateških usmeritvah RS za ravnanje z odpadki.

⁴⁹ Letnice so povzete iz Strateških usmeritev RS za ravnanje z odpadki, ki daje dovolj dobro podlago za odmik od mejnika 2003. Poudariti je potrebno, da narava izgradnje objektov in naprav za ravnanje z odpadki praviloma presega obdobje petih let.

⁵⁰ Priporočila, ki predstavljajo konkretizacijo navedenih zahtev so naslednja: zaščita stavbne dediščine pred naravnimi nesrečami, celostno varstvo kulturne krajine kot del krajinske politike in trajnostno obvarovanje kulturne dediščine pred fizičnim propadanjem zaradi onesnaževanja.

⁵¹ Mejne vrednosti Svetovne zdravstvene organizacije postanejo obvezne za vse članice EU po l. 2000.

⁵² Dušikov protokol.

⁵³ To so predvsem snovi, ki povzročajo kisli dež (SO₂, NO_x), tanjšajo ozonski sloj (CFC, haloni, halogenirana topila), toplogredni plini (CO₂, metan ...), težko razgradljive organske snovi (PCB, dioksini, pesticidi ...), nekatere težke kovine, azbest itd.

⁵⁴ V Sloveniji jih že zamenjujejo povsod tam, kjer je prisoten mednarodni vidik trgovine ali kooperacije (npr. izločanje škodljivih CFC iz hladilnikov, izločitev uporabe PCB iz kondenzatorjev, izločitev vsebnosti živega srebra iz baterij, azbesta iz raznih izdelkov splošne rabe ipd).

⁵⁵ Sočasne proizvodnje električne energije in toplote.

⁵⁶ Hidroenergija trenutno predstavlja le 24% porabljene energije, z izgradnjo verige savskih elektrarn in številnih malih hidroelektrarn (tudi zasebnih) pa bi se ta delež lahko povzpел na 30% sedanje potrošnje, ki naj bi ostala nespremenjena.

⁵⁷ Nuklearna elektrarna Krško zagotavlja ca. 34% sedanje porabe elektrike v Sloveniji.

⁵⁸ Potrebnih sredstev ne navajamo, ker ne gre za javna sredstva, ampak za sredstva industrije. Po oceni iz okoljske pristopne strategije Slovenije so ti stroški ocenjeni na nekaj nad 14 mlr SIT (150 mio DEM).

⁵⁹ Po oceni iz okoljske pristopne strategije Slovenije so ti stroški ocenjeni na ca. 4,8 mlr SIT (50 mio DEM).

⁶⁰ Po oceni iz okoljske pristopne strategije Slovenije so ti stroški ocenjeni na ca. 3,8 mlr SIT (40 mio DEM).

⁶¹ Po oceni iz okoljske pristopne strategije Slovenije so ti stroški ocenjeni na ca. 1,9 mlr SIT (20 mio DEM).

⁶² Po oceni iz okoljske pristopne strategije Slovenije so ti stroški ocenjeni na ca. 23,8 mlr SIT (250 mio DEM).

⁶³ Po oceni iz okoljske pristopne strategije Slovenije so ti stroški ocenjeni na ca. 0,48 mlr SIT (5 mio DEM).

⁶⁴ Po oceni iz okoljske pristopne strategije Slovenije so ti stroški ocenjeni na ca. 0,28 do 0,48 mlr SIT (3–5 mio DEM).

⁶⁵ Po opravljenem razvrščanju problematike je na 1. mestu problematika onesnaženih tal, problem pesticidov v okolju je na 5. mestu, onesnaževanje zraka iz TE (vpliv tudi na tla in gozd) na 6. mestu, vpliv prometa (tudi na tla) na 9. mestu, poškodovanost gozdov na 12. mestu, izguba biotske in genske raznovrstnosti na 21. mestu, degradacije kmetijskih oz. gozdnih tal na 26. oz. 29. mestu, erozija tal (36) itd.

⁶⁶ Dokument obravnava samo hrup v zunanjem okolju.

⁶⁷ Povezavo med hrupom in vplivi na zdravje je težko dokazati, razen v primerih, ko je jakost taka, da ima jasen neposreden vpliv na zdravje. Takega hrupa v urbanem okolju načeloma ni pričakovati, razen v redkih primerih. Hrup nizkih jakosti vpliva na kvaliteto življenja, odzivnost pa je izrazito subjektivna.

⁶⁸ Rezultati meritev se ujemajo z rezultati raziskav v razvitih deželah, kjer je glavni vir hrupa prav tako promet. Po podatkih razvitih držav Zahodne Evrope je hrupu, čigar vir je promet, izpostavljenih ca. 10% prebivalcev. Podatkov za Slovenijo še nimamo.

⁶⁹ Umetna radioaktivna sevanja v širšem okolju se pojavljajo predvsem zaradi odpadnih radioaktivnih materialov.

⁷⁰ RUJV – PR-019, Poročevalec 40/95.

⁷¹ Leta 1996 je bila že sprejeta Strategija ravnanja z izrabljenim jedrskim gorivom.

⁷² Najpogostejši umetni viri neionizirnih sevanj so daljnovodi, gospodinske naprave, radijski in televizijski oddajniki, mobilni telefoni, radarji...

⁷³ Slovenija z lastno proizvodnjo pokriva potrebe po potrošniških kemikalijah ter 75% potreb po industrijskih kemikalijah v predelovalni in obdelovalni industriji.

⁷⁴ Proizvodnja pesticidov in predelava naftnih derivatov je minimalna, tako da Slovenija večino svojih potreb pokriva z uvozom.

⁷⁵ Z rekombinacijo DNK se v Sloveniji danes ukvarja že več skupin raziskovalcev, in sicer na Biotehniški fakulteti, Kemijskem inštitutu, Inštitutu Jožef Stefan, Biokemijskem inštitutu Medicinske fakultete in deloma še na drugih inštitutih Medicinske fakultete, Inštitutu za hmeljarstvo in pivovarstvo ter nekaterih enotah farmacevtske industrije, kot sta Krka in Lek.

⁷⁶ Od spodaj (onesnaževalec) navzgor (država).

⁷⁷ Od zgoraj (država) navzdol (onesnaževalec).

⁷⁸ V skladu s standardno klasifikacijo dejavnosti, ki temelji na obveznem statističnem standardu EU (NACE), sodijo v ta sklop rudarstvo, predelovalna dejavnost ter oskrba z elektriko, plinom in vodo. V tem delu NPVO obravnavamo predvsem področje predelovalnih dejavnosti (energetika je obravnavana v posebnem poglavju, rudarska dejavnost – razen tiste, ki je povezana z energetiko – se zelo zmanjšuje).

⁷⁹ Sredstva v opisani namen je mogoče zagotavljati bodisi preko sedanjih Ekološko razvojnega sklada ali Sklada za energetske učinkovitost. To vprašanje, ki ne izključuje ustanovitve morebitnega novega sklada, je smiselno obravnavati v okviru tekočih sistemskih sprememb na področju delovanja skladov.

⁸⁰ Izgradnja novega objekta (investicija ocenjena na 48 mlr SIT) ali zaprtje Rudnika Trbovlje-Hrastnik, za katerega bi bilo potrebno v naslednjih desetih letih zagotoviti približno 71 mlr SIT (vir: MGD).

⁸¹ Negativni učinki onesnaženja so zlasti: spremembe lastnosti gozdnih tal; fiziološka oslabeleost gozdnega drevja in nastajanje večjih vrzeli zaradi nujnega poseka poškodovanih dreves, kar zmanjšuje mehansko stabilnost gozdov; zmanjševanje zadrževalne moči gozda za vodo in povečevanje erozijskega delovanja vode; ogrožanje naravnega življenjskega prostora divjih živali; zmanjševanje ekoloških in socialnih funkcij poškodovanih gozdov; zmanjševanje prirasta lesa zaradi splošne oslabeleosti drevja; zmanjševanje kakovosti lesa zaradi velikega deleža suhih dreves, ki hitro propadajo; povečevanje stroškov pridobivanja gozdnih lesnih sortimentov zaradi pogostejših sečenj manjšega obsega; ogrožanje gospodarske varnosti kmetij zaradi zmanjšane stabilnosti gozdov.

⁸² Končno poročilo za cestni promet, FAGG-PTI, 1996.

⁸³ Prirejeno po evropskem okoljskem programu, A.40.

⁸⁴ Poročilo EPR, 1997.

⁸⁵ Koncept je smiselno primerljiv načelu sodelovanja, ki je opredeljen z ZVO (7. člen), pri čemer ima v kontekstu NPVO poudarjeno operativno razsežnost.

⁸⁶ Vzpostavitev podatkovne baze o strupih, zdravju škodljivih snoveh in patogenih mikroorganizmih ter vzpostavitev koordinacije z bazo podatkov o drugih nevarnih snoveh – vključno z odpadki.

⁸⁷ Takojšnje investicije, ki so potrebne za ohranitev zdravja ljudi v določenih predelih, se razlikujejo od predela do predela; ponekod gre za zamenjavo premoga s plinom ali za boljše filtre za zrak (predeli z izrazito onesnaženim zrakom), druge so to predčiščenja tehnoloških odpadnih voda (predeli z izrazito ogroženo podtalnico) včasih pa za ureditev ravnanja z odpadki, predvsem strupenih, nevarnih in radioaktivnih. Prioritetne investicije so tudi specifične za vsak predel, npr. izgradnja čistilnih naprav zaradi ohranitve redkih biotopov, obalnih področij ali turističnih rezervatov.

⁸⁸ Glede na stanje na področju so in bodo določene tudi prioritete za investicijsko vlaganje oz. pomoč (davčne olajšave, subvencioniranje delov investicije, ugodni krediti itd.). Na gospodarskem področju so to predvsem veliki industrijski kompleksi, npr. železarne, topilnice kovin, rudniki, bazična kemija, tekstilna, papirna in ostale industrije, ki emitirajo velike količine odpadnih snovi v zrak, vodo in tla.

⁸⁹ Predvsem oskrba s pitno vodo, odvajanje in čiščenje odpadnih voda, ravnanje s komunalnimi odpadki ter vodenje evidenc o posledicah odlaganja strupenih, nevarnih in radioaktivnih odpadkov.

⁹⁰ PHARE task force TA to the MEPP; dr. Kwiatkowsky: The Environmental Development Fund of the Republic of Slovenia.

⁹¹ V koordinaciji Slovenskega inštituta za kakovost in meroslovje je bil v letih 1995 in 1996 uveden pilotni projekt uvajanja sistema EMS (Environmental Management System). Slovenija je kot prva med državami srednje in vzhodne Evrope dobila standard ISO 14001.

⁹² Ti problemi se bodo zaostrovali in reševali vzporedno s procesi harmonizacije.

⁹³ Okoljski akcijski program EU določa uporabo fiskalnih instrumentov kot prioriteten pristop integriranju ekonomskega in ekološkega vidika gospodarskega razvoja v celotnem življenjskem ciklu proizvoda od izvora preko proizvodnje, distribucije in končnega odlaganja. Poleg tega pa apelira na to, da bodo za okolje prijazni proizvodi primerjalna prednost vseh novodobnih gospodarstev.

⁹⁴ Ekonomski instrumenti za varovanje okolja morajo biti uporabljeni tako, da bo zagotovljeno spoštovanje standardov EU (predvsem določila 9-12, 30-36, 92-93, 95, 99, 100a in 130r ter 130s členov Rimskega sporazuma) ter priporočili, ki jih je Evropska

komisija zapisala v dokumentu "Communication to the Commission Policy Making and Management", kakor tudi določil Svetovne trgovinske organizacije (načela proste trgovine, nediskriminacije ekonomskih akterjev).

⁹⁵ Delitev je potrebna zaradi drugačnih pristopov in instrumentov, ki so potrebni za reševanje prioriteten problemov varstva okolja v vsakem od obeh področij.

⁹⁶ Kar praktično pomeni uvedbo "ekološkega" davka, skladno z 10. členom (4. odstavek) ZVO.

⁹⁷ Finančni potencial rezervacij je 435 mio DEM v naslednjih 3-7 letih (tu je upoštevano le tistih nekaj nad sto podjetij, ki imajo potrjene rezervacije na MOP na podlagi izdelanih sanacijskih programov).

⁹⁸ Pogoji opisani v alinei Eko sklad.

⁹⁹ Podrobnosti opisane v alinei Cene komunalnih storitev. Postopna sprostitev cen komunalnih storitev zahteva sočasno uveljavitev sistema komunalnih standardov.

¹⁰⁰ Glede na spodbudne rezultate tuje prakse je smiselna postopna vpeljava instrumenta depozita in povračila kot uspešnega na področju široke porabe, saj zajame vse potrošnike tistih izdelkov, na katere se aplikacija instrumenta nanaša (npr. embalaža, neuporaben in škodljiv ostanek izdelka itd.).

¹⁰¹ Po sklepu Geodetske uprave Republike Slovenije s 1. 1. 1995 kataster komunalnih naprav ni več uradna evidenca, ki jo izvajajo njene izpostave na upravnih enotah. Po 1. 1. 1995 naj bi to nalogo prevzele lokalne skupnosti, ki pa po ekspertnih ocenah vsaj še 5 let ne bodo usposobljene za taka opravila zaradi pomanjkanja kadrov in opreme.

¹⁰² Primerov, kot je npr. problematika odlaganja odpadkov na območju *Radovljice*, bo vedno več in to ne samo na področju odpadkov, ampak tudi na vseh drugih področjih komunalnih storitev, povezanih z varstvom okolja.

¹⁰³ Glej poglavje o informacijskih sistemih varstva okolja.

¹⁰⁴ Za ta prenos znanja so na razpolago program TEMPUS, Regionalni center za okolje v Budimpešti, PHARE program, UNEP programi, Evropski sklad za okoljsko izobraževanje (FEEE - Foundation for Environmental Education in Europe) in še vrsta drugih možnosti.

¹⁰⁵ Ukrep je mogoče izvesti v okviru redne dejavnosti in dodatna sredstva niso potrebna.

¹⁰⁶ Podatki so privzeti iz: mag. Breda Ogorelec: Varstvo okolja v slovenskih občinah – predstavitev stanja, Umanotera 1997.

¹⁰⁷ Dober zgled rešitve je najti v primeru Nemčije, kjer se morajo občine za tovrstne naloge združiti v regionalne sosvete in naloge reševati skupaj, takšne skupne aktivnosti pa so praviloma podprte z državnimi ali deželnimi sredstvi.

¹⁰⁸ Javni sektor vključuje sredstva državnega proračuna, sredstva občinskih proračunov, tujih finančnih virov, kreditov Eko sklada, takse za odpadno vodo in takse na odlaganje odpadkov.

¹⁰⁹ ZVO, 10. člen.

¹¹⁰ ZVO, 10. člen.

¹¹¹ Finančni vir predstavlja sredstva, ki se namensko uporabljajo za določen namen. Ekonomski vir pa deluje posredno (npr. tak-sacija).

¹¹² BOT (build-operate-transfer) – tuja vlaganja s koncesijo posebno na področju čiščenja odpadnih voda, gospodarjenja z odpadki ter daljinsko ogrevanje omogočajo kvaliteto storitve in stroškovno najugodnejšo različico.

¹¹³ Visoka rizičnost nakupa predimenzioniranih kapacitet, poleg tega pa destimulativno vplivajo na učinkovito uporabo.

USTAVNO SODIŠČE

3954. Odločba o razveljavitvi drugega odstavka 4. člena, drugega stavka drugega odstavka 5. člena in drugega odstavka 6. člena odloka o gospodarskih javnih službah v Mestni občini Ljubljana in o ugotovitvi, da 10. člen odloka o gospodarskih javnih službah ni v neskladju z zakonom

Ustavno sodišče je v postopku za oceno ustavnosti in zakonitosti, začetem z zahtevama župana Mestne občine Ljubljana in Vlade Republike Slovenije, na seji dne 16. septembra 1999

o d l o č i l o:

1. Drugi odstavek 4. člena, drugi stavek drugega odstavka 5. člena in drugi odstavek 6. člena odloka o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/96 in 76/97) se razveljavijo. Razveljavitev začne učinkovati tri mesece po objavi odločbe v Uradnem listu Republike Slovenije.

2. Člen 10 odloka o gospodarskih javnih službah ni v neskladju z zakonom.

O b r a z l o ž i t e v

A)

1. Župan Mestne občine Ljubljana (v nadaljevanju: župan) je na podlagi petega odstavka 33. člena zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93, 6/94 – odl. US, 45/94 – odl. US, 57/94, 14/95, 20/95 – odl. US, 63/95 – obv. razlaga, 9/96 – odl. US, 44/96 – odl. US, 26/97, 70/97 in 74/98 – v nadaljevanju: ZLS) vložil zahtevo za oceno ustavnosti in zakonitosti drugega odstavka 4. člena, drugega odstavka 5. člena, drugega odstavka 6. člena in 10. člena odloka o gospodarskih javnih službah (v nadaljevanju: odlok).

2. Župan poudarja, da odlok ureja predvsem področje javnih služb varstva okolja, ki so ena od pomembnih lokalnih zadev pri uresničevanju lokalne samouprave, vendar pa pri tem ne sledi ciljem zagotavljanja javnega interesa. Drugi odstavek 4. člena odloka je po njegovem mnenju v nasprotju z zakonom o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/93 – v nadaljevanju: ZGJS), ker določa, da se javna podjetja, ki opravljajo gospodarske javne službe, združijo v javni holding, ZGJS pa te oblike izvajanja gospodarskih javnih služb ne pozna. Navaja, da ZGJS sicer predvideva možnost ustanovitve javnega holdinga, vendar le za izvajanje strokovnotehničnih, organizacijskih in razvojnih nalog za posamezno področje ali za več gospodarskih javnih služb, če to narekujejo razlogi racionalnosti in ekonomičnosti. V neskladju z ZGJS naj bi bila tudi določba drugega odstavka 5. člena, ki določa, da naj bi javni holding izvajal tudi ustanoviteljske pravice do javnih podjetij. Župan meni, da pravic ustanovitelja ni možno prenesti na javni holding, ker za to v zakonih ni pravne podlage. Glede zakonitosti drugega odstavka 6. člena odloka pa navaja, da ta v nasprotju s 67. členom ZLS določa pristojnost mestnega sveta, da o izbiri koncesionarja odloči s sklepom, na podlagi katerega izda mestna uprava upravno odločbo. Ustavnemu sodišču predlaga, naj ugotovi nezakonitost izpodbijanih določb in jih razveljavi.

3. Vlada je vložila zahtevo za oceno zakonitosti drugega odstavka 4. člena, drugega odstavka 5. člena, 6. člena, kolikor se nanaša na izdajo upravne odločbe (drugi odstavek), in 10. člena odloka. Navaja, da je Ministrstvo za okolje

in prostor v okviru izvrševanja nadzora nad zakonitostjo splošnih in posamičnih aktov, ki jih izdajajo organi lokalnih skupnosti v zadevah iz pristojnosti lokalnih skupnosti, Mestni svet mestne občine Ljubljana opozorilo na nezakonitost sklepa o ustanovitvi javnega holdinga mestnih javnih podjetij (Uradni list RS, št. 37/94 in 64/94) in odloka v delu, ki se nanaša na javni holding. Ker organ lokalne skupnosti ni uskladil svojega predpisa z ZGJS, je vlada vložila zahtevo za oceno zakonitosti po določbi tretjega odstavka 57. člena zakona o upravi (Uradni list RS, št. 67/94 s spremembami – v nadaljevanju: ZUpr).

4. Vlada izpodbija določbo drugega odstavka 4. člena in drugega odstavka 5. člena odloka iz vsebinsko istih razlogov kot župan, zahteve za oceno zakonitosti 6. in 10. člena pa ni obrazložila.

5. Mestni svet mestne občine Ljubljana je na obe zahteve odgovoril. Meni, da sta neutemeljeni.

B)–I

6. Ustavno sodišče je na seji dne 21. 5. 1998 združilo zadevi zaradi skupnega obravnavanja in odločanja.

7. Mestna občina Ljubljana je z odlokom določila obvezne in izbirne gospodarske javne službe ter način njihovega zagotavljanja. Podrobnejša določitev pogojev za opravljanje posameznih gospodarskih javnih služb je prepuščena predpisom o ureditvi teh gospodarskih javnih služb. Predmet presoje je ureditev, ki določa, da se javna podjetja, ki opravljajo gospodarske javne službe, združijo v javnem holdingu, prenos ustanoviteljskih pravic do javnih podjetij z mestnega sveta nanj, ter ureditev, po kateri javni holding opravlja strokovnotehnične, organizacijske in razvojne naloge za gospodarske javne službe. Sporen pa naj bi bil tudi v odloku predpisani postopek za izbiro koncesionarja, po katerem mestna uprava izda izbranemu koncesionarju odločbo na podlagi sklepa o izboru, ki ga sprejme mestni svet.

A) Presoja drugega odstavka 4. člena odloka

8. Po določbi drugega odstavka 4. člena odloka so javna podjetja, ki opravljajo gospodarske javne službe, združena v javnem holdingu. Temeljni očitek predlagatelj izhaja iz njihovega prepričanja, da odlok v nasprotju s 6. členom ZGJS uvaja novo pravnoorganizacijsko obliko za izvajanje gospodarskih javnih služb ter da ne gre za javni holding v smislu 13. člena ZGJS, ki predvideva ustanovitev javnega holdinga le za izvajanje strokovnotehničnih, organizacijskih in razvojnih nalog za posamezno ali več gospodarskih javnih služb.

9. Javno podjetje je po ZGJS ena od možnih oblik zagotavljanja gospodarskih javnih služb. Po določbi tretje alineje prvega odstavka 6. člena ZGJS lahko država ali lokalna skupnost ustanovi javno podjetje za neposredno izvajanje dejavnosti, za katere je določeno, da so gospodarske javne službe. To je Mestna občina Ljubljana tudi storila s tem, ko je v 1. točki prvega odstavka 4. člena odloka določila tiste izmed dejavnosti, določenih kot gospodarske javne službe, ki se opravljajo v javnih podjetjih, ki jih je ustanovila.

10. Določba drugega odstavka 4. člena odloka, ki določa, da se javna podjetja, ki opravljajo gospodarske javne službe, določene v prvem odstavku istega člena, združijo v javni holding, ni v nasprotju z ZGJS zaradi tega, ker naj bi uvajala novo pravnoorganizacijsko obliko izvajanja javnih služb. Povezava javnih podjetij v javni holding sama po sebi še ne pomeni, da s tem ta, kot posebna pravnoorganizacijska oblika, ki skrbi za strokovno upravljanje oziroma koordiniranje v holding povezanih javnih podjetij, ter za opravljanje nekaterih strokovnotehničnih, organizacijskih in razvojnih nalog na področju gospodarskih

javnih služb, postane izvajalec gospodarskih javnih služb. Izvajalci posameznih javnih služb kot dejavnosti (npr. oskrba s pitno vodo, ravnanje s komunalnimi odpadki, odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih in padavinskih voda idr.) so prav na podlagi prvega odstavka 4. člena odloka lahko le posamezna javna podjetja, pa čeprav so združena oziroma povezana v javni holding.

11. Pač pa je določba drugega odstavka 4. člena odloka v neskladju z ZGJS zato, ker ta sploh ne dopušča združevanja javnih podjetij v javni holding, poleg tega pa tudi ni mogoče ugotoviti, da bi bilo takšno združevanje zakonodajalčev namen ob sprejemanju zakona. Zakonodajalec v postopku sprejemanja ZGJS sicer ni natančno opredelil pojma in položaja javnega holdinga, vendar je iz umestitve določb o javnem holdingu v zakonu mogoče ugotoviti, da njegov namen ni bil na področju gospodarskih javnih služb na ta način uzakoniti možnost ustanavljanja pravnoorganizacijske oblike, ki bi po statusnih lastnostih ustrezala kateri od vrst povezanih ali združenih družb po zakonu o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 30/93 s spremembami – v nadaljevanju: ZGD). Takšna ugotovitev izhaja iz dejstva, da je zakonodajalec določbe o javnem holdingu umestil v poglavje ZGJS, ki ureja vrste strokovnotehničnih, organizacijskih in razvojnih nalog na področju gospodarskih javnih služb ter način njihovega izvajanja. Gre za naloge, ki jih po 11. členu ZGJS opravlja direkcija, ki se ustanovi po zakonu, ki ureja upravo. Ta zakon je ZUpr, ki v svojem drugem poglavju med funkcijami uprave našteva tudi zagotavljanje opravljanja javnih služb (11. člen). V 22. členu ZUpr je kot posebna oblika upravne organizacije za opravljanje posameznih upravnih, strokovnih, organizacijskih ter nadzornih nalog, ki zadevajo dejavnosti javnih služb, predvidena direkcija. Že iz podnaslova 13. člena ZGJS pa tudi iz besedila njegovega drugega odstavka, ki govori o "prenosu nalog", izhaja, da se strokovnotehnične, organizacijske in razvojne naloge, ki jih v drugem odstavku 13. člena določa ZGJS in ki jih lahko opravlja javni holding, opravljajo ali v okviru uprave (direkcije) ali pa jih opravljajo izvajalci (zlasti javna podjetja in javni gospodarski zavodi, lahko pa tudi koncesionarji), če javni holding ni ustanovljen.

12. Če bi torej zakonodajalec želel, da je javni holding ne le organizacijska oblika, ki naj opravlja posamezne strokovnotehnične, organizacijske in razvojne naloge namesto direkcije kot upravne organizacije oziroma namesto posameznih izvajalcev javnih služb, temveč tudi organizacijska oblika z elementi povezanih ali celo združenih družb (javnih podjetij), bi to v ZGJS moral izrecno določiti, tako kot je uporabo statusnih in drugih določb drugih zakonov določil pri posameznih oblikah izvajanja gospodarskih javnih služb (npr. v 24. členu uporabo predpisov o zavodih za javni gospodarski zavod in v 28. členu uporabo predpisov o družbah za javna podjetja). Ker tega ni storil, je javni holding glede na določbe ZGJS ostal na ravni organizacijske oblike, ki se ustanovi za opravljanje nalog, ki so "skupnega pomena" za javna podjetja (pa tudi druge izvajalce javnih služb), ki na območju države ali lokalne skupnosti opravljajo gospodarske javne službe, teh nalog "skupnega pomena" pa ne opravljajo državna oziroma občinska uprava ali posamezni izvajalci sami, temveč jih iz razlogov racionalnosti in ekonomičnosti opravlja namesto njih holding. Samo v tem smislu je mogoče razlagati tudi pojem povezanosti, ki ga ZGJS uporablja v tretji alineji drugega odstavka 13. člena. K takšni razlagi navaja tudi dejstvo, da se v javni holding lahko povezujejo tudi javni gospodarski zavodi. Iz razlogov, navedenih v tej in v enajsti točki obrazložitve, je ustavno sodišče določbo drugega odstavka 4. člena odloka razveljavilo.

B) Presoja drugega odstavka 5. člena odloka

13. Člen 5 odloka ureja pravice Mestne občine Ljubljana kot ustanoviteljice v razmerju do javnih podjetij in javnega holdinga. V drugem stavku drugega odstavka 5. člen določa, da so ustanoviteljske pravice do javnih podjetij, vključenih v javni holding, prenesene na javni holding skladno z aktom o njegovi ustanovitvi. Predlagatelj menita, da je ureditev, po kateri javni holding izvaja tudi ustanoviteljske pravice do javnih podjetij, v neskladju z ZGJS, saj javni holding teh pristojnosti po zakonu nima.

14. Pravice ustanovitelja javnega podjetja določata 26. in 27. člen ZGJS, ki kot "ustanoviteljske pravice" opredeljujejo določanje posebnih pogojev za izvajanje gospodarskih javnih služb ter za zagotavljanje in uporabo javnih dobrin; odločanje o cenah oziroma tarifah za uporabo javnih dobrin; sprejem poslovnega poročila, obračunov in zaključnega računa podjetja ter imenovanje in razrešitev direktorja javnega podjetja.

15. Vsebina in obseg dejavnosti javnega holdinga sta opredeljena v drugem odstavku 13. člena ZGJS. Na podlagi te določbe opravlja javni holding strokovnotehnične, organizacijske in razvojne naloge, ki so povezane s financiranjem in investiranjem na področju gospodarskih javnih služb, z ustanovitvijo javnih podjetij in javnih gospodarskih zavodov, z upravljanjem javnih podjetij in javnih gospodarskih zavodov, povezanih v holding, in s strokovnim povezovanjem izvajalcev gospodarskih javnih služb.

16. Iz zakonske ureditve izhaja, da je zakonodajalec oblikoval javni holding kot subjekt, ki naj občini, mestu ali državi zagotovi strokovnotehnično, organizacijsko in razvojno podporo pri upravljanju oziroma koordiniranju izvajanja gospodarskih javnih služb. Racionalizacija državne ali občinske oziroma mestne uprave in racionalizacija opravljanja istovrstnih nalog pri različnih izvajalcih javnih služb je bila osnovni namen zakonodajalca pri uzakonitvi javnega holdinga. Tudi v primeru, ko gre za lokalne gospodarske javne službe, 13. člen ZGJS v četrtem odstavku lokalno skupnost pooblašča le za ustanovitev holdinga. Ne vsebuje pa pooblastila, na podlagi katerega bi občina lahko predpisala, da holding poleg posameznih strokovnotehničnih, organizacijskih in razvojnih nalog, ki se nanašajo na ustanoviteljstvo, izvršuje tudi same ustanoviteljske pravice namesto nje.

17. V 13. členu ZGJS torej ni podlage za prenos izvrševanja ustanoviteljskih pravic, ki jih ima občina kot ustanovitelj javnega podjetja, na javni holding. Tudi iz 26. člena ZGJS ne izhaja, da bi pravice ustanovitelja lahko izvrševal kdo drug, razen organov občine. To je tudi logično, saj izvrševanje nekaterih ustanoviteljskih pravic (npr. določanje pogojev za zagotavljanje in uporabo javnih dobrin, določanje načina oblikovanja cen in tarif) po samem ZGJS pomeni izdajo predpisa lokalne skupnosti. Izdajanja predpisov lokalnih skupnosti pa ni mogoče prenesti z občinskega (mestnega) sveta na kak drug organ ali organizacijo.

18. Glede na navedeno je določba drugega odstavka 5. člena odloka v delu, ki določa, da so ustanoviteljske pravice do javnih podjetij, vključenih v javni holding, prenesene na javni holding skladno z aktom o njegovi ustanovitvi, v nasprotju z ZGJS, zato jo je ustavno sodišče razveljavilo.

C) Presoja drugega odstavka 6. člena odloka

19. Drugi odstavek 6. člena odloka določa, da o izboru koncesionarja odloči mestni svet na predlog posebne komisije, ki jo sam imenuje, in da na podlagi sklepa mestnega sveta o izboru koncesionarja izda mestna uprava izbranemu koncesionarju ustrezno odločbo.

20. Župan meni, da je navedena določba odloka v neskladju s 67. členom ZLS, saj ta določa, da o upravnih stvareh iz občinske pristojnosti na prvi stopnji odloča občinska uprava, na drugi pa župan. Odlok sicer določa, da mestna uprava izda koncesionarju upravno odločbo, vendar na podlagi predhodnega sklepa o izboru mestnega sveta in gre zato le za izdajo formalnega akta.

21. ZLS je v drugem odstavku 67. člena določil, da o upravnih stvareh iz občinske pristojnosti odloča na prvi stopnji občinska uprava, na drugi stopnji pa župan, če ni z zakonom drugače določeno. Iz 37. člena ZGJS izhaja, da je odločitev o izbiri koncesionarja upravna zadeva, ki jo lahko opravi samo upravni organ z upravno odločbo. Ustavno sodišče je že v odločbi št. U-I-303/97 z dne 4. 6. 1998 (Uradni list RS, št. 46/98 in OdlUS VII, 199) sprejelo stališče, da v upravnih stvareh iz izvirne pristojnosti odloča v skladu z drugim odstavkom 67. člena ZLS na prvi stopnji občinska uprava, na drugi stopnji pa župan, ter da je določitev pristojnosti občinskega sveta za izbor koncesionarja za opravljanje lokalne gospodarske javne službe v nasprotju z določbo drugega odstavka 67. člena ZLS. V tej zadevi je tudi pojasnilo, da določbe dvanajste alineje 33. člena ZGJS, po kateri koncesijski akt vsebuje tudi organ, ki opravi izbor koncesionarja, ni mogoče razumeti kot izvedbe pooblastila iz 67. člena ZLS, po katerem lahko zakon določi, da o posameznih upravnih stvareh iz občinske pristojnosti odloča tudi kdo drug namesto občinske uprave. Zato tudi v obravnavanem primeru za izbor koncesionarja ne more biti pristojen mestni svet, saj sodi odločanje o izboru koncesionarja, kakor tudi izdaja odločbe na prvi stopnji, v pristojnost mestne uprave. Ustavno sodišče je sicer v kasnejši odločbi št. U-I-313/96 z dne 8. 4. 1999 (Uradni list RS, št. 36/99), katere predmet je bila tudi ocena ustavnosti 67. člena ZLS, ugotovilo, da je mogoče besedilo drugega odstavka 67. člena ZLS razlagati samo tako, da občina s svojim splošnim aktom, s katerim samostojno ureja lokalne zadeve javnega pomena, lahko določi izjemo, da na prvi stopnji ne odloča občinska uprava, ampak drug organ občine. Vendar pa tega ne more storiti, če v določeni upravni stvari, ki je sicer lokalna zadeva, že iz zakona izhaja, da o njej na prvi stopnji odloča občinska uprava. Da to izhaja iz določbe 37. člena ZGJS, pa je ustavno sodišče odločilo že v zadevi št. U-I-303/97.

22. Določba drugega odstavka 6. člena odloka je glede na navedeno v neskladju z določbami 37. člena ZGJS in drugega odstavka 67. člena ZLS, zato jo je ustavno sodišče razveljavilo.

23. Za razveljavitev določb drugega odstavka 4. člena, drugega stavka drugega odstavka 5. člena in drugega odstavka 6. člena odloka in ne za njihovo odpravo se je ustavno sodišče odločilo na podlagi 45. člena zakona o ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 15/94 – v nadaljevanju: ZUstS). Predlagatelja namreč ne navajata škodljivih posledic, ki bi jih bilo treba odpraviti, ustavno sodišče pa jih iz podatkov v spisu samo tudi ni ugotovilo.

24. Po 43. členu ZUstS začne razveljavitev učinkovati naslednji dan po objavi odločbe o razveljavitvi, oziroma po poteku roka, ki ga določi ustavno sodišče. Ustavno sodišče je odločilo, da razveljavitev izpodbijanih določb odloka prične učinkovati tri mesece po objavi te odločbe v Uradnem listu Republike Slovenije. Za odložitev pričetka učinkovanja razveljavitve se je odločilo zaradi tega, ker razveljavitev izpodbijanih določb zahteva spremembo aktov o ustanovitvi javnih podjetij in javnega holdinga. Da trije meseci za to zadostujejo, izhaja iz 18. člena odloka, ki je določil enak rok za uskladitev navedenih aktov z njegovimi določbami.

B)–II

D) Presoja 10. člena odloka o gospodarskih javnih službah

25. Člen 10 odloka določa, da strokovnotehnične, organizacijske in razvojne naloge za gospodarske javne službe iz prvega odstavka 4. člena odloka opravlja javni holding.

26. Glede na že navedeno (zlasti v točkah 11, 12, 15 in 16 te obrazložitve) ustavno sodišče ugotavlja, da izpodbijana določba ni v nasprotju z ZGJS, saj lahko javni holding opravlja strokovnotehnične, organizacijske in razvojne naloge za gospodarske javne službe že na podlagi drugega odstavka 13. člena ZGJS. Poleg tega tudi drugi odstavek 12. člena ZGJS dopušča prenos opravljanja nekaterih strokovnotehničnih, organizacijskih in razvojnih nalog (izrecno tistih, ki se nanašajo na razvoj, načrtovanje in pospeševanje gospodarskih javnih služb ter investicijsko načrtovanje in gospodarjenje z objekti in napravami, potrebnimi za izvajanje gospodarskih javnih služb) na za takšne naloge usposobljeno organizacijo ali podjetje. To pomeni, da se lahko prenesejo v opravljanje tudi javnemu holdingu. Pri tem ustavno sodišče poudarja, da se lahko prenesejo le tiste strokovnotehnične, organizacijske in razvojne naloge, ki niso takšne narave, da se lahko opravljajo le v okviru občinske uprave, ker gre za funkcije uprave, ki jih je mogoče prenesti v opravljanje drugim subjektom le z zakonom. To so zlasti tiste, za katere 12. člen ZGJS ne dopušča njihovega prenosa (npr. naloge, ki se nanašajo na postopke podeljevanja koncesij in izbire koncesionarja ter na strokovni nadzor nad izvajalci gospodarskih javnih služb). Takšne naloge ne morejo biti v pristojnosti javnega holdinga in jih mora opravljati mestna uprava. Z odlokom jih tudi ni mogoče prenesti na javni holding, ker bi bila takšna določba v nasprotju z 11. in 12. členom ZGJS. V odloku je opravljanje takšnih nalog v okviru mestne uprave zagotovljeno z določbo njegovega 9. člena.

C)

27. Ustavno sodišče je sprejelo to odločbo na podlagi prvega odstavka 21. člena in tretjega odstavka 45. člena ZUstS v sestavi: predsednik Franc Testen ter sodnice in sodniki dr. Janez Čebulj, dr. Zvonko Fišer, Lojze Janko, Milojka Modrijan, dr. Mirjam Škrk, dr. Lojze Ude in dr. Dragica Wedam-Lukić. Odločbo je sprejelo s sedmimi glasovi proti enemu. Proti je glasoval sodnik Testen, ki je dal odklonilno ločeno mnenje.

Št. U-I-242/96

Ljubljana, dne 16. septembra 1999.

Predsednik
Franc Testen l. r.

3955. Odločba o rešitvi spora glede pristojnosti med sodiščem in upravno enoto

Ustavno sodišče je v postopku za rešitev spora glede pristojnosti, začetem na zahtevo Upravne enote Radlje ob Dravi, na seji dne 16. septembra 1999

o d l o č i l o:

Za odločanje o zahtevi M. O. za denacionalizacijo nepremičnin, vpisanih pred podražavljenjem pri vl. št. 19 k. o. M. zun. trg, je pristojna Upravna enota Radlje ob Dravi.

Obrazložitev

1. Upravna enota Radlje ob Dravi je dne 12. 7. 1999 vložila zahtevo za rešitev spora glede pristojnosti v zadevi denacionalizacije nepremičnin, ki naj bi bile podržavljene l. in J. L. na podlagi zemljiškoknjižne izjave z dne 20. 4. 1958. Upravna enota meni, da je ta zemljiškoknjižna izjava enostranski pravni posel in da gre za primer iz 5. člena zakona o denacionalizaciji (Uradni list RS, št. 27/91, 56/92 – odl. US, 13/93 – odl. US, 31/93, 24/95 – odl. US, 20/97 – odl. US, 23/97 – odl. US, 65/98, 76/98 – odl. US in 60/99 – odl. US – v nadaljevanju: ZDen).

2. Iz priložene kopije zemljiškoknjižnega vložka št. 19 k.o. M. zun. trg je razvidno, da so nepremičnine, vpisane pri tej vl. št., prešle v splošno ljudsko premoženje na podlagi pravnomočne odločbe Oddelka za finance pri Občinskem ljudskem odboru Radlje ob Dravi št. 06/4-1427/5-59 z dne 26. 11. 1959 v zvezi z zemljiškoknjižno izjavo J. L. z dne 20. 4. 1958. Navedena odločba je bila izdana na podlagi 1. in 2. točke 1. člena odloka AVNOJ-a o prehodu sovražnikovega imetja v državno last ter v zvezi z omenjeno zemljiškoknjižno izjavo. Zemljiškoknjižna izjava pa se je nanašala na pojasnilo, da sta zadolžna izjava in zakupna pogodba, sklenjena leta 1939 med J. in I. L. na eni strani in O. S. na drugi strani, v bistvu pomenili prodajo nepremičnin. Med premoženje O. S. naj bi tako spadale tudi nepremičnine, ki so bile predmet pogodbe iz leta 1939. Zemljiškoknjižno izjavo je podpisala le J. L., ker je bil I. L. v času urejanja zemljiškoknjižnega stanja že proglašen za mrtvega.

3. Nobenega od navedenih aktov (odločbe in zemljiškoknjižne izjave) ni mogoče šteti za pravni posel. Zato v obravnavani zadevi tudi ne gre za denacionalizacijo na podlagi 5. člena ZDen, o kateri bi lahko odločalo pristojno sodišče. Iz obrazložitve odločbe št. 06/4-1427/5-59 z dne 26. 11. 1959 izhaja, da naj bi pogodbene stranke tak posel sklepale zato, ker O. S., kot oseba nemške narodnosti ni smel skleniti "kupne pogodbe". Okoliščina, da je bila zemljiškoknjižna izjava (ki naj bi potrjevala, da so bile nepremičnine iz zakupne pogodbe dejansko prodane zakupniku) morebiti podana zaradi grožnje, sile ali zvižaje, pa sama po sebi še ne pomeni, da taka izjava predstavlja pravni posel v smislu 5. člena ZDen.

4. Za odločanje o zahtevi za denacionalizacijo nepremičnin, vpisanih pred podržavljenjem v vl. št. 19 k.o. M. zun. trg, je pristojna Upravna enota Radlje ob Dravi. Odločitev ustavnega sodišča o pristojnosti za odločanje o zahtevi za denacionalizacijo pa ne pomeni, da je s tem že ugotovljeno, komu je bilo premoženje podržavljeno in na kateri pravni podlagi oziroma brez nje.

5. Ustavno sodišče je sprejelo to odločbo na podlagi četrtega odstavka 61. člena zakona o ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 15/94 – ZUstS) v sestavi: predsednik Franc Testen ter sodnice in sodniki dr. Janez Čebulj, dr. Zvonko Fišer, Lojze Janko, Milojka Modrijan, dr. Lojze Ude, dr. Mirjam Škrk in dr. Dragica Wedam-Lukić. Odločbo je sprejelo soglasno.

Predsednik
Franc Testen l. r.

3956. Odločba o razveljavitvi odloka o povračilih pri izkoriščanju in rabi rudnin v Občini Žalec

Ustavno sodišče je v postopku za oceno ustavnosti in zakonitosti, začetem na pobudo družbe Ingrad Gramat, d.d., Celje, na seji dne 23. septembra 1999

odločilo:

1. Odlok o povračilih pri izkoriščanju in rabi rudnin v Občini Žalec (Uradni list RS, št. 43/97) se razveljavi.

2. Postopek za preizkus pobude za oceno ustavnosti in zakonitosti statuta Občine Žalec (Uradni list RS, št. 34/95) in odredbe o povračilih pri izkoriščanju in rabi naravnih dobrin v Občini Žalec (Uradni list RS, št. 56/96) se ustavi.

Obrazložitev

A)

1. Pobudnica je z vlogo z dne 21. 4. 1997 dala pobudo za oceno ustavnosti in zakonitosti odredbe o povračilih pri izkoriščanju in rabi naravnih dobrin v Občini Žalec (v nadaljevanju: odredba), ker naj bi bila v nasprotju z 80. členom zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 32/93, 44/95 – Odl US in 1/96 – v nadaljevanju: ZVO). Z dopolnitvama pobude z dne 2. 6. 1999 in 22. 6. 1999 je pobudnica svoj predlog za oceno ustavnosti in zakonitosti razširila tudi na odlok o povračilih pri izkoriščanju in rabi rudnin v Občini Žalec (v nadaljevanju: odlok), s katerim je bila razveljavljena navedena odredba, češ da se novi odlok vsebinsko ne razlikuje od odredbe. Z odredbo je bilo predpisano plačevanje povračila za obremenjevanje okolja zaradi izkoriščanja naravnih dobrin pri rabi gramoza in kamnitih agregatov, z odlokom pa je bila obveznost plačila povračila razširjena še na rabo drugih rudnin. Zavezanci za plačevanje povračila po izpodbijanih aktih so vse pravne in fizične osebe, ki v Občini Žalec izkoriščajo navedene rudnine. Uvedba povračila je po mnenju pobudnice v nasprotju z 80. členom ZVO, kjer je določeno, da povračilo predpiše lastnik naravne dobrine (republika ali lokalna skupnost), saj so mineralne surovine (kamor spada tudi gramoz) po 17. in 111. členu ZVO lastnina države. Povračilo za izkoriščanje naravnih dobrin bi torej lahko predpisala le država, zato pobudnica predlaga, da ustavno sodišče izpodbijana akta kot nezakonita odpravi.

2. Pobudnica je s prvotno pobudo izpodbijala tudi statut Občine Žalec (v nadaljevanju: statut), ki naj bi bil v nasprotju z istimi določbami ZVO kot odredba. Statut naj bi namreč ne določal, da je povračilo za obremenjevanje okolja pri izkoriščanju naravnih dobrin prihodek občine, kot je to predvideno v 5. členu odredbe. Vendar pa je pobudnica s prvo dopolnitvijo pobude z dne 2. 6. 1999 predlog za oceno statuta umaknila.

3. Po mnenju pobudnice so izpodbijani akti tudi v nasprotju s 153. členom ustave, po katerem morajo posamični akti organov lokalne skupnosti temeljiti na zakonu ali na drugem zakonitem predpisu. Izpodbijani akti naj bi te zahteve ne izpolnjevali, saj naj bi bili v nasprotju z ZVO.

4. Pobudnica utemeljuje svoj pravni interes za vložitev pobude s tem, da predpisano povračilo posega v njeno pravico uporabe oziroma izkoriščanja naravne dobrine in ogroža njeno finančno poslovanje, saj mora plačevati obveznost, ki nima podlage v zakonu.

5. Pobudnica predlaga tudi, naj ustavno sodišče do končne odločitve zadrži izvrševanje izpodbijanega odloka, saj obstoji nevarnost, da bo njena proizvodnja ovirana, zaradi česar bi ji lahko nastala nepopravljiva škoda.

6. Občina Žalec je v odgovoru na prvotno pobudo sporočila, da je izpodbijana odredba prenehala veljati, ker je bila nadomeščena z odlokom. Ustavno sodišče je Občini Žalec poslalo v odgovor tudi dopolnitev pobude, ki se nanaša na oceno odloka, vendar občina nanjo ni odgovorila.

B)

7. Ustava v 147. členu določa, da lokalne skupnosti predpisujejo davke in druge dajatve ob pogojih, ki jih določata ustava in zakon. Možnost predpisovanja navedenega povračila za izkoriščanje in rabo naravnih dobrin določa ZVO. Za predpisovanje navedenega povračila so v petem odstavku 10. člena in v 80. členu ZVO postavljena naslednja pravila:

- zaradi spodbujanja manjšega obremenjevanja okolja lahko lokalne skupnosti predpišejo povračila v skladu s tem in drugim zakonom;
- porabnik naravne dobrine, katere lastnik je država ali lokalna skupnost, plača za njeno izkoriščanje in rabo povračilo;
- osnova za plačilo povračila je vrsta in obseg izkoriščanja in rabe naravne dobrine;
- višino povračila, načine obračunavanja ter plačevanje in merila za znižanje in oprostitev plačevanja predpiše vlada;
- za naravne dobrine lokalnega pomena določi povračila lokalna skupnost.

8. Vprašanje pristojnosti za predpisovanje povračila za izkoriščanje in rabo naravnih dobrin je treba presojati glede na določbe drugega in petega odstavka 80. člena ZVO. V drugem odstavku navedenega člena je določeno, da se povračilo plačuje za naravne dobrine, katerih lastnik je država ali lokalna skupnost, v petem odstavku pa je določeno, da lokalna skupnost določi povračila za naravne dobrine lokalnega pomena. Ker bi lahko bile po ZVO naravne dobrine lokalnega pomena v nekaterih primerih tudi tiste, ki so v lasti države (drugi odstavek 2. člena ZVO), bi utegnil nastati dvom o tem, ali je za določitev pristojnosti za predpisovanje povračil odločilen kriterij lastništva naravnih dobrin ali kriterij njihovega lokalnega pomena. Čeprav v petem odstavku 80. člena ZVO ni natančno opredeljena podlaga za predpisovanje povračil s strani lokalne skupnosti ("naravne dobrine lokalnega pomena"), pa iz drugega odstavka navedenega člena in iz narave povračila jasno sledi, da lahko povračilo za izkoriščanje in rabo naravne dobrine določi le lastnik te naravne dobrine. V prvem odstavku 17. člena ZVO je določeno, da so mineralne surovine, kamor sodi po predpisih o rudarstvu tudi gramoz (3. člen zakona o rudarstvu, Uradni list SRS, št. 17/75 in 24/89 – ZRud) lastnina države, zato lahko povračilo za njegovo uporabo predpiše le država. Zato je ustavno sodišče izpodbijani odlok razveljavilo.

9. Pobudnica je predlagala odpravo izpodbijanega odloka, ustavno sodišče pa se je odločilo za njegovo razveljavitev. Po 45. členu zakona o ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 15/94 – v nadaljevanju: ZUstS) ustavno sodišče odpravi protiustaven predpis, kadar ugotovi, da je potrebno odpraviti škodljive posledice, ki so nastale zaradi protiustavnosti ali nezakonitosti. V navedenem primeru bodo škodljive posledice pobudniku sicer nastale, vendar se je ustavno sodišče pri tehtanju razlogov za odločitev o morebitni odpravi teh posledic na eni strani ter posledic, ki bi nastale občini na drugi strani, odločilo, da bo izpodbijani odlok le razveljavilo in ne odpravilo. Z morebitno odpravo bi po oceni ustavnega sodišča občini nastale škodljive posledice, ki bi bile hujše od posledic, ki so nastale pobudniku. Upoštevalo je tudi, da je pobudnik izkoriščal naravno dobrino v lasti države, torej v javni lasti, in da je občini plačeval tisto, kar bi moral plačevati državi. Čeprav mu je povračilo zaračunaval napačen titular, načelo pravičnosti in varovanja javnega interesa zahteva, da javna sredstva ne smejo biti oškodovana.

10. Vprašanje občinskega predpisovanja povračil za izkoriščanje in rabo naravnih dobrin je ustavno sodišče obravnavalo že v več odločbah npr. v odločbi št. U-I-217/95

z dne 3. 7. 1997 (Uradni list RS, št. 45/97 in OdlUS VI, 100), v odločbi št. U-I-221/95 z dne 3. 7. 1997 (Uradni list RS, št. 45/97 in OdlUS VI, 99), v odločbi št. U-I-104/97 z dne 4. 12. 1997 (Uradni list RS, št. 83/97 in OdlUS VI, 163), v odločbi št. U-I-139/97 z dne 8. 7. 1999 in v odločbi št. U-I-68/99 z dne 8. 7. 1999. Pri tem je o nekaterih temeljnih vprašanjih, ki se nanašajo na pristojnost za predpisovanje povračila in na vrsto ukrepa (razveljavitev oziroma odprava) zavzelo stališča, enaka stališčem iz 8. in 9. točke obrazložitve te odločbe.

11. Ker je pobudnica dne 2. 6. 1999 umaknila pobudo za oceno ustavnosti in zakonitosti statuta, je ustavno sodišče postopek za preizkus pobude, ki se nanaša na statut, ustavilo.

12. Izpodbijana odredba je med postopkom pred ustavnim sodiščem prenehala veljati. Ustavno sodišče v skladu z 21. členom ZUstS ni pristojno za ocenjevanje ustavnosti in zakonitosti predpisov, ki ne veljajo več. V 47. členu ZUstS pa je določena izjema od tega pravila, po kateri lahko ustavno sodišče ocenjuje tudi predpise, ki so med postopkom sicer prenehali veljati, če niso bile odpravljene posledice neustavnosti ali nezakonitosti. V takšnem primeru lahko ustavno sodišče ugotovi, da navedeni predpis ni bil v skladu z ustavo in zakonom, pri čemer pri podzakonskih aktih odloči o tem, ali ima njegova ugotovitev učinek odprave ali razveljavitve. Glede na navedeno je ustavno sodišče pobudnico pozvalo, naj sporoči, ali so ji zaradi izpodbijane odredbe nastale kakšne škodljive posledice, zlasti še, če je morala v času veljavnosti izpodbijane odredbe plačati povračilo. Pobudnica je z dopisom z dne 22. 6. 1999 sporočila, da po izpodbijani odredbi ni plačevala povračila, prav tako pa ni navedla kakšnih drugih neodpravljenih škodljivih posledic v zvezi z odredbo. Ker torej niso izpolnjeni pogoji iz 47. člena ZUstS, je ustavno sodišče postopek za oceno ustavnosti in zakonitosti odredbe ustavilo.

C)

13. Ustavno sodišče je sprejelo ta sklep na podlagi 6. člena tretjega odstavka 45. člena in 47. člena ZUstS v sestavi: predsednik Franc Testen ter sodnice in sodniki dr. Janez Čebulj, dr. Zvonko Fišer, Lojze Lanko, Milojka Modrijan, dr. Mirjam Škrk, dr. Lojze Ude in dr. Dragica Wedam-Lukič. Sklep je sprejelo soglasno.

Št. U-I-105/97

Ljubljana, dne 23. septembra 1999.

Predsednik
Franc Testen l. r.

3957. Odločba o ugotovitvi, da družbeni plan Občine Koper za obdobje 1986–1990 in v neskladju z zakonom in o razveljavitvi odloka o sprejetju zazidalnega načrta industrijska cona Srmin

Ustavno sodišče je v postopku za oceno ustavnosti in zakonitosti, začetem na pobudo Marije Štajber in desetih drugih pobudnikov iz Bertokov, na seji dne 23. septembra 1999

o d l o č i l o:

1. Družbeni plan Občine Koper za obdobje 1986 – 1990 (Uradne objave, št. 36/86, 11/92, 4/93, 7/94, 25/94 in 14/95) ni v neskladju z zakonom.

2. Odlok o sprejetju zazidalnega načrta Industrijska cona Srmin (Uradne objave, št. 38/89) se razveljavi.

O b r a z l o ž i t e v

A)

1. Pobudniki izpodbijajo prostorske sestavine družbenega plana Občine Koper za obdobje 1986–1990 (v nadaljevanju: srednjeročni družbeni plan), ker naj bi bil v nasprotju z 49. in 50. členom zakona o urejanju prostora (Uradni list SRS, št. 18/84 in 15/89 – v nadaljevanju: ZUreP). V navedenih členih ZUreP je predvideno ugotavljanje skladnosti elementov srednjeročnih in dolgoročnih družbenih planov občin z obveznimi izhodišči prostorskega plana Republike Slovenije, Občina Koper pa po navedbah pobudnikov navedenih planskih aktov ni posredovala Izvršnemu svetu oziroma Vladi Republike Slovenije in tudi ni pridobila mnenja navedenega organa o skladnosti občinskih planskih aktov z republiškimi. Zaradi navedenega po mnenju pobudnikov srednjeročni družbeni plan ni v skladu z zasnovo I. območja kmetijskih zemljišč, ki so obvezno izhodišče, določeno s prostorskim planom Republike Slovenije. Zato naj bi se ne smel izvajati, prav tako pa tudi ne iz tega plana izhajajoči prostorski izvedbeni akti. Po mnenju pobudnikov je srednjeročni družbeni plan pomanjkljivo pripravljen, saj v njem ni zadovoljivo razdelana namenska raba površine, pomanjkljivo pa so obravnavane tudi soodvisnosti med posameznimi posegi, pri čemer zlasti niso bili upoštevani medsebojni negativni vplivi predvidenih dejavnosti z obstoječimi.

2. Pobudniki izpodbijajo odlok o sprejetju zazidalnega načrta Industrijska cona Srmin (v nadaljevanju: zazidalni načrt Srmin) zaradi številnih neskladnosti z zakonom o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 26/90, 18/93, 47/93, 71/93 in 44/97 – v nadaljevanju: ZUN). V zazidalnem načrtu Srmin naj bi bile pomanjkljivo obdelane posebne strokovne podlage o naravnih lastnostih in ustvarjenih razmerah (drugi odstavek 23. člena ZUN), zaradi česar bi lahko nastala nevarnost za zdravo in varno življenjsko okolje, saj se z načrtom ureja industrijsko območje, ki meji na skladišča naftnih derivatov velikih kapacitet. Načrt naj bi ne vseboval gradbeno tehničnih in tehnoloških pogojev in elementov za parcelacijo, načrta gradbenih parcel, ocene stroškov za izvedbo načrta, idejnih rešitev ter prometnega, energetskega, vodovodnega in kanalizacijskega omrežja zvez (28. do 30. člen ZUN). Prav tako naj bi ne vseboval soglasij pristojnih organov in institucij (prvi odstavek 39. člena ZUN) ter obveznosti investitorjev in izvajalcev pri izvajanju načrta (40. člen ZUN). Sprejeti načrt pa naj bi tudi ne bil predložen Krajevni skupnosti Bertoki (prvi odstavek 42. člena ZUN).

3. Pobudniki utemeljujejo svoj pravni interes za vložitev pobude s tem, da živijo na območju, na katerega se nanašata izpodbijana akta. Pobudniki naj bi bili z izpodbijanima aktoma neposredno prizadeti, saj naj bi akta posegala v njihovo premoženje na območju urejanja zazidalnega načrta, v zazidalnem načrtu predvideni posegi pa bi lahko močno vplivali na življenje pobudnikov. Predvideni posegi na sedanjih kmetijskih zemljiščih naj bi namreč povzročili dodatne obremenitve podtalnice, zemlje, zraka, prometnic in komunalnega omrežja.

4. Pobudniki so predlagali tudi začasno zadržanje izvrševanja izpodbijanih aktov, saj naj bi bili ti akti podlaga za izdajo lokacijskih dovoljenj za gradnjo terminala za utekočinjen plin na območju Srmina, s pričetkom gradnje tega objekta pa naj bi zanje lahko nastale težko popravljive škodljive posledice.

5. V odgovoru na pobudo, ki jo je v imenu Mestne občine Koper pripravil Urad za okolje in prostor, je glede izpodbijanega srednjeročnega družbenega plana navedeno, da Občina Koper dejansko ni pridobila mnenja o usklajenosti prostorskih sestavin njegovega osnutka z obveznimi izhodišči prostorskega plana Republike Slovenije. Vendar pa je Občina Koper po navedbah v odgovoru poslala posebni medresorski komisiji pri tedanjem republiškem izvršnem svetu v oceno osnutek sprememb dolgoročnega plana Občine Koper za obdobje od leta 1986 do leta 2000. Medresorska komisija je v mnenju o usklajenosti dolgoročnega plana Občine Koper z obveznimi izhodišči republiškega dolgoročnega plana z dne 24. 2. 1988 ugotovila, da so obvezna izhodišča republiškega dolgoročnega plana, ki se nanašajo na I. območje kmetijskih zemljišč, v osnutku dopolnjenega dolgoročnega plana Občine Koper usklajena. V skladu s tem mnenjem je tedanja Skupščina občine Koper dopolnjeni dolgoročni plan sprejela na sejah zborov dne 23. 3. 1988.

6. V odgovoru na pobudo je glede izpodbijanega zazidalnega načrta Srmin navedeno, da posebne strokovne podlage za načrt niso bile izdelane, ker so se uporabljale strokovne podlage, pripravljene za dolgoročni in srednjeročni plan občine; da je v načrtu na ustreznih geodetskih podlagah prikazan predlog parcelacije, da so v načrtu podane idejne zasnove prometnega režima in komunalne infrastrukture, vključno z opredelitvijo stroškov, da so bila pripravljena ustrezna soglasja pristojnih organov in institucij; da v načrtu sicer niso določene obveznosti investitorjev in izvajalcev v zvezi z izvajanjem načrta, vendar da se pravna varnost prebivalcev glede odkupa nepremičnin in nadomestne gradnje objektov zagotavlja na podlagi dogovora z lastniki in ne na podlagi razlastitve ter da je bil sprejeti zazidalni načrt prebivalcem stalno na vpogled pri Zavodu za družbeni razvoj Občine Koper in pozneje v ustreznih pravnih naslednicah zavoda. Občina Koper meni, da pri izvajanju zazidalnega načrta Srmin interesi prebivalcev niso prizadeti, zato predlaga, da ustavno sodišče pobudo zavrne.

7. V informaciji v zvezi s predvideno gradnjo terminala za utekočinjen naftni plin, ki jo je dne 15. 1. 1995 pripravil župan Mestne občine Koper, je na kratko prikazan potek sprejemanja izpodbijanega zazidalnega načrta Srmin. Po navedbah v informaciji je bil osnutek zazidalnega načrta javno razgrnjen od 7. 7. 1989 do 9. 10. 1989 v prostorih tedanje skupščine Občine Koper in v prostorih Krajevne skupnosti Bertoki, javna obravnava pa je bila organizirana v prostorih Krajevne skupnosti Bertoki dne 8. 9. 1989. Na njej krajanji niso imeli pripomb.

8. Vlada je v zvezi s problematiko srednjeročnega družbenega plana dala naslednje informacije:

– iz podatkov pristojnega ministrstva oziroma iz arhiva Urada Republike Slovenije za prostorsko planiranje izhaja, da za prostorske sestavine srednjeročnega plana na podlagi 50. člena ZUreP v času sprejemanja navedenega akta takrat pristojni organ ni izdal sklepa oziroma mnenja o njegovi usklajenosti z dogovorom o temeljih srednjeročnega družbenega plana SRS;

– iz navedenih podatkov oziroma iz arhiva sledi, da je takrat pristojni državni organ podal mnenje o usklajenosti dolgoročnega plana Občine Koper z dne 10. 6. 1986 z obveznimi izhodišči dolgoročnega plana SRS (št. D-350-1-86-32-JKF/JV z dne 16. 2. 1987) in pozneje tudi mnenje o usklajenosti osnutka dopolnjenega dolgoročnega plana Občine Koper z obveznimi izhodišči dolgoročnega plana SRS (št. D-350-1/86-32-JKF/JV z dne 24. 2. 1988);

– na podlagi 50. člena ZUreP je vlada na seji dne 14. 12. 1995 sprejela sklep št. 350-01/93-2/32-8, da so spre-

membe in dopolnitve prostorskih sestavin, tako dolgoročnega plana Mestne občine Koper kot tudi spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin srednjeročnega plana Mestne občine Koper v letu 1994 in 1995, ki se nanašajo med drugim na razširitev območja stavbnih zemljišč za potrebe skladiščenja naftnih derivatov na Srminu, usklajene z obveznimi izhodišči prostorskih sestavin dolgoročnega plana SRS za obdobje od leta 1986 do leta 2000 in z obveznimi izhodišči prostorskih sestavin srednjeročnega družbenega plana RS za obdobje od leta 1986 do 1990.

9. Ustavno sodišče je sprejelo pobudo in zadržalo izvrševanje izpodbijanega odloka do končne odločitve (sklep št. U-I-130/96 z dne 3. 7. 1997, Uradni list RS, št. 45/97).

B)-I

10. V 50. členu ZUreP (tako v prvotnem besedilu zakona iz leta 1984 kot v besedilu novele iz leta 1989) je določeno, da je treba osnutke srednjeročnih družbenih planov občin pred sprejetjem poslati v oceno posebni medresorski komisiji oziroma republiškem izvršnemu svetu, ki presodi, ali so prostorske sestavine v teh planskih aktih skladne z republiškim srednjeročnim družbenim planom. Iz dokumentacije, pridobljene v pripravljalnem postopku, nesporno izhaja, da za izpodbijani srednjeročni družbeni plan pristojni organ ni izdal akta o njegovi usklajenosti z republiškim planskim aktom. Iz dokumentacije pa ni mogoče ugotoviti, ali Občina Koper osnutka izpodbijanega plana pristojnemu organu sploh ni poslala v oceno ali pa ta organ na poslani akt ni odgovoril. V dokumentaciji prav tako ni podatkov o tem, ali je pristojni organ sprejel kakšne ukrepe v smislu 50. člena ZUreP (čeprav je citirani člen v tem delu pomanjkljiv, saj izrečno ne predvideva postopka za primer, če osnutek občinskega srednjeročnega družbenega plana sploh ni bil poslan pristojnemu organu v oceno). Ne glede na navedeno pa je mogoče nesporno ugotoviti, da je bil izpodbijani srednjeročni družbeni plan v času sprejemanja zaradi manjkajočega akta o usklajenosti pomanjkljiv in zato v neskladju s 50. členom ZUreP.

11. Občina Koper je pristojni medresorski komisiji v smislu 49. člena ZUreP poslala v oceno osnutek svojega dolgoročnega družbenega plana, sprejetega v letu 1986, in pozneje še osnutek dopolnjenega dolgoročnega plana. Navedena medresorska komisija je izdala mnenje o usklajenosti navedenih dolgoročnih planskih aktov Občine Koper z obveznimi izhodišči iz republiškega dolgoročnega plana. Pri tem je navedena medresorska komisija z mnenjem z dne 24. 2. 1988 (št. D-350-1/86-32-JKT/JV) izrečno ugotovila, da je osnutek dopolnjenega dolgoročnega plana Občine Koper usklajen z obveznimi izhodišči iz republiškega dolgoročnega plana, ki se nanašajo med drugimi tudi na l. območje kmetijskih zemljišč.

12. Občina Koper je pozneje večkrat spremenila svoje planske akte oziroma prostorske sestavine teh planskih aktov. Tako je občina v maju 1995 predložila Uradu Republike Slovenije za prostorsko planiranje v oceno spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin dolgoročnega plana in srednjeročnega plana Občine Koper v letu 1994 in 1995, ki se nanašajo na ureditev določenih območij, med drugim tudi na razširitev območja stavbnih zemljišč za potrebe skladiščenja naftnih derivatov v Srminu. Vlada je s sklepom št. 350-01/93-2/32-8 z dne 14. 12. 1995 ugotovila, da so navedene spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana Mestne občine Koper usklajene z obveznimi izhodišči prostorskih sestavin dolgoročnega plana SRS za obdobje od leta 1986 do leta 2000 in z rešitvami, določenimi v prostorskih sestavinah srednjeročnega družbenega plana RS za obdobje od leta

1986 do leta 1990, ki se nanašajo na obvezna izhodišča dolgoročnega plana SRS. Z navedenim sklepom vlade, izdanim na podlagi 49. in 50. člena ZUreP, je bila tako ugotovljena skladnost prostorskih sestavin izpodbijanega srednjeročnega družbenega plana, ki se nanašajo na območje stavbnih zemljišč za potrebe skladiščenja naftnih derivatov v Srminu, z obveznimi izhodišči srednjeročnega plana in dolgoročnega plana SRS.

13. Okoliščina, da k osnutku izpodbijanega srednjeročnega družbenega plana ni bilo pridobljeno mnenje o usklajenosti z obveznimi izhodišči prostorskih sestavin republiškega družbenega plana, je v času sprejemanja izpodbijanega akta sicer pomenila kršitev postopka, predpisanega s 50. členom ZUreP. Vendar pa dejstvo, da je bila takšna usklajenost ugotovljena za dolgoročni družbeni plan Občine Koper, ki predstavlja osnovo za srednjeročni družbeni plan, in da je bila pozneje ugotovljena tudi usklajenost sprememb prostorskih sestavin dolgoročnega in izpodbijanega srednjeročnega družbenega plana Občine Koper (med drugimi tudi v delu, ki se nanaša na stavbna zemljišča za potrebe skladiščenja naftnih derivatov v Srminu) z obveznimi izhodišči prostorskih sestavin republiških planskih aktov, pomeni odpravo prvotne procesne pomanjkljivosti, ki ne terja razveljavitve izpodbijanega plana. Na takšno odločitev vpliva tudi okoliščina, da je bila pobuda za presojo izpodbijanega akta vložena deset let po njegovem sprejetju oziroma štiri mesece po sprejetju sklepa vlade o usklajenosti prostorskih sestavin planskih aktov Mestne občine Koper, ki pomeni verifikacijo sprejete planske odločitve za projekt Srmin. Ugotovitev, da sprejeta planska odločitev za projekt Srmin v izpodbijanem srednjeročnem družbenem planu ni v neskladju z republiškimi planskimi dokumenti, ima oporo tudi v nedavno sprejetem odloku o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega družbenega plana Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 11/99). Iz kartografskega dela odloka – iz publikacijske karte II. 1. je namreč jasno razvidno, da je pri zasnovi energetskega omrežja Republike Slovenije predviden objekt za hrambo obveznih rezerv naftnih derivatov za tekoča goriva na lokaciji Srmin in za tekoči naftni plin na lokaciji Bertoki. Ti lokaciji sta razvidni tudi iz obrazložitve predloga navedenega odloka (v točki 2.8.), ki je bila objavljena v Poročevalcu Državnega zbora št. 67/98. V obrazložitvi predloga odloka je navedeno, da se s kartografskim delom odloka kot obvezna izhodišča določajo spremembe in dopolnitve zasnov sistema energetske politike, v katere je vključena tudi izgradnja terminala na lokaciji Srmin.

14. Pobudniki očitajo srednjeročnemu družbenemu planu tudi strokovne oziroma vsebinske pomanjkljivosti, saj naj bi bile posamezne rešitve prikazane neustrezno, nejasno oziroma nepopolno. To se nanaša predvsem na nezadovoljivo razdelano namensko rabo površine in na pomanjkljivo obravnavo soodvisnosti med posameznimi posegi, zlasti glede medsebojnih vplivov predvidenih dejavnosti z obstoječimi. Po drugem odstavku 43. člena ZUreP se v srednjeročnem družbenem planu občine določijo med drugimi tudi pogoji za usklajevanje različnih interesov glede razvrstitve dejavnosti na posameznem območju, pogoji za varovanje naravnih in z delom pridobljenih vrednot človekovega okolja in pogoji za varovanje in izboljševanje bivalnega in delovnega okolja. V delu srednjeročnega družbenega plana, ki se nanaša na Industrijsko cono Srmin, so navedena vprašanja glede vplivov posegov na okolje urejena zelo skopo. Tako je v prvotnem planu iz leta 1986 določeno le, da naj bodo objekti locirani na čim manj izpostavljenih mestih, umikajo naj se dominantnim pogledom in naj bodo locirani tako, da bodo njihovi vplivi na krajino in okolje mini-

malni. V spremembah plana iz leta 1994 pa je navedeno vprašanje obdelano še bolj splošno, saj je predvideno le, da morajo biti ob upoštevanju in izvajanju posegov upoštevani vsi ukrepi za zagotavljanje varnosti in varovanja okolja. Glede na tako splošno opredelitev vprašanja vplivov posegov na okolje v srednjeročnem družbenem planu, bi morala biti ta vprašanja ustrezno urejena v posebnih strokovnih podlagah za zazidalni načrt Srmin oziroma neposredno v samem načrtu.

B)-II

15. Iz dokumentacije v spisu izhaja, da je postopek priprave in sprejemanja zazidalnega načrta Srmin potekal v skladu z določbami ZUN. Takratni Izvršni svet SO Koper je na seji dne 22. 3. 1998 sprejel program priprave prostorskih izvedbenih aktov za leto 1988, v katerem je bil vključen tudi zazidalni načrt Srmin. Osnutek zazidalnega načrta Srmin je bil tri mesece javno razgrnjen v prostorih Skupščine občine Koper in Krajevne skupnosti Bertoki, v prostorih te krajevne skupnosti pa je bila dne 8. 9. 1998 organizirana tudi javna obravnava osnutka. Kot je razvidno iz dopisa Krajevne skupnosti Bertoki Občinskemu komiteju za gospodarstvo Občine Koper z dne 29. 9. 1989, v času javne razgrnitve in na javni obravnavi osnutka niso bile oblikovane pripombe k osnutku načrta. Zainteresirani občani Krajevne skupnosti Bertoki so se tako lahko seznanili s predvidenimi rešitvami v osnutku zazidalnega načrta Srmin in so imeli možnost k tem rešitvam podati svoje pripombe oziroma spreminjevalne predloge, vendar pa takšnih pripomb oziroma predlogov niso podali niti glede postopka sprejemanja niti glede vsebine osnutka načrta. Pobuda za oceno zakonitosti izpodbijanega akta se ne nanaša na postopek sprejemanja akta, temveč na njegovo vsebino. Pobudniki sprejetemu zazidalnemu načrtu Srmin očitajo, da so določena vprašanja v njem pomanjkljivo oziroma nepopolno urejena, oziroma da v njem sploh ni določenih elementov, ki so po ZUN obvezna sestavina prostorskih izvedbenih načrtov.

16. Pobudniki zazidalnemu načrtu Srmin očitajo, da so bile zanj pomanjkljivo obdelane posebne strokovne podlage iz drugega odstavka 23. člena ZUN. Po določbah prvega odstavka 23. člena ZUN se prostorski izvedbeni akti pripravijo ob upoštevanju strokovnih podlag, ki so bile pripravljene za dolgoročni in srednjeročni družbeni plan ter posebnih strokovnih podlag, ki so določene v programu priprave prostorskih izvedbenih aktov. Iz odgovora Občine Koper na pobudo sledi, da posebne strokovne podlage za zazidalni načrt Srmin niso bile izdelane, ker so se v ta namen uporabljale strokovne podlage, pripravljene za dolgoročni plan (zlasti za urbanistično zasnovu) in za srednjeročni plan Občine Koper, kar je po mnenju Občine Koper v skladu s 23. členom ZUN. Ustavno sodišče pripominja, da se posebne strokovne podlage za prostorski izvedbeni akt pripravijo takrat, kadar strokovne podlage za dolgoročni in srednjeročni družbeni plan niso dovolj podrobne in je treba glede na konkretne zahteve in pogoje, ki jih bo obravnaval prostorski izvedbeni akt, te podlage poglobiti oziroma dopolniti ali pripraviti posebej. Odločitev o tem se sprejme v okviru programa priprave prostorskega izvedbenega akta (35. člen ZUN). V programu priprave prostorskih izvedbenih aktov v Občini

Koper za leto 1988, ki je vseboval tudi program priprave za zazidalni načrt Srmin, takšne posebne strokovne podlage za ta zazidalni načrt niso bile predvidene.

17. Vsebina posebnih strokovnih podlag za prostorske izvedbene akte je okvirno opredeljena v drugem odstavku 23. člena ZUN. Po citirani določbi se s posebnimi strokovnimi podlagami podrobneje razčlenijo naravne lastnosti in ustvarjene razmere na območju, za katero se pripravlja prostorsko izvedbeni akt, ugotovijo vplivi predvidenih prostorskih ureditev na okolje ter možnosti za realizacijo odločitev, sprejetih v srednjeročnih družbenih planih. Po tretjem odstavku 29. člena ZUN se v prostorskem izvedbenem načrtu določijo prostorski pogoji za realizacijo planskih odločitev ter na njihovi osnovi razčlenijo in prikažejo med drugim tudi vplivi, povezave in soodvisnosti s sosednjimi območji in rešitve za varstvo in izboljšanje bivalnega in delovnega okolja. Iz navedenega izhaja, da je treba pri izdelavi prostorskih izvedbenih aktov, ki načrtujejo posege v prostor (industrijsko območje) posebno pozornost posvetiti vplivom, ki jih bodo predvidene dejavnosti imele na sosednja območja oziroma okolje.

18. Z zazidalnim načrtom Srmin se ureja industrijsko območje, ki meji na skladišča naftnih derivatov velikih kapacitet, kar ima lahko negativne vplive na okolje. Ker vprašanja vplivov predvidenih posegov na okolje oziroma medsebojnih vplivov predvidenih dejavnosti z obstoječimi pri projektu Srmin niso bila prikazana v srednjeročnem družbenem planu, bi morala biti urejena v posebnih strokovnih podlagah za zazidalni načrt Srmin. Kot je razvidno iz prejšnjih točk, takšne posebne strokovne podlage za zazidalni načrt niso bile izdelane, zato tudi v samem načrtu vplivi predvidenih posegov na okolje niso podrobneje prikazani. V 9. členu zazidalnega načrta Srmin so med pogoji za izvajanje zazidalnega načrta navedeni le pogoji, ki se nanašajo na odpadke in emisije v zrak, in sicer: za odlaganje trdih odpadkov morajo biti posebno urejeni prostori s kontejnerji, industrijski odpadki morajo biti tretirani na predpisan način, skupna količina nevarnih in neugodnih emisij v zrak pa ne sme presegati s predpisi dovoljene ravni. Okoliščina, da vplivi predvidenih prostorskih ureditev na okolje pri tako zahtevnem projektu, kot je Industrijska cona Srmin, niso bili obdelani, pomeni kršitev zakonskih določb o pripravi zazidalnega načrta. Ker niso bile izdelane posebne strokovne podlage in zato niso bili ugotovljeni vplivi z zazidalnim načrtom predvidene prostorske ureditve in v njenem okviru načrtovanih dejavnosti na okolje, bi bilo lahko ogroženo zdravo življenjsko okolje na ureditvenem območju. Ta opustitev pomeni kršitev določb 23. in 29. člena ZUN. Na takšno ugotovitev ne more vplivati dejstvo, da sta bili v postopku priprave lokacijske dokumentacije izdelani dve študiji oziroma poročili o vplivih na okolje, ne le zaradi tega, ker bi morali biti vplivi obdelani v času priprave zazidalnega načrta, temveč tudi zaradi tega, ker se nanašata le na eno izmed v njem predvidenih dejavnosti, to je na hrambo obveznih rezerv naftnih derivatov za tekoča goriva na lokaciji Srmin in za tekoči naftni plin na lokaciji Bertoki.

19. Po 2. členu izpodbijanega odloka vsebuje zazidalni načrt Srmin sestavine, ki prikazujejo pogoje za urbanistič-

no oblikovanje, funkcionalne in oblikovalske rešitve objektov in naprav ter rešitve prometnega omrežja, komunalnega omrežja, omrežja zvez in drugih posegov v prostor. Zazidalni načrt vsebuje tekstualni del (prostorski pogoji za realizacijo odločitev) in grafični del, iz katerega so razvidni elementi za funkcionalne in oblikovalske rešitve objektov in naprav. V navedenem tekstualnem delu načrta in še zlasti v grafičnih sestavinah so podani nekateri odgovori na očitke iz pobude, ki se nanašajo na elemente iz 28. do 30. člena ZUN (v pobudi se zatrjuje, da načrt ne vsebuje gradbeno tehničnih pogojev in elementov za parcelacijo, načrta gradbenih parcel ter idejnih rešitev prometnega, energetskega, vodovodnega in kanalizacijskega omrežja ter omrežja zvez). Na karti št. 3 (Obodna parcelacija, lastništvo), je na ustreznih geodetskih podlagah prikazan predlog parcelacije zemljišča, na karti št. 8 (Pogoji za funkcionalne rešitve) pa so določena merila za parcelacijo, vendar niso predvideni tehnični elementi za zakoličenje gradbenih parcel. Idejna zasnova prometnega omrežja je prikazana na karti št. 5 (Prometna ureditev), idejne zasnove komunalne infrastrukture pa so prikazane na kartah št. 12 in 13 (Zbirna karta komunalnih naprav). Navedeni elementi so podrobneje prikazani tudi v tekstualnem delu načrta in sicer za prometno ureditev (ceste in industrijski tir) ter za komunalno infrastrukturo (elektroenergetsko omrežje, telefonsko omrežje, kanalizacija – meteorna in fekalna ter ogrevanje). V tem delu so podrobneje prikazani tudi približni stroški za izvedbo vsake vrste prometa in komunalne infrastrukture posebej. Izpodbijani elementi so tako v določeni obliki zajeti v načrtu (tako v tekstualnem kot tudi v grafičnem delu), v strokovno oceno teh elementov pa se ustavno sodišče glede na svoje pristojnosti ni spuščalo.

20. Na očitek, da zazidalni načrt Srmin ne vsebuje predvidenih soglasij pristojnih organov in institucij (prvi odstavek 39. člena ZUN), Občina Koper navaja, da so bila potrebna soglasja pridobljena. Ustavnemu sodišču ni bilo treba ugotavljati ali so navedena soglasja vsa, ki jih je bilo treba pridobiti, ker je odlok razveljavilo že zaradi drugih razlogov.

21. Občina Koper v odgovoru priznava očitek, da v zazidalnem načrtu Srmin niso predvidene obveznosti investitorjev in izvajalcev pri izvajanju načrta (tretja alineja drugega odstavka 40. člena ZUN), vendar pri tem omenja, da se navedene obveznosti rešujejo na drug način. Tako navaja, da se na podlagi osnovnih razmerij iz načrta s prizadetimi lastniki sporazumno rešujejo vprašanja glede posegov v njihovo premoženje. Pravno varnost prebivalcem zagotavljajo predpisi, s katerimi se rešujejo premoženjsko pravna razmerja glede odkupa in nadomestne gradnje objektov, ki so predvideni za rušenje. Pri tem je še navedeno, da je investitor v dosedanjih postopkih zagotavljal zemljišča in objekte na podlagi sporazuma z lastniki in ne na podlagi razlastitve.

22. Zadnji očitek pobudnikov zazidalnemu načrtu Srmin se nanaša na ugotovitev, da načrt ni bil predložen Krajevni skupnosti Bertoki. Po drugem odstavku 42. člena ZUN mora biti sprejeti prostorski izvedbeni akt pri pristojnem občinskem upravnem organu in v prizadetih krajevnih skupnostih stalno na vpogled občanom in organizacijam. V 15. členu izpodbijanega odloka je določeno, da je načrt stalno na vpogled pri Zavodu za družbeni razvoj Občine Koper. V odgovoru Občine Koper na pobudo je navedeno, da je bil zazidalni načrt Srmin dejansko stalno na vpogled pri Zavodu za družbeni razvoj Občine Koper in kasneje v ustreznih službah kot pravnih naslednicah navedenega zavoda. V odgovoru ni navedeno, da bi bil načrt na vpogled tudi v Krajevni skupnosti Bertoki. Če zazidalni načrt dejansko ni bil dan na vpogled v Krajevni skupnosti Bertoki, je to sicer pomenilo kršitev določb drugega odstavka 42. člena ZUN, vendar pa ta okoliščina sama po sebi še ni pomenila onemogočanja uresničevanja pravic občanov do seznanjanja z zazidalnim načrtom Srmin, saj je bil ta načrt vsakemu zainteresiranemu na razpolago pri pristojnem občinskem organu.

23. Iz navedenega sledi, da zazidalni načrt Srmin zajema velik del elementov, ki so kot sporni navedeni v pobudi. Pri opredeljevanju teh elementov so v načrtu določene formalne oziroma strokovne pomanjkljivosti (npr. glede elementov za parcelacijo, glede ocene vseh stroškov za izvedbo načrta, glede obveznosti investitorjev pri izvajanju načrta), vendar pa te pomanjkljivosti nimajo takšne teže, da bi lahko pomenile hujše kršenje pravic oziroma pravnih interesov prebivalcev obravnavanega območja. Drugače pa je glede pomanjkljivosti, ki se nanašajo na posebne strokovne podlage za pripravo zazidalnega načrta Srmin. Okoliščina, da posebne strokovne podlage za načrt niso bile izdelane in da problematike vplivov predvidenih posegov na okolje tudi sam načrt ne obravnava, pomeni tako kršitev zakona (23. in 29. člen ZUN), da je moralo ustavno sodišče zaradi tega zazidalni načrt Srmin razveljaviti.

C)

24. Ustavno sodišče je sprejelo to odločbo na podlagi prvega odstavka 21. člena in tretjega odstavka 45. člena zakona o ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 15/94 – ZUstS) v sestavi: predsednik Franc Testen ter sodnice in sodniki dr. Zvonko Fišer, dr. Janez Čebulj, Lojze Janko, Milojka Modrija, dr. Mirjam Škrk, dr. Lojze Ude in dr. Dragica Wedam-Lukić. Odločbo je sprejelo soglasno.

Št. U-I-130/96

Ljubljana, dne 23. septembra 1999.

Predsednik
Franc Testen l. r.

OBČINE

GORNJA RADGONA

3958. Poslovnik Občinskega sveta občine Gornja Radgona

Na podlagi 36. člena zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93; 6/94 – odločba US; 45/94 – odločba US; 57/94; 14/95; 20/95 – odločba US; 63/95 – obvezna razlaga; 9/96 – odločba US; 39/96 – odločba US; 44/96 – odločba US; 26/97; 70/97; 10/98 in 74/98) in 20. člena statuta Občine Gornja Radgona (Uradni list RS, št. 44/99) je Občinski svet občine Gornja Radgona na 8. redni seji dne 23. 9. 1999 sprejel

POSLOVNIK

Občinskega sveta občine Gornja Radgona

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Ta poslovnik ureja organizacijo in način dela občinskega sveta ter način uresničevanja pravic in dolžnosti članic in članov občinskega sveta.

2. člen

Določbe tega poslovnika se smiselno uporabljajo tudi za delovanje delovnih teles in drugih organov občinskega sveta ter njihovih članic in članov. Način dela delovnih teles oziroma organov se lahko v skladu s tem poslovnikom ureja tudi v aktih o ustanovitvi delovnih teles, lahko pa tudi s poslovniki delovnih teles oziroma organov (v nadaljevanju: delovnih teles).

3. člen

Občinski svet in njegova delovna telesa poslujejo v slovenskem jeziku.

4. člen

Delo sveta in njegovih delovnih teles je javno.

Javnost dela se lahko omeji ali izključi, če to zahtevajo razlogi varovanja osebnih podatkov, dokumentov in gradiv, ki vsebujejo podatke, ki so v skladu z zakonom, drugim predpisom ali splošnim aktom občine oziroma druge javne ali zasebno pravne osebe zaupne narave oziroma državna, vojaška ali uradna tajnost.

Način zagotavljanja javnosti dela in način omejitve javnosti dela občinskega sveta in njegovih delovnih teles določa ta poslovnik.

5. člen

Svet dela na rednih in izrednih sejah.

Redno sejo sveta skliče županja oziroma župan najmanj štirikrat na leto.

6. člen

Svet predstavlja županja oziroma župan, delovno telo občinskega sveta pa predsednica oziroma predsednik delovnega telesa.

7. člen

Svet uporablja pečat občine, ki je določen s statutom občine, v katerega notranjem krogu je ime občinskega organa "OBČINSKI SVET".

Svet uporablja pečat na vabilih za seje, na splošnih aktih in aktih o drugih odločitvah ter na dopisih.

Pečat sveta uporabljajo v okviru svojih nalog tudi delovna telesa sveta.

Pečat sveta hrani in skrbi za njegovo uporabo za to pooblaščen oseba, ki jo določi županja oziroma župan ali tajnica oziroma tajnik občine.

II. KONSTITUIRANJE OBČINSKEGA SVETA

8. člen

Občinski svet se konstituira na prvi seji, na kateri je potrjen več kot polovica mandatov članic in članov sveta.

Prvo sejo novoizvoljenega sveta skliče županja oziroma župan 20 dni po izvolitvi članic in članov. Če seja ni sklicana v navedenem roku, jo skliče predsednica oziroma predsednik volilne komisije.

Zaradi priprave na prvo sejo skliče županja oziroma župan nosilce kandidatnih list, s katerih so bili izvoljene članice in člani sveta.

9. člen

Prvo sejo sveta vodi županja oziroma župan.

Na prvi seji svet izmed navzočih članic in članov najprej imenuje tričlansko mandatno komisijo. Članice in člane komisije predlaga županja oziroma župan, lahko pa tudi vsaka članica in član. Svet glasuje najprej o županjinem oziroma županovem predlogu, če ta ni izglasovan pa o predlogih članic in članov po vrstnem redu, kot so bili vloženi, dokler niso imenovane tri članice in člani komisije. O preostalih predlogih svet ne odloča.

Mandatna komisija na podlagi poročila in potrdil o izvolitvi volilne komisije pregleda, katere kandidatke oziroma kandidati so bili izvoljeni za članice in člane občinskega sveta, predlaga občinskemu svetu odločitve o morebitnih pritožbah kandidatk oziroma kandidatov za članice in člane občinskega sveta ali predstavnic oziroma predstavnikov kandidatnih list in predlaga potrditev mandatov za članice in člane.

Mandatna komisija na podlagi poročila volilne komisije in potrdila o izvolitvi županje oziroma župana predlaga občinskemu svetu tudi odločitve o morebitnih pritožbah drugih kandidatk oziroma kandidatov za županjo oziroma župana ali predstavnic oziroma predstavnikov kandidatur.

10. člen

Mandate članic in članov občinskega sveta potrdi svet na predlog mandatne komisije potem, ko dobi njeno poročilo o pregledu potrdil o izvolitvi ter vsebini in upravičenosti morebitnih pritožb kandidatk oziroma kandidatov, predstavnic oziroma predstavnikov kandidatur oziroma kandidatnih list.

Svet odloči skupaj o potrditvi mandatov, ki niso sporni, o vsakem spornem mandatu pa odloča posebej.

Članica in član občinskega sveta, katerega mandat je sporen, ne sme glasovati o potrditvi svojega mandata. Šteje

se, da je svet z odločitvijo o spornem mandatu odločil tudi o pritožbi kandidatke oziroma kandidata ali predstavnice oziroma predstavnika kandidature oziroma kandidatne liste.

Svet na podlagi poročila volilne komisije in potrdila o izvolitvi županje oziroma župana na podlagi poročila mandatne komisije posebej odloči o morebitnih pritožbah kandidatke oziroma kandidata za županjo oziroma župana, predstavnic oziroma predstavnikov kandidatur oziroma kandidatnih list.

11. člen

Ko se svet konstituira in ugotovi izvolitev županje oziroma župana, nastopijo mandat novoizvoljene članice in člani občinskega sveta in nova županja oziroma župan, mandat dotedanjim članicam in članom občinskega sveta in županji oziroma županu pa preneha.

S prenehanjem mandata članic in članov občinskega sveta preneha članstvo v nadzornem odboru občine ter stalnih in občasnih delovnih telesih občinskega sveta.

Članicam in članom občinskega sveta, ki jim je prenehal mandat, preneha članstvo v vseh občinskih organih in organih javnih zavodov, javnih podjetij ter skladov, v katera so bili imenovani kot predstavnice oziroma predstavniki občinskega sveta.

12. člen

Ko je svet konstituiran, imenuje najprej izmed svojih članic in članov komisijo za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja kot svoje stalno delovno telo. Komisija mora do prve naslednje seje sveta pregledati članstvo v občinskih organih in delovnih telesih ter organih javnih zavodov, javnih podjetij in skladov, katerih ustanoviteljica ali soustanoviteljica je občina ter pripraviti poročilo in predloge za imenovanje novih članic in članov.

III. PRAVICE IN DOLŽNOSTI ČLANIC IN ČLANOV OBČINSKEGA SVETA

1. Splošne določbe

13. člen

Pravice in dolžnosti članic in članov občinskega sveta so določene z zakonom, statutom občine in tem poslovnikom.

Članice in člani občinskega sveta imajo pravico in dolžnost udeleževati se sej in sodelovati pri delu občinskega sveta in njegovih delovnih teles, katerih članice in člani so. Članice in člani občinskega sveta se lahko udeležujejo tudi sej drugih delovnih teles in imajo pravico sodelovati pri njihovem delu, vendar brez pravice glasovanja.

Članice in člani občinskega sveta imajo pravico:

- predlagati občinskemu svetu v sprejem odloke in druge akte, razen proračuna, zaključnega računa in drugih aktov, za katere je v zakonu ali v statutu določeno, da jih sprejme občinski svet na predlog županje oziroma župana, ter obravnavo vprašanj iz njegove pristojnosti;

- glasovati o predlogih splošnih aktov občine, drugih aktov in odločitev občinskega sveta ter predlagati dopolnila (amandmaje) teh predlogov;

- sodelovati pri oblikovanju dnevnih redov sej občinskega sveta;

- predlagati kandidatke oziroma kandidate za članice in člane občinskih organov, delovnih teles občinskega sveta in organov javnih zavodov, javnih podjetij in skladov, katerih ustanoviteljica ali soustanoviteljica je občina oziroma v katerih ima občina v skladu z zakonom svoje predstavnice oziroma predstavnike.

Članica in član občinskega sveta imata dolžnost varovati podatke zaupne narave, ki so kot osebni podatki, državne, uradne in poslovne skrivnosti opredeljene z zakonom, drugim predpisom ali z akti občinskega sveta in organizacij uporabnikov proračunskih sredstev, za katere zve pri svojem delu.

Članica in član občinskega sveta imata pravico do povračila stroškov v zvezi z opravljanjem funkcije ter v skladu z zakonom in posebnim aktom občinskega sveta do dela plače za nepoklicno opravljanje funkcije občinskega funkcionarja.

14. člen

Članica in član občinskega sveta ne moreta biti klicana na odgovornost zaradi mnenja, izjave ali glasu, ki sta ga dala v zvezi z opravljanjem svoje funkcije.

Članica in član občinskega sveta nimata imunitete ter sta za svoja dejanja, ki niso povezana s pravicami in dolžnostmi članice in člana občinskega sveta, odškodninsko in kazensko odgovorna.

15. člen

Skupine, ki jih oblikujejo članice in člani občinskega sveta izvoljeni z istoimenske liste ali dveh ali več kandidatnih list, imajo le pravice, ki gredo posamezni članici in članu občinskega sveta.

2. Vprašanja, pobude ali predlogi članic in članov občinskega sveta

16. člen

Članica in član občinskega sveta ima pravico zahtevati od županje oziroma župana, drugih občinskih organov in občinske uprave obvestila in pojasnila, ki so jima potrebna v zvezi z delom v občinskem svetu in njegovih delovnih telesih.

Občinski organi iz prejšnjega odstavka so dolžni odgovoriti na vprašanja članic in članov občinskega sveta in jim posredovati zahtevana pojasnila. Če članica in član občinskega sveta to posebej zahteva, njima je treba odgovoriti oziroma posredovati pojasnila tudi v pisni obliki.

Članica in član občinskega sveta ima pravico županji oziroma županu ali tajnici oziroma tajniku občine postaviti vprašanje ter jima lahko da pobudo ali predlog za ureditev določenih vprašanj ali za sprejem določenih ukrepov iz njune pristojnosti.

17. člen

Članica in član občinskega sveta zastavljata vprašanja in dajeja pobude ter predloge v pisni obliki ali ustno.

Na vsaki redni seji sveta mora biti predvidena posebna točka dnevnega reda za vprašanja, pobude ali predloge članic in članov.

Vprašanja, pobude ali predlogi morajo biti kratki in postavljeni tako, da je njihova vsebina jasno razvidna. V nasprotnem primeru županja oziroma župan ali za vodenje seje pooblaščenca podžupanja oziroma podžupan, oziroma članica in član občinskega sveta na to opozori in članico in člana občinskega sveta pozove, da vprašanje, pobudo ali predlog ustrezno dopolni.

Ustno postavljeno vprašanje ne sme trajati več kot 3 minute, obrazložitev pobude ali predloga pa ne več kot 5 minut.

Pisno postavljeno vprašanje mora biti takoj posredovano tistemu, na katerega je naslovljeno.

Pri obravnavi vprašanj, pobud ali predlogov morata biti na seji obvezno prisotna županja oziroma župan in tajnica oziroma tajnik občine. Če sta županja oziroma župan ali tajnica oziroma tajnik občine zadržana, določita, kdo ju bo nadomeščal in odgovarjal na vprašanja, pobude ali predloge.

Na seji odgovarja županja oziroma župan, tajnica oziroma tajnik ali druga pooblaščen oseba na vsa pisna vprašanja, pobude ali predloge, ki so bili oddani do začetka seje ter na ustna vprašanja dana ob obravnavi vprašanj, pobud ali predlogov članic in članov občinskega sveta. Če zahteva odgovor na vprašanje podrobnejši pregled dokumentacije oziroma proučitev, lahko županja oziroma župan ali tajnica oziroma tajnik občine, oziroma njuna namestnica oziroma namestnik odgovori na naslednji seji.

Županja oziroma župan ali tajnica oziroma tajnik občine oziroma njuna namestnica oziroma namestnik lahko na posamezna vprašanja, pobude ali predloge odgovorijo pisno. Pisno morata odgovoriti tudi na vprašanja, pobude ali predloge, za katere tako zahteva vlagatelj. Pisni odgovor mora biti posredovan vsem članicam in članom občinskega sveta s sklicem, najkasneje pa na prvi naslednji redni seji.

18. člen

Če članica in član občinskega sveta nista zadovoljna z odgovorom na svoje vprašanje, pobudo ali predlog lahko zahtevata dodatno pojasnilo. Če tudi po tem nista zadovoljna, lahko predlagata občinskemu svetu, da se o zadevi opravi razprava, o čemer odloči svet z glasovanjem.

Če svet odloči, da bo o zadevi razpravljal, mora županja oziroma župan uvrstiti to vprašanje na dnevni red prve naslednje redne seje.

3. Odgovornost in ukrepi zaradi neupravičene odsotnosti s sej sveta in delovnih teles

19. člen

Članica in član občinskega sveta sta se dolžna udeleževati sej sveta in delovnih teles, katerih članica in član sta.

Če ne moreta priti na sejo sveta ali delovnega telesa, katerega člana sta, morata o tem in o razlogih za to obvestiti županjo oziroma župana, oziroma predsednico oziroma predsednika delovnega telesa najpozneje do začetka seje oziroma če ta nista dosegljiva pa v tajništvu županje oziroma župana. Če zaradi višje sile ali drugih razlogov ne more obvestiti županje oziroma župana, oziroma predsednice oziroma predsednika delovnega telesa o svoji odsotnosti do začetka seje, mora to opraviti takoj, ko je to mogoče.

Članici in članu sveta, ki se neupravičeno ne udeleži redne seje občinskega sveta, ne pripada del plače za nepoklicno opravljanje funkcije za mesec, v katerem je bila ta seja.

Če se članica in član delovnega telesa iz neopravičenih razlogov ne udeležita treh sej delovnega telesa v koledarskem letu, lahko predsednica oziroma predsednik delovnega telesa ali delovno telo poda pobudo članicam in članom občinskega sveta za njegovo razrešitev.

IV. DELOVNO PODROČJE SVETA

20. člen

Občinski svet je najvišji organ odločanja o vseh zadevah v okviru pravic in dolžnosti občine.

Svet opravlja zadeve iz svoje pristojnosti, ki jih določa na podlagi ustave in zakona statut občine.

V. SEJE SVETA

1. Sklicevanje sej, predsedovanje in udeležba na seji

21. člen

Občinski svet dela in odloča na sejah.

Seje sveta sklicuje županja oziroma župan.

Županja oziroma župan sklicuje seje občinskega sveta po potrebi, po sklepu sveta in na predlog drugih predlagateljev oziroma predlagateljev določenih s statutom občine, mora pa jih sklicati najmanj štirikrat letno.

22. člen

Vabilo za redno sejo občinskega sveta s predlogom dnevnega reda se pošlje članicam in članom najkasneje 10 dni pred dnem, določenim za sejo. Skupaj z vabilom se pošlje tudi gradivo, ki je bilo podlaga za uvrstitev zadev na dnevni red.

Vabilo na sejo občinskega sveta se pošlje županji oziroma županu, podžupanjam oziroma podžupanom, predsednici oziroma predsedniku nadzornega odbora občine in tajnici oziroma tajniku občine, predstavnicam oziroma predstavnikom sredstev javnega obveščanja ter predstavnicam oziroma predstavnikom katerih navzočnost je glede na dnevni red seje potrebna.

23. člen

Izredna seja občinskega sveta se skliče za obravnavanje in odločanje o nujnih zadevah, kadar ni pogojev za sklic redne seje.

Izredno sejo občinskega sveta lahko skliče županja oziroma župan na predlog delovnega telesa sveta ali na zahtevo 1/4 članic in članov sveta ali na lastno pobudo.

V predlogu oziroma zahtevi za sklic izredne seje morajo biti navedeni razlogi za njen sklic. Predlogu oziroma zahtevi mora biti priloženo gradivo o zadevah, o katerih naj občinski svet odloča. Če seja sveta ni sklicana v roku sedem dni od predložitve pisnega obrazloženega predloga oziroma zahteve za sklic s priloženim ustreznim gradivom, jo lahko skliče tista upravičena predlagateljica oziroma predlagatelj, ki je sklic zahteval. V tem primeru lahko predlagateljica oziroma predlagatelj sejo tudi vodi.

Vabilo za izredno sejo občinskega sveta z gradivom mora biti vročeno članicam in članom občinskega sveta najkasneje tri dni pred sejo.

Če razmere terjajo drugače, se lahko izredna seja občinskega sveta skliče v skrajnem roku, ki je potreben, da so s sklicem seznanjene vse članice in člani sveta in se seje lahko udeležijo. V tem primeru se lahko dnevni red seje predlaga na sami seji, na sami seji pa se lahko predloži članicam in članom sveta tudi gradivo za sejo. Občinski svet pred sprejemom dnevnega reda tako sklicane izredne seje ugotovi utemeljenost razlogov za sklic. Če občinski svet ugotovi, da ni bilo razlogov, se seja ne opravi in se skliče nova izredna ali redna seja v skladu s tem poslovníkom.

24. člen

Na seje sveta se vabijo poročevalke oziroma poročevalci za posamezne točke dnevnega reda, ki jih določi županja oziroma župan, ali tajnica oziroma tajnik občine.

Vabilo se pošlje tudi vsem, katerih navzočnost je glede na dnevni red seje potrebna.

25. člen

Predlog dnevnega reda seje občinskega sveta pripravi županja oziroma župan.

Predlog dnevnega reda lahko predlagajo tudi vsi, ki imajo pravico zahtevati sklic seje sveta.

V predlog dnevnega reda seje sveta se lahko uvrstijo le točke, za katere obravnavo so izpolnjeni pogoji, ki so določeni s tem poslovnikom.

Na dnevni red se prednostno uvrstijo odloki, ki so pripravljeni za drugo obravnavo.

O sprejemu dnevnega reda odloča občinski svet na začetku seje.

Svet ne more odločiti, da se v dnevni red seje uvrstijo zadeve, če članicam in članom ni bilo predloženo gradivo oziroma h katerim ni dal svojega mnenja ali ni zavzela stališča županja oziroma župan, kadar ta ni bila predlagateljica oziroma predlagatelj, razen v primerih, ki jih določa ta poslovnik.

26. člen

Sejo občinskega sveta vodi županja oziroma župan. Županja oziroma župan lahko za vodenje sej občinskega sveta pooblasti podžupanja oziroma podžupana ali drugo članico in člana občinskega sveta (v nadaljnjem besedilu: predsedujoča oziroma predsedujoči).

Če nastopijo razlogi, zaradi katerih županja oziroma župan ali predsedujoča oziroma predsedujoči ne more voditi že sklicane seje, jo vodi druga podžupanja oziroma podžupan, če pa tudi to ni mogoče, jo vodi najstarejša članica oziroma član občinskega sveta.

27. člen

Seje občinskega sveta so javne.

Občanka oziroma občan, ki se želi udeležiti seje, ima pravico vpogleda v gradiva, ki so predložena članicam in članom občinskega sveta za to sejo.

Predsedujoča oziroma predsedujoči mora poskrbeti, da ima javnost v prostoru, v katerem seja občinskega sveta poteka, primeren prostor, da lahko spremlja delo občinskega sveta ter pri tem dela ne moti. Prostor za javnost mora biti vidno ločen od prostora za članice in člane občinskega sveta. Če občanka oziroma občan, ki spremlja sejo, ali predstavica oziroma predstavnik sredstva javnega obveščanja moti delo občinskega sveta, ga predsedujoča oziroma predsedujoči najprej opozori, če tudi po opozorilu ne neha motiti dela občinskega sveta, pa ga odstrani iz prostora.

Županja oziroma župan predlaga občinskemu svetu, da s sklepom zapre sejo za javnost v celoti ali ob obravnavi posamezne točke dnevnega reda, če to terjajo zagotovitev varstva osebnih podatkov, dokumentov in gradiv, ki vsebujejo podatke, ki so v skladu z zakonom, drugim predpisom ali splošnim aktom občine oziroma druge javne ali zasebno pravne osebe, zaupne narave oziroma državna, vojaška ali uradna tajnost.

Kadar svet sklene, da bo izključil javnost oziroma kako točko dnevnega reda obravnaval brez navzočnosti javnosti, odloči, kdo je lahko poleg županje oziroma župana, predsedujoče oziroma predsedujočega ter članic in članov občinskega sveta navzoč na seji.

2. Potek seje

28. člen

Ko predsedujoča oziroma predsedujoči začne sejo, obvesti svet, kdo izmed članic in članov občinskega sveta mu je sporočil, da je zadržan in se seje ne more udeležiti.

Predsedujoča oziroma predsedujoči nato ugotovi, ali je svet sklepčen. Predsedujoča oziroma predsedujoči obvesti svet tudi o tem, kdo je povabljen na sejo.

Na začetku seje lahko predsedujoča oziroma predsedujoči poda pojasnila v zvezi z delom na seji in drugimi vprašanji.

29. člen

Preden svet določi dnevni red seje, odloča o sprejemu zapisnika prejšnje seje.

Članica in član občinskega sveta lahko da pripombe k zapisniku prejšnje seje in zahteva, da se zapisnik ustrezno spremeni in dopolni. O utemeljenosti zahtevanih sprememb ali dopolnitev zapisnika prejšnje seje odloči svet.

Zapisnik se lahko sprejme z ugotovitvijo, da nanj niso bile podane pripombe, lahko pa se sprejme ustrezno spremenjen in dopolnjen s sprejetimi pripombami.

30. člen

Svet na začetku seje določi dnevni red.

Pri določanju dnevnega reda svet najprej odloča o predlogih, da se posamezne zadeve umaknejo z dnevnega reda, nato o predlogih, da se dnevni red razširi in nato o morebitnih predlogih za skrajšanje rokov, združitve obravnav ali hitri postopek.

Zadeve, katerih predlagateljica oziroma predlagatelj je županja oziroma župan in zanje predlaga umik, se brez razprave in glasovanja umaknejo z dnevnega reda.

Predlogi za razširitev dnevnega reda se lahko sprejmejo le, če so razlogi nastali po sklicu seje in če je bilo članicam in članom občinskega sveta izročeno gradivo, ki je podlaga za uvrstitev zadeve na dnevni red. O predlogih za razširitev dnevnega reda svet razpravlja in glasuje.

Po sprejetih posameznih odločitvah za umik oziroma za razširitev dnevnega reda da predsedujoča oziroma predsedujoči na glasovanje predlog dnevnega reda v celoti.

31. člen

Posamezne točke dnevnega reda se obravnavajo po določenem (sprejetem) vrstnem redu.

Med sejo lahko svet spremeni vrstni red obravnave posameznih točk dnevnega reda, če tako odloči.

32. člen

Na začetku obravnave vsake točke dnevnega reda lahko poda županja oziroma župan ali oseba, ki jo določi županja oziroma župan ali predlagateljica oziroma predlagatelj, kadar to ni županja oziroma župan, dopolnilno obrazložitev. Dopolnilna obrazložitev sme trajati največ petnajst minut, če ni s tem poslovnikom drugače določeno. Kadar svet tako sklene, je predlagateljica oziroma predlagatelj dolžan podati dopolnilno obrazložitev.

Če ni županja oziroma župan predlagateljica oziroma predlagatelj, poda županja oziroma župan ali od njega pooblaščen podžupanja oziroma podžupan ali tajnica oziroma tajnik občine mnenje k obravnavani zadevi. Potem dobi besedo predsednica oziroma predsednik delovnega telesa občinskega sveta, ki je zadevo obravnavalo. Obrazložitev županjinega oziroma županovega mnenja in beseda predsednice oziroma predsednika delovnega telesa lahko trajata največ po deset minut.

Po tem dobijo besedo članice in člani občinskega sveta po vrstnem redu, kakor so se priglasili k razpravi. Razprava posamezne članice in člana lahko traja največ deset minut. Svet lahko sklene, da posamezna članica in član iz utemeljenih razlogov lahko razpravlja dalj časa.

Razpravljalca oziroma razpravljalca lahko razpravlja le enkrat, ima pa pravico do replike po razpravi vsakega drugega.

ga razpravljajca. Replika mora biti konkretna in se nanašati na napovedi replike označeno razpravo, sicer jo lahko predsedujoča oziroma predsedujoči prepove. Replike smejo trajati največ tri minute.

33. člen

Razpravljalka oziroma razpravljalec sme govoriti le o vprašanju, ki je na dnevnem redu in o katerem teče razprava, h kateri je predsedujoča oziroma predsedujoči pozval.

Če se razpravljalka oziroma razpravljalec ne drži dnevnega reda ali prekorači čas za razpravo, ga predsedujoča oziroma predsedujoči opomni. Če se tudi po drugem opominu ne drži dnevnega reda oziroma nadaljuje z razpravo, mu predsedujoča oziroma predsedujoči lahko vzame besedo. Zoper odvzem besede lahko razpravljalka oziroma razpravljalec ugovarja. O ugovoru odloči svet brez razprave.

34. člen

Članici in članu občinskega sveta, ki želi govoriti o kršitvi poslovnika ali o kršitvi dnevnega reda, da predsedujoča oziroma predsedujoči besedo takoj, ko jo zahteva.

Nato poda predsedujoča oziroma predsedujoči pojasnilo glede kršitve poslovnika ali dnevnega reda. Če članica in član ni zadovoljen s pojasnilom, odloči svet o tem vprašanju brez razprave.

Če članica in član zahteva besedo, da bi opozoril na napako ali popravil navedbo, ki po njegovem mnenju ni točna in je povzročila nesporazum ali potrebo po osebnem pojasnilu, mu da predsedujoča oziroma predsedujoči besedo takoj, ko jo zahteva. Pri tem se mora članica in član omejiti na pojasnilo in njegov govor ne sme trajati več kot pet minut.

35. člen

Ko predsedujoča oziroma predsedujoči ugotovi, da ni več priglasih k razpravi, sklene razpravo o posamezni točki dnevnega reda. Če je na podlagi razprave treba pripraviti predloge za odločitve ali stališča, se razprava o taki točki dnevnega reda prekine in nadaljuje po predložitvi teh predlogov.

Predsedujoča oziroma predsedujoči lahko med sejo prekine delo sveta tudi, če je to potrebno zaradi odmora, priprave predlogov po zaključeni razpravi, potrebe po posvetovanjih, pridobitve dodatnih strokovnih mnenj. V primeru prekinitve predsedujoča oziroma predsedujoči določi, kdaj se bo seja nadaljevala.

Predsedujoča oziroma predsedujoči prekine delo sveta, če ugotovi, da seja ni več sklepčna, če so potrebna posvetovanja v delovnem telesu in v drugih primerih, ko tako sklepa svet. Če je delo sveta prekinjeno zato, ker seja ni več sklepčna, sklepčnosti pa ni niti v nadaljevanju seje, predsedujoča oziroma predsedujoči sejo konča.

36. člen

Seje občinskega sveta se sklicujejo praviloma ob 14. uri in morajo biti načrtovane tako, da praviloma ne trajajo več kot štiri ure.

Predsedujoča oziroma predsedujoči odredi petnajstminutni odmor vsaj po dveh urah neprekinjenega dela.

Odmor lahko predsedujoča oziroma predsedujoči odredi tudi na obrazložen predlog posameznega ali skupine članic in članov občinskega sveta, županje oziroma župana ali predlagateljice oziroma predlagatelja, če je to potrebno zaradi priprave dopolnil (amandmajev), mnenj, stališč, dodatnih obrazložitvev ali odgovorov oziroma pridobitve zahtevanih podatkov. Odmor lahko traja največ trideset minut, odredi

pa se ga lahko pred oziroma v okviru posamezne točke največ dvakrat.

Če kdo od upravičencev predlaga dodatni odmor po izčrpanju možnosti iz prejšnjega odstavka, odloči občinski svet, ali se lahko odredi odmor ali pa se seja prekine in nadaljuje drugič.

37. člen

Če svet o zadevi, ki jo je obravnaval, ni končal razprave ali če ni pogojev za odločanje, ali če svet o zadevi ne želi odločiti na isti seji, se razprava oziroma odločanje o zadevi preloži na eno izmed naslednjih sej. Enako lahko svet odloči, če časovno ni uspel obravnavati vseh točk dnevnega reda.

Ko so vse točke dnevnega reda izčrpane, občinski svet konča sejo.

3. Vzdrževanje reda na seji

38. člen

Za red na seji skrbi predsedujoča oziroma predsedujoči. Na seji sveta ne sme nihče govoriti, dokler mu predsedujoča oziroma predsedujoči ne da besede.

Predsedujoča oziroma predsedujoči skrbi, da govornico oziroma govornika nihče ne moti med govorom. Govornico oziroma govornika lahko opomni na red ali mu seže v besedo le predsedujoča oziroma predsedujoči.

39. člen

Za kršitev reda na seji sveta sme predsedujoča oziroma predsedujoči izreči naslednje ukrepe:

- opomin,
- odvzem besede,
- odstranitev s seje ali z dela seje.

40. člen

Opomin se lahko izreče članici in članu občinskega sveta, če govori, čeprav ni dobil besede, če sega govornici oziroma govorniku v besedo ali če na kak drug način krši red na seji.

Odvzem besede se lahko izreče govornici oziroma govorniku, če s svojim govorom na seji krši red in določbe tega poslovnika in je bil na tej seji že dvakrat opominjan, naj spoštuje red in določbe tega poslovnika.

Odstranitev s seje ali z dela seje se lahko izreče članici in članu občinskega sveta ali govornici oziroma govorniku, če kljub opominu ali odvzemu besede krši red na seji, tako da onemogoča delo sveta.

Članica in član občinskega sveta ali govornica oziroma govornik, ki mu je izrečen ukrep odstranitve s seje ali z dela seje, mora takoj zapustiti prostor, v katerem je seja.

41. člen

Predsedujoča oziroma predsedujoči lahko odredi, da se odstrani s seje in iz poslopja, v katerem je seja, vsaka druga udeleženka oziroma udeleženec, ki krši red na seji oziroma s svojim ravnanjem onemogoča nemoten potek seje.

Če je red hudo kršen, lahko predsedujoča oziroma predsedujoči odredi, da se odstranijo vse poslušalke oziroma poslušalci.

42. člen

Če predsedujoča oziroma predsedujoči z rednimi ukrepi ne more ohraniti reda na seji sveta, jo prekine.

4. Odločanje

43. člen

Svet veljavno odloča oziroma je sklepčen, če je na seji navzočih večina njegovih članic in članov.

Navzočnost se ugotavlja na začetku seje, pred vsakim glasovanjem in na začetku nadaljevanja seje po odmoru oziroma prekinitvi.

Za sklepčnost je odločilna dejanska navzočnost članic in članov občinskega sveta v sejni sobi (dvorani).

Kadar je za sprejem odločitve potrebna dvetretjinska večina, svet veljavno odloča, če je na seji navzočih najmanj dve tretjini vseh članic in članov občinskega sveta.

44. člen

Občinski svet sprejema odločitve z večino glasov navzočih članic in članov, razen če zakon ali statut občine določa drugačno večino. Predlagana odločitev je sprejeta, če se je večina navzočih članic in članov izrekla "ZA" njen sprejem.

45. člen

Občinski svet praviloma odloča z javnim glasovanjem.

S tajnim glasovanjem lahko svet odloča, če tako sklene pred odločanjem o posamezni zadevi oziroma vprašanju. Predlog za tajno glasovanje lahko da županja oziroma župan ali najmanj ena četrtina navzočih članic in članov sveta.

46. člen

Glasovanje se opravi po končani razpravi o predlogu, o katerem se odloča.

Članica in član občinskega sveta ima pravico obrazložiti svoj glas, razen če ta poslovnik ne določa drugače. Obrazložitev glasu se v okviru posameznega glasovanja dovoli le enkrat in sme trajati največ dve minuti.

Predsedujoča oziroma predsedujoči po vsakem opravljenem glasovanju ugotovi in objavi izid glasovanja.

47. člen

Članice in člani občinskega sveta glasujejo tako, da se opredelijo "ZA" ali "PROTI" sprejemu predlagane odločitve.

48. člen

Javno glasovanje se opravi z dvigom rok ali s poimenskimi izjavljanjem.

Poimensko glasujejo članice in člani občinskega sveta, če svet tako odloči na predlog predsedujoče oziroma predsedujočega ali najmanj ene četrtine navzočih članic in članov sveta.

Članice in člane se pozove k poimenskemu glasovanju po abecednem redu prve črke njihovih priimkov. Članica in član glasuje tako, da glasno izjavi "ZA", "PROTI" ali "NE GLASUJEM".

49. člen

Tajno se glasuje z glasovnicami.

Tajno glasovanje vodi in ugotavlja izide tričlanska komisija, ki jo vodi predsedujoča oziroma predsedujoči. Dve članici in člana določita občinski svet na predlog predsedujoče oziroma predsedujočega.

Administrativno-tehnična opravila v zvezi s tajnim glasovanjem opravlja tajnica oziroma tajnik občine ali delavka oziroma delavec občinske uprave, ki ga določi tajnica oziroma tajnik.

Za glasovanje se natisne toliko enakih glasovnic, kot je članic in članov sveta.

Glasovnice morajo biti overjene z žigom, ki ga uporablja občinski svet.

Pred začetkom glasovanja določi predsedujoča oziroma predsedujoči čas glasovanja.

Komisija vroči glasovnice članicam in članom občinskega sveta in sproti označi, katera članica in član je prejel glasovnico. Glasuje se na prostoru, ki je določen za glasovanje in na katerem je zagotovljena tajnost glasovanja.

Glasovnica vsebuje predlog, o katerem se odloča, in praviloma opredelitev "ZA" in "PROTI". "ZA" je na dnu glasovnice za besedilom predloga na desni strani, "PROTI" pa na levi. Glasuje se tako, da se obkroži besedo "ZA" ali besedo "PROTI".

Glasovnica mora vsebovati navodilo za glasovanje.

Glasovnica za imenovanje vsebuje zaporedne številke, imena in priimke kandidatke oziroma kandidata, če jih je več po abecednem redu prvih črk njihovih priimkov. Glasuje se tako, da se obkroži zaporedno številko pred priimkom in imenom kandidatke oziroma kandidata, za katerega se želi glasovati in največ toliko zaporednih števil, kolikor kandidatke oziroma kandidata je v skladu z navodilom na glasovnici treba imenovati.

Ko članica in član občinskega sveta izpolni glasovnico, odda glasovnico v glasovalno skrinjico.

50. člen

Ko je glasovanje končano, komisija ugotovi izid glasovanja.

Ugotovitev izida glasovanja obsega:

- število razdeljenih glasovnic,
- število oddanih glasovnic,
- število neveljavnih glasovnic,
- število veljavnih glasovnic,
- število glasov "ZA" in število glasov "PROTI", oziroma pri glasovanju o kandidatkah oziroma kandidatih število glasov, ki jih je dobila posamezna kandidatka oziroma kandidat,

- ugotovitev, da je predlog izglasovan s predpisano večino ali da predlog ni izglasovan, pri glasovanju o kandidatkah oziroma kandidatih pa katerih kandidatka oziroma kandidat je imenovan.

O ugotovitvi rezultatov glasovanja se sestavi zapisnik, ki ga podpišejo vsi, ki so vodili glasovanje. Predsedujoča oziroma predsedujoči takoj po ugotovitvi rezultatov objavi izid glasovanja na seji sveta.

51. člen

Če članica in član občinskega sveta utemeljeno ugovarja poteku glasovanja ali ugotovitvi izida glasovanja, se lahko glasovanje ponovi.

O ponovitvi glasovanja odloči svet brez razprave na predlog članice in člana, ki ugovarja poteku ali ugotovitvi izida glasovanja, ali na predlog predsedujoče oziroma predsedujočega.

5. Zapisnik seje občinskega sveta

52. člen

O vsaki seji občinskega sveta se piše zapisnik.

Zapisnik obsega glavne podatke o delu na seji, zlasti pa podatke o udeležbi na seji, o predlogih, o izidih glasovanja o posameznih predlogih in o sklepih, ki so bili sprejeti. Zapisniku je treba predložiti original ali kopijo gradiva, ki je bilo predloženo oziroma obravnavano na seji.

Za zapisnik seje občinskega sveta skrbi za to pooblaščen delavka oziroma delavec občinske uprave.

Na vsaki redni seji občinskega sveta se obravnavajo in potrdijo zapisniki prejšnje redne in vseh vmesnih izrednih sej občinskega sveta. Vsaka članica in član občinskega sveta ima pravico podati pripombe na zapisnik. O utemeljenosti pripomb odloči občinski svet. Če so pripombe sprejete, se zapišejo v zapisnik ustrezne spremembe.

Sprejeti zapisnik podpišeta predsedujoča oziroma predsedujoči sveta, ki je sejo vodil, in tajnica oziroma tajnik občine oziroma pooblaščen delavka oziroma delavec občinske uprave, ki je vodil zapisnik.

Po sprejemu se zapisnik pošlje predstavnicam oziroma predstavnikom sredstev javnega obveščanja, ki so bili prisotni na seji in se na krajevno običajen način objavi. Zapisnik nejavne seje oziroma tisti del zapisnika, ki je bil voden na nejavnem delu seje občinskega sveta, se ne prilaga v gradivo za redno sejo občinskega sveta in ne objavlja. Članice in člani občinskega sveta s njim pred potrjevanjem zapisnika seznani predsedujoča oziroma predsedujoči.

53. člen

Potek seje občinskega sveta se snema na magnetofonski trak, ki se hrani še eno leto po koncu mandata članic in članov občinskega sveta, ki so sestavljali občinski svet, katerega seja je bila snemana.

Magnetogram seje se hrani skupaj z zapisnikom in drugim gradivom s seje.

Članica in član občinskega sveta in druga udeleženka oziroma udeleženec seje, če je za to dobil dovoljenje predsedujočega oziroma predsedujočega, ima pravico poslušati magnetogram. Poslušanje se opravi v prostorih občinske uprave.

Članica in član občinskega sveta lahko zahteva, da se del posnetka dobesedno prepiše. Zahtevo, v kateri navede del seje, za katerega zahteva prepis, razlog in utemeljitev, vložijo pisno pri županji oziroma županu. Županja oziroma župan odloči o zahtevi in naroči prepis, če ugotovi, da so razlogi utemeljeni.

54. člen

Ravnanje z gradivom občinskega sveta, ki je zaupne narave, določijo občinski svet na podlagi zakona s posebnim aktom.

Izvirniki odlokov, splošnih in drugih aktov občinskega sveta, zapisniki sej ter vse gradivo občinskega sveta in njegovih delovnih teles se hrani v arhivu občinske uprave.

O arhiviranju in rokih hranjenja dokumentarnega gradiva izda natančnejša navodila županja oziroma župan v skladu s predpisi, ki urejajo pisarniško poslovanje in dokumentacijsko gradivo.

55. člen

Članica in član občinskega sveta ima pravico vpogleda v vse spise in gradivo, ki se hrani v arhivu ali je pri pristojnih organih občinske uprave, če je to potrebno zaradi izvrševanja njegove funkcije. Vpogled odredi tajnica oziroma tajnik občine na podlagi pisne zahteve članice in člana občinskega sveta. Original zahteve, odredba oziroma sklep o zavrnitvi se hrani pri gradivu, ki je bilo vpogledano.

V primeru dokumentarnega gradiva zaupne narave, odloči o vpogledu županja oziroma župan v skladu z zakonom in aktom občinskega sveta.

6. Strokovna in administrativno tehnična opravila za svet

56. člen

Strokovno in administrativno delo za potrebe občinskega sveta ter pri pripravi in vodenju sej občinskega sveta ter njegovih delovnih teles zagotavlja občinska uprava.

7. Delovna telesa občinskega sveta in njihova delovna področja

57. člen

Občinski svet ustanovi stalne ali občasne komisije in odbore kot svoja delovna telesa.

Občasna delovna telesa ustanovi občinski svet s sklepom, s katerim določi naloge delovnega telesa in število članic in članov ter opravi imenovanje.

Področje dela stalnih delovnih teles določa ta poslovnik.

Delovna telesa občinskega sveta v okviru svojega delovnega področja v skladu s tem poslovníkom in aktom o ustanovitvi obravnavajo zadeve iz pristojnosti občinskega sveta in dajejo občinskemu svetu mnenja in predloge.

Delovna telesa občinskega sveta lahko predlagajo občinskemu svetu v sprejem odloke in druge akte iz njihove pristojnosti, razen proračuna in zaključnega računa proračuna in drugih aktov, za katere je v zakonu ali v statutu občine določeno, da jih sprejme občinski svet na predlog županje oziroma župana.

58. člen

Stalna delovna telesa občinskega sveta, določena s statutom občine, so naslednji odbori in komisije:

- komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja,
- odbor za proračun, finance in premoženjske zadeve,
- odbor za gospodarstvo, obrt in podjetništvo,
- odbor za družbene dejavnosti,
- odbor za kmetijstvo in turizem,
- odbor za varstvo okolja, urejanje prostora in gospodarske javne službe,
- statutarno-pravna komisija,
- komisija za priznanja, pohvale in nagrade.

Odbori in komisije štejejo pet do sedem članic in članov. Število članic in članov posameznega delovnega telesa občinskega sveta in delovno področje se določijo s poslovníkom občinskega sveta.

Občasna delovna telesa ustanovi občinski svet s sklepom, s katerim določi naloge delovnega telesa in število članic in članov ter opravi imenovanje.

59. člen

Občinski svet ima komisijo za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja, ki jo imenuje izmed svojih članic in članov na prvi seji po volitvah.

Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja ima sedem članic in članov.

Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja opravlja zlasti naslednje naloge:

- občinskemu svetu predlaga kandidatke oziroma kandidate za delovna telesa občinskega sveta in druge organe, ki jih imenuje občinski svet,
- občinskemu svetu ali županji oziroma županu daje pobude oziroma predloge v zvezi s kadrovskimi vprašanji v občini, ki so v pristojnosti občinskega sveta,
- pripravlja predloge odločitev občinskega sveta v zvezi s plačili ter drugimi prejemki občinskih funkcionarjev ter izvršuje odločitve občinskega sveta, zakone in predpise, ki urejajo plače in druge prejemke občinskih funkcionarjev,
- obravnava druga vprašanja, ki ji jih določi občinski svet.

60. člen

Odbor za proračun, finance in premoženjske zadeve, ki šteje sedem članic in članov, opravlja zlasti naslednje naloge:

- obravnava in daje mnenje k predlogu proračuna in zaključnega računa občine,
- obravnava in daje mnenja k dokončnemu poročilu nadzornega odbora,
- spremlja in daje mnenja k izvrševanju proračuna,
- obravnava letni načrt razvoja občine in spremlja gospodarjenje z občinskim premoženjem,
- na zahtevo občinskega sveta daje mnenje glede vprašanj s področja financ in premoženja iz pristojnosti občine.

Obravnavo je odbor dolžan opraviti najkasneje tri dni pred dnem, za katerega je sklicana redna seja občinskega sveta ter svoje mnenje, stališče in predlog pisno predložiti županji oziroma županu, predsedujoči oziroma predsedujočemu in predlagateljici oziroma predlagatelju. Mnenje o dopolnilih k predlaganim splošnim aktom mora odbor predložiti najkasneje dva dni pred pričetkom obravnave predloga splošnega akta.

61. člen

Odbor za gospodarstvo, obrt in podjetništvo, ki šteje sedem članic in članov, opravlja zlasti naslednje naloge:

- obravnava vprašanja pospeševanja gospodarstva, obrti in podjetništva,
- skrbi za čezmejno sodelovanje s svojega področja,
- obravnava druga vprašanja v okviru svojega delovnega področja, ki mu jih naloži občinski svet.

Odbor obravnava vse predloge aktov in drugih odločitev iz pristojnosti občine na področju gospodarstva (malega gospodarstva in obrti), ki so občinskemu svetu predlagani v sprejem, oblikuje o njih svoje mnenje in občinskemu svetu poda stališče s predlogom odločitve.

Obravnavo je odbor dolžan opraviti najkasneje tri dni pred dnem, za katerega je sklicana redna seja občinskega sveta ter svoje mnenje, stališče in predlog pisno predložiti županji oziroma županu, predsedujoči oziroma predsedujočemu in predlagateljici oziroma predlagatelju. Mnenje o dopolnilih k predlaganim splošnim aktom mora odbor predložiti najkasneje dva dni pred pričetkom obravnave predloga splošnega akta.

Odbor za gospodarstvo, obrt in podjetništvo lahko predlaga občinskemu svetu v sprejem odloke in druge akte iz njegove pristojnosti na svojem področju dela.

62. člen

Odbor družbenih dejavnosti, ki šteje sedem članic in članov, opravlja zlasti naslednje naloge:

- obravnava vprašanja in daje mnenje in predloge v zvezi s šolstvom, zdravstvom, kulturo, otroškim varstvom, športom in rekreacijo ter društvenimi dejavnostmi,
- daje mnenja k ustanovitvenim aktom javnih zavodov in služb lokalnega pomena,
- pripravlja program socialne politike občine in ga predlaga občinskemu svetu,
- skrbi za smotrno uporabo in povečanje najemnega socialnega sklada stanovanj v občini,
- opravlja druge zadeve s področja družbenih dejavnosti, družine in mladine.

Obravnavo je odbor dolžan opraviti najkasneje tri dni pred dnem, za katerega je sklicana redna seja občinskega sveta ter svoje mnenje, stališče in predlog pisno predložiti županji oziroma županu, predsedujoči oziroma predsedujočemu in predlagateljici oziroma predlagatelju. Mnenje o dopolnilih k predlaganim splošnim aktom mora odbor predložiti najkasneje dva dni pred pričetkom obravnave predloga splošnega akta.

Odbor za področje družbenih dejavnosti lahko predlaga občinskemu svetu v sprejem odloke in druge akte iz njegove pristojnosti na svojem področju dela.

63. člen

Odbor za kmetijstvo in turizem, ki šteje sedem članic in članov, opravlja zlasti naslednje naloge:

- spremlja in daje mnenja in predloge v zvezi z organiziranjem in razvojem dejavnosti kmetijstva,
- obravnava vprašanja razvoja kmetijskih dopolnilnih dejavnosti (drobna obrt, storitve s kmetijsko mehanizacijo, kmečki turizem in vinotoči...),
- spremlja in skrbi za promocijo turizma v občini,
- opravlja druge naloge s področja kmetijstva, gozdarstva, veterine, lova in turizma.

Odbor obravnava vse predloge aktov in drugih odločitev iz pristojnosti občine na področju kmetijstva in turizma, ki so občinskemu svetu predlagani v sprejem, oblikuje o njih svoje mnenje in občinskemu svetu poda stališča s predlogom odločitve.

Obravnavo je odbor dolžan opraviti najkasneje tri dni pred dnem, za katerega je sklicana redna seja občinskega sveta ter svoje mnenje, stališče in predlog pisno predložiti županji oziroma županu, predsedujoči oziroma predsedujočemu in predlagateljici oziroma predlagatelju. Mnenje o dopolnilih k predlaganim splošnim aktom mora odbor predložiti najkasneje dva dni pred pričetkom obravnave predloga splošnega akta.

Odbor za kmetijstvo in turizem lahko predlaga občinskemu svetu v sprejem odloke in druge akte iz njegove pristojnosti na svojem področju dela.

64. člen

Odbor za varstvo okolja, urejanje prostora in za gospodarske javne službe, ki šteje sedem članic in članov, opravlja zlasti naslednje naloge:

- obravnava prostorske plane občine,
- predlaga politiko prostorskega razvoja občine in spremlja njeno izvrševanje,
- obravnava vprašanja načrtovanja s področja urbanizma, gradbeništva in infrastrukture,
- obravnava vprašanja razvoja stanovanjskega gospodarstva in izgradnje socialnih stanovanj ter vzdrževanje obstoječega občinskega stanovanjskega fonda,
- obravnava vprašanja v zvezi s poslovnimi prostori,
- obravnava vprašanja glede upravljanja in urejanja gospodarskih javnih služb,
- obravnava vprašanja izgradnje in vzdrževanja lokalnih in gozdnih cest,
- obravnava vprašanja izgradnje in vzdrževanje komunalne infrastrukture (vodovod, odlagališče odpadkov, kanalizacije...),
- obravnava vprašanja ekologije, varstva naravne in kulturne dediščine,
- obravnava druga vprašanja v okviru svojega delovnega področja, ki mu jih naloži občinski svet.

Odbor obravnava vse predloge aktov in drugih odločitev iz pristojnosti občine na področju varstva okolja, urejanja prostora in gospodarskih javnih služb, ki so občinskemu svetu predlagani v sprejem, oblikuje o njih svoje mnenje in občinskemu svetu poda stališča s predlogom odločitve.

Obravnavo je odbor dolžan opraviti najkasneje tri dni pred dnem, za katerega je sklicana redna seja občinskega sveta ter svoje mnenje, stališče in predlog pisno predložiti županji oziroma županu, predsedujoči oziroma predsedujočemu in predlagateljici oziroma predlagatelju. Mnenje o dopolnilih k predlaganim splošnim aktom mora odbor predložiti najkasneje dva dni pred pričetkom obravnave predloga splošnega akta.

ti najkasneje dva dni pred pričetkom obravnave predloga splošnega akta.

Odbor za varstvo okolja, urejanje prostora in za gospodarske javne službe lahko predlaga občinskemu svetu v sprejem odloke in druge akte iz njegove pristojnosti na svojem področju dela.

65. člen

Statutarno-pravna komisija občinskega sveta ima pet članic in članov.

Komisija obravnava predlog statuta občine in poslovnika občinskega sveta in njunih sprememb oziroma dopolnitev, odlokov in drugih aktov, ki jih občinski svet sprejema v obliki predpisov.

Komisija oblikuje svoje mnenje oziroma stališče glede skladnosti obravnavanih predlogov aktov z ustavo, zakoni in statutom občine ter glede medsebojne skladnosti z drugimi veljavnimi akti občine.

Komisija lahko predlaga občinskemu svetu v sprejem spremembe in dopolnitve statuta občine in poslovnika občinskega sveta ter obvezno razlago določb splošnih aktov občine.

66. člen

Komisija za priznanja, pohvale in nagrade, ki šteje pet članic in članov, opravlja zlasti naslednje naloge:

- v skladu z odlokom o priznanjih občine vodi razpise, zbira, obravnava in daje občinskemu svetu predloge za podeljevanje občinskih priznanj,
- vodi evidenco dobitnikov občinskih priznanj.

67. člen

Članice in člane delovnih teles imenuje občinski svet na predlog komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja izmed svojih članic in članov in največ polovico članic in članov izmed drugih občank oziroma občanov, če ta poslovnik ne določa drugače.

Predsednico oziroma predsednika delovnega telesa izvolijo članice in člani delovnega telesa.

Delovna telesa lahko imenujejo tudi podpredsednico oziroma podpredsednika.

Prvo sejo delovnega telesa skliče županja oziroma župan.

Članstvo v delovnih telesih občinskega sveta ni združljivo s članstvom v nadzornem odboru občine ali z delom v občinski upravi.

68. člen

Občinski svet lahko razreši posamezno članico in člana delovnega telesa občinskega sveta ali delovno telo v celoti na predlog najmanj četrtine članic in članov občinskega sveta. Predlog novih kandidatk oziroma kandidatov za članice oziroma člane delovnega telesa pripravi komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja do prve naslednje seje občinskega sveta.

69. člen

Svet in županja oziroma župan lahko ustanovita skupna delovna telesa. V aktu o ustanovitvi skupnega delovnega telesa se določi njihova sestava in naloge.

70. člen

Predsednica oziroma predsednik delovnega telesa predstavlja delovno telo, organizira in vodi delo delovnega telesa, sklicuje njegove seje in zastopa njegova mnenja,

stališča in predloge v občinskem svetu. V njegovi odsotnosti ga nadomešča podpredsednica oziroma podpredsednik.

Seje delovnih teles se skličejo za obravnavo zadev iz njihovih delovnih področij, dodeljenih zadev po sklepu občinskega sveta, na podlagi dnevnega reda redne seje sveta ali na zahtevo županja oziroma župana.

Gradivo za sejo delovnega telesa mora biti poslano članicam in članom delovnega telesa najmanj tri dni pred sejo delovnega telesa, razen v izjemnih in utemeljenih primerih.

Delovno telo dela na sejah. Delovno telo lahko veljavno sprejema svoje odločitve, če je na seji navzoča večina njegovih članic in članov. Delovno telo sprejema svoje odločitve – mnenja, stališča in predloge z večino glasov navzočih članic in članov.

Glasovanje v delovnem telesu je javno.

Za delo delovnih teles se smiselno uporabljajo določila tega poslovnika, ki se nanašajo na delo občinskega sveta.

71. člen

Na sejo delovnega telesa so praviloma vabljeni vsi strokovni delavci, ki so sodelovali pri pripravi predlogov aktov in drugih odločitev občinskega sveta, ki jih določi predlagateljica oziroma predlagatelj, lahko pa tudi predstavnice oziroma predstavniki organov in organizacij, zavodov, podjetij in skladov, katerih delo je neposredno povezano z obravnavano problematiko.

VI. AKTI OBČINSKEGA SVETA

1. Splošne določbe

72. člen

Občinski svet sprejema statut občine in v skladu z zakonom in statutom naslednje akte:

- poslovnik občinskega sveta,
- proračun občine in zaključni račun proračuna,
- planske in razvojne akte občine ter prostorske izvedbene akte,
- odloke,
- odredbe,
- pravilnike,
- navodila,
- sklepe.

Občinski svet sprejema tudi stališča, priporočila, poročila, obvezne razlage določb statuta občine in drugih splošnih aktov ter daje mnenja in soglasja v skladu z zakonom ali statutom občine. Vsebina splošnih aktov občine je določena z zakonom in statutom občine.

73. člen

Županja oziroma župan predlaga občinskemu svetu v sprejem proračun občine in zaključni račun proračuna, odloke ter druge splošne akte, za katere je v zakonu ali tem statutu določeno, da jih predlaga županja oziroma župan.

Komisije in odbori občinskega sveta ter vsaka članica in član občinskega sveta lahko predlagajo občinskemu svetu v sprejem odloke in druge akte iz njegove pristojnosti, razen proračuna in zaključnega računa proračuna in drugih aktov, za katere je v zakonu ali statutu občine določeno, da jih sprejme občinski svet na predlog županja oziroma župana.

Najmanj pet odstotkov volivcev v občini lahko zahteva od občinskega sveta sprejem ali razveljavitev splošnega akta.

74. člen

Akte, ki jih sprejema občinski svet, podpisuje županja oziroma župan.

Izvirnike aktov občinskega sveta se pečati in hrani v arhivu občinske uprave.

2. Postopek za sprejem odloka

75. člen

Predlog odloka mora vsebovati naslov odloka, uvod, besedilo členov in obrazložitev.

Uvod vsebuje razloge za sprejetje odloka, oceno stanja, cilje in načela odloka ter oceno finančnih in drugih posledic, ki jih bo imelo sprejetje odloka.

Če je predlagateljica oziroma predlagatelj odloka delovno telo občinskega sveta ali članica in član občinskega sveta, pošlje predlog odloka županji oziroma županu ali podžupanji oziroma podžupanu ali članici oziroma članu občinskega sveta, ki je pooblaščen za vodenje sej občinskega sveta (v nadaljnjem besedilu: predsedujoča oziroma predsedujoči).

76. člen

Predlagateljica oziroma predlagatelj določi svojo predstavnico oziroma predstavnika, ki bo sodeloval v obravnavah predloga odloka na sejah občinskega sveta.

Županja oziroma župan lahko sodeluje v vseh obravnavah predloga odloka na sejah občinskega sveta in delovnih teles, tudi kadar ona oziroma on ni predlagateljica.

77. člen

Predsedujoča oziroma predsedujoči občinskega sveta pošlje predlog odloka članicam in članom občinskega sveta in županji oziroma županu, kadar ta ni predlagateljica oziroma predlagatelj odloka, najmanj 10 dni pred dnem, določenim za sejo sveta, na kateri bo obravnavan predlog odloka.

Občinski svet razpravlja o predlogu odloka na dveh obravnavah.

78. člen

Ob prvi obravnavi predloga odloka lahko svet sklene:

- da se opravi razprava in glasovanje o posameznih spornih rešitvah (členih) predloga odloka,
- da se opravi razprava in glasovanje po posameznih poglavjih predloga odloka,
- da se opravi razprava skupaj o več ali o vseh poglavjih predloga odloka.

Na koncu prve obravnave predloga odloka lahko svet:

- odloči, da se opravi druga obravnava predloga odloka v predloženem besedilu,
- sprejme stališča in sklepe, ki naj jih predlagatelj upošteva pri pripravi za drugo obravnavo,
- odloči, da se odlok ne sprejme z navedbo razlogov.

Obravnava predloga odloka traja najmanj 15 dni, obravnava statuta pa najmanj 30 dni.

79. člen

Predlagateljica oziroma predlagatelj odloka je dolžan upoštevati predloge, pripombe in stališča, ki so podane v prvi obravnavi odloka oziroma utemeljiti zakaj jih ni upošteval.

80. člen

V drugi obravnavi razpravlja občinski svet po vrstnem redu o vsakem členu odloka. Ko občinski svet konča razpravo o posameznem členu predloga odloka, glasuje o predlogu odloka v celoti.

Predlagateljica oziroma predlagatelj lahko predlaga umik predloga odloka po končani prvi in drugi obravnavi. O predlogu umika odloča občinski svet.

Če na predlog odloka v prvi obravnavi ni bilo bistvenih vsebinskih pripomb in bi besedilo predloga odloka v drugi obravnavi bilo enako besedilu predloga odloka v prvi obravnavi, lahko občinski svet na predlog predlagateljice oziroma predlagatelja sprejme predlog odloka na isti seji tako, da se združita prva in druga obravnava predloga odloka.

81. člen

V drugi obravnavi predloga odloka lahko predlagajo njegove spremembe in dopolnitve članice in člani občinskega sveta in predlagateljica oziroma predlagatelj z amandmaji.

Županja oziroma župan lahko predlaga amandmaje tudi, kadar ni sama predlagateljica oziroma predlagatelj odloka.

Amandma članice oziroma člana občinskega sveta mora biti predložen občinskemu svetu v pisni obliki z obrazložitvijo najmanj tri dni pred dnem, določenim za sejo občinskega sveta, na kateri bo obravnavan predlog odloka, h kateremu je predlagan amandma. Na sami seji lahko predlaga amandma v pisni obliki z obrazložitvijo najmanj ena četrtina vseh članic in članov občinskega sveta in predlagateljica oziroma predlagatelj odloka.

Če predlagani amandma vsebuje določbo, ki zahteva finančna sredstva, mora predlagateljica oziroma predlagatelj amandmaja predvideti tudi zagotovitev teh sredstev. Občinski svet lahko zahteva, da se prouči vpliv teh določb na razpoložljiva sredstva in zagotovitev financirnaja predlagane rešitve.

Županja oziroma župan lahko pove mnenje k amandmaju tudi kadar on ni predlagateljica oziroma predlagatelj odloka. Kolikor poda amandma predlagateljica oziroma predlagatelj odloka je amandma sestavni del predloga odloka.

Predlagateljica oziroma predlagatelj amandmaja ima pravico na seji do konca obravnave spremeniti ali dopolniti amandma oziroma ga umakniti.

82. člen

Amandma, člen odloka in odlok v celoti je sprejet, če zanj na seji občinskega sveta glasuje večina navzočih članic in članov.

O vsakem amandmaju se glasuje posebej.

83. člen

Občinski svet mora do prenehanja mandata svojih članic in članov praviloma zaključiti vse postopke o predlaganih splošnih aktih občine.

V primeru, da postopki niso zaključeni, občinski svet v novi sestavi na predlog županje oziroma župana odloči, o katerih predlogih za sprejem občinskih splošnih aktov bo postopek nadaljeval, katere začel obravnavati znova ter katerih ne bo obravnaval.

Občinski svet lahko nadaljuje obravnavo predloga splošnega akta oziroma obravnavo začne znova, če je predlagateljica oziroma predlagatelj županja oziroma župan, ki je na volitvah znova pridobil mandat (ista predlagateljica oziroma predlagatelj). Če predlagateljica oziroma predlagatelj ni več občinski funkcionar, se predlog ne obravnava.

3. Hitri postopek za sprejem odlokov

84. člen

Kadar to zahtevajo izredne potrebe občine ali naravne nesreče, lahko občinski svet sprejme odlok po hitrem postopku. Po hitrem postopku sprejema občinski svet tudi obvezne razlage določb splošnih aktov občine.

Pri hitrem postopku se združita prva in druga obravnava predloga odloka na isti seji.

Pri hitrem postopku je mogoče predlagati amandmaje na sami seji vse do konca obravnave predloga odloka.

Amandma lahko predlaga tudi županja oziroma župan, kadar ni predlagateljica oziroma predlagatelj odloka.

O uporabi hitrega postopka odloči občinski svet na začetku seje pri določanju dnevnega reda. Hitri postopek lahko predlaga vsaka predlagateljica oziroma predlagatelj odloka.

Če občinski svet ne sprejme predloga za sprejetje odloka po hitrem postopku, se uporabljajo določbe tega poslovnika, ki veljajo za prvo obravnavo predloga odloka.

Pri hitrem postopku ne veljajo roki, ki so določeni za posamezna opravila v rednem postopku sprejemanja odloka.

4. Skrajšani postopek za sprejem odlokov

85. člen

Občinski svet lahko na obrazložen predlog predlagateljice oziroma predlagatelja odloči, da bo na isti seji opravil obe obravnavi odlokov ali drugih aktov, ki se sprejemajo po dvofaznem postopku, če gre:

- za manj zahtevne spremembe in dopolnitve odlokov,
- za prenehanje veljavnosti posameznih odlokov ali njihovih posameznih določb v skladu z zakonom,
- za uskladitve odlokov z zakoni, državnim proračunom, drugimi predpisi državnega zbora in ministrstev ali odloki občinskega sveta,
- za spremembe in dopolnitve odlokov v zvezi z odločbami ustavnega sodišča ali drugih pristojnih organov,
- v drugih primerih določenih s tem poslovníkom.

V skrajšanem postopku se amandmaji vlagajo samo k členom sprememb in dopolnitev odloka. Amandmaji se lahko vlagajo na sami seji vse do konca obravnave odloka.

Po končani obravnavi lahko vsaka članica in član občinskega sveta predlaga, da občinski svet spremeni svojo odločitev iz prvega odstavka tega člena in da se druga obravnava opravi po rednem postopku. O tem odloči občinski svet takoj po vložitvi predloga.

86. člen

Statut, odloki in drugi predpisi občine morajo biti objavljeni v uradnem glasilu, ki ga določi statut občine in pričnejo veljati petnajsti dan po objavi, če ni v njih drugače določeno.

V uradnem glasilu se objavljajo tudi drugi akti, za katere tako določi občinski svet.

5. Postopek za sprejem proračuna

87. člen

S proračunom občine se razporedijo vsi prihodki in odhodki za posamezne namene financiranja javne porabe občini.

Občinski proračun se sprejme za proračunsko leto, ki se začne in konča hkrati s proračunskim letom za državni proračun.

88. člen

Predlog proračuna občine za naslednje proračunsko leto mora županja oziroma župan predložiti občinskemu svetu najkasneje do 1. novembra tekočega leta. V letu rednih lokalnih volitev predloži županja oziroma župan občinskemu svetu proračun v roku treh mesecev po začetku mandata.

Na seji občinskega sveta županja oziroma župan predstavi predlog proračuna občine – prva obravnava.

89. člen

Predsednice oziroma predsedniki delovnih teles lahko pred prvo obravnavo predloga odloka proračuna skličejo seje delovnih teles, na katerih županja oziroma župan in predstavnice oziroma predstavniki občinske uprave pojasnijo predlog proračuna občine.

Občinski svet lahko po končani prvi obravnavi:

- sprejme predlog proračuna – prva obravnava in določi tridesetdnevni rok za obravnavo,
- ne sprejme predloga proračuna – prva obravnava z navedbo razlogov in hkrati določi rok, v katerem mora županja oziroma župan pripraviti nov predlog proračuna,
- sprejme stališča in sklepe, ki naj jih predlagateljica oziroma predlagatelj upošteva pri pripravi proračuna za drugo obravnavo.

90. člen

V roku določenem v prejšnjem členu lahko članice in člani občinskega sveta, delovna telesa ter ostali uporabniki sredstev proračuna predložijo županji oziroma županu pisne pripombe in predloge.

Vsaka predlagateljica oziroma predlagatelj predloga oziroma pripombe mora upoštevati pravilo o ravnovesju med proračunskimi prihodki in odhodki.

91. člen

Županja oziroma župan se opredeli do pripomb in predlogov ter pripravi predlog proračuna občine za drugo obravnavo ter skliče sejo občinskega sveta, na kateri se bo razpravljalo in odločalo o sprejetju proračuna.

92. člen

Na predlog proračuna – druga obravnava lahko članice in člani občinskega sveta vložijo amandmaje v pisni obliki najkasneje tri dni pred sejo občinskega sveta.

Za vlaganje amandmajev se uporablja postopek določen v 81. členu tega poslovnika.

Amandma mora upoštevati pravilo o ravnovesju med proračunskimi prihodki in odhodki.

93. člen

Ko je končano glasovanje o amandmajih, predsedujoča oziroma predsedujoči ugotovi, ali je proračun medsebojno usklajen po delih ter glede prihodkov in odhodkov.

Če je proračun usklajen, občinski svet glasuje o njem v celoti.

94. člen

Če županja oziroma župan ugotovi, da proračun ni usklajen, določi trajanje odmora, v katerem usklajevalna komisija, ki jo imenuje občinski svet in županja oziroma župan, pripravijo predlog uskladitve. Če usklajevalna komisija in županja oziroma župan ne pripravijo predloga uskladitve, županja oziroma župan določi datum naslednje seje, do katere se pripravi predlog uskladitve.

Ko je predlog uskladitve proračuna dan na dnevni red, ga županja oziroma župan obrazloži.

Občinski svet glasuje o predlogu uskladitve, in če je predlog sprejet, glasuje občinski svet o proračunu v celoti.

95. člen

Če proračun ni sprejet, določi občinski svet rok, v katerem mora županja oziroma župan predložiti nov predlog proračuna. Nov predlog proračuna občine občinski svet obravnava in o njem odloča, po določbah tega poslovnika, ki veljajo za skrajšani postopek za sprejem odloka.

96. člen

Županja oziroma župan lahko med letom predlaga rebalans proračuna občine.

Rebalans proračuna občine sprejema občinski svet po določbah tega poslovnika, ki veljajo za sprejem odloka po skrajšanem postopku. Predlagateljica oziroma predlagatelj amandmaja k rebalansu proračuna občine, ki mora biti predložen v pisni obliki in mora biti obrazložen, mora upoštevati pravilo o ravnesju med proračunskimi prihodki in odhodki.

6. Postopek za sprejem obvezne razlage

97. člen

Vsak, ki ima pravico predlagati odlok lahko poda zahtevo za obvezno razlago določb občinskih splošnih aktov.

Zahteva mora vsebovati naslov splošnega akta, označitev določbe s številko člena ter razloge za obvezno razlago.

Zahtevo za obvezno razlago najprej obravnava statutarno-pravna komisija, ki lahko zahteva mnenje drugih delovnih teles občinskega sveta, predlagateljice oziroma predlagatelja splošnega akta, županje oziroma župana in občinske uprave. Če komisija ugotovi, da je zahteva utemeljena, pripravi predlog obvezne razlage in ga predloži občinskemu svetu v postopek.

Občinski svet sprejema obvezno razlago po postopku, ki je s poslovníkom občine določen za sprejem odloka po skrajšanem postopku.

7. Postopek za sprejem prečiščenega besedila

98. člen

Če bi bil kak občinski splošni akt zaradi številnih vsebinskih sprememb in dopolnitev bistveno spremenjen in nepregleden, lahko predlagateljica oziroma predlagatelj občinskemu svetu predloži spremembe in dopolnitve splošnega akta v prečiščenem besedilu kot nov splošni akt.

Tak splošni akt sprejema občinski svet po postopku, ki ga ta poslovnik določa za sprejem odloka.

8. Sprejem drugih aktov

99. člen

O drugih aktih odloča svet praviloma na isti seji. Na tej seji se opravi hkrati splošna razprava, razprava in glasovanje po delih akta ter razprava in glasovanje o aktu v celoti.

Svet lahko sklene, da bo obravnaval te akte po dvofaznem postopku.

Za spreminjevalne in dopolnilne predloge k tem aktom se smiselno uporabljajo določbe, ki veljajo za odločanje o amandmajih k predlogu odloka.

100. člen

Po postopku, kot velja za sprejem odloka, se sprejemajo tudi spremembe in dopolnitve statuta in poslovnika.

VII. VOLITVE IN IMENOVANJA

101. člen

Imenovanje funkcionarjev oziroma članic in članov organov, ki jih po zakonu ali statutu občine imenuje občinski svet, se opravi po določilih tega poslovnika.

Če svet odloči, da se glasuje tajno, se glasovanje izvede po določbah tega poslovnika, ki veljajo za tajno glasovanje.

102. člen

Če se glasuje o več kandidatkah oziroma kandidatih za isto funkcijo, se glasuje tako, da se na glasovnici obkroži zaporedna številka pred imenom kandidatke oziroma kandidata, za katerega se želi glasovati.

Če se glasuje za ali proti listi kandidatke oziroma kandidata, se glasuje tako, da se na glasovnici obkroži beseda "ZA" ali "PROTI".

Kandidatka oziroma kandidat je imenovan, če je glasovala večina članic in članov občinskega sveta in je zanj glasovala večina tistih članic in članov, ki so glasovali.

103. člen

Če se glasuje o več kandidatkah oziroma kandidatih za isto funkcijo, pa nihče od predlaganih kandidatke oziroma kandidata pri glasovanju ne dobi potrebne večine, se opravi novo glasovanje. Pri drugem glasovanju se glasuje o tistih dveh kandidatkah oziroma kandidatih, ki sta pri prvem glasovanju dobila največ glasov. Če pri prvem glasovanju več kandidatke oziroma kandidata dobi enako najvišje oziroma enako drugo najvišje število glasov, se izbira kandidatke oziroma kandidata za ponovno glasovanje med kandidatkami oziroma kandidati z enakim številom glasov določi z žrebom.

Če se glasuje o več kandidatkah oziroma kandidatih za isto funkcijo, se kandidatke oziroma kandidati na glasovnici navedejo po abecednem vrstnem redu prve črke njihovih priimkov.

Na glasovnici pri drugem glasovanju sta kandidatki oziroma kandidata navedena po vrstnem redu glede na število glasov, dobljenih pri prvem glasovanju.

104. člen

Če kandidatka oziroma kandidat ne dobi potrebne večine oziroma če tudi pri drugem glasovanju nobena kandidatka oziroma kandidat ne dobi potrebne večine, se ponovi kandidacijski postopek in postopek glasovanja na podlagi novega predloga kandidatur.

1. Imenovanje članic in članov delovnih teles občinskega sveta

105. člen

Članice in člane delovnih teles sveta imenuje svet na podlagi liste kandidatke oziroma kandidata za članice in člane, ki jo določi komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja.

Če kandidatna lista ni dobila potrebne večine glasov, se na isti seji izvede posamično imenovanje članic in članov. Če na ta način niso imenovane vse članice in člani, se lahko predlagajo nove kandidatke oziroma kandidati, o katerih se opravi posamično glasovanje na isti seji sveta.

Če tudi na način iz prejšnjega odstavka ne pride do imenovanja vseh članic in članov delovnega telesa, se glasovanje ponovi na naslednji seji sveta, vendar samo glede manjkajočih članic in članov delovnega telesa.

2. Imenovanje podžupanj oziroma podžupanov

106. člen

Na predlog županje oziroma župana imenuje svet največ dve podžupanji oziroma podžupana izmed članic in članov občinskega sveta.

O tem, ali se imenovanje podžupanje oziroma podžupana izvede na podlagi javnega ali tajnega glasovanja, odloči svet pred glasovanjem o imenovanju.

Kandidatka oziroma kandidat je imenovana za podžupanja oziroma podžupana, če dobi večino glasov navzočih članic in članov sveta.

3. Postopek za razrešitev

107. člen

Svet razrešuje funkcionarje ter članice in člane organov, ki jih imenuje, po enakem postopku, kot je določen za imenovanje.

Postopek za razrešitev se začne na predlog predlagateljca oziroma predlagateljev, določenih s statutom občine in tem poslovnikom. Če je komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja pristojna za predlaganje kandidatke oziroma kandidata za določene funkcije, je pristojna tudi predlagati njihovo razrešitev.

Če je županja oziroma župan pristojen za predlaganje kandidatke oziroma kandidata za imenovanje, je pristojen predlagati tudi njihovo razrešitev.

Odločitev o razrešitvi se sprejme z enako večino, kot je določeno za njihovo imenovanje.

4. Odstop članic in članov občinskega sveta, članic in članov delovnih teles in drugih organov ter funkcionarjev občine

108. člen

Članice in člani občinskega sveta in občinski funkcionarji imajo pravico odstopiti. Občinskim funkcionarjem na podlagi odstopa v skladu z zakonom in statutom občine predčasno preneha mandat.

Pravico odstopiti imajo tudi članice in člani delovnih teles, drugih organov ter članice in člani nadzornega odbora ter drugi imenovani, tudi če niso občinski funkcionarji. Izjava o odstopu mora biti dana v pisni obliki komisiji za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja.

Občinski svet ugotovi prenehanje članstva zaradi odstopa na predlog komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja. Komisija je hkrati s predlogom za ugotovitev prenehanja članstva dolžna predlagati občinskemu svetu nove kandidatke oziroma kandidata.

VIII. RAZMERJA MED ŽUPANJO OZIROMA ŽUPANOM IN OBČINSKIM SVETOM

109. člen

Županja oziroma župan predstavlja občinski svet, ga sklicuje in vodi njegove seje.

Županja oziroma župan in svet ter njegova delovna telesa sodelujejo pri uresničevanju in opravljanju nalog občine. Pri tem predvsem usklajujejo programe dela in njihovo izvrševanje, skrbijo za medsebojno obveščanje in poročanje o uresničevanju svojih nalog in nastali problematiki ter si prizadevajo za sporazumno razreševanje nastalih problemov.

Kadar svet obravnava odloke in druge akte, ki jih predlaga županja oziroma župan, določi županja oziroma župan za vsako zadevo, ki je na dnevnem redu, poročevalko oziroma poročevalca izmed delavk oziroma delavcev občinske uprave, lahko pa tudi izmed strokovnjakov, ki so pri pripravi odlokov ali drugih aktov sodelovali.

110. člen

Županja oziroma župan skrbi za izvajanje odločitev občinskega sveta. Županja oziroma župan mora najmanj dvakrat letno poročati o realizaciji sklepov občinskega sveta.

V poročilu o izvršitvi sklepov sveta je potrebno posebej obrazložiti tiste sklepe, ki niso izvršeni in navesti razloge za neizvršitev sklepa.

Če sklepa sveta županja oziroma župan ne more izvršiti, mora svetu predlagati nov sklep, ki ga bo možno izvršiti.

Županja oziroma župan skrbi za objavo odlokov in drugih splošnih aktov sveta.

Županja oziroma župan skrbi za zakonitost dela sveta, zato je dolžan svet sproti opozarjati na posledice nezakonitih odločitev in ukrepati v skladu z zakonom in statutom občine.

IX. JAVNOST DELA

111. člen

Delo občinskega sveta in njegovih delovnih teles je javno.

Javnost dela se zagotavlja z obveščanjem javnosti o delu občinskih organov, s posredovanjem posebnih pisnih sporočil občankam oziroma občanom in sredstvom javnega obveščanja o sprejetih odločitvah, z navzočnostjo občank oziroma občanov in predstavnic oziroma predstavnikov sredstev javnega obveščanja na sejah organov občine ter na druge načine, ki jih določa statut in ta poslovnik.

Županja oziroma župan in tajnica oziroma tajnik ali druga pooblaščen oseba občine obveščata občanke oziroma občane in sredstva javnega obveščanja o delu občinskega sveta, delovnih teles občinskega sveta, županje oziroma župana in občinske uprave.

Občinski svet lahko sklene, da se o seji izda uradno obvestilo za javnost.

Občina lahko izdaja svoje glasilo, v katerem se objavljajo tudi sporočila in poročila o delu ter povzetki iz gradiv in odločitev sveta in drugih organov občine.

112. člen

Županja oziroma župan ali druga pooblaščen oseba skrbi za obveščanje javnosti in sodelovanje s predstavnicami oziroma predstavniki javnih občil ter za zagotovitev pogojev za njihovo delo na sejah sveta.

Predstavnici oziroma predstavnikom javnih občil je na voljo informativno in dokumentacijsko gradivo, predlogi aktov sveta, obvestila in poročila o delu sveta, zapisniki sej in druge informacije o delu občinskih organov.

Javnosti niso dostopni dokumenti in gradiva sveta in delovnih teles, ki so zaupne narave.

Za ravnanje z gradivi zaupne narave se upoštevajo zakonski in drugi predpisi, ki urejajo to področje.

X. DELO OBČINSKEGA SVETA V IZREDNEM STANJU

113. člen

V izrednem stanju oziroma izrednih razmerah, ko je delovanje občinskega sveta ovirano, so dopustna odstopanja od postopkov in načina delovanja občinskega sveta, ki jih določa statut in ta poslovnik.

Odstopanja se lahko nanašajo predvsem na roke sklicevanja sej, predložitve predlogov oziroma drugih gradiv in rokov za obravnavanje predlogov splošnih aktov občine.

Če je potrebno, je mogoče tudi odstopanje glede javnosti dela občinskega sveta. O odstopanjih odloči oziroma jih potrdi občinski svet, ko se sestane.

XI. SPREMEMBE IN DOPOLNITVE TER RAZLAGA POSLOVNIKA

114. člen

Za sprejem sprememb in dopolnitev poslovnika se uporabljajo določbe statuta, ki veljajo za sprejem odlokov.

Spremembe in dopolnitve poslovnika sprejme svet z dvetretjinsko večino glasov navzočih članic in članov.

115. člen

Če pride do dvoma o vsebini posamezne določbe poslovnika, razlaga med sejo občinskega sveta poslovnik predsedujoča oziroma predsedujoči. Če se predsedujoča oziroma predsedujoči ne more odločiti, prekine obravnavo točke dnevnega reda in naloži statutarno-pravni komisiji, da do naslednje seje pripravi razlago posamezne poslovniške določbe.

Izven seje sveta daje razlago poslovnika statutarno-pravna komisija.

Vsaka članica in član občinskega sveta lahko zahteva, da o razlagi poslovnika, ki ga je dala statutarno-pravna komisija, odloči svet.

XII. KONČNI DOLOČBI

116. člen

Ta poslovnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

117. člen

Z dnem uveljavitve tega poslovnika preneha veljati poslovnik Občinskega sveta občine Gornja Radgona, ki je bil objavljen v Uradnem listu RS, št. 3/96.

Št. 015-03-1/99

Gornja Radgona, dne 24. septembra 1999.

Župan

Občine Gornja Radgona

Miha Vodenik l. r.

HODOŠ**3959. Odlok o oskrbi s pitno vodo na območju Občine Hodoš**

Na podlagi 26. člena zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 32/93), 7. člena zakona o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/93), 3. in 25. člena zakona o prekrških (Uradni list SRS, št. 25/83, 36/83 – popr. 42/85, 2/86 – popr. 47/87, 5/90 in Uradni list RS, št. 10/91, 13/93, 66/93, 35/97 in 73/98) ter 16. člena statuta Občine Hodoš (Uradni list RS, št. 47/99) je Občinski svet občine Hodoš na 8. seji dne 15. 9. 1999 sprejel

O D L O K**o oskrbi s pitno vodo na območju Občine Hodoš**

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Odlok določa pogoje in način oskrbe s pitno vodo, odčitavanje in obračun porabljene vode, varčevanje, prekinitev dobave ter odgovornost upravljalcev in uporabnikov,

gospodarjenje z objekti in napravami, ki služijo oskrbi s pitno vodo iz javnega vodovodnega omrežja (v nadaljevanju: javnega vodovoda) v Občini Hodoš.

2. člen

Javni vodovod je primarno in sekundarno vodovodno omrežje s pripadajočimi objekti in napravami, (v nadaljnjem besedilu: javni vodovod), ki zagotavlja oskrbo najmanj petih gospodinjstev ali dvajsetih ljudi in je v lasti Občine Hodoš.

3. člen

Uporabniki vode iz javnega vodovoda so fizične in pravne osebe, ki uporabljajo vodo iz javnega vodovoda ali uporabljajo njegovo požarno varstveno funkcijo.

4. člen

Pravilnik o tehnični izvedbi priključitve in uporabi objektov in naprav javnega vodovoda določa odlok o priključitvi na javno vodovodno omrežje, objavljen v Uradnem listu RS, št. 69/99.

II. OBJEKTI IN NAPRAVE UPORABNIKOV IN UPRAVLJALCEV

5. člen

Objekti in naprave uporabnikov so:

1. vodovodni priključek;
2. spojna cev med sekundarnim oziroma primarnim omrežjem in vodomero, vključno s priključenim ventilom, odvzemnim jaškom ter vsemi vgrajenimi elementi;
3. obračunski vodomero z vodomernim jaškom ali nišo s pripadajočim ventilom pred njim in nepovratnim ventilom za njim;
4. interno vodovodno in hidrantno omrežje;
5. interni hidranti, interni vodomeri, naprave za zmanjšanje ali dviganje tlaka vode, vodni zbiralniki s sanitarno ali požarno vodo, naprave za ogrevanje, mehčanje, dezinfekcijo vode in drugi objekti in naprave, ki so nameščeni za obračunskim vodomero ali za pogodbeno dogovorjenim mestom.

6. člen

Objekti in naprave upravljalcev so:

- a) sekundarno vodovodno omrežje in naprave:
 - omrežje in naprave so neposredno priključevanje uporabnikov na stanovanjskem ali drugem območju (industrijsko območje, turistično območje, manjše naselje);
 - omrežje in naprave za preprečevanje požarov (hidrantno omrežje);
 - omrežje za vzdrževanje javnih površin;
 - črpališče in naprave za dviganje ali reduciranje tlaka vode na sekundarnem omrežju;
 - naprave za čiščenje in pripravo vode v sekundarnem omrežju;
- b) primarno vodovodno omrežje in naprave:
 - na ureditvenem območju naselja (industrijskih območij, turističnih območij) kot so: vodnjaki, črpališča, prečrpališča, zajetja, naprave za bogatenje podtalnice;
 - naprave za čiščenje in pripravo vode na primarnem omrežju;
 - vodohrani;
 - cevovodi od črpališč ali zajetij do sekundarnega vodovodnega omrežja ali vodohranov;
 - cevovodi med posameznimi stanovanjskimi ali drugimi območji v ureditvenem območju naselja (industrijskimi območji, turističnimi območji, manjšimi naselji).

III. UPORABA JAVNEGA VODOVODA IN VARČEVANJE Z VODO

7. člen

Uporabnik se sme oskrbovati s pitno vodo iz javnega vodovoda samo na način, ki ne poslabšuje pogojev oskrbe z vodo drugih porabnikov priključenih na javni vodovod ali, ki bi vplival na kakovost vode v javnem vodovodu.

8. člen

Uporabnik se sme oskrbovati iz javnega vodovoda in hkrati lastnega vodnega vira le, če sta priključek in interna napeljava na javni vodovod in lastni vodni vir izvedena ločeno.

9. člen

V primeru višje sile, kot so potres, požar, suša, onesnaženje vodnih virov, izpad energije, velike okvare in podobno, ima upravljalec pravico brez povračila škode prekiniti ali zmanjšati dobavo vode.

10. člen

V primeru večjega pomanjkanja pitne vode (suša), uporabniki lahko trošijo vodo samo za osebno potrošnjo in napajanje živine.

Prepovedano je polivanje vrtov, pranje avtomobilov in strojev, polnjenje kopalnih bazenov.

V času varčevanja z vodo je dobavitelj dolžan obvestiti uporabnike preko sredstev javnega obveščanja ali neposredno na krajevno običajen način.

IV. MERITEV KOLIČIN PORABLJENE VODE

11. člen

Količina porabljene vode se meri z obračunskimi vodomeri. Z velikimi porabniki vode lahko upravljalec sklene posebno pogodbo o meritvi porabljene vode. Posebne pogodbe se sklenejo tudi s porabniki s pavšalnim odjemom, kadar meritev ni možna.

12. člen

Vsakemu novemu uporabniku namesti upravljavec vodovoda obračunski vodomernik. Tip, velikost in mesto namestitve določi upravljalec v skladu s sprejetim odlokom. Uporabnik ne sme prestavljati, zamenjati ali popravljati obračunskega vodomera.

13. člen

Vodomeri v interni napeljavi služijo uporabniku ali upravljalcu interne napeljave za kontrolo porabe na različnih mestih in jih upravljalec javnega vodovoda ne vzdržuje, razen če skleneta upravljalec javnega vodovoda in upravljalec internega vodovoda o tem posebno pogodbo.

V. OBRAČUN IN VIRI FINANCIRANJA OSKRBE S PITNO VODO

14. člen

Viri financiranja oskrbe s pitno vodo so:

- cena pitne vode,
- sredstva občinskega proračuna,
- lastna sredstva občanov,
- sredstva državnega proračuna in državnih skladov,
- različne dotacije in subvencije,

- priključne takse,
- povračilo stroškov izgradnje vodovodnega sistema,
- takse,
- druga sredstva.

Količina porabljene vode iz javnega vodovoda se meri v kubičnih metrih po odčitku obračunskega vodomera na priključku.

Občinski svet daje soglasje za ceno za porabljeno vodo na predlog upravljalca javnega vodovoda, če z zakonom ali odredbo vlade ni določeno drugače.

15. člen

Če upravljalec ali uporabnik ugotovi, da je obračunski vodomernik v okvari, ali je ugotovljen nedovoljen način rabe, ali če iz drugega razloga ni mogoče odčitati obračunskega vodomera, je osnova za obračun povprečna dnevna raba v zadnjem, na osnovi odčitkov obračunanem obdobju. Če še ni bilo nobenega obračuna in vgradnja vodomera ni mogoča, se določi povprečna poraba na osnovi standardov porabe.

VI. IZSTAVLJANJE IN PLAČEVANJE RAČUNOV

16. člen

1. Količina porabljene vode iz javnega vodovoda se obračunava v kubičnih metrih po odčitku vsakega obračunskega vodomera na vodovodnem priključku posebej.

2. Pri porabnikih odčita upravljalec stanje na obračunskem vodomerniku najmanj enkrat letno, oziroma po potrebi glede spremembe cene, okvare ali zamenjave vodomera.

3. Vsak uporabnik je dolžan plačati takso, katere višino določi občinski svet za tekoči obračun.

17. člen

V primerih, ko je na internem vodovodnem omrežju več porabnikov, ki se oskrbujejo s pitno vodo iz istega priključka, na katerem se meri poraba z enim obračunskim vodomernikom, izda upravljalec račun uporabnikom po dogovorjenih kriterijih razdelitve po posameznih uporabnikih.

18. člen

Račun mora porabnik plačati v roku, navedenem na položnici ali računu. Porabnik lahko sporoči upravljalcu pisni ugovor na obračun, najkasneje v osmih dneh po prejemu računa ali položnice.

Če uporabnik ne plača zneska računa na položnici ali račun v postavljenem roku, pa ni sporočil upravljalcu pisnega ugovora na obračun, ga upravljalec pisno opozori (opomin s povratnico).

Upravljalec je dolžan pisno odgovoriti na ugovor porabnika v petnajstih dneh in v tem času ne sme prekiniti dobave vode.

Če uporabnik ne plača zneska računa na položnici ali računu niti v petnajstih dneh po izdanem opominu, upravljalec prekine dobavo vode – odklopi vodovodni priključek.

19. člen

Po odklopu lahko upravljalec sodno izterja zaostale obveznosti odjemalca preko sodišča. Če upravljalec oceni, da je višina zneska tako mala, da ni vredno izterjave preko sodišča, lahko uveljavi poravnavo pred ponovnim priklopom, kjer ima pravico do obresti v okviru veljavnih zakonov. Vse stroške v zvezi z izterjavo nosi odjemalec, ki je v postopku.

20. člen

Če pride do prekinitve dobave vode (odklop) zaradi neporavnanih obveznosti, isti odjemalec ima pravico v roku enega leta od odklopitev na ponovni priklop, brez plačila priklopne takse, vendar mora poravnati vse obveznosti, tudi delež obnove ali vzdrževanja, katero je bilo opravljeno med tem časom.

VII. OBVEZNOSTI UPRAVLJALCA IN UPORABNIKOV

21. člen

Upravljalca ima pri preskrbi s pitno vodo naslednje pravice in obveznosti:

- zagotavljanje normalnega obratovanja samega vodovoda v okviru razpoložljivih kapacitet in pravočasno pripravljanje predlog za planiranje obnove, širitve in dopolnitve oskrbovalnega sistema in varovanja, zaščite in izkoriščanja vodnih virov;
- redno vzdrževanje javnega vodovoda;
- kontroliranje hišnih priključkov;
- redno vzdrževanje obračunskih vodomera in skrb za redne preizkuse, skladno z zakonom o meroslovju (Uradni list RS, št. 1/95) ali na zahtevo porabnika;
- redno kontroliranje kvalitete vode, skladno s predpisi, ki urejajo to področje;
- obveščanje porabnikov o času trajanja in ukrepih ob prekinitev in prednostni oskrbi vode v sredstvih javnega obveščanja ali neposredno;
- izdelava in vodenje katastra javnega vodovoda in ostalih evidenc;
- odčitavanje vodomera in redno obračunavanje stroškov po veljavnem tarifnem pravilniku, katero potrdi občinski svet;
- izdajanje soglasij in omogočanje priključitev na javni vodovod, kot to določa odlok (Uradni list RS, št. 69/99);
- organiziranje oskrbe v primeru višje sile;
- preizkušanje in vzdrževanje hidrantov;
- merjenje količine načrpane vode na lastnih črpališčih;
- pri posegih v prostor upošteva pogoje odloka o varstvu vodnih virov in ukrepih za zavarovanje pitnih voda v Občini Hodoš;
- pri vzdrževanju, saniranju ali rekonstrukciji vodovodnega omrežja, preveri in po potrebi obnovi vodovode, ki ne ustrezajo več dejavnim normativom za hidrantno omrežje.

22. člen

Uporabniki imajo naslednje pravice in obveznosti:

- na javni vodovod se priključijo le s soglasjem upravljalca;
- redno vzdržujejo interno omrežje, vodomerni jašek, hišni priključek in interne hidrante, jih ščitijo pred zamrzovanjem in čistijo dostoje do njih zaradi snega, ledu in drugega materiala;
- ščitijo pred zmrzovanjem obračunski vodomerni;
- dovoljujejo vstop v svoj objekt kadar gre za odčitavanje in vzdrževanje vodomera, ugotavljanja vzrokov motenj ali okvar, meritve tlakov ali odvzem vzorca vode;
- kontrolirajo stvarno porabo vode in jo primerjajo;
- javljajo upravljalcu vse okvare na javnem vodovodu, priključku in vodomernih in o odjemu vode iz požarnih hidrantov;
- pisno obveščajo upravljalca o spremembi naslova, lastništva in spremembah na objektu, ki imajo vpliv na odvoz in obračun vode v roku 8 dni od nastanka spremembe.

Sprememba je možna po poravnavi vseh zapadlih obveznosti;

- redno plačujejo vodo in priključno moč na podlagi izdanih računov;
- urejajo medsebojno delitev stroškov, kadar imajo obračun preko enega obračunskega vodomera (za eno hišno številko) in sporočijo upravljalcu naslovnik in plačnika računov;
- če ne pride do soglasja medsebojne delitve stroškov preko enega obračunskega vodomera, se smiselno uporablja zadnji odstavek 18. člena tega odloka, da se prekine dobava vode za tistega odjemalca, ki ne plačuje računov,
- izvrševanje varčevalnih in ostalih ukrepov v primeru višje sile ali upravičene prekinitve dobave vode;
- pridobijo soglasje upravljalca za večja dela pri predelavi in popravilih internega omrežja;
- povrnejo škodo povzročeno na javnem vodovodu, ki je povzročena zaradi del v zvezi z njihovim objektom, ali zaradi motenj, ki bi jih povzročili z nenormalnim odvzemom vode ali povratnim učinkom na kvaliteto vode v javnem vodovodu.

23. člen

Izvajalci del pri vzdrževanju in rekonstrukciji ali gradnji cest, ulic in polaganje kablov (telefonskih, električnih) morajo pridobiti soglasje upravljalca javnega vodovoda in vzpostaviti vodovodno omrežje in naprave v prvotno stanje. Upravljalci drugih infrastrukturnih objektov in naprav morajo pri opravljanju del v svojih objektih in napravah zagotoviti, da ostanejo vodovodne naprave nepoškodovane.

VIII. ODVZEM VODE IZ HIDRANTA

24. člen

Hidranti v omrežju javnega vodovoda služijo predvsem požarni varnosti in morajo biti vedno dostopni in v brezhibnem stanju. Iz njih se sme odzemat vodo le za gašenje požarov.

Odvzem vode iz hidrantov za druge potrebe je dovoljen le z soglasjem upravljalca. Za takšen odvzem vode se sklepa pogodba.

25. člen

Za uporabo hidrantov v internem omrežju, ki se napaja direktno iz omrežja brez vodomera, veljajo določbe prejšnjega člena tega odloka.

Uporabnik mora pustiti hidrant v brezhibnem stanju.

V primeru poškodbe nosi vse stroške za popravilo okvare, ki jo je povzročil.

IX. PREKINITEV DOBAVE VODE

26. člen

Upravljalca lahko na stroške uporabnika brez odpovedi prekine dobavo vode, če uporabnik kljub obvestilu v določenem roku ne odpravi pomanjkljivosti oziroma kršitev, v naslednjih primerih:

1. če stanje interne napeljave ali vodomernega jaška ogroža zdravje drugih uporabnikov oziroma kakovost vode v javnem vodovodu;
2. če je priključek na vodovod izveden brez soglasja upravljalca,
3. če interna inštalacija in druge naprave uporabnika ovirajo redno dobavo vode drugim uporabnikom in uporabnik ne izboljša stanja,

4. če uporabnik brez soglasja upravljalca dovoli priključitev drugega porabnika na svojo interno napeljavo ali če razširi svojo napeljavo brez soglasja,

5. če uporabnik onemogoča delavcu upravljalca odčitavanje ali zamenjavo vodomera, ali pregled priključka in notranjih napeljav, ki jih ta izvaja v skladu z določili odloka,

6. če uporabnik brez privolitve upravljalca odstrani plombo na vodomoru, hidrantu ali kako drugače spremeni izvedbo priključka, glede na stanje ob priključitvi,

7. če uporabnik krši objavljene omejitve pri varčevanju z vodo,

8. če uporabnik ne poravnava stroškov po izdanem računu niti po prejemu opomina pred prekinitvijo dobave vode v roku, ki je na njem naveden,

9. z odvodom odpadne vode ali nedopustnim ravnanjem z odpadki, ki ogrožajo vire ali distribucijo vode, povzroča nevarnost onesnaževanja vode.

27. člen

Upravljelec prekine dobavo vode in ukine priključek, če uporabnik pisno odpove priključek ali zahteva prekinitev dobave vode.

Priključek upravljelec ukine tako, da:

- fizično odstrani priključni ventil in cev,
- izbriše priključek iz katastra,
- vnese v evidenco uporabnikov njegovo ukinitve.

Stroške ukinitve priključka nosi uporabnik.

28. člen

Uporabnik po poravnavi računa lahko zaprosi za ponovno priključitev vodovoda (20. člena tega odloka). Stroške ponovnega priklopa nosi uporabnik.

29. člen

Upravljelec ima pravico prekiniti dobavo vode za krajši čas zaradi planiranih vzdrževalnih del na objektih in napravah javnega vodovoda, vendar pa mora o času trajanja prekinitve dobave vode pravočasno obvestiti porabnike preko sredstev javnega obveščanja ali neposredno.

30. člen

V primeru nepredvidenih okvar ima upravljelec za krajši čas pravico prekiniti dobavo vode brez predhodnega obvestila. Okvaro mora v čim krajšem času odpraviti.

X. ZAŠČITA VODNIH VIROV

31. člen

Na območju Občine Hodoš so vodni viri, varstvena območja in ukrepi za zavarovanje le-teh določeni z odlokom o varstvu vodnih virov in ukrepih za zavarovanje pitnih voda v Občini Hodoš.

XI. NADZOR IN KAZENSKE DOLOČBE

32. člen

Z denarno kaznijo od 30.000 do 100.000 SIT se kaznuje za prekršek uporabnik, če:

1. ne izpolnjuje obveznosti iz 8., 10. in 12. člena, četrte, sedme, dvanajste in trinajste alineje 22. člena in 25. člena tega odloka;

2. odvzema vodo iz hidranta v nasprotju z 24. členom. Za prekršek iz 1. in 2. točke prvega odstavka tega člena se kaznuje uporabnik – pravna oseba ali podjetnik

posameznik z denarno kaznijo od 100.000 do 300.000 SIT, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo od 20.000 do 50.000 SIT.

33. člen

Z denarno kaznijo od 50.000 do 300.000 SIT se kaznuje za prekršek pravna oseba ali podjetnik posameznik, če:

1. ne poskrbi, da pri vzdrževanju in rekonstrukciji cest ali ulic ostanejo vodovodni objekti in naprave v prvotnem stanju (23. člen).

Z denarno kaznijo od 10.000 do 50.000 SIT se kaznuje za prekršek odgovorna oseba, pravne osebe, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

34. člen

Inšpekcijski nadzor nad izvajanjem tega odloka opravljajo pristojne inšpekcijske službe, pooblaščen delavci upravljalca pa opravljajo strokovni nadzor.

Oseba pooblaščen za izvajanje nadzora po določenih tega odloka, lahko kazni izterja takoj na kraju samem.

35. člen

S sprejetjem tega odloka, prenehajo veljati vsi dosednji odloki o oskrbi s pitno vodo na območju Občine Hodoš.

XII. PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

36. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 261/99

Hodoš, dne 18. septembra 1999.

Župan
Občine Hodoš
Ludvik Orban l. r.

3960. Poslovnik Nadzornega odbora občine Hodoš

Na podlagi 49. člena statuta Občine Hodoš (Uradni list RS, št. 47/99) je Nadzorni odbor občine Hodoš na seji dne 14. 9. 1999 sprejel

POSLOVNIK Nadzornega odbora občine Hodoš

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Ta poslovnik ureja organizacijo in način dela, pravice in dolžnosti predsednika in članov Nadzornega odbora občine Hodoš (v nadaljevanju: nadzorni odbor) pri izvajanju nadzora, postopek nadzora, delo izvedencev, ki opravljajo posebne strokovne naloge nadzora, način odločanja, priprava, sklicevanje in vodenje sej, delo sekretarja nadzornega odbora, pisanje zapisnikov sej ter vodenje evidenc in dokumentacije nadzornega odbora.

2. člen

Nadzorni odbor pri svojem delu uporablja žig Občine Hodoš-Hodos Község, v liniji premera pa naziv organa občine: nadzorni odbor - Felügyelő bizottság.

3. člen

Nadzorni odbor opravlja svoje naloge strokovno, pošteno, vestno, nepristransko in v skladu z zakonom.

4. člen

Delo nadzornega odbora je javno.

Nadzorni odbor je pri svojem delu dolžan varovati osebnostne podatke ter državne, uradne in poslovne skrivnosti nadzorovanih oseb, ki so tako opredeljene z zakonom, drugim predpisom ali z akti občinskega sveta in organizacij uporabnikov proračunskih sredstev ter spoštovati dostojanstvo, dobro ime in osebnostno integriteto pravnih in fizičnih oseb.

5. člen

Nadzorni odbor odloča na sejah. Udeležba na sejah nadzornega odbora je dolžnost članov. V primeru, da so zadržani, morajo to sporočiti predsedniku ali sekretarju nadzornega odbora.

6. člen

Organi občine in vsi porabniki proračunskih sredstev so nadzornemu odboru dolžni na njegovo zahtevo predložiti zahtevane podatke, ki so potrebni za opravljanje nadzora.

Porabniki proračunskih sredstev in strokovni delavci občinske uprave so se na vabilo predsednika nadzornega odbora dolžni udeležiti seje in poročati o delu in nalogah, ki jih opravljajo in ki so predmet nadzora.

II. PRISTOJNOST IN NALOGE

7. člen

Nadzorni odbor ima v okviru svojih pristojnosti pravico in dolžnost biti seznanjen s celotnim premoženjskopравnim in finančnim poslovanjem občine, pravico to poslovanje pregledati in ugotavljati njegovo zakonitost in pravilnost ter ocenjevati učinkovitost in gospodarnost porabe proračunskih sredstev. V ta namen nadzorni odbor opravlja naslednje naloge:

- nadzoruje odločitve ter izvajanje odločitev občinskega sveta in župana s področja javne porabe,
- nadzoruje namenskost, smotrnost ter gospodarnost in učinkovitost porabe proračunskih sredstev,
- opravlja računovodski nadzor,
- preverja skladnost proračuna občine s pravnimi predpisi s področja javnih financ in drugih področjih, z odloki, pravilniki in drugimi akti občinskega sveta,
- preverja skladnost zaključnega računa s proračunom in odločitvami občinskega sveta,
- preverja skladnosti finančnih načrtov javnih zavodov, društev in organizacij, katerih dejavnost se financira iz občinskega proračuna,
- preverja pravilnost in pravočasnost izvajanja nalog izvrševanja občinskega proračuna,
- preverja pravilnost in gospodarnost razpolaganja z občinskim premoženjem,
- proučuje obligacijske in finančne listine, ki nastajajo ob porabi sredstev (pogodbe, naročila, odredbe, nalogi, računi, zapisniki ter knjigovodske listine in poslovne knjige),
- izdela nadzorstveni zapisnik in poročilo,
- prouči pripombe strank v postopkih nadzora,

- sprejema poročila ter mnenja in priporočila oziroma predloge ukrepov,

- obvešča pristojne organe občine in predlaga ukrepe z njihove pristojnosti,

- obvešča javnost o ugotovitvah,

- če ugotovi hujšo kršitev predpisov ali nepravilnosti pri poslovanju občine, mora o teh kršitvah obvestiti pristojno ministrstvo in računsko sodišče,

- v primeru utemeljenega suma, da je nadzorovana ali odgovorna oseba storila prekršek ali kaznivo dejanje, je dolžan svoje ugotovitve posredovati pristojnemu organu pregona.

8. člen

Nadzorni odbor v skladu z letnim programom nadzora pregleda finančno poslovanje občinskih organov, občinske uprave, občinskih skladov, javnih zavodov, javnih podjetij, društev in organizacij, ki so porabniki proračunskih sredstev ter drugih uporabnikov sredstev občinskega proračuna in pooblaščenih oseb z občinskimi javnimi sredstvi in občinskim premoženjem.

III. ORGANIZACIJA IN PREDSTAVLJANJE NADZORNEGA ODBORA

9. člen

Nadzorni odbor predstavlja in zastopa predsednik nadzornega odbora.

Delo nadzornega odbora vodi in organizira predsednik nadzornega odbora, v njegovi odsotnosti pa od predsednika pooblaščen član.

Predsednika nadzornega odbora izvolijo izmed sebe člani na konstitutivni seji. Predsednik je izvoljen, če zanj glasuje več kot polovica vseh članov nadzornega odbora. Če predsednika ni možno izvoliti niti po ponovljenem glasovanju, zadostuje za izvolitev večina opredeljenih članov nadzornega odbora. Nadzorni odbor lahko z večino opredeljenih skupaj s predsednikom izvoli tudi podpredsednika.

10. člen

Predsednik nadzornega odbora:

- vodi in organizira delo nadzornega odbora,
- predlaga dnevni red za seje nadzornega odbora,
- pripravlja, sklicuje in vodi seje nadzornega odbora,
- predstavlja nadzorni odbor in zastopa njegove ugotovitve, mnenja, priporočila in predloge pred organi občine in pri nadzorovanih osebah,
- podpisuje pisne odpravke in zapisnike nadzornega odbora,
- spremlja in skrbi za izvajanje sklepov nadzornega odbora,
- pripravi predlog potrebnih sredstev za delo nadzornega odbora,
- sodeluje z občinskim svetom, županom in občinsko upravo.

Predsednik nadzornega odbora ali od njega pooblaščen član se udeležuje sej občinskega sveta, zastopa stališča nadzornega odbora in po potrebi sodeluje v razpravah iz pristojnosti nadzornega odbora. O tem je dolžan poročati na naslednji seji nadzornega odbora.

11. člen

Strokovno in administrativno pomoč za delo nadzornega odbora zagotavlja občinska uprava.

Občinska uprava opravlja naslednje naloge:

- skrbi za pripravo gradiva za seje nadzornega odbora,
- pripravlja vabila in opravlja organizacijsko-tehnično opravila za sklic in potek seje,
- sestavlja zapisnik nadzornega odbora in izdeluje akte nadzornega odbora (pisni odpravki sklepov, poročil in drugo),
- vodi evidenco aktivnosti članov,
- skrbi za arhiviranje dokumentacije nadzornega odbora,
- opravlja druge naloge za katere ga zadolži nadzorni odbor ali predsednik nadzornega odbora.

IV. NAČIN DELA

12. člen

Nadzorni odbor sprejema odločitve na sejah. Seje nadzornega odbora sklicuje predsednik praviloma enkrat na tri mesece.

Predsednik mora sklicati sejo, če to zahteva občinski svet ali župan. Če predsednik ne skliče seje v 15 dneh po podani zahtevi občinskega sveta ali župana, jo lahko skliče župan.

O poteku seje se vodi zapisnik.

Konstitutivno sejo skliče župan in jo vodi do izvolitve predsednika nadzornega odbora.

13. člen

Sejo vodi predsednik, v njegovi odstonosti pa ga nadomešča od predsednika pooblaščen član nadzornega odbora.

14. člen

Nadzorni odbor veljavno odloča, če je na seji navzoča večina vseh članov. Odločitev je sprejeta, če zanjo glasuje večina navzočih članov.

Glasovanje na sejah je praviloma javno.

15. člen

Predsednik lahko povabi na sejo nadzornega odbora pripravljalce gradiva oziroma predstavnike institucij, ki so predmet nadzora.

16. člen

Vabilo za sejo se skupaj z gradivom posreduje članom nadzornega odbora praviloma sedem dni pred dnevom predvidene seje.

17. člen

Na začetku seje predsednik nadzornega odbora poroča o realizaciji sklepov predhodne seje.

Preden nadzorni odbor preide k odločitvi dnevnega reda, odloča o sprejemu zapisnika prejšnje seje. Člani imajo pravico dati pripombe k zapisniku prejšnje seje in lahko zahtevajo, da se zapisnik ustrezno spremeni in dopolni.

Zapisnik se lahko sprejme z ugotovitvijo, da nanj niso bile podane pripombe, lahko pa se sprejme ustrezno spremenjen in dopolnjen s sprejetimi pripombami.

18. člen

Pri določanju dnevnega reda nadzorni odbor najprej ugotavlja o morebitnem predlogu za razširitev dnevnega reda in o predlogu za umik točke, za katero gradivo ni dovolj temeljito pripravljeno ali pa ni pristojnega poročevalca. Po ugotovitvah za umik oziroma sprejetih odločitvah za razširi-

tev dnevnega reda, da predsednik na glasovanje predlog dnevnega reda v celoti.

19. člen

Predsednik nadzornega odbora po opravljeni razpravi oblikuje k posamezni točki dnevnega reda sklep in ga da na glasovanje. Sejo zaključi, ko so bile obravnavane vse točke dnevnega reda. Predsednik nadzornega odbora lahko prekine sejo, kadar meni, da je to potrebno. Prekinjena seja se nadaljuje na dan, ki ga določi predsednik.

20. člen

Zapisnik seje nadzornega odbora vsebuje:

- zaporedno številko seje, datum in kraj seje ter čas začetka in zaključka seje in morebitne prekinitve,
- evidenco prisotnosti oziroma odstonosti članov nadzornega odbora in vabljenih na sejo,
- ugotovitev sklepčnosti in sprejet dnevnega reda,
- poročilo o realizaciji sklepov in sklep o potrditvi zapisnika prejšnje seje,
- potek seje z navedbo poročevalcev ter kratkim povzetkom razprave,
- izjave članov nadzornega odbora, za katere so zahtevali, da se vnesejo v zapisnik,
- morebitna ločena mnenja pri glasovanju o predlaganih sklepih,
- sklepe nadzornega odbora.

Zapisnik podpišeta predsednik in predstavnik občinske uprave.

21. člen

Dokumentarno gradivo nadzornega odbora mora vsebovati izvornik zapisnika in vsa gradiva, ki so bila predložena za sejo. Zapisniki in gradiva nadzornega odbora se po končanem mandatu arhivirajo na občini.

22. člen

Predsednik nadzornega odbora lahko v primeru, ko to zahteva nujnost in ekonomičnost postopka, opravi korespondenčno sejo. Korespondenčna seja lahko poteka po telefonu tako, da vsak član glasuje o predlaganem sklepu. O korespondenčni seji, opravljeni po telefonu, se zapiše zapisnik, ki ga potrdijo člani na naslednji redni seji.

Korespondenčna seja se lahko opravi tudi tako, da se gradivo in predlogi sklepov posredujejo članom po pošti ali telefaksu. Člani takoj po prejemu gradiva izpolnjeno izjavo o glasovanju vrnejo pošiljatelju. O tako opravljeni korespondenčni seji se napiše zapisnik, ki ga člani nadzornega odbora potrdijo na naslednji seji.

Sklepi sprejeti na korespondenčni seji so veljavni, če je zanje glasovala večina članov nadzornega odbora.

V. POSTOPEK NADZORA

23. člen

Za izvedbo določenega opravila iz pristojnosti nadzornega odbora lahko nadzorni odbor pooblasti posameznega člana oziroma v ta namen oblikovano delovno skupino.

24. člen

Nadzorni odbor opravlja nadzor nad poslovanje pravnih in drugih oseb na podlagi letnega programa. Letni program sestavljajo redni in občasni nadzori. V njem se lahko določijo pravne in druge osebe, pri katerih bo izveden nadzor, vsebina, obseg, kraj in čas izvedbe posameznega nadzora.

Pri določanju letnega programa nadzorni odbor odloča tudi o morebitnih zadevah po uvedbi nadzora, ki jih vložijo župan ali občinski svet. Z letnim programom nadzorni odbor seznani občinski svet in župana.

25. člen

Predsednik nadzornega odbora izda navodila za izvedbo nadzora nad poslovanjem pravne in druge osebe.

Za vprašanja, ki se nanašajo na postopek nadzora se smiselno uporabljajo določbe zakona o splošnem upravnem postopku.

26. člen

Za opravljanje posameznih strokovnih nalog nadzora lahko imenuje občinski svet, na podlagi nadzornega odbora, izvedenca. Pogodbo o opravljanju storitev sklene z izvedencem župan.

Nadzorovana oseba lahko vложи ugovor zoper izbiro izvedenca in predlaga drugega izvedenca izmed neodvisnih izvedencev. Ugovor mora biti vložen v osmih dneh po sprejemu sklepa iz prvega odstavka tega člena. O ugovoru odloči nadzorni odbor na prvi seji po vložitvi ugovora.

27. člen

Člani nadzornega odbora ne smejo odločati o zadevah, pri katerih so z odgovorno osebo ali predstavniki proračunskega porabnika v sorodstvenih zvezah do prvega kolena. Prav tako član nadzornega odbora ne more sodelovati in odločati v postopku nadzora, če je član organa upravljanja v javnem zavodu, skladu, društvu ali drugi organizaciji, v kateri se opravlja nadzor ali če opravlja pogodbeno dela za uporabnika proračunskih sredstev, pri katerem se opravlja nadzor oziroma je takšno delo opravljal eno leto pred opravljanjem nadzora.

O izločitvi člana nadzornega odbora odloča predsednik nadzornega odbora, o izločitvi predsednika odloča nadzorni odbor.

28. člen

Na podlagi letnega programa predsednik nadzornega odbora izda sklep o izvedbi nadzora. V sklepu se opredeli nadzorovana oseba, vsebina, obseg, kraj in čas izvedbe nadzora.

Oseba, na katero se nanaša sklep o izvedbi nadzora lahko vложи ugovor v osmih dneh po vročitvi sklepa. Ugovor ne zadrži izvedbe nadzora. O ugovoru odloči nadzorni odbor v roku trideset dni po prejemu ugovora.

29. člen

Pregled knjigovodskih listin in drugih dokumentov, pregled prostorov, objektov in naprav, kakor tudi preverjanja pri stranki v postopku je treba opraviti tako, da se ugotovijo vsa dejstva in zberejo vsi dokazi, ki so pomembni za odločanje v postopku nadzora.

Dejanja je treba opaviti tako, da sta delovni proces in poslovanje nadzorovane osebe čimmanj motena. Predstavniki nadzorovane osebe v postopku je lahko ves čas prisoten. O opravljenem pregledu se vodi zapisnik, ki ga podpisajo vse osebe, navzoče pri pregledu.

30. člen

Ko pooblaščen delavec ali delovna skupina nadzornega odbora izvrši vsa dejanja, ki jih nalagajo navodila, sestavi predlog poročila o opravljenem nadzoru.

Predlog poročila mora vsebovati navedbo nadzorovane osebe oziroma odgovorne osebe, predmet nadzora, ugotovitve,

ocene in mnenja o poslovanju stranke v postopku ter morebitna priporočila in predloge ukrepov.

Predlog poročila se vroči nadzorovani osebi, ki lahko v roku petnajst dni od njegove vročitve poda pri nadzornem odboru ugovor.

Če nadzorovana oseba ne vложи ugovora, nadzorni odbor ugotovi, da je predlog poročila dokončen.

Prepozno vložen ugovor na predlog poročila ali ugovor, ki ga je vložila neupravičena oseba, se s sklepom zavrže.

31. člen

Če nadzorovana oseba pravočasno vложи pripombe na predlog poročila, se le-te upoštevajo pri pripravi dokončnega poročila, če so upravičene.

V postopku na prvi stopnji odloča nadzorni odbor. Nadzorni odbor najprej presodi, ali je v predlogu poročila dejansko stanje pravilno in popolno ugotovljeno in ali je materialno pravo pravilno opravljeno.

Če je v predlogu poročila dejansko stanje nepravilno ali nepopolno ugotovljeno ali če je bilo materialno pravo napačno uporabljeno, nadzorni odbor presodi, če so sporne oziroma manjkajoče ugotovitve bistvene za oblikovanje mnenja o poslovanju stranke v postopku. Da je neka ugotovitev bistvena za oblikovanje mnenja o poslovanju stranke v postopku, se šteje tedaj, ko velja, če je dejansko stanje nepravilno ali nepopolno ugotovljeno, sporne ali manjkajoče ugotovitve pa so bistvene za oblikovanje mnenja, nadzorni odbor s sklepom zahteva dopolnitev predloga poročila. V takem primeru se v nadaljevanju postopka dopolnitev šteje za sestavni del predloga poročila.

Če je dejansko stanje pravilno in popolno ugotovljeno in je bilo materialno pravo pravilno uporabljeno, nadzorni odbor presodi, če je mnenje v predlogu poročila ustrezno.

Če je v predlogu poročila dejansko stanje nepravilno ali nepopolno ugotovljeno, vendar sporne ali manjkajoče ugotovitve niso bistvene za oblikovanje mnenja, nadzorni odbor presodi, če je mnenje v predlogu poročila ustrezno.

32. člen

Če nadzorni odbor presodi, da je v predlogu poročila mnenje o poslovanju nadzorovane osebe ustrezno, potrdi mnenje iz predloga poročila in izda dokončno poročilo.

Če nadzorni odbor presodi, da v predlogu poročila mnenje o poslovanju nadzorovane osebe ni ustrezno, oblikuje novo mnenje in izda dokončno poročilo.

V dokončnem poročilu je treba odgovoriti na pripombe in navedbe nadzorovane osebe.

33. člen

Dokončno poročilo pošlje nadzorni odbor nadzorovani osebi, občinskemu svetu in županu, po potrebi pa tudi računskemu sodišču.

VI. KONČNE DOLOČBE

34. člen

Poslovnik nadzornega odbora sprejme nadzorni odbor z večino glasov vseh članov nadzornega odbora in ga posreduje občinskemu svetu v seznanitev. Poslovnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

35. člen

Spremembe tega poslovnika se sprejmejo po enakem postopku kot poslovnik.

36. člen

Za vprašanja in zadeve delovanja nadzornega odbora, ki niso določena s tem poslovnikom, se smiselno uporablja jo določila poslovnika Občinskega sveta občine Hodoš, če niso v nasprotju s tem poslovnikom.

Št. 262/99

Hodoš, dne 14. septembra 1999.

Predsednik
Nadzornega odbora
občine Hodoš
Johann Laco l. r.

KAMNIK

3961. Sklep o določitvi novih cen storitev tržnice v Kamniku, cen sejmskih storitev, cen parkiranja in cen pogrebnih storitev na pokopališčih Žale v Kamniku, Mekinje in Nevlje

Občinski svet občine Kamnik je na podlagi 59. člena zakona o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/93), 25. člena odloka o gospodarskih javnih službah v Občini Kamnik (Uradni list RS, št. 47/94) in 11. in 16. člena statuta Občine Kamnik (Uradni list RS, št. 47/99) na 7. seji dne 29. 9. 1999 sprejel

S K L E P

o določitvi novih cen storitev tržnice v Kamniku, cen sejmskih storitev, cen parkiranja in cen pogrebnih storitev na pokopališčih Žale v Kamniku, Mekinje in Nevlje

1. člen

Cene storitev tržnice:	SIT
Zunanja tržnica – rezervacija tržnice/mesec	4.700
Zunanja tržnica – pristojbina za mizo – kmetijski pridelki/dan	550
Zunanja tržnica – pristojbina za mizo – ostalo tržno blago/dan	2.000
Zun. tržnica – prodaja izven tržnega prostora in uporaba stojnice/mesec	40.000
Zun. tržnica – prodaja izven tržnega prostora in uporaba stojnice/dan	3.000
Pokrita tržnica – pristojbina za stojnico/mesec	45.000
Pokrita tržnica – pristojbina za stojnico/dan	3.700

2. člen

Cene sejmskih storitev:	SIT
Pristojbine za prodajo govedi – glava/dan	1.800
Pristojbine za prodajo prašičev – glava/dan	700
Pristojbine za prodajo drobnice (koze, ovce...) – dan	600
Pristojbine za prodajo ostalega tržnega blaga – stojnica/dan	2.000

3. člen

Cena parkiranja na javnem trgu:	SIT
Parkirnina za 1/2 ure	100

4. člen

Cene pogrebnih storitev na pokopališčih Žale v Kamniku, Mekinje in Nevlje:

	SIT
Urejanje dokumentacije/uro	1.558,00
Uporaba mrliske veže do 24 ur/dan	4.228,60
Uporaba mrliske veže do 5 ur	
in obdukcije sobe/uro	862,60
Uporaba terenske krste	1.140,80
Storitve na domu – oder in svečniki/dan	2.147,60
Prevoz s furgonom – območje Kamnika do 10 km	1.785,90
Prevoz s furgonom – dodatni km nad 10 km	97,00
Izkop in zasip jame: navadne	9.727,60
Izkop in zasip jame: poglobljene	11.638,90
Izkop in zasip jame: za otroke	5.319,50
Izkop in zasip jame: za žaro	2.413,50
Čuvanje v mrliski vežici	1.919,60
Vodstvo in priprava pogrebne svečanosti	2.526,80
Nosač pri pogrebu	2.469,30
Pobiranje pokojnika na klic policije	2.907,50
Uporaba aparatov za predv. žalne glasbe – ozvočenje	1.500,80
Uporaba aparatov za predv. žalne glasbe – ozvočenje + glasba	1.900,60
Odstranjevanje vencev/uro	2.184,10
Najemnina groba za 1 leto – žarni grob	1.584,90
Najemnina groba za 1 leto – enojni – širine vključno 1 m	2.855,50
Najemnina groba za 1 leto – dvojni – širine 1 do 2 m	4.761,50
Najemnina groba za 1 leto – dvojni – širine 2 m in več ter grobnice	7.938,10

5. člen

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporablja pa se od 1. 11. 1999.

Št. 38005-0001/98

Kamnik, dne 29. septembra 1999.

Župan
Občine Kamnik
Anton Tone Smolnikar l. r.

3962. Sklep o razrešitvi in imenovanju člana Občinske volilne komisije občine Kamnik

Na podlagi 35. in 38. člena zakona o lokalnih volitvah (Uradni list RS, št. 72/93, 7/94, 33/94 in 70/95) in 16. člena statuta Občine Kamnik (Uradni list RS, št. 47/99) je Občinski svet občine Kamnik na 7. seji dne 29. 9. 1999 sprejel

S K L E P

o razrešitvi in imenovanju člana Občinske volilne komisije občine Kamnik

I

V občinski volilni komisiji se razreši članica: Mojca Koretič, Jakoba Aleševca 9, Kamnik.

II

V občinsko volilno komisijo se imenuje član: Jože Semprimožnik, Motnik 17, Motnik.

III

Ta sklep začne veljati z dnem objave in se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 032-4/98

Kamnik, dne 29. septembra 1999.

Župan
Občine Kamnik

Anton Tone Smolnikar l. r.

KIDRIČEVO**3963. Odlok o območjih in delu krajevnih odborov**

Na podlagi 30. člena zakona o lokalni samoupravi in 21. člena statuta Občine Kidričevo (Uradni list RS, št. 52/99) je Občinski svet občine Kidričevo na seji dne 30. 9. 1999 sprejel

O D L O K**o območjih in delu krajevnih odborov****I. SPLOŠNE DOLOČBE****1. člen**

S tem odlokom se ureja organizacija in način dela krajevnega odbora v Občini Kidričevo.

2. člen

Krajevni odbor opravlja naloge opredeljene v zakonu, statutu Občine Kidričevo in poslovniku Občinskega sveta občine Kidričevo.

3. člen

Zaradi zadovoljevanja določenih skupnih potreb občanov in zaradi zadovoljevanja lokalnih interesov, se v Občini Kidričevo ustanovijo krajevni odbori, kot delovna in posvetovalna telesa občinskega sveta.

Ustanovijo se krajevni odbori:

1. Apače za območje Apače,
2. Cirkovce za območje Cirkovce, Dragonja vas, Mihovce, Spodnje Jablane in Zgornje Jablane,
3. Kidričevo za območje Kidričevo,
4. Kungota pri Ptuj za območje Kungota pri Ptuj,
5. Lovrenc na Dravskem polju za območje Lovrenc na Dravskem polju, Pleterje in Župečja vas,
6. Njiverce za območje Njiverce,
7. Šikole za območje Šikole, Pongrce, Spodnji Gaj pri Pragerskem in Stražgonjca,
8. Starošince za območje Starošince,
9. Strnišče za območje Strnišče.

4. člen

Prvo sejo krajevnega odbora skliče župan v roku 30 dni po imenovanju krajevnega odbora in jo vodi do izvolitve predsednika krajevnega odbora.

Krajevni odbor izmed svojih članov z večino glasov vseh članov izvoli predsednika in namestnika predsednika.

O odstopu, zamenjavi ali razrešitvi predsednika, namestnika predsednika in članov krajevnega odbora odloči občinski svet po predhodnem stališču oziroma mnenju komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja.

Mandat članov krajevnega odbora traja enako dolgo kot članom občinskega sveta.

1. Sklicevanje sej, predsedovanje in udeležba na seji**5. člen**

Krajevni odbor ima namestnika predsednika, ki:

- pomaga predsedniku pri njegovem delu,
- nadomešča predsednika v njegovi odsotnosti ali v primeru njegove zadržanosti,
- opravlja naloge iz delovnega področja predsednika po njegovem pooblastilu.

6. člen

Predlog dnevnega reda seje določi predsednik, predloge za uvrstitev zadeve na dnevni red pa lahko podajo vsi člani krajevnega odbora.

Predsednik je dolžan uvrstiti na dnevni red zadevo, ki jo je s sklepom predlagal občinski svet ali župan.

7. člen

Predsednik pošlje vabilo za sejo vsem članom krajevnega odbora pet dni pred datumom seje. K vabilu je potrebno priložiti gradivo, ki se bo obravnavalo na seji.

Predsednik lahko povabi na sejo krajevnega odbora strokovne delavce občinske uprave ter predstavnike, ki so dolžni podati strokovno pojasnilo.

Vabilo za sejo krajevnega odbora se pošlje tudi članom občinskega sveta, ki imajo stalno prebivališče na območju krajevnega odbora.

8. člen

Seja krajevnega odbora je javna. Javnost seje je zagotovljena z navzočnostjo občanov in predstavnikov javnega obveščanja.

Sejo krajevnega odbora skliče predsednik na lastno pobudo, na zahtevo oziroma pobudo župana ali na zahtevo večine članov krajevnega odbora.

Kadar predsednik krajevnega odbora ne skliče seje iz prejšnjega odstavka, jo lahko skliče namestnik predsednika.

9. člen

Delo in sejo krajevnega odbora vodi predsednik, v njegovi odsotnosti pa namestnik predsednika oziroma član, ki ga določi predsednik.

10. člen

Naloga predsednika krajevnega odbora je, da:

- vodi in organizira delo,
- sklicuje in vodi sejo,
- podpisuje zapisnike, sklepe,
- sodeluje z organi občine,
- po potrebi sodeluje na sejah občinskega sveta.

2. Potek seje**11. člen**

Na začetku seje lahko predsedujoči poda pojasnilo v zvezi z delom na seji in drugimi vprašanji.

Preden krajevni odbor določi dnevni red seje, odloča o sprejemu zapisnika prejšnje seje.

Vsak član krajevnega odbora ima pravico podati pripombe na zapisnik.

12. člen

Krajevni odbor na začetku seje določi dnevni red.

Posamezne točke dnevnega reda se obravnavajo po določenem (sprejetem) vrstnem redu.

Član krajevnega odbora dobi besedo po vrstnem redu, kakor se je prijavil k razpravi.

13. člen

Ko predsedujoči ugotovi, da ni več pripravljenih k razpravi, sklene razpravo o posamezni točki dnevnega reda.

Ko so vse točke dnevnega reda izčrpane, krajevni odbor konča sejo.

14. člen

Potek seje krajevnega odbora se lahko tudi snema na magnetofonski trak.

3. Odločanje

15. člen

Krajevni odbor šteje od 3 do 5 članov.

Število članov krajevnega odbora se določi na zboru krajanov.

16. člen

Krajevni odbor dela in odloča na sejah.

Krajevni odbor veljavno odloča, če je na seji navzoča večina njegovih članov. Navzočnost se ugotavlja na začetku seje, pred vsakim glasovanjem in na začetku nadaljevanja seje po odmoru oziroma prekinitvi.

Krajevni odbor sprejema odločitve z večino glasov navzočih članov.

Krajevni odbor odloča z javnim glasovanjem, ki se opravi z dvigom rok.

Glasovanje se opravi po končani razpravi o predlogu, o katerem se odloča.

17. člen

Krajevni odbor zlasti:

- daje mnenja o zadevah lokalnega pomena,
- ugotavlja potrebo po izvrševanju določenih aktivnosti lokalnega pomena,

- izdeluje programe dela, ki se nanaša na zadeve lokalnega pomena,

- daje predloge in sodeluje pri pripravi razvojnih programov občine na področju javne infrastrukture na svojem območju,

- sodeluje pri izvajanju komunalnih investicij in investicij v javno razsvetljavo na svojem območju,

- sodeluje pri nadzoru nad opravljenimi deli,

- sodeluje pri pripravi programov oskrbe s pitno vodo in zaščiti virov pitne vode,

- sodeluje pri pridobivanju soglasij lastnikov zemljišč za dela s področja gospodarskih javnih služb,

- daje predloge za sanacijo divjih odlagališč komunalnih odpadkov in sodeluje pri njihovi sanaciji,

- daje predloge za ureditev in olepšanje kraja (zasaditev cvetlic, grmičevja, okrasnih dreves, ureditev in vzdrževanje sprehajalnih poti itd.) in pri tem sodeluje,

- daje pobude za dodatno prometno ureditev (prometna signalizacija, ureditev dovozov in izvozov, omejevanje hitrosti itd.),

- predlaga programe javnih del,

- sodeluje in daje mnenja pri javnih razgrnitvah prostorskih, planskih in izvedbenih aktih, ki obravnavajo območje njihovega kraja,

- oblikuje pobude za spremembo prostorskih, planskih in izvedbenih aktov ter jih posreduje pristojnemu organu občine,

- daje mnenja glede spremembe namembnosti kmetijskega prostora v druge namene, predvidenih gradenj večjih proizvodnih in drugih objektov v kraju, za posege v kmetijski prostor (agromelioracije, komasacije), pri katerih bi prišlo do spremembe režima vodnih virov,

- seznanja pristojni organ občine s problemi in potrebami prebivalcev kraja na področju urejanja prostora in varstva okolja,

- sodeluje pri organizaciji kulturnih, športnih in drugih prireditev,

- spremlja nevarnosti na svojem območju in o tem obveščajo štab za civilno zaščito ter po potrebi prebivalstvo in sodeluje pri ostalih nalogah s področja zaščite in reševanja,

- daje mnenja k odločitvam o razpolaganju in upravljanju s premoženjem občine, ki je kraju dano na uporabo za opravljanje njihovih nalog.

18. člen

Stališča, mnenja, pobude in predlogi krajevnega odbora se dostavijo stalnim odborom pri občinskem svetu in niso pogoj za izvrševanje nalog občine, za katere so pristojni občinski svet, župan ali občinska uprava in jih ne zavezujejo.

4. Zapisnik seje krajevnega odbora

19. člen

O seji krajevnega odbora se piše zapisnik, ki ga piše zapisnikar.

Zapisnik obsega glavne podatke o delu na seji, zlasti pa podatke o udeležbi na seji, o predlogih, o izidih glasovanja o posameznih predlogih in sklepih, ki so bili sprejeti.

Zapisniku je treba predložiti original ali kopijo gradiva, ki je bilo predloženo oziroma obravnavano na seji.

II. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

20. člen

Glede vprašanj uporabe jezika, javnosti dela, vodenja sej, način dela in drugih vprašanj, ki niso urejena s tem odlokom se smiselno uporabljajo določbe statuta Občine Kidričevo in poslovnika Občinskega sveta občine Kidričevo.

21. člen

Spremembe in dopolnitve odloka se sprejemajo po enakem postopku, ki je določen za sprejem odloka.

22. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 062-02/99-7-50

Kidričevo, dne 1. oktobra 1999.

Župan
Občine Kidričevo
Alojz Šprah l. r.

3964. Sklep o ukinitvi javnega dobra

Na podlagi 21. člena statuta Občine Kidričevo (Uradni list RS, št. 52/99) je Občinski svet občine Kidričevo na 7. redni seji dne 30. 9. 1999 sprejel

S K L E P**I**

Parceli št. 510/2 – dvorišče, vpisani pri vložku SEZ 2., k. o. Dragonja vas, se ukine status javnega dobra.

II

Parcela, navedena v I. točki tega sklepa ostane družbena lastnina v upravljanju Občine Kidričevo.

III

Ta sklep začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 062-02/99-7-53

Kidričevo, dne 1. oktobra 1999.

Župan
Občine Kidričevo
Alojz Šprah l. r.

KOBARID**3965. Sklep o ekonomskih cenah oddelka jasli v vrtcu Kobarid**

Na podlagi zakona o vrtcih (Uradni list RS, št. 12/96), zakona o organiziranju in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 12/96 in 23/96) ter 16. člena statuta Občine Kobarid (Uradni list RS, št. 43/95) je Občinski svet občine Kobarid na 9. seji dne 30. 9. 1999 sprejel naslednji

S K L E P**I**

1. Ekonomske cene oddelka jasli v vrtcu Kobarid znašajo:

- za celodnevni program je cena 49.250 SIT
- za poldnevni program je cena 42.435 SIT

2. Ekonomske cene veljajo od 1. 9. 1999 dalje in ne vključujejo regresa za letni dopust, jubilejnih nagrad, amortizacije, investicijskega vzdrževanja in ne upošteva izpisov otrok v poletnih mesecih. Ti stroški se v proračunu predvidijo posebej.

3. Ekonomske cene so izračunane na 12 mesecev.

II

Ta sklep se objavi v Uradnem listu, uporablja pa se od 1. 9. 1999.

Št. 601-3/97

Kobarid, dne 30. septembra 1999.

Župan
Občine Kobarid
Pavel Gregorčič, inž. l. r.

3966. Program priprave za prostorske ureditvene pogoje za območje naselja Idrsko

Na podlagi 34. člena zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 26/90, 18/93, 47/93, 71/93 ter 44/97) in 9. člena statuta Občine Kobarid (Uradni list RS, št. 43/95) je Občinski svet občine Kobarid na seji dne 30. 9. 1999 sprejel

**P R O G R A M P R I P R A V E
za prostorske ureditvene pogoje za območje
naselja Idrsko****1. člen**

Splošne ugotovitve

3. junija 1999 je Ustavno sodišče Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 49/99) razveljavilo odlok o prostorskih ureditvenih pogojih v Občini Tolmin (Uradno glasilo občin Ajdovščina, Nova Gorica in Tolmin, št. 2/89 in 4/92), in sicer za območje naselja Idrsko v Občini Kobarid, z obrazložitvijo, da vsebina odloka ni v skladu s 40. členom zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (ZUNDPP).

Po določbi 40. člena ZUNDPP mora odlok prostorskih ureditvenih pogojev (PUP) za določeno območje, naselje ipd..., vsebovati med drugim tudi:

- mejo posameznih območij znotraj naselja,
- funkcijo navedenih območij s pogoji za izrabo in kvaliteto graditve ali drugega posega,
- pogoje za urbanistično oblikovanje obravnavanega območja, ter za arhitekturno oblikovanje objektov, oziroma posegov v prostor na tem območju, kar pa zgoraj navedeni razveljavljeni odlok (vsebina odloka, ki se navezuje le na naselje Idrsko) ne določa (Uradni list RS, št. 49/99).

Na osnovi navedenih dejstev je vsakršen poseg v obravnavano območje naselja Idrsko blokiran, oziroma onemogočen, ker nima osnovne veljavne dokumentacije, hkrati pa bi se z novo vsebinsko zasnovo PUP za naselje Idrsko bolje prilagodilo razvojnim potrebam kraja.

2. člen

Osnove za pripravo PUP za naselje Idrsko

2.1. Naročnik in izdelovalec PUP

Naročnik PUP za naselje Idrsko je Občina Kobarid, Trg Svobode 2, Kobarid.

Izdelovalec PUP bo izbran kot najugodnejši na osnovi izdelane ponudbe v zbiranju ponudb za izbor izvajalca za izdelavo PUP, ki ga bo pripravila in zbiral Občina Kobarid.

2.2. Obseg priprave PUP

Priprava PUP bo obsegala izdelavo tekstualnega (odlok z ustrezno obrazložitvijo, utemeljitvijo, opisi, pojasnili ipd....) in grafičnega dela, ter faze osnutka in predloga, oziroma PUP za naselje Idrsko se pripravi z vsebino, kot je predpisana z ZUNDPP (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 26/90, 18/93, 47/93, 71/93 ter 44/97) in s podzakonskim navodilom o vsebini posebnih strokovnih podlag.

V postopku bodo na akt pridobljena tudi ustrezna soglasja.

2.3. Strokovne podlage

Kot prva faza izdelave osnutka PUP za naselje Idrsko se izdelajo strokovne podlage, ki vsebujejo zlasti:

- analizo in opis stanja obstoječe prostorske planske in izvedbene dokumentacije,
- analizo obstoječih naravnih (geomorfološke, vegetacijske, krajinske, klimatske, inženirsko – geološke značilno-

sti, seizmičnost ipd....) in grajenih značilnosti naselja kot celote, kot posameznih območij,

– vsebinski in formalni problemi v obravnavanem prostoru, ki jih je potrebno razrešiti v PUP za naselje Idrsko.

3. člen

Postopek in terminski plan priprave, izdelave in sprejemanja PUP za naselje Idrsko

3.1. Gradivo za pridobivanje pogojev za pripravo osnutka PUP.

Izdelovalec PUP bo pripravil primerno gradivo za pridobivanje pogojev organov in organizacij, ki morajo pred začetkom priprave osnutka PUP podati pogoje in mnenja za njegovo pripravo.

Gradivo bo vsebovalo kratek opis problematike in navedbo, kaj se pričakuje od pogojev posameznih organov in organizacij.

3.2. Organi in organizacije, ki morajo pred začetkom izdelave osnutka PUP podati pogoje za njegovo pripravo:

– Republika Slovenija, Ministrstvo za okolje in prostor, Uprava za varstvo narave, izpostava Nova Gorica, Cankarjeva 62 (VGP Nova Gorica in PUH Ljubljana);

– Republika Slovenija, Ministrstvo za zdravstvo, Zdravstveni inšpektorat RS, Območna enota Nova Gorica;

– Republika Slovenija, Ministrstvo za obrambo, Inšpektorat RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, izpostava Nova Gorica, Sedejeva 9;

– Ministrstvo za obrambo, Uprava za civilno obrambo, Kardeljeva ploščad 25 1000 Ljubljana;

– Republika Slovenija, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Veterinarska uprava RS, Veterinarska inšpekcija, izpostava Tolmin;

– Ministrstvo za promet in zveze – Direkcija RS za ceste, Ljubljana;

– Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Gorica, Delpinova 16;

– KS Idrsko;

– Elektro Primorska, Javno podjetje za distribucijo električne energije, p.o., Poslovna enota Tolmin, Zalag 11;

– Komunala Tolmin, Poljubin 89, Tolmin;

– Telekom Slovenije, p.o., PE Nova Gorica, Kidričeva 17.

Če kdo od navedenih organov, oziroma organizacij v roku 30 dni od prejema vloge ne bo podal pogojev, se bo štelo, da pogojev nima, oziroma, da s predloženo dokumentacijo soglaša.

Kolikor se v postopku priprave PUP za naselje Idrsko ugotovi, da je potrebno pridobiti predhodna mnenja in pogoje, ter soglasja tudi drugih organov, oziroma organizacij, ki niso navedena v tem členu programa, se jih pridobi naknadno v postopku izdelave PUP za naselje Idrsko.

4. člen

4.1. Izdelava osnutka PUP

Na osnovi razpoložljivih podlag, dokumentacije in pridobljenih pogojev organov in organizacij, navedenih v predhodnem členu tega programa, bo izdelovalec PUP za naselje Idrsko pripravil osnutek PUP z vsebino:

1. Tekstualni del z potrebnimi opisi, obrazložitvami in utemeljitvami PUP.

2. Kartografski del s potrebnimi izseki in prikazi na PKN in TTN, v merilu 1: 5000.

3. Osnutek odloka PUP z vsebino, kot jo določa ZUNDP.

5. člen

Sprejemanje PUP

5.1. Predlog sklepa o javni razgrnitvi osnutka PUP

Odbor za gospodarstvo in občinski svet obravnavata osnutek PUP, ugotovita skladnost PUP s planskimi dokumenti občine in s programom priprave, ter s sklepom občinskega sveta objavi javno razgrnitev osnutka za obdobje enega meseca.

V času javne razgrnitve se izvede javna obravnava.

5.2. Usklajevanje po končani javni razgrnitvi

V času javne razgrnitve in javne obravnave bo Občinska uprava občine Kobarid zbrala in evidentirala vse pisne in ustne pripombe, ter predloge posameznikov, organov in organizacij k osnutku PUP za naselje Idrsko.

5.3. Priprava usklajenega predloga PUP

Na podlagi stališč odbora za gospodarstvo in občinskega sveta do pripomb in predlogov iz javne razgrnitve in obravnav bo izdelovalec osnutka PUP, dopolnil v usklajeni predlog PUP za naselje Idrsko.

K dopolnjenemu osnutku (usklajeni predlog PUP) se pridobijo soglasja organov in organizacij, katera so izdala smernice v postopku priprave PUP.

Določeni organi in organizacije, skladno z zakonskimi pooblastili podajo mnenje k predlogu PUP:

– Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Gorica, Delpinova 16;

– Vodnogospodarsko podjetje Soča, Nova Gorica;

– KS Idrsko,

– morebitna dodatna mnenja, za katere se pokaže potreba v postopku.

5.4. Sprejem odloka PUP

Izdela se predlog PUP z odlokom, ki ga nato obravnava odbor za gospodarstvo ter dokončno sprejme občinski svet.

Odlok se objavi v Uradnem listu RS.

6. člen

Ta program priprave se objavi v Uradnem listu RS in začne veljati z dnem objave.

Št. 35003-3/99

Kobarid, dne 4. oktobra 1999.

Župan

Občine Kobarid

Pavel Gregorčič, inž. l. r.

KOMEN

3967. Ugotovitveni sklep da je mandat občinskega svetnika prešel na naslednjega kandidata

Na podlagi sklepa Občinskega sveta občine Komen, št. 06202-19/99-2 z dne 26. 8. 1999, da je članu Občinskega sveta občine Komen iz liste SKD, Andreji Krt, prenehal mandat na podlagi pete alineje prvega odstavka 37.a člena zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93, 57/94, 14/95, 26/97, 70/97, 10/98, 74/98), je občinska volilna komisija na seji dne 6. 9. 1999 na podlagi tretjega odstavka 37.a člena zakona o lokalni samoupravi sprejela

ugotovitveni sklep,

da je mandat občinskega svetnika prešel na naslednjega kandidata z liste SKD v Občini Komen, za volitve članov Občinskega sveta občine Komen.

Ta kandidat je Stojan Grmek, roj. 12. 2. 1946, iz Kobjeglave št. 16, 6222 Štanjel. Kandidat je dne 26. 8. 1999 podal pisno izjavo, da sprejema mandat.

Št. 032033-03/99-2

Komen, dne 6. septembra 1999.

Predsednica
Občinske volilne komisije
občine Komen
Patricija Furlan l. r.

KOMENDA**3968. Odlok o komunalnih taksah**

Na podlagi 1., 2. in 4. člena zakona o komunalnih taksah (Uradni list SRS, št. 29/65, 7/70, 7/72, 18/91), 16. člena statuta Občine Komenda (Uradni list RS, št. 37/99) je Občinski svet občine Komenda na 8. seji dne 23. 9. 1999 sprejel

**O D L O K
o komunalnih taksah****1. člen**

V Občini Komenda se plačujejo komunalne takse za uporabo naslednjih predmetov in storitev:

1. za uporabo igralnih sredstev v javnih lokalih (igralni avtomati, biljard, igralne karte ipd.), ki niso predmet zakona o igrah na srečo,

2. za uporabo javnega pločnika pred poslovnimi prostori ter za opravljanje gostinske in turistične dejavnosti na teh pločnikih,

3. za uporabo trgov in drugih javnih površin, razen pločnikov za razstavljanje predmetov, prirejanje razstav in drugih zabavnih prireditev za gospodarske namene,

4. za uporabo javnega prostora za parkiranje, šotorjenje ali druge začasne namene,

5. za reklamne napise, objave in oglase na panojih, tablah ipd., ki so postavljeni, pritrjeni ali drugače označeni na javnih mestih,

6. za vitrine, v katerih se razstavlja blago zunaj poslovne stavbe.

Takse se določajo v točkah. Takse se plačujejo po tarifi komunalnih taks, ki je sestavni del tega odloka. V tarifi komunalnih taks so določene tudi oprostitve.

Vrednost točke po tem odloku znaša 7 tolarjev.

Občinski svet lahko s sklepom spremeni vrednost točke iz prejšnjega odstavka.

2. člen

Občinski svet občine Komenda lahko taksnega zavezanca deloma ali v celoti oprosti plačila komunalne takse za posamezno taksno obveznost.

3. člen

Taksni zavezanec je pravna ali fizična oseba, ki uporablja predmete in storitve, za katere so uvedene komunalne takse. V taksni tarifi je določeno, v katerih primerih je obračun, pobiranje in odvod pobrane takse dolžna zagotoviti pravna ali fizična oseba, ki ni taksni zavezanec. Takso odmerja, pobira in izterjuje za pravne in fizične osebe Republiška uprava za javne prihodke, Izpostava Kamnik na podlagi podatkov, ki jih predloži Občinska uprava občine Komenda.

Komunalne takse so prihodek občine.

4. člen

Taksna obveznost v primerih, ko je taksa določena v letnem znesku, nastane z dnem namestitve taksnega predmeta oziroma začetka uporabe, preneha pa s potekom meseca, v katerem je zavezanec Občino Komenda obvestil o odstranitvi taksnega predmeta oziroma o prenehanju njegove uporabe.

Okoliščina, da taksnega predmeta zavezanec začasno ni mogel uporabljati, ne vpliva na taksno obveznost.

Zavezanec je dolžan Republiški upravi za javne prihodke, izpostava Kamnik prijaviti nastanek taksne obveznosti v 15 dneh, če v taksni tarifi ni drugače določeno.

5. člen

V primerih, ko je taksa določena v enkratnem znesku, je taksni zavezanec dolžan pred namestitvijo oziroma uporabo taksnega predmeta o tem obvestiti Republiško upravo za javne prihodke, izpostava Kamnik in plačati predpisano takso, razen če je v tarifi drugače določeno.

6. člen

Prijava mora vsebovati podatke o zavezancu in vsa dejstva in okoliščine, ki so pomembne za določitev višine komunalne takse.

7. člen

Komunalne takse plačujejo zavezanci vnaprej, če ni v tem odloku drugače določeno. Če taksni zavezanec ne plača takse vnaprej, se mu plačilo takse predpiše z odločbo. Takso je dolžan plačati v tridesetih dneh od vročitve odločbe.

Če je za uporabo določenega taksnega predmeta potrebno dovoljenje pristojnega organa, je treba plačati takso pred izdajo dovoljenja.

8. člen

Prisilna izterjava komunalnih taks se opravlja po zakonu o davkih občanov za fizične osebe in po splošnih predpisih o opravljanju izvršbe denarnih obveznosti za pravne osebe.

Pravica do izterjave komunalne takse zastara v dveh letih po preteku leta, v katerem bi morala biti taksa plačana. Pravica do povrnitve preveč plačane takse zastara v dveh letih po preteku leta, v katerem je bila plačana.

9. člen

V primerih, da taksni zavezanec ne prijavi nastanka taksne obveznosti, se odmeri po podatkih, ki jih na predlog Občinske uprave občine Komenda ugotovi Republiška uprava za javne prihodke, izpostava Kamnik.

10. člen

Nadzor nad izvajanjem tega odloka opravlja Občinska uprava občine Komenda in Republiška uprava za javne prihodke, izpostava Kamnik.

11. člen

Z denarno kaznijo najmanj 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek odgovorna oseba pravne osebe ali posameznik, z denarno kaznijo najmanj 50.000 tolarjev pa pravna oseba ali samostojni podjetnik, ki stori prekršek v zvezi s samostojnim opravljanjem dejavnosti, če ravna v nasprotju:

- s tretjim odstavkom 3. člena tega odloka
- s 5. členom tega odloka
- s 6. členom tega odloka.

12. člen

Z dnem uveljavitve tega odloka v Občini Komenda preneha na območju Občine Komenda veljati odlok o komunalnih taksah v Občini Kamnik (Uradni list RS, št. 30/96, 45/97).

13. člen

Ta odlok začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 01501-0003/99-1

Komenda, dne 23. septembra 1999.

Župan
Občine Komenda
Tomaž Drolec l. r.

TARIFA KOMUNALNIH TAKS

Tarifna številka 1

Za uporabo igralnih sredstev v javnih lokalih se plača letna taksa:

	Točk
a) za elektronski igralni avtomat	4.000
b) za biljard (navadni ali avtomatski)	3.000
c) za druga igralna sredstva razen, če ni z zakonom drugače določeno	1.500

Opombe:

1. Za elektronske igralne avtomate se štejejo vsi elektronski avtomati in video igre, razen tistih, od katerih se plačuje posebna taksa po zakonu o igrah na srečo.

2. Za druga igralna sredstva se štejejo naprave, kot so namizni nogomet, košarka, marjanca, pikado in podobne naprave, ne glede na vrsto pogona in način plačevanja uporabe sredstev.

3. Za uporabo igralnih sredstev v društvenih prostorih se taksa ne plača, razen v tistih prostorih, ki služijo pridobitni dejavnosti.

Opombi:

1. Taksni zavezanec je pravna oseba, podjetnik posameznik, ki ima v svojem lokalu igralno sredstvo ne glede na to ali je lastnik igralnega sredstva ali ne.

2. Javni lokali so poslovni prostori (gostinski obrati), kot tudi k tem lokalom pripadajoči vrtovi, terase in drugi prostori, v katerih se zadržujejo gostje.

Tarifna številka 2

Za uporabo javnega pločnika pred poslovnimi prostori ter za opravljanje gostinsko-turistične dejavnosti se plača taksa po naslednjih kriterijih:

	Točk
a) dnevno na m ² površine v uporabi:	
1. glede na namen uporabe:	
- za gostinstvo, slaščičarstvo	3
- za trgovino	2

2. glede na opremljenost

- nadstrešek	1
- ograja	1

3. Glede na čas uporabe

- v letnem času (od 1. 6. do 30. 9.)	1
---------------------------------------	---

b) dnevno od m² površine v uporabi za namene gradbeništva (adaptacije poslovnih in stanovanjskih prostorov)

c) dnevno od m ² površine v uporabi za ostale namene, ki niso zajeti v podtočkah a) in b)	1
--	---

Taksni zavezanec plača takso pred pridobitvijo dovoljenja za uporabo javne površine po tej tarifni številki.

Opombe:

1. Z javnim prostorom po tej tarifi je mišljena celotna površina cest, pločnikov in trgov pred poslovnimi in drugimi prostori.

2. Taksni zavezanec je tisti, ki uporablja površine iz 1. točke.

3. Kdor uporablja javni prostor brez dovoljenja občine oziroma v nasprotju z določbami v izdanem dovoljenju, plača pristojno takso v dvojnem znesku.

4. Višina komunalne takse v podtočki a) se izračuna tako, da se število točk po kriterijih 1, 2 in 3 sešteje in dobljeni seštevek (za m² površine) pomnoži z velikostjo površine v uporabi (v m²), s številom dni uporabe in veljavno vrednostjo točke.

Tarifna številka 3

Točk

Za uporabo javnih površin, razen pločnikov, za razstavljanje predmetov, prirejanje razstav in zabavnih prireditev za gospodarske namene se plača taksa, in sicer za vsak uporabljeni m² površine dnevno

Taksni zavezanec plača takso pred pridobitvijo dovoljenja za uporabo javne površine po tej tarifni številki.

Opomba:

Taksni zavezanec je uporabnik javnih površin ali prireditelj zabavne prireditve za gospodarske namene.

Tarifna številka 4

Točk

Za uporabo javnega prostora začasne namene se plača taksa:

- za kioske: za vsak m ² dnevno	15
- za stojnice: za vsak m ² dnevno	10
- za premične gostinske priklovice: dnevno	200
- za cirkus in zabavni park za vsak m ² dnevno	4
- za priložnostna parkirišča: dnevno za parkirno mesto	50.

Taksni zavezanec plača takso pred pridobitvijo dovoljenja za uporabo javne površine po tej tarifni številki.

Opomba:

Taksni zavezanec je vsakokratni uporabnik javnega prostora.

Tarifna številka 5

Za reklamne napise, objave in oglase na panojih, tablah in podobno, ki so postavljeni, pritrjeni ali drugače označeni na javnih mestih, se plača taksa od velikosti:

	Točk enostransko	Točk dvostransko
1. če so trajnega značaja		
- letno glede na velikost		
- do 0,5 m ²	1.000	2.000

	Točk enostransko	Točk dvostransko
– od 0,5–2,5 m ²	2.000	4.000
– od 2,5–12 m ²	4.000	10.000
2. za vse vrste drugih reklamnih napisov, objav in oglasov, ki nimajo trajnega značaja glede na velikost, na dan:		
– do 0,5 m ²	4	8
– od 0,5–2,5 m ²	8	20
– od 2,5–12 m ²	20	50
3. za plakate, za vsakega izobešenega:		
– do 0,5 m ²	7	14
– od 0,5–2,5 m ²	14	28
– od 2,5–12 m ²	21	42.

Opombe:

1. Zavezanci za plačilo komunalne takse te tarife so lastniki tabel, elektronskih in drugih naprav, namenjenih za reklamiranje, objavo oziroma oglase.

2. Plačila komunalne takse, po tej tarifni številki so oproščene organizacije, ki opravljajo dejavnosti humanitarnega namena.

3. Takse po tej tarifni številki se ne plačujejo za napise firm, ki so po zakonu ali odloku občinskega sveta obvezni. V primeru, da je na poslovni stavbi več označb iste firme, se taksa ne plača od ene označbe, nadalje pa se šteje kot reklamni napis v smislu te tarifne številke.

4. Zavezanci, ki sprejemajo goste na prenočevanje (sobodajalci), plačujejo komunalno takso po tej tarifni številki v višini 50% predpisane komunalne takse.

5. Zavezanci za plačilo takse po tej tarifi morajo Občini Komenda do 28. februarja v letu sporočiti število, velikost in vrsto reklamnih napisov, objav in oglasov, sproti pa vsakokratno spremembo podatkov, potrebnih za odmero komunalne takse.

6. Če se zavezanec ne ravna po določilih 5. točke, mu Republiška uprava za javne prihodke, izpostava Kamnik, na predlog Občinske uprave občine Komenda, odmeri letno takso v dvojni višini za tekoče leto.

Tarifna številka 6

	Točk
Za vsako vitrino, v kateri se razstavlja blago zunaj poslovne stavbe, se plača taksa od velikosti:	
– do 2 m ²	1.500
– nad 2 m ²	3.000.

Opombi:

1. Zavezanci za plačilo takse po tej tarifni številki morajo Republiški upravi za javne prihodke, izpostava Kamnik sporočiti do 28. februarja v letu število in velikost vitrin, sproti pa vsakokratno spremembo podatkov, potrebnih za odmero komunalne takse.

2. Če zavezanec ne ravna po določilih prejšnjega odstavka, mu Republiška uprava za javne prihodke, izpostava Kamnik, na predlog občinske uprave Občine Komenda, odmeri komunalno takso v dvojni višini za tekoče leto.

Opomba:

Taksni zavezanec je lastnik vitrine

Št. 01501-0003/99

Komenda, dne 23. septembra 1999.

Župan
Občine Komenda
Tomaž Drolec l. r.

3969. Odlok o spremembah in dopolnitvah ureditvenega načrta območja MO2 Moste

Na podlagi 39. in 43. člena zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85, 29/86 in 43/89 in Uradni list RS, št. 26/90, 18/93, 47/93, 71/93 in 44/97) in 16. člena statuta Občine Komenda (Uradni list RS, št. 37/99) je Občinski svet občine Komenda na 8. seji dne 23. 9. 1999 sprejel

ODLOK

o spremembah in dopolnitvah ureditvenega načrta območja MO2 Moste

1. člen

Odlok o spremembah in dopolnitvah ureditvenega načrta območja MO2 Moste vključuje spremembe in dopolnitve osnovnega dokumenta (Uradni list RS, št. 38/90) in njegovih sprememb in dopolnitev (Uradni list RS, št. 70/97). Nanaša se na spremembe in dopolnitve lokacij in gabaritov trgovskega in stanovanjskega objekta na zemljiščih parc. št. 176/2, 176/5, 164/1, 167/4 in 163/1, vse k.o. Moste.

Spremembe in dopolnitve ureditvenega načrta območja MO2 Moste temeljijo na projektu št. 1/99, ki ga je izdelal Atelje Arkus, d.o.o., Perovo 26, Kamnik v maju 1999 in na osnovi javne razgrnitve in javne obravnave dopolnil v avgustu 1999 ter je sestavni del tega odloka.

2. člen

Predmet sprememb in dopolnitev je izključno delna sprememba površin funkcionalnih enot, lokacij in gabaritov dvoje objektov na funkcionalnih enotah z oznakami Fe C I, Fe p XIII in Fe S IV, Fe S XXI ter Fe S XXVI. V vsebinskem smislu se konkretizira nadomestna gradnja obstoječega objekta trgovine in bifeja na osnovi izdelanih idejnih zasnov ter temu primerno prilagodi zunanje ureditve parkirnih, manipulativnih in dostopnih poti. V nadaljevanju se spremeni lokacija in gabarit že določenega stanovanjskega objekta v funkcionalni enoti Fe S XXVI.

3. člen

Na osnovi predmeta in vsebine sprememb in dopolnitev iz prejšnjih členov tega odloka se spremeni in dopolni 4. člen osnovnega odloka tako, da se tematski sklop "B) Območja centralnih dejavnosti, alineja a) obstoječ objekt trgovine s pošto in bifejem (funkcionalna enota C1)" v celoti spremeni, in sicer tako, da se obstoječi tekst, ki se glasi:

"Tlorisni gabarit objekta 16,50 m x 17 m ostane nespremenjen. Vertikalni gabarit pritličjen, smer slemena sever - jug. Uredi se parkirna površina (13 PM) za potrebe trgovine in pošte. Na južnem delu ni objekta. Na severnem delu se uredi servisni dovoz z dodatnimi parkirišči."

spremeni tako, da se glasi:

"Določa se izvedba nadomestnega objekta obstoječe trgovine z bifejem KOČNA v okviru funkcionalne enote Fe C I/I na zemljišču parc. št. 176/2 in 176/5 k.o. Moste, v skladu s soglasjem sveta osnovne šole Komenda - Moste z dne 6. 3. 1999. Tlorisni gabarit objekta je 21 m x 24 m, objekt je pritličjen z možnostjo delne izrabe kleti, lociran okvirno na obstoječi lokaciji, zaporedno z zahodno parcelno mejo, od katere je oddaljen 1 m. Naklon strešine je od 5° do 20°, smer slemena sever - jug. Glavni vhod v trgovino in bife je z južne strani, vhod za dostavo pa z vzhodne, variantno severne strani. Pred objektom je na južni strani določena parkirna površina za uporabnike in zaposlene, z vzhoda pa manipulativna servisna površina. Ob objektu se na severni strani v okviru dela sosednje parcele (Fe C I/II) ohranja do

sedaj določene parkirne površine, skladno spremembam in dopolnitvam UN (Uradni list RS, št. 70/97).” Na osnovi zgoraj navedenega se črta zadnji del prvega stavka šestega odstavka pod točko a) 2. člena odloka o spremembah in dopolnitvah UN MO2 Moste, ki se glasi: “ki se povečajo na 41 PM. “

4. člen

Na osnovi predmeta in vsebine sprememb in dopolnitev iz 1. in 2. člena tega odloka se spremeni in dopolni grafični del Odloka o spremembah in dopolnitvah ureditvenega načrta območja MO2 Moste tako, da se določila sedmega odstavka - podtočke p) “Stanovanjski objekti (funkcionalne enote S20, S21, S22 in S26)” grafično konkretizirajo s povečavo Fe S 26 v smeri proti jugu, enako premikom objekta na tem zemljišču ter ustreznim rebalansom površin Fe S21 in Fe S4.

5. člen

Ostala določila odloka o sprejetju ureditvenega območja MO2 Moste (Uradni list RS, št. 38/90) in odloka o spremembah in dopolnitvah ureditvenega načrta območja MO 2 Moste (Uradni list RS, št. 70/97) ostanejo še naprej v veljavi.

6. člen

Spremembe in dopolnitve ureditvenega načrta območja MO2 Moste so skupaj z odlokom na vpogled vsem zainteresiranim na pristojnem oddelku Občine Komenda, Zajčeva c. 23, 1218 Komenda.

7. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 35003-0001/99-496/99
Komenda, dne 23. septembra 1999.

Župan
Občine Komenda
Tomaž Drolec l. r.

3970. Sprememba in dopolnitev statuta Občine Komenda

Na podlagi 64. člena zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93, 57/94, 14/95, 26/97, 70/97, 10/98 in 74/98) in 16. člena statuta Občine Komenda (Uradni list RS, št. 37/99) je Občinski svet občine Komenda na 8. redni seji dne 23. 9. 1999 sprejel

SPREMEMBO IN DOPOLNITEV STATUTA Občine Komenda

1. člen

V statutu Občine Komenda (Uradni list RS, št. 37/99) se spremeni 113. člen tako, da glasi:

Statut, poslovnik in odloki Občine Komenda morajo biti objavljeni v Glasilu Občine Komenda in pričnejo veljati petnajsti dan po objavi, če ni v njih drugače določeno.

Občina Komenda vodi arhiv objavljenih predpisov.

2. člen

Ta sprememba in dopolnitev statuta začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 01504-8/99
Komenda, dne 23. septembra 1999.

Župan
Občine Komenda
Tomaž Drolec l. r.

KUZMA

3971. Odlok o proračunu Občine Kuzma za leto 1999

Na podlagi 3. člena zakona o financiranju občin (Uradni list RS, št. 80/94 in 56/98), 57. člena zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93, 57/94, 14/95, 26/97, 70/97, 10/98 in 74/98) in 15. ter 90. člena statuta Občine Kuzma je Občinski svet občine Kuzma na seji dne 17. 9. 1999 sprejel

ODLOK o proračunu Občine Kuzma za leto 1999

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

S tem odlokom se ureja sestava in način izvrševanja proračuna Občine Kuzma za leto 1999 (v nadaljevanju: proračun občine), upravljanje s prihodki in odhodki proračuna ter občinskim premoženjem in proračunski nadzor.

2. člen

Proračun občine sestavlja bilanca prihodkov in odhodkov ter račun financiranja. V bilanci prihodkov in odhodkov se izkazujejo načrtovani prihodki iz davkov, taks, pristojbin, drugih dajatev in načrtovani odhodki.

3. člen

Po bilanci proračunskih prihodkov in odhodkov za leto 1999 se določijo skupni prihodki in skupni odhodki proračuna v višini 133,690.509,90 SIT in se razporedijo za:

- tekočo porabo v višini 94,760.115,20,
- investicijsko porabo v višini 38,930.394,70,

Pregled prihodkov proračuna občine in njihova razporeditev sta zajeta v bilanci prihodkov in odhodkov, ki je sestavni del proračuna občine.

II. FINANCIRANJE UPORABNIKOV PRORAČUNA

4. člen

Uporabniki sredstev proračuna občine smejo uporabljati sredstva proračuna le za namene, ki so opredeljeni v bilanci odhodkov, ki je sestavni del proračuna.

5. člen

Sredstva proračuna občine se med letom enakopravno in v skladu s potrebami delijo med vse nosilce oziroma uporabnike proračuna do višine doseženih prihodkov, če z

odlokom ali aktom občinskega sveta oziroma če v pogodbi med občino in uporabnikom sredstev ni drugače določeno.

Pri trošenju oziroma uporabi proračunskih sredstev so se vsi porabniki dolžni obnašati racionalno in gospodarno.

6. člen

Sredstva proračuna se med letom dodeljujejo praviloma enakomerno kot mesečne akontacije med vse uporabnike proračuna, vendar v odvisnosti od zapadlih obveznosti ter ob upoštevanju likvidnostnega položaja proračuna občine.

7. člen

Sredstva za delovanje uporabnikov se zagotavljajo za:

- sredstva za plače,
- sredstva za druge osebne prejemke,
- sredstva za prispevke delodajalca,
- sredstva za materialne stroške,
- sredstva za amortizacijo,
- sredstva za investicijske odhodke.

8. člen

Sredstva za plače se upravnemu organu mesečno zagotavljajo glede na število delavcev in funkcionarjev, koeficientov za določanje plač za posamezne skupine delovnih mest oziroma funkcij, osnovo za obračun plač, ki jo določi republiška vlada, dodatno obremenjenost, osnovno uspešnost in delovno dobo.

9. člen

Uporabniki proračuna občine morajo izvrševati svoje naloge in skrbeti za financiranje dejavnosti do višine sredstev, ki so jim za te namene odobrena v proračunu.

Na račun proračuna ne smejo prevzemati nobenih obveznosti, ki bi presegala za ta namen določena proračunska sredstva.

10. člen

Uporabniki proračuna so dolžni Občinskemu uradu občine Kuzma predložiti finančne načrte za leto 1999, ter zaključne račune za leto 1998 do 30. aprila 1999.

III. PRORAČUNSKI NADZOR

11. člen

Nadzor nad porabo sredstev proračuna ter smotrnostjo in namembnostjo porabe teh sredstev opravlja nadzorni odbor in o svojih ugotovitvah poroča občinskemu svetu.

IV. SREDSTVA REZERV

12. člen

Od prihodkov proračuna za leto 1999 izkazanih v bilanci prihodkov in odhodkov se izloči 0,5% v obvezno rezervo občine.

Sredstva rezerve se uporabljajo v skladu z zakonom in statutom občine.

13. člen

V proračunu se zagotavljajo sredstva za tekočo proračunsko rezervo.

Sredstva za tekočo proračunsko rezervo se uporabljajo:

- za nepredvidene naloge, za katere v proračunu niso zagotovljena sredstva,

- za namene, za katere se med letom izkaže, da v proračunu niso bila zagotovljena sredstva v zadostnem obsegu.

Porabljena sredstva za tekočo proračunsko rezervo se razporedijo pri uporabnikih na postavko, na katero se nanašajo, če takšne postavke ni pa se zanje odpre nova postavka.

O uporabi sredstev proračunske rezerve odloča župan.

V. IZVRŠEVANJE PRORAČUNA

14. člen

Za izvrševanje proračuna občine je odgovoren župan.

15. člen

Župan občine odloča:

- o prenosu sredstev med posameznimi nameni proračuna občine določenim v bilanci odhodkov,
- o začasni uporabi tekočih likvidnostnih proračunskih presežkov zaradi ohranitve njihove realne vrednosti in zagotovitve tekoče likvidnosti proračuna.

O uporabi teh sredstev je župan dolžan poročati občinskemu svetu ob obravnavi porabe proračunskih sredstev v občinskem svetu.

16. člen

O odpisu neizterljivih prispevkov ter drugih obveznosti, ki so prihodek proračuna, odloča občinski svet.

17. člen

Uporabniki proračuna so dolžni nabavo opreme, investicijska dela, vzdrževalna dela in storitve oddajati v skladu s pogodbo in v skladu z zakonom o javnih naročilih.

18. člen

Občinski urad lahko opravlja nadzor nad materialnim, finančnim in računovodskim poslovanjem porabnikov proračuna po namenu, obsegu in dinamiki porabe. Uporabniki pa so dolžni predložiti zahtevane podatke potrebne za analizo porabe sredstev.

VI. PREHODNI IN KONČNI DOLOČBI

19. člen

Z dnem uveljavitve tega odloka preneha veljati odlok o začasnem financiranju javne porabe do sprejetja proračuna Občine Kuzma za leto 1999 (Uradni list RS, št. 1/99).

20. člen

Ta odlok začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu RS, uporablja pa se od 1. januarja 1999 dalje.

Št. 206/99

Kuzma, dne 17. septembra 1999.

Župan
Občine Kuzma
Jožef Škalič l. r.

3972. Odlok o določitvi pomožnih objektov in drugih posegov v prostor na območju Občine Kuzma

Na podlagi 51., 62., 79., in 81. člena zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 26/90, 18/93, 47/93, 71/93 in 44/97), na podlagi navodil o merilih za to, kaj se lahko šteje za objekte oziroma posege v prostor, za katere po zakonu ni potrebno lokacijsko dovoljenje in kaj se lahko šteje za pomožne objekte (Uradni list SRS, št. 27/85) in na podlagi 15. člena statuta Občine Kuzma (Uradni list RS, št. 21/99) je Občinski svet občine Kuzma na seji dne 17. 9. 1999 sprejel

O D L O K**o določitvi pomožnih objektov in drugih posegov v prostor na območju Občine Kuzma****I. SPLOŠNO****1. člen**

S tem odlokom se določa vrsta, namen, največja velikost in način gradnje pomožnih objektov za potrebe občanov in njihovih družin ter posegi v prostor in dela, za katere ni potrebno lokacijsko dovoljenje ter zadostuje odločba o dovolitvi priglasenih del.

II. POMOŽNI OBJEKTI IN DRUGI POSEGI V PROSTOR**2. člen**

Za pomožne objekte in posege v prostor ter dela iz 1. člena tega odloka štejejo:

1. vzdrževalna dela in adaptacije obstoječih objektov, naprav, napeljav in opreme ter njihovih delov, s katerimi se bistveno ne spreminjajo zunanost, velikost, zmogljivost in njihov namen ter gradnja terciarnih komunalnih in infrastrukturnih objektov in naprav za potrebe posameznega že obstoječega stanovanjskega ali gospodarskega objekta občanov, vse v skladu s pogoji upravljalcev posameznih infrastrukturnih objektov in naprav ter v skladu z omejitvami po tem odloku,

2. odstranitev objektov ali naprav do bruto gradbene površine 30 m², če s tem niso ogroženi sosednji objekti,

3. lesene in zidane pritlične dvornice, lesene vrtnete, v brežino ali v teren vkopane kleti (lahko zidane, vendar zasute v celoti vsaj s streh strani), garaže za osebna vozila, če ne presegajo bruto gradbene površine 25 m² in so postavljene v sklopu funkcionalnih površin že obstoječih objektov,

4. leseni ali zidani pritlični objekti za rejo malih živali, svinjaki, hlevi za drobnico, zbiralnice za mleko, pesjaki, če ne presegajo bruto gradbene površine 15 m² in so postavljeni v sklopu funkcionalnih površin že obstoječih objektov,

5. tople grede in zaprti rastlinjaki do bruto gradbene površine 40 m² in lesene lope za vrtno orodje (brez pasovnih temeljev), če ne presegajo bruto gradbene površine 10 m²,

6. zunanji bazeni za individualno uporabo v sklopu funkcionalnih površin že obstoječih objektov z vkopom v teren do 1,50 m in do bruto gradbene površine 30 m², ribnik oziroma bazen za vodne biotope v sklopu funkcionalnih površin že obstoječih objektov do bruto gradbene površine 20 m², če vodi ni odvzeta iz vodotoka in zbiralniki za pitno vodo, kapnico,

7. stolpni ali koritasti silosi za shranjevanje krme, pšenice, do skupne prostornine 100 m³ v sklopu obstoječega kmečkega gospodarstva in vgraditev sušilne naprave v že obstoječih gospodarskih poslopijih,

8. leseni skednji, kašče, lope za shrambo sena, krme, stelje, poljščin, orodja in začasna zavetišča za živino (vse brez bivalnih prostorov in brez pasovnih temeljev) do bruto gradbene površine 40 m², če so namenjeni kmetijstvu – tudi izven ureditvenih območij naselij za potrebe kmetijstva,

9. gnojne jame in gnojišča za potrebe kmetijskih gospodarstev v neprepustni izvedbi do velikosti 50 m³ na funkcionalnem zemljišču že obstoječih gospodarskih objektov – hlevov, če niso locirane v neposredni bližini stanovanjskih objektov,

10. čebelnjaki na točkovnih temeljih (lesen, nepodkleten), z manj kot 20 panji, če v skupni tlorisni površini ne presega 20 m² in 3,20 m višine prednje kapne lege nad nivojem tal objekta in ob predhodnem mnenju čebelarke družine pripadajočega pašnega katastra – tudi izven ureditvenih območij naselij za potrebe kmetijstva,

11. postavitve medposestnih, vrtnih, dvoriščnih ograj do višine 1,20 m pod pogojem, da niso grajene iz odpadnih materialov; v posebnih primerih se dovoli tudi postavitve višjih ograj (zaščita pred divjadjo, obore, zaščita pred nezaželenimi vplivi v okolje, itd.); odmiki ograj od javnih cest morajo biti v skladu s predpisi o javnih cestah,

12. oporni zidovi terena do višine 1,50 m, izjemoma tudi do 2 m, če je podan ustrezen statični izračun, z obveznim odklom od javnih prometnic v skladu s pogoji, ki jih določajo predpisi o javnih cestah,

13. pergole, nadstreški nad obstoječimi terasami ter dostopen oziroma dovozom v objekte in nadstreški za potrebe parkiranja in garažiranja osebnih avtomobilov, traktorjev s priključki, koles, motorjev, avtomobilskih prikolici, vetrolovi in zunanje stopnice pri individualnih stanovanjskih hišah in gospodarskih poslopijih, če ne presegajo bruto gradbene površine 40 m² in so postavljeni v sklopu funkcionalnih površin že obstoječih objektov; če je objekt namenjen parkiranju, je potrebno ustrezno izvesti tlake,

14. namestitve sončnih kolektorjev, sončnih celic, satelitskih anten, markiz, senčnikov, strešnih oken, gradnja dimnikov do višine 15 m, vse pri obstoječih objektih,

15. postavitve zimskih vrtov ob že obstoječih objektih, če ne presegajo bruto gradbene površine 40 m²,

16. zasteklitev balkonov, teras pri obstoječih objektih; za večstanovanjske objekte in bloke je zahtevano enotno oblikovanje za celotno zgradbo,

17. tlakovanje in ureditev dvorišč in parkirišč pred stanovanjskimi in drugimi objekti, če ni potrebna dodatna komunalna ureditev,

18. ureditev prostora za smetnjake in kolesarnice (stojala za kolesa z nadstrešnico),

19. postavitve mikrourbane opreme (klopi, igrala, korita za rože in grmovnice), dopolnilna oprema parkov in otroških igrišč ter ureditev otroških igrišč s površino do 40 m²,

20. začasna postavitve pokritih razstavnih prostorov in ureditev sezonskih gostinskih vrtov do bruto gradbene površine do m², objekti namenjeni turistični in sezonski prodaji do bruto površine 15 m² ter postavitve odrov, nadstrešnic, šotorov ipd., za potrebe raznih prireditev, sejmov ipd.,

21. reklamni, obvestilni in podobni pogoji, naprave, ki niso prometni znaki, pritrjeni na obstoječe objekte, zidove, ograje in samostojni reklamni, obvestilni in podobni panoji, ki so v skladu z odlokom o postavljanju in upravljanju objektov za nameščanje obvestil in reklam na območju Občine Kuzma in skladno s soglasjem lastnika zemljišča ali objekta;

22. montažne nadstrešnice na že obstoječih avtobusnih postajališčih,

23. verska obeležja (križi, kapelice, znamenja) do skupne tlorisne površine 6 m² in višine 4,50 m, spominske plošče, doprsni kipi, umetniška dela, spominska obeležja, vse skladno s soglasjem lastnika zemljišča; verska obeležja so omejena zgolj na območja ali za potrebe obstoječih pokopališč ter v sklopu že obstoječih sakralnih objektov,

24. vzdrževalna in obnovitvena dela ter modernizacije na javnih cestah v upravljanju Občine Kuzma v skladu s predpisi o javnih cestah ter vzdrževalna in obnovitvena dela ter modernizacije na nekategoriziranih cestah in poteh v skladu s pogoji, ki jih določi njen lastnik ali od njega pooblaščen upravljalec,

25. vzdrževanje in urejanje manjših vodotokov ob soglasju in skladno s pogoji upravljalca vodotoka, nasipavanje terena na površini do 1 ha in druga manjša zemeljska dela, skladno s soglasjem lastnika zemljišča,

26. drenaže na posameznih zemljiščih do površine 1 ha, namenjene individualni rabi lastnika zemljišča, nemo-teče za sosednja zemljišča,

27. posegi v zvezi z odpravljanjem ahtitektonskih ovir za ljudi z omejeno zmožnostjo gibanja – gradnja klančin, ureditev prostora za dvigalo v obstoječih objektih ali ob njih,

28. tipski mali rezervoarji za utekočinjeni naftni plin do prostornine 5 m³ na funkcionalnem zemljišču objektov in izvedba priključka plinovodnega omrežja s priključno močjo do 50 KW od glavnega distribucijskega omrežja do posameznega porabnika in notranja preureditev kotlovnice za priključno moč do 50 KW, vse za potrebe občanov in njihovih družin (izključno za individualne stanovanjske objekte) s tem, da investitor k priglasitvi, razen dokumentacije iz 8. člena tega odloka, predloži tudi:

- tehnično dokumentacijo za gradnjo plinskih priključkov in za notranjo izvedbo plinske inštalacije s priključitvijo plinskih trošil oziroma za notranjo preureditev kotlovnice, ki jo izdela projektantska organizacija ali distributer plina, ki ima na območju Občine Kuzma koncesijo za izvajanje gospodarske javne službe oskrbe z zemeljskim plinom,
- soglasje koncesionarja k tehnični dokumentaciji, katere ne izdelata koncesionar,
- soglasje dimnikarske službe.

III. POGOJI IN OMEJITVE

3. člen

Pri postavitvi pomožnih objektov je potrebno upoštevati naslednje pogoje:

- upoštevana mora biti namenska raba zemljišč, ki je določena v prostorskih izvedbenih aktih, razen če s tem odlokom ni drugače določeno,
- posegi morajo biti v skladu z drugimi splošnimi akti občine,
- zaradi postavitve objektov ne smejo biti prizadete pravice in interesi drugih oseb,
- zahtevana je skladnost z zahtevami v zvezi z varstvom okolja, sanitarnimi, požarnovarnostnimi, vodnogospodarskimi, obrambnozaščitnimi zahtevami ter zahtevami v zvezi z varovanjem naravne in kulturne dediščine.

4. člen

Splošne omejitve pri postavitvi pomožnih objektov:

- zaradi postavitve objektov ne smejo biti poslabšani pogoji rabe zemljišč, sosednjih objektov in naprav,
- s postavitvijo ne smejo biti zahtevani novi trajni komunalni in drugi priključki na javne komunalne objekte in naprave,

– z odstranitvijo objektov mora biti možna vzpostavitev zemljišča v prvotno stanje.

5. člen

Arhitekturne, oblikovne in druge omejitve:

- objekti po tem odloku so lahko samo enoetažni,
- oblikovno morajo biti objekti prilagojeni že obstoječim objektom in zasnovani tako, da se čimbolj vklopijo v okolje, isto velja za obnovo že obstoječih objektov,
- izbor gradbenega materiala mora biti prilagojen krajinskim in oblikovnim značilnostim območja,
- nakloni streh in smeri slemen morajo biti prilagojeni streham obstoječih objektov, skladna mora biti tudi vrsta in barva kritine,
- pomožni objekti (samostojni ali kot prizidki) se morajo glede na njihovo funkcijo locirati praviloma tako, da so umaknjeni pogledu s cestne strani (v notranjost parcele oziroma zemljišča), le izjemoma glede na namen pa na obcestno stran, vendar za "gradbeno linijo" in z ustrezno zasaditvijo oziroma markacijo,
- tipi in materiali ograj naj bodo v naseljih čim bolj enotni in iz naravnih materialov,
- objekti ne smejo biti locirani tako, da ovirajo preglednost križišč ali cest,
- objekti ne smejo biti locirani na javnih komunalnih in energetskih vodih, razen ob izdanem soglasju in pogojih upravljalca posameznega komunalnega voda,
- odmiki od medposestne meje morajo biti vsaj 3 m, oziroma so lahko manjši skladno s soglasjem lastnika sosednjega zemljišča,
- predpisani odmiki ne veljajo za objekte iz 11., 12., in 20. točke 2. člena tega odloka,
- odmik za objekte iz 20. točke 2. člena tega odloka je minimalno 0,5 m od medposestne meje; s soglasjem lastnika sosednjega zemljišča je lahko ta odmik tudi manjši,
- objekti iz 11. in 12. točke 2. člena tega odloka so lahko postavljeni brez soglasja lastnika sosednjega zemljišča do meje, če s tem ni ovirana normalna uporaba sosednjega zemljišča, na parcelno mejo pa s soglasjem lastnika sosednjega zemljišča.

6. člen

Posebne omejitve:

- skupna bruto gradbena površina pomožnih objektov (2 ali več pomožnih objektov), ki so kakorkoli povezani v celoto, ne sme presegati 50 m²,
- vsi objekti za rejo živali so lahko postavljeni samo na območjih, kjer reja z drugimi predpisi ni prepovedana,
- za vse posege v večstanovanjskih objektih je zahtevano enotno oblikovanje in izbira materialov,
- za posege, ki bodo izvedeni v območjih in na objektih, ki so evidentirani kot kulturni, arheološki, zgodovinski, naravni ali etnološki spomenik, je potrebno pridobiti ustrezno soglasje pristojnega Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine,
- za posege iz 3., 4., 5., 7., 8., 9., 10., 13., 15., 16., 20., 21. in 22. točke 2. člena si mora investitor posega pridobiti mnenje Občinske uprave občine Kuzma, razen za posege iz 3., 4., 5., 7., 8., 9., 10., 13. in 15. točke 2. člena odloka, na območjih, ki se urejajo s PIN (UN, ZN, LN), za katere si mora investitor pridobiti soglasje Občinske uprave občine Kuzma o ustreznosti takšnega posega. V nasprotnem primeru organ, pristojen za izdajo odločbe o dovolitvi priglašenih del, le-te ne more izdati. Posegi, za izvedbo katerih je določena pridobitev soglasja Občinske uprave občine Kuzma, ne smejo biti v nasprotju z določili tangiranih PIN.

IV. PRIGLASITEV DEL

7. člen

Investitor, ki namerava posegati v prostor skladno z določili tega odloka, mora pred pričetkom del, le-te priglasiti.

Odločbo o dovolitvi priglašenih del skladno s tem odlokom izda pristojni upravni organ, le-ta pošlje izdano odločbo v vednost Občinski upravi občine Kuzma.

8. člen

Vloga za prigrasitev del mora vsebovati:

- kratko tehnično poročilo o nameravanem posegu v prostor (opis zemljišča, na katerem naj bi objekt stal, opis materialov in konstrukcije),
- kopijo katastrskega načrta,
- vris predvidenega položaja objekta glede na obstoječi objekt v kopijo katastrskega načrta, oziroma situacijo objekta v ustreznem merilu 1:1000 ali 1:500, razen za posege, navedene v 2. in 14. točki 2. člena ter za posege v zvezi z vzdrževanjem, obnavljanjem, adaptiranjem in moderniziranjem obstoječih objektov, s katerimi se ne spreminja velikost, zunanji izgled, zmogljivost ali namen teh objektov,
- skico objekta ali idejni projekt (tloris, prerez, značilne fasade – vse v ustreznem merilu 1:100 ali 1:50), razen za posege, navedene v 2. in 14. točki 2. člena ter za vse posege v zvezi z vzdrževanjem, obnavljanjem, adaptiranjem in moderniziranjem obstoječih objektov, s katerimi se ne spreminja velikost, zunanji izgled, zmogljivost ali namen teh objektov,
- zemljiškoknjižni izpisek ali dokazilo o razpolaganju z zemljiščem, na katerem naj bi objekt stal ali se poseg izvajal,
- potrebna soglasja skladno s tem odlokom,
- če gre za začasni objekt (sezonska postavitve), datum, do katerega bo ta objekt stal,
- urbanistično mnenje za posege na večstanovanjskih objektih in blokih iz 16. točke 2. člena tega odloka,
- soglasje upravitelja javne ceste za postavitve ograje v varstvenem pasu javne ceste, za postavitve ograje ob nekategorizirani cesti pa soglasje njenega lastnika ali upravitelja, če je odmik ograje od meje cestnega sveta manjši od 1 m.

Pristojni upravni organ glede na vrsto objekta ali posega v prostor v postopku določi, katera mnenja in soglasja je potrebno pridobiti pred izdajo odločbe.

Kolikor zahtevana soglasja in mnenja niso izdana v zakonitem roku (ne glede na to, ali je zanje zaprosil naročnik ali upravni organ) se šteje, kot da je soglasje ali mnenje pozitivno.

9. člen

Po prejemu zahtevka oziroma popolne vloge iz 7. člena tega odloka mora upravni organ v roku 30 dni izdati odločbo o dovolitvi priglašenih del ali odločbo o zavrnitvi zahtevka.

Investitor ne sme pričeti s priglašenimi deli brez odločbe iz prejšnjega odstavka.

Izdana odločba o dovolitvi priglašenih del izgubi svojo veljavnost, če investitor ne prične z priglašenimi deli v enem letu po prejemu odločbe.

V. INŠPEKCIJSKO NADZORSTVO

10. člen

Inšpekcijsko nadzorstvo nad izvajanjem tega odloka vršijo v skladu z zakonom o urejanju naselij in drugih posegov v prostor pristojne inšpekcijske službe.

VI. KAZENSKA DOLOČBA

11. člen

Za kršitve določb tega odloka se uporabljajo kazenske določbe zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor.

VII. KONČNI DOLOČBI

12. člen

Z uveljavitvijo tega odloka preneha veljati odlok o določitvi pomožnih objektov za potrebe občanov in njihovih družin v Občini Murska Sobota (Uradne objave, št. 9/86) na območju sedanje Občine Kuzma.

13. člen

Ta odlok začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 428-99

Kuzma, dne 17. septembra 1999.

Župan
Občine Kuzma
Jožef Škalič l. r.

3973. Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana Občine Murska Sobota za območje Občine Kuzma v letu 1999

Na podlagi 31. in 43. člena zakona o urejanju prostora (Uradni list SRS, št. 18/84 in 15/89), 2. člena zakona o planiranju in urejanju prostora v prehodnem obdobju (Uradni list RS, št. 48/90), ter na podlagi 15. člena statuta Občine Kuzma (Uradni list RS, št. 21/99) je Občinski svet občine Kuzma na seji dne 17. 9. 1999 sprejel

O D L O K

o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana Občine Murska Sobota za območje Občine Kuzma v letu 1999

1. člen

Ta odlok določa spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin dolgoročnega plana Občine Murska Sobota za obdobje od leta 1986 do leta 2000 (Uradni objave, št. 24/86), dopolnjenega v letu 1990 (Uradni objave, št. 10/90) – v nadaljnjem besedilu: dolgoročni plan in prostorskih sestavin srednjeročnega družbenega plana Občine Murska Sobota za obdobje od leta 1986–1990 (Uradni objave, št. 24/86), dopolnjenega v letu 1987 (Uradni objave, št. 7/87) – v nadaljnjem besedilu: srednjeročni plan, ter že spremenjenih prostorskih sestavin, dolgoročnega in srednjeročnega plana Občine Murska Sobota za območje Občine Kuzma v letu 1997 (Uradni list RS, št. 52/97).

Spremembe in dopolnitve se nanašajo na spremembo namenske rabe na območju sedanje Občine Kuzma, ki je nastala z razdelitvijo prejšnje Občine Kuzma v letu 1998 in sicer za naselja Dolič, Kuzma, Matjaševci, Trdkova in Gornji Slaveči.

2. člen

Dopolni se poglavje 6.2.5. Območja varovanja naravne in kulturne dediščine in ostalih vrednot okolja z besedilom: Občina Kuzma bo pri nadaljnjem načrtovanju v prostoru upoštevala smernice iz inventarja najpomembnejše naravne dediščine na svojem območju.

3. člen

Spremeni se kartografski del dolgoročnega in srednjeročnega plana Občine Murska Sobota za območje Občine Kuzma, in sicer: karti v merilu 1:25000 s tematiko Zasnova primarne rabe prostora in Varstvo naravne in kulturne dediščine, ter karte v merilu 1:5000, ki so istočasno sestavni del prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana z oznakami Trdkova 47, 48 in 49 in Mačkovci 6, 7, 8, 9, 16 in 17.

4. člen

Te spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana Občine Murska Sobota za območje Občine Kuzma, pričnejo veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 437/99

Kuzma, dne 17. septembra 1999.

Župan
Občine Kuzma
Jožef Škalič l. r.

LOŠKI POTOK**3974. Odlok o občinskih cestah Občine Loški Potok**

Na podlagi prvega odstavka 82. člena zakona o javnih cestah (Uradni list RS, št. 29/97) in 11. ter 18. člena statuta Občine Loški Potok (Uradni list RS, št. 37/99) je Občinski svet občine Loški Potok na 7. redni seji dne 16. 9. 1999 sprejel

O D L O K**o občinskih cestah Občine Loški Potok****I. SPLOŠNI DOLOČBI**

1. člen

Občinske ceste se gradijo in vzdržujejo na način in pod pogoji, ki jih določajo predpisi, ki urejajo javne ceste, predpisi, ki urejajo varstvo okolja, urejanje prostora in graditev objektov, predpisi, ki urejajo varnost cestnega prometa in ta odlok.

2. člen

(namen odloka)

Ta odlok določa:

- občinske ceste na območju Občine Loški Potok in postopek njihove kategorizacije,
- upravljanje, graditev, vzdrževanje in varstvo občinskih cest in prometa na njih,
- način izvajanja vzdrževanja občinskih cest kot obvezne gospodarske javne službe,

– inšpekcijsko nadzorstvo nad občinskimi cestami in sankcioniranje kršitve tega odloka.

II. OBČINSKE CESTE IN NJIHOVA KATEGORIZACIJA

3. člen

(občinske ceste)

Občinske ceste na območju Občine Loški Potok so vse javne ceste, ki niso kategorizirane kot državne ceste.

4. člen

(kategorizacija občinskih cest)

Občinske ceste se kategorizirajo na lokalne ceste in javne poti.

5. člen

(postopek kategorizacije občinskih cest)

(1) Občinske ceste določi in kategorizira Občinski svet občine Loški Potok na predlog župana.

(2) Predlog kategorizacije občinskih cest mora biti predhodno usklajen z Direkcijo Republike Slovenije za ceste po postopku, določenem v predpisu o merilih za kategorizacijo javnih cest.

6. člen

(sprememba kategorizacije občinskih cest)

(1) Sprememba kategorizacije občinskih cest in nadomeščenih delov občinskih cest, ki se ohranjajo kot prometne površine, se določijo po postopku iz prejšnjega člena tega odloka.

(2) Spremembe kategorizacije občinskih cest lahko predlagajo krajan in zainteresirane pravne osebe (podjetja in druge organizacije). Predlogi morajo biti utemeljeni v skladu z merili za kategorizacijo javnih cest.

(3) O predlogu za prenos občinske ceste med državne ceste odloči Občinski svet občine Loški Potok na predlog župana.

(4) Občinska cesta, določena s sklepom Vlade Republike Slovenije o prenosu državne ceste med občinske ceste, ima kategorijo, določeno v tem sklepu.

(5) Spremembe kategorizacije občinskih cest se opravi enkrat letno in se upoštevajo v planu razvoja in vzdrževanja občinskih cest za naslednje leto.

7. člen

(novogradnja in rekonstrukcija občinskih cest)

(1) Gradnje in rekonstrukcije občinskih cest ter kategorija novozgrajenih in rekonstruiranih cest se določijo v prostorskem planu občine.

(2) Novozgrajeni ali rekonstruirani del občinske ceste, s katerim se nadomesti del ceste, je iste kategorije kot rekonstruirana cesta.

8. člen

(opustitev občinske ceste)

(1) Občinska cesta ali njen del se lahko opusti, če se zgradi nova cesta ali del ceste, ki nadomesti prejšnjo.

(2) Opuščena občinska cesta ali njen del se uporabi za parkirišče, počivališče ali druge potrebe udeležencev v prometu ali pa se agrotehnično obdela skladno s svojim okoljem.

(3) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se lahko občinska cesta ali njen del, ki se opusti kot javna cesta, proti plačilu primerne odškodnine prenese med nekategorizirane ceste, če je tak prenos usklajen z bodočim upravljalcem oziroma lastnikom ceste.

(4) O opustitvi in ureditvi opuščene občinske ceste ali njenega dela ter o njenem prenosu med nekategorizirane ceste odloči Občinski svet občine Loški Potok na predlog župana.

9. člen

(prenos nekategoriziranih cest med občinske ceste)

(1) Za nekategorizirano cesto, po kateri je dovoljen javni promet, lahko lastnik ali od njega pooblaščen upravljavec te ceste predlaga občini njen prenos med občinske ceste.

(2) Nekategorizirana cesta se lahko prenese med občinske ceste, če je bila v uporabi za javni promet najmanj zadnjih pet let, če se njen prenos opravi brezplačno ali proti primerni odškodnini in če je vpisana v zemljiško knjigo.

(3) Določba prejšnjega odstavka ne velja za prenos gozdnih cest med občinske ceste, ki ga določajo predpisi o gozdovih.

(4) O prenosu nekategoriziranih cest med občinske ceste odloči Občinski svet občine Loški Potok na predlog župana, njena kategorizacija pa se opravi po postopku iz 5. člena tega odloka.

10. člen

(planinske, turistične in druge poti)

(1) Planinske poti, turistične poti, poti v parkovnih gozdovih in druge poti, ki niso zgrajene v skladu s predpisi o javnih cestah in ki so namenjene dostopu do planinskih koč in vrhov ali dostopu in ogledu naravnih, kulturnih in drugih spomenikov ali znamenitosti, niso javne poti po tem odloku.

(2) Če je pot iz prejšnjega odstavka namenjena dostopu do naravnih, kulturnih in drugih spomenikov ali znamenitosti, za ogled katerih je določeno plačilo, mora njihov upravljavec zgraditi in vzdrževati pot tako, da je njena uporaba varna za uporabnike, katerim je namenjena.

(3) Sredstva za graditev in vzdrževanje poti iz prejšnjega odstavka tega člena se zagotavljajo iz vplačil za ogled naravnih, kulturnih in drugih spomenikov ali znamenitosti in iz dotacij občine njihovim upravljavcem.

III. UPRAVLJANJE OBČINSKIH CEST

11. člen

(upravljavec občinskih cest)

Z občinskimi cestami, ki so javno dobro v lasti občine, upravlja Občina Loški Potok.

12. člen

(plan razvoja in vzdrževanje občinskih cest)

(1) Plan razvoja in vzdrževanja občinskih cest, s katerim se najmanj za obdobje štirih let določijo prednostne naloge razvoja in vzdrževanja občinskih cest, viri sredstev za njihovo uresničevanje ter letna dinamika njihovega uresničevanja, sprejme Občinski svet občine Loški Potok na predlog župana.

(2) Letni plan razvoja in vzdrževanja občinskih cest, s katerim se določi uresničevanje plana iz prejšnjega odstavka v posameznem koledarskem letu, se usklajuje in sprejema po postopku, določenem za občinski proračun in je njegov sestavni del.

(3) V letnem planu razvoja in vzdrževanja občinskih cest se del sredstev rezervira za financiranje izvedbe ukrepov na občinskih cestah, ki jih je potrebno opraviti zaradi naravnih in drugih nesreč ali izrednih dogodkov na občinskih cestah (odpravljanja posledic elementarnih nesreč in

drugih nezgod, zmrzinskih poškodb po hitrih odjugah, odstranjevanje nepredvidenih ovir na občinskih cestah ipd.), in izvedbe tistih ukrepov, ki jih je odredil občinski inšpektor za ceste, niso pa sestavni del rednega vzdrževanja in obnavljanja občinskih cest po tem planu.

13. člen

(opravljanje strokovnih nalog za občinske ceste)

Strokovno-tehnične, razvojne, organizacijske in upravne naloge za graditev, vzdrževanje in varstvo občinskih cest opravlja pristojna služba občinske uprave. Te obsegajo zlasti:

1. izdelavo strokovnih podlag za načrtovanje razvoja in vzdrževanja občinskih cest in izdelavo osnutkov teh planov,
2. naloge v zvezi z rednim vzdrževanjem občinskih cest,
3. naloge nadzora izvajanja vzdrževalnih del na občinskih cestah,

4. izvajanje postopkov za oddajanje vzdrževalnih del na občinskih cestah, za katere je predpisana izbira izvajalca na podlagi javnega razpisa,

5. izvajanje postopkov za izbiro izvajalca rednega vzdrževanja občinskih cest,

6. naloge v zvezi z investicijami v občinske ceste,

7. vodenje predpisanih evidenc o občinskih cestah in zagotavljanje podatkov o javnih cestah,

8. organizira štetje prometa na občinskih cestah in obdelave zbranih podatkov,

9. spremljanje prometnih tokov na občinskih cestah in priprava predlogov sprememb njihove prometne ureditve in prometne ureditve na državnih cestah, ki potekajo skozi Občino Loški Potok,

10. naloge obveščanja javnosti o stanju občinskih cest in prometa na njih,

11. izdajanje dovoljenj in soglasij, določenih z ukrepi za varstvo občinskih cest in za zavarovanje prometa na njih,

12. priprava programov in organizacija izdelave raziskovalnih nalog za občinske ceste ter sodelovanje z Direkcijo Republike Slovenije za ceste in drugimi občinami pri pripravi in uresničevanju teh programov,

13. izvajanje drugih nalog, določenih s tem odlokom in drugimi predpisi.

14. člen

(financiranje občinskih cest)

(1) Sredstva za graditev in vzdrževanje občinskih cest se zagotavljajo v proračunu Občine Loški Potok.

(2) Župan Občine Loški Potok lahko predlaga Vladi Republike Slovenije, da predpiše posebno povračilo za uporabo občinske ceste in objektov na njej, ki poteka po območju s statusom zavarovanega naravnega bogastva in določi prometno ureditev in nivo njenega vzdrževanja. Če je za vzdrževanje te ceste dana koncesija, se z zbranimi sredstvi povračil krijejo stroški njenega vzdrževanja.

IV. GRADITEV OBČINSKIH CEST

15. člen

(varstvo okolja vzdolž občinske ceste)

(1) Občinske ceste morajo biti projektirane in grajene tako, da bodo škodljivi vplivi na okolje zaradi pričakovanega prometa na njih čim manjši.

(2) Če je izvedba gradbenih ukrepov, ki so potrebni zaradi predpisanega varovanja okolja, cenejša na sosednjem zemljišču ali objektu kot pa izvedba na zemljišču občinske ceste, se lahko na podlagi pravnega posla, ustanovi stvarna služnost za takšno izvedbo na sosedovem zemljišču ali objektu.

16. člen

(projektiranje občinskih cest)

(1) Elementi za projektiranje občinske ceste se določijo v skladu s predpisi o projektiranju javnih cest in njihovih elementov s stališča zagotavljanja prometne varnosti in ekonomičnosti njihove graditve in vzdrževanja.

(2) V projektni dokumentaciji za gradnjo ali rekonstrukcijo občinske ceste se določijo tudi prometna ureditev občinske ceste in ureditev navezav na obstoječe ceste ter pristopov do objektov in zemljišč ob cesti ter predvidijo površine zunaj vozišča ceste za parkirišča, avtobusna postajališča in druge prometne površine, površine za opravljanje spremljajočih dejavnosti, za gradnjo objektov za vzdrževanje cest in nadzor cestnega prometa.

17. člen

(pridobitev zemljišč za gradnjo občinske ceste)

(1) Zaradi pridobitve potrebnih zemljišč za gradnjo ali rekonstrukcijo občinske ceste se lahko v skladu z zakonom na zahtevo investitorja lastninska pravica na zemljišču in drugi nepremičnini odvzame ali omeji, če ne pride do sklenitve pogodbe med investitorjem in lastnikom te nepremičnine.

(2) Zemljišča za gradnjo občinske ceste se lahko zagotovijo z brezplačnim prenosom, z odkupom ali z razlastitvijo.

18. člen

(vračilo razlaščenih zemljišč)

Če se razlaščena zemljišča in druge nepremičnine v štirih letih ne prične uporabljati za namene razlastitve, lahko razlaščenec zahteva vrnitev razlaščenih zemljišč in drugih nepremičnin ali pravic v skladu z zakonom.

19. člen

(gradnja avtobusnih postajališč)

(1) Novozgrajena avtobusna postajališča na lokalni cesti morajo biti zunaj vozišča.

(2) Pri predvideni gradnji ali rekonstrukciji občinske ceste določi gradnjo potrebnih avtobusnih postajališč pristojna občinska služba ob upoštevanju predlogov javnih prevoznikov.

20. člen

(razmejitev obveznosti med upravljavcem občinskih cest in upravljavci vodotokov)

(1) Stroške gradnje ali rekonstrukcije objektov in naprav, ki posegajo v vodni prostor in so potrebni zaradi izgradnje občinske ceste, kadar prečka vodotok ali poteka ob njem, krije investitor ceste.

(2) Vzdrževanje neposrednega zavarovanja podpornega zidu in premostitvenega objekta (brežine pod objektom in pragu pri objektu za zavarovanje temelja objekta) je sestavni del vzdrževanja občinske ceste.

(3) Vzdrževanje objektov in naprav, ki služijo vodotoku, ter obrežnih zavarovanj in zavarovanj struge vodotoka so sestavni del vzdrževanja vodotoka.

21. člen

(obveznost investitorja zaradi prestavitve občinske ceste)

(1) Če je treba obstoječo občinsko cesto prestaviti zaradi graditve drugega objekta ali naprave, mora biti prestavljeni del ceste zgrajen z elementi, ki ustrezajo namenu ceste in drugim zahtevam predpisov o cestah. Stroške prestavitve občinske ceste krije investitor objekta ali naprave.

(2) Investitor iz prejšnjega odstavka lahko zahteva povrnitev stroškov prestavitve občinske ceste v obsegu, ki so

nastali zaradi zahteve pristojne službe občinske uprave za boljše elemente nadomeščenega dela občinske ceste od elementov, določenih po prejšnjem odstavku.

22. člen

(obveznost usklajenega projektiranja)

(1) Če se hkrati z gradnjo ali rekonstrukcijo občinske ceste predvideva tudi graditev komunalnih in drugih objektov, naprav in napeljav, ki ne služijo cesti ali njeni uporabi, mora tehnična dokumentacija obsegati vsa dela, ki jih je treba opraviti na območju ceste.

(2) Za usklajevanje projektiranja, gradnje ali rekonstrukcije objektov, naprav in napeljav iz prejšnjega odstavka je odgovorna pristojna služba občinske uprave.

(3) Stroške projektiranja, gradnje ali rekonstrukcije objektov, naprav in napeljav iz prvega odstavka tega člena krije investitor oziroma upravljavec posameznih objektov, naprav in napeljav.

23. člen

(obveznost obveščanja o posegih v občinsko cesto)

(1) Pristojna služba občinske uprave mora o gradnji ali rekonstrukciji občinske ceste obvestiti investitorje oziroma upravljavce drugih objektov v ali ob cestnem telesu najmanj 60 dni pred pričetkom del, da ti lahko svoja dela uskladijo z gradnjo oziroma rekonstrukcijo ceste.

(2) Pristojna služba občinske uprave mora dati investitorju oziroma upravljavcu objektov in naprav iz prejšnjega odstavka na razpolago načrte in podatke potrebne za usklajevanje del.

(3) Določbe tega člena veljajo smiselno za investitorja oziroma upravljavce objektov in naprav v ali ob cestnem telesu, kadar nameravajo graditi ali rekonstruirati svoje objekte in naprave v občinski lasti.

V. VZDRŽEVANJE OBČINSKIH CEST

24. člen

(odgovornost za stanje občinskih cest)

(1) Občinske ceste se morajo redno vzdrževati in obnavljati tako, da ob upoštevanju njihovega pomena za povezovalno prometa v prostoru, gospodarnosti vzdrževanja, predpisov, ki urejajo javne ceste in določbe 30. člena tega odloka omogočajo varno odvijanje prometa.

(2) Za izvajanje rednega vzdrževanja občinskih cest kot javne službe in izvajanje ukrepov iz tretjega odstavka 30. člena tega odloka je odgovoren izvajalec javne službe.

(3) Za organiziranje obnavljanja občinskih cest in izvajanje ukrepov iz prvega odstavka 30. člena tega odloka je odgovorna pristojna služba občinske uprave.

25. člen

(javna služba vzdrževanja občinskih cest)

(1) Vzdrževanje občinskih cest je obvezna gospodarska javna služba, ki obsega redno vzdrževanje teh cest in organiziranje njihovega obnavljanja.

(2) Redno vzdrževanje občinskih cest se zagotavlja z občinskim javnim podjetjem ali oddajo koncesije s pogodbo pravni ali fizični osebi v skladu z zakoni in drugimi predpisi, ki urejajo gospodarske javne službe.

(3) Izvajalec rednega vzdrževanja mora v primeru stavke svojih delavcev zagotoviti vzdrževanje občinskih cest v obsegu in pod pogoji, določenimi s predpisi o javnih cestah.

(4) Obnovitvena dela na občinskih cestah oddaja pristojna služba občinske uprave, po postopku in pod pogoji, ki so z zakonom določeni za oddajo javnih naročil.

26. člen

(vzdrževanje križišč in križanj)

Za vzdrževanje križišč občinskih cest z nekategoriziranimi cestami, po katerih je dovoljen javni promet, v območju cestnega sveta občinske ceste skrbi pristojna služba občinske uprave.

27. člen

(vzdrževanje cestnih objektov na nekategoriziranih cestah nad občinskimi cestami)

Za vzdrževanje premostitvene in podporne konstrukcije nadvozov in drugih cestnih objektov na nekategoriziranih cestah, po katerih je dovoljen javni promet, nad občinskimi cestami, je pristojna služba občinske uprave.

28. člen

(vzdrževanje občinske ceste na mejnem prehodu)

Občinska cesta na mejnem prehodu se vzdržuje v enakem obsegu in na enakem nivoju, kot pred mejnim prehodom. Vzdrževanje drugih prometnih površin na mejnem prehodu zagotavljajo upravljavci teh površin.

29. člen

(vzdrževanje občinskih cest ob preusmeritvah prometa)

(1) Pristojna služba občinske uprave lahko zaradi zapore občinske ceste začasno preusmeri promet na državno cesto ali nekategorizirano cesto, po kateri je dovoljen javni promet.

(2) O preusmeritvi prometa z občinske na državno cesto, ki bi bistveno povečala prometno obremenitev te ceste, se mora pristojna služba predhodno uskladiti z Direkcijo Republike Slovenije za ceste.

(3) Za preusmeritev prometa z občinske ceste na nekategorizirano cesto, po kateri je dovoljen javni promet, mora pristojna služba občinske uprave predhodno pridobiti soglasje lastnika te parcele ali od njega pooblaščenega upravljavca ceste. Če je med preusmeritvijo prometa z občinske na nekategorizirano cesto, po kateri je dovoljen javni promet, treba povečati obseg vzdrževanja te ceste, ali pa jo je treba pred tem usposobiti za prevzem dodatnega prometa, krije stroške teh ukrepov predlagatelj preusmeritve prometa.

VI. VARSTVO OBČINSKIH CEST IN PROMETA NA NJIH

1. Varstvo občinskih cest

30. člen

(omejitve uporabe občinske ceste)

(1) Če je določena cesta v takem stanju,

- da promet po njej ni mogoč ali je mogoč samo promet posameznih vrst vozil ali
- da bi promet posameznih vrst vozil škodoval tej cesti ali

– če to terjajo drugi utemeljeni razlogi, ki se nanašajo na zavarovanje ceste in varnost prometa na njej (npr. posebne razmere zaradi snega, poledice, odjuge, močnega vetra, poškodb zaradi naravnih in drugih nesreč in podobno), lahko predstojnik pristojne službe občinske uprave s sklepom začasno, najdalj za čas enega leta, prepove ali omeji promet vseh ali posameznih vrst vozil na tej cesti ali njenem delu ali zmanjša dovoljeno skupno maso, osno obremenitev ali dimenzije vozil, dokler so razlogi za takšen ukrep.

(2) Predstojnik pristojne službe občinske uprave mora o ukrepih, ki jih utemeljujejo razlogi iz prve ali druge alineje prejšnjega odstavka, obvestiti policijo in občinskega inš-

pektorja najmanj petnajst dni ter javnost najmanj tri dni pred njihovo označitvijo s prometno signalizacijo na občinski cesti.

(3) Ukrepe, ki jih utemeljujejo razlogi iz tretje alineje prvega odstavka tega člena, lahko izvedeta tudi izvajalec rednega vzdrževanja ceste in vodja intervencije ob naravnih in drugih nesrečah. O teh ukrepih se morajo nemudoma obvestiti policija, občinski inšpektor za ceste in javnost.

(4) Izvajalec rednega vzdrževanja ceste in vodja intervencije ob naravnih in drugih nesrečah morata o teh ukrepih obvestiti tudi pristojno službo občinske uprave.

(5) Prepovedi in omejitve prometa, katerih trajanje je iz razlogov, določenih v prvem odstavku tega člena, daljše od enega leta, se določi v skladu z določbo 51. člena tega odloka.

(6) Določbe tega člena se nanašajo na prometno ureditev, ki je označena na občinskih cestah ob uveljavitvi tega odloka.

31. člen

(varovalni pas ob občinski cesti)

(1) Da se preprečijo škodljivi vplivi posegov v prostor ob občinski cesti na občinsko cesto in promet na njej, je ob cestah varovalni pas, v katerem je raba prostora omejena.

(2) Gradnja in rekonstrukcija gradbenih objektov ter postavljanje kakršnih koli drugih objektov in naprav v varovalnem pasu občinske ceste so dovoljeni le s soglasjem pristojne službe občinske uprave.

(3) Pristojna služba občinske uprave izda soglasje iz prejšnjega odstavka, če s predlaganim posegom v varovalnem pasu niso prizadeti interesi varovanja občinske ceste in prometa na njej, njene širitve zaradi prihodnjega razvoja prometa ter njen videz.

(4) Predlagatelj nameravanega posega v varovalni pas občinske ceste nima pravice zahtevati izvedbe ukrepov za zaščito pred vplivi ceste in prometa na njej, določenih s 15. členom tega odloka.

(5) Varovalni pas se meri od zunanjega roba cestnega sveta in je na vsako stran občinske ceste širok:

- na lokalni cesti 4 m,
- pri javni poti 2 m.

(6) Določbe tega člena se ne uporabljajo za območja, urejena s prostorskimi izvedbenimi akti Občine Loški Potok.

32. člen

(napeljevanje nadzemnih in podzemnih vodov in naprav)

(1) Telefonski, telegrafski in drugi kabelski vodi, nizko-napetostni električni oziroma napajalni vodi, kanalizacija, vodovodi, toplovodi ter druge podobne naprave, katerih investitor ni Občina Loški Potok, se smejo napeljati oziroma postavljati v območju občinske ceste in njenega varovalnega pasu le pod pogoji in na način, določenim s soglasjem pristojne službe občinske uprave.

(2) Pristojna služba občinske uprave lahko zahteva od upravljavca vodov in naprav, da jih preuredi in prestavi, kadar je to potrebno zaradi obnavljanja ali rekonstrukcije občinske ceste ali izvedbe ukrepov za zavarovanje te ceste in prometa na njej. Stroške prestativite ali preureditve vodov in naprav krije njihov upravljavec, razen če to ni v nasprotju s pogoji iz soglasja za njihovo napeljavo oziroma postavitve.

(3) Pristojna služba občinske uprave lahko odkloni izdajo soglasja iz prvega odstavka tega člena, če bi vodi in naprave ogrožale občinsko cesto ali promet na njej, bistveno oteževali njeno vzdrževanje ali onemogočali morebitno rekonstrukcijo te ceste.

33. člen

(dela na občinski cesti)

(1) Prekopavanje, podkopavanje in druga dela na občinski cesti se lahko opravljajo le z dovoljenjem pristojne službe občinske uprave.

(2) V dovoljenju za opravljanje del iz prejšnjega odstavka se določijo način, pogoji in nadzor nad opravljanjem teh del.

(3) Dovoljenje iz prvega odstavka tega člena ni potrebno, če so s poškodbami naprav in napeljav, vgrajenih v občinsko cesto, neposredno ogroženi varen promet oziroma življenja in zdravje občanov ali bi lahko nastala večja gospodarska škoda. Upravljavec naprav in napeljav mora takoj odstraniti neposredno nevarnost in o tem obvestiti izvajalca rednega vzdrževanja ceste. Upravljavec naprav in napeljav mora čim hitreje odstraniti poškodbe na njih, vzpostaviti cesto v prvotno stanje in o končanih delih obvestiti izvajalca rednega vzdrževanja ceste.

(4) Če se mora zaradi del iz prejšnjega odstavka občinsko cesto delno ali popolno zapreti ali na njej omejiti promet posameznih vrst vozil, mora upravljavec naprav in napeljav, vgrajenih v občinsko cesto, o omejitvi prometa in o njenem prenehanju takoj obvestiti policijo.

34. člen

(opravljanje del na občinski cesti)

Za podiranje dreves, spravilo lesa, izkope, vrtanja in opravljanje drugih del na zemljiščih ali na objektih vzdolž občinske ceste, ki bi lahko ovirala ali ogrožala promet, poškodovala cesto ali povečala stroške njenega vzdrževanja, je potrebno soglasje pristojne službe občinske uprave. V soglasju se določijo pogoji za opravljanje teh del.

35. člen

(izredni prevoz)

(1) Vozila ne smejo presegati predpisanih pogojev glede osnih obremenitev, skupne mase ali dimenzij.

(2) Prevoz z vozili, ki sama ali skupaj z nedeljivim tovorom presegajo s predpisi dovoljene osne obremenitve, skupno maso, širino, dolžino in višino, velja za izreden prevoz. Za izredni prevoz se šteje tudi prevoz, pri katerem je vozilo samo ali skupaj z nedeljivim tovorom v mejah s predpisom dovoljenih mer, mase ali obremenitev, vendar pa presega omejitve katerega koli od teh elementov, ki je odrejena na občinski cesti ali njenem delu s prometnimi znaki.

(3) Za izredni prevoz je potrebno dovoljenje, s katerim se določijo način in pogoji prevoza ter višina povračila za izredni prevoz. Dovoljenje za izredni prevoz, ki poteka samo po občinskih cestah, izda pristojna služba občinske uprave v 15 dneh po vložitvi popolne zahteve. O izdanih dovoljenjih obvesti policijo, občinskega inšpektorja za ceste in izvajalca rednega vzdrževanja občinskih cest.

(4) Dovoljenje iz prejšnjega odstavka ni potrebno za izredne prevoze, ki se morajo opraviti takoj zaradi vzpostavitve prevoznosti občinskih cest v zimskem času, intervencije ob naravnih in drugih nesrečah ali ob izrednih razmerah in zaradi obrambnih potreb. Izvajalec prevoza mora pred začetkom izrednega prevoza s pristojno službo občinske uprave uskladiti potek izrednega prevoza in o tem obvestiti policijo.

36. člen

(nadzor izrednih prevozov)

(1) Največje dovoljene osne obremenitve, skupno maso in dimenzijo vozil na občinskih cestah nadzorujejo izvajalci rednega vzdrževanja občinskih cest v sodelovanju s policisti.

(2) Vozilo, ki opravlja izreden prevoz brez dovoljenja iz tretjega odstavka prejšnjega člena policist izključi iz prometa. Izvajalec prevoza mora plačati povračilo za izredni prevoz in povrniti škodo na občinski cesti, če jo je povzročil.

37. člen

(spremljajoče dejavnosti ob občinski cesti)

(1) Površine za opravljanje spremljajočih dejavnosti, določene v skladu z določbo drugega odstavka 16. člena tega odloka in površine, ki jih za te namene pristojna služba občinske uprave določi ob obstoječih občinskih cestah občina odda najugodnejšemu ponudniku za opravljanje teh dejavnosti.

(2) Razmerja v zvezi s postavitvijo objektov in naprav za opravljanje spremljajočih dejavnosti in drugimi pogoji rabe površin iz prejšnjega odstavka se uredijo s pogodbo, ki jo podpiše župan.

(3) Za vsako gradbeno spremembo objektov in naprav za opravljanje spremljajočih dejavnosti ali spremembo dejavnosti je potrebno soglasje pristojne občinske uprave.

38. člen

(priključek na občinsko cesto)

(1) Priključki nekategoriziranih cest, dovoznih cest in pristopov do objektov ali zemljišč na občinske ceste se lahko gradijo ali rekonstruirajo le s soglasjem pristojne službe občinske uprave. S soglasjem se določijo tehnični in drugi pogoji graditve in vzdrževanja priključka ter njegova opremljenost s prometno signalizacijo.

(2) Pri gradnji ali rekonstrukciji občinskih cest ter objektov in naprav ob njih je treba ureditev priključkov predvideti že v lokacijski ali projektni dokumentaciji za te gradnje.

(3) Stroške graditve ali rekonstrukcije priključka na občinsko cesto, vključno s postavitvijo potrebne prometne signalizacije, krije njegov investitor.

(4) Priključek nekategorizirane ceste, po kateri je dovoljen promet, je skupaj s pripadajočo prometno signalizacijo v območju cestnega sveta občinske ceste sestavni del te ceste.

(5) Pri izvedbi tehničnega pregleda zgrajenega priključka mora sodelovati pristojna služba občinske uprave zaradi ugotovitve njegove skladnosti s tehničnimi in drugimi pogoji, določenimi v soglasju iz prvega odstavka tega člena.

39. člen

(obvezna rekonstrukcija priključka)

Če priključek na občinsko cesto zaradi povečanega prometa ali uporabe za drugačen promet, kot je bil upoštevan ob izdaji soglasja za njegovo ureditev, ni več ustrezen, lahko pristojna služba občinske uprave z upravno odločbo zahteva njegovo prilagoditev spremenjenim razmeram. Stroške preureditve krije investitor priključka ali njegov pravni naslednik.

40. člen

(ukinitve priključka)

(1) Občinski inšpektor za ceste lahko zahteva ustrezno ureditev priključka na občinsko cesto, odredi prepoved uporabe priključka ali njegovo ukinitve, če ta ni vzdrževan v skladu s pogoji iz 38. člena ali je zgrajen brez soglasja ali če ta ni preurejen v skladu z odločbo iz 39. člena tega odloka.

(2) Stroške za izvedbo ukrepa iz prejšnjega odstavka krije investitor priključka ali njegov pravni naslednik.

41. člen

(varovalni gozdovi in hudourniki ob občinski cesti)

(1) Pristojna služba občinske uprave lahko pristojnemu upravnemu organu predlaga, da se gozd vzdolž občinske ceste ali v njegovi bližini, ki je pomemben zaradi njenega varovanja pred drsenjem zemljišča, bodočega vetra, snežnimi plazovi ali podobnega, razglasi za varovalni gozd v skladu s predpisi o gozdovih.

(2) Pravne ali fizične osebe, ki ob občinski cesti pogozdujejo hudournike ter deroče reke, morajo sodelovati s pristojno občinsko službo in prilagoditi vrsto in obseg del tako, da se zavaruje cesta.

42. člen

(graditev žičnih naprav čez občinske ceste)

(1) Za graditev žičnih naprav nad občinskimi cestami ali ob njih mora investitor dobiti soglasje pristojne občinske službe.

(2) Občinska cesta, ki jo prečka žična naprava, mora biti zavarovana z ustrežno lovilno napravo.

(3) Stroške postavitve in vzdrževanja lovilne naprave krije investitor oziroma upravljavec žične naprave.

43. člen

(izkoriščanje kamnin ob občinski cesti)

(1) Kamnolomi, peskokopi in glinokopi lahko obratujejo le v takšni oddaljenosti od občinske ceste, da to ne vpliva na stabilnost cestnega telesa, na vzdrževanje ceste in na varnost prometa.

(2) Za odpiranje objektov iz prejšnjega odstavka mora investitor pridobiti soglasje pristojne službe občinske uprave.

44. člen

(omejitve opravljanja del zunaj varovalnega pasu občinske ceste)

Za opravljanje del zunaj varovalnega pasu občinske ceste, ki bi lahko povzročala spremembo vodostaja oziroma višine podzemnih voda in bi zato vplivala na stabilnost cestnega telesa, na stroške vzdrževanja ceste ali na promet na cesti, mora investitor pridobiti soglasje pristojne službe občinske uprave. Taka dela se lahko opravljajo le pod pogoji, ki jih določa soglasje.

45. člen

(prepovedi ogrožanja občinske ceste in prometa na njej)

(1) Prepovedano je začasno ali trajno zasesti občinsko cesto ali njen del, izvajati ali opustiti kakršna koli dela na cesti in zemljišču ali objektih ob cesti, ki bi utegnili poškodovati cesto ali objekte na njej ter ovirati ali ogroziti promet na cesti. Vse stroške zavarovanja in odstranitve ovire na cesti in drugih posledic prepovedanih dejanj nosi tisti, ki jih je povzročil.

(2) Prepovedano je predvsem:

1. odvajati na cesto vodo, odplake ali druge tekočine;
2. puščati na cesti sneg ali led, ki pade ali zdrsne nanjo;
3. ovirati odtekanje vode s ceste;
4. z mazili ali drugimi snovmi pomastiti cesto;
5. voziti ali parkirati po bankinah, površinah za kolesarje in pešce ali drugih delih ceste, ki niso namenjeni za vožnjo vozil, razen če sta parkiranje in ustavljanje na njih izrecno dovoljeni;
6. postavljati ograje, zasaditi živo mejo, drevje, trto ali druge visoke nasade ali poljščine, nameščati ali odlagati na ali ob cesti les, opeko, odpadni ali drug material ali predme-

te, če se s tem poslabša ali onemogoči preglednost cest ali drugače ovira ali ogroža promet, poškoduje cesta ali poslabša njena urejenost;

7. nameščati in uporabljati na cesti ali ob njej luči ali druge svetlobne naprave, ki bi lahko ovirale promet ali ogrozile promet;

8. spuščati po brežinah ceste kamenje, les in drug material ali predmete;

9. spuščati na cesto kakršnekoli predmete z namenom oviranja ali onemogočanja nemotenega in varnega odvijanja prometa;

10. poškodovati prometno signalizacijo;

11. uporabljati za pristop na cesto kraj zunaj priključka nanjo;

12. puščati na cesti ali metati na cesto kakršnekoli predmete ali sneg, razsipati po cesti sipek material ali kako drugače onesnaževati cesto;

13. puščati na cesto živali brez nadzorstva, napajati živali v obcestnih jarkih, pasti živino na cestnem svetu ali graditi ob cesti napajališča za živali;

14. voditi po cesti konje ali druge živali, ki so tako podkovane, da lahko poškodujejo cesto;

15. namerno zažgati ob cesti strnišča, odpadne ali druge gorljive snovi;

16. orati v razdalji 4 m od ceste v smeri proti njej ali v širini 1 m od ceste vzporedno z njo;

17. obračati na cesti živali, traktorje, pluge ter drugo kmetijsko orodje in stroje;

18. zavariti vprežna vozila s privezovanjem koles ali s coklami;

19. vlačiti po cesti hlode, veje, skale in podobne predmete kot tudi pluge, brane in drugo kmetijsko orodje ter druge dele tovora.

46. člen

(naležne ploskve na kolesih vozil)

(1) Vozila, ki vozijo po občinskih cestah, morajo imeti kolesa s takšnimi naležnimi ploskvami, da ne poškodujejo vozišča.

(2) Motorna vozila z gosenicami smejo voziti po občinskih cestah samo, če imajo gosenice obložene s primernimi oblogami, ki ne poškodujejo vozišča.

47. člen

(obveznosti sosedov ob občinski cesti)

(1) Sosed ob občinski cesti morajo dopustiti prost odtok vode in odlaganja snega na njihovo zemljišče, če se jim s tem ne povzroča škoda.

(2) Sosed ob občinski cesti morajo v skladu z zakonom in proti primerni odškodnini dopustiti dostop do cestnih objektov zaradi njihovega vzdrževanja, gradnjo odtočnih in ponikovalnih jarkov in drugih naprav za odvod vode od cestnega telesa ter postavitve začnih in stalnih naprav in ureditev ter zaščito ceste in prometa na njej pred snežnimi plazovi, zameti, hrupom, slepimi učinki in drugimi škodljivimi vplivi, če teh ni mogoče postaviti na zemljišče, ki je sestavni del ceste.

(3) Sosed ob občinski cesti morajo imeti na strehah objektov, s katerih se lahko na občinsko cesto vsuje sneg, pritrjene snegolove. Sosed morajo z objektov ob občinski cesti odstraniti ledene sveče pravočasno in tako, da ne ogrozijo varnosti udeležencev v prometu.

(4) Sosedbi ob občinski cesti so dolžni odstraniti sneg in led s pločnika tako, da bo ta prehodan, posipati del pločnika ob poledici in očistiti ulične požiralnike ter ob vozišču zagotoviti odvodnjavanje.

(5) Konkretna naloga se določi z letnim planom vzdrževanja.

2. Ukrepi za varstvo prometa

48. člen

(zapora ceste zaradi del ali prireditev na občinski cesti)

(1) Dela na občinski cesti ali ob njej, ki vplivajo na promet na tej cesti in jo je zaradi tega treba delno ali polno zapreti za promet, se lahko opravljajo le z dovoljenjem iz 49. člena tega odloka.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka dovoljenje za delno ali popolno zaporo ceste ni potrebno za redno vzdrževanje cest ter za opravljanje tistih obnovitvenih del na cesti, za katere je izvedba zapore ceste urejena v pogodbi o oddaji del.

(3) Dovoljenje za zaporo občinske ceste je treba pridobiti za športne in druge prireditve na njej.

(4) Dovoljenje se lahko izda, če je promet mogoče preusmeriti na druge javne ceste.

(5) Dovoljenje za delno ali popolno zaporo občinske ceste, se lahko izda tudi v primeru, da prometa ni mogoče preusmeriti na druge javne ceste, vendar samo v času izven prometnih konic in samo za omejen čas, največ pa za 8 ur.

49. člen

(izdaja dovoljenj za zaporo občinske ceste)

(1) Dovoljenje za delno ali popolno zaporo občinske ceste izda pristojna služba občinske uprave.

(2) O izdanih dovoljenjih pristojna služba obvesti policijo, občinskega inšpektorja za ceste in izvajalca rednega vzdrževanja občinskih cest. Dovoljenju mora biti priložena potrjena prometno-tehnična dokumentacija začasne prometne ureditve v času delne ali popolne zapore občinske ceste.

(3) O delnih ali popolnih zaporah občinske ceste zaradi izvajanja obnovitvenih del, za katere na podlagi drugega odstavka 48. člena tega odloka ni potrebno pridobiti dovoljenja, mora izvajalec teh del najmanj tri dni pred pričetkom njihovega izvajanja obvestiti policijo, občinskega inšpektorja za ceste in izvajalca rednega vzdrževanja ceste, na kateri se bodo dela izvajala.

(4) Obvestilu mora biti priložena potrjena prometno-tehnična dokumentacija začasne prometne ureditve v času delne ali popolne zapore občinske ceste.

(5) Z dovoljenjem za zaporo občinske ceste se določijo pogoji za izvedbo zapore ceste, preusmeritev prometa zaradi zapore ceste in čas njenega trajanja.

(6) Vloga za zaporo občinske ceste mora biti vložena najmanj 15 dni pred predlaganim rokom zapore ceste in mora vsebovati podatke o lokaciji, vrsti in obsegu del, zaradi katerih se predlaga delna ali popolna zapora ceste, o načinu in času trajanja njihove izvedbe ter prometno-tehnično dokumentacijo začasne prometne ureditve v času delne ali popolne zapore ceste. Izdajatelj dovoljenja za zaporo ceste lahko spremeni čas in trajanje zapore ceste, zlasti če se ta predlaga med prireditvami, predvidenimi s koledarjem večjih športnih prireditev, med turistično sezono ali med povečanimi prometnimi obremenitvami ceste.

(7) Določba prejšnjega odstavka o vsebini vloge za zaporo občinske ceste zaradi del na cesti se smiselno uporablja tudi za športne in druge prireditve na občinski cesti.

(8) Stroške za izvedbo zapore ceste in preusmeritve prometa zaradi zapore krije njen predlagatelj.

(9) Predlagatelj popolne zapore ceste mora o njej in o preusmeritvi prometa obvestiti policijo ter javnost najmanj tri dni pred zaporo ceste.

50. člen

(polje preglednosti)

(1) V bližini križišča občinske ceste v ravnini z drugo cesto (pregledni trikotnik) ter na notranjih straneh cestnih krivin (pregledna berma) ni dovoljeno saditi dreves, grmovja ali visokih poljskih kultur, postavljati predmetov in naprav ali storiti kar koli drugega, kar bi oviralo preglednost občinske ceste (polje preglednosti).

(2) Lastnik oziroma uporabnik zemljišča mora v polju preglednosti na zahtevo občinskega inšpektorja za ceste ali policista odstraniti ovire.

(3) Lastnik oziroma uporabnik zemljišča ima v polju preglednosti zaradi omejitve uporabe zemljišča pravico do odškodnine. Omejitve uporabe zemljišča in odškodnino uređita lastnik oziroma uporabnik zemljišča in pristojna služba občinske uprave v skladu z zakonom.

(4) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka lastnik oziroma uporabnik zemljišča v polju preglednosti ni upravičen do odškodnine, če je bila taka omejitev uporabe zemljišča določena v soglasju pristojne službe občinske uprave iz 31. člena tega odloka.

51. člen

(prometna signalizacija na občinskih cestah)

(1) Prometno signalizacijo na občinskih cestah določa pristojna služba občinske uprave po predhodnem mnenju Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu.

(2) Na občinski cesti se smejo postavljati table in napisi, ki opozarjajo na kulturni in zgodovinski spomenik ter naravno znamenitost ali turistično pomembno območje ali naselje in podobno (turistična in druga obvestilna signalizacija), samo v skladu s predpisi o prometni signalizaciji.

(3) O predlogu zainteresirane pravne ali fizične osebe za postavitve turistične in druge obvestilne signalizacije odloči predstojnik pristojne službe občinske uprave s sklepom. Pristojna občinska služba občinske uprave ima pravico do povrnitve škode za postavitve signalizacije, njeno vzdrževanje in odstranitev.

52. člen

(obveščanje in oglaševanje ob občinski cesti)

(1) Postavljanje nagrobnih in spominskih znamenj ob občinski cesti je prepovedano. Postavljanje tabel, napisov in drugih objektov ali naprav za slikovito ali zvočno obveščanje in oglaševanje je ob občinskih cestah zunaj naselja prepovedano v varovalnem pasu ceste. Pristojna služba občinske uprave lahko izda soglasje za njihovo postavitve znotraj te razdalje samo, če so obvestila pomembna za udeležence v prometu in zanje ni predpisana prometna signalizacija. S soglasjem se določijo pogoji njihove postavitve, vzdrževanje in odstranitev.

(2) Table, napisi in drugi objekti in naprave iz prejšnjega odstavka se ob občinskih cestah v naselju lahko postavijo le zunaj območja vzdolž vozišča ceste, določenega za postavitve prometne signalizacije v predpisih o javnih cestah. Soglasje za njihovo postavitve izda pristojna služba občinske uprave. V soglasju določi pogoje postavitve, ki morajo biti v skladu s predpisi o varstvu cest in varnosti prometa na njih, ter pogoje vzdrževanja in odstranitve teh objektov in naprav.

(3) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se soglasje za izobešanje transparentov preko občinske ceste lahko izda le za določen čas. Transparenti morajo biti izobešeni najmanj 4,5 m nad voziščem občinske ceste.

53. člen

(opravljanje dejavnosti ob občinskih cestah (zunaj naselja))

(1) Kdor namerava ob občinski cesti (zunaj naselja) opravljati dejavnost (gostinsko, trgovsko, servisno in podobno), ki neposredno vpliva na odvijanje prometa (ustavljanje, parkiranje in vključevanje vozil v promet), mora v skladu z določbo 38. in 39. člena tega odloka zagotoviti ustrezen priključek oziroma pristop do objekta ter zadostno število mest za parkiranje vozil, če ta možnost ni zagotovljena z javnim parkiriščem.

(2) V postopku pridobitve dovoljenja za poseg v prostor ter uporabnega dovoljenja za objekte in prostore za opravljanje dejavnosti iz prejšnjega odstavka je treba pridobiti mnenje pristojne službe občinske uprave.

54. člen

(pritožbeni organ)

Zoper dovoljenja in soglasja, ki niso izdana v postopku pridobitve dovoljenja za poseg v prostor in katera po določbah tega odloka izdaja pristojna služba občinske uprave, ter zoper sklep iz drugega odstavka 51. člena odloka je dovoljena pritožba na župana.

VII. INŠPEKCIJSKO NADZORSTVO OBČINSKIH CEST

55. člen

(opravljanje inšpekcijskega nadzorstva)

Uresničevanje določb tega odloka in določb predpisov o javnih cestah, ki se neposredno uporabljajo za občinske ceste, nadzira občinski inšpektor za ceste.

56. člen

(pogoji za opravljanje inšpekcijskega nadzorstva)

Za občinskega inšpektorja za ceste je lahko imenovan diplomirani inženir gradbeništva, ki ima najmanj pet let delovnih izkušenj ter opravljen strokovni izpit za delo v državni upravi in izpolnjuje druge splošne pogoje, predpisane za delo v državni upravi.

57. člen

(naloge inšpekcijskega nadzorstva)

(1) Pri opravljanju inšpekcijskega nadzorstva občinskih cest ima občinski inšpektor za ceste poleg pravic in dolžnosti, ki jih ima po drugih predpisih, še naslednje pravice in dolžnosti:

1. nadzorovati opravljanje rednega vzdrževanja in odrediti odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti;

2. nadzorovati dela pri obnavljanju cest, pregledovati dokumentacijo za ta dela in odrediti ustavitev del, če se ta dela izvajajo brez odločbe o dovolitvi priglasenih del ali v nasprotju s projektno dokumentacijo za obnovitvena dela ali opisom del;

3. nadzorovati izvajanje ukrepov za varstvo cest in prometa na njih ter ustaviti vsa dela na cesti, ki se opravljajo brez izdanega dovoljenja ali soglasja ali v nasprotju z njim;

4. odrediti odpravo pomanjkljivosti in nepravilnosti na cesti, ki ogrožajo varnost prometa;

5. v nujnih primerih, ko bi bila ogrožena varnost prometa na cesti ali bi lahko nastala škoda na njej, odrediti začasne ukrepe, da se odvrne nevarnost ali prepreči škoda;

6. odrediti ukrepe za zagotavljanje polja preglednosti;

7. nadzorovati izvajanje predpisanih pogojev pri posegih v varovalnem pasu ceste;

8. odrediti začasno prepoved prometa na novi, rekonstruirani ali obnovljeni cesti, ki še ni tehnično pregledana ali ni izročena prometu.

(2) Rok za pritožbo zoper odločbo, izdano na podlagi prvega odstavka tega člena, je 8 dni od dneva njene vročitve. Pritožba zoper odločbo, izdano na podlagi 3., 5. in 8. točke prvega odstavka tega člena, ne zadrži njene izvršitve.

(3) V zadevah iz 5. točke prvega odstavka tega člena, ko je zaradi neposredne ogroženosti občinske ceste ali varnosti prometa na njej orgožena tudi varnost udeležencev v prometu, občinski inšpektor za ceste lahko odloči po skrajšanem postopku brez zaslišanja strank. V nujnih primerih lahko občinski inšpektor za ceste odloči tudi ustno ter odredi, da se odločba izvrši takoj.

(4) Pri opravljanju inšpekcijskega nadzorstva ima občinski inšpektor za ceste pravico:

1. pregledati prostore, objekte, naprave, materiale ter poslovanje in dokumentacijo upravnih organov gospodarskih družb, podjetnikov posameznikov, drugih organizacij in skupnosti;

2. zaslišati stranke in priče v upravnem postopku;

3. pregledati listine, s katerimi lahko ugotovi istovetnost oseb;

4. vzeti vzorce materiala ter opraviti druga dejanja, ki so v skladu z namenom inšpekcijskega nadzorstva;

5. pridobiti osebne podatke o pravnih in fizičnih osebah, podatke o lastništvu vozil, podatke o lastništvu zemljišč in objektov v varovalnem pasu ceste in druge podatke, potrebne za vodenje postopkov v zvezi s kršitvami tega odloka in predpisov o javnih cestah, ki se neposredno uporabljajo za občinske ceste;

6. proti potrdilu za največ 8 dni odvzeti dokumentacijo, ki jo potrebuje za ugotavljanje dejanskega stanja v obravnavani zadevi, če meni, da je utemeljen sum kršitve tega odloka in predpisov o javnih cestah, ki se neposredno uporabljajo za občinske ceste;

7. od odgovorne osebe zavezanca zahtevati da v roku, ki ga določi inšpektor za ceste, poda pisno pojasnilo in izjavo v zvezi s predmetom nadzora.

(5) O ukrepih, ki jih je odredil po 5. točki prvega odstavka tega člena, mora inšpektor za ceste obvestiti župana, pristojno službo občinske uprave in policijo.

(6) Če občinski inšpektor za ceste pri izvajalcu rednega vzdrževanja občinskih cest ugotovi večkratne kršitve obveznosti pri izvajanju rednega vzdrževanja občinskih cest kot javne službe, lahko poda upravljavcu utemeljen predlog za uveljavitev sankcij.

(7) Stroške inšpekcijskega postopka, ki se je končal neugodno za zavezanca trpi zavezanec.

VIII. KAZENSKÉ DOLOČBE

58. člen

(prekrški)

(1) Z denarno kaznijo najmanj 300.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali podjetnik posameznik, ki stori prekršek v zvezi s samostojnim opravljanjem dejavnosti, če:

1. brez soglasja gradi ali rekonstruira gradbene objekte v varovalnem pasu občinske ceste ali v njem postavlja kakršnekoli druge objekte in naprave (drugi odstavek 31. člena);

2. brez soglasja postavi ali napelje nadzemne telefonske, telegrafske in druge kabelske vode, nizkonapetostne električne oziroma napajalne vode, kanalizacijo, vodovod, toplovod in druge podobne naprave (prvi odstavek 32. člena);

3. brez dovoljenja prekopava, podkopava in opravlja druga dela na občinski cesti ali opravlja ta dela v nasprotju z dovoljenjem (prvi odstavek 33. člena);

4. brez soglasja podira drevesa, spravlja les ali opravlja izkope, vrtnanja in druga dela na zemljiščih ali objektih vzdolž občinske ceste, ki bi lahko ovirala ali ogrožala promet, poškodovala cesto ali povečala stroške njenega vzdrževanja (34. člen);

5. postavi na površinah ob občinski cesti, določenih za te namene, objekte in naprave za opravljanje spremljajočih dejavnosti, brez predhodne sklenitve pogodbe ali če spremeni objekte in naprave ali samo dejavnosti brez soglasja pristojne službe občinske uprave (37. člen);

6. brez soglasja gradi ali rekonstruira priključek na občinsko cesto in ga gradi ali rekonstruira v nasprotju s tehničnimi in drugimi pogoji tega soglasja (prvi odstavek 39. člena);

7. vrste in obsega del pri pogoždovanju ali urejanju hudournikov ter deročih rek ne prilagodijo tako, da se zavaruje občinska cesta (drugi odstavek 41. člena);

8. brez soglasja gradi žičniške naprave nad občinskimi cestami ali ne zavaruje žičnice z ustrezno lovilno napravo (42. člen);

9. brez soglasja ob cesti odpira kamnolome, peskokope ali glinokope, ki bi lahko vplivali na stabilnost cestnega telesa, vzdrževanje občinske ceste ali varnost prometa na njej (43. člen);

10. brez soglasja opravlja dela zunaj varovalnega pasu občinske ceste, ki bi lahko povzročila spremembo vodostaja oziroma višine podzemnih voda in tako vplivala na cesto in varnost prometa na njej ali jih opravlja v nasprotju s pogoji tega soglasja (44. člen);

11. začasno ali trajno zasede občinsko cesto ali njen del in izvaja ali opusti kakršna koli dela na cesti in zemljišču in objektih ob občinski cesti, ki bi lahko poškodovala cesto ali objekte na njej ter ovirala ali ogrožala promet na cesti (45. člen);

12. vozi vozilo s takšnimi naležnimi ploskvami koles, ki bi lahko poškodovala vozišče (prvi odstavek 46. člena);

13. vozi motorno vozilo z gosenicami, ki niso obložene s primernimi oblogami, ki ne poškodujejo vozišča (drugi odstavek 46. člena);

14. ne pritrdi snegolovov na strehe objektov, s katerih se lahko na občinsko cesto vsuje sneg ali ne odstrani ledenih sveč s teh objektov, ki ogrožajo varnost udeležencev v prometu (tretji odstavek 47. člena);

15. brez dovoljenja izvede delno ali popolno zaporo občinske ceste, potrebno zaradi opravljanja del na cesti ali športne ali druge prireditve na cesti (prvi in tretji odstavek 48. člena);

16. ne obvesti ali ne obvesti pravočasno o izvedbi delne ali popolne zapore občinske ceste zaradi izvajanja obnovitvenih del, za katero ni bilo treba pridobiti dovoljenja (drugi odstavek 49. člena);

17. izvede delno ali popolno zaporo občinske ceste v nasprotju s pogoji za njeno izvedbo, delno ali popolno zaporo ceste in začasno prometno ureditev ne označi v skladu s predpisi in potrjeno prometno tehnično dokumentacijo začasne ureditve ali preseže dovoljeni čas njenega trajanja (tretji odstavek 49. člena);

18. ravna v nasprotju z omejitvami uporabe zemljišča v polju preglednosti (prvi odstavek 50. člena);

19. postavi nagrobno ali spominsko znamenje ob občinski cesti ali brez soglasja postavi tablo, napis in drug objekt ali napravo za slikovno in zvočno obveščanje in oglaševanje ob občinski cesti ali jih postavi v nasprotju s pogoji iz soglasja (52. člen).

(2) Z denarno kaznijo najmanj 30.000 tolarjev se kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

59. člen

(prekrški posameznikov)

Z denarno kaznijo najmanj 15.000 tolarjev se za prekršek kaznuje posameznik, ki stori katero od dejanj iz prvega odstavka prejšnjega člena.

60. člen

(kršitev obveznosti vzdrževanja cest)

(1) Z denarno kaznijo najmanj 300.000 tolarjev se kaznuje za prekršek izvajalec rednega vzdrževanja občinskih cest:

1. če teh cest ne vzdržuje redno tako da omogočajo varno odvijanje prometa (prvi in drugi odstavek 25. člena);

2. če ne zagotovi opravljanje nujnih vzdrževalnih del ob morebitni stavki.

(2) Z denarno kaznijo najmanj 20.000 tolarjev se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka tudi odgovorna oseba izvajalca rednega vzdrževanja občinskih cest.

61. člen

(kršitev obveznosti uskladitve dela)

(1) Z denarno kaznijo najmanj 300.000 tolarjev se kaznuje za prekršek investitor objektov in naprav v ali ob cestnem telesu občinske ceste, če o nameravanih delih ne obvesti pristojno občinsko službo ali če ji ne da na razpolago potrebnih podatkov in načrtov (tretji odstavek 24. člena).

(2) Z denarno kaznijo najmanj 30.000 tolarjev se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka tudi odgovorna oseba investitorja.

(3) Z denarno kaznijo najmanj 30.000 tolarjev se kaznuje za prekršek odgovorna oseba pristojne službe občinske uprave, če pred začetkom gradnje ali rekonstrukcije občinske ceste ne obvesti investitorjev oziroma upravljalcev drugih objektov in naprav v ali ob cestnem telesu zaradi pravočasne medsebojne uskladitve dela (prvi odstavek 24. člena).

IX. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

62. člen

(legalizacija priključkov)

Investitorji in njihovi pravni nasledniki, ki so zgradili priključek nekategorizirane ceste na občinsko cesto brez predpisanega dovoljenja ali soglasja pristojnega organa, morajo vložiti vlogo za pridobitev tega soglasja pristojni službi občinske uprave najkasneje v enem letu po uveljavitvi tega odloka. Po preteku tega roka se uveljavljajo ukrepi iz 40. člena odloka.

63. člen

(namestitve snegolovov)

Lastniki ali od njih pooblaščenici upravljalci objektov ob občinskih cestah, s katerih se lahko na občinsko cesto vsuje sneg, morajo na strehe objektov namestiti snegolove najkasneje v enem letu po uveljavitvi tega odloka.

64. člen

(prilagoditev neprometnih znakov)

(1) Neprometni znaki, ki so postavljeni ob občinskih cestah na podlagi dovoljenja iz drugega odstavka 106. člena zakona o cestah (Uradni list SRS, št. 38/81, 7/86 in 37/87), se morajo prilagoditi določbam 51. in 52. člena ter določbam novega predpisa o prometni signalizaciji in prometni opreми na javnih cestah najkasneje v petih letih po uveljavitvi tega predpisa.

(2) Neprometni znaki, ki so postavljeni brez dovoljenja iz drugega odstavka 106. člena zakona o cestah (Uradni list SRS, št. 38/81, 7/86 in 37/87) se morajo prilagoditi določbam 51. in 52. člena tega odloka (za javne poti) ali so postavljeni v nasprotju s pogoji, določenimi v dovoljenju, se odstranijo.

65. člen

(vpis v zemljiško knjigo)

(1) Zemljišče, ki je bilo do uveljavitve tega odloka uporabljeno za gradnjo ali rekonstrukcijo občinske ceste, pa ni bilo vpisano v zemljiško knjigo kot družbena lastnina, se vpiše v zemljiško knjigo kot javno dobro po skrajšanem postopku brez zemljiškoknjizne listine ne glede na svojo vrednost.

(2) Prejšnji lastniki zemljišč iz prejšnjega odstavka tega člena, ki za svoje zemljišče še niso prejeli odškodnine, jo imajo pravico zahtevati v skladu z zakonom.

66. člen

(prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega odloka preneha veljati odlok o lokalnih in nekategoriziranih cestah v Občini Ribnica in načinu upravljanja ter gospodarjenja z lokalnimi in nekategoriziranimi cestami (SDL, št. 28/73) in odlok o ureditvi cestnega prometa v naseljih in zimske službe na območju Občine Ribnica (SDL, št. 19/81, 20/85, 9/91).

67. člen

(začetek veljavnosti odloka)

Ta odlok začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 344-04/99-4

Loški Potok, dne 16. septembra 1999.

Župan

Občine Loški Potok

Janez Novak, inž. I. r.

PUCONCI**3975. Odlok o komunalnih taksah v Občini Puconci**

Na podlagi 1., 2. in 4. člena zakona o komunalnih taksah (Uradni list SRS, št. 29/65, 7/70, 7/72 in Uradni list RS, št. 18/91), 3. in 25. člena zakona o prekrških (Uradni list SRS, št. 25/83, 42/85, 47/87, 5/90 in Uradni list RS, št. 10/91, 13/93 in 66/93) in 16. člena statuta Občine Puconci (Uradni list RS, št. 35/99) je Občinski svet občine Puconci na 9. seji dne 23. 9. 1999 sprejel

ODLOK**o komunalnih taksah v Občini Puconci****I. SPLOŠNI DEL**

1. člen

Odlok predpisuje vrste in višino komunalnih taks na območju Občine Puconci.

V Občini Puconci so predpisane komunalne takse za naslednje predmete in storitve:

1. za uporabo javnih površin, površin pred poslovnimi prostori, za opravljanje gostinske, turistične ter drugih dejavnosti na teh površinah,

2. za uporabo trgov in drugih javnih površin za razstavljanje predmetov, prirejanje razstav, zabav in drugih prireditev,

3. za uporabo javnega prostora začasne namene,

4. za reklamne objekte, ki so postavljeni, pritrjeni ali drugače označeni,

5. za vitrine, v katerih se razstavlja blago zunaj poslovne stavbe,

6. za uporabo glasbenih in video avtomatov v javnih lokalih,

7. za uporabo igralnih sredstev v javnih lokalih.

2. člen

Takse se določajo v točkah. Višina komunalnih taks za posamezne taksne predmete oziroma storitve, je določena v posebnem delu – tarifa komunalnih taks, ki je sestavni del tega odloka.

Vrednost točke na dan uveljavitve odloka znaša 7 SIT. Spremembe vrednosti točke določi na podlagi gibanja drobnoprodajnih cen enkrat letno župan s sklepom.

3. člen

Taksni zavezanec je pravna ali fizična oseba, ki uporablja predmete ali storitve, za katere so uvedene komunalne takse. V taksni tarifi je določeno, v katerih primerih je obračun, pobiranje ali odvod pobrane takse dolžna zagotoviti pravna ali fizična oseba, ki ni taksni zavezanec. Takso odmerja in pobira uprava Občine Puconci.

Župan lahko v izjemnih primerih, ko gre za širši družbeni interes in taksni zavezanec ni naveden v točki »C« pojasnil pod tarifno številko 2, oprosti taksnega zavezanca plačila takse.

4. člen

Takse so določene v dnevni in letni zneskih.

Taksna obveznost v primerih, ko je taksa določena v letnem znesku, nastane z dnem uporabe, preneha pa s potekom meseca, v katerem je zavezanec pisno obvestil upravo Občine Puconci o odstranitvi taksnega predmeta oziroma prenehanju njihove uporabe.

Okoliščina, zaradi katere taksnega predmeta zavezanec začasno ni mogel uporabljati, ne vpliva na taksno obveznost.

5. člen

V primerih, ko je taksa določena v enkratnem znesku, je taksni zavezanec dolžan pred namestitvijo oziroma uporabo taksnega predmeta, o tem obvestiti upravo Občine Puconci in plačati predpisano takso, razen, če je v tarifi drugače določeno.

6. člen

Takсни zavezanec je dolžan nastanek taksne obveznosti prijaviti upravi Občine Puconci pred začetkom uporabe oziroma namestitve taksnega predmeta, prenehanje pa z dnem odstranitve oziroma uporabe le-tega. Prijava taksne obveznosti mora vsebovati: podatke o zavezancu, čas in kraj uporabe oziroma namestitve taksnega predmeta in opis taksnega predmeta (površina, število ipd.).

Takсни zavezanec je dolžan upravi Občine Puconci prijaviti vsako spremembo, ki bi lahko vplivala na obračun komunalne takse.

Če je za uporabo določenega taksnega predmeta potrebno soglasje oziroma dovoljenje pristojnega organa, je treba takso plačati pred izdajo soglasja oziroma dovoljenja.

Izvajanje te določbe zagotovi organ, ki soglasje oziroma dovoljenje izda.

7. člen

Takso odmerja in pobira uprava občine, izterjuje pa za pravne in fizične osebe DURS – DU Murska Sobota, izpostava Murska Sobota.

Odmera, obračun in pobiranje komunalne takse se lahko s posebno pogodbo prenese na DURS – DU Murska Sobota, izpostava Murska Sobota.

8. člen

Komunalne takse plačujejo zavezanci vnaprej, če ni v tem odloku drugače določeno. Taksnemu zvezancu se plačilo odmeri z odločbo. Takso je dolžan plačati v 15 dneh od pravnomočnosti odločbe. Če takсни zavezanec ne plača takse v predpisanem roku, se le-ta prisilno izterja.

O plačilu komunalne takse se taksnemu zvezancu izda ustrezno potrdilo.

9. člen

Komunalne takse po tem odloku so prihodek proračuna Občine Puconci.

10. člen

Komunalne takse odmerja in pobira uprava občine na podlagi prijav zavezancev, izdanih dovoljenj pristojnih organov, prijav pristojnih inšpekcijskih služb ter prijav komunalnega nadzornika občine.

Pristojne inšpekcijske službe in komunalni nadzornik na terenu ugotavljajo, ali je uporaba oziroma namestitve taksnega predmeta prijavljena, ter preverjajo resničnost podatkov na prijavah taksne obveznosti. V primerih da takсни zavezanec ne prijavi taksne obveznosti, se odmeri taksa po podatkih, ki jih pridobi pristojna inšpekcijska služba oziroma komunalni nadzornik.

II. KAZENSKÉ DOLOČBE

11. člen

Z denarno kaznijo od 30.000 do 300.000 SIT se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik:

- če ne prijavi nastanka taksne obveznosti po tem odloku,
- če ne prijavi taksne obveznosti navaja neresnične podatke, ki vplivajo na odmero taksne obveznosti.

Z denarno kaznijo od 10.000 do 50.000 SIT se kaznuje posameznik ali odgovorna oseba pravne osebe, če stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

III. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

12. člen

Zavezanci, ki na dan uveljavitve tega odloka že opravljajo taksno storitev oziroma imajo že nameščene taksne predmete, so dolžni taksno obveznost prijaviti upravi Občine Puconci najkasneje do 30 dni po uveljavitvi tega odloka. Taksna obveznost v tem primeru nastane z dnem začetka veljavnosti tega odloka.

13. člen

Z dnem uveljavitve tega odloka prenehajo veljati določila odloka o komunalnih taksah v Občini Murska Sobota (Uradni objave št. 18/86, 9/87, 6/88 in 8/89), ki se na novo urejajo s tem odlokom.

14. člen

Ta odlok začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. POSEBNI DEL

Tarifa komunalnih taks

Tarifna številka 1 (uporaba javnih površin):

1.1. Uporaba javnega pločnika	
in drugih javnih površin za pridobitno dejavnost pred poslovnimi prostori za vsak m ² dnevno	5 točk
1.2. Uporaba za začasne namene	
1.2.1. Za kioske in stojnice za gostinsko dejavnost za vsak m ² dnevno	8 točk
1.2.2. Za premične gostinske prikolicе - dnevno	150 točk
1.2.3. Za stojnice in kioske z drugo dejavnostjo za vsak m ² dnevno	5 točk
1.2.4. Za cirkuse in zabavne parke za vsak m ² dnevno	5 točk
1.2.5. Za gradbišča, prekope in druge začasne namene za vsak m ² dnevno	7 točk
1.6. Za vitrine, v katerih se razstavlja blago zunaj poslovne stavbe za vsak m ² letno	1200 točk
1.4. Za uporabo javnih površin za prireditve za profitne namene za vsak m ² letno	15 točk

Pojasnila k tarifni št. 1:

a) Za javne površine štejejo ulice, pločniki, ceste, trgi, zelenice, parkirišča ter druge vzdrževane in nevzdrževane površine na območju Občine Puconci.

b) Takсни zavezanec po tej tarifi je vsakokratni uporabnik javne površine, oziroma organizator prireditve.

c) Takso po tarifni številki 1.1. se obračuna največ za 150 dni v letu.

d) Taksa za namene gradbišča, prekopov in drugih začasnih namenov se ne plača, če je investitor javni zavod, občina ali krajevna skupnost.

e) Taksa se po tem odloku ne plača za uporabo prostora na območjih javnih tržnic.

f) Za uporabo zasebnih in drugih površin za namene iz tarifne št. 1 se zmanjša za polovico.

Tarifna številka 2 (reklamni objekti):

2.1. Reklamni objekti, razen tistih pod točko 2.2., 2.3., 2.4. in 2.5.

2.1.2. Za čas nad 3 mesece do 1 m² letno 2.000 točk
– za vsak nadaljnji m² 1.000 točk

2.1.2. Za čas do 3 mesecev do 1 m² dnevno 20 točk
– za vsak nadaljnji m² dnevno 16 točk

2.2. Elektronske table in drugi svetlobni napisi do 2 m ² letno	5.000 točk
– nad 2 m ² letno	7.000 točk
2.3. Transparenti in druge oblike visečih reklam do 2 m ² dnevno	15 točk
– nad 2 m ² dnevno	25 točk
2.4. Za t.i. JUMBO panoje, ne glede na lokacijo	
– za vsak dvostranski pano, letno	20.000 točk
– za vsak enostranski pano, letno	15.000 točk
2.5. Reklamni napisi na javnih prevoznih sredstvih, letno	2.000 točk
2.6. Za vsak javni pano za plakatiranje, letno	3.000 točk
2.7. Baloni in druge reklame, projicirane v zrak, dnevno/kos	100 točk
2.8. Reklamne table do 0,5 m ² , letno	1.000 točk

Pojasnila k tarifni št. 2:

a) Smatra se, da je taksni predmet na javnem mestu oziroma javni površini nameščen tako, da je njegova sporočilnost usmerjena navzven, v odprt prostor, ne glede na lastništvo nepremičnine, na katerih je taksni predmet nameščen.

b) Taksni zavezanci po tej tarifi so pravne in fizične osebe, ki izvajajo oglaševanje oziroma reklamiranje. Če tako opredeljenih taksnih zavezancev ni mogoče identificirati, so taksni zavezanci lastniki taksnih predmetov oziroma površin na katerih je taksni predmet.

c) Plačila komunalne takse po tej tarifi so v okviru svojih dejavnosti oproščene objave državnih ter občinskih organov, organov krajevnih skupnosti, objave političnih strank v predvolilnem obdobju, objave kulturnih in športnih prirediteljev, ki jih iz svoje dejavnosti objavljajo društva s sedežem v Občini Puconci, reklamni napisi, ki opozarjajo na naravne in kulturne znamenitosti ter objave dobrodelnih in humanitarnih organizacij.

d) Za taksni predmet se ne šteje ena zakonska obveza označba firme, na zgradbi firme. Za taksni predmet se po tem odloku ne šteje označba firme na predstavitvenem panoju, ki so postavlja v okviru turistično promotivne dejavnosti v občini in katerega lastnik je občina.

Tarifna številka 3 (igralna sredstva in glasbeni avtomati):

3.1. Za glasbene avtomate za vsak kos, letno	3.000 točk
3.2. Za igralne avtomate in druga igralna sredstva v javnih lokalih	
– za biljard (vse vrste) za vsak kos, letno	5.000 točk
– za vsako stezo avtomatskega kegljišča, letno	2.500 točk
– za elektronske igr. aparate za vsak kos, letno	10.000 točk
– za ostala igralna sredstva, letno	3.000 točk

Pojasnila k tarifni št. 3:

a) Taksni zavezanci po tej točki so lastniki oziroma uporabniki javnega lokala, čeprav niso lastniki taksnega predmeta.

b) Za javni lokal štejejo tudi cirkusi, luna parki in druga potujoča zabavišča.

c) Taksni predmeti po tej tarifi so vse naprave, katerih uporabo morajo stranke plačati, ne glede na obliko plačila.

d) Za glasbene avtomate po tem odloku ne štejejo v javnih lokalih nameščeni radijski in TV sprejemniki.

Št. 35202-1/99

Puconci, dne 23. septembra 1999.

Župan
Občine Puconci
Ludvik Novak l. r.

3976. Odlok o ustanovitvi Javnega komunalnega podjetja Vita, d.o.o.

Na podlagi 25. in 28. člena zakona o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/93), 408. člena zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 30/93), 16., 86., 89., 90. in 91. člena statuta Občine Puconci (Uradni list RS, št. 35/99), 3. člena odloka o gospodarskih javnih službah (objavljen Občan občine Puconci št. 4/97) je Občinski svet občine Puconci na 9. seji dne 23. 9. 1999 sprejel

O D L O K **o ustanovitvi Javnega komunalnega podjetja Vita, d. o. o.**

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

S tem odlokom Občina Puconci s sedežem v Puconcih 80, 9201 Puconci, (v nadaljnjem besedilu: ustanovitelj) ustanavlja Javno komunalno podjetje Vita d.o.o., kot družbo z omejeno odgovornostjo (v nadaljnjem besedilu: podjetje) za opravljanje dejavnosti iz tega odloka kot gospodarskih javnih služb.

II. FIRMA IN SEDEŽ

2. člen

Firma podjetja je: Vita, javno komunalno podjetje, d.o.o.
Skrajšana firma je: Vita, d.o.o.
Sedež podjetja je: Bodonci 7, 9265 Bodonci.

3. člen

Podjetje ima pečat z naslednjo vsebino: Vita, javno komunalno podjetje, d.o.o.

III. DEJAVNOST PODJETJA

4. člen

a) Podjetje opravlja naslednje dejavnosti:

1. oskrba s pitno vodo,
2. odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih in padavinskih voda,
3. ravnanje s komunalnimi odpadki,
4. odlaganje komunalnih odpadkov,
5. javna snaga in čiščenje javnih površin,
6. urejanje javnih poti, površin za pešce, zelenih in drugih javnih površin,
7. pregledovanje, nadzorovanje in čiščenje kurilnih naprav, dimnih vodov in zračnikov,
8. urejanje in vzdrževanje ulic, trgov, poti in cest, ki niso razvrščene med državne ceste,

9. pregledovanje, nadzorovanje in čiščenje komunalnih naprav,

10. upravljanje z javnimi objekti in površinami,

11. upravljanje z javno razsvetljavo v naseljih.

b) Podjetje opravlja tudi druge dejavnosti komunalnega značaja:

1. prevoz blaga v cestnem prometu,

2. gradnja hidrogradbenih objektov (cevovodov, vodo-vodov, kanalizacij),

3. gradnja drugih objektov – nizkogradnje – rekonstrukcije in popravila,

4. zaključna in obrtna dela v gradbeništvu,

5. vzdrževanje in gradnja prometnih objektov,

6. urejanje pokopališč ter pokopališka in pogrebna dejavnost,

7. vzdrževanje in upravljanje infrastrukturnih in drugih javnih objektov – tržnic, igrišč, parkirišč, postajališč, sanitarij, kolesarnic ipd.,

8. oskrba industrijskih porabnikov z vodo naselij s požarno vodo v javni rabi,

9. krasitev naselij,

10. plakatiranje, obešanje transparentov in zastav,

11. gradnja objektov nizkih gradenj in športnih objektov ter rušenje objektov in zemeljska dela ter druga gradbena dela,

12. vzdrževanje športno rekreacijskih objektov,

13. sejemska dejavnost in dejavnost tržnic,

14. postavljanje reklamnih objektov,

15. deratizacija in dezinfekcija ter zdravstveni nadzor nad pitno vodo iz lokalnih virov,

16. urejanje prometne signalizacije;

17. upravljanje gramoznic,

18. zimska služba,

19. opravljanje javnega potniškega prometa,

20. upravljanje in vzdrževanje stanovanj in poslovnih prostorov,

21. oskrba z zemeljskim plinom in toplotno energijo iz lokalnega omrežja,

22. izdelava kompletne tehnične in tehnološke dokumentacije za vse vrste visokih in nizkih gradenj.

Po standardni klasifikaciji dejavnosti se dejavnosti podjetja glasijo:

A/01.411 Urejanje in vzdrževanje parkov, vrtov in zelenih športnih površin,

CB/14.210 Pridobivanje gramoza in peska,

E/40.200 Oskrba s plinastimi gorivi po plinovodni mreži,

E/41.000 Zbiranje, čiščenje in distribucija pitne vode,

F/45.110 Rušenje objektov in zemeljska dela,

F/45.120 Raziskovalno vrtanje in sondiranje,

F/45.210 Splošna gradbena dela,

F/45.220 Postavljanje ostrešij in krovskih del,

F/45.230 Gradnja cest in športnih objektov,

F/45.240 Hidrogradnja in urejanje voda,

F/45.250 Druga gradbena dela, tudi dela specialnih strokov,

F/45.310 Električne inštalacije,

F/45.320 Izolacijska dela,

F/45.330 Vodovodne, plinske in sanitarne inštalacije,

F/45.340 Druge inštalacije pri gradnjah,

F/45.410 Fasaderska in štukaterska dela,

F/45.420 Vgrajevanje stavbnega in drugega pohištva,

F/45.430 Oblaganje tal in sten,

F/45.440 Soboslikarska in steklarska dela,

F/45.450 Druga zaključna gradbena dela,

F/45.500 Dajanje strojev in naprav za gradnjo in rušenje v najem, skupaj z upravljalci strojev,

G/52.488 Trgovina na drobno v drugih specializiranih prodajalnah, d.n.,

I/60.230 Drug kopenski potniški promet,

I/60.240 Cestni tovorni promet,

I/63.110 Prekladanje,

I/63.210 Druge pomožne dejavnosti v kopenskem prometu,

K/70.100 Poslovanje z lastnimi nepremičninami,

K/70.200 Dajanje lastnih nepremičnin v najem,

K/70.320 Upravljanje z nepremičninami za plačilo ali po pogodbi,

K/74.210 Geodetsko, geološko, geofizikalno, geokemično in drugo opazovanje, meritve in kartiranje,

K/74.202 Prostorsko planiranje in urbanistično načrtovanje,

K/74.203 Arhitekturno in gradbeno projektiranje in z njim povezano tehnično svetovanje,

K/74.204 Drugo projektiranje in tehnično svetovanje,

K/74.300 Tehnično preizkušanje in analiziranje,

K/74.400 Ekonomsko propagiranje,

K/74.700 Čiščenje stavb,

K/74.841 Prirejanje razstav, sejmov in kongresov,

K/74.843 Druge poslovne dejavnosti,

O/90.001 Zbiranje in odvoz odpadkov,

O/90.002 Dejavnost deponij, sežiganje in drugi načini odstranjevanja trdih odpadkov,

O/90.003 Ravnanje s posebnimi odpadki,

O/90.004 Kanalizacija in delovanje čistilnih naprav,

O/90.005 Druge storitve javne higiene,

O/93.040 Pogrebne storitve.

Ustanovitelj lahko s sklepom izvzame posamezno dejavnost gospodarskih javnih služb iz javnega podjetja in zagotovi drugo obliko javne službe.

5. člen

Podjetje je ustanovljeno za nedoločen čas.

6. člen

Poleg splošnih pogojev, ki so predpisani za opravljanje dejavnosti podjetja, mora podjetje pri opravljanju dejavnosti upoštevati tudi pogoje, določene z odloki ustanovitelja in drugimi predpisi.

IV. USTANOVITELJ PODJETJA

7. člen

Edini ustanovitelj in lastnik podjetja je Občina Puconci, Puconci 80.

Ustanoviteljske pravice izvršuje Občinski svet občine Puconci.

8. člen

Ustanovitelj odloča o zadevah, ki jih določa zakon, občinski akt ali statut podjetja.

V. OSNOVNI KAPITAL

9. člen

Osnovni kapital javnega podjetja znaša 1,900.000 SIT in ga zagotavlja Občina Puconci s svojim vložkom.

VI. ORGANI JAVNEGA PODJETJA

10. člen

Organi javnega podjetja so:

- ustanovitelj,
- nadzorni svet,
- direktor.

Ustanovitelj

11. člen

Pristojnosti in obveznosti ustanovitelja so:

- določa posebne pogoje za izvajanje dejavnosti ter zagotavljanje in uporabo javnih dobrin,
- odloča o cenah oziroma tarifah za uporabo javnih dobrin,
- sprejema poslovno poročilo, obračun in zaključni račun podjetja,
- sprejme statut in statusne spremembe podjetja,
- zagotavlja nadzor nad poslovanjem podjetja,
- imenuje in razrešuje direktorja podjetja,
- odloča o povečanju osnovne vloge ob razširitvi poslovanja javnega podjetja,
- odloča o drugih zadevah, za katere tako določata zakon o gospodarskih javnih službah in zakon o gospodarskih družbah in drugi predpisi,
- odloča o drugih zadevah v skladu s tem odlokom in statutom podjetja.

Ustanovitelj odloča še o drugih zadevah, ki jih določa 439. člen zakona o gospodarskih družbah.

Nadzorni svet

12. člen

Nadzorni svet šteje pet članov, od katerih štiri člane imenuje ustanovitelj, enega pa imenuje podjetje v skladu z zakonom o sodelovanju delavcev pri upravljanju.

Člani nadzornega sveta izmed sebe izvolijo predsednika in namestnika predsednika.

Člani nadzornega sveta so imenovani za dobo štirih let.

Ista oseba je lahko večkrat zaporedoma imenovana za člana nadzornega odbora.

13. člen

Nadzorni svet nadzoruje vodenje poslov podjetja:

- v pritožbah odloča kot organ druge stopnje,
- določa predloge cen iz pristojnosti ustanovitelja,
- pregleduje in preverja poslovne knjige in dokumentacijo podjetja,
- daje navodila in smernice za delo direktorja podjetja,
- nadzira redno in pravočasno sestavljanje letnega računovodskega izkaza,
- spremlja rentabilnost podjetja in njegova gospodarska gibanja,
- sprejema delovne načrte in programe ter splošne akte podjetja,
- opravlja druge zadeve, ki se nanašajo na poslovanje podjetja.

S statutom podjetja se podrobneje določijo pristojnosti nadzornega sveta in druga vprašanja, povezana z njegovim delovanjem.

Direktor

14. člen

Poslovanje in delo javnega podjetja vodi direktor, ki je odgovoren za zakonito delo podjetja.

Direktorja imenuje in razrešuje ustanovitelj podjetja na podlagi javnega razpisa pod pogoji, na način in po postopku, določenim s statutom javnega podjetja.

Direktorja se imenuje za 4 leta, ista oseba je lahko po poteku mandata ponovno imenovana.

15. člen

Statut podjetja opredeli način sklicevanja sej organov podjetja in druga vprašanja, pomembna za delovanje organov podjetja.

VII. ZASTOPANJE IN PREDSTAVLJANJE JAVNEGA PODJETJA

16. člen

Podjetje predstavlja in zastopa direktor z omejitvijo, da sklepa posle o pridobivanju, odtujitvi ali obremenitvi nepremičnin, najemanju ali dajanju posojil, ki presegajo 50% osnovnega kapitala podjetja, o nakupu osnovnih sredstev, ki niso predvidena s planom oziroma poslovnim načrtom podjetja ter pogodbe o izbiri podizvajalcev za izvajanje javnih služb, po sklepu ustanovitelja.

Podjetje zastopa tudi prokurist v okviru zakonskih pristojnosti.

VIII. FINANCIRANJE

17. člen

Viri za financiranje dejavnosti podjetja iz »a« točke 4. člena tega odloka so:

- sredstva, ki jih za uporabo javnih dobrin in javnih storitev plačujejo uporabniki (cena storitev, tarifa),
 - viri, ki se zagotavljajo v okviru sistema financiranja javne porabe,
 - drugi viri, določeni z zakoni ali predpisi občine.
- Gospodarske javne službe po tem odloku so profitne dejavnosti.

Dejavnosti podjetja iz »b« točke 4. člena tega odloka se financirajo s cenami storitev po tržnih načelih.

IX. PRAVICE, OBVEZNOSTI IN ODGOVORNOSTI V PRAVNEM PROMETU

18. člen

Podjetje je pravna oseba, ki nastopa v pravnem prometu samostojno in brez omejitev v okviru svojih dejavnosti, določenih s tem odlokom.

Podjetje sprejema in izvršuje vse pravice in obveznosti v pravnem in poslovnem prometu.

19. člen

Premoženje podjetja, razen objektov in naprav, namenjenih izvajanju gospodarskih javnih služb (infrastrukturni objekti in naprave), je v pravnem prometu.

20. člen

Podjetje odgovarja za svoje obveznosti z vsem svojim premoženjem, ki je v pravnem prometu.

Ustanovitelj za obveznosti podjetja ne odgovarja.

X. DOBIČEK IN IZGUBA

21. člen

O razporejanju dobička odloča ustanovitelj v skladu z zakonom.

Morebitno izgubo podjetja pokriva ustanovitelj v skladu z zakonom.

S statutom podjetja se podrobneje določi način ugotavljanja in pokrivanja izgube ter način ugotavljanja in uporabe dobička.

XI. SPLOŠNI AKTI

22. člen

Ustanovitelj javnega podjetja sprejme statut javnega podjetja, v katerem se podrobneje uredi zlasti organizacija in delovanje podjetja ter njegovih organov in druga vprašanja.

Nadzorni svet in direktor lahko v okviru svojih pristojnosti sprejemata tudi druge splošne akte.

XII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

23. člen

Občinski svet občine Puconci sprejme statut javnega komunalnega podjetja Vita d.o.o. najpozneje v treh mesecih po uveljavitvi tega odloka.

24. člen

Do imenovanja direktorja po javnem razpisu opravlja funkcijo vršilec dolžnosti direktorja.

25. člen

Vpis podjetja v sodni register mora biti priglašen najkasneje v 15 dneh po uveljavitvi tega odloka.

26. člen

Ta odlok prične veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 35201-5/99

Puconci, dne 23. septembra 1999.

Župan
Občine Puconci
Ludvik Novak l. r.

ROGAŠOVCI**3977. Odlok o organizaciji in izvajanju službe socialne oskrbe na domu in merilih za določanje plačil storitev**

Na podlagi 42., 43., 100., 100.a in 100.b člena zakona o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 54/92, 41/99) in 6. člena pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev (Uradni list RS, št. 52/95, 2/98, 19/99) ter 17. člena statuta Občine Rogašovci (Uradni list RS, št. 66/99) je Občinski svet občine Rogašovci na 8. redni seji dne 1. 10. 1999 sprejel

ODLOK**o organizaciji in izvajanju službe socialne oskrbe na domu in merilih za določanje plačil storitev**

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Socialna oskrba na domu obsega socialno oskrbo upravičenca v primeru invalidnosti, starosti ter v drugih primerih, ko socialna oskrba na domu lahko nadomesti institucionalno varstvo.

2. člen

Socialno oskrbo na domu organizira in izvaja Center za socialno delo Murska Sobota ali drug izvajalec tovrstne dejavnosti (v nadaljevanju: izvajalec) kot javno službo.

3. člen

Upravičenci do socialne oskrbe na domu so osebe, ki jim preostale psihofizične sposobnosti omogočajo, da z občasno organizirano pomočjo drugega ohranjajo zadovoljivo duševno in telesno počutje in lahko funkcionirajo v znanem bivalnem okolju tako, da jim vsaj za določen čas ni potrebno institucionalno varstvo v zavodu, v drugi družini ali v drugi organizirani obliki.

Pod pogoji iz prejšnjega odstavka so upravičenci:

- osebe, stare nad 65 let, ki so zaradi starosti ali pojavov, ki spremljajo starost, nesposobne za samostojno življenje,
- osebe s statusom invalida po zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb, ki po oceni pristojne komisije ne zmorejo samostojnega življenja, če stopnja in vrsta njihove invalidnosti omogočata občasno oskrbo na domu,
- druge invalidne osebe, ki jim je priznana pravica do tuje pomoči in nege za opravljanje večine življenjskih funkcij,
- kronično bolne in osebe z dolgotrajnimi okvarami zdravja, ki nimajo priznanega statusa invalida, pa so po oceni pristojnega centra za socialno delo brez občasne pomoči druge osebe nesposobne za samostojno življenje,
- hudo bolni otrok ali otrok s težko motnjo v telesnem ali težko in najtežjo motnjo v duševnem razvoju, ki ni vključen v organizirane oblike varstva.

II. OBSEG STORITEV

4. člen

Socialna oskrba na domu obsega naslednje vrste storitev:

- gospodinjska pomoč,
- pomoč pri vzdrževanju osebne higiene,
- pomoč pri ohranjanju socialnih stikov.

5. člen

Kot gospodinjska pomoč po tem odloku se šteje:

- prinašanje enega pripravljenega obroka hrane,
 - nabava živil in priprava enega obroka hrane,
 - pomivanje porabljene posode,
 - osnovno čiščenje bivalnega dela prostorov z odnašanjem smeti,
 - postiljanje in osnovno čiščenje spalnega prostora.
- Kot pomoč pri vzdrževanju osebne higiene po tem odloku se šteje:

- pomoč pri oblačenju/slačenju,
- pomoč pri umivanju/kopanju,
- pomoč pri hranjenju,
- pomoč pri opravljanju osnovnih življenjskih potreb,
- vzdrževanje, nega in čiščenje osebnih ortopedskih pripomočkov.

Kot pomoč pri ohranjanju socialnih stikov po tem odloku se šteje:

- vzpostavljanje socialne mreže z okoljem, s prstovoljci in sorodstvom,
- spremljanje upravičenca pri opravljanju nujnih obveznosti,
- informiranje ustanov o stanju ali potrebah upravičenca,

- priprava na institucionalno varstvo.

Obseg posameznih vrst storitev glede na specifične koristnikov določi strokovna služba izvajalca.

III. CENA IN PLAČILO STORITEV

6. člen

Vrednost urne postavke znaša 958 SIT in se usklajuje z rastjo vrednosti koeficienta za izračun plač v negospodarstvu.

7. člen

Upravičenci in drugi zavezanci so dolžni sami plačati celotne stroške storitev.

Zavezanci za plačilo storitev po tem odloku so poleg upravičenca osebe, ki jih do upravičenca veže preživalska obveznost po zakonu ali izhaja iz pogodbenega razmerja ali sklenjenega medsebojnega dogovora o preživljanju.

IV. OLAJŠAVE IN OPROSTITVE PLAČILA STORITEV

8. člen

Upravičenci, ki nimajo lastnih sredstev ali jim ta ne zadoščajo za plačilo stroškov storitev socialne oskrbe na domu, nimajo niti premoženja ali zavezancev, ki bi jih bili dolžni preživljati, lahko vložijo pri izvajalcu zahtevo za delno ali celotno oprostitve plačila stroškov.

9. člen

O delni ali celotni oprostitvi plačila storitev odloča izvajalec po postopku in na način, kot je to določeno po predpisih o socialnem varstvu.

10. člen

V celoti so vsi upravičenci oproščeni plačila strokovne priprave izvajanja storitev v obliki analize primera, priprave dogovora in kontakta z udeleženci.

V celoti so oproščeni plačila storitev socialne oskrbe na domu tudi:

- upravičenci, ki so prejemniki denarne pomoči kot edinega vira preživljanja,
- upravičenci, ki so prejemniki nadomestila za invalidnost po zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih odraslih,
- upravičenci, ki so prejemniki denarnega dodatka.

Ostali upravičenci so dolžni plačevati stroške izvajanja storitev v skladu z merili, določenimi s tem odlokom.

11. člen

Višina plačila storitev socialne oskrbe na domu je odvisna od materialnega stanja upravičenca in zavezancev ter od zdravstvenega stanja upravičencev in zavezancev.

Materialno stanje upravičenca se ugotavlja v odstotku doseganja oziroma prekoračitve povprečne neto plače zaposlenih v Republiki Sloveniji, in sicer:

Ugotovljeni dohodek v % glede na povprečno višino neto plače zaposlenih v RS v preteklem letu	Plačilo storitev v % od veljavne cene
1. do 40%	storitev je brezplačna
2. do 50%	15%
3. od 50% do 65%	25%
4. od 65% do 80%	35%
5. od 80% do 100%	50%
6. od 100% do 125%	65%
7. od 125% do 150%	85%
8. nad 150%	100%

O višini plačila storitev po tem členu odloča izvajalec po postopku in na način, določen z zakonom o splošnem upravnem postopku.

12. člen

Materialno stanje upravičencev in zavezancev se ugotavlja tako, da se v dohodek štejejo vsi dohodki, ki štejejo po zakonu o socialnem varstvu (27. člen) ter vsak dodatek za tujo nego in pomoč.

Slabo zdravstveno stanje zavezancev se ugotavlja na podlagi predloženega sklepa, da so upravičenci upravičeni do dodatka za tujo nego in pomoč, na podlagi zdravniškega potrdila in presoje strokovne službe pri izvajalcu.

Izvajalec lahko zaradi slabega zdravstvenega stanja, ugotovljenega na način, določen v drugem odstavku tega člena, upravičenca delno ali v celoti oprosti plačila storitev na podlagi strokovne presoje.

13. člen

V dogovoru o nudenju socialne oskrbe na domu, ki ga pred izdajo ustrezne upravne odločbe o višini plačila sklene izvajalec in upravičenec, je opredeljen tudi način plačila oziroma doplačila storitev.

Če je upravičenec lastnik nepremičnega premoženja, ki mu ne daje dohodkov za plačilo stroškov, je praviloma oproščen plačila storitev le, če pristane na zemljiško-knjižno zavarovanje terjatve občine, ki ustreza ocenjenim stroškom oprostitve. Zemljiško-knjižno zavarovanje opravi občina na podlagi predloga izvajalca.

14. člen

Oprostitve plačila ali doplačila storitev pomoči na domu se lahko dodeli za določen čas, največ za dobo 12 mesecev.

Oprostitve plačila ali doplačila storitev se ponovno dodeli za isti čas, če se ugotovi, da je to najbolj smotrno in primeren način za reševanje trenutne situacije upravičenca in je sklenjen nov dogovor o izvajanju storitev.

15. člen

Upravičenec izgubi pravico do celotne ali delne oprostitve plačila storitev socialne oskrbe na domu:

- če gre v institucionalno varstvo,
- če je pridobil dovolj lastnih sredstev ali sredstev zavezancev, da do oprostitve ali delnega doplačila ni več opravičen.

16. člen

Upravičenec ali zavezanec je dolžan izvajalca obvestiti o vsaki spremembi dejstev in okoliščin, ki so bile podlaga za odločitev o delni ali celotni oprostitvi plačila storitev pomoči na domu, v roku 15 dni od nastanka spremembe.

Upravičenec, ki je pridobil pravico do celotne ali delne oprostitve plačila storitev pomoči na domu na podlagi lažnih podatkov ali ni sporočil spremembe stanja, je dolžan sam oziroma njegov zavezanec vrniti vsa sredstva, ki so mu bila priznana kot pravica z zamudnimi obrestmi, ki veljajo za davke in prispevke, od dneva, ko je neupravičeno pridobil oprostitve plačila oziroma doplačila storitev.

17. člen

Storitve po tem odloku se za vsakega upravičenca pri izvajalcu v osebnem kartonu uporabnika pomoči na domu, ki obsega:

- dogovor o vrsti, trajanju in načinu zagotavljanja pomoči na domu,
- dnevnik izvajanja pomoči na domu,
- podatke o plačilih storitev.

18. člen

Izvajalec je dolžan izvajati službo socialne oskrbe na domu strokovno in racionalno ter v skladu z veljavno zakonodajo in veljavnimi standardi in normativi za to področje. O načinu in vsebini izvajanja službe socialne oskrbe o porabljenih finančnih sredstvih je izvajalec dolžan Občini Rogošovci podati pisno poročilo najmanj dvakrat, na zahtevo župana pa tudi večkrat letno.

19. člen

Upravičenci plačujejo storitve službe socialne oskrbe izvajalcu. Sredstva iz naslova plačil upravičencev se uporabijo za pokritje materialnih stroškov izvajanja.

20. člen

Občina zagotavlja iz vsakoletnega proračuna sredstva za plače, prispevke in druge osebne prejemke izvajalcev in strokovnega delavca ter razliko med materialnimi stroški, opredeljenimi v 19. členu tega odloka in plačili upravičencev.

V. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

21. člen

Občina bo v svojem vsakoletnem proračunu postopno zagotavljala sredstva, potrebna za izvajanje službe socialne oskrbe na domu.

22. člen

Občina in izvajalec skleneta o organizaciji in izvajanju službe socialne oskrbe na domu ustrezno pogodbo.

23. člen

Izvajalec je dolžan seznaniti z določili tega odloka vsakega upravičenca do storitev službe socialne oskrbe na domu, z njimi skleniti nove dogovore o izvajanju storitve ter izdati ustrezne upravne določbe.

24. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in se uporablja do uveljavitve meril iz 100. člena zakona o socialnem varstvu.

Št. 015 03-8/99-3

Rogašovci, dne 1. oktobra 1999.

Župan

Občine Rogošovci

Janko Halb, univ. dipl. ek. l. r.

SEMIČ

3978. Odlok o načinu in pogojih podelitve koncesije za distribucijo omrežnega plina

Na podlagi 3. in 7. člena zakona o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/95), 29. člena zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93; 6/94 – odločba US RS, 45/94 – odločba US RS, 57/94, 14/95, 20/95 – odločba US RS 44/96 – odločba US RS, 26/97, 70/97, 10/98, 68/98 – odločba US RS in 74/98) ter 10. in 17. člena statuta Občine Semič (Uradni list RS, št. 2/96) je Občinski svet občine Semič na 7. seji dne 9. 9. 1999 sprejel

O D L O K

o načinu in pogojih podelitve koncesije za distribucijo omrežnega plina

1. člen

Občina Semič (v nadaljevanju: koncedent) bo podelila koncesijo za distribucijo omrežnega plina na svojem območju.

Koncesija se podeli za obdobje 20 let z možnostjo podaljšanja.

2. člen

Koncesija se podeli za območje Občine Semič.

3. člen

Koncesijo lahko pridobi domača ali tuja fizična ali pravna oseba, ki mora imeti primerne izkušnje na področju upravljanja z distribucijskim omrežjem za oskrbo prebivalstva, industrije in drugih porabnikov z omrežnim plinom (v nadaljevanju: koncesionar).

4. člen

Koncesionar ima izključno (monopolno) pravico:

- zgraditi in širiti omrežje za distribucijo omrežnega plina (v nadaljevanju: distribucijsko omrežje), v skladu s prostorsko izvedbenimi akti,
- upravljati z zgrajenim omrežjem,
- sklepati pogodbe o dobavi plina iz zgrajenega distribucijskega omrežja.

Ne glede na določbo prejšnjega odstavka ima izvajalec javne službe transporta zemeljskega plina pravico sklepati pogodbe o dobavi omrežnega plina neposredno z uporabniki v skladu s 4. členom uredbe o načinu izvajanja gospodarske javne službe oskrbe z zemeljskim plinom iz transportnega omrežja (Uradni list RS, št. 77/96).

5. člen

Za odločanje o priključitvi na omrežje, o dobavi in o prekinitvi dobave plina in za druga pravna razmerja med koncesionarjem in uporabniki veljajo določbe tega odloka in odloka o načinu opravljanja gospodarske javne službe distribucije omrežnega plina.

Javna pooblastila, ki jih ima koncesionar v zvezi z izvajanjem javne službe, določa odlok o načinu opravljanja gospodarske javne službe distribucije omrežnega plina.

6. člen

Koncesionar zgradi omrežje za distribucijo omrežnega plina iz lastnih sredstev.

Koncedent lahko iz lastnih virov sredstev financira ali sofinancira izgradnjo dela omrežja. V tem primeru se na zgrajenem omrežju vzpostavi solastnina po deležih, sorazmernih investicijskemu vložku koncedenta in koncesionarja. Koncedent lahko svoj delež kadarkoli tudi proda koncesionarju.

Razmerja med koncedentom in koncesionarjem, ki se nanašajo na takšno omrežje, se uredijo s pogodbo.

7. člen

Koncesionar ima pravico brezplačne uporabe javnih površin, ki so v trenutku uveljavitve tega odloka v lasti koncedenta, za izgradnjo in vzdrževanje distribucijskega omrežja za distribucijo plina.

8. člen

Koncesionar plačuje koncedentu nadomestilo za koncesijo. Nadomestilo se obračuna od dejanske prodaje plina, višina se določi z javnim razpisom oziroma koncesijsko pogodbo. Nadomestilo se plačuje dvakrat letno.

9. člen

Koncesionar mora po podpisu koncesijske pogodbe zgraditi distribucijsko omrežje:

- v enem letu na območju, ki ga zajema ZN PSC Vrtača – prva faza,
- v treh letih na območju osrednjega dela naselja Semič,
- na ostalem območju v občini po dogovoru oziroma v skladu s koncesijsko pogodbo.

10. člen

Koncesionar mora:

- zagotoviti priključitev uporabnikom, ki so z odlokom o načinu opravljanja gospodarske javne službe distribucije omrežnega plina zavezani k priključitvi na distribucijsko omrežje,
- na zahtevo zagotoviti zainteresiranim osebam na območju iz 9. člena tega odloka priključitev na zgrajeno omrežje,
- zagotavljati porabnikom kontinuirano dobavo omrežnega plina enake kvalitete, kot ga prevzame od dobavitelja in skrbeti za vzdrževanje in ohranjanje distribucijskega omrežja,
- zagotavljati prebivalcem Občine Semič strokovno svetovanje v zvezi s priključitvijo,
- na zahtevo koncedenta v skladu s prostorskimi akti in koncesijsko pogodbo po potrebi širiti omrežje na oskrbovalnem območju,
- izvajati javno službo v skladu z odlokom o načinu izvajanja gospodarske javne službe distribucije omrežnega plina in v skladu z drugimi predpisi,
- v primeru širitve omrežja oziroma graditve novih omrežij zagotoviti priključitev in dobavo plina pod enakimi pogoji kot ostalim uporabnikom omrežnega plinskega omrežja.

11. člen

Koncesionar je dolžan v okviru objektivnih možnosti opravljati koncesijo tudi ob nepredvidljivih okoliščinah, nastalih zaradi višje sile.

V primeru iz prejšnjega odstavka ima koncesionar pravico zahtevati od koncedenta povračilo dodatnih stroškov, ki so nastali zaradi opravljanja javne službe v nepredvidljivih okoliščinah.

12. člen

Koncedent ima pravico izvajati nadzor nad opravljanjem javne službe.

Osebe, ki se izkažejo s pooblastilom koncedenta, imajo pravico izvesti nadzor v naslednjih oblikah:

- nadzor nad stanjem infrastrukturnih objektov in naprav, ki so sestavni del omrežja,
 - nadzor nad celotno poslovno dokumentacijo koncesionarja, ki se nanaša na izvajanje javne službe,
 - nadzor nad kvaliteto in tlakom dobavljenega plina.
- Nadzor je lahko napovedan ali nenapovedan.

13. člen

Koncesionar mora v skladu z zakonom o gospodarskih javnih službah in veljavnim računovodskim standardom voditi ločeno knjigovodstvo v zvezi z izvajanjem distribucije omrežnega plina po tem odloku.

14. člen

Izvajanje javne službe se financira s prodajo plina uporabnikom in izvajanjem storitev po odloku o načinu izvajanja gospodarske javne službe distribucije omrežnega plina. Cene plina in prispevka za priključek se določijo v skladu s tem odlokom in drugimi predpisi.

Koncesionar mora izvajati javno službo tudi v primeru, da ima zaradi cene plina, določene z ukrepom državnega organa ali organa Občine Semič, z izvajanjem javne službe izgubo.

V primeru iz prejšnjega odstavka ima koncesionar pravico zahtevati povračilo izgube od Občine Semič, če je ukrep izdal njen organ.

15. člen

Stroške priključitve na omrežje krije uporabnik skladno z določili koncesijske pogodbe.

Hišni priključek je osnovno sredstvo distributerja za čas trajanja koncesije.

Cena hišnega priključka za različne dimenzije in kategorije uporabnikov, ki vključuje tudi plinomer in potrebne regulacijske in zapiralne naprave pred plinomerom, se določijo v tarifni prilogi, ki je sestavni del koncesijske pogodbe.

V primeru, če v prilogi iz tretjega odstavka tega člena cena priključka, zaradi specifičnosti uporabnika, ni zajeta, jo določi koncedent na predlog koncesionarja.

Cena priključka se lahko spreminja v skladu z indeksom cen življenjskih potrebščin. Druge spremembe cene priključka so dopustne le ob soglasju koncedenta.

16. člen

Koncedent izbere koncesionarja na podlagi javnega razpisa, ki se objavi v Uradnem listu RS.

17. člen

Ponudba na javni razpis mora vsebovati naslednje obvezne sestavine:

- dokazilo o registraciji pravne osebe oziroma o prijavi v razvid samostojnih podjetnikov,
- odločbo o izpolnjevanju pogojev za opravljanje dejavnosti upravljanja omrežij za distribucijo zemeljskega plina,
- predlog koncesijske pogodbe,
- podatke o strokovnih kadrih, zaposlenih pri koncesionarju,

- dokazila o zagotovitvi sredstev za izgradnjo omrežja v primeru pridobitve koncesije,
- idejno zasnovo predvidenega omrežja in njegovih pomembnejših sestavnih delov na območjih, ki še niso urejena s prostorskimi izvedbenimi akti, kar pa v ničemer ne sme biti zaveza občine,
- terminski plan izgradnje omrežja po fazah opredeljenih v koncesijskem aktu,
- oceno vrednosti omrežja,
- distribucijsko maržo po posameznih kategorijah porabnikov, določenih v javnem razpisu,
- ceno hišnega priključka po posameznih kategorijah porabnikov.

18. člen

Koncedent izbere koncesionarja na podlagi naslednjih meril:

- ponujene prodajne cene omrežnega plina za vse kategorije porabnikov in vrste plina (zemeljskega plina in utekočinjenega naftnega plina),
- ponujene cene hišnega priključka,
- izkušnje in reference ponudnika,
- ponujenega časa izgradnje omrežja,
- organizacijske oblike upravljanja.

Postopek javnega razpisa vodi strokovna komisija za izvedbo javnega razpisa in presojo ponudb, ki jo imenuje župan. Strokovna komisija pripravi poročilo o ponudbah in ga posreduje županu.

Koncesionarju se izda odločba o podelitvi koncesije, ki jo izda občinska uprava. O morebitni pritožbi na odločbo odloča župan.

19. člen

Koncedent in koncesionar skleneta koncesijsko pogodbo. V imenu in za račun koncedenta sklene pogodbo župan.

20. člen

Ceno plina določa v skladu z zakonom in drugimi predpisi ter na podlagi tarife pristojni organ občinske uprave na predlog distributerja ali po uradni dolžnosti, skladno s koncesijsko pogodbo.

Prodajno ceno plina, določeno s koncesijsko pogodbo, pristojni organ občinske uprave na predlog distributerja tekoče usklajuje z rastjo cene plina, ki jo koncesionar plača dobavitelju.

Cene plina se v nobenem primeru ne smejo oblikovati v nasprotju z državnimi predpisi.

Podrobneje ureja način določanja cene plina za različne kategorije uporabnikov in način obračunavanja ter plačevanja plina koncesijska pogodba.

21. člen

Koncesijsko razmerje nastane z dnem sklenitve koncesijske pogodbe, preneha pa s prenehanjem veljavnosti koncesijske pogodbe, zaradi stečaja koncesionarja ali z odvzemanjem koncesije.

22. člen

Koncesijska pogodba preneha veljati:

- s pretekom časa, za katerega se sklene,
- sporazumno,
- z razdrtjem s strani ene stranke zaradi bistvenih kršitev pogodbe.

Čas iz prve alineje prejšnjega odstavka je 20 let, pri čemer rok začne teči s podpisom koncesijske pogodbe. Ta čas se lahko podaljša z aneksom k pogodbi.

Bistvene kršitve koncesijske pogodbe se opredelijo v sami pogodbi. Za bistveno kršitev se med drugim šteje, če koncesionar iz razlogov, ki so na njegovi strani, zamuja pri izgradnji omrežja za več kot šest mesecev.

23. člen

Koncesija se odvzame z odločbo:

- če koncesionar ne začne z opravljanjem distribucije zemeljskega plina v roku dveh mesecev po pridobitvi uporabnega dovoljenja za posamezni del omrežja,
- če je v javnem interesu, da se javna služba, ki je predmet koncesije, preneha izvajati kot javna služba ali kot koncesionirana javna služba.

24. člen

V primeru predčasnega prenehanja koncesijskega razmerja preidejo objekti in naprave, ki sestavljajo omrežje za oskrbo z omrežnim plinom, v celoti v last koncedenta. Koncedent je dolžan plačati koncesionarju odškodnino v višini poteka časa koncesije sorazmernega neamortiziranega dela revalorizirane vrednosti zgrajenega omrežja. V primeru prenehanja koncesijskega razmerja zaradi odvzema ali zaradi enostranskega razdrtja ali v primeru, da koncesionar bistveno krši pogodbo, se pri odmeri odškodnine upošteva tudi škoda, ki nastane koncedentu zaradi predčasnega prenehanja.

Ob prenehanju koncesijskega razmerja prevzame koncedent javno službo v režiji, lahko pa zagotovi njeno izvajanje tudi na drug način.

S prenehanjem koncesijskega razmerja preidejo koncesionarjeve obveznosti, ki izvirajo iz pogodb z uporabniki, na koncedenta. Koncesionar je dolžan koncedentu izročiti vso dokumentacijo, potrebno za nadaljnje izvajanje javne službe.

25. člen

Koncesionar lahko prenese koncesijo na drugo fizično ali pravno osebo samo s soglasjem koncedenta.

Koncesionar izvaja javno službo v svojem imenu in na svoj račun. Izvaja jo sam ali preko podizvajalcev, h katerim daje soglasje koncedent. Za delo podizvajalcev koncesionar odgovarja objektivno.

26. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 352-04-02/99

Semič, dne 10. septembra 1999.

Župan
Občine Semič
Ivan Bukovec l. r.

3979. Odlok o načinu opravljanja gospodarske javne službe distribucije omrežnega plina

Na podlagi 3. in 7. člena zakona o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/95), 29. člena zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93; 6/94 – odločba US RS, 45/94 – odločba US RS, 57/94, 14/95, 20/95 – odločba US RS, 63/95 – obvezna razlaga, 9/96 – odločba US RS, 44/96 – odločba US RS, 26/97, 70/97, 10/98, 68/98 – odločba US RS in 74/98) ter 10. in 17. člena statuta Občine Semič (Uradni list RS, št. 37/99) je Občinski svet občine Semič na 7. seji dne 9. 9. 1999 sprejel

O D L O K

o načinu opravljanja gospodarske javne službe distribucije omrežnega plina

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Ta odlok ureja način opravljanja gospodarske javne službe distribucije omrežnega plina v široki komercialni in industrijski porabi (v nadaljnjem besedilu: plin) v Občini Semič in določa pogoje za oskrbo uporabnikov s plinom (v nadaljnjem besedilu: javna služba).

2. člen

Distribucija omrežnega plina iz lokalnega javnega omrežja je v Občini Semič gospodarska javna služba.

Gospodarska javna služba iz prvega odstavka tega člena obsega:

- vzdrževanje in upravljanje lokalnega javnega omrežja za distribucijo plina in hišnih priključkov (v nadaljnjem besedilu: distribucijsko omrežje),
- dobavo plina uporabnikom na tem omrežju,
- nakup plina od izvajalca javne službe transporta plina in prodajo plina uporabnikom na distribucijskem omrežju,
- izdajanje pogojev in soglasij v skladu z zakonom o urejanju naselij in drugih posegov v prostor.

3. člen

Izvajalec javne službe transporta plina je v smislu tega odloka pravna oseba, ki v skladu s predpisi izvaja to javno službo in v tem okviru dobavlja plin izvajalcu javne službe distribucije plina (distributer plina) na območju Občine Semič.

Distributer plina je pravna oseba, ki v skladu s predpisi in splošnimi akti Občine Semič opravlja gospodarsko javno službo distribucije plina na območju ali delu območja Občine Semič.

4. člen

Uporabnik plina v smislu tega odloka je vsaka fizična ali pravna oseba, ki ji distributer plina dobavlja plin iz distribucijskega omrežja ob pogojih, predpisanih z zakonom, drugimi predpisi in tem odlokom.

Uporabniki plina na distribucijskem omrežju so pravne in fizične osebe, ki jih določa 4. člen uredbe o načinu izvajanja gospodarske javne službe oskrbe z zemeljskim plinom iz transportnega omrežja (Uradni list RS, št. 77/96).

II. ORGANIZACIJSKA IN PROSTORSKA ZASNOVA DISTRIBUCIJE PLINA

5. člen

Distribucijo plina se lahko opravlja v vseh organizacijskih oblikah, predvidenih v zakonu o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/93).

Praviloma se za distribucijo plina podeli koncesija, in sicer tako, da mora distributer tudi zgraditi distribucijsko omrežje.

Ce je tako določeno v koncesijskem aktu ali koncesijski pogodbi, sodeluje kot soinvestitor pri izgradnji distribucijskega omrežja tudi koncedent.

6. člen

Koncesija se podeli za določeno oskrbovalno območje, ki obsega del ali celotno ozemlje občine in se določi z

odlokom o načinu in pogojih podelitve koncesije (koncesijski akt) občinskega sveta.

Že podeljena koncesija se lahko razširi brez razpisa tudi na druga oskrbovalna območja.

Podrobneje določi pogoje koncesije v skladu s tem odlokom koncesijski akt in v skladu z njim koncesijska pogodba.

7. člen

Na oskrbovalnih območjih je priključitev in uporaba obvezna za obstoječe stavbe, v katerih je potrebna vgraditev oziroma obratovanje toplotnih energetskih naprav za ogrevanje prostorov ali sanitarne vode skupne moči preko 50 KW, če je to določeno s programi sanacije stanja okolja ali drugimi akti občinskega sveta.

Za obstoječe stavbe, ki jih je v smislu določil prvega odstavka tega člena obvezno priključiti na distribucijsko plinovodno omrežje, je končni rok priključitve 3 leta od pričetka veljavnosti akta, ki določa obveznost priključitve.

Za nove in obstoječe stavbe, v katerih je potrebna vgraditev ali obratovanje toplotnih energetskih naprav skupne moči do 50 KW, nastane obveznost priključitve le, če je to predvideno s prostorskimi izvedbenimi akti ali s programi sanacije stanja okolja, ki jih sprejme Občinski svet občine Semič.

Obveznost priključitve se ne nanaša na stavbe, za katere je urejena oziroma je s projekti predvidena uporaba obnovljenih virov energije (voda, sonce, veter), ki po veljavnih standardih in normativih ne povzročajo onesnaževanje okolja prek dovoljenih meja.

Postavljanje sistema z jeklenkami, sistema z malimi rezervoarji ali konterjnerji pri potrošnikih je dovoljeno, če naprave ne služijo za distribucijo omrežnega plina za komercialne namene večim uporabnikom, vendar le kot rezerva, skladno s pravilnikom o utekočinjenem naftnem plinu (UNP) (Uradni list RS, št. 22/91).

8. člen

Zavezanec za priključitev stavbe na distribucijsko omrežje je lastnik, upravljalca ali investitor stavbe, če ga za priključitev zavezuje ta odlok.

9. člen

Distributer plina ima pri opravljanju gospodarske javne službe javna pooblastila, določena v zakonu, in sicer:

- izdaja soglasja za priključitev na distribucijsko omrežje,
- dovoljenje za priključitev,
- izdajanje predhodnih pogojev in soglasij k posegom v prostor.

Distributer plina ima pravico začasno omejiti tlak, prekiniti ali ustaviti dobavo plina pod pogoji, določenimi v zakonu, predpisu državnega organa in tem odloku.

O pritožbah zoper akte, izdane po javnem pooblastilu, odloča župan.

III. INFRASTRUKTURNI OBJEKTI IN NAPRAVE

10. člen

Infrastrukturni objekti in naprave za distribucijo plina (v nadaljevanju: infrastruktura) sestavljajo distribucijsko omrežje.

Distribucijsko omrežje obsega primarne in sekundarne plinovode, hišne priključke, ter objekte in naprave, ki so namenjene oskrbi uporabnikov plina na tem omrežju, vključno z glavnim zapornim elementom (požarno pipo) hišnih priključkov.

Hišni priključek je priključni cevovod za dovod plina do posamezne zgradbe z glavnim zapornim ventilom in napravami na omrežju. Hišni priključek je dolžan zgraditi koncesionar.

Notranja plinska napeljava zajema vso plinovodno omrežje, napeljavo od glavne požarne pipe do posameznih plinskih trošil.

Plinska trošila so naprave, ki so priključene na plinsko inštalacijo in trošijo plin.

11. člen

Če se opravlja distribucija plina na podlagi koncesije, da občina distribucijsko infrastrukturo v njeni lasti v najem distributerju.

Določba prejšnjega odstavka se uporablja tudi v primeru, če je distribucijska infrastruktura v solastnini koncesionarja in koncedenta.

Koncesionar je dolžan oskrbovati vsa območja občine, kjer je zgrajeno distribucijsko omrežje, če mu je to omrežje predano v najem.

Koncesionar stvari, ki sestavljajo infrastrukturo, ne sme odsvojiti; pogodba, sklenjena v nasprotju s to določbo, je nična.

Koncesionar je dolžan distribucijsko omrežje tekoče in investicijsko vzdrževati, kar je sestavni del izvrševanja javne službe.

12. člen

Distribucijsko omrežje, ki je v lasti občine, le-ta lahko da v upravljanje javnemu podjetju, ki opravlja distribucijo plina.

Javno podjetje lahko zgradi distribucijsko omrežje tudi z vlaganji javnega ali zasebnega kapitala.

Javno podjetje stvari, ki sestavljajo infrastrukturo za distribucijo plina, ne sme odsvojiti; pogodba, sklenjena v nasprotju s to določbo, je nična.

Javno podjetje je dolžno distribucijsko omrežje tekoče in investicijsko vzdrževati, kar je sestavni del izvrševanja javne službe.

13. člen

Na stvareh, ki sestavljajo infrastrukturo, ni mogoče pridobiti lastninske pravice s priposestevanjem ali okupacijo.

Stvari, ki sestavljajo infrastrukturo, ni mogoče obremeniti s hipoteko ali jih dati v zastavo.

IV. PRIKLJUČEVANJE NA DISTRIBUCIJSKO OMREŽJE

14. člen

Uporabnik se priključi na distribucijsko omrežje na način in pod pogoji določenimi s tem določkom, ne glede na to, ali se priključuje na lastno zahtevo ali je k temu zavezan s tem odlokom.

15. člen

Po pridobitvi uporabnega dovoljenja mora distributer obvestiti uporabnika o možnostih priključitve objekta na plinovodno omrežje.

Uporabnik mora pri distributerju plina vložiti zahtevek za priključitev objekta na javno plinovodno omrežje. Zahtevek mora vsebovati vse potrebne podatke za odločanje o možnostih in pogojih priključitve.

16. člen

Distributer plina je dolžan na podlagi pravilno sestavljenega zahtevka izdati zavezancu za priključitev soglasje za priključitev v roku 30 dni.

Soglasje za priključitev mora vsebovati tehnične, finančne in organizacijske pogoje in obveznosti, ki jih mora uporabnik izpolniti za priključitev objekta na javno plinovodno omrežje.

Distributer je dolžan dati investitorju ali uporabniku pisno soglasje za priključitev, če so pogoji v zahtevi za soglasje usklajeni s pogoji iz tega odloka in če to dopušča jo zmogljivosti distribucijskih infrastrukturnih objektov in naprav.

17. člen

Uporabnik je dolžan nositi del stroškov izgradnje hišnega priključka.

Plačilo stroškov v zvezi z ureditvijo priključka in izvedbo priključitve (cene priključka) se ureja s pogodbo med distributerjem in uporabnikom na podlagi konscesijske pogodbe.

18. člen

Po končanih preizkusih notranje plinske napeljave mora izvajalec izdati pisno poročilo o tlačnem preizkusu in izjavo o sposobnosti hišne plinske napeljave za obratovanje.

O priključitvi in funkcionalnem preizkusu plinskih trošil mora izdati pisno izjavo pooblaščen servisier.

19. člen

Uporabnik mora, ko je izpolnil vse pogoje iz soglasja za priključitev, pridobiti od distributerja plina dovoljenje za priključitev objekta na javno plinovodno omrežje.

Zahtevku za izdajo dovoljenja za priključitev mora priložiti potrebno dokumentacijo iz prejšnjega člena, iz katere je razvidno, da so vsa izvedena dela na notranji plinski napeljavi v objektu izvedena v skladu s tehničnimi predpisi, standardi in normativi ter v skladu s pogoji soglasja za priključitev.

20. člen

Distributer plina mora izvesti priključitev potem, ko je na podlagi predložene dokumentacije in pregleda izvedenih del ugotovljeno, da priključitev objekta na javno plinovodno omrežje ne predstavlja nevarnosti glede požara, prometa ter življenja in zdravja ljudi v objektu in v njegovi okolici.

Distributer plina lahko zavrne priključitev, dokler niso izpolnjeni pogoji iz predhodnega odstavka tega člena. Pred izdajo dovoljenja za priključitev mora distributer plina vročiti uporabniku navodila glede varnega ravnanja in ukrepanja pri uporabi plina. Uporabnik mora podpisati prejem navodil in se zavezati, da bo poskrbel za seznanitev morebitnih drugih uporabnikov plina v objektu z navodili.

21. člen

Stroški prvega in vseh nadaljnjih rednih in izrednih pregledov, preizkusov in atestov plinske napeljave in plinskih trošil v objektu bremenijo lastnika, upravljalca ali investitorja objekta in se zaračunajo v skladu z odlokom o tarifi.

Stroški rednih in izrednih pregledov hišnega priključka po priključitvi objekta na javno plinovodno omrežje bremenijo distributerja plina.

22. člen

V dokumentaciji za priključitev, ki ga izda distributer plina potem, ko so izpolnjeni vsi pogoji, mora navesti imena odgovornih oseb, ki so izvedle pregled plinske napeljave in plinskih trošil v objektu.

Dokumentacijo za priključitev mora distributer plina trajno hraniti v svojem arhivu.

23. člen

Neposredno priključitev objekta na javno plinovodno omrežje sme opraviti le distributer plina ali podizvajalec, ki ga je distributer za to pooblastil. Distributer objektivno odgovarja za delo podizvajalca.

24. člen

Določbe tega odloka o priključitvi se uporabljajo tudi v primeru povečanja priključne moči pri uporabnikih.

V. CENA PLINA IN PLAČEVANJE PORABLJENEGA PLINA

25. člen

Cena plina se določa v skladu z zakonom in drugimi predpisi tako, da pokrije vse racionalne stroške distributerja v zvezi z distribucijo plina.

26. člen

Uporabnik je dolžan plačati porabljeno količino plina za obračunsko obdobje, ki ne sme biti daljše od 3 mesecev.

Količina dobavljenega plina se ugotavlja s predpisanim plinomerom. Distributer plina mora plinomere redno pregledovati in jih zamenjavati v skladu s predpisi, ki urejejo kontrolo meril.

Uporabnik je dolžan distributerju omogočiti dostop do merilnih naprav zaradi njihovega odčitavanja, vzdrževanja ali zamenjave plinomera.

Če distributer zaradi odsotnosti uporabnika ni mogel odčitati plinomera, je uporabnik dolžan po distributerjevem obvestilu javiti pravilen odčitek v roku in na način, ki ga le-ta določi. Če uporabnik ne javi odčitka plinomera, mu distributer obračuna dobavljene količine plina glede na dobavo plina v preteklem obdobju z upoštevanjem letne dinamike dobave.

Redne preglede plinomerov v zakonitem roku in zamenjavo dotrajanih plinomerov opravlja distributer plina na svoje stroške v skladu z veljavnimi predpisi.

27. člen

Uporabnik in distributer se lahko v skladu s tarifo dogovorita, da plačuje uporabnik plin v enakih obrokih glede na povprečno porabo v preteklem letu ali ocenjeno porabo v tekočem letu.

Višina obroka mora biti določena realno in ne sme biti očitno v korist uporabnika ali distributerja.

Uporabnik lahko kadarkoli zahteva, da se odčita in obračuna njegova dotedanja poraba. Ukrep ustavitve dobave iz 31. člena tega odloka lahko distributer uporabi le v primeru, da uporabnik ne plača po dejanski porabi obračunanega plina.

28. člen

Prepovedan je kakršenkoli neupravičen odjem plina.

Za neupravičen odjem plina se šteje vsakršen odjem plina, ki je spreljan mimo plinomera, ali nedopusten poseg na plinomer. Neupravičen odjem plina se odjemniku plina obračuna iz polne priključne moči plinskih trošil ob upoštevanju naslednjih ur dnevne uporabe plina:

- 6 ur dnevno za vse kuhalnike in štedilnike,
- 4 ure dnevno za vodne grelnike,
- 24 ur za hladilnike,
- 10 ur dnevno za razsvetljavo,
- 16 ur dnevno za obdobje od 1. oktobra do 1. maja za vsa trošila, ki služijo ogrevanju prostorov,

- za druge uporabnike glede na priključno moč in 24 ur dnevno, razen če ni drugače dogovorjeno v pogodbi o dobavi plina.

Obračunana neupravičena poraba plina ne odvezuje uporabnika kazenske odgovornosti, odškodninske odgovornosti pa v obsegu, kolikor dejanska škoda presega obračunano neupravičeno porabo plina.

VI. DOBAVA PLINA

29. člen

Distributer je dolžan dobavljati plin uporabniku nepretrgano in mu zagotavljati pogodbeno dogovorjeni tlak na plinomeru.

Distributer sme zmanjšati tlak ali prekiniti dobavo le v primerih, določenih v zakonu, drugem predpisu in tem odloku.

Distributer mora dobavljati plin tudi v primeru, če ima zaradi cene plina, določene z ukrepom državnega organa ali Občine Semič, z oskrbo s plinom izgubo.

Distributer mora dobavljati plin tudi ob nepredvidljivih okoliščinah, nastalih zaradi višje sile, če je to le objektivno mogoče.

V primeru iz tretjega odstavka ima koncesionar pravico zahtevati povračilo izgube od Občine Semič, če je ukrep izdal njen organ.

V primerih iz četrtega odstavka tega člena ima distributer pravico zahtevati od Občine Semič povračilo izgube oziroma dodatnih stroškov, ki so mu nastali z dobavo plina.

30. člen

Distributer sme začasno znižati običajni tlak plina ali prekiniti dobavo plina v naslednjih primerih:

- pri rednih in izrednih vzdrževalnih delih na distribucijskem omrežju,
- pri priključevanju novih delov plinskega omrežja,
- pri okvarah na oskrbovalnem plinskem omrežju,
- če to zahtevajo dela pri gradnji in rekonstrukciji cest in drugih komunikacij, gradbenih objektov in drugih komunalnih napeljav.

Znižanje tlaka plina ali prekinitev dobave plina sme trajati le toliko časa, kolikor je nujno, da je odstranjen vzrok, zaradi katerega je do teh ukrepov prišlo.

Distributer je, razen v primeru nepredvidenega nujnega posega, dolžan predhodno obvestiti uporabnike o znižanju tlaka plina ali prekinitvah dobave plina.

Obvestilo mora biti objavljeno v sredstvih javnega obveščanja ali poslano pisno neposredno uporabniku najmanj 24 ur pred zmanjšanjem tlaka ali prekinitvijo dobave. V obvestilu morajo biti podani vsi ukrepi za zagotovitev varnosti.

31. člen

Distributer ustavi uporabniku dobavo energije po predhodnem pisnem obvestilu, če le-te v roku, določenem v obvestilu, ne izpolni svoje obveznosti, v naslednjih primerih:

- če uporabnik moti dobavo plina drugim uporabnikom,
- če uporabnik na opomin dobavitelja ne zniža porabe plina na dogovorjeno vrednost v zahtevanem roku (ne velja za individualne hiše),
- če uporabnik odreče ali onemogoči osebam, ki imajo pooblastilo distributerja, dostop do vseh delov priključka in do objektov, naprav in napeljav distribucijske infrastrukture,
- če uporabnik v primeru pomanjkanja plina ne upošteva posebnih ukrepov o omejevanju porabe plina,

- če odjemalec namerno poškoduje naprave dobavitelja,
- če se neupravičeno odjema plin,
- če odjemalec ne dovoli dobavitelju dostopa do plinomer, ali
- če odjemalec v celoti ne plača dobavljenega plina.

32. člen

Distributer ustavi uporabniku dobavo energije brez predhodnega obvestila:

- če uporabnik z obratovanjem svojih plinskih objektov, naprav ali napeljav ogroža življenje ali zdravje ljudi ali ogroža premoženje,
- če uporabnikove naprave presegajo pogodbeno dogovorjene količine in ovirajo redno dobavo plina drugim uporabnikom in uporabnik tega neče preprečiti,
- če uporabnik namerno poškoduje naprave distributerja.

33. člen

Uporabnik plina mora vzdrževati plinske napeljave in plinska trošila v objektu v tehnično neoporečnem stanju.

Distributer plina ima pravico in dolžnost redno pregledovati plinsko napeljavo v objektu, izvajati preizkus brezhibnosti plinske napeljave ter izvajati funkcionalni preizkus priključenih plinskih trošil. Distributer plina ima pravico pregledovati plinska trošila v objektih.

Distributer plina ima pravico do izrednega pregleda ali preizkusa plinske napeljave in plinskih trošil v objektu, kadar obstaja utemeljen sum o nepravilnostih na plinski napeljavi, o brezhibnosti plinskih trošil ali o neupravičenem odjemu plina.

34. člen

Za upravljanje z zgrajenim distribucijskim plinovodnim omrežjem se uporabi ali ustanovi lokalna organizacijska oblika.

Redne in izredne preglede in preizkuse notranje plinske napeljave izvajajo distributer ali pooblaščen predstavnik distributerja plina, ki imajo za ta opravila pisna pooblastila, na stroške uporabnika.

Uporabnik je dolžan omogočiti pooblaščenim predstavnikom distributerja plina neoviran dostop v prostore objektov zaradi izvajanja pregleda ali preizkusa plinske napeljave, ki ga izvaja serviser. Uporabnik je dolžan redno servisirati plinska trošila preko pooblaščenih serviserjev.

Redni pregledi se opravljajo po predhodnem obvestilu.

Pri opravljanju pregledov po prejšnjem in tem členu lahko distributer plina vstopi v prostore objektov samo pod pogoji, ki jih določa zakon.

35. člen

Uporabnik plina je dolžan nemudoma javiti distributerju plina vsako zaznano okvaro na distribucijskem omrežju ali na plinski napeljavi v objektu ter izvesti potrebne nujne ukrepe v skladu s prejetimi navodili distributerja za ukrepanje v takih primerih.

36. člen

Distributer je dolžan organizirati lastno dežurno službo tako:

- da na vsak telefonski klic odgovori najkasneje v eni minuti,
- da usposobljeni delavci distributerja pridejo k uporabniku, ki je sporočil neobvladano izhajanje plina najkasneje v 60 minutah po obvestilu,

- da usposobljeni delavci distributerja pridejo k uporabniku, ki je sporočil okvaro, pri kateri ni neobvladane izhajanja plina, najkasneje v dveh urah po obvestilu.

Določbe prejšnjega odstavka se uporabljajo tudi v primeru, da sporoči izhajanje ali okvaro na distribucijskem omrežju tretja oseba.

37. člen

V primeru pomanjkanja plina, ki nastane zaradi nepredvidljivih razmer, katerih posledic ni mogoče preprečiti, lahko občinska uprava odloči, da se določenim uporabnikom začasno zmanjša tlak ali prekine dobava plina.

Pri tem mora upoštevati naslednji vrstni red prekinitve dobave uporabnikom:

- industrijski uporabniki, ki uporabljajo plin za ogrevanje in imajo na razpolago rezervni način ogrevanja,
- ostali industrijski uporabniki,
- vsi drugi komercialni uporabniki, razen vrtcev, šol, domov ostarelih in zdravstvenih zavodov, kar se nanaša tudi na prostore oseb, ki opravljajo to dejavnost na podlagi koncesije,
- vsi ostali uporabniki.

Prekinitve dobave praviloma ne sme trajati več kot 24 ur.

VII. NADZOR

38. člen

Nadzor nad izvajanjem tega odloka izvaja komunalna nadzorna služba občinske uprave oziroma občinska inšpekcija.

VIII. KAZENSKI DOLOČBI

39. člen

Z denarno kaznijo od 20.000 do 50.000 tolarjev se kaznuje za prekršek fizična oseba, ki:

- ne spoštuje obveznosti priključitve in s tem krši 7. člen tega odloka,
- ne omogoči dostopa do merilnih naprav in s tem krši tretji odstavek 26. člena tega odloka,
- neupravičeno odjema plin in s tem krši 28. člen tega odloka,
- ne vzdržuje plinskih napeljav in plinskih trošil v skladu s 33. členom tega odloka.

Za prekršek iz prejšnjega odstavka se kaznuje z denarno kaznijo od 30.000 do 150.000 tolarjev pravna oseba ali fizična oseba, ki stori ta prekršek v zvezi z opravljanjem samostojne dejavnosti.

Z denarno kaznijo od 20.000 do 50.000 tolarjev se kaznuje za prekršek iz prvega odstavka tega člena odgovorna oseba pravne osebe.

40. člen

Z denarno kaznijo od 50.000 do 200.000 tolarjev se kaznuje za prekršek distributer plina, če obračuna ceno plina v neskladju s tem odlokom ali če neupravičeno omeji tlak ali prekine ali ustavi dobavo plina ali ravna v nasprotju s tretjim odstavkom 11. člena tega odloka.

Z denarno kaznijo od 20.000 do 50.000 tolarjev se kaznuje za prekršek iz prvega odstavka tega člena odgovorne osebe distributerja.

Distributer je dolžan povrniti vso dokazano škodo, ki je nastala uporabnikom plina zaradi dejanj oziroma opustitev distributerja iz prvega odstavka tega člena.

IX. KONČNA DOLOČBA

41. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 352-04-01/99

Semič, dne 10. septembra 1999.

Župan
Občine Semič
Ivan Bukovec l. r.

3980. Odlok o kategorizaciji cest v Občini Semič

Na podlagi prvega odstavka 82. člena zakona o javnih cestah (Uradni list RS, št. 29/97) in 10. in 17. člena statuta Občine Semič (Uradni list RS, št. 37/99) je Občinski svet občine Semič na 7. seji dne 9. 9. 1999 sprejel

O D L O K
o kategorizaciji cest v Občini Semič

1. člen

Ta odlok določa občinske ceste po njihovih kategorijah in namenu uporabe glede na vrsto cestnega prometa, ki ga prevzemajo, ter občinske kolesarske poti.

2. člen

Občinske ceste se kategorizirajo na lokalne ceste (s skrajšano oznako LC) in javne poti (s skrajšano oznako JP).

Lokalne ceste v Semiču in naseljih z uvedenim uličnim sistemom se razvrstijo v naslednje podkategorije:

- na zbirne mestne ceste in zbirne krajevne ceste (s skrajšano oznako LG) v naseljih,
- na mestne ceste in krajevne poti (s skrajšano oznako LK) v naseljih.

Občinske kolesarske poti se kategorizirajo kot javne poti za kolesarje (s skrajšano oznako KJ).

3. člen

Lokalne ceste so:

- ceste med naselji v Občini Semič in ceste med naselji v sosednjih občinah.
- ceste v naselju Semič in naseljih z uvedenim uličnim sistemom, razvrščene v podkategorije.

4. člen

Lokalne ceste (LC) med naselji v občini in med naselji v občini in naselji v sosednjih občinah so:

Zap. št.	Št. ceste ali odseka	Začetek ceste ali odseka	Potek ceste	Konec ceste ali odseka	Dolžina v občini (v m)	Namen uporabe	Preostala dolžina ceste v sosednji občini (v m)
1.	054160	me-ČR	Črnomelj-ob. meja ČR-Stranska vas-Štrekljevec	421	6.629	LC	3.885
2.	255010	meja ME	Metlika-Krvavčji Vrh-Semič	255100	7.380	LC	3.500
3.	255100	meja ME	Gradac-Stranska vas-Semič-Gaber	216	10.785	LC	1.376
4.	370010	216	Vrčice-Planina-Mirna gora-Sredgora-ob. meja CR-Koprivnik	meja ČR	12.978	LC	
5.	370020	216	Črmošnjice-Komarna vas-Gričice-Štale-Gače	Gače spo-menik	11.780	LC	0,00
6.	370030	216	Gaber-Smučka luža-Vrtača	421	7.300	LC	0,00
7.	370040	216	Kot-Sadinja vas-Vavpča vas-Semič	355100	3.193	LC	0,00
8.	370050	054160	Goliš-Gradnik-Krvavčji Vrh	255010	4.997	LC	0,00
9.	370060	664	Rožni Dol-ŽP Rožni Dol	ŽP	146	LC	0,00

5. člen

Javne poti (JP) v naselju Semič so:

Zap. št.	Št. ceste ali odseka	Začetek ceste ali odseka	Potek ceste	Konec ceste ali odseka	Dolžina v občini (v m)	Namen uporabe	Preostala dolžina ceste v sosednji občini (v m)
1.	870431	255103	Cerkev-Rupa-Bukovec	Semič 82	850	JP	
2.	870432	255103	Odcep pri hotelu Smuk-Vavpča vas	370030	550	JP	
3.	870433	421	mimo pošte-proti kulturnemu domu	Semič 50	190	JP	
4.	870434	255103	Dom paraplegikov-do Nežke	255103	195	JP	
5.	870435	255103	Krč (Črne)-Drganj Dol	255103	835	JP	
6.	870436	870435	Krč-Kokošar	Semič 56a	565	JP	
7.	870437	255103	Čuvajnica-Papež-Bukovec	Semim@č 82	1460	JP	

6. člen

Javne poti (JP) v naseljih in med naselji so:

Zap. št.	Št. ceste ali odseka	Začetek ceste ali odseka	Potek ceste	Konec ceste ali odseka	Dolžina v občini (v m)	Namen uporabe	Preostala dolžina ceste v sosednji občini (v m)
1.	870010	216	Črmošnjice–Novi Tabor	pokopališče	1711	JP	
2.	870020	216	Mašelj	ribogojnica	430	JP	
3.	870030	216	Srednja vas	216	650	JP	
4.	870040	216	Brezovica	Brezovica 2	324	JP	
5.	870050	216	Blatnik	Blatnik 3	520	JP	
6.	870060	216	Vrčice–Sela pri Vrčicah	Vrčice 2	510	JP	
7.	870070	664	Rožni Dol	Rožni D. 16	1060	JP	
8.	870080	870070	Rožni Dol–Brezje pri Rožnem Dolu	Brezje 4	1110	JP	
9.	870090	664	Rožni Dol–Pribišje	Pribišje 9	1175	JP	
10.	870100	664	Gornje Laze	G. Laze 6	1268	JP	
11.	870110	798320	Hrib pri Rožnem Dolu	Hrib 1	485	JP	
12.	870120	664	Prelogi	Prelogi 2	630	JP	
13.	870130	664	Potoki	Potoki 5	1600	JP	
14.	870140	370040	Kot–Gaber	255103	1626	JP	
15.	870150	370040	Kot	255103	3100	JP	
16.	870160	370040	Sadinja vas–421–Brezje pri Vinjem Vrh–Brstovec–Vinji Vrh–Stranska vas	255101	4500	JP	
17.	870170	870160	Trebnji Vrh	Trebnji V.	375	JP	
18.	870180	421	Starihov vrh	Starihov V.	265	JP	
19.	870190	870160	Nestoplja vas	Nestoplja v.	520	JP	
20.	870200	421	Lipovec	Lipovec	365	JP	
21.	870210	421	Pugled	Pugled 3	1380	JP	
22.	870220	370040	Vavpča vas–Mladica–Semič	255102	1343	JP	
23.	870230	870220	Trata	Trata 3	215	JP	
24.	870240	421	Sela pri Semiču–Sv. Duh–Coklovca	Coklovca 6	1010	JP	
25.	870250	421	Kašča–Sv. Duh–Tri roke	255013	1062	JP	
26.	870260	255102	Praprot–054163–Krupa–Moverni vas–Stranska vas 35 (Dolenjci)	Stranska vas 35	1942	JP	
27.	870270	421	Sela pri Semiču	870241	510	JP	
28.	870280	421	Vrtača	Vrtača 12a	1296	JP	
29.	870290	421	Vrtača–Oskoršnica	Oskoršnica	1210	JP	
30.	870300	421	Kašča	Kašča 15	1185	JP	
31.	870310	421	Podreber–Goliš	054164	900	JP	
32.	870320	421	Podreber	421	475	JP	
33.	870330	421	421–Kal–Jagodnik–Osojnik	421	1980	JP	
34.	870340	421	Osojnik–Brezova Reber–421	421	4145	JP	
35.	870350	870346	Maline	Maline 17	460	JP	
36.	870360	421	Štrekljevec	421	690	JP	
37.	870370	370051	Omota	Omota	1081	JP	
38.	870380	370051	Praproče	Praproče	360	JP	
39.	870390	350051	Gradnik–Sodji Vrh–Hrastov Hrib	421	3575	JP	
40.	870400	250011	Krvavčji Vrh	Krvavčji Vrh	275	JP	
41.	870410	255012	Cerovec–Hrib pri Cerovcu–Zabrezje	370052	2313	JP	
42.	870420	255012	Črešnjevec	Črešnjevec	1535	JP	
43.	870440	255100	Vavpča vas (Kočevar)–Sadinja vas (Beršič)	370040	610	JP	
44.	870450	255100	Vavpča vas (Bucik)–Krč (Grahek)	870435	265	JP	
45.	870460	255100	Vavpča vas (Henigsman–zidanica Štricelj)	255100	720	JP	
46.	755210	255140	Dragomlja vas–Gradnik	350050	1.250	JP	950
47.	755130	255060	G. Lokvica –me–ME–Krvavčji Vrh	255010	325	JP	2.356
48.	798320	664	664 me–NM–Seč–Travni Dol		600	JP	
49.	798330	216	216–me–NM–Divji potok		350	JP	

7. člen

H kategorizaciji občinskih cest in kolesarskih poti, določenih s tem odlokom, je bilo v skladu z določbo 17. člena uredbe o merilih za kategorizacijo javnih cest (Uradni list RS, št. 48/97) pridobljeno pozitivno mnenje Direkcije Republike Slovenije za ceste št. 347-05-144/98-03/Brank od 15. 9. 1998.

8. člen

Ta odlok začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 344-01-05/99

Semič, dne 10. septembra 1999.

Župan
Občine Semič
Ivan Bukovec l. r.

SVETI ANDRAŽ V SLOVENSKIH GORICAH**3981. Odlok o občinskih upravnih taksah**

Na podlagi 21. in 29. člena zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93), 1. in 4. člena zakona o upravnih taksah (Uradni list SRS, št. 7/72, 23/77, 11/79, 23/82, 18/85, 24/88, 1/90, in Uradni list RS, št. 20/91 in 12/92) in 94. člena statuta Občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah (Uradni list RS, št. 18/99) je Občinski svet občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah na seji dne 19. 8. 1999 sprejel

O D L O K**o občinskih upravnih taksah**

1. člen

(1) Za vloge, odločbe, soglasja, dovoljenja, potrdila ter za druge spise in dejanja pri upravi oziroma organih Občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah, se plačujejo občinske upravne takse (v nadaljnjem besedilu: takse).

(2) S tem odlokom se poleg obveznosti plačevanja taks določa tudi zavezanec, višina in način plačevanja taks.

2. člen

(1) Takse se smejo zaračunati samo za spise in dejanja, ki so določeni v taksni tarifi tega odloka.

(2) Taksna tarifa je sestavni del tega odloka in določa število točk glede na vrednotenje posameznega dejanja občinskega upravnega organa.

3. člen

(1) Občinske upravne takse se plačujejo v gotovini, v enkratnem znesku.

(2) Vrednost točke znaša 15 SIT.

(3) Občinski svet uskladi vrednost točke iz prejšnjega odstavka z gibanjem stroškov za delo organov v sorazmerju z rastjo življenjskih potrebščin na območju Republike Slovenije.

4. člen

(1) Zavezanec do plačila takse je oseba, ki s svojo vlogo, zahtevo oziroma drugim dejanjem sproži postopek za dejanja, ki so predvidena v taksni tarifi.

(2) V primeru, da je za isti spis oziroma dejanje do plačila takse zavezanih več zavezancev, je njihova obveznost plačila solidarna.

5. člen

Plačila takse po tem odloku so oproščene osebe iz 16. in 17. člena zakona o upravnih taksah, pod pogoji in za dejanja, določena z zakonom.

6. člen

Taks so oproščeni spisi in dejanja, določeni v 20. členu zakona o upravnih taksah.

7. člen

V odločbi ali listini, za katero je bila plačana upravna taksa, je potrebno navesti, da je bila taksa plačana, v kolikšnih zneskih in po kateri številki taksne tarife.

8. člen

(1) Delavec občinske uprave oziroma občinski organ ne sme sprejeti vloge ali drugega spisa neposredno od stranke, če ni bila plačana upravna taksa.

(2) Če pa pride vloga ali drug spis po pošti, se pošlje taksnemu zavezancu pismeni opomin, naj v desetih dneh po prejemu opomina plača takso v skladu s tem odlokom.

(3) V postopek se vzame tudi vloga ali drug spis, za katero ni bila oziroma je bila plačana premajhna taksa, vendar odločbe oziroma drugega akta v zadevi ni mogoče vročiti stranki, preden ne plača takse po opominu.

9. člen

(1) Takso je treba plačati takrat, ko nastane taksna obveznost.

(2) Taksna obveznost nastane, ko se vloga izroči; za odločbe, dovoljenja in druge listine takrat, ko se vloži zahteva, da se izdajo in za upravna dejanja takrat, ko se vloži zahteva, da naj se opravijo.

10. člen

Taksa se ne plača za poznejše vloge oziroma druge spise in dejanja, s katerimi zahteva stranka želi hitrejši postopek že o vloženih zahtevih.

11. člen

Tuji državljani imajo pod pogojem vzajemnosti enake pravice in obveznosti kot državljani Republike Slovenije.

12. člen

Kdor je plačal takso, ki je ni bil dolžan plačati, ali je plačal večjo takso, kot je predpisana, ima pravico do povrnitve vse oziroma preveč plačane takse.

13. člen

Za nadzor nad izvajanjem tega odloka je pristojen župan oziroma po njegovem pooblastilu pristojna oseba občinske uprave Občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah

14. člen

(1) Taksa se plačuje pri pooblaščenem delavcu Občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah.

(2) Za potrdila in odločbe, ki jih za Občino Sveti Andraž v Slovenskih goricah izdaja skupna občinska uprava občin, zaračunava takso Mestna občina Ptuj, ki takso odreja na žiro račun Občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah.

15. člen

(1) Z dnem uveljavitve tega odloka, preneha veljati odlok o občinskih upravnih taksah Občine Desternik-Trnovska vas (Uradni vestnik občine Desternik-Trnovska vas, št. 10/97).

(2) Ta odlok začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu RS.

Št. 423-02/99-457

Sveti Andraž, dne 19. avgusta 1999.

Župan
Občine Sveti Andraž
v Slovenskih goricah
Franc Krepša l. r.

TAKSNA TARIFA – taksa v točkah

I. Vloge

Tar. št. 1

Za prošnje, zahteve, predloge, prijave, priglasitve in druge vloge, če ni v tej tarifi predpisana druga tarifa – 25

Tar. št. 2

Za vlogo, s katero stranka zaprosi za koncesijo ali za soglasje – 400

Tar. št. 3

Za vloge o najemu javne površine – 100

Tar. št. 4

Za vloge o odkupu in menjavi nepremičnin – 150

Tar. št. 5

Za vlogo o izdaji mnenja o podaljšanju obratovalnega časa za gostinske dejavnosti – 75

Tar. št. 6

Za pritožbo zoper odločbo ali sklep, izdan v upravni stvari – 50

II. Potrdila

Tar. št. 7

Za izdajo potrdila o vrsti rabe po veljavnem družbenem planu, izdanega na podlagi posebnega ugotovitvenega postopka – 150

Tar. št. 8

Za izdajo potrdila o vrsti rabe po veljavnem družbenem planu, izdanega na podlagi uradnih evidenc – 100

III. Odločbe

Tar. št. 9

Za izdajo odločbe o obratovalnem času trgovin in drugih poslovnih prostorov – 150

Tar. št. 10

Za vse odločbe, za katere ni predpisana posebna taksa – 150

Opomba: Za odločbo o pritožbi se ne plača taksa

IV. Opomin

Tar. št. 11

Za opomin za plačilo takse od zneska neplačane take se:

1. do 75 točk – 20
2. nad 75 točk do 150 – 40
3. nad 150 točk – 60

V. Overitve in prepisi občinskih listin

Za overitev oziroma prepis vsake listine – od vsakega lista listine (A-4 format in manjši) – 10

3982. Odlok o gospodarskih javnih službah v Občini Sv. Andraž v Slov. goricah

Na podlagi prvega odstavka 140. člena Ustave Republike Slovenije, 3. in 7. člena zakona o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/93), 26. in 105. člena zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 32/93, 1/96), 3. člena zakona o varstvu pred požarom (Uradni list RS, št. 71/93) in 7., 78. in 81. člena statuta Občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah (Uradni list RS, št. 18/99) je Občinski svet občine Sv. Andraž v Slov. goricah na 6. seji dne 16. 6. 1999 sprejel

O D L O K
o gospodarskih javnih službah v Občini
Sv. Andraž v Slov. goricah

I. SPLOŠNI DOLOČBI

1. člen

Ta odlok določa gospodarske javne službe (v nadaljevanju: javne službe) v Občini Sv. Andraž v Slov. goricah (v nadaljevanju: občini) in način njihovega opravljanja.

2. člen

Obvezne javne službe se izvajajo na podlagi predpisanih tehničnih, oskrbovalnih, stroškovnih, organizacijskih in drugih standardov in normativov ministra za varstvo okolja, za neobvezne javne službe pa jih določa občina. Da se gospodarske javne službe opravljajo racionalno, v funkcionalno in prostorsko zaokroženih oskrbovalnih sistemih, je pristojen občinski upravni organ.

II. JAVNE SLUŽBE

3. člen

Na območju Občine Sv. Andraž v Slov. goricah se kot javne službe opravljajo naslednje dejavnosti:

1. oskrba s pitno vodo,
2. odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih in padavinskih voda,
3. zbiranje, sortiranje in odvoz komunalnih, kosovnih in nevarnih odpadkov,
4. odlaganje ostankov komunalnih odpadkov,
5. javna snaga in čiščenje javnih površin,
6. vzdrževanje javnih poti in cest, površin za pešce, zelenih površin in javnih parkirišč,
7. pregledovanje, nadzorovanje in čiščenje kurilnih naprav, dimnih vodov in zračnikov zaradi varstva zraka,

8. gasilska služba,
9. urejanje pokopališč ter pokopališka in pogrebna dejavnost,
10. pregledovanje, nadzorovanje in čiščenje komunalnih naprav,
11. oskrba naselij s požarno vodo v javni rabi,
12. upravljanje in vzdrževanje javne razsvetljave v naseljih,
13. plakatiranje, obešanje transparentov in zastav, okrasitev naselij,
14. deratizacija in dezinfekcija,
15. urejanje prometne signalizacije in prometnih režimov.

Javne službe iz prejšnjega odstavka se opravljajo na celotnem območju občine, če s tem odlokom ali odlokom iz 4. člena tega odloka za posamezno javno službo ni določen drugače.

Dejavnosti od 1. do vključno 8. točke prejšnjega odstavka so obvezne lokalne javne službe, dejavnosti od 9. do vključno 15. točke pa so izbirne lokalne javne službe.

Uporaba javnih dobrin, ki se zagotavljajo z obveznimi javnimi službami, je obvezna, če zakon ali na njegovi podlagi izdan predpis, ne določa drugače.

4. člen

Občina z odlokom podrobneje uredi način opravljanja posamezne ali več javnih služb v skladu s 7. členom zakona o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/93).

5. člen

Javne službe se izvajajo na podlagi predpisanih tehničnih, oskrbovalnih, stroškovnih, organizacijskih in drugih standardov ter normativov. V primerih, ko le-ti niso predpisani za celotno državo, se predpišejo z odlokom.

III. NAČINI IZVAJANJA GOSPODARSKIH JAVNIH SLUŽB

6. člen

Izvajanje gospodarskih javnih služb zagotavlja občina neposredno v občinski upravi, režijskem obratu, v njeni sestavi, javnih zavodov, javnih podjetjih, z dajanjem koncesij in z vlaganjem javnega kapitala v osebe zasebnega prava ter z neposrednim prenosom po 35. členu zakona o gospodarskih javnih službah.

7. člen

Režijski obrat v okviru občinske uprave se ustanovi za opravljanje naslednjih javnih služb, v skladu s 17. členom zakona o gospodarskih javnih službah:

- urejanje pokopališč in pokopališke ter pogrebne dejavnosti,
- vzdrževanje kanalizacijskih objektov za odvod meteorne vode in odpadnih komunalnih voda ter vzdrževanje čistilnih naprav,
- čiščenje in urejanje javnih površin, javnih poti, površin za pešce, zelenih in rekreacijskih površin ter javnih parkirišč.

8. člen

Opravljanje javne službe v javnem podjetju se uredi skladno s 4. členom tega odloka in zakonom o gospodarskih javnih službah.

9. člen

Javno podjetje se ustanovi z aktom o ustanovitvi kot podjetje v lasti občine ali kot javno podjetje z vložki oseb zasebnega kapitala.

Ustanoviteljske pravice do javnega podjetja izvršuje občinski svet.

Medsebojne pravice in obveznosti o uporabi infrastrukturnih objektov uredita občina in javno podjetje s posebno pogodbo.

10. člen

Opravljanje javne službe v javnem gospodarskem zavodu se uredi v skladu s 4. členom tega odloka in zakonom o gospodarskih javnih službah.

11. člen

Koncesija se lahko podeli osebi zasebnega prava, ki je registrirana in izpolnjuje pogoje za opravljanje javne službe, ki je predmet koncesije.

Koncesija se podeli na podlagi odloka o koncesijskem aktu. Za oblikovanje koncesijskega akta se smiselno uporabljajo določbe 33. člena zakona o gospodarskih javnih službah.

Občina lahko podeli koncesijo za opravljanje javne službe za celotno območje občine ali za del območja občine.

12. člen

Koncesionarja izbere občinski svet občine na podlagi javnega razpisa (razpis pripravi in objavi občinski upravni organ. Izbor koncesionarja opravi občinski svet na predlog občinskega upravnega organa). Na podlagi odločitve občinskega sveta izda upravni organ občine upravno odločbo o izboru.

Vsi udeleženci javnega razpisa imajo položaj stranke v upravnem postopku.

Z izbranim koncesionarjem sklene pogodbo o koncesiji župan občine.

Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena se lahko postopek javnega razpisa in način izbire koncesionarja določi s posebnim aktom občine.

13. člen

Za sklenitev koncesijske pogodbe, prenehanje koncesijskega razmerja, prenos koncesije, obvezno koncesijo, višjo silo, odgovornost koncesionarja za ravnanje zaposlenih in odgovornost koncedenta za ravnanje koncesionarja se primerno uporabljajo določbe zakona o gospodarskih javnih službah.

14. člen

Opravljanje določene javne službe lahko občina zagotavlja tudi z vlaganjem javnega kapitala v dejavnost oseb zasebnega prava.

O tem sprejme občinski svet poseben odlok. Za opravljanje določene javne službe se lahko, skladno z zakonom in tem odlokom podeli koncesija tudi tuji pravni osebi. Način zagotavljanja opravljanja te javne službe in pogoje za vlaganje tujega kapitala v to javno službo se uredi s posebnim odlokom.

IV. STROKOVNO-TEHNIČNE, ORGANIZACIJSKE IN RAZVOJNE NALOGE

15. člen

Strokovno-tehnične, organizacijske in razvojne naloge na področju gospodarskih javnih služb v občini, se opravlja v okviru občinske uprave.

Ne glede na določbo prejšnjega odstavka tega člena se lahko posamezna dela iz prvega odstavka tega člena, ki jih opravlja občinska uprava, s pogodbo, ki jo podpiše žu-

pan občine, prenesejo na za to dejavnost ustrezno registrirano pravno ali fizično osebo, če je to smiselno z vidika ekonomičnosti in racionalnosti.

Za opravljanje nalog iz prejšnjega odstavka se primer-no uporabljajo določbe 12. člena zakona o gospodarskih javnih službah.

V. VARSTVO UPORABNIKOV

16. člen

Za varstvo uporabnikov javnih dobrin skrbi svet za varstvo uporabnikov javnih dobrin, ki ga imenuje svet občine.

17. člen

Svet za varstvo uporabnikov javnih dobrin iz naslova varstva uporabnikov po tem odloku:

- usklajuje interese občanov in predlaga skupne predloge občinskemu svetu in županu občine,
- zastopa interese občanov v zvezi z načrtovanjem, funkcioniranjem in financiranjem javnih služb in s tem povezanih objektov in naprav v razmerju do občine.

18. člen

V primeru kršitve dolžnosti sklenjene pogodbe s strani izvajalca javnih služb, lahko uporabnik od upravnega organa občine zahteva izdajo odločbe, s katero naj ta odloči o pravici uporabnika do storitve in naloži izvajalcu ustrezno ravnanje.

19. člen

Občinski svet in župan sta dolžna obravnavati pripombe in predloge sveta za varstvo uporabnikov javnih dobrin iz naslova varstva uporabnikov po tem odloku. Občinski svet je dolžan obvestiti svet za varstvo uporabnikov javnih dobrin o svojih stališčih in ukrepih v skladu s poslovnikom o svojem delu, župan pa najkasneje v roku trideset dni od dneva, ko je prejel njegovo pripombo ali predlog.

VI. FINANCIRANJE JAVNIH SLUŽB

20. člen

Javne službe se financirajo:

- s ceno proizvoda ali storitve, ki je lahko tudi v obliki tarife, takse, nadomestila ali povračila,
- iz sredstev proračuna,
- iz davka lokalne skupnosti,
- iz prihodkov izvajalcev javnih služb,
- iz posojil,
- dotacije in subvencije.

21. člen

Dotacije in subvencije iz proračuna občine koncesionarju in osebi zasebnega prava iz 14. člena tega odloka se štejejo za njun prihodek.

22. člen

Storitve javnih služb, ki so individualno določljive in izmerljive, se financirajo iz cene, ki jo plačujejo njihovi uporabniki glede na količino porabe.

Predlog cene posamezne storitve izdela izvajalec in ga s potrebno dokumentacijo predloži pristojnemu organu občine.

Občinski svet lahko določi, da se cene posameznih storitev plačujejo diferencialno glede na posamezne vrste uporabnikov ali za posamezne količine porabljenih storitev. Uporabniki katerim so zagotovljene storitve obveznih gospodarskih javnih služb, morajo te storitve obvezno uporabljati in plačevati.

23. člen

Storitve gospodarskih javnih služb, pri katerih ni mogoče ugotoviti njihovega uporabnika, ali je to povezano z nesorazmerno velikimi stroški, se financirajo iz proračunskih sredstev, ter iz drugih virov, določenih z zakonom ali občinskim odlokom.

24. člen

Občina Sv. Andraž v Slov. goricah lahko za financiranje lokalnih javnih služb predpiše davek v skladu s predpisi, ki urejajo financiranje javne porabe in nalog lokalnih skupnosti.

25. člen

Koncesionar in oseba zasebnega prava iz 13. člena tega odloka mora za javno službo, ki jo opravljata voditi po določenih zakona o gospodarskih družbah. Imeti morata tudi letne računovodske izkaze v skladu z zakonom. Pri reviziji se ugotavlja namenskost, učinkovitost in racionalnost uporabe proračunskih sredstev.

26. člen

Obstoječa javna podjetja, ki niso v lasti Občine Sv. Andraž v Slov. goricah in že opravljajo določeno javno službo v Občini Sv. Andraž v Slov. goricah nadaljujejo z delom dokler s sklepom občinskega sveta ne bo drugače določeno. Njim se lahko podeli koncesija za opravljanje obstoječe javne službe brez javnega razpisa, če do roka iz prejšnjega odstavka sklenejo s koncedentom koncesijsko pogodbo in pogodbo o uporabi infrastrukturnih objektov in naprav za izvajanje javne službe.

VII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

27. člen

Do ustrezne zakonske razmejitve financiranja obveznih lokalnih gospodarskih javnih služb med državo in občino se za proračunsko financiranje obveznih lokalnih javnih služb uporabljajo določbe veljavnih predpisov.

28. člen

Z dnem uveljavitve tega odloka se v Občini Sv. Andraž v Slov. goricah preneha uporabljati odlok o javnih gospodarskih službah Občine Desternik-Trnovska vas.

29. člen

Ta odlok začne veljati takoj, ko je objavljen v Uradnem listu RS.

Št. 352-01/99-504

Sveti Andraž, dne 27. septembra 1999.

Župan
Občine Sv. Andraž
v Slovenskih goricah
Franc Krepša l. r.

3983. Odlok o uradnem glasilu Občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah

Na podlagi 116. člena statuta Občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah (Uradni list RS, št. 18/99) je Občinski svet občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah na seji dne 19. 8. 1999 sprejel

O D L O K
o uradnem glasilu Občine Sveti Andraž
v Slovenskih goricah**1. SPLOŠNE DOLOČBE****1. člen**

Uradno glasilo Občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah (v nadaljnjem besedilu: uradno glasilo občine), v katerem se objavljajo občinski predpisi in drugi akti, če je tako določeno s statutom občine ali drugimi predpisi, so Novice občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah.

V uradnem glasilu občine se objavljajo tudi akti ali sklepi organov vaških skupnosti, če tako določi občinski svet.

Kadar je z zakonom ali statutom občine določeno, da se mora občinski predpis objaviti v Uradnem listu Republike Slovenije, se predpis objavi samo v njem.

2. člen

Za objavo občinskih predpisov skrbi župan.

3. člen

Uradno glasilo občine izdaja občinska uprava.

Izdajatelj skrbi za pravilno in pravočasno objavo predpisov in drugih aktov, ki so v skladu s tem odlokom predloženi v objavo.

4. člen

Uradno glasilo občine izhaja praviloma po potrebi, na dan, ki ga določi vodja občinskega urada (ali tajnik).

Na zahtevo občinskega sveta, župana ali nadzornega odbora, izide uradno glasilo občine tudi večkrat na mesec oziroma po potrebi.

Dan izida uradnega glasila občine je dan, označen na uradnem glasilu.

Uradno glasilo praviloma izhaja kot priloga občinskega glasila Novice občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah.

5. člen

Uradno glasilo občine ima odgovornega urednika. Naloge odgovornega urednika opravlja vodja občinskega urada, tajnik občine ali oseba, ki jo imenuje župan.

Odgovorni urednik odredi, v kateri številki in v kakšnem vrstnem redu se bodo objavili predpisi, predloženi v objavo ter skrbi za pravočasen izid uradnega glasila in pravilno distribucijo.

Župan ima pravico določiti prioriteto objave določene ga predpisa ali drugega akta v uradnem glasilu občine.

6. člen

Župan občine nadzoruje delo odgovornega urednika.

Župan lahko predlaga razrešitev odgovornega urednika, če ta ne opravlja nalog v skladu s tem odlokom.

Razrešitev po prejšnjem odstavku se nanaša samo na funkcijo odgovornega urednika.

7. člen

V času uradnih ur za poslovanje občinske uprave s strankami, mora biti uradno glasilo občine na razpolago za vpogled.

2. VSEBINA OBJAVLJANJA**8. člen**

V uradnem glasilu občine se objavljajo:

- statut občine,
- poslovnik o delu občinskega sveta,
- občinski odloki,
- odredbe,
- pravilniki,
- navodila,
- občinski proračun,
- zaključni račun občine,
- prostorski in drugi načrti,
- akti in sklepi organov vaških skupnosti,
- razpisi referendumov,
- drugi akti ali posamični sklepi, za katere tako odloči občinski organ, ki je tak akt ali sklep sprejel.

V uradnem glasilu občine se lahko objavijo tudi druge objave, ki se morajo po zakonu ali drugih predpisih objaviti na krajevno običajen način.

9. člen

V uradnem glasilu občine se enkrat letno objavi register izdanih predpisov.

Register izdanih predpisov se objavi praviloma ob izidu zadnje številke uradnega glasila občine za tekoče leto.

3. NAČIN OBJAVLJANJA**10. člen**

Predpisi in drugi akti, ki se po tem odloku objavljajo v uradnem glasilu občine, se objavljajo po odredbi organa, ki je predpis ali akt izdal. Predpisi in drugi akti se objavijo v prvi naslednji številki uradnega glasila, če so v objavo predloženi pravočasno in pravilno.

11. člen

Predpis je predložen pravočasno v objavo, če je predložen odgovornemu uredniku vsaj sedem dni pred predvidenim dnevom izdaje uradnega glasila občine.

12. člen

Če odgovorni urednik ugotovi, da je predpis nepopoln ali kako drugače neprimeren za objavo, o tem obvesti župana.

Župan mora v primeru iz prejšnjega odstavka nemudoma odpraviti nepravilnost ali zadržati objavo.

Župan zadrži objavo predpisa ali akta tudi v primerih, ki jih določa statut občine.

13. člen

Če se ugotovi, da je v objavljenem besedilu predpisa ali drugega akta napaka glede na izvirno sprejeto besedilo sprejetega predpisa ali akta, se v prvi naslednji številki uradnega glasila občine objavi popravek napake v objavljenem besedilu.

4. SESTAVNI DELI IN OBLIKA URADNEGA GLASILA OBČINE**14. člen**

Na vsakem izvodu uradnega glasila občine mora biti navedeno:

- ime uradnega glasila,
- navedba, da gre za uradno glasilo Občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah,
- naziv in sedež izdajatelja,
- ime in sedež tiskarne,
- kraj in datum ter letnik izdaje,
- zaporedna številka izdaje,
- ime in priimek odgovornega urednika.

15. člen

Obliko uradnega glasila občine določi občinski svet na predlog župana.

V naslovu uradnega glasila je lahko tudi grb občine.

5. TISKANJE IN RAZDELITEV URADNEGA GLASILA OBČINE**16. člen**

Tiskanje uradnega glasila občine opravlja izvajalec, ki ga izbere župan občine. Tiskanje opravlja praviloma izvajalec, ki tiska občinsko javno glasilo.

Z izvajalcem se sklene pogodba o opravljanju storitev tiskanja uradnega glasila občine.

17. člen

Uradno glasilo občine se brezplačno razdeli vsem javnim zavodom, javnim službam, gospodarskim družbam, samostojnim podjetnikom, obrtnikom in vsakemu gospodinjstvu v Občini Sveti Andraž v Slovenskih goricah.

6. FINANCIRANJE URADNEGA GLASILA OBČINE**18. člen**

Za izdajanje uradnega glasila občine se zagotovijo sredstva v proračunu občine.

7. PREHODNI IN KONČNI DOLOČBI**19. člen**

Občinski predpisi, ki so bili sprejeti pred uveljavitvijo tega odloka in so že bili objavljeni v Uradnem listu RS ali na drug krajevno običajen način, se ne objavijo ponovno v uradnem glasilu občine.

Občinski predpisi, ki so bili sprejeti pred uveljavitvijo tega odloka in še niso bili objavljeni, se objavijo v uradnem glasilu občine po vrstnem redu sprejetja.

20. člen

Ta odlok začne veljati z dnem, ko je objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije

Št. 002-04/99-459

Sv. Andraž, dne 19. avgusta 1999.

Župan
Občine Sveti Andraž
v Slovenskih goricah
Franč Krepša l. r.

3984. Odlok o občinskih cestah v Občini Sv. Andraž v Slovenskih goricah

Na podlagi prvega odstavka 82. člena zakona o javnih cestah (Uradni list RS, št. 29/97), 7. in 112. člena statuta Občine Sv. Jurij ob Ščavnici (Uradni list RS, št. 18/99) je Občinski svet občine Sv. Andraž v Slovenskih goricah na 7. redni seji dne 19. 8. 1999 sprejel

O D L O K
o občinskih cestah v Občini Sv. Andraž
v Slovenskih goricah**I. SPLOŠNI DOLOČBI****1. člen**

(predpisi o graditvi in vzdrževanju občinskih cest)

Občinske ceste se gradijo in vzdržujejo na način in pod pogoji, ki jih določajo predpisi, ki urejajo javne ceste, predpisi, ki urejajo varstvo okolja, urejanje prostora in graditev objektov, predpisi, ki urejajo varnost cestnega prometa, in ta odlok.

2. člen

(namen odloka)

Ta odlok določa:

- občinske ceste na območju Občine Sv. Andraž v Slovenskih goricah in postopek njihove kategorizacije;
- upravljanje, graditev, vzdrževanje in varstvo občinskih cest in prometa na njih;
- način izvajanja vzdrževanja občinskih cest kot obvezne gospodarske javne službe;
- inšpekcijsko nadzorstvo nad občinskimi cestami in sankcioniranje kršitev tega odloka.

II. OBČINSKE CESTE IN NJIHOVA KATEGORIZACIJA**3. člen**

(občinske ceste)

Občinske ceste na območju Sv. Andraž v Slovenskih goricah so vse javne ceste, ki niso kategorizirane kot državne ceste.

4. člen

(kategorije občinskih cest)

Občinske ceste se kategorizirajo na lokalne ceste, javne poti in javne poti za kolesarje.

5. člen

(postopek kategorizacije občinskih cest)

(1) Občinske ceste določi in kategorizira Občinski svet občine Sv. Andraž v Slovenskih goricah na predlog župana.

(2) Predlog kategorizacije občinskih cest mora biti predhodno strokovno usklajen z Direkcijo Republike Slovenije za ceste po postopku, določenim v predpisu o merilih za kategorizacijo javnih cest.

6. člen

(spremembe kategorizacije občinskih cest)

(1) Spremembe kategorizacije občinskih cest in nadomeščeni delov občinskih cest, ki se ohranjajo kot prometne površine, se določijo po postopku iz 5. člena tega odloka.

(2) Spremembe kategorizacije občinskih cest lahko predlagajo tudi zainteresirane pravne osebe (podjetja in druge organizacije). Predlogi morajo biti utemeljeni v skladu z merili za kategorizacijo javnih cest.

(3) O predlogu za prenos občinske ceste med državne ceste odloči Občinski svet občine Sv. Andraž v Slovenskih goricah na predlog župana.

(4) Občinska cesta, določena s sklepom Vlade Republike Slovenije o prenosu državne ceste med občinske ceste, ima kategorijo, določeno v tem sklepu.

(5) Spremembe kategorizacije občinskih cest se opravi enkrat letno in se upoštevajo v planu razvoja in vzdrževanja občinskih cest za naslednje leto.

(6) Novozgrajeni ali rekonstruirani del občinske ceste, s katerim se nadomesti del te ceste, je iste kategorije kot rekonstruirana cesta.

7. člen

(opustitev občinske ceste)

(1) Občinska cesta ali njen del se lahko opusti, če se zgradi nova cesta ali del ceste, ki nadomesti prejšnjo.

(2) Opuščena občinska cesta ali njen del se uporabi za parkirišča, počivališča in druge potrebe udeležencev v prometu ali pa se agrotehnično obdelava skladno s svojim okoljem.

(3) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka tega člena se lahko občinska cesta ali njen del, ki se opusti kot javna cesta, proti plačilu primerne odškodnine prenese med nekategorizirane ceste, če je tak prenos usklajen z bodočim upravljavcem te ceste.

(4) O opustitvi in ureditvi opuščene občinske ceste ali njenega dela ter o njenem prenosu med nekategorizirane ceste odloči Občinski svet občine Sv. Andraž v Slovenskih goricah na predlog župana.

8. člen

(prenos nekategoriziranih cest med občinske ceste)

(1) Za nekategorizirano cesto, po kateri je dovoljen javni promet, lahko lastnik ali od njega pooblaščen upravljevec te ceste predlaga občini njen prenos med občinske ceste.

(2) Nekategorizirana cesta se lahko prenese med občinske ceste, če je bila v uporabi za javni promet najmanj zadnjih deset let, če se njen prenos opravi brezplačno in če je vpisana v zemljiško knjigo.

(3) Določba prejšnjega odstavka tega člena ne velja za prenos gozdnih cest med občinske ceste, ki ga določajo predpisi o gozdovih, ter poljskih cest.

(4) O prenosu nekategoriziranih cest med občinske ceste odloči Občinski svet občine Sv. Andraž v Slovenskih goricah na predlog župana in predhodnem mnenju pristojne komisije, njena kategorizacija pa se opravi po postopku iz 5. člena tega odloka.

III. UPRAVLJANJE OBČINSKIH CEST

9. člen

(upravljevec občinskih cest)

Z občinskimi cestami, ki so javno dobro v lasti občine, upravlja Občina Sv. Andraž v Slovenskih goricah

10. člen

(plani razvoja in vzdrževanja občinskih cest)

(1) Plan razvoja in vzdrževanja občinskih cest, s katerim se najmanj za obdobje štirih let določijo prednostne naloge razvoja in vzdrževanja občinskih cest, viri sredstev za

njihovo uresničevanje ter letna dinamika njihovega uresničevanja, sprejme Občinski svet občine Sv. Andraž v Slovenskih goricah na predlog župana.

(2) Letni plan razvoja in vzdrževanja občinskih cest, s katerim se določi uresničevanje plana iz prejšnjega odstavka tega člena v posameznem koledarskem letu, se usklajuje in sprejema po postopku, določenim za občinski proračun, in je njegov sestavni del.

(3) V letnem planu razvoja in vzdrževanja občinskih cest se del sredstev rezervira za financiranje izvedbe ukrepov na občinskih cestah, ki jih je potrebno opraviti zaradi naravnih in drugih nesreč ali izrednih dogodkov na občinskih cestah (odpravljanje posledic elementarnih in drugih nezgod, zmrzinskih poškodb po hitrih odjugah, odstranjevanje nepredvidenih ovir na občinskih cestah ipd.), in izvedbe tistih ukrepov, ki jih je odredil občinski inšpektor za ceste, niso pa sestavni del rednega vzdrževanja in obnavljanja občinskih cest po tem planu.

11. člen

(opravljanje strokovnih nalog za občinske ceste)

Strokovnotehnične, razvojne, organizacijske in upravne naloge za graditev, vzdrževanje in varstvo občinskih cest opravlja pristojna služba občinske uprave. Te obsega zlasti:

- izdelavo strokovnih podlag za načrtovanje razvoja in vzdrževanja občinskih cest in izdelavo osnutkov teh planov;
- naloge v zvezi z rednim vzdrževanjem občinskih cest;
- naloge nadzora nad stanjem občinskih cest;
- izvajanje postopkov za oddajanje vzdrževalnih del na občinskih cestah, za katere je predpisana izbira izvajalca na podlagi javnega razpisa;
- izvajanje postopkov za izbiro izvajalca rednega vzdrževanja občinskih cest;
- naloge v zvezi z investicijami v občinske ceste;
- vodenje predpisanih evidenc o občinskih cestah in zagotavljanje podatkov za potrebe izračuna primerne porabe občine in vodenja združene evidence o javnih cestah;
- organiziranje štetja prometa na občinskih cestah in obdelave zbranih podatkov;
- spremljanje prometnih tokov na občinskih cestah in priprava predlogov sprememb njihove prometne ureditve ali prometne ureditve na državnih cestah, ki potekajo skozi Občino Sv. Andraž v Slovenskih goricah
- naloge obveščanja javnosti o stanju občinskih cest in prometa na njih;
- izdajanje dovoljenj in soglasij, določenih z ukrepi za varstvo občinskih cest in za zavarovanje prometa na njih;
- priprava programov in organizacija izdelave raziskovalnih in razvojnih nalog za občinske ceste ter sodelovanje z Direkcijo Republike Slovenije za ceste in drugimi občinami pri pripravi in uresničevanju teh programov;
- izvajanje drugih nalog, določenih s tem odlokom in drugimi predpisi.

12. člen

(financiranje občinskih cest)

Sredstva za graditev in vzdrževanje občinskih cest se zagotavljajo v občinskem proračunu.

IV. GRADITEV OBČINSKIH CEST

13. člen

(varstvo okolja vzdolž občinske ceste)

(1) Občinske ceste morajo biti projektirane in grajene v skladu s predpisi o varstvu okolja in tako, da bodo škodljivi

vplivi na okolje zaradi pričakovanega prometa na njih čim manjši.

(2) Če je izvedba gradbenih ukrepov, ki so potrebni zaradi predpisanega varovanja okolja, cenejša na zemljišču ali objektu sosedu kot izvedba istih na zemljišču občinske ceste, se lahko na podlagi pravnega posla, sklenjenega med sosedom in investitorjem občinske ceste, ustanovi stvarna služnost za takšno izvedbo.

14. člen

(projektiranje občinskih cest)

(1) Elementi za projektiranje občinske ceste se določijo v skladu s predpisom o projektiranju javnih cest in njihovih elementov s stališča zagotavljanja prometne varnosti in ekonomičnosti njihove graditve in vzdrževanja.

(2) V projektni dokumentaciji za gradnjo ali rekonstrukcijo občinske ceste se določijo tudi prometna ureditev občinske ceste in ureditev navezav na obstoječe ceste ter pristopov do objektov in zemljišč ob cesti ter predvidijo površine zunaj vozišča ceste za parkirišča, avtobusna postajališča in druge prometne površine, površine za opravljanje spremljajočih dejavnosti, za gradnjo objektov za vzdrževanje cest in za nadzor cestnega prometa.

15. člen

(pridobitev zemljišč za gradnjo občinske ceste)

Zaradi pridobitve potrebnih zemljišč za gradnjo ali rekonstrukcijo občinske ceste se lahko v skladu z zakonom na zahtevo investitorja lastninska pravica na zemljišču in drugi nepremičnini odvzame ali omeji, če ne pride do sklenitve pogodbe med investitorjem in lastnikom te nepremičnine.

16. člen

(vračilo razlaščenih zemljišč)

(1) Če se razlaščena zemljišča in druge nepremičnine iz 15. člena tega odloka v štirih letih ne pričnejo uporabljati za namene razlastitve, lahko razlaščenec zahteva vrnitev razlaščenih zemljišč in drugih nepremičnin ali pravic v skladu z zakonom.

(2) Če je bila med investitorjem in lastnikom zemljišča ali druge nepremičnine sklenjena pogodba namesto razlastitve, lahko prejšnji lastnik v primeru iz prejšnjega odstavka tega člena zahteva od investitorja sklenitev pogodbe o odkupu tega zemljišča in drugih nepremičnin. Pri sklenitvi pogodbe o odkupu se za določitev višine kupnine smiselno uporabljajo podlage, ki so bile uporabljene pri sklenitvi pogodbe.

17. člen

(gradnja avtobusnih postajališč)

(1) Avtobusna postajališča morajo biti zunaj vozišča.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka tega člena lahko pristojna služba občinske uprave na predlog prevoznika in v soglasju z občinskim inšpektorjem za ceste ter policijo po presoji okoliščin, pomembnih za varnost prometa, izjemoma izda dovoljenje za ureditev avtobusnega postajališča na vozišču. Če ugotovi, da za tako postajališče ni več potrebe ali da je postalo prometno nevarno, prekliče dovoljenje.

18. člen

(razmejitev obveznosti med upravljalcem občinskih cest in upravljalci vodotokov)

(1) Stroške gradnje ali rekonstrukcije objektov in naprav, ki posegajo v vodni prostor in so potrebni zaradi izgradnje občinske ceste, kadar prečka vodotok ali poteka ob njem, krije investitor ceste.

(2) Vzdrževanje neposrednega zavarovanja podpornege zidu in premostitvenega objekta (brežine pod objektom in pragu pri objektu za zavarovanje temelja objekta) je sestavni del vzdrževanja občinske ceste.

(3) Vzdrževanje objektov in naprav, ki služijo vodotoku, ter obrežnih zavarovanj in zavarovanj struge vodotoka so sestavni del vzdrževanja vodotoka.

19. člen

(obveznost investitorja zaradi prestavitve občinske ceste)

(1) Če je treba obstoječo občinsko cesto prestaviti zaradi graditve drugega objekta ali naprave, mora biti prestavljeni del ceste zgrajen z elementi, ki ustrezajo namenu ceste in drugim zahtevam predpisov o cestah. Stroške prestavitve občinske ceste krije investitor objekta ali naprave.

(2) Investitor iz prejšnjega odstavka tega člena lahko zahteva povrnitev stroškov prestavitve občinske ceste v obsegu, ki so nastali zaradi zahteve pristojne službe občinske uprave za boljše elemente nadomeščenega dela občinske ceste od elementov, določenih po prejšnjem odstavku tega člena.

20. člen

(obveznost usklajenega projektiranja)

(1) Če se hkrati z gradnjo ali rekonstrukcijo občinske ceste predvideva tudi graditev komunalnih in drugih objektov, naprav in napeljav, ki ne služijo cesti ali njeni uporabi, mora tehnična dokumentacija obsegati vsa dela, ki jih je treba opraviti na območju ceste.

(2) Za usklajevanje projektiranja, gradnje ali rekonstrukcije objektov, naprav in napeljav iz prejšnjega odstavka tega člena je odgovoren pristojna služba občinske uprave.

(3) Stroške projektiranja, gradnje ali rekonstrukcije objektov, naprav in napeljav iz prvega odstavka tega člena krije investitor oziroma upravljavec posameznih objektov, naprav in napeljav.

21. člen

(obveznost obveščanja o posegih v občinsko cesto)

(1) Pristojna služba občinske uprave mora o gradnji ali rekonstrukciji občinske ceste obvestiti investitorje oziroma upravljavce drugih objektov in naprav v ali ob cestnem telesu najmanj 30 dni pred pričetkom del, da ti lahko svoja dela uskladijo z gradnjo oziroma rekonstrukcijo ceste.

(2) Pristojna služba občinske uprave mora dati investitorju oziroma upravljavcu objektov in naprav iz prejšnjega odstavka tega člena na razpolago načrte in podatke, potrebne za uskladitev del.

(3) Določbe tega člena veljajo smiselno tudi za investitorje oziroma upravljavce objektov in naprav v ali ob cestnem telesu, kadar nameravajo graditi ali rekonstruirati svoje objekte in naprave v občinski cesti.

V. VZDRŽEVANJE OBČINSKIH CEST

22. člen

(odgovornost za stanje občinskih cest)

(1) Občinske ceste se morajo redno vzdrževati in obnavljati tako da ob upoštevanju njihovega pomena za povezovalno prometa v prostoru, gospodarnosti vzdrževanja, predpisov, ki urejajo javne ceste in določbe 25. člena tega odloka omogočajo varno odvijanje prometa.

(2) Za izvajanje rednega vzdrževanja občinskih cest kot javne službe in izvajanje ukrepov iz tretjega odstavka 25. člena tega odloka je odgovoren izvajalec javne službe.

(3) Za organiziranje obnavljanja občinskih cest in izvajanje ukrepov iz prvega odstavka 25. člena tega odloka je odgovorena pristojna služba občinske uprave.

23. člen

(javna služba vzdrževanja občinskih cest)

(1) Vzdrževanje občinskih cest je obvezna gospodarska javna služba, ki obsega redno vzdrževanje teh cest in organiziranje njihovega obnavljanja.

(2) Redno vzdrževanje občinskih cest se zagotavlja z oddajo koncesije pravni ali fizični osebi po predpisih, ki urejajo gospodarske javne službe.

(3) Izbira koncesionarja se lahko opravi brez javnega razpisa, če tako na predlog župana odloči Občinski svet občine Sv. Andraž v Slovenskih goricah.

(4) Koncesionar mora v primeru stavke svojih delavcev zagotoviti vzdrževanje občinskih cest v obsegu in pod pogoji, določenimi s predpisi o javnih cestah.

(5) Obnovitvena dela na občinskih cestah se oddajajo v izvedbo na podlagi javnega razpisa. Obnovitvena dela oddaja pristojna služba občinske uprave, po postopku in pod pogoji, ki so z zakonom določeni za oddajo javnih naročil.

24. člen

(vzdrževanje občinskih cest ob preusmeritvah prometa)

(1) Pristojna služba občinske uprave lahko zaradi zapore občinske ceste začasno preusmeri promet na državno cesto ali nekategorizirano cesto, po kateri je dovoljen javni promet.

(2) O preusmeritvi prometa z občinske na državno cesto, ki bi bistveno povečala prometno obremenitev te ceste, se mora pristojna služba občinske uprave predhodno uskladiti z Direkcijo Republike Slovenije za ceste.

(3) Za preusmeritev prometa z občinske ceste na nekategorizirano cesto, po kateri je dovoljen javni promet, mora pristojna služba občinske uprave predhodno pridobiti soglasje lastnika te ceste ali od njega pooblaščenega upravljavca ceste. Če je med preusmeritvijo prometa z občinske ceste na nekategorizirano cesto, po kateri je dovoljen javni promet, treba povečati obseg vzdrževanja te ceste ali pa jo je treba pred tem usposobiti za prevzem dodatnega prometa, krije stroške teh ukrepov predlagatelj preusmeritve prometa.

VI. VARSTVO OBČINSKIH CEST IN PROMETA NA NJIH

1. Varstvo občinskih cest

25. člen

(omejitve uporabe občinske ceste)

(1) Če je občinska cesta v takem stanju,

– da promet po njej ni mogoč ali je mogoč samo promet posameznih vrst vozil,

– da bi promet posameznih vrst vozil škodoval tej cesti ali

– če to terjajo drugi utemeljeni razlogi, ki se nanašajo na zavarovanje ceste in varnost prometa na njej (npr. posebne razmere zaradi snega, poledice, odjuge, močnega vetra, poškodb ceste zaradi naravnih in drugih nesreč in podobno), lahko predstojnik pristojne službe občinske uprave s sklepom začasno, najdalj za čas enega leta, prepove ali omeji promet vseh ali posameznih vrst vozil na tej cesti ali njenem delu ali zmanjša dovoljeno skupno maso, osno obremenitev ali dimenzije vozil, dokler so razlogi za takšen ukrep.

(2) Predstojnik pristojne službe občinske uprave mora o ukrepih, ki jih utemeljujejo razlogi iz prve ali druge alineje

prejšnjega odstavka tega člena, obvestiti policijo in občinskega inšpektorja za najmanj petnajst dni ter javnost po sredstvih javnega obveščanja najmanj tri dni pred njihovo označitvijo s prometno signalizacijo na občinski cesti.

(3) Ukrepe, ki jih utemeljujejo razlogi iz tretje alineje prvega odstavka tega člena, lahko izvedeta tudi izvajalec rednega vzdrževanja ceste in vodja intervencije ob naravnih in drugih nesrečah. O teh ukrepih se morajo nemudoma obvestiti policija, občinski inšpektor za ceste in javnost po sredstvih javnega obveščanja. Izvajalec rednega vzdrževanja ceste in vodja intervencije ob naravnih in drugih nesrečah morata o teh ukrepih obvestiti tudi pristojno službo občinske uprave.

(4) Prepovedi in omejitve prometa, katerih trajanje je iz razlogov, določenih v prvem odstavku tega člena, daljše od enega leta se določi v skladu z določbo 44. člen tega odloka.

(5) Določbe tega člena se nanašajo na prometno ureditev, označeno na občinskih cestah ob uveljavitvi tega odloka.

26. člen

(varovalni pas ob občinski cesti)

(1) Da se preprečijo škodljivi vplivi posegov v prostor ob občinski cesti na občinsko cesto in promet na njej, je ob teh cestah varovalni pas, v katerem je raba prostora omejena.

(2) Gradnja in rekonstrukcija gradbenih objektov ter postavljanje kakršnih koli drugih objektov in naprav v varovalnem pasu občinske ceste so dovoljeni le s soglasjem pristojne službe občinske uprave.

(3) Pristojna služba občinske uprave izda soglasje iz prejšnjega odstavka tega člena, če s predlaganim posegom v varovalnem pasu niso prizadeti interesi varovanja občinske ceste in prometa na njej, njene širitve zaradi prihodnjega razvoja prometa ter varovanja njenega videza.

(4) Predlagatelj nameravanega posega v varovalni pas občinske ceste nima pravice zahtevati izvedbe ukrepov za zaščito pred vplivi ceste in prometa na njej, določenih s 13. členom tega odloka.

(5) Varovalni pas se meri od zunanjega roba cestnega sveta in znaša:

– pri lokalni cesti v strnjenem naselju 1,5 m od roba cestišča, izven naselja pa 2 m od roba cestišča.

– pri javni poti povsod 2 m od roba cestišča,

– pri javni poti za kolesarje 2 m od roba cestišča.

(6) Določbe tega člena se ne uporabljajo za območja, urejena s prostorskimi izvedbenimi akti Občine Sv. Andraž v Slovenskih goricah.

(7) Soglasje iz drugega odstavka tega člena ni potrebno za vzdrževalna dela in posege v objekte, če se z njim zunanji gabariti objekta ne spreminjajo.

27. člen

(napeljevanje nadzemnih in podzemnih vodov in naprav)

(1) Telefonski, telegrafski in drugi kabelski vodi, nizko-napetostni električni oziroma napajalni vodi, kanalizacija, vodovodi, toplovodi ter druge podobne naprave, katerih investitor ni Občina Sv. Andraž v Slovenskih goricah, se smejo napeljevati oziroma postavljati v območju občinske ceste in njenega varovalnega pasu le pod pogoji in na način, določenimi s soglasjem pristojne službe občinske uprave.

(2) Pristojna služba občinske uprave lahko zahteva od upravljavca vodov in naprav, da jih preuredi ali prestavi, kadar je to potrebno zaradi obnavljanja ali rekonstrukcije občinske ceste ali izvedbe ukrepov za zavarovanje te ceste in prometa na njej. Stroške prestavitve ali preureditve vodov

in naprav krije njihov upravljavec, razen če to ni v nasprotju s pogoji iz soglasja za njihovo napeljavo oziroma postavitvev.

(3) Pristojna služba občinske uprave lahko odkloni izdajo soglasja iz prvega odstavka tega člena, če bi vodi in naprave ogrožali občinsko cesto ali promet na njej, bistveno oteževali njeno vzdrževanje ali onemogočali morebitno rekonstrukcijo te ceste.

28. člen

(dela na občinski cesti)

(1) Prekopavanje, podkopavanje in druga dela na občinski cesti se lahko opravljajo le z dovoljenjem pristojne službe občinske uprave.

(2) V dovoljenju za opravljanje del iz prejšnjega odstavka tega člena se določijo način, pogoji in nadzor nad opravljanjem teh del.

(3) Dovoljenje iz prvega odstavka tega člena ni potrebno, če so s poškodbami naprav in napeljav, vgrajenih v občinsko cesto, neposredno ogroženi varen promet oziroma življenja in zdravje občanov ali bi lahko nastala večja gospodarska škoda. Upravljavec naprav in napeljav mora takoj odstraniti neposredno nevarnost in o tem obvestiti izvajalca rednega vzdrževanja ceste. Upravljavec naprav in napeljav mora čim hitreje odstraniti poškodbe na njih, vzpostaviti cesto v prvotno stanje in o končanih delih obvestiti izvajalca rednega vzdrževanja ceste.

(4) Če se mora zaradi del iz prejšnjega odstavka tega člena občinsko cesto delno ali popolno zapreti za promet ali na njej omejiti promet posameznih vrst vozil, mora upravljavec naprav in napeljav, vgrajenih v občinsko cesto, o omejitvi prometa in o njenem prenehanju takoj obvestiti policijo.

29. člen

(opravljanje del ob občinski cesti)

Za podiranje dreves, spravilo lesa, izkope, vrtanja in opravljanje drugih del na zemljiščih ali na objektih vzdolž občinske ceste, ki bi lahko ovirala ali ogrožala promet, poškodovala cesto ali povečala stroške njenega vzdrževanja, je potrebno soglasje pristojne službe občinske uprave. V soglasju se določijo pogoji za opravljanje teh del.

30. člen

(izredni prevoz)

(1) Vozila ne smejo presegati predpisanih pogojev glede osnih obremenitev, skupne mase ali dimenzij.

(2) Prevoz s vozili, ki sama ali skupaj z nedeljivim tovorom presegajo s predpisi dovoljene osne obremenitve, skupno maso, širino, dolžino in višino, velja za izredni prevoz. Za izredni prevoz se šteje tudi prevoz, pri katerem je vozilo samo ali skupaj z nedeljivim tovorom v mejah s predpisom dovoljenih mer, mase ali obremenitev, vendar pa presega omejitve katerega koli od teh elementov, ki je odrejena na občinski cesti ali njenem delu s prometnimi znaki.

(3) Za izredni prevoz je potrebno dovoljenje, s katerim se določijo način in pogoji prevoza ter višina povračila za izredni prevoz. Dovoljenje za izredni prevoz, ki poteka samo po občinskih cestah, izda pristojna služba občinske uprave v 15 dneh po vložitvi popolne zahteve. O izdanih dovoljenjih obvesti policijo, občinskega inšpektorja za ceste in izvajalca rednega vzdrževanja občinskih cest.

(4) Dovoljenje iz prejšnjega odstavka tega člena ni potrebno za izredne prevoze, ki se morajo opraviti takoj zaradi vzpostavitve prevoznosti občinskih cest v zimskem času, intervencije ob naravnih in drugih nesrečah ali ob izrednih razmerah in zaradi obrambnih potreb. Izvajalec prevoza mora pred začetkom izrednega prevoza s pristojno službo ob-

činske uprave uskladiti potek in obliko izrednega prevoza ter o tem obvestiti policijo.

31. člen

(nadzor izrednih prevozov)

(1) Največje dovoljene osne obremenitve, skupno maso in dimenzije vozil na občinskih cestah nadzorujejo izvajalci rednega vzdrževanja občinskih cest v sodelovanju z občinskim inšpektorjem za ceste in policisti.

(2) Vozilo, ki opravlja izredni prevoz brez dovoljenja iz tretjega odstavka 30. člena tega odloka, policist izključi iz prometa. Izvajalec prevoza mora plačati povračilo za izredni prevoz in povrniti škodo na občinski cesti, če jo je povzročil.

32. člen

(spremljajoče dejavnosti ob občinski cesti)

(1) Površine za opravljanje spremljajočih dejavnosti, določene v skladu z določbo drugega odstavka 14. člena tega odloka in površine, ki jih za te namene pristojna služba občinske uprave določi ob obstoječih občinskih cestah, te pravna služba odda najugodnejšemu ponudniku za opravljanje teh dejavnosti.

(2) Razmerja v zvezi s postavitvijo objektov in naprav za opravljanje spremljajočih dejavnosti in drugimi pogoji rabe površin iz prejšnjega odstavka tega člena se uredijo s pogodbo, ki jo podpiše župan.

(3) Za vsako gradbeno spremembo objektov in naprav za opravljanje spremljajočih dejavnosti ali spremembo dejavnosti je potrebno soglasje pristojne službe občinske uprave.

33. člen

(priključki na občinsko cesto)

(1) Priključki nekategoriziranih cest, dovoznih cest in pristopov do objektov ali zemljišč na občinske ceste se lahko gradijo ali rekonstruirajo le s soglasjem pristojne službe občinske uprave. S soglasjem se določijo tehnični in drugi pogoji graditve in vzdrževanja priključka ter njegova opremljenost s prometno signalizacijo.

(2) Pri gradnji ali rekonstrukciji občinskih cest ter objektov in naprav ob njih je treba ureditev priključkov predvideti že v potrebni dokumentaciji za te gradnje.

(3) Stroške graditve ali rekonstrukcije priključka na občinsko cesto, vključno s postavitvijo potrebne prometne signalizacije, krije uporabnik priključka.

(4) Priključek nekategorizirane ceste, po kateri je dovoljen javni promet, je skupaj s pripadajočo prometno signalizacijo v območju cestnega sveta občinske ceste sestavni del te ceste.

(5) Pri izvedbi tehničnega pregleda zgrajenega priključka mora sodelovati pristojna služba občinske uprave zaradi ugotovitve njegove skladnosti s tehničnimi in drugimi pogoji, določenimi v soglasju iz prvega odstavka tega člena.

34. člen

(obvezna rekonstrukcija priključka)

Če priključek na občinsko cesto zaradi dotrajanosti, povečanega prometa ali uporabe za drugačen promet, kot je bil upoštevan ob izdaji soglasja za njegovo ureditev, ni več ustrezen, lahko občinski inšpektor za ceste ali pristojna služba občinske uprave z upravno odločbo zahteva njegovo prilagoditev spremenjenim razmeram. Stroške preureditve priključka krije uporabnik priključka ali njegov pravni naslednik.

35. člen

(ukinitve priključka)

(1) Občinski inšpektor za ceste lahko zahteva ustrezno ureditev priključka na občinsko cesto, odredi prepoved uporabe priključka ali njegovo ukinitve, če ta ni vzdrževan v skladu s pogoji iz soglasja iz 33. člena ali je zgrajen brez soglasja ali če ta ni preurejen v skladu z odločbo iz 34. člena tega odloka.

(2) Stroške za izvedbo ukrepa iz prejšnjega odstavka tega člena krije uporabnik priključka ali njegov pravni naslednik.

36. člen

(varovalni gozdovi in hudourniki ob občinski cesti)

(1) Pristojna služba občinske uprave lahko pristojnemu upravnemu organu za gozdarstvo predlaga, da se gozd vzdolž občinske ceste ali v njeni bližini, ki je pomemben zaradi njenega varovanja pred drsenjem zemljišča, bočnega vetra, snežnimi plazovi in podobnega, razglasi za varovalni gozd v skladu s predpisi o gozdovih.

(2) Pravne ali fizične osebe, ki ob občinski cesti pogozdujejo ali urejajo hudournike ter deroče reke, morajo sodelovati s pristojno službo občinske uprave in prilagoditi vrsto in obseg del tako, da se zavaruje cesta.

(3) Pristojna služba občinske uprave krije del stroškov za pogozditev goljav ter za ureditev hudournikov in deročih rek glede na pomen, ki ga imajo takšna dela za varstvo občinske ceste.

37. člen

(omejitve opravljanja del zunaj varovalnega pasu občinske ceste)

Za opravljanje del zunaj varovalnega pasu občinske ceste, ki bi lahko povzročila spremembo vodostaja oziroma višine podzemnih voda in bi zato vplivala na stabilnost cestnega telesa, na stroške vzdrževanja ceste ali na promet na cesti, mora investitor pridobiti soglasje pristojne službe občinske uprave. Taka dela se lahko opravljajo le pod pogoji, ki jih določa soglasje.

38. člen

(prepovedi ogrožanja občinske ceste in prometa na njej)

(1) Prepovedano je začasno ali trajno zasesti občinsko cesto ali njen del, izvajati ali opustiti kakršna koli dela na cesti in zemljišču ali objektih ob cesti, ki bi utegnili poškodovati cesto ali objekte na njej ter ovirati ali ogroziti promet na cesti. Vse stroške zavarovanja in odstranitve ovire na cesti in drugih posledic prepovedanih dejanj nosi tisti, ki jih je povzročil.

(2) Prepovedano je predvsem:

1. odvajati na cesto in v obcestni jarek, odplake in druge tekočine;

2. odvajati na cesto in v obcestni jarek meteorno vodo razen v primeru, da ni mogoča druga rešitev, ter je za to pridobljeno soglasje, ki ga izda občinska uprava;

3. puščati na cesti sneg ali led, ki pade ali zdrsne nanjo;

4. ovirati odtekanje vode s ceste;

5. z mazili ali drugimi snovmi pomastiti cesto;

6. voziti ali parkirati po bankinah, površinah za kolesarje in pešce ali drugih delih ceste, ki niso namenjeni za vožnjo z vozili, razen če sta parkiranje in ustavljanje na njih izrecno dovoljeni;

7. postavljati ograje, zasaditi živo mejo, drevje, trto ali druge visoke nasade ali poljščine, nameščati ali odlagati na ali ob cesti les, opeko, odpadni ali drug material ali predmete, če se s tem poslabša ali onemogoči preglednost ceste

ali drugače ovira ali ogroža promet, poškoduje cesto ali poslabša njena urejenost;

8. nameščati in uporabljati na cesti ali ob njej luči ali druge svetlobne naprave, ki bi lahko ovirale ali ogrožale promet;

9. spuščati po brežinah ceste kamenje, les in drug material ali predmete;

10. nameščati na cesto kakršne koli predmete z namenom oviranja ali onemogočanja nemotenega in varnega odvijanja prometa;

11. poškodovati prometno signalizacijo;

12. uporabljati za pristop na cesto kraj zunaj priključka nanjo;

13. puščati na cesti ali metati na cesto kakršne koli predmete ali sneg, razsipati po cesti sipek material ali kako drugače onesnaževati cesto;

14. puščati na cesto živali brez nadzorstva, napajati živali v obcestnih jarkih, pasti živino na cestnem svetu ali graditi ob cesti napajališča za živali;

15. voditi po cesti konje ali druge živali, ki so tako podkovane, da lahko poškodujejo cesto;

16. namerno zažigati ob cesti strnišča, odpadne in druge gorljive snovi;

17. orati v razdalji 4 m od obcestnega jarka, ali ceste v smeri proti njej ali v širini 1 m od ceste vzporedno z njo;

18. obračati na cesti živali, traktorje, pluge ter drugo kmetijsko orodje in stroje;

19. zavirati vprežna vozila s privezovanjem koles ali s coklami;

20. vlačiti po cesti hlode, veje, skale in podobne predmete kot tudi pluge, brane in drugo kmetijsko orodje ter druge dele tovora, ki lahko poškodujejo cesto.

39. člen

(naležne ploskve na kolesih vozil)

(1) Vozila, ki vozijo po občinskih cestah, morajo imeti kolesa s takšnimi naležnimi ploskvami, da ne poškodujejo vozišča.

(2) Motorna vozila z gosenicami smejo voziti po občinskih cestah samo, če imajo gosenice obložene s primernimi oblogami, ki ne poškodujejo vozišča.

40. člen

(obveznosti sosedov ob občinski cesti)

(1) Sosedji ob občinski cesti morajo dopustiti prost odtok vode in odlaganje snega na njihovo zemljišče, če se jim s tem ne povzroča škoda.

(2) Sosedji ob občinski cesti morajo v skladu z zakonom in za odškodnino, dopustiti dostop do cestnih objektov zaradi njihovega vzdrževanja, gradnjo odtočnih in ponikovalnih jarkov in drugih naprav za odvod vode od cestnega telesa ter postavitve začasnih ali stalnih naprav in ureditev za zaščito ceste in prometa na njej pred snežnimi plazovi, zameti, hrupom, slepilnimi učinki in drugimi škodljivimi vplivi, če teh ni mogoče postaviti na zemljišče, ki je sestavni del ceste.

(3) Sosedji ob občinski cesti morajo imeti na strehah objektov, s katerih se lahko na občinsko cesto vsuje sneg, pritrjene snegolove. Sosedji morajo z objektov ob občinski cesti odstraniti ledene sveče pravočasno in tako, da ne ogrozijo varnosti udeležencev v prometu.

2. Ukrepi za varstvo prometa

41. člen

(zapora ceste zaradi del ali prireditev na občinski cesti)

(1) Dela na občinski cesti ali ob njej, ki vplivajo na promet na tej cesti in jo je zaradi tega treba delno ali popol-

no zapreti za promet, se lahko opravljajo le z dovoljenjem iz 42. členom tega odloka.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka tega člena dovoljenje za delno ali popolno zaporo ceste ni potrebno za redno vzdrževanje cest ter za opravljanje tistih obnovitvenih del na cesti, za katera je izvedba zapore ceste urejena v pogodbi o oddaji teh del.

(3) Dovoljenje za zaporo občinske ceste je treba pridobiti tudi za športne in druge prireditve na njej. Dovoljenje se lahko izda, če je promet mogoče preusmeriti na druge javne ceste ali če se promet zaradi zapore ne ustavi za daljši čas. Dovoljenje za delno ali popolno zaporo občinske ceste se lahko izjemoma izda tudi v primeru, da prometa ni mogoče preusmeriti na druge javne ceste, vendar samo v času izven prometnih konic.

42. člen

(izdaja dovoljenje za zaporo občinske ceste)

(1) Dovoljenje za delno ali popolno zaporo občinske ceste izda pristojna služba občinske uprave. O izdanih dovoljenjih pristojna služba občinske uprave obvesti policijo, občinskega inšpektorja za ceste in izvajalca rednega vzdrževanja občinskih cest. Dovoljenju mora biti priložena od pristojne službe občinske uprave potrjena prometno-tehnična dokumentacija začasne prometne ureditve v času delne ali popolne zapore občinske ceste.

(2) O delnih ali popolnih zaporah občinske ceste zaradi izvajanja obnovitvenih del, za katere na podlagi drugega odstavka 41. člena tega odloka ni potrebno pridobiti dovoljenja, mora izvajalec teh del najmanj tri dni pred začetkom njihovega izvajanja obvestiti policijo, občinskega inšpektorja za ceste in izvajalca rednega vzdrževanja ceste, na kateri se bodo dela izvajala. Obvestilu mora biti priložena od pristojne službe občinske uprave potrjena prometno-tehnična dokumentacija začasne prometne ureditve v času delne ali popolne zapore občinske ceste.

(3) Z dovoljenjem za zaporo občinske ceste se določijo pogoji za izvedbo zapore ceste, preusmeritve prometa zaradi zapore ceste in čas njenega trajanja.

(4) Vloga za zaporo občinske ceste mora biti vložena najmanj 15 dni pred predlaganim rokom zapore ceste in mora vsebovati podatke o lokaciji, vrsti in obsegu del, zaradi katerih se predlaga delna ali popolna zapora ceste, o načinu in času trajanja njihove izvedbe ter prometno-tehnično dokumentacijo začasne prometne ureditve v času delne ali popolne zapore ceste. Izdajatelj dovoljenja za zaporo ceste lahko spremeni čas in trajanje zapore ceste, zlasti če se ta predlaga med prireditvami, predvidenimi s koledarjem večjih športnih prireditev, med turistično sezono ali med povečanimi prometnimi obremenitvami ceste.

(5) Določba prejšnjega odstavka tega člena o vsebini vloge za zaporo občinske ceste zaradi del na cesti se smiselno uporablja tudi za športne in druge prireditve na občinski cesti.

(6) Stroške za izvedbo zapore ceste in preusmeritve prometa zaradi zapore ceste krije njen predlagatelj. Predlagatelj popolne zapore ceste mora o njej in o preusmeritvi prometa obvestiti policijo ter javnost po sredstvih javnega obveščanja najmanj tri dni pred zaporo ceste.

43. člen

(polje preglednosti)

(1) V bližini križišča občinske ceste z drugo cesto v ravnini (pregledni trikotnik) ter na notranjih straneh cestnih krivin (pregledna berma) ni dovoljeno saditi dreves, grmovja ali visokih poljskih kultur, postavljati predmetov in naprav ali

storiti kar koli drugega, kar bi oviralo preglednost občinske ceste (polje preglednosti).

(2) Lastnik oziroma uporabnik zemljišča mora v polju preglednosti na zahtevo občinskega inšpektorja za ceste ali policista odstraniti ovire.

(3) Lastnik oziroma uporabnik zemljišča ima v polju preglednosti zaradi omejitev uporabe zemljišča pravico do odškodnine. Omejitev uporabe zemljišča in odškodnino uređita lastnik oziroma uporabnik zemljišča in pristojna služba občinske uprave v skladu z zakonom.

(4) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka tega člena lastnik oziroma uporabnik zemljišča v polju preglednosti ni upravičen do odškodnine, če je bila taka omejitev uporabe zemljišča določena v soglasju pristojne službe občinske uprave iz 26. člena tega odloka.

44. člen

(prometna signalizacija na občinskih cestah)

(1) Prometno signalizacijo na občinskih cestah določa Občinski svet občine Sv. Andraž v Slovenskih goricah na predlog župana, razen v primerih iz 25. člena tega odloka in v primerih, ko je njena postavitev, zamenjava, dopolnitev ali odstranitev posledica odredb o prepovedih ali omejitvah prometa na javnih cestah, za izdajo katerih so s predpisi o varnosti cestnega prometa pristojni minister, pristojen za promet, minister, pristojen za notranje zadeve in minister, pristojen za okolje in prostor.

(2) Na občinski cesti se smeje postavljati table in napisi, ki opozarjajo na kulturni in zgodovinski spomenik ter naravno znamenitost ali turistično pomembno območje ali naselje in podobno (turistična in druga obvestilna signalizacija), samo v skladu s predpisi o prometni signalizaciji. O predlogu zainteresirane pravne ali fizične osebe za postavitev turistične in druge obvestilne signalizacije odloči pristojnik pristojne službe občinske uprave s sklepom. Pristojna služba občinske uprave ima pravico do povrnitve stroškov za postavitev signalizacije, njeno vzdrževanje in odstranitev.

45. člen

(obveščanje in oglaševanje ob občinski cesti)

(1) Postavljanje nagrobnih in spominskih znamenj ob občinskih cestah je prepovedano. Postavljanje tabel, napisov in drugih objektov ali naprav za slikovno ali zvočno obveščanje in oglaševanje je ob občinskih cestah zunaj naselja prepovedano v varovalnem pasu ceste. Pristojna služba občinske uprave lahko izda soglasje za njihovo postavitev znotraj te razdalje samo, če so obvestila pomembna za udeležence v prometu in zanje ni predpisana prometna signalizacija. S soglasjem se določijo pogoji njihove postavitve, vzdrževanja in odstranitve.

(2) Table, napisi in drugi objekti in naprave iz prejšnjega odstavka tega člena se ob občinskih cestah v naselju lahko postavljajo le zunaj območja vzdolž vozišča ceste, določenega za postavitev prometne signalizacije v predpisih o javnih cestah. Soglasje za njihovo postavitev izda pristojna služba občinske uprave. V soglasju določijo pogoje postavitve, ki morajo biti v skladu s predpisi o varstvu cest in varnosti prometa na njih, ter pogoje vzdrževanja in odstranitve teh objektov in naprav.

(3) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka tega člena se soglasje za izobešanje transparentov preko občinske ceste lahko izda le za določen čas (za čas trajanja prireditve, razstave, sejma ipd.). Transparenti morajo biti izobešeni najmanj 4,5 m nad voziščem občinske ceste.

46. člen

(opravljanje dejavnosti ob občinskih cestah)

(1) Kdor namerava ob občinski cesti opravljati dejavnost (gostinsko, trgovsko, servisno in podobno), ki neposredno vpliva na odvijanje prometa (ustavljanje, parkiranje in vključevanje vozil v promet), mora v skladu z določbo 33. in 34. člena tega odloka zagotoviti ustrezen priključek oziroma pristop do objekta ter zadostno število mest za parkiranje vozil, če ta možnost ni zagotovljena z javnim parkiriščem.

(2) V postopku pridobitve dovoljenja za poseg v prostor ter uporabnega dovoljenja za objekte in prostore za opravljane dejavnosti iz prejšnjega odstavka tega člena je treba pridobiti mnenje pristojne službe občinske uprave za ceste.

47. člen

(pritožbeni organ)

Zoper dovoljenja in soglasja, ki niso izdana v postopku pridobitve dovoljenja za poseg v prostor in katera po določbah tega odloka izdaja pristojna služba občinske uprave za ceste, ter zoper sklep iz drugega odstavka 44. člena tega odloka je dovoljena pritožba županu.

VII. INŠPEKCIJSKO NADZORSTVO OBČINSKIH CEST

48. člen

(opravljanje inšpekcijskega nadzorstva)

Uresničevanje določb tega odloka in določb predpisov o javnih cestah, ki se neposredno uporabljajo za občinske ceste, nadzira občinski inšpektor za ceste.

49. člen

(pogoji za opravljanje inšpekcijskega nadzorstva)

Za občinskega inšpektorja za ceste je lahko imenovana oseba s končano izobrazbo VII. stopnje ustrezne smeri in delovnimi izkušnjami ter opravljen strokovni izpit za delo v državni upravi in izpolnjuje druge splošne pogoje, predpisane za delo v državni upravi.

50. člen

(naloge inšpekcijskega nadzorstva)

(1) Pri opravljanju inšpekcijskega nadzorstva občinskih cest ima občinski inšpektor za ceste poleg pravic in dolžnosti, ki jih ima po drugih predpisih, še naslednje pravice in dolžnosti:

1. nadzorovati opravljanje rednega vzdrževanja in odrediti odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti;

2. nadzorovati dela pri obnavljanju cest, pregledovati dokumentacijo za ta dela in odrediti ustavitev del, če se ta dela izvajajo brez odločbe o dovolitvi priglasenih del ali v nasprotju s projektno dokumentacijo za obnovitvena dela ali opisom teh del;

3. nadzorovati izvajanje ukrepov za varstvo cest in prometa na njih ter ustaviti vsa dela na cesti, ki se opravljajo brez izdanega dovoljenja ali soglasja ali v nasprotju z njim;

4. odrediti odpravo pomanjkljivosti in nepravilnosti na cesti, ki ogrožajo varnost prometa;

5. v nujnih primerih, ko bi bila ogrožena varnost prometa na cesti ali bi lahko nastala škoda na njej, odrediti začasne ukrepe, da se odvrne nevarnost ali prepreči škoda;

6. odrediti ukrepe za zagotovitev polja preglednosti;

7. nadzorovati izvajanje predpisanih pogojev pri posegih v varovalnem pasu ceste;

8. odrediti začasno prepoved prometa na novi, rekonstruirani ali obnovljeni cesti, ki še ni tehnično pregledana ali ni izročena prometu.

(2) Rok za pritožbo zoper odločbo, izdano na podlagi prvega odstavka tega člena, je 8 dni od dneva njene vročitve. Pritožba zoper odločbo, izdano na podlagi tretje, pete in osme točke prvega odstavka tega člena, ne zadrži njene izvršitve.

(3) V zadevah iz 5. točke prvega odstavka tega člena, ko je zaradi neposredne ogroženosti občinske ceste ali varnosti prometa na njej ogrožena tudi varnost udeležencev v prometu, občinski inšpektor za ceste lahko odloči po skrajšanem postopku brez zaslišanja strank. V nujnih primerih lahko občinski inšpektor za ceste odloči tudi ustno ter odredi, da se odločba izvrši takoj.

(4) Pri opravljanju inšpekcijskega nadzorstva ima občinski inšpektor za ceste pravico:

– pregledovati prostore, objekte, naprave, materiale ter poslovanje in dokumentacijo upravnih organov, gospodarskih družb, podjetnikov posameznikov, drugih organizacij in skupnosti;

– zaslišati stranke in priče v upravnem postopku;

– pregledati listine, s katerimi lahko ugotovi istovetnost oseb;

– vzeti vzorce materiala ter opraviti druga dejanja, ki so v skladu z namenom inšpekcijskega nadzorstva;

– pridobiti osebne podatke o pravnih in fizičnih osebah, podatke o lastništvu vozil, podatke o lastništvu zemljišč in objektov v varovalnem pasu ceste in druge podatke, potrebne za vodenje postopkov v zvezi s kršitvami tega odloka in predpisov o javnih cestah, ki se neposredno uporabljajo za občinske ceste;

– proti potrdilu za največ 8 dni odvzeti dokumentacijo, ki jo potrebuje za ugotavljanje dejanskega stanja v obravnavani zadevi, če meni, da je utemeljen sum kršitve tega odloka in predpisov o javnih cestah, ki se neposredno uporabljajo za občinske ceste;

– od odgovorne osebe zavezanca zahtevati da v roku, ki ga določi občinski inšpektor za ceste, poda pisno pojasnilo in izjavo v zvezi s predmetom nadzorstva.

(5) O ukrepih, ki jih je odredil po 5. točki prvega odstavka tega člena, mora občinski inšpektor za ceste obvestiti župana, pristojno službo občinske uprave in policijo.

(6) Če občinski inšpektor za ceste pri izvajalcu rednega vzdrževanja občinskih cest ugotovi pogoste kršitve obveznosti pri izvajanju rednega vzdrževanja občinskih cest kot javne službe, lahko poda koncedentu utemeljen predlog za uveljavitev sankcij, določenih s koncesijsko pogodbo.

(7) Stroške inšpekcijskega postopka (dnevnic, potni stroški in drugi stroški, ki so nastali v zvezi z uvedbo postopka), ki se je končal neugodno za zavezanca, trpi zavezanec.

VIII. KAZENSKÉ DOLOČBE

51. člen

(prekrški)

(1) Z denarno kaznijo najmanj 300.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali podjetnik posameznik, ki stori prekršek v zvezi s samostojnim opravljanjem dejavnosti, če:

1. brez soglasja gradi ali rekonstruira gradbene objekte v varovalnem pasu občinske ceste ali v njem postavlja kakršnekoli druge objekte in naprave (drugi odstavek 26. člena);

2. brez soglasja postavi ali napelje nadzemne telefonske, telegrafске in druge kabelske vode, nizkonapetostne električne oziroma napajalne vode, kanalizacijo, vodovod in druge podobne naprave (prvi odstavek 27. člena);

3. brez dovoljenja prekopava, podkopava in opravlja druga dela na občinski cesti, ali opravlja ta dela v nasprotju z dovoljenjem (prvi odstavek 28. člena);

4. brez soglasja podira drevesa, spravlja les ali opravlja izkope, vrtnja in druga dela na zemljiščih ali na objektih vzdolž občinske ceste, ki bi lahko ovirala ali ogrožala promet, poškodovala cesto ali povečala stroške njenega vzdrževanja (29. člen);

5. postavi na površinah ob občinski cesti, določenih za te namene, objekte in naprave za opravljanje spremljajočih dejavnosti brez predhodne sklenitve pogodbe ali če spremeni objekte in naprave ali samo dejavnost brez soglasja pristojne službe občinske uprave (32. člen);

6. brez soglasja gradi ali rekonstruira priključek na občinsko cesto ali ga gradi ali rekonstruira v nasprotju s tehničnimi in drugimi pogoji tega soglasja (prvi odstavek 33. člena);

7. vrste in obsega del pri pogoždovanju ali urejanju hudournikov ter deročih rek ne prilagodijo tako, da se zavaruje občinska cesta (drugi odstavek 36. člena);

8. brez soglasja opravlja dela zunaj varovalnega pasu občinske ceste, ki bi lahko povzročila spremembo vodostaja oziroma višine podzemnih voda in tako vplivala na cesto in varnost prometa na njej, ali jih opravlja v nasprotju s pogoji tega soglasja (37. člen);

9. začasno ali trajno zasede občinsko cesto ali njen del ali izvaja ali opusti kakršna koli dela na cesti in zemljišču in objektih ob občinski cesti, ki bi lahko poškodovala cesto ali objekte na njej ter ovirala ali ogrožala promet na cesti (38. člen);

10. vozi vozilo s takšnimi naležnimi ploskvami koles, ki bi lahko poškodovala vozišče (39. člen);

11. ne pritrdi snegolovov na strehe objektov, s katerih se lahko na občinsko cesto vsuje sneg ali ne odstrani ledenih sveč s teh objektov, ki ogrožajo varnost udeležencev v prometu (tretji odstavek 40. člena);

12. brez dovoljenja izvede delno ali popolno zaporo občinske ceste, potrebno zaradi opravljanja del na cesti ali športne ali druge prireditve na cesti (prvi in tretji odstavek 41. člena);

13. ne obvesti ali ne obvesti pravočasno o izvedbi delne ali popolne zapore občinske ceste zaradi izvajanja obnovitvenih del, za katero ni bilo treba pridobiti dovoljenja (drugi odstavek 42. člena);

14. izvede delno ali popolno zaporo občinske ceste v nasprotju s pogoji za njeno izvedbo, delno ali popolno zaporo ceste in začasno prometno ureditev ne označi v skladu s predpisi in potrjeno prometno tehnično dokumentacijo začasne prometne ureditve ali preseže dovoljeni čas njenega trajanja (tretji odstavek 42. člena);

15. ravna v nasprotju z omejitvami uporabe zemljišča v polju preglednosti (prvi odstavek 43. člena);

16. postavi nagrobno ali spominsko znamenje ob občinski cesti ali brez soglasja postavi tablo, napis in drug objekt ali napravo za slikovno in zvočno obveščanje in oglaševanje ob občinski cesti ali jih postavi v nasprotju s pogoji iz soglasja (45. člen).

(2) Z denarno kaznijo najmanj 30.000 tolarjev se kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka tega člena.

52. člen

(prekrški posameznikov)

Z denarno kaznijo najmanj 30.000 tolarjev se za prekršek kaznuje posameznik, ki stori katero od dejanj iz prvega odstavka 51. člena tega odloka.

53. člen

(kršitev obveznosti vzdrževanja cest)

(1) Z denarno kaznijo najmanj 300.000 tolarjev se kaznuje za prekršek izvajalec rednega vzdrževanja občinskih cest:

1. če teh cest ne vzdržuje redno tako da omogočajo varno odvijanje prometa (prvi in drugi odstavek 22. člena);

2. če ne zagotovi opravljanja nujnih vzdrževalnih del ob morebitni stavki (četrti odstavek 22. člena).

(2) Z denarno kaznijo najmanj 20.000 tolarjev se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka tega člena tudi odgovorna oseba izvajalca rednega vzdrževanja občinskih cest.

54. člen

(kršitev obveznosti uskladitve del)

(1) Z denarno kaznijo najmanj 300.000 tolarjev se kaznuje za prekršek investitor objektov in naprav v ali ob cestnem telesu občinske ceste, če o nameravanih delih ne obvesti pristojne službe občinske uprave ali če ji ne da na razpolago potrebnih podatkov in načrtov (tretji odstavek 21. člena).

(2) Z denarno kaznijo najmanj 30.000 tolarjev se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka tega člena tudi odgovorna oseba investitorja.

(3) Z denarno kaznijo najmanj 30.000 tolarjev se kaznuje za prekršek odgovorna oseba pristojne službe občinske uprave, če pred začetkom gradnje ali rekonstrukcije občinske ceste ne obvesti investitorjev oziroma upravljavcev drugih objektov in naprav v ali ob cestnem telesu zaradi pravočasne medsebojne uskladitve del (prvi odstavek 21. člena).

IX. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

55. člen

(večletni plan)

Pristojna služba občinske uprave najkasneje v enem letu po uveljavitvi tega odloka pripravi predlog plana razvoja in vzdrževanja občinskih cest iz prvega odstavka 10. člena tega odloka.

56. člen

(legalizacija priključkov)

Investitorji in njihovi pravni nasledniki, ki so zgradili priključek nekategorizirane ceste na občinsko cesto brez predpisanega dovoljenja ali soglasja pristojnega organa, morajo vložiti vlogo za pridobitev tega soglasja pri pristojni službi občinske uprave najkasneje v treh letih po uveljavitvi tega odloka za lokalne ceste in pet let za javne poti. Po preteku tega roka se uveljavijo ukrepi iz 35. člena tega odloka.

57. člen

(namestitve snegolovov)

Lastniki ali od njih pooblaščenci upravljavci objektov ob občinskih cestah, s katerih se lahko na občinsko cesto vsuje sneg, morajo na strehe objektov namestiti snegolove najkasneje v enem letu po uveljavitvi tega odloka.

58. člen

(prilagoditev neprometnih znakov)

(1) Neprometni znaki, ki so postavljeni ob občinskih cestah na podlagi dovoljenja iz drugega odstavka 106. člena zakona o cestah (Uradni list SRS, št. 38/81, 7/86 in

37/87) in odloka o gospodarjanju z javnimi potmi v Občini Destnik-Trnovska vas (Uradni vestnik Občine Destnik-Trnovska vas, št. 17/96), se morajo prilagoditi določbam 44. in 45. člena tega odloka ter določbam novega predpisa o prometni signalizaciji in prometni opremljenosti na javnih cestah najkasneje v petih letih po uveljavitvi tega predpisa.

(2) Neprometni znaki, ki so postavljeni brez dovoljenja iz drugega odstavka 106. člena zakona o cestah (Uradni list SRS, št. 38/81, 7/86 in 37/87) in odloka o občinskih cestah Občine Destnik-Trnovska vas ali so postavljeni v nasprotju s pogoji, določenimi v dovoljenju, se odstranijo.

59. člen

(inšpekcijsko nadzorstvo)

Inšpekcijski nadzor izvaja skupna občinska uprava občin na Ptuj.

60. člen

(vpis v zemljiško knjigo)

(1) Zemljišče, ki je bilo do uveljavitve tega odloka uporabljeno za gradnjo ali rekonstrukcijo občinske ceste, pa ni bilo vpisano v zemljiško knjigo kot družbena lastnina, se vpiše v zemljiško knjigo kot javno dobro po skrajšanem postopku brez zemljiškoknjižne listine ne glede na svojo vrednost.

(2) Prejšnji lastniki zemljišč iz prejšnjega odstavka tega člena, ki za svoje zemljišče še niso prejeli odškodnine, jo imajo pravico zahtevati v skladu z zakonom.

61. člen

(prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega odloka na območju Občine Sv. Andraž v Slovenskih goricah, preneha veljati odlok o občinskih cestah Občine Destnik-Trnovska vas.

62. člen

(začetek veljavnosti odloka)

Ta odlok začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 344-04-287/99

Sv. Andraž, dne 19. avgusta 1999.

Župan
Občine Sv. Andraž
v Slovenskih goricah
Franc Krepša l. r.

SODNI SVET

3985. Sklep o objavi javnega poziva sodnikom k vložitvi kandidatur za prosto mesto

Na podlagi določb 62. člena zakona o sodiščih (Uradni list RS, št. 19/94, 45/95 in 38/99) je Sodni svet Republike Slovenije na 7. seji dne 23. 9. 1999 sprejel

SKLEP

Sodni svet Republike Slovenije objavlja javni poziv sodnikom k vložitvi kandidatur za prosto mesto:

podpredsednika Vrhovnega sodišča Republike Slovenije.

Kandidati naj prijave z življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev po zakonu o sodiščih (Uradni list RS, št. 19/94, 45/95 in 38/99) pošljejo na naslov: Sodni svet Republike Slovenije, Tavčarjeva 9, Ljubljana, p.p. 639 v petnajstih dneh od objave poziva v Uradnem listu Republike Slovenije.

Predsednik
Sodnega sveta Republike
Slovenije
dr. Aleksej Cvetko l. r.

3986. Sklep o imenovanju članov volilne komisije Sodnega sveta RS

Na podlagi 26. člena zakona o sodiščih (Uradni list RS, št. 19/94, 45/95 in 38/99) je Sodni svet Republike Slovenije na 5. seji dne 9. 9. 1999 sprejel

SKLEP o imenovanju članov volilne komisije Sodnega sveta RS

V volilno komisijo za izvedbo volitev članov Sodnega sveta RS iz vrst sodnikov in za izvedbo volitev članov personalnih svetov sodišč se za mandatno dobo pet let imenujejo naslednji člani in njihovi namestniki:

1. Liljana Friedl, vrhovna sodnica na Vrhovnem sodišču RS – za predsednico volilne komisije,

1.a) mag. Lidija Koman Perenič, vrhovna sodnica na Vrhovnem sodišču RS – za namestnico predsednice volilne komisije,

2. Tone Metlika, višji sodnik na Višjem sodišču v Celju – za člana volilne komisije,

2.a) Andrej Hrovat, višji sodnik na Višjem sodišču v Ljubljani – za namestnika člana,

3. Janka Šolinc, višja sodnica na Višjem sodišču v Ljubljani – za članico volilne komisije,

3.a) Maruša Primožič, višja sodnica na Višjem sodišču v Ljubljani – za namestnico članice,

4. Jelka Zorman Bogunovič, okrožna sodnica na Delovnem in socialnem sodišču v Ljubljani – za članico volilne komisije,

4.a) Vladimir Žnidaršič, okrožni sodnik na Delovnem sodišču v Kopru, oddelek v Postojni – za namestnika članice,

5. Janez Koščak, okrajni sodnik na Okrajnem sodišču v Ljubljani – za člana volilne komisije,

5.a) Magda Poljšak Derganc, okrožna sodnica na Okrožnem sodišču v Ljubljani – za namestnico člana.

Predsednik
Sodnega sveta Republike
Slovenije
dr. Aleksej Cvetko l. r.

3987. Sklep o imenovanju sodnice na položaj svetnice okrožnega sodišča

Na podlagi 28. člena zakona o sodiščih (Uradni list RS, št. 19/94, 45/95 in 38/99) in tretjega odstavka 24. člena zakona o sodniški službi (Uradni list RS, št. 19/94, 8/96 in

24/98) je Sodni svet Republike Slovenije na 5. seji dne 9. 9. 1999 sprejel

SKLEP **o imenovanju sodnice na položaj svetnice** **okrožnega sodišča**

Na položaj svetnice okrožnega sodišča se z dnem 9. 9. 1999 imenuje:

Anica Večko Dimc, okrožna sodnica na Okrožnem sodišču v Slovenj Gradcu.

Predsednik
Sodnega sveta Republike
Slovenije
dr. Aleksej Cvetko l. r.

3988. Sklep o razpisu volitev članov personalnih svetov sodišč in nadomestnih volitev za enega člana personalnega sveta

Sodni svet Republike Slovenije na podlagi določb 34. člena zakona o sodiščih (Uradni list RS, št. 19/94, 45/95 in 38/99)

r a z p i s u j e

I

volitve članov personalnih svetov sodišč:

1. Okrožnega sodišča v Slovenj Gradcu,
2. Okrožnega sodišča v Krškem in,
3. Okrožnega sodišča na Ptuj.

II

nadomestne volitve za enega člana personalnega sveta na:

1. Vrhovnem sodišču Republike Slovenije,
2. Višjem sodišču v Ljubljani in
3. Višjem sodišču v Celju.

Volitve bodo potekale na sedežih sodišč, na katerih so razpisane volitve članov personalnih svetov, v torek, dne 21. 12. 1999. Nadomestne volitve za enega člana personalnega sveta bodo potekale na sedežu Vrhovnega sodišča RS, Višjega sodišča v Ljubljani in Višjega sodišča v Celju dne 21. 12. 1999.

Za dan razpisa volitev, s katerim začnejo teči roki za volilna opravila, se šteje 7. oktober 1999.

Predsednik
Sodnega sveta
Republike Slovenije
dr. Aleksej Cvetko l. r.

VSEBINA

	Stran		Stran
DRŽAVNI ZBOR		OBČINE	
3953. Nacionalni program varstva okolja (NPVO)	12765	GORNJA RADGONA	
USTAVNO SODIŠČE		3958. Poslovnik Občinskega sveta občine Gornja Radgona	12854
3954. Odločba o razveljavitvi drugega odstavka 4. člena, drugega stavka drugega odstavka 5. člena in drugega odstavka 6. člena odloka o gospodarskih javnih službah v Mestni občini Ljubljana in o ugotovitvi, da 10. člen odloka o gospodarskih javnih službah ni v neskladju z zakonom	12845	HODOŠ	
3955. Odločba o rešitvi spora glede pristojnosti med sodiščem in upravno enoto	12847	3959. Odlok o oskrbi s pitno vodo na območju Občine Hodoš	12867
3956. Odločba o razveljavitvi odloka o povračilih pri izkoriščanju in rabi rudnin v Občini Žalec	12848	3960. Poslovnik Nadzornega odbora občine Hodoš	12870
3957. Odločba o ugotovitvi, da družbeni plan Občine Koper za obdobje 1986–1990 in v neskladju z zakonom in o razveljavitvi odloka o sprejetju zadalnega načrta industrijska cona Srmin	12849	KAMNIK	
SODNI SVET		3961. Sklep o določitvi novih cen storitev tržnice v Kamniku, cen sejemskih storitev, cen parkiranja in cen pogrebnih storitev na pokopališčih Žale v Kamniku, Mekinje in Nevlje	12874
3985. Sklep o objavi javnega poziva sodnikom k vložitvi kandidatur za prosto mesto	12926	3962. Sklep o razrešitvi in imenovanju člana Občinske volilne komisije občine Kamnik	12874
3986. Sklep o imenovanju članov volilne komisije Sodnega sveta RS	12926	KIDRIČEVO	
3987. Sklep o imenovanju sodnice na položaj svetnice okrožnega sodišča	12926	3963. Odlok o območjih in delu krajevnih odborov	12875
3988. Sklep o razpisu volitev članov personalnih svetov sodišč in nadomestnih volitev za enega člana personalnega sveta	12927	3964. Sklep o ukinitvi javnega dobra	12877
		KOBARID	
		3965. Sklep o ekonomskih cenah oddelka jasli v vrtcu Kobarid	12877
		3966. Program priprave za prostorske ureditvene pogoje za območje naselja Idsko	12877
		KOMEN	
		3967. Ugotovitveni sklep da je mandat občinskega svetnika prešel na naslednjega kandidata	12878

	Stran		Stran
KOMENDA		ROGAŠOVCI	
3968. Odlok o komunalnih taksah	12879	3977. Odlok o organizaciji in izvajanju službe socialne oskrbe na domu in merilih za določanje plačil storitev	12901
3969. Odlok o spremembah in dopolnitvah ureditvenega načrta območja MO2 Moste	12881	SEMIČ	
3970. Sprememba in dopolnitev statuta Občine Komenda	12882	3978. Odlok o načinu in pogojih podelitve koncesije za distribucijo omrežnega plina	12903
KUZMA		3979. Odlok o načinu opravljanja gospodarske javne službe distribucije omrežnega plina	12905
3971. Odlok o proračunu Občine Kuzma za leto 1999	12882	3980. Odlok o kategorizaciji cest v Občini Semič	12910
3972. Odlok o določitvi pomožnih objektov in drugih posegov v prostor na območju Občine Kuzma	12884	SVETI ANDRAŽ V SLOVENSKIH GORICAH	
3973. Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana Občine Murska Sobota za območje Občine Kuzma v letu 1999	12886	3981. Odlok o občinskih upravnih taksah	12912
LOŠKI POTOK		3982. Odlok o gospodarskih javnih službah v Občini Sv. Andraž v Slov. goricah	12913
3974. Odlok o občinskih cestah Občine Loški Potok	12887	3983. Odlok o uradnem glasilu Občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah	12916
PUCONCI		3984. Odlok o občinskih cestah v Občini Sv. Andraž v Slovenskih goricah	12917
3975. Odlok o komunalnih taksah v Občini Puconci	12896		
3976. Odlok o ustanovitvi Javnega komunalnega podjetja Vita, d.o.o.	12898		

Izide novembra

ZAKON O SPLOŠNEM UPRAVNEM POSTOPKU

z uvodnimi pojasnili prof. dr. Toneta Jerovška in prof. dr. Gorazda Trpina in stvarnim kazalom

Naročila sprejema **ČZ URADNI LIST REPUBLIKE SLOVENIJE**, 1000 LJUBLJANA, SLOVENSKA 9, p.p. 379/VII. Pošljete jih lahko po telefaksu 125 14 18.

Vse naše publikacije lahko kupite neposredno v prodajnem oddelku vsak dan od 7.30 do 12.30, ob sredah tudi od 15. do 17. ure.

Informacije dobite na tel. 061/125 02 94.

ISSN 1318-0576

9 771318 057017

Izdajatelj Služba Vlade RS za zakonodajo – Direktor Tone Dolčič – Založnik Uradni list RS, d.o.o. – Direktor in odgovorni urednik Marko Polutnik – Priprava Uradni list RS d.o.o., Tisk Tiskarna SET, d.o.o., Vevče – Akontacija naročnine za leto 1999 je 17.400 SIT (brez davka), pri ceni posameznega Uradnega lista RS je vračunan 8% DDV – Naročnina za tujino je 55.000 SIT – Reklamacije se upoštevajo le mesec dni po izidu vsake številke – Uredništvo in uprava Ljubljana, Slovenska 9 – Poštni predal 379 – Telefon tajništvo 125 14 19, računovodstvo 200 18 62, prodaja 200 18 38, preklici 125 02 94, računovodstvo, naročnine 125 23 57, telefaks 125 14 18, uredništvo 125 73 08, uredništvo (javni razpisi ...) 200 18 66, uredništvo – telefaks 125 01 99 – Internet <http://www.uradni-list.si> – e-mail: info@uradni-list.si – Žiro račun 50100-601-273770